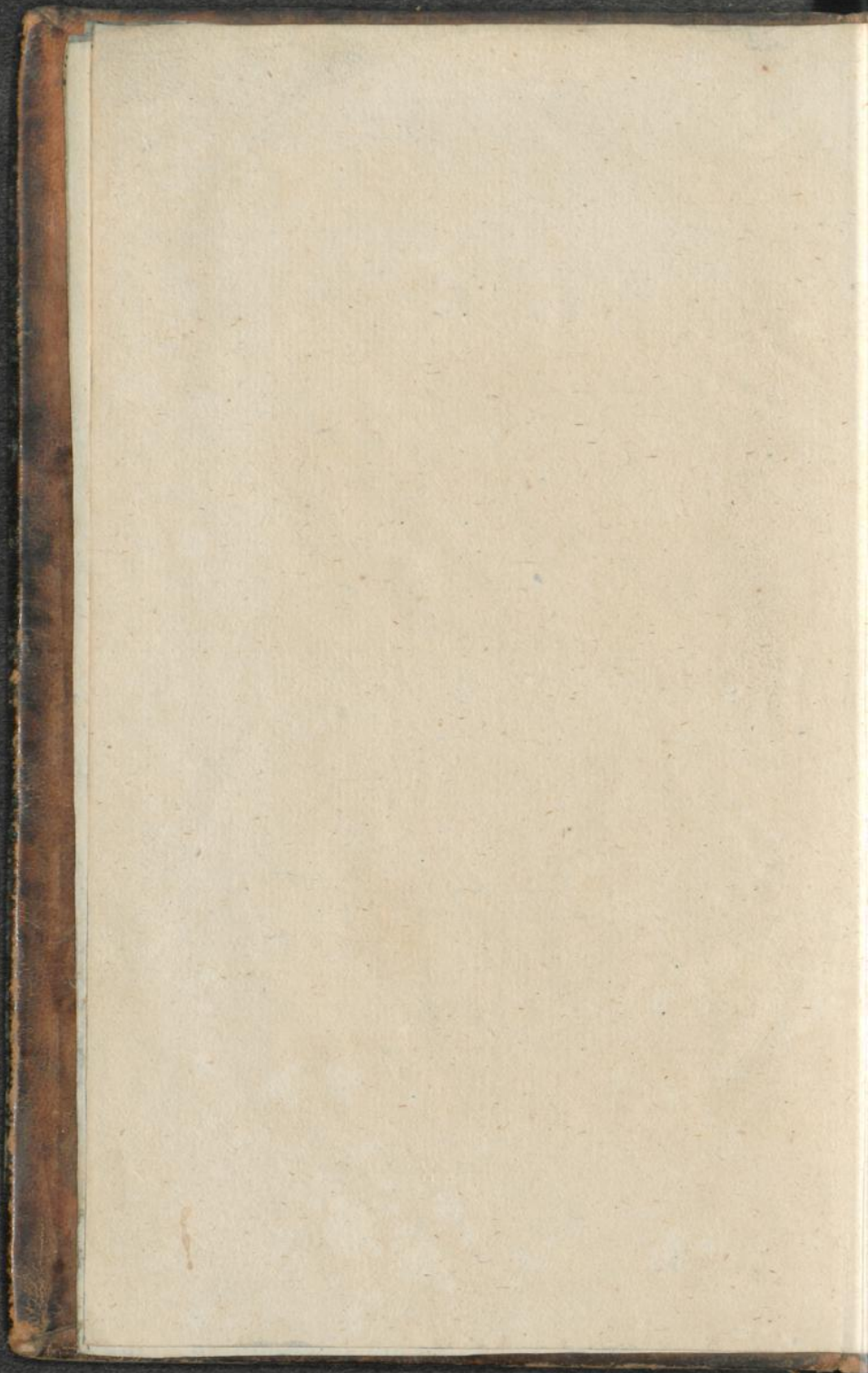


UNIVERSITÄTSBIBLIOTHEK
— DÜSSELDORF —
V 499

92



STEPH. BLANCARDI
LEXICON
MEDICUM RENOVATUM,

In quo totius artis Medicæ termini, in

**ANATOME, CHIRURGIA,
PHARMACIA, CHYMIA,
RE BOTANICA ETC.**

Usitati, dilucidè & breviter exponuntur juxta

**NEOTERICORUM tum PRACTICORUM
tum MECHANICORUM placita & verè
demonstrata principia.**

*Hiscæ adjungitur GRÆCARUM vocum Etymologia; tum
earum BELGICA, GERMANICA; GALLICA,
ANGLICA &c. interpretatio; cum
indicibus locupletissimis.*

Editio novissima, & ob additiones à Viro Celeberrimo

JOANNE HENR. SCHULZIO

Desumptas cæteris longè auctior & perfectior.

PARS ALTERA

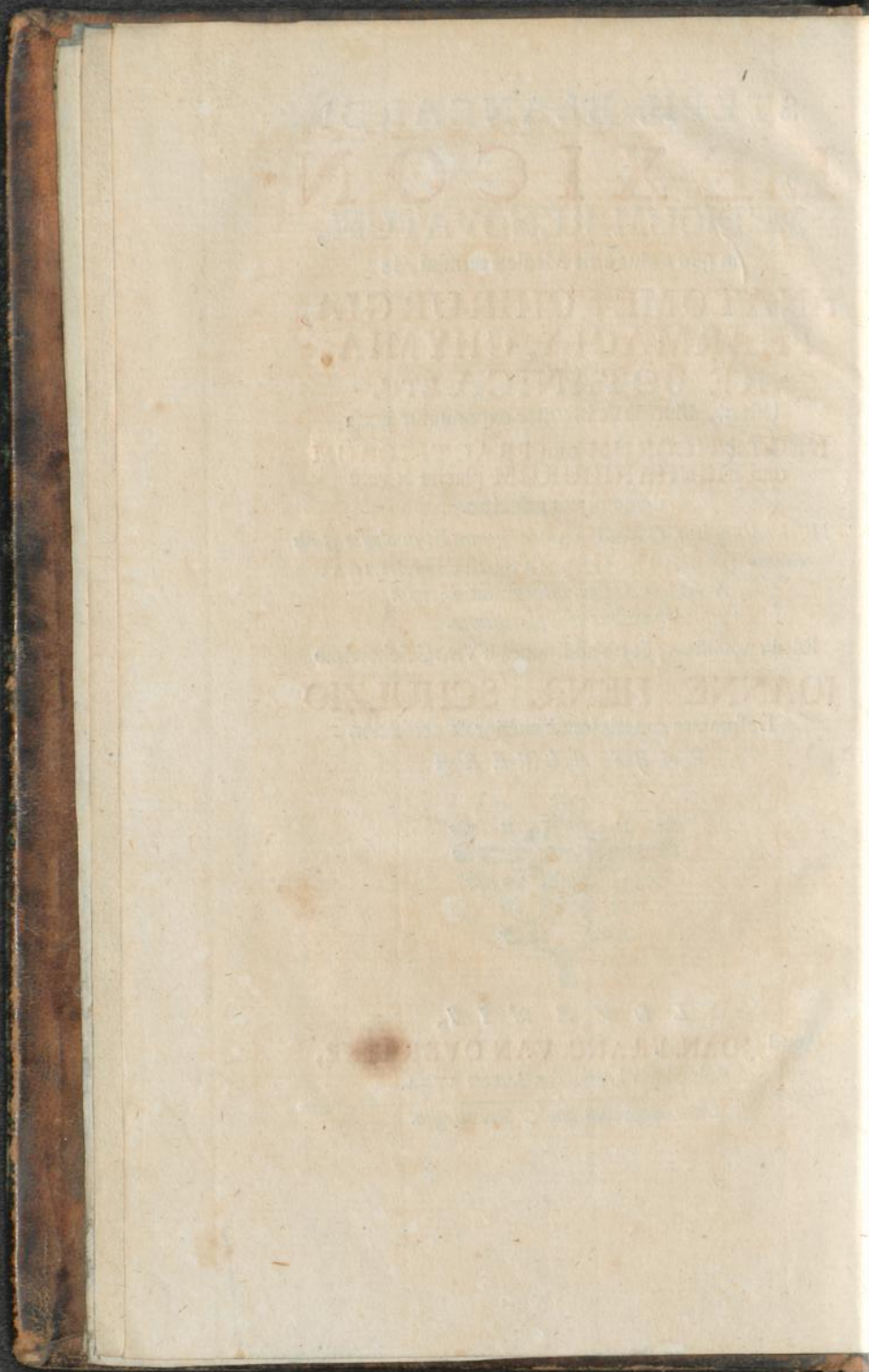


L O V A N I I,

Apud **JOAN. FRANC. VAN OVERBEKE,**

Sub Signo Lampadis Aureæ 1754.

Cum Approbatione & Privilegio.



N.

No. Designat apud Medicos numerum, ex gr. β. Jubarum N^o. VI. hoc est *Número sex*.

NÆVI, sunt quædam maculæ nativæ, eæque duplices, protuberantes & planæ, quæ sunt figurâ variâ & colore diversimodo. Hæ gravidis ex imaginatione falsa, ebrietatē, ecstasi &c. eveniunt. B. *Moeder-blekken*. G. Ein angebohren maal am leib, flecken. Gall. *Tache que les enfans ont en naissant*. A. A Mole, marcke in nativitate.

NAKIR, describitur à *Schenkio*, quòd sit status furiosus, qui transit ab uno membro in aliud, cum dolore. B. Vocari potest. B. *Ein vliegende wind*. G. Fliegende wind. Gall. *Vent volant*. A. Flying winde.

NAPELLUS, est diminutivum à *napus*, sic dicitur, quòd *Napellus* radicem habeat quodammodo tuberosam. B. *Wolfs-wortel / munniks-kapjes*. G. Eisen-huetlein, wolfs-wurtz, kappenblumen, narren-kappen, tuffels-wurtz. Gall. *Napel*. A. Wolf-bane.

NAPHA, sic propriè in officinis vocatur aqua destillata ex floribus arantiorum.

NAPHTHA, est colamen bituminis Babylonii, consistentia liquidum, ignis rapacissimum, colore nunc albo, nunc nigro: procul dubio est idem quod *Petroleum*.

NAPTA, idem quod *Natta*.

NAPUS, est *Raparum* species: & eadem vox est cum *Rapus*, vel venit à *Νάπυ* seu *sinapi*: dicitur etiam *Bumias*. B. *Stich-raap / parysche raap*. G. Steckrueben. Gall. *Navet*. A. *Navew*, Long rapes, Turneps, Wild navew.

NAPY, vide *Sinapi*.

NARCISSUS, est planta, quæ folia porri habet: caulis est excavatus, striatus, nudus: flos est liliaceus, monopetalus campaniformis in sex partes sectus, medietullium ejus coronæ instar cingentes: calix autem, qui prodit plerumque è vagina membranacea, abit deinde in fructum oblongum, vel subrotundum, trigonum, trifariam dehiscentem, in tria loculamenta divitum, seminibusque factum subrotundis: radix est bulbosa, extus nigra, intus alba, viscosa, amara: nomen illud derivare student à *Narcisso* adolescente in florem sui nominis converso, vel quia torporem (qui Gr. *ναρξην* est) nervis incutiat, gravidinemque torpidam idcirco *Sophocles* ipsum vetus mag-

no.

norum Deorum coönamentum appellavit. B. *Oploos* / *Paas-leti*. G. Narcisz, zeit-losz, hornungs-blum. Gall. *Narcisse*. A. Dastadil.

NARCOSIS, est stuporis inductio, ut fit in paralyfi; vel ex opio, aliisque stuporem inducentibus, à *ναρκωσις* stuporem induco. B. *En verdoovinge*. G. Unempfindigkeit. Gall. *Affoupissement*. A. stupiditie.

NARCOTICA, sunt medicamenta, quæ stuporem inducunt, & dolorem sistunt, à *ναρκωσις* concilio: Lat. *Torpor*, *Stupor* & Hebetudo sensûs morûsque. Gr. *Νάρκη*, *Νάρκησις*, *Νάρκησις*. B. *Verdoovende middelen*. G. Artzneyen, welche schlaff bringen, und enempfindlich machen. Gall. *Narcotiques*.

NARDUS, Gr. etiam *Νάρδος* & *Ναρδοσάχως* a Naardo urbe syriaca Euphrati contermina nomen accepisse, multorum est opinio. Alii *Ναρδοσάχως*, quam inter aromata Dioscorides recensuit. Duplex hæc species prostat in officinis,

NARDUS CELTICA, vide *Spica Celtica*.

NARDUS INDICA, five SPICA INDICA, in Java magnâ quantitate crescit, ejusdem in culina apud Javanos usus est, qui calami aromatici, ac junci odorati. Putant ex locis circa Gangem & Syriam quoque adferri. Crescit ferè ut cæpa aut allium, cujus inferior pars fibrosa est, exindè, tanquam basi aliquot bulbi five spicæ se erigunt, anne hæ infra terram lateant, uti videtur, an supra promineant, mihi adhuc incertum est. Singulæ spicæ sunt quasi fibrillæ sibi invicem connexæ, castanei coloris, odoris Cyperi: saporem habet nonnihil amaricantem, & aromaticum. B. *Spikenard van Indien*. G. Indianisch spicanarden. Gall. *Spica nard*. A. Indian Spickenard.

NARES, Gr. *ῥινοίτις*, sunt partes concavæ nasi utrimque positæ, quæ meatum præbent aëri in respiratione & odoribus, & exitum concedunt excrementis mucosis. B. *Neus-gaten*. G. Die nasen-löcher. Gall. *Narines*. A. The Noftrils.

NASA, idem quod *Natta*.

NASALIA, idem quod *Errbina*.

NASCALIA, sunt globuli, ex eadem substantia quâ pessaria formantur, qui matricis cervici immittuntur. Distinguantur à *Pesso* & *Pessario*, quod *Nascate* fit penicillus in nodi effigiem molilimus, ex cotonis vel lanæ flocculo &c. qui exsuccatur vel succo idoneo vel unguento convenienti. B. *Moeder-zetsel*. NA-

NASTURTIVM vulgare, est planta, quæ habet caulibus ramosos, rotundos, solidos: folia oblonga, profundè incisa, saporis acris, sed grati: flores in summitate ramorum crescentes, exigui, quadrifidi, cruciformes, coloris albi vel purpurei: post florem succedit fructus ovalis, compressus, divisus in duo loculamenta, continentia femina obrotunda, parva, oblonga, sublutea, aliquantulum compressa, in cacumen pallidum desinentia, saporis acris, amaricantis: radix fibrosa, simplex, lignosa, alba: hæc planta in hortis colitur: Nasturtium verò aquaticum est species sisymbrii. Fortè à nascendo, quòd citò crescat. Alii autem appellari volunt à naribus torquendis, quòd odore & feminis acrimonia sternutamenta provocet. Gr. *κάρδαμον*. Vide *Cardamon*. B. *Kersee / starhohf*. G. *Kresse*. Gall. *Cresson*. A. *Cresse*.

NASUS, est media facièi prominentia; estque externus vel internus. Intùs constat ex duabus cavitatibus, nares dictæ, ossibus, cartilaginibus. *Externus*, habet partem superiorem immobilem & continet radicem, dorsum, spinam, & inferiorem magis mobilem: dividiturque in *Globulos*, *Alas* & *Pinnas* &c. Estque odoratus instrumentum. *Nasus* pro diversa conformatione varia accepit nomina, dicitur parvus, simus, aquilinus, acutus, magnus &c. Gr. *ῥίς* & *ῥίς*. B. *De neug*. G. *Die nase*. Gall. *Le nez*. A. *The Nose*.

NATA, idem quod *Natta*.

NATES, est infimi ventris posterior & inferior pars maximè carnosæ, quâ sedemus. Gr. *ῥαγροι*. B. *Willen / aars-billen*. G. *Die arsbacken*. Gall. *Les fesses*. A. *The Hippies*, vel *Buttocks*.

NATES CEREBRI, sunt duæ prominentiæ orbiculares, post nervorum opticorum Thalamos, quæ superiori caudicis medullaris parti accrescunt, in homine minores sunt, in brutis verò Majores. Gr. *ῥαγροι*. B. *De billen*. G. *Des hirns arsbacken*. Gall. *Les Nates*. A. *The Buttocks of the braine*.

NATTA, est tumor magnus & mollis, sine dolore & colore, in dorso præcipuè excrefcens, quandoque tamen in humero & aliis partibus erumpens, ex tenui quidem radice pendens, ita tamen incrementum sumens, ut aliquot libras pendeat & Melonis vel Cucurbitæ quantita-

tem

tem æquet, ejus materia est adiposa, ideòque ad steatomata referri debet. B. *Ten speck-aposteum / wenne.* G. Ein speckgeschwulst. Gall. *Steatome.* A. Idem.

NATURA, Græcè φύσις dicta, à φύω cresco, nascor. Hujus vocis in medicina autor est Hippocrates, quâ voluit, prout ex ejus scriptis colligendum, *Complexum omnium partium tam solidarum quam fluidarum corpus animale constituentium simul sumptarum, in suo motu vel quiete, prout benè se habent*: undè non est ens distinctum & singulare à corpore, verùm ipsum corpus, ejusque omnia simul: Verùm prout vocibus variæ attribui solent significationes, hinc postea sumpta fuit pro Deo ipso, pro omnibus quoque ejus operibus: à Physicis pro illa in corporibus conditione, quâ solâ positâ ponitur corpus, quâ sublata tollitur; Vulgò sumitur pro nascendi vi, ideòque partes genitales utriusque sexûs appellarunt *Naturam.* B. dicitur *Natuur.* G. Die natur. Gall. *La Nature.* A. Idem.

NATURALES FACULTATES, sunt in corpore animali illæ, quæ faciunt, ut heterogenea alimenta assumpta fierent iterùm pars corporis animalis, seu ejus naturæ: cum enim corpus perpetuò deteritur per suum motum, requiritur ut detritum restituatur, id fieri nequit nisi assumantur, quæ nondum sunt illud corpus animale (h: e: heterogenea) quæcunque igitur actiones in corpore mutant illa heterogenea, ita ut abeant in corpus ipsum, vocantur *Facultates Naturales*: Sunt igitur hæ Actiones Masticationis in ore, concoctionis ciborum in ventriculo, & Intestinis; concoctorum per lactea & ductum Thoracicum in sanguinem delatorum, in corde & Pulmonibus compressio, attritus, mutatio; applicatio in locum partium detritarum &c. B. *De natuurlyke werkinge.* G. Natuerliche wurckung. Gall. *Les Facultez ou Fonctions naturelles.* A. The natural faculties.

NAVICULARE OS, dicitur & Σκαφοειδής & Cymbiforme, est tertium os tarfi in utroque pede. B. *Het scheypbeentjen.* G. Das schiff gleiche beinlein. Gall. *Os naviculaire.* A. Ship bone.

NAUSEA, Gr. Ναυτία, est Fastidii species & ad vomitum conatus, qui aut subsequitur aut non, labiis inferioribus tremore actis, & plerùmque humore ex ore fluente

te ac fibris muscularibus Oesophagi, ventriculi, intesti-
norum incipientibus motu peristaltico inverso agitari. Est
etiam nausea non infrequens, quæ à vomitu peracto ali-
quandiu remanet. Nausea insuper secum trahit Fastidium
cibi, potus & medicamentorum, quæ tanta est sæpè, ut
nequidem deglutitio fieri possit. Tandem ut Vomitus, sic
Nausea cum multis morbis complicatur, & iis evenit sæ-
pius, qui in mari aut aquis agitatis à vento peregrinantur.
Sumitur & pro *Anorexia*, sive omni ciborum fastidio &
aversatione. B. *Walging*. G. Das grauen, der eckel, das
würgen. Gall. *Degoust*. A. Loathing, a list to vomit.

NEBULA, est morbus oculi, quando tunica cornea
incrassatur, ejus diaphaneitas ita mutatur, ut æger om-
nia quasi per nebulam videat.

NECROSIS, est sugillatio alicujus partis, à *Necrosis*
morte Afficio.

NECTAR, est potus Deorum, ut *Ambrosia* cibus. Me-
dicis autem dicitur potus medicamentosus, colore tamen,
gustu, & odoratu gratissimus. B. *Code d'auk*. Gall. *Ne-
ctar*.

NEFRENS, id est, dentibus carens sive in infantia,
sive in senectute. Sic dicuntur quia duriora dentibus fran-
gere non possunt. B. *Candeloos*. G. Zahnlos. Gall. *Ede-
nté*. A. Toothless.

NEMOMENA, vide *Nomas*.

NENUPHAR, est *Nymphaea*, seu *Nenufar*: est vox
barbarica. Vide *Nymphaea*.

NEOGALA, est lac recens, ex *Νεο* novum, recens,
& *γάλα* lac.

NEPA, vide *Genista*.

NEPENTHES, est Laudanum opiatum, medicamen-
tum verè laudatum. *Theodorus Zwingenus* vir summus &
insignis Medicus, primum illud ita appellari censuit. *Nepenthes*,
quod Latinè dicitur quasi nullus luctus, ob sum-
mos & admirabiles quos exerit effectus laudani nomen ei
aptissimè & summo jure competit. *Nepenthes* remedium
Helena fuisse dicitur, quo omnes è corde languores &
ægritudines sustulerit, & hilaritatem lætitiæque induxe-
rit. Legitur apud *Homerum* Od. δ. *Φέρμακον νηπιότης* reme-
dium tristitiam animo eximens: dicitur autem à *νη* priv.
& *πίθος* luctus.

NEPETA, vulgò *Cattaria* : aliis *Calamintha*, est Herba cujus Etymologiam deducere quidam conantur à *napus*, ex *ν* non, & *π* es, pes, quali pedibus carens, sed non convenit cum re. Fortè *Nepeta* derivatur à Belgico idiomate *Nepte* seu *Nipte*, ut *Cattaria* à *Kattekruid*. B. *Katte-kruid* / *nepte* / *nip*. G. Ratzen-kraut, ratzen-net, ratzen-muntz. Gall. *Herbe au Chat*. A. Nip, Nep, Catmints.

NEPHELE, sunt tenues oculorum albedines. Item nubeculæ medio urinæ innatantes : dicuntur etiam maculæ albæ, quæ in unguium superficie nubecularum speciem repræsentant. Gr. *νεφελή* & *νεφῶς* nubes, nebula. B. *Wolck*. G. Eine wolcken. Gall. *Brouillard*. A. Cloude.

NEPHRITICA, sunt medicamenta, renum morbos auferentia, à *νεφρός* ren.

NEPHRITICUM LIGNUM, dicitur *Santalum Cæruleum*; crescit in Nova Hispania; crassum est & enode; reddit aquam infusione cæruleam. Utimur hoc in affectibus nephriticis. B. *Pier-hout*. G. Griefz-holtz. Gall. *Bois nephretique*. A. Nephritick-wood.

NEPHRITICUS, est, qui renum dolore laborat, sive qui ex Renibus laborat.

NEPHRITICUS LAPIS, est opacus & variegatus, ex colore viridi, aliisque permistus. Rarò hic lapis in se duos colores habet semperque viriditatem ex albedine refert, alius viriditatem subflavam, interdum subcæruleam; plerumque ex viridi albo, flavo, cæruleo nigroque colore mixtio est. Poliri exactè non potest, semper enim ipsius superficies pinguis apparet, quasi oleo inuncta fuisset. Adfertur ex Hispania, in nonnullis etiam Hispaniæ locis, & in bohemia reperitur. Tantâ invenitur mole, ut pocula inde fieri possint. Utimur in nephriticis doloribus. B. *Graveel-steen*. G. Griefz-stein. Gall. *La pierre nephretique*. A. Nephritick-stones.

NEPHRITIS, seu **AFFECTIO NEPHRITICA**, & **NEPHRITICUS DOLOR**, est dolor ardens pungensque in lumborum regione ubi Renes siti sunt, nempe ad latera spinæ in sinistra vel dextra parte; qui si oritur ab Inflammatione Renum, abscessu, calculo febrem iusflammatoriam continuam comitem habet; nonnunquam à convulsione partium istarum vel rheumatismo quoque obser-

vatur; dolor in initio obscurus, sed mox acerbissimus, & sine remissione, usque dum totus intreat, plerumque stupet alterum crus ad illud latus, in quo dolor; urina sæpè est flamma, ubi autem valdè urget malum, est aquosa, sed ubi summum, aliquando supprimitur; vomitus nunquam non adest & maximus quidem, cum inexplicabili nausea, & anxietate & inquietudine: sæpè etiam dolor ad inguina, aut alterum inguen exporrigitur, descendens quasi à lumbis, juxta situm ureteris. à *νεφρὸς* ren. B. *Nier-wee/ graveel*. G. Lenden-stein, nieren wehe. Gall. *Douleur Nephretique, Gravelle*. A. Gravel.

NEPHROS, est *Ren*, utrimque in abdomine, sed tamen sub duplicatura peritonæi, unus, qui circa lumbos sub hepate & liene, situs est; figura est instar phaseoli, substantia ejus ex innumeris canaliculis exiguis circinnatis constat, hic in utroque latere serum (à glandulis, arteriis adjacentibus) suscipit & ad carunculas papillares deducit, ut tandem per pelvim, ureteres, & vesicam foras eliminetur. B. *Ren nier*. G. Nieren. Gall. *Rein, Roignon*. A. Rein, Kidney.

NEPHROTOMIA, seu renum sectio, quando calculosi vel ulcere affecti sunt, posset hæc operatio in uno latere institui, vasis nempe colligatis, eo modo, quo lien eximitur, sed rarè aut nunquam instituitur. B. *Stren-supding uit de nier*. G. *Das ausschneiden des lendensteins*. Gall. *Nephrotomie*. A. Idem.

NERION, est arbuscula, visui grata, Laurum referens: folia sunt oblonga, crassa, dura: flores sunt pulcherrimi, magni, rosæ similes, coloris rubri vel albi, monopetali, infundibuliformes, multifidi: fructus est teres, serè cylindricus, compositus ex duabus thecis per maturitatem à se invicem abscedentibus, femina lanuginosa placenta adnata continentibus: radix polita, lignosa, longa: crescit hæc arbuscula circa loca maritima. Dicitur *Rhododendron*, & *Rhododaphne*, sic appellari videtur quòd circa amnes crescat; *νεῖος* enim est humidus. *Rhododaphnen* autem Gr. dixerunt à Rosæ floribus & Lauri foliis, Barb. *Oleander*, fortè quòd ejus folia sint instar oleæ, sed multò majora. B. *Rose-laurier / oleander*. G. Lorbeer-rosen, unholden-kraut, oleander. Gall. *Laurier rose*. A. Oleander, Rose-baye.

NERVALIA OSSA, idem quod *Sincipitis*.

NERVINA, sunt medicamenta, quæ adversus nervorum morbos in usu sunt. B. *Zenuw-middelen*. G. *Sennader artzney*, *sehnen artzney*. Gall. *Remedes pour les Nerfs*. A. Remedie for the nerves.

NERVUS, est pars fibrosa, rotunda, longa, alba, instar cannae indicæ porosa, spirituum animalium diductioni interserviens, ut hoc ritu partes corporis mobiles sint. Intra cranium à medulla oblongata decem paria Nervorum originem sumunt: ut Nervus odoratorius, ophthalmicus, oculorum motorius, patheticus, gustatorius, timidus, auditorius, par vagum, linguæ motorius, & cervicis musculorum motor. Intra cranium septem duntaxat paria Veteres agnoscebant, quæ hoc disticho continentur:

*Optica prima; oculos movet altera; tertia gustat,
Quartaque; quinta audit; vaga sexta est; septima lingua.*

Intra cranium triginta paria enumerantur; nempe septem ex colli lateribus, duodecim ex medulla spinali in dorso: quinque ex lumbis, & sex ex ossæ sacro: nervi omnes infra cranium oriuntur à medulla spinali, qui per lateralia vertebrarum foramina artubus & ventribus destinantur. Nervus, tendo & ligamentum malè à Chirurgis confunduntur. Gr. *Νῆρον*. B. *Gen zenuw*. G. *Sehnen*, *spannader*. Gall. *Nerf*. A. A nerve.

NEURITICA, idem quod *Neurotica*.

NEUROCHONDRODES, est ligamenti genus partim latum, partim rotundum, duritie medium inter cartilagineum & ligamentum, quale est in articulo pternæ cum astragalo & vicinis partibus, & in intimo sinu ossis coxendicis, quod femoris capiti inseritur.

NEURODES, est species febris lentæ, sic à doctissimo *Williso* dicta; eo quod liquor nerveus ab indole sua desciscens, & crasi suâ vitiatas, Atrophie causâ existit, ex *νεῦρον* nervus, & *ἰδέω* forma.

NEUROLOGIA, est elegans nervorum descriptio, agens de eorum origine, fine, fabrica, & usu; quam *Barth. Eustachius*, *Thomas Willisius*, & *Raymundus Vieussens*, omnium præstantissime descripserunt, ex *νεῦρον* nervus, & *λόγος* narro, describo. B. *Gen beschryvinge der zenuwen*. Gall. *Neurologie*.

NEU-

NEURON, idem quod *Nervus*.

NEUROTICA, sunt Medicamenta, nervorum mala auferentia. Vide *Nervina*.

NEUROTOMIA, est Anatomica nervorum sectio, item nervorum punctura, ex *νεῦρον* nervus, & *τέμνω* secō.

NEUROTOMUS, est, qui punctura nervorum laborat, vel qui nervos anatomicè dissecat, ex *νεῦρον* nervus, & *τέμνω* secō.

NEUTHA, dicitur pellicula, quæ in initio meatûs auditorii auribus fatûs accrescit, ne Tympanum in utero nimis ab Aqua allabente emolliatur, quæque post partum successu temporis decidere solet; nonnunquam etiam similis pellicula oculis accrescit, totamque faciem obtegit.

NICOTIANA, est Tabacum: estque planta, quæ habet caulem rotundum, medullâ albâ repletum, villosum, digiti crassitie: folia sunt ampla, aliquantulum acuta, nervosa, sine caule, integra, succulenta, viscida & attritione manûs inficientia, saporis acris aut urentis: flores monopetali sunt, infundibuliformes, quorum inferior pars tubum refert, superne in quinque lacinias dividuntur, coloris purpurei: post florem sequitur fructus membranaceus, oblongus, in duas partes divisus, multa semina exigua & rubicunda habens: radix est fibrosa, alba, saporis acris: tota planta habet odorem penetrantem. Nomen sibi retinuit à Joanne Nicotio, Regis Galliæ consiliario, cujus beneficio Galliis primum innotuit, quam Ulyssiponæ, dum legati munere fungeretur, à Belga è Florida insula allatum, accepit. Vide *Tabacum*.

NIDOR, dicitur odor fatens, & redolens partes animalis ambustas.

NIDOROSA DYSPEPSIA, vide *Dyspepsia*. B. *Salpeterige maag-koeking*.

NIDUS, idem quod *Focus*.

NIGELLA, seu MELANTHIUM, est planta, quæ habet caules tenues, excavatos: folia mediocriter lata, viridia, minutim incisa, capillacea: flores sunt polypetalii, rosacei, in medio corona eleganti reflexa ornati: fiori succedit capsula membranacea in quinque loculos distributa, semina angulosa nigra vel flava, odoris aromatici, saporis subacris, continens: vel Papaver Nigrum dicitur à nigro feminis colore, inde derivatur *Gith*. B.

Pp 3

Dav

Nardus / nigelle / zwarte kumpu / bloempjes in 't
 hair / suffertje in 't groen. G. Nardus-kraut, schwart-
 zre kuemmel, schwarz-kimmel. Gall. *Nielle*. A. Gith,
 Guinny-pepper.

NIHILI ALBUM, idem quod *Phompholyx*.

NISI, NINSI, vide *Gensing*.

NITRUM, five Sal Petrae, crystallos prismaticas for-
 mans octohedras; semifosile est, ex terra petatum nitro-
 sa, acri; in igne mediocri fusile; vix aquam exhalat, fa-
 tis fixum; cum omni materia inflammabili, ubi fufum, de-
 flagrans: solvitur in aqua 6 $\frac{1}{2}$. Hac nitrosa terra, aut
 faxi nitrosi, indoles ortum debet excrementis animalium,
 horum putrefactis cadaveribus, praecipue sale marino non
 utentium, avium ergo inprimis, accedente vegetantium
 exustorum cinere non eluto & calce viva; denique para-
 ti sic nitri, plurimam aquam diluti, per arenam transcolatio-
 ne, atque in crystallos octohedras formatu. Nitrum gene-
 ratum ex pingui, alcalina, terra, aere. Est sal sapore sal-
 so-amarum, estque praeter Antiquorum nitrum, quod
 plane nobis incognitum est, triplex. Primum elixivatur
 ex terra; Secundum, muris lapideis adhaerescit, & Ter-
 tium quod scopulis seu rupibus adnascitur: atamen offi-
 cinis nostris non nisi unicum usitatum est. Primum videli-
 cet, idque excoquitur ex terris desertis. Nitrum nativum
 Alexandrinum rosei coloris est, ejusdem Neapolitanum,
 flavescens Puteolanum. Nitrum crystallinum & purum
 eligendum est. Tanto autem purius censetur quanto mi-
 nus salis communis particeps fuerit, quod experiri licet,
 si injiciatur carbonibus candentibus, nihilque post phlo-
 gosin remaneat, derivari videtur *καρὰ τὸ νιτρικόν*, & *τὸ νιτ-
 ρικόν*, quod abluendi, purgandique habeat facultatem. B.
Salpeter. G. Salpeter, salniter. Gall. *Salpêtre*, ou *Nitre*.
 A. Salt peter, Salt of niter. Chymicis *Cerberus*, *Sal infer-
 nalis*, *Hermes*, *Baurach*, *Algali*, *Sal Anderonæ*, *Ana-
 tron*, *Cabalatar* &c. Basilio *Serpens terrenus*.

NOCTAMBULO, seu **NOCTAMBULUS**, aut *Som-
 nambulus*, est morbus è somno profundo, insomniis gra-
 vibus, & motu corporis compositus; adeo ut hic status
 sit proximus quidem vigiliis, sed ut somnambuli plane
 excitati nesciant, quae perpetrarint, unde oblivio hic reg-
 nat & somnum non adesse dicendum foret, nisi oculi clau-
 si

si essent, & sensus externi omnes aboliti, somnambuli verò aliquos musculorum motus cient, surgunt, incedunt, stant, aut alia quædam agunt, nonnulli ad vitæ munia accedunt, & id aggrediuntur quod vigiles non audent, quidam pullos e nido tollunt. Gr. Νυκτοδάρης & Υπνοδάρης. B. **Nacht wandelaar.** G. Ein nacht wandler. Gall. *Noctambule*, *Promeneur de Nuit.* A. A person that wass in his sleep.

NODOSUM, dicitur de certa *Arthritidis* specie, quando materia tophacea articulis digitorum pedum, manuumque impacta & coagmentata post varios *Arthritidis* paroxysmos, efficit ut distorqueantur, cutis aperiatur, & pereunte motu membrum incurvetur. Dicitur quoque de radicibus; vocatur radix nodosa, quoties oriundus ex ejus latere stolo & longè latèque horizontaliter sub terra discurrrens hinc indè nodos format, ita ut singuli nodi radices emittant, & gemmam contineant novæ plantæ producendæ idoneam, ut in gramine canino repente, & solano vesicario sive Alkekingi officinarum quotidianum est observare, quæ ratio est, cur tam rarò tales plantæ floreat, quoniam non sufficiens humorum copia fursum ad explanationem floris propellitur, maxima enim pars producendis ac nutriendis stolonibus absumitur, qui tamen, si singulis septimanis abscinduntur, flores explicant, simile quid in *Fragaria* sed supra terram contingit, quæ longè hinc indè quasi brachia extendens plantas nodulis inclusas gerit, quæ, ubi terram apprehendunt radices emittunt, & matre non indigent; hinc patet stolonem, licet ex radice prodeat, immeritò pro radice parte haberi: pleraque autem tales plantæ sunt annuæ, & cum caule radix perit.

NODUS, est productio recentis Sobolis ex fibris ligneis & tracheis ortæ, ut exterius in nova folia & plantæ surculum seu gemmam compingatur, interim tamen varias, in quibus naturæ lusus elucefcit, metamorphoses subire deprehenditur.

NODULUS, NODUS, Gr. Κροκοφάντιος, est facculus linteus, medicamentis morbo convenientibus impletus, qui in cantharo cerevisiæ aut vini pleno inditur, cujus tinctura ægris propinatur. B. **Gen popje / zakje.** G. Säcklein, ein kneetlein. Gall. *Sachet.* A. Bagg.

NODUS, idem quod *Ganglion* & *Nodulus*.

NOLI ME TANGERE, vide *Impatiens herba*.

NOLI ME TANGERE, est species cancri, in facie: præsertim supra mentum, circa os & nasum oritur tumor vel ulcus, exulcerati cancri speciem gerens, lentè in initio crescens, quasi pustula parva, toto anno manet, quod aliàs minus sævum quàm cancer, & cancer plus rodit uno die quàm noli me tangere uno mensè. B. *De byet*. G. Der krebs, der fressende wurm. Gall. *Le Loup*, *chancre*. A. The Wolfe.

NOMAS, & **NOMA**, est ulcus putridum & depascens, in glandulosis oris partibus, cum rosione & sæpè carie, à scorbutica corporis temperie sæpè ortum, à *νίμω* depasco. Undè apud *Herodotum* *νίμω νεκρῶν* depasco cadaver: Nemonia sunt quæ excrescentem carnem exedunt. B. *Stwaat-zweer* / *water-kanker* / *stinkende kanker desmonds*. G. Ein bæsz geschwær. Gall. *Ulcere malin*. A. Putrid Ulcer.

NOSOCOMIUM, est domus publica, seu Hospitium commune, in quo pauperes ægri recipiuntur, decumbunt, & curantur, ex *νόσῳ* morbus, & *νομῶν* curam gero. *Nosocomia* est ægrorum curatio. B. *Ein gast-huis* / *ziken-huis*. G. Ein siech-haus, hospital. Gall. *Hospital*. A. Idem.

NOSOLOGIA, idem quod *Pathologia*, à *νόσῳ* morbus, & *λογία* narro.

Nosos, idem quod *Morbus*, à *νόσῳ* ægroto.

NOTÆ MATERNÆ, idem quod *Nævus*.

NOTHÆ COSTÆ, sunt costæ quinque (in utroque latere) inferiores, spuria dictæ, sic vocantur quia non ut aliæ costæ cum sterno cohærent, neque sunt veluti aliæ. Tam citò, neque tam firmè osseæ, sed ferè cartilagineæ, à *νόθῳ* adultero. B. *De bastaart-ribben*. Gall. *Fausse Côtes*. Vide *Costæ*. *Morbi* etiam nothi dicuntur, qui ordinariam & regularem normam excedunt, ut febres tertianæ, quartanæ, & quotidianæ nothæ: pleuritis notha &c.

NOTHUS, est tergum, sive dorsum, quod est posterior thoracis pars, à *νόθῳ* terga do, terga verto. B. *De rug*. G. Der rücken. Gall. *Le Dos*. A. The Bastard Ribbs.

NOVACULA, est culter chirurgicus, cujus forma, propter diversimodam operationem, variat: vix describi po-

potest. *Culter Tonsorius* Cic. Gr. *Ξίδρον*, *Ξίδρον*, *Ξυτήρ*, *Μαχαιρίς*, Ammonio, *Μάχαιρα*, *Κερική*, eadem licentia à *Plutarcho* in *Dione* dicitur, quâ *Culter Tonsorius* à *Cicerone*, siquidem tondendo ratio novaculae aliena est, aliud enim est *Ξυρίδιον* radi, aliud *κερίδιον* tonderi. B. *Fen scheermes*. G. Ein scheermesser. Gall. *Un Rasoir*. A. A Rasour.

NUBECULÆ, sunt particulae leves, se mutuo, laxo amplexu comprehendentes, urinæque innatantes. G. *Νεφέλιον*. Vide *Eneorema*. B. *Wolkjes*. G. *Wœlcklein*. Gall. *Petits nuages*. A. Small vel little cloudes.

NUBES, vide *Nubecula* & *Eneorema*.

NUCAMENTA, dicuntur ea quæ collo squammatim compactili pendent è ramis nucum, roborum, picearum. B. *Wattestaartjes*.

NUCHA, est posterior pars colli, cervix dicta, in qua Setacea excitantur. B. *De nek / nek-pur / knoop der nek*. G. Der nacken. Gall. *La Nuque*.

NUCIOSITAS, idem quod *Myopia*.

NUCLEUS, **NUCLEI**, sunt instrumenta chirurgica formam dimidiatæ juglandis habentia, ex argento, cupro, vel cornu confecta, in medio foramine parvo pertusa, quæ strabonibus antè oculos ligantur, ut affuescant per medium foraminulum videndo, oculorum aciem recto dirigere. Item est semen nucibus vel fructibus inclusum.

NUMERO, non solum fructus & semina metiuntur, sed & animantium partes, ut vitelli, vulgo sic notatur, No vel Num.

NUMMULARIA, est planta, quæ habet caulem tenuem, longum, repentem, ramosum: folia sunt circinnatæ ferè rotunditatis, ex adverso caulis repentia, viridia, saporis adstringentis: flos monopetalus est, multifidus, arctè cauli adnatus, huic flori succedit Capsula, vel testa rotunda, per maturitatem diffiliens, habens femina minima: radix est parva: hæc planta crescit in locis humidis, sic dicitur à foliorum rotunda figura, nummulum referente. Vide *Centum morbia*.

NUTRIMENTUM, idem quod *Alimentum*.

NUTRITIO, est auctio corporis, quâ continuum substantiæ corporeæ defluxum, alimentis idoneis restauramus item, species quædam est incrustationis, aut potius augmentationis, uti videre est in conficiendo unguento nu-

trito, in aloë, aliisque rebus. B. *Dording*. G. Das ge-
deyen, nahrung. Gall. *Nutrition*. A. Nourishing.

NUX, est species doloris capitis, quæ magnitudine nu-
cis sentitur; sicut ovum, clavus, aliæque species. Fru-
ctus item quosdam denotat cortice lapideo nucleum oc-
cludentes.

NUX UNGUENTARIA, idem quod *Balanus My-
reppica*.

NYCTHMERUM, est tempus, denotans spatium
viginti quatuor horarum, ex νύξ nox, & ημέρα dies. B.
En etmaal.

NYCTALOPIA, est affectus oculorum, quo æger in
luce magna non potest videre, noctu verò, vel circa ves-
peram melius; oritur ab incipiente catarracta in medio
pupillæ, vel si nimis sensilis fuerit nervus opticus; ex νύξ
nox, & ἵκτομαι video. B. *hatten oogen / dagblind*. G.
Tag-blind, kautzaugen. Gall. *Nyctalopes, ou Aveugle-
ment de jour*. A. Cat-eyed, Day-blind.

NYMPHÆ, sunt colliculi seu summa pudendi mulie-
bris labia, sic dicta, quod aquis è vesica profluentibus ad-
stare reperiantur. Gr. Νύμφη, Μύρτον, Ὑδρῆς, Κλητῶνις,
Ἐπιδερῆς, Κίρκωσις, ubi increverit. Item cavum inferioris
labri. Poll. Τύπη. Nympha tamen ab Artis Medicæ Prin-
cipibus Paulo, Oribazio, & Aëtio sumitur pro Clitoride
nec illam confundunt cum Alis, quæ à veteribus Græcis
distinctissimæ πτέρυγοματα, μωροχίλοι, & ab Eurypho
κρημνοὶ vocabantur, & vocum abusu Nymphæ dictæ fue-
runt. Vide *Oestrum Veneris*. Gall. *Les Nymphes, les Cli-
toris*.

NYMPHÆA, seu **NENUPHAR**, Est planta, quæ ha-
bet folia magna, ampla, orbiculata, crassâ, carnosâ, fun-
gosa, ad superficiem aquæ crescentia: caules sunt crassi,
fungosi, rotundi, rubicundi, teneri, succulenti: flores
sunt rosacei, polypetali, coloris lutei, sine odore; calix
pentaphyllus: post florem sequitur fructus obrotundus,
in plurimos loculos divisus, qui loculi continent semina
nigricantia, splendentia & oblonga: radix est longa, cras-
sâ, in cortice nodos habens, foris ex fusco flavescens, in-
tus pallida, fungosa, levis, carnosa, succum viscosum
continens, in fundo fluminum vel aquarum crescit, sapo-
ris est adstringentis, austeri, odoris nullius. Barbaricâ vo-
ce,

ce, nomen, sibi vendicasse videtur, quod aquosa amet loca: vel, ut ex Veteribus aliqui fabulati sunt, à Nympha, quæ Zelotypia Herculis intabuit & mortua, inque palustrem hanc plantam mutata est. B. *Blompen / water-rozen / meer-bladen*. G. See-blum, hertz-wurtz, mummelken, wasserlilien. Gall. *Nenuphar*. A. Water Lilly.

Nymphomania, idem quod *Furor Uterinus*.

Nymphotomia, est nympharum excisio, quarum nimia protuberantia in nupturis virginibus, sponsus copula quandoque frustratur, aut saltem difficulter admittitur; earum excisio *Aegyptiis* frequens, talis erat: Virginem in sella locabant, assidensque retrò robustus adolescens, brachia sua poplitibus puellæ subiciebat ad ejus crura integrumque corpus regenda; tunc Chirurgus ampliori forcipe Nympham corripens, hanc manu sinistrâ extraducebat, dextra verò proprè forcipis dentes refecabat, mensuram resectionis eandem, quam in amputatione columellæ, servando: maximè tunc commendata ad hæmorrhagiam sistendam pharmaca topica adhibebant: omni autem pharmaco hic efficaciorum fasciarum usum ignorasse videntur, quâ simplici contra ossis pubis arteriarum compressione, pro lubitu Chirurgi, sine ullo malo subsequente symptomate, sanguinis fluxum cohibent: huic antiquæ methodo nil adjecit *Fabricius* nisi partis constrictionem cum filo, ad sensum ejus hebetandum, antequam culter applicetur. Reliqua à Chirurgo faciunda ex generali doctrina vulnerum facillè cognoscuntur. Ex *νύμφων* Nympha, aquarum & fontium Dea, & *νύμφα* feco.

O.

O Simplex, Chymicis *alumen*, denotat, verùm si triplex fuerit, in basi nempe duo, & in superficie unum, *oleum* significat. Si Diametrum habeat, à dextris ad sinistram latus, *sal* denotat; verùm à superficie ad infimam partem, *nitrum*, erit; in superficie si aderit crux *antimonium*, sed si in infima parte, *cuprum* significabit; in superficie semilunula recumbens dorso, & in infima parte crux, *Mercurii* erit signum, è Vertice, ad basin linea, & à dextris crux *vitriolum* denotat. Si habeat transversum telum *Mars* sive ferrum aut Chalybs est, in medio punctum, *Aurum* sive Sol esto.

OBE

OBELEA, est *Sutura Sagittalis* in cranio, quæ anteriùs coronalem posteriùs Lambdoidem futuram attingit; fit enim ex mutua offium bregmatis conjunctione. Gr. ab $\sigma\beta\iota\lambda\delta$; veru. B. **Oppl-naad**. G. Der pfeilnath. Gall. *La Suture Sagittale*. A. Arrowe Suture.

OBLATÆ LAXATIVÆ, & purgantes, fiunt ex farina cum saccharo & speciebus purgantibus. B. **Mèdicinale oblien**. G. Purgierende oblaten, morsellen. Gall. *Oublies laxatives*. A. A Laxatif Wafer.

OBLIVIO, est rerum antea perceptarum, è cerebro delapsus. Hoc fit cum impressio rerum percipiendarum, cerebrum leviter tetigerit; quemadmodum motus levis vix sentitur, ita vis leviter impressa facile elabitur. Gr. ἐπιλησμοσύνη , λήθη . B. **Vergetelhepd**. G. Vergessenheit. Gall. *Oubli*. A. A forgetting, forgetfulness.

OBOLUS, est dimidium scrupuli; pendet grana decem: sic à Medicis scribitur \mathcal{O} , nunc verò character iste *Hollandis* in usu non est. Est sexta pars drachmæ Atticæ sive areola sex. B. **Ein half scrupel**. Gall. *Obole*.

OBRIZUM, est aurum ab omnibus aliis admixtis metallis depuratum, ita ut summo igne & fluxu cum Antimonio nihil amplius deperdat. B. **Gelutert Goud**.

OBSESSUS, est, qui, ut dicitur, à Dæmone afficitur: sed illud interdum verius somnium est, quam verisimilitudo. Vulgares Medici non capiunt Christi Testamentum Gr. ideòque non Christi sensum, sed si Hebraicæ linguæ non essent rudes, certè aliud iudicium de rebus ferrent. Præiudicium aliquod veteres Judæos oblidebat, qui putabant, omnem morbum, à dæmone aut Diabolo oriri, atque hoc negatur, ergo. Inter epilepsie & Maniæ morbos recenseri debet. B. **Bezetenheid**. G. Ein besessener mensch. Gall. *Obsédé, demoniaque*. A. **Demoniak**.

OBSTIPITAS, idem quod *Scoliasis*.

OBSTRUCTIO, est canaliculorum à laterum tumore, callo, contractione, vel corpore impacto, aut laterum à vicinis compressione oclusio, ita ut liquor requisitus per illos fluere impediatur. B. **Verstopthepd**. G. Verstopfung. Gall. *Oppilation, Obstruction, Bouchement*. A. A stopping vel Schutting up.

OBSTRUENTIA, sunt constipantia, quæ poros sudorem nimium effundentes claudunt; aut sanguinem alibi exiliantem, sistunt.

OB-

OBTUNDENTIA, medicamenta sunt, quæ figuram acrem, superposita alia inertî, tollunt, ut vagina respectu cultri facit; & oleosa respectu veneni. B. *Der stompende middelen*.

OBTURATORES MUSCULI, sunt ex iis qui femur flectunt & circumagunt. Horum *Prior* foramen inter pubis & ischium os occupans, dictorum ossium circuitui extremè latus affixus, transversim sive exterius majori infigitur femoris processui. *Alter* etiam *Bursalis* dictus, ejusdem ossium terminis appositus superius inferiusque sub pectinæo musculo, validissimo tendineorum fasciculorum acervo, omnes abscondens quadrigemini tendines magni trochanteris implantatur concavitati. B. *De stopspieren*. G. Der schenckel mausz. Gall. *Muscles Obturateurs*. A. The bending muscles of the thigh.

OBULUS, idem quod *Obolus*.

OCCIPUT, Gr. ὀπίσθεν, est posterior cranii pars. B. *Het agter-hoofst*. G. Das hintertheil des haupts. Gall. *l'Occiput*, *le Derriere de la Tête*. A. The Hinderpart of the Head.

OCCULTA QUALITAS, sic dicebatur olim ea rerum conditio, quæ à nemine explicari poterat: sed nostra ætas qualitates occultas in manifestas mutavit. B. *Verborgge hoedanigheden*. G. *Verborgene gestalten*. Gall. *Qualité Occulte*. A. Hidden quality.

OCCULTI MORBI, sunt, quorum causam sæpe ignoramus: vel qui in corpore nostro latent, ut sunt cancri, inflammationes in cerebro. B. *Verborgte ziekten*. G. *Verborgene krankheit*. Gall. *Maladie Cachée*, *Inconnue*. A. Hidden disease.

OHEMA, est liquor, seu vehiculum aliquod, quo medicamenta sive nimis arida, vel nimis fortia miscentur, ut tutius & commodius assumi possint. Gr. ὄχημα τῆς τροφῆς, est vehiculum alimenti, sive serum in sanguine. Gr. ab ὄχημα veho.

OCHRA, terræ species durior, coloris flavi seu lutei, videtur ferri de acidulis præcipitati soboles. B. *Geel ocher*. G. *Ocher geel*. Gall. *De l'Ocre, ou Rubrique*. A. *Yel lovv Okar*.

OCHRUS, est planta, quæ habet caules angulosos, flexiles, repentes: folia oblonga, articulata, modo simpli-

plicia, modo conjugata, in claviculam abeuntia : flores ex foliorum alis erumpunt, pedunculis brevibus adhærescunt, leguminosi sunt, & albi; flori succedit filiqua rotunda, & cylindrica, sed in superiori parte conica, recondens semina cylindrica, pisi minoris magnitudine, coloris obscuri flavi : radix est fibrosa; hæc planta crescit in pratis : semina sunt edulia, chylum viscidum parientia. Gr. $\alpha\chi\epsilon\sigma$, Ochrum & Ochra, seu Pisum Minus, Ervilia, est Leguminis species, à luteo colore, quem medulla referat, nominatur. B. *Kleine erwteten / gemeene erwteten / ronde erwteten / heere erwteten*. G. *Kleine erbsen*. Gall. *Petit Pois*. A. *Middel-pease*.

OCHTHODES, sunt ulcera quorum labia callosa vel verrucosa sunt, non maligna tamen, ab $\alpha\chi\theta\eta$ ripa, & $\epsilon\iota\delta\omicron$ forma.

OCIMASTRUM, est Herba, & ab Ocimo diminutivum.

OCIMUM seu OCYUM, vel BASILICUM, Est planta, quæ habet caulem densum, qui se in multos ramos lanuginosos & quadratos dividit, foliaque Parietariae habet, sed minora, odoris fortis, aromatici, penetrantis, & grati : flores sunt verticilli in spicas satis longas, & in summitate ramorum dispersas congesti, odorantes; galea erecta, crenata, longa, quadrifida, simplex, amplior quàm barba, cava, horizontaliter porrecta : succedit postea capsula, quæ semina oblonga, nigricantia, & minima includit : radix est nigricans, fibrosa, lignosa, annua : dicitur ab $\alpha\kappa\epsilon\iota\sigma$, quod valet citò : sed alii, quòd citò crescat : vel quòd alvum citò citet bobus : nonnulli $\alpha\pi\delta\ \tau\omicron\upsilon\ \rho\acute{o}\delta\epsilon\iota\upsilon$ Redolere, odoratum esse, derivant. Gr. $\alpha\chi\iota\mu\omicron\nu$, $\alpha\chi\iota\mu\omicron\nu$ & $\sigma\chi\iota\mu\omicron\nu$. B. *Balsam-kruid / basilik*. G. *Basilge*. Gall. *Basilic*. A. *Basill*.

OCREA, vide *Tibia*.

OCTUNX, est unciarum octo pondus.

OCULARES, DENTES, vide *Dentes*.

OCULARES DENTES, idem quod *Cynodontes*.

OCULISTA, est medicus, qui in curandis oculorum affectibus, tum per remedia Chirurgica, tum pharmaceutica peritus est. Gall. *Un Oculiste*.

OCULUS, est organum visus externum; componitur ex musculis sex, quatuor nempè rectis, duobus transversis,

sis, quibus in brutis septimus additur. Tunicas habet varias, adnatam, innominatam, corneam, uveam, Ruyfchianas, retiformem, crystallinam, vitream. Humores tres, aqueum, crystallinum, & vitreum. Habet item Nervum opticum, itidem & pupillam. B. *Het oog*. G. Das auge. Gall. *Oeil*. A. The Eye.

OCULI, sunt etiam florum prodromi, idque flores & folia explicabiles. Quæ etiam *Gemmae* dicuntur. B. *Botan.* G. Rebaug, trageknops. Gall. *Boutons*. A. Buds.

ODAXISMUS, est gingivarum pruritus, quando dentes infantibus erumpunt, ab *ὀδᾶξ* prurio. Vide *Dentitio*.

ODONTAGRA, est instrumentum, quo dentes eveluntur. Vide *Forfex*. B. *Ein zahn-trekker*. G. Ein zahnbrecher zang, uberwurff, pellican. Gall. *Pincette ou tenaille pour tirer une Dent, Pelican ou Davier, ou Repoussoir*. A. A Tooth-drawer.

ODONTALGIA, sive DENTIUM DOLOR, unus est ex maximis doloribus, sive fit in uno dente, sive in pluribus, sive continuus, sive periodicus. Principio hic dolor solus est, deinde accedunt plerumque gingivarum tumor, & non raro inflammatio aut abscessus: tumor vero sæpè exterius genas, aut Maxillam inferiorem visibiliter inflat, adeoque impedit masticationem, & deglutitionem. Sed caries dentium denique ex diuturno aut sæpius repetito dolore consequitur, ita ut dens vel pars ejus excidat, aut variis sinibus, iisque mirè contortis perforetur, quos si aër frigidus subit, ingens ilicò dolor suscitatur: jam ut gravidæ nonnunquam hoc dolore graviter, atque toto gestationis tempore laborent, ita solet hic plerumque eos afficere, qui frigus, nebulas & pluviam aëris passi sunt. Invenies rursùm dolorem, qui quietus est, si quis in aërem frigidorem prodit, qui verò in calido loco admodum exacerbatur; alii verò ne minimum frigus, vel potum frigidorem ferunt: sunt qui à dulcibus ore assumptis, etiam si à dolore liberi, mox eo afficiantur: denique cum tumor apparet, plerumque dolor solet minui, & evanescere. Vocatur & *Podagra Dentium*, ex *ὀδᾶξ* dens, & *ὀδᾶξ* doleo. B. *Candypu / tandzweer*. G. Zahnwehe. Gall. *Odontalgie, Douleur ou mal de Dents*. A. Toot ach.

ODONTIASIS, idem quod *Dentitio, Odontophyia*.

ODON-

ODONTICA, sunt medicamenta, quæ adversus dolores dentium adhibentur, ab ὀδῶν dens, vocantur & *odontalgica*. B. *Middelen tegens tandpyn*. G. Mittel gegen Zahnwehe. Gall. *Remedes contre la douleur des Dents*. A. A remedie for the tooth ach.

ODONTOIDES, quod denti simile est; ut dens secundæ vertebræ & aliorum ossium, ex ὀδῶν dens, & ἰδῶν forma. B. *Tandachtig*. G. Das den zähnen gleich ist. Gall. *Denté, Dentelé*. A. A tooth like process of bones.

ODONTOLITHOS, est petrosus ille Tartarus dentibus accrescens, ex ὀδῶν dens & λίθος lapis. B. *Kalk der zanden*. G. Kalck der zähne. Gall. *La chaux des dents*. A. Lime of the tooth.

ODONTOPHYIA, idem quod *Dentitio*, sive dentium eruptio, ex ὀδῶν dens, & φύω cresco. Vide *Dentitio*.

ODONTOTRIMMA, ex ὀδῶν dens & τρίβω tero. Idem quod *Dentifricium*.

ODORAMENTUM, est Medicamentum odoris gratia adhibendum; componitur ex *Labdano, Styrace, Benzoin, Moscho, Zibeto*, aliisque aromatis. Gr. ὀσφεντιν & ὀσφεντιν. B. *Reuk-werk*. G. Lieblicher geruch. Gall. *Parfume*. A. Sweet-savour.

ODORATUS; sive OLFACTUS, Gr. ὀσφεντιν, est sensus, quo ex motu & irritatione nervorum, nasi membranis inferorum, per effluvia odorifera ideæ quædam sensorio communi offeruntur & repræsentantur. B. *De reuk*. G. Der geruch. Gall. *Odorat, Senteur*. A. Smell, Savour, Sent.

ODORIFERUM, idem quod *Odoramentum*.

OECONOMIA, est quidem rei familiaris dispensatio, sed & administratio quædam circa agrorum dispensationem. Item, succorum in corpore nostro distributio *Oeconomia animalis* appellatur, ex οἶκος domus, & νόμος distribuo. B. *Huishouding / beschikking*. G. Haushaltung. Gall. *L'oeconomie*. A. Oeconomy.

OEDEMA, Barb. *Undimia*, ab Hippocrate nonnunquam latè sumitur pro omni tumore præter sanitatem excitatus, strictè verò pro tumore à pituita sive viscido humore genitus, quando ejusmodi humor alicubi, ferè semper in folliculis panniculi adiposi, stagnat, albus est, mollis & indolens, sine pulsatione, & digitis facilè cedens.

Sed

Sed si symptomata alterius indolis accedunt, ut pulsus, vel calor vel color sensibilis, vel intumescencia, vel dolor, vel aliud quid, dicitur *œdema phlegmonodes*, *Erysipelatodes*, *Scirrholes* &c. ab *ἰδίω* inflatus sum, tumeo. B. *En hout gezwel / spm-gezwel*. G. Ein wasseriger geschwulst. Gall. *Enflure ou tumeur aqueuse, œdeme*. A. Piltuous tumour.

OENANTHE, est planta, quæ habet primo folia ampla, repentia, & Petroselinio similia, deinde Peucedanum referunt, intra hæc assurgunt plures caules, duos circiter pedes alti, angulosi, ramosi, striati, cærulefcentes: flos rosaceus, & umbellatus, plurimis scilicet petalis constans inæqualibus, cordiformibus, in orbem positus, & calici infidentibus: is autem abit in fructum ex duobus seminibus compositum oblongis, hinc gibbis & striatis, inde verò planis, in aliquos veluti aculeos desinentibus, quorum medius cæteris validior. Dicitur voluit *ἀπὸ τοῦ ἔινου* & *ἔινου* à *vino* & *flora*, quasi flos vinosus, quod odore & quadantenus colore, sit viti similis. Malunt alii sic dictam, quòd viti similem florem ferat, vel quod cum viti floreat. Illud nomen imponitur quoque Filipendulæ, spondyljo, Junco odorato &c.

OENOLÆUM, est vini & olei admixtio, ex *ἔινου* vinum & *ἔλαιον* oleum. B. *Geolide wynn*. G. Wein vermischt mit oel. Gall. *Vin huileux*.

OENOIDES, est vinum dilutum, aut latex, vino analogus, ex *ἔινου* vinum, & *ἔιδου* forma.

OENOGALA, est compositio ex vino & lacte, vel ut alii volunt, vinum lactei teporis, ex *ἔινου* vinum, & *γάλακτος* lac.

OENOMEL, est mel vinosum, sive mulsuum vinosum, vel mulsuum cui ingreditur vinum, ex *ἔινου* vinum, & *μέλι* mel.

OENOTHERA, putant esse *Lysimachiam*: dicunt radicem exsiccatam vinum olere, ab *ἔινου* vinum, & *τίθημι* pono, vocatur etiam *Onagra*.

OESOPHAGÆUS, est musculus cesophagi constrictor, Sphincter dictus, ab utroque latere cartilaginis cricoidis ortus, os cesophagi amplexus, & extrorsum ambiens. B. *De sicut spier*. G. *Maulz der Speisröhre*. Gall. *Muscle de l'œsophage, ou l'œsophagien*. A. The Muscle of the gullet.

OESOPHAGUS, est fistula membranacea, à faucibus ad stomachum tendens, quæ cibus in ore masticatus & fæliua mixtus ad ventriculum transit: tunicas habet quatuor; *Extimam* sive *membranaceam* à peritonæo, quò etiam ventriculus vestitur, sumit, vel potius à pleura, quia per thoracis posteriorem partem incedit, cujus interna latera pleura investuntur: nam ob communem originem, de nomine non est disputandum: videatur Anatomia reformata, nuperrimè à me luci exhibita. *Secunda* est musculosa ex fibris longitudinalibus, externis, & orbicularibus internis composita. *Tertia* huic succedens est vasculosa, infinitis numero vasculis ad glandulas hic sitas contexta. *Quarta* seu *Intima* prorsus nervea est, quæ intus crusta villosa obducitur, & verè pro quarta sumi potest. Fortè ab *εἰσὸς* vimen, quia fibræ ejus viminis instar contextæ sunt: vel ab *οἶσῶ* Fut. à *φίρω* feram, quia omnes cibos versus ventriculum fert, & *φάγω* edo, vocatur item *Gula*, *λασιδὸς*, *σομαχὸς*, *ισθυδὸς* *Eustath.* διὰ τοῦ ἔντροι τὰ σπία. B.

De sloh-darm. G. Die speiszwöhre, die kähle. Gall. *L'œsophage, le gossier.* A. The gullet.

OESTRUM VENERIS, idem quod *Clitoris*, vel *Nympha*, est corpus exiguum, teres, rubellum, uvulæ apici non absimile, situm antè foramen urethræ, undè nomen *Νύμφης* accepisse videtur, apparet deductis utrinque muliebris finis labiis, sub monte veneris, in alarum summitate nidulatum; in diversis fæminis diversæ magnitudinis juxta ætatem, tempus, naturam moresque reperitur, plerùmque tamen in adultis, benè natis, non libidinosis extremi articuli infantis digiti magnitudinem æquat; situ verò, figurâ, substantiâ, fabricâ, erectione, coli virili fati exactè respondet, quamvis ab eo exilitate, brevitate, imperforatione inprimis differat: pars enim ejus externa glandi virili similis, & hinc eodem nomine donata, latitans hæret sub corrugata, membranæ labia interiora, alafque succingentis, productione, in superiori vulvæ parte ubi angulo acuto illa coeunt; efficiente tegumentum antè & retro supra glandem mobile, duplicatum, triplicatum, imò & quadruplicatum apparens, quod propter similitudinem & usum, quem cum virili præputio communem habet, præputii nomen accepit; licèt tamen nomina sint eadem, præter exilitatem, à virili feminina glans maxime dif-

differt ratione quâ producitur; illa enim, à retroflexo corpore fungoso urethræ, supra corpora duo penis nerveo spongiosa obtusa desinentia, efficitur; hæc verò nil est nisi ipse finis corporum duorum cavernosorum, Nymphæ corpus constituentium, & in glandis speciem desinentium; undè facile deducitur hanc glandem imperforatam esse; quamvis plerumque specie quâdam oblongi foraminis cæci donetur, nec glans sola differt, verùm & præputiolum præter exilitatem diversum est à virili in eo, quod partem glandis tantummodo superiorem tegit: illa autem corpora duo cavernosa sic in speciem glandis desinentia, non ab extremis uteri ligamenti rotundis, ut putabat Columbus, sed bifurcato principio oriuntur ab osium pubis inferiore parte sub quibus utrimque oblique delata in unum corpus coeunt, in pinguedine pubis antè meatum urinarium molliter reconditum, mox in summitate vulvæ prominens, desinensque: hocce verò corpus propriè Nympha dictum, triplo serè brevius est ipsis corporibus, undè nascitur, quæ licet hoc respectu à corporibus colis nerveo spongiosis differant omninò tamen similem substantiam habent, innumerabilibus enim inter se communicantibus cavis cellulis constant, in quibus articularum venarumque extrema oscula patent; quod post sanguinis elotionem, inflatis, exsiccatis, injectis facile demonstrant: vocatur etiam columella, quia parvo Gargareoni comparari potest; præter dicta nomina, plura alia inveniuntur ab usu, & à figura, tum apud Arabes, tum apud recentiores, Duce inprimis Columbo, qui illa à saphois sui avi didicisse videtur. Gall. *Le Clitoris*.

OESYPUS, *Plin.* lana succida, vellus succidum *Mart. Ovidius*, Oesyppum exponit succum ab immundo ovium vellere demptum. *Plin. lib. 29.* sordes sudoremque lanis ovium adherentes. Versantur itaque non parvo in errore, qui *Oesyppum* interpretantur pro scybalis & stercoris pilulis ovium lanæ inhaerentibus; cùm *Plinius* eodem in loco nomine alio, eas donet, videlicet sordes caudarum in pilulas concretas appellans, *ἄστυρον* quasi *ἀστυρὸν* ovium sordes, & *ἰσχυρὸν*. B. t. *Det van de ongewasse schape-wol / wolle met der joekken*. G. Ungewaschene wolle, die noch fett und schmutzig ist. Gall. *Suin, ou Oesypp*. A. Fat or yoky Wool of a Sheep.

OFFICINA, Medicis est alia Pharmacutica, in qua Galeni Medicamenta maximè præparantur: alia & Chymica, in qua essentia, ex mineralibus, Vegetabilibus & animalibus, in varia forma extrahuntur, & dicitur vulgò, *Laboratorium* à Laborando. Vide *Laboratorium*. Et alia est *Chirurgica*, in qua res ad Chirurgiam pertinentes tractantur. Gr. Εργαστήριον. B. *En winkel / werk-plaats / werk-huis*. G. Eine werck-stætte, werckladen. Gall. *Laboratoire, Boutique*. A. A Shop, a Ware-houfe, Work-houfe.

OLEA, est Arbor mediocriter magna, cujus cortex est politus, coloris cineritii, lignum solidum coloris subflavi, saporis amari: folia sunt oblonga, angusta, salicem referentia, acuta, crassa, dura, carnosâ, in superiori parte viridia aliquantulum, in inferiori albescentia, non lanuginosa, caulibus brevibus adhaerentia, sibi invicem opposita: flos est monopetalus, calicem habens, ex quo pitillum egreditur, undè deinde fit fructus oblongus, ovalis, viridis, carnosus, succulentus, qui fructus *Oliva* dicitur, sapor ejus est amarus, acer, acerbus, & ingratus, in se includens putamen osseum oblongum, quod continet semen ejusdem figuræ, hæc arbor crescit in regionibus calidis. à Gr. Ἐλαια, undè quoque *Oliva*, à λείω lævis, quòd cutis ejus quasi glabra sit & niteat: vel ab ipso fructuum succo pingui, glabro & lævi. B. *Olyf-boom*. G. Oliven-baum, Oel-baum. Gall. *Olivier*. A. Olives.

OLEANDER, vide *Nerion*.

OLEASTER, est Olea sylvestris, vide Etymon in *Olea*.

OLECRANUM sive **ANCON**, est processus major ulnæ sive ossis cubiti primi. Item suprema humeri pars, ab ὀλκρον cubitus, & κρανον caput.

OLECRANUS, idem quod *Anconæus*.

OLENE, est *Cubitus*, sive *Focile majus*.

OLEUM, Gr. Ἐλαιον, est pinguedo quaedam fluida ex fructibus aut seminibus expressâ, uti est olivæ, palmæ, amygdalorum, raparum &c. vel est destillata ex rebus pinguibus, uti ex cinamomi cortice, caryophyllis, anisi femine &c. vel est composita, uti oleum jasmini, castorei, camomillæ &c. in genere est corpus liquidum, id est leni calore fluidum, ad sensus homogeneous, non tamen simplicissimum, totum inflammabile, & aquæ non permis-

miscibile, in resinæ consistentiam condensari potens, tumque tenacissimè adhærens. B. *Olpe*. G. Oel. Gall. *Huile*. A. Oyl.

OLEUM PETRÆ, Gall. *Petrole*, ou *Huile de Petrole*. vide *Petrolæum*.

OLEUM TERRÆ, est pellucido-rubicundum, odoris fortis Petrolæum æmulantis, sed gravioris. Antè paucos annos nobis ex India Orientali allatum est, ubi ex monte quodam effluere dicitur, sed est oleum ex Nuce Cocos expressum atque Terris medicatis commistum; id enim quod genuinum est, ex India ad nos non affertur, sed à Regulis affervatur, venit quoque ex Bohemia atque ex Barbados. B. *Hard-olie* / *stcen-olie*. G. Stein Oel.

OLFACTUS, idem quod *Odoratus*.

OLIBANUM, vide *Thus*.

OLIGOPHOROS, est vinum tenue, paucis spiritibus gaudens, ex *ὀλίγος* paucum, & *φορῶν* fero.

OLIGOTROPHIA, est imminuta nutritio, ex *ὀλίγη* paucum, & *τροφῆ* alimentum.

OLIGOTROPHUS, est cibus minus nutriens, cui opponitur Polytrophus, Ex *ὀλίγος* paucum, & *τροφῶν* nutritio.

OLIVA, est Oleæ fructus: derivatur ab *Olea*, virgilio triplex est, nempe *Orchites* à testium similitudine; deinde *Radii*, ita à Longitudine nominatæ, tandem *Amara Pausta Bacca* five viridi. Oliva à paviendo, id est tundendo dicta; aliter enim ex se oleum non facit. B. *Olive*. G. Oliven. Gall. *Olive*. A. Idem.

OLOSTEUM, vide *Holosteum*.

OLUS, ab alendo dicitur, quod oleribus alerentur homines, antequam fruges repertæ essent. Vide *Lachanum*.

OLUS ATRUM, vide *Hippofelinum*.

OLYRA, est frumenti species, affinis zeæ, an ὄλυρα quali corruptior zeæ? Ex *ὄλω* perdo, corrumpo.

OMASUM, vide *Abomasum*.

OMENTUM, RETICULUM, five intestinorum operimentum, est membrana duplicata, intus cava, verum sacculum formans, intestinis intrata, pinguedine & vasibus sanguineis copiosè adinstar retis piscarii intertextâ, glandulis quoque duabus aut tribus dotata, Ventriculo, Colo, & Pancreati annexa, ut intestina calore suo foveat, tum hæcce pinguedine subtilissimâ, unâ cum vapore ro-

rīdo ex tenuissimis vasculis exhalante, illiniat, ne vel arefcerent, vel motu peristaltico attererentur, vel cūm invicem concrefcerent; habet lactea quaedam vasā & lymphatica, item ductus & sacculos adiposos per plures, in quibus adipem colligit pro tempore, & aliquando in maxima copia, quam tamen quoque effundit per ductus parvos in Venas sanguineas versūs Hepar tendentes, ut unā cum sanguine mixta inferviat generationi bilis, de quibus videatur *Anatomia nostra reformata*. Gr. Ἐπιπλοίων. B. **Nett**. G. Das nets des eingeweids. Gall. *Le Coeffe, l'Omentum, ou la membrane, qui couvre les entrailles*. A. The netlike fat which coverth the Guts, Cawle.

OMOGRA, est dolor arthriticus humerum afficiens, ex ἄμϞ humerus & ἀγρῆν capio, quasi humeri captio. B. **Schouder stercyn**. G. Der schulter flusz. Gall. *La Goutte dans l'espaule*. A. The gout in the Shoulder.

OMOPLATA, sive HOMOPLATA, Lat. *Scapula*, est os latum & tenue, non tam ad costarum dorsalium tutelam, quibus scuti instar incumbit, quam claviculæ & præcipuè humeri, tutam articulationem comparatum. Figura triangulum exhibet, longiore latere in basin porrectum. Angulum habet superiorem & inferiorem; intus concavum, extus, gibbum: processus obtinet tres; nempe *Spinam, Coracoideam & brevem*, ex ἄμϞ humerus & πλάτης, latus. B. **Schouder-blad**. G. Schulter-bein, das schulter-blatt. Gall. *l'Omoplate, Paleron*. A. The Shoulderblade.

OMPHACIUM, est succus ex uvis immaturis expressus. *Agrestis* officinis dicitur. Gr. ὀμφάκιον. B. **Verjus**. G. Agrest. Gall. *Du Verjus*. A. Verjuje. Item est oleum immaturum.

OMPHALOCARPOS, APARINE, vocatur ab umbilico nempe similitudine, quam semen ejus refert, ex ἰμφαλϞ umbilicus, & καρπῆς fructus.

OMPHALOCELE, est Hernia Umbilicalis: quando nempe Omentum, vel intestina circa umbilicum protuberant: quod fit relaxatione vel ruptione peritonæi, illud enim hic ob regressum vasorum umbilicalium est simplex, veluti quoque est in exitu vasorum spermaticorum; verum cæteroque in abdomine est duplex, adeoque viribus prementibus intestina inæqualis resistentia contrahitur, nempe hic loci minor ob simplicem lamellam, quare

quare cedit : contingit hoc herniæ genus plerumque in mulieribus pinguiſſimis, laxiſſimæ ſtructuræ & ætatis ſeneſcentis ; rariùs in viris, ſed & his pariter pinguiſſimis & laxis ; ſi macilentis contingat, à cauſa violenta externa fuit inductum, alias nunquam, iidem evenit in laxis infantibus ; ex *ἠμφαλῶς* umbilicus, & *ἠήρ* tumor. B. *Hernie du Nombri*, *Omphalocèle*, *ſortie du Nombri*. A. A rupture of the navill.

OMPHALOS, vide *Umbilicus*.

ONAGRA, vel ONOTHERA, eſt planta, quæ habet caulem craſſum, in parte inferiori rotundum, in ſuperiori anguloſum, ramoſum, grifeum, & in ſummitate punctis rubris inſtructum, medullam continentem : folia ſunt longa, anguſta alternatim diſpoſita, ſinuoſa & in margine dentata : flores ſunt roſacei, odorantes, citò caduci, quatuor plerumque petalis in orbem poſitis conſtantes, calici inſidentibus, è cujus ſuperiori parte, quæ fiſtuloſa eſt, ſurgit piſtillum parte inferiori in fructum abeunte cylindraceum, in quatuor partes dehiſcentem, & in quatuor loculamenta diſiſum, ſeminibus factum ut plurimum angulatis, exiguis : radix eſt craſſa, longa, alba, fibroſa : hæc planta creſcit in America. Dicitur quòd beſtias ſeras, maximè aſinos, manſuetas reddat, ab *ὄνος* aſinus & *ἀργεῖον* laboro, laborando enim & ferendo deſatigantur : præſertim ſi *lyſimachio* caſtigentur. Vide *Oenothera*.

ONITIS, eſt *Origani* ſpecies, dicta, quòd ab aſinis impetretur, ac in cibo gratum eſſet, *ὄνος* enim eſt aſinus.

ONOBRYCHIS, eſt *Leguminis* ſpecies : ſive planta, quæ habet caules rubicundos, repentes : folia *Galegam* referentia, ſed minora, in parte ſuperiori viridia, in inferiori alba & villoſa, acuta, bina coſtæ adhærentia : flores denſe ſpicati, & aliſ foliorum erumpentes, leguminoſi, rubicundi, raro albi, flori ſuccedit ſiliqua brevis, criſtata, vel echinata, ſubrotunda, facta ſemine reniformi : radix longa, mediocriter craſſa, extùs nigra, intùs alba ; hæc planta creſcit in pratis. Dictam volunt ab aſini rugitu, quòd eo depaſto fremant aſini, ab *ὄνος* aſinus, & *βρυχῶ* frendo, ſtrideo, vel, quaſi ab *ὄνω βρυχῶν* quòd ſuſum unà cum ſcaturiginibus erumperet, vocatur. B. *Hannehammekens*. G. *Kerſt-wurtz*. Gall. *Saint foïn*. A. *Mellick vetcheling*. Qq 4 ONO-

ONOLOSAT, est vox Arabica significans obolum vel scrupulum dimidium.

ONONIS, vide *Anonis*.

ONYX, vide *Unguis*. Onyx dicitur etiam Alabastrum.

OPERATIO, Gr. *Ἐργασία*, *Ἐνεργασία*, est labor non tantum Chirurgis familiaris, ut operationes circa lithotomiam, Herniam &c. Sed & Chymicis, qui suos processus etiam *Operationes* nuncupant. Ita medicamentorum in corpore nostro effecta appellantur à Medicis *Operationes*. Ita & Pharmacopæi suas habent *Operationes*. B. *Ἐργασίαν* / *uitvoering*. G. *Wirkung*. Gall. *Operation*. A. A workinge or operation.

OPHIASIS, est capillorum morbus, quo extenuati, hinc inde spatiis intermissis, macularum serpentis instar, decidunt ab *ὄφι*: serpens, & *ἰριον* simile. Vide *Alopecia*.

OPHIOGLOSSUM, sive LINGUA SERPENTINA, est herbæ quædam excrescentia longa, linguæ serpentinae æmula, planta hæc habet folia Betæ minimæ, sed crassiora, recta, polita, carnosa, & angusta, aliquando ampla & rotunda; saporis viscosi & dulcis: caret hæc planta floribus, sed ex alis caulibus erumpit fructus figura linguæ compressæ, in plures cellulas bino ordine per longitudinem divisus, quibus spontè disruptis utrinque denticulatus fit, hæc cellulae includunt pulvisculum minimum: radix est fibrosa, crescit in pratis & locis humidis. Ex *ὄφι*: serpens, & *γλῶσσα* lingua. B. *Ädders-tong* / *speerkruid* / *nater-tong*. G. *Natter-zeunglein*. Gall. *Herbe sans Couture*, *Langue de Serpent*. A. *Ädders-tongue*.

OPHISCORODON, sive allium anguinum, est allii species, cujus caulis obscure rubicundis seu nigris maculis commaculatur, vel est alia Allii species, cujus caput cum suprema caulibus parte serpentis in modum contorquetur, ex *ὄφι*: anguis, & *σκόροδος* allium. B. *Serpent-look* / *berg-look*. G. *Lang-lauch*, *sieg-wurtz*, *wald knoblauch*. Gall. *Pierre Serpentine*. A. *Serpents garlick*.

OPHITES, est Marmor instar porphyritæ durissimus, colore viridi saturato, dilutis ejusdem coloris maculis quasi aspersus. Sed & alium constituunt colore cinereo, & eadem duritie, nec non & nigriusculis maculis variegatum, & hunc mollitie alabastritæ. Veteres Ophitæ genera fecerunt, *nigricans durum*, *cinereum punctis distinctum*.

Etum, lineis quibusdam candidis interstinctum, candidum, molle. Hinc apparet Veterum Ophitem à nostratibus esse diversum. Foditur noster in locis variis Italiae, Germaniae, verbi gratia in Misnia, quod tamen ob mollitiem, rectius Alabastris accensetur, diciturque *Zeblicium*. Gr. *ὄφις*. Lat. Serpentinus. B. **Serpentyn-steen**. G. Serpentin-stein. Gall. *Pierre, Serpentine*. A. Serpentin-stone.

OPHRIS, est planta, quae habet caulem rotundum: folia sunt plantaginis latifoliae foliis similia, duo in qualibet planta quandoque tria, sibi invicem opposita, altero ex alterius sinu prodeunte, saporis visceri & quodammodo dulcis: flos est polypetalus, anomalus, sex petalis scilicet dissimilibus constans, quorum quinque superiora ita disponuntur, ut galeam quodammodo æmulentur, inferiori capitato & quasi antropomorpha: calix autem ab initio deinde in fructum seu utriculum, tribus fenestris pervium, quibus adhærescunt valvæ, seminibus factæ minutissimis instar scobis. Est *Bifolium*, *Plinius* scribit *Ophrys*, & significat supercilium, an à duobus superciliis, *Bifolium* sit appellatum; sumitur tum pro Orchidis specie, binis gaudens foliis, tum pro Lunaria quadam.

OPHTHALMIA, quam *Celsus* Lippitudinem vocat, est tunicarum oculi inflammatio, cum dolore analogo ac si spina esset oculo infixæ, cumque copiosis & ferventibus lacrymis in initio, sed quæ successivè crassiores factæ in lippam mutantur, album oculi tumet valdè, & vas sanguineis scatet, *ὀφθαλμῖς* oculus. B. **Entstehunge der augen / oog-gezwel**. G. Das augenwehe. Gall. *Ophthalmie, mal des yeux*. A. An inflammation of the eyes.

OPHTHALMICA, sunt medicamenta adversus oculi mala. B. **Oog-middelen**. G. Mitle gegen augenwehe. Gall. *Remedes pour les yeux*. A. Remedy for the eyes.

OPIATA & OPIATUM, sive Electuarium, medicamentum internum est, quod consistentia opiatae Officinae (ut *Theriaca* vel *Mithridatio*) simile, ex variis rebus melle vel syrupo exceptis, in plures doses est concinnatum. Generaliter sumitur pro omni Electuario, sed specialiter pro iis tantum quæ opium, à quo denominatio, recipiunt, uti pro *Theriaca*, *Mithridatio*, *Diascordio*, *Philonio*, *Requie Nicolai* &c. B. **Een Opiaat / een ge componcerde conferf**. G. Ein opiat, conferw. Gall. *Un Opiat*. A. An Opiat.

Qq 5

OPIO-

OPIOLOGIA, est Opii descriptio, ab ὀπιῶν succus, & λείψον narro.

OPISTHOCYPHOSIS, idem quod *Cyphosis* & *Opi-sthotonos*.

OPISTHOTONUS, est tetanus sive tensio aut convulsio cervicis & spinæ versùs posteriora, contractis fursùm pedibus, cum rigore aliquandiu perseverante, ex ὀπισθεν à tergo, pone, & ἔσσω tendo. B. *Agterwaartse spanning*. G. *Der krampff, der einen hinterwertz zeucht*. Gall. *Convulsion du col & de l'Epine en arriere*. A. *Cramp of the neck*.

OPIUM, sunt qui Opii ac Meconii nomen confundunt, & duo pro uno eodemque habent; sed malè. *Opium* enim lachryma est, quæ stillavit ex capitibus papaveris, dum maturescerant, leviter incis. *Meconium* è contra succus est ex iisdem expressus. Estque triplex, *Album* adfertur ex Cairo, quod & fortè *Thebaicum* vocatur & *Meceri*. *Nigrum* & durum venit ex Aden. Tertium flavescens magis & mollius, ex Cambaja & Decan mittitur. Turcæ ex albo colligunt papavere. *Opium* quod hic in Hollandia dividitur nigrum est, amarum & graveolens, forsàn nihil aliud erit quàm *Meconium*, quod javanenses *Pouss* vocant, & eo utuntur infimæ sortis homines: sed quod ex ipsis capitibus stillat, *Affion* dicitur & à ditioribus tantum usurpatur, & in deliciis habent; præsertim si eo uti affluerint fuerint. Aliàs paucula grana ad soporem concitandum sufficiunt, ideò frigidum non est, sed ob penetrandi vim, *Calidum*. Gr. ὀπίον. B. *Eulsap*. G. *Magfamen fast*. Gall. *Opium*.

OPOBALSAMUM, vide *Balsamum*.

OPOCHRISMA, tale dicitur unguentum, quo si enis aut aliud instrumentum vulnerans illinatur, vulnus adactum suâ sponte sanetur. Ex ὀπλον arma, & ἔλαιον ungo.

OPELDOCH, nomen est alicujus emplastri vulnera & ulcera sanantis: istius descriptiones inveniuntur apud *Paracelsum*, *F. Wurts*, *Mindererum*, aliosque auctores. Nomen est Chymicum fictitium, nihil significans: species est Emplastri stichtici. Ideòque etiam B. sonat *Steckpleister* & *wund-pleister*. G. *Stichpflaster*.

OPOPANAX, est gummeus succus ex Herbæ Panacis Heraclei radicibus & caulibus fauciatis stillans, ac concrefcens, primo est albidus coloris, sed post siccationem
fl.

flavum & quasi croceum acquirit colorem, odor est gravis, sapor amarus, friabilis est, intus albescit, & granulatim sæpè invicem adhæret. Gall. *Opopanax*.

OPORRET, quid in simplici sensu sit nemini non notum, sed *Helmontius* ita describit, est, inquit, tribulus & spina terræ, in vita media hominis. Vel restrixit ad *Neccessarium*, quo vitæ mediæ qualitates remanent in transmutatis, ideòque vocavit *Magnum oportet*.

OPPILATIO, idem quod *Obstructio*.

OPPRESSIO, dicitur de Cordis & Præcordiorum anxietate in febribus ardentibus, ob sanguinis liberum transfuxum impeditum oriunda.

OPTICA, vide *Opticus Nervus*.

OPTICUS NERVUS, sive visorius, qui in fundo oculi explicitus & *retina* dictus, excipit radios lucis, hincque rerum supra retina depictarum ideæ in Cerebro ad sensorium commune deferuntur; utriusque nervi origo ex thalamis nervorum opticomum provenit, postea hi nervi coeunt, & cranium egressuri ab invicem sejunguntur. Ab *ἰστρομῶν*, video. *Optica* sunt medicamenta quæ adversus oculorum affectus valent. B. *De oogzenulv*. G. Der augen sennader. Gall. *Le Nerf optique*. A. Optick nerves.

OPUNTIA, Planta est ad altitudinem magnæ arbusculæ crescens: folia sunt magna, longa, crassa, viridia, dura, tuberculis spinosis instructa, succo plena, viscosa, nervosa: flores sunt rosacei, flavi, aut rubri; petalis plurimis in orbem positis constantes, innati apici ovarii, numerosissimis staminibus præditi: ovarium, cujux apex in ambitu speciem calculi refert, fit fructus carnosus, umbilicatus, unicapsularis, excavatus, continens pulpam medullosam, rubram, saporem dulcem habens, fetus seminibus annulatis, saporis non ingrati; hæc planta crescit in Italia & in Gallia: si unum folium terræ mandetur, crescit, datque novam plantam: tota hæc planta foliis constat, fertque ficus edules, quæ fatis gratæ: ab urbe Opunte nomen habet: estque fici Indici species. Gall. *Figuier d'Inde*; *Raquette*, *Cardasse*.

ORBICULARE OSSICULUM, est auris internæ parvum, rotundumque ossiculum, incudis processui adnatum, quod articulatur cum stapede.

ORBICULARIS, sive CREPITUS LUPI, est Fun-
gi

gi species, sunt vel rotundi, vel femirotundi, sed incertæ magnitudinis. Nascuntur in campis desertis; nullum habentes pediculum, intus spongiosi sunt, & si recentes fuerint, aquam continent: siccati verò spongiosam, & pulverulentam continent materiam instar ochræ subnigræ, quæ semen est; extus pellicula obducuntur ejusdem ferè coloris: utuntur Chirurgi in sanguine sistendo. *B. Wolfsbrest / bobist / dult / bult. G. Bubenfist, weiberfist, wolffsfist, bofist. Gall. Vesse de Loup. A. Wolfs-fart.*

ORBITA OCULI, est antrum sive cavitas, è processibus ossis frontis ad canthos oculi protensis, & ossè maxillæ superioris illis conjuncto constans, oculi bulbum excipiens.

ORCHIS, Est planta, quæ habet folia ex radice erumpentia, simplicia liliaceis similia: caulis est rotundus; finis pedunculi exit in ovarium oblongum, triloculare, tri-valve, tribus fenestris pervium, continens pulverulenta feminula: flos insidet apici ovarii, mirabilis structuræ, hexapetalus, vix describendus: radix rotunda, carnosa, tuberosa in triorchin, Didymos, monorchin, vel carnosam palmatam formam formata, succulenta, albida, paululum compressa, viscosa, subdulcis odoris seminalis: hæc planta crescit in locis humidis. Est *Satyrium*, Latinis *Testiculus*, sic dicitur, quòd ejus radices ex duobus, aut tribus constant globulis, quasi tot Testiculis, qui pro varia forma, varia quoque obtinere nomina, ut *Cynosorchis*, *Tragoforchis*, &c. *B. Hondkens-kruid / standel-kruid / kullekens-kruid. G. Knaben-kraut, stendelwurtz. Gall. Couillon de Chien, Satyrion. A. Dog-stones.*

ORCHIS, est testiculus, cujus substantia in viris nihil aliud est, quam minutissimorum vasculorum alborum, ordinatoque inflexu, in quibusdam dissepimentis locatorum, semen conficientium congeries; quæ sunt productiones ex Arteriis seminalibus hic tramite recto in vasa angustissima desinentibus, dum per laterales ramos & Anastomoses suum sanguinem Venis infundunt; & nervi quamplurimi, uti & Lymphatica copiosa hic terminari in vasculis quibusdam videntur: figuræ est ovalis, cui superius incumbit supereminens corpus, Epididymis dictum, testis continuatio, at in feminis longè aliter se res habet, componuntur autem in iis, ex multis membranis ac fibrillis laxè sibi

sibi

sibi invicem unitis, in quarum intercapedine plurima corpora alba reperiuntur: testiculi fœminarum ova pariunt, ideòque rectè *Ovaria* vocantur. Vocantur item *Testes*, *Colei* Cic. & Mart. *Vasa* Plauto, ὀρχαῖς, Διδυμοί, Μήζες Hesioid. μήδρα Homer. ὀρχιθία, ὀρχίς Oppiano. Hoc etiam nomine gaudent radices Satyrii ejusque species. B. *Balletjes* / *hlootjes*. G. Hoden, hœdlein. Gall. *Testicules*. A. Testicles, Stones.

ORCHOTOMIA, est testiculi exisio. Vide *Orchotomus*.

ORCHOTOMUS, est, qui testiculos excindit, quâ operatione animalia castrantur, ne cum aliis coeant, inde *Orchotomia*, sive testiculorum excisio, ex ὀρχίς testiculus, & τίμα feco. B. *Ein lubber*. G. Ein die der hoden aufschneidet. Gall. *Châtreur*. A. Gilder, or Stone Cutter.

ORDEOLUM, Barbaris idem quod *Crithe* & *Hordeolum*.

OREOSELINUM, est Apium seu Selinum montanum, ex ὄρεος mons & selinum, vulgò *Petroselinum*. Gall. *Persil de montagne*.

OREXIS, est ordinarius cibi appetitus, is oritur à fermento, tum à liquore gastrico ab arteriis cœliacis ventriculo inspirato, & laterum ventriculi mutuo contactu ob respirationem, quo tunica nervosa, ejusque nervi inordinatius moveantur, ad alimentum idoneum appetendum, ab ὀρέγομαι cupio. B. *Honger* / *est-lust*. G. Hunger, begierd zu essen, lust zur speisz. Gall. *Faim*. A. Appetite of meat, Hunger, Famine.

ORGANICA PARS, est, quæ ex variis partibus, quarum natura & efficacia diversa est, constat, uti musculus constat ex carne, membranis, tendinibus, variisque vasis &c. ei opponitur *Similaris pars*, de qua *suo loco*. B. *Ein organik-deel*. G. Ein theil bestehend aufz vielen andern. Gall. *Partie Organique*. A. Organick part.

ORGANUM, est pars, quæ ad sui constitutionem, actionesque perficiendas, rectam & determinatam, sensibilemque conformationem requirit, ut brachium, musculus, cor, &c. B. *Ein werktuigig deel*. G. Werckzeug. Gall. *Organe*. A. Idem.

ORGASMUS, est impetus & incitatio sanguinis vel spirituum, ut si quando spiritus animales cum impetu in nervorum genus ruunt, ab ὀργάζω. B. *Orist*. G. Schnelle treibung. Gall. *Orgasme*. A. Quick Motion. ORI-

ORICHALCUM, vide *Aurichalcum*.

ORIGANUM, est planta, quæ habet caulem durum, quadratum, villosum: folia majora calamintham referunt, minima majoranam, villosa sunt, odorata, saporis aromatici acris: flores in spicas squamosas congeruntur, monopetali, labiati, horum labium superius furrectum est, subrotundum, bifidum, inferius verò tripartitum: ex calice surgit pistillum, posticæ floris parti adinstar clavi infixum, ac veluti quatuor embryonibus stipatum, qui abeunt in totidem semina subrotunda, minima, in capsula, quæ floris calix fuit, recondita: radix est fibrosa, minima, lignosa: crescit in montibus: planta hæc Hippocrati maxime fuit commendata in morbis ubi calefaciendum, dissolvendum, & stimulandum: dici volunt quòd montibus gaudeat, ἀπὸ τοῦ ὄρους à monte, & χαρῆς gaudio, sed alii, quòd visum exacuatur, ab ὄρειν videre, & γαῖαν clarifico, quasi aciem oculorum illustrans. Nonnulli nomen ex adverso datum putant, à ῥιγῶν quod est algoe, fieri ῥιγῶνον, quasi rigens, censent, & tandem ascita littera principe O, in *Origanum* esse confictum, contrario tamen sensu, quòd minimè refrigeret. B. *Oregio / grove majolein*. G. *Dosten, wolgemuth, bergmunz*. Gall. *Origan*. A. *Origany*.

ORMINUM, vide *Horminum*.

ORNAMENTUM FOLIACEUM, extremitas tubæ Fallopianæ uteri muliebris fimbriata est, eum in modum comparata, ut quasi tot digitis, ovum ex ovario prodiens melius comprehenderetur. B. *Het loof-werk*. G. Der blätteren zierd. Gall. *Frange membraneuse, ou le Pavillon de la Trompe de Fallope*.

ORNITHOGALUM, est planta, quæ habet folia longa, angusta ut graminis, mollia, repentia, excavata, lineam albam in longitudinem habentia; caulis est rotundus, nudus, tener: finis pedunculi ex caule membranula est longa, tenuis: flos est liliaceus, ex petalis sex in orbem positus compositus, cujus singulis intus ad superiora adnascitur stamen: Ovarium tuba longa, apice spherico instructa donatum fit fructus subrotundus, factus seminibus subrotundis, nigris: radix bulbosa aut tuberosa, bulbosus est ferè ut in narcisso, seu ut in porro, ita ut totus habitus ad porrum accedat. *Ornithogalum* quasi dice-
res

res *Lac avium*, est bulbus, flores lactis colore albidos proferens, qui in alis aut ovis gallinarum observatur, estque Asphodeli species, ex *ὄρνις* avis, gallina, & *γάλα* lac. B. *Weld-ajuin*. G. Feld-zwibel, acker-zwibel. Gall. *Churtes*. A. Dogs-onion.

ORNITHOGLOSSUM, sive lingua avis, sic vocatur semen Fraxini arboris, ab *ὄρνις* avis, & *γλῶσσα* lingua. B. *Vogel-tong* / *mussen-tong*. G. Vogel-zung. A. Ashen Keyes.

ORNITHOPODIUM, est planta, quæ habet plures caules flexiles, debiles, ramosos, ferè repentes, rotundos, villosos: folia coluteæ foliis minora, sibi invicem opposita, & juxta unam costam disposita: flores sunt exigui, leguminosi, in spicas in summitate ramorum congesti: flori succedit siliqua oblonga, articulata, fulcata, undulata, singulo quoque articulo continens semen unum, rotundum; siliquæ verò ad unum pedunculum, & eundem exortum crescunt multæ simul: radix est parva, & alba: hæc planta crescit in pratis. Ornithopodium est avis pes, sic dicitur quòd ejus siliquæ pedem avis cum suis digitis, & articulis referant, ex *ὄρνις* avis & *πῆξ* pes. B. *Vogel-boet*. G. Vogel-fuß. Gall. *Pied d'oiseau*. A. Birds-foot, birds claw.

ORNUS, est Fraxinus Sylvestris, an ab ornatu, ob elegantes rubicundos Fructus? An ab Hebraica voce *Oren*? B. *Haber-essche* / *qualster* / *lyster-bezie* / *quat-tel-bezie* / *quaal-boom*. G. Mal-baum, vogel-beer, Mas-beer. Gall. *Fresne Sauvage*, *Cormier Sauvage*, *Tormigne*. A. Wild-Ash.

OROBANCHE, est planta Orobum, aliaque Legumina angens & strangulans, ab *Orobans* & *ὄρο* ango, strangulo: vocatur etiam *Limodoron*: habet caulem rectum, cylindricum, aut rotundum, fistulosum, fragilem, pallidum, villosum; folia non habet, nisi in principio quædam exigua, angusta, spongiosa, citò cadentia: flores juxta summitatem caulium nascuntur, à se invicem distantes, villosi, coloris purpurei, pallidi, flavi aut viridis, odorantes, post florem apparet fructus oblongus, per maturitatem dehiscens in duas valvas, fætus seminibus minutissimis, & albescentibus: radix est bulbosa, obrotunda, squamosa, pollicis crassitie, extus nigra, intus al-

bes.

becens, aut flavescens, tenera, succum viscosum amarum habens, per siccitatem fit adeo dura ac os: crescit plerumque in locis arenosis. Gall. *Orobanche* A. Broomrape.

OROBIDES, est hypostafis five urinarum subsidentia, ervis aut orobis similis, ex ὄροβος ervum & ὄροβος forma. B. *Erwtachtig gelpkende pis.*

OROBUS, est Leguminis species: habens caules exiguos, repentes: folia sunt oblonga, bina conjugata, adnata costæ in mucronem abeunti: flores in spicas congesti, sunt leguminosi, coloris purpurei aut albi: flori succedit siliqua teres, obrotunda, nigra, erecta, fæta seminibus subrotundis, angulosis, ovatis, fuscis; saporis paululum amaricantis & ingrati: crescit hæc planta in sylvis. Dicitur παρὰ τὸ ἰσθπρτσθαι ἀπὸ τοῦ βοῦν, quod boves ea vescantur & faginentur. Gall. *Orobe*.

ORTHOCOLON, est articuli rectitudo, ex ὀρθόν rectum, & κῶλον membrum.

ORTHOPNOEA, est species Asthmatis, five vitiosa respiratio, quæ ægri, ne suffocentur, non nisi cervice erectâ respirare possunt, ex ὀρθή recta, & πνοή flatus, spiritus, spiratio. B. *Den ademhaling / die allen recht opzittende geschieden kan.* Gall. *Asthme*.

ORVIETANUM, vide *Orvietanus*.

ORVIETANUS, dicitur esse nomen alicujus agyrtæ vel circumforanei, alias *Hieronimus Ferrantes* dicti, qui inventione alicujus antidoti singularis, vel Electuarii alexipharmaci claruit contra omnia venena. Is enim primus ausus fuit publico foro deglutire ignotum sibi quodlibet toxicum. Vulgò vocatur *Orvietaan*. Nomen traxit ab urbe Italiae *Orvieto*, hinc *Orvietanum*.

ORYZA, planta est culmifera, cujus semen in usu domestico familiare, album, oblongum instar Triticici, in Asia multisque Europæ locis crescens; habetque caulem tritico crassiolem, per intervalla nodosum: folia longa, carnosâ, porrum referentia. B. *Ryft.* Gall. *Ris*. A. *Rice*.

OS, Gr. ὄστρον, est substantia totius corporis Animalis, durissima, compactissima, siccissima, alba, ex variis membranâ lamellatim sibi incumbentibus, & firmiter sibi applicatis, perreptantibus mediis vasibus contexta, ut sic corporis stabilitum, ejusque motum facilem reddat &

in munimentum quibusdam partibus se præbeat, destina-
ta. Ossium numerus *Achangelii* 249. constituitur. Alii com-
muniter 304. quidam tot, quot unius anni dies numerant.
Numerus tamen incertus est, quia ossa infantium ab adul-
tis differunt, item quod ossa sésamoidea & dentis in ipsis
adultis, & senibus certò numero non determinantur. Va-
riant figura, quædam rotunda, plana, acuta, obtusa, con-
cava, spongiosa, solida, oblonga, triangularia &c. Gr. *ὀστέον*. B. *Been*. G. Ein bein. Gall. *Un Os*. A. A Bone. Os
etiam est primus alimenti introitus qui duobus clauditur
labiis. Gr. *ὄστρον*. B. *De mont*. G. Der mund, das maul.
Gall. *Bouche*. A. The Mouth. Phythologicis ossiculi voca-
bulum imponitur lapideis seu ligneis corticibus, qui nu-
cleos circumdant. B. *De steentjes in de vruchten*. G. Ein
stein, ein kern. Gall. *Noyau*. A. Nut shell.

OSATIS, vide *Isatis*.

OSCITATIO, est expansio omnium ferè musculorum
voluntariorum simul, maximè autem maxillarium, & ex-
plicatio ampla pulmonis, undè quam plurimùm aëris len-
tè & sensim inspiratur, qui aliquamdiu retinetur, & ra-
refactus iterùm lentè & sensim exspiratur, hæc Februm
quoque ordinarium symptoma est, sub initio incidens:
attamen & alibi evenit, & iis quoque, qui sani utcumque
habentur: sæpè, dum è lecto surgimus, oscitatione ali-
quâ afficimur, maximè si somno non sumus expleti, aut
quando pleno stomacho dormivimus; imò adeo frequens
omnibus est Oscitatio, adeòque ei assuevimus, ut meritò
dictum sit, *Oscitante uno, oscitat & alter*, hinc qui imbe-
cilles, pigri, lassi, defatigati, valetudinarii, & ii maximè,
qui à morbis reconvalescunt, sæpiùs de die solent, aut
sponte suâ, aut aliorum exemplo velut excitati oscitare.
Dicitur & *Oscedo*. Gr. *ἄσκησις*, & *ἄσκησις*. B. *Gerwin-
ge/ gaping*. G. Das gähnen. Gall. *Baillement*. A. Ga-
ping, Yawning.

OSCUA, sunt extremæ vasorum aperturæ.

OSCULUM UTERI, est illud foramen partis inferio-
ris Uteri, per quod semen ex pene virili ejectum intrat in
uterum; in virginibus tam exiguum est, ut stylum tenuio-
rem solummodo excipiat, & nullo conatu vel minimus
digitus in eam intrudi possit, ex eo etiam menstrua fluunt.
Prominet in vaginæ capacitatem, tincæ piscis ori, aut ut

R r

Gä

Galenus mavult, glandi virili per simile est; rimam habet transversam; in virginibus osculam illud exiguum, aut in mulieribus quæ sæpè pepererunt, majus evadit; si nimium laxetur, vel exulceretur, cicatrice obducatur, vel humidum nimis fiat, sterilitas sequitur. B. *De mond van de moeder / de roze / de kroon*. G. Der mund der moeder. Gall. *l'Orifice interne de la matrice*. A. The Mouth of the Womb.

OSMUNDA, est Filicis species, quæ dicitur *Regalis, Palustris, Aquatilis, Florida* &c. habet caulem viridem, striatum, ramosum, se in latum extendentem: folia sunt ampla, satis angusta, parva; disposita supra unam costam in unum foliolum terminatam; summitas caulis se in multos dividit, qui singuli rami sustinent multos racemos fructus minimos habentes, quorum fructuum structura non examinari potest nisi microscopii ope; singuli racemi habent capsulas membranaceas sphaericas, quæ in duas partes apertæ fundunt semina quædam oblonga: hæc planta nullos gerit flores: radix est nigra, & longa; crescit in locis aquosis & humidis: An Etymologia sit ficta, an Barbarica, an ab ore mundando, necdum compertum habeo. B. *Water-varen*. G. Wasser farn. Gall. *Osmonde, ou Fougere aquatique*. A. Osmond royal, water fern.

OSSA, vide *Os*, dicuntur & *Officula*, suntque duri & lapidei cortices, qui nucleos circumdant.

OS SEPIÆ, piscis sepia os candidum est, oblongum, angustum, compressum, superna superficie durum & læve, inferiori autem fungosa quasi medulla ejusdem coloris repletum. Gr. *Σηπίον*, quia intra vesiculam in corpore liquor ater, ac si esset putridus, reperitur, nam *σηπίον* significat putrescere. B. *Zeeschium*. G. Fischbein, blackfish, blakkittel. Gall. *Sèche, ou Bouffron*. A. The Cuttlefish.

OSTAGA, est *Volsella* seu forceps quæ ossa eximuntur. Item, est instrumentum Chirurgicum, quo ossa vel attolluntur, vel deprimuntur, vel omnino loco moventur, ex *ὄστρον* os, & *ἀγρῦλον* capio.

OSTEOCOLLA, est lapis albo cinereo colore ossifque figuram æmulans. Nascitur Darmstatio in agro in Palatinatu, (*aan de berg-straat*.) item in Saxonia, in Silesia &c. crescit per arenam formâ corallii albi. Putant hoc Remedio ossa citò conglutinari, & callo obduci, si intus

intus sumatur, & Emplastris admisceatur. B. *Wal-steen/ been-lym*. G. Bein-bruch, bruch-stein, bein-well, wal-stein, sand-stein, stein-bein. Gall. *Osteocolle*, *Pierre des rompus*. A. The bone binder.

OSTEOGENICA vel *Callum generantia* medicamenta dicuntur, quæ in ossibus impedimentum tollunt, quorum virtute impediatur, ne humor in iis concreceret. B. *Beenmakende middelen*.

OSTEOLOGIA, est de ossibus enarratio seu descriptio, ex *ὄστρον* os, & *λόγος* narro. B. *Beschryvinge der beenen*. G. Beschreibung der beinen. Gall. *Osteologie*.

OSTEON, vide *Os*.
OSTOCOPI, sunt dolores ossium, five potius dolores periosteï aut nervorum, ossa subeuntium: ossa enim quatenus ossa non sentiunt, dicitur & *Lassitudo contundens*, ex *ὄστρον* os, & *κόπος* labor. B. *Pynd der beenen*. G. Schmerzen der beine. Gall. *Douleur dans l'Os*. A. Pains in the Bones.

OBSTRUTIUM, seu ASTRANTIA, vel MAGISTRANTIA, est *Imperatoria*, dicitur & *Laserpitium*: primum videtur dictum, deinde depravata nomenclatura, *Osteritium*, postremo *Ostritium* coepit appellari. Qui sanè lapsus admodum fuit, abjectâ nempe litterâ primâ *Asteritium*, & dein mutato *a* in *o*, *Osteritium* ac postremo magis concisè *Ostritium* nominare imperiti coeperunt. B. *Meester-wortel*. G. Meister-wurtz, magistrantz, ostritz. Gall. *Imperatoire*. A. Pellitoire of spayne, Master-wort.

OSYRIS, est *Linaria*, sed illud nomen etiam aliis herbis imponitur: vocatur ab hodiernis Græcis *Auxyris*. Vide *Auxyris*.

OTALGIA, five aurium dolor, is sæpè est gravissimus & lacerans, atque aded nonnunquam, ut non modo somnum omnem impediatur, sed delirium inducat. Jam ut hic dolor non sit sine inflammatione, quæ aliquando exterius conspicua est, ita frequenter in abscessum transit, purè ex auribus fluente: aliquando iste dolor per vices affligit, & conjunctam habet odontalgiam, imò tinnitum & surditatem, ab *ὤρ* auris, & *ἀλγία* doleo. B. *ὄζυρρον*. G. Ohrenschmerzen, ohr pein. Gall. *Otalgie*, *douleur d'Oreille*. A. Paine in the Eares.

OTENCHYTA, seu CLYSTER AURICULARIUS,
Rr 2 Cel

Celso, Ἀυλὸς, Aegin. est siphunculus, quo medicamenta auribus immittuntur, ab ἄ, auris, & ἔγχυσα infundo. B. **Œn oozsprut.** G. Eine öhr spritze. Gall. *Siringue d'Oreille.* A. An Auricular Clyster.

OTICA, sunt medicamenta, adversus aurium morbos, ab ἄ, auris. B. **Œnesmiddelen der ooren.**

OVA, sunt capsulæ seu thecæ, omnium animalium & vegetabilium prima rudimenta includentes; in iis enim continetur Hominis, Brutorum, ut & Vegetabilium primum stigma, quodque magis & magis solidescens suum producibile producit: vel in feminis sunt spherulæ, quæ deprehenduntur in superficie ovariorum sub membrana cingente, infernè per calicem crassiusculum concretæ ipsi substantiæ ovarii, pellucidæ, humore lymphatico, ad ignem concrecente, repletæ, binisque membranulis concentricis sibique invicem arctissimè nexis constantes; Chorion scilicet & Amnios: Bullulæ verò hæ, calice suo hærent finibus minutissimis vasorum ad ovaria euntium, post usum veneris ferè tantum apparent, sensim tumescunt, pedetentim magis pellucunt, crassescunt in membranis suis, membranam ovarii elevant, extendunt, in formam papillæ sic dilatant, ut emineant, à pedunculo suo pendeant, inde separentur, cicatricem cavam relinquunt in substantia & membrana effracta ovarii, sensim iterum coalescentem; tandem & in his bullulis hic loci adhuc hærentibus ovario, fætus inventi fuere, undè nullum est dubium, quin in his conceptus fiat, & sint tantum animalculorum receptacula, ubi nutriuntur, augentur &c. B. **Œn ei.** G. Ein ey. Gall. *Un Oeuf.* A. Egges.

OVARIUM, est testis muliebris; utero ad distantiam binorum circiter pollicum lateraliter annectuntur per ligamenta valida duo Ovaria, quæ & ope membranarum aliarum à peritonæo ortarum obvoluta firmantur; hæc corpora sunt scabra, ferè ovata; in superiori tamen parte magis plana quam gibbosa apparent, in horum superficie, sub membrana cingente reperiuntur spherulæ sive Bullulæ ova dictæ; ovariorum varia magnitudo est pro ætatis & temperamenti ratione, etenim in libidinosis, & ætatis flore constitutis plerumque sesquidrachmam pendent, in vetulis verò exsucca, parva, quasi corrugata, vix ad femidrachmam ascendunt, nunquam tamen evanescent, in in-

fan.

fantibus adhuc minora quam in decrepitis. Substantia eorum membranosa est, fibrosa, plurimisque intertexta vasibus, spermaticis scilicet & hypogastricis, aliisque antè ingressum suum hic loci ita unitis, & cum nervis committis & intricatis, ut fabrica haud describi queat, & hoc modo faciunt ovarii structuram. Vide *Orchis*. Gall. *Ovaire*.

QVIDUCTUS, idem quod *Tuba Fallopiana*.

OVUM, est species doloris capitis, quæ sentitur magnitudine ovi: & sic à figura, quam ovum occupat, denominationem accepisse videtur. B. *Hoost*. *ppn een ei-groote*.

OVUM PHILOSOPHICUM seu **CHYMICUM**, est vitrum inferius rotundum, quodque in superficie fistulam ex eadem materia oblongam habet: hisceque utuntur ad circulandos & exaltandos liquores, dicitur & vas Hermeticum. B. *Gen Philosophis* ei. G. *Ein Philosophisch ey*. Gall. *Oeuf Philosophique*. A. *A Philosophical Egge*.

OXALIS, est *Acetosa*, ex $\alpha\zeta\delta$ acidum.

OXELÆUM, est mixtio aceti cum oleo, ab $\alpha\zeta\delta$ acetum, & $\lambda\alpha\iota\omega\upsilon$ oleum.

OXYACANTHA, est Berberis; sic dicitur ab acidis baccis, & spinis, ergo ab $\alpha\zeta\delta$ acidum & $\alpha\kappa\alpha\upsilon\theta\alpha$. Vide *Berberis*.

OXYACANTHA, est *Spina Acuta*, sive *Vallaris*, aut *Sepicularis*; $\alpha\zeta\delta$ enim est acutum, & $\alpha\kappa\alpha\upsilon\theta\alpha$ spina. B. *Hagedorn*. G. *Hagedorn*. Gall. *Aubespine*. A. *Haw-thorn*, *White-thorn*.

OXYCEDRUS, sive *acuta cedrus*, quod cedri folia in acutam desinant aciem, ex $\alpha\zeta\delta$ acutum, & cedrus.

OXYCRATUM, est aceti cum aqua mistio, Pusca vel Posca dictum, ab $\alpha\zeta\delta$ acetum. Et $\kappa\epsilon\theta\epsilon\lambda\omicron\upsilon\mu\iota$ misceo. B. *Water en celt*. G. *Wasser und eszig*. Gall. *Oxycrat*, *Peau mellee avec du vinaigre*. A. *Vinegar mixt With water*.

OXYCROCEUM, est emplatri cuiusdam nomen quod ex croco & aceto mixtum, pice aliisque rebus componitur, ex $\alpha\zeta\delta$ acetum & $\kappa\epsilon\theta\epsilon\lambda\omicron\upsilon\mu\iota$ crocus. B. *Saffraan pleister*. G. *Saffran plaster*. Gall. *Oxycroce*. A. *Idem*.

OXYDERCICA, sunt medicamenta visum acuentia, ex $\alpha\zeta\delta$ acutum & $\delta\epsilon\gamma\kappa\omega$ video.

OXYGALA, est lac acidum, ex $\alpha\zeta\delta$, & $\gamma\acute{\alpha}\lambda\alpha$ lac.

OXYLAPATHUM, est Lapathum acutum, ex $\alpha\zeta\delta$ acutum

tum & Lapathum. B. *Patich / Weerdig*. G. Mengelwurtz. freyff-wurtz, grind-wurtz, zitter-wurtz. Gall. *Pa-reilla*. A. Dock.

OXYMEL, est compositio in formam syrupi, ex aceto & melle, ab $\xi\zeta\theta$ acetum, & $\mu\acute{\iota}\lambda\iota$ mel. B. *Αξυ Μονίγ*. G. Essig-meth. Gall. *Oxymel*. A. Idem. Vide *Apomeli*.

OXYREGLIA, est acidus è ventriculo ructus, ab $\xi\zeta\theta$ acidum, & $\rho\acute{\iota}\sigma\tau\omega$ ructo.

OXYRHODINUM, est acetum rosaceum, ab $\xi\zeta\theta$ acetum, & $\rho\acute{\iota}\delta\omega$ rosa. B. *Rozen-ess*. G. Roseneszig. Gall. *Vinaigre rosat Oxyrhodine*. A. Idem.

OXUS, est planta, quæ habet caules longos, flexiles, teneros, rotundos, purpureos aut rubicundos: folia sunt terna, cordiformia, eidem pedunculo adnascencia, mollia, succulenta, saporis acidiusculi & grati: flores sunt campaniformes, monopetali: post florem sequitur fructus membranaceus, quinquelocularis, oblongus, sætus seminibus rubicundis calyptrâ elasticâ involutis, ejusque vicum impetu dissilientibus: radix crassa, squamosa, fibrosa, alba, aut rubicunda, fibras longas & albas habens: hæc planta habet odorem gratum, sed non penetrantem. *Trifolium Acetosum*, *Alleluja*, & *Panis Cuculi*, vel quod Cuculus avis eo vescatur, vel quia hoc erumpente, cuculus vocem suam edere incipiat. *Oxus* verò vocatur ab acido sapore. Vide *Oxytriphylum*.

OXYSACCHARUM, est compositio ex aceto & saccharo. Nonnunquam in aceto prius infunditur vitrum antimonii, & tunc dicitur *Vomitivum*; aliquando Scilla, & appellatur *Scilliticum*, ex $\xi\zeta\theta$ acetum, & $\sigma\acute{\alpha}\chi\alpha\rho\sigma$ Saccharum. G. *Αξυνη σϋκκερ*. G. Essig fucker. Gall. *Oxysaccharon*, *Vinaigre sucré*. A. Oxy sacchara.

OXYNOSEMA, idem quod *Morbus Acutus*.

OXYTRIPHYLLUM, est trifolium acetosum, ex $\xi\zeta\theta$ acidum, & $\tau\rho\iota\phi\acute{\omicron}\lambda\lambda\omega\sigma$ trifolium. B. *Wlaber-zuring / hoes hoes-brood / hoes hoes-loek*. G. Saurer-kee, buch-kee, buch-ampffer, buch-brot, guckhugs-kee, gauch-kee, hafen-kee, gauch-brot, hafen-ampffer. Gall. *Alleluia*, *Pain à Coucou*. A. Wod-four, Wood-forrel.

OZÆNA, est ulceratio interiores naris, tetrum odorem spirans, ossicula nasi, & tunicam palati serpendo erodens, oriunda ex lue venerea, polypo exulcerato vel catharris

tharris acribus : ab ὀσφάκιο olfacio. B. *Ein stinkende neugs-
zäuter*. G. Nasen geschwuer. Gall. *Ozene*, *Punais*, *Pon-
pe*. A. Stinking of the Nose.

P.

P. Simplex Medicis *Pugillum* significat, imò & aliquan-
do *pando* vel π: aut π:, vel π simplex.

P. Æ. vel PART. ÆQ. denotat partes æquales.

P. N. idem est quod præter Naturam.

PAR. significat *Paria*, Ex. g. Rec. N. par. V.

PART. ÆQ. vide Supra.

PACHUNTICA, sunt medicamenta incrassantia, cras-
sis ramolisque partibus prædita, quæ dum succis tenuio-
ribus permiscetur, partes eorum coniungendo, & inter
se se connectendo, crassiorem & stabiliorem consistentiam
ipsis tribuunt, ut Bolus armena, Amylum, Nymphæa,
Amygdala, Papaver, à παχύνω incrassō. B. *Verdikende
middelen*. Gall. *Remedes incrassans*.

PÆDARTHROCAE, cariem ossis significat; est scor-
buti symptoma, ex πᾶσι puer, ἀρθρον membrum & καλόν
malum, nam pueri hoc malo plerumque afficiuntur, ve-
rum & adultis quoque accidit, confunditur cum *Spina
Ventoſa*. Nihil aliud ergo est quam caries ossium, maximè
circa puerorum articulos cum dolore obscuro & apparen-
te tandem articuli tumore conjuncta, orta à materia acri,
dissolvente & corrodente, ab ossium medulla incipiens,
ulterius serpendo ulcera sinuosa & maligni moris, fistu-
lasque in vicinia producit. B. *Bein-tyeter*. G. *Bein-freſ-
fer*. Gall. *Gangrene de l'Os*. Vide *Caries* & *Teredo*.

PÆDOTROPICA, est pars Hygieinæ, spectans ad pue-
rorum regimen, ex πάλι puer, & τροφή ratio, modus,
vel à τρέφω nutrio. B. *Opvoedinge der kinderen*.

PÆONIA, vide *Pæonia*.

PALÆTYRUS, est caseus vetus, ex παλαιός vetus, &
τύρις caseus, à τσίρω sicco, caseus enim est lac siccatum.

PALATUM, est superior oris pars, instar tholi leviter
concavum, undè & oris cælum appellatur, constans ma-
ximâ parte ossis quarto maxillæ superioris, & dein duo-
bus officulis propriè palati dictis, quæ omnia obvolvun-
tur membrana crassa, glandulosa, rugas versus postero-
ra determinatas habente. Item vocatur ὑπερώσιον, Ουρανός,

Ουρανισμοῦ Galeno. B. *Det verhemelte des mondtz.* G. Der Gaume. Gall. *Le Palais.* A. The Pallate.

PALIMPISSA, vide *Pix.*

PALINDROME, est morbus recidivus, ex πάλιν iterum & δεῦρο cursus. B. *Ein weder kommende ziekte.*

PALIURUS, est arbuscula ad altitudinem arboris quandoque crescens; rami sunt longi & spinosi, sed spinæ foliis proximæ sunt minores, & minus noxiæ quàm aliæ: folia sunt parva, obrotunda, acuta, coloris viridis, obscuri, quasi rubicundi; calix est monophyllus, pentaphylloides; flos rosaceus, flavus, pentapetalus, staminibus quinque præditus: ovarium in fundo calicis fit fructus Cypripiformis, ossiculo fetus ferè globofo, in tria loculamenta divisio, in quibus adsunt nuclei ejusdem formæ. Dicitur quasi πάλιν ὕρον, urinam moveo, à πάλιν πάλιν, vel dicitur quasi πάλιν ἕρῃ iterum urina, id est, bis mingens: Paliurus enim inter diuretica à quibusdam habetur. A. Prickly bramble, White-thorn.

PALLIATIO, sive CURA PALLIATIVA, est therapæia, quæ morbi incurabiles, quantum fieri potest, medicamentis localibus, mitigantur. B. *Plaats-middelen / siccet-middelen.*

PALMA, est interior manûs pars, *Vola* dicta. B. *De hand-palm.* G. Die flache hand. Gall. *La Paume de la main.* A. The Palme.

PALMA, in vegetabilibus dicitur majus vitis flagellum, undè nascuntur uvæ.

PALMA, Gr. φοίνιξ, arbor Asiatica, dicitur quòd comam in cacumine habeat circumtensam, & ramos in digitorum modum protensos. B. *Wadel-boom.* G. Dattelbaum. Gall. *Palmier.* A. Date-Tree.

PALMA CHRISTI, est *Ricinus*, sic appellatur, quòd scilicet ejus folia in humanæ manûs effigiem articulentur: ideòque etiam *Pentadactylum* vocatur. Vide *Picinus*.

PALMA CHRISTI, est Satyrion Basilicum seu Regium, Arabibus *Bucheiden*, *Avicenna digiti citrini*, nomen invenit à similitudine, quam ejus radix cum humana habet manu.

PALMARIA, est Planta, cujus folia palmam manûs, & ob quinque divisiones, digitos referant. B. *Hande-hens-kruid.* G. Kreuz-blum.

PAL-

PALMARIS MUSCULUS, venit ab interno humeri ossis tuberculo, tendineo, gracilique carneorum fascium cœtu eiectus, tendineus mox usque in volam atque digitorum limites expanditur: cuti exterior pars, nexis, non sine laceratione solubili, cohæret, volamque in rugas contrahit. B. *De palm-spier.* G. *Der flachen-hand mausz.* Gall. *Le Cubital Gresse, ou le Long Palmaire.* A. *The brauwne of the palme.*

PALMITES, dicuntur quæ è stirpibus ac furculis quotannis prodeunt, sic nominatæ quod in modum humanarum palmarum virgulas quasi digitos edunt.

PALMULA, vide *Casta*, & *Palma*.

PALMUS, est tremor & palpitiatio cordis, à convulsione aut irritatione nervorum, cujus causâ in sanguine vel succo nervoso consistit, vel in aqua pericardii, à πάλ-λω vibro, quatio. B. *Hert-herbinge.* G. *Hertzbebung.* Gall. *Tremblement de cœur.* A. *Shivering, or palpitation of the heart.*

PALPEBRÆ, Gr. *βλέφαρα*, sunt integumenta bina oculos claudentia & tegentia: constant ex cute, membrana cellulosa, sub qua carnosâ, musculus, tunica, tarsi & ciliis, suntque vel superiores vel inferiores. B. *De aug-herden.* G. *Die augen-lieder.* Gall. *Les Paupieres.* A. *Eyelids.*

PALPITATIO, seu PULSATIO CORDIS, est motus convulsivus, non Arteriarum, sed cordis, nam licet violenter & perturbato motu contrahatur, extendaturque, in carpo vix tamen sentitur, sed ægri ipsi id percipiunt, non sine molestia aliquando maxima; sæpè manu pectori applicata, palpitiatio dignoscitur, & cum maxima est, sonitum edit, quem è longinquo audimus, aut costæ distinguuntur, vel si ossa mollia sint, extrorsum cedunt, & in ipso verò corde & auriculis, aut altera tantum, vel principio arteriæ sæpè maxima extensio, & Aneurisina inducitur. Adhæc Palpitiatio Gradus habet, neque semper adeo ferax est, undè per Periodos incidit: at motu corporis vel animi perturbatione, æstu, vino, &c. intensior fit, quiete verò & somno lenior; cum Dyspnæa, Scorbuto, Cachexia, Chlorosi &c. plerumque jungitur, aut hi cum ista. Causæ sæpè sunt cordis obstructions à sanguine coagulato, officulis, polypo, arteriæ initio angustato

stato &c. B. *Hert-klopping*. G. Das hertz-klopfen. Gall. *Palpitation de Cœur, Tressailement & Tremblement de Cœur*. A. Panting of the Heart.

PAMPINI, sunt frondentium ramusculorum comæ colliculique fructum foventes & ab impendente vindicantes injuria. Hinc pampinare, est pampinos superfluos ex vinea detrahere, posteaquam fronduit.

PAMPINIFORME CORPUS, sive VARICOSUM, aut PYRAMIDALE, sunt arteriæ & venæ ad testiculos euntes, quæ communi tunicâ includuntur, & corpus referunt pampinis crispatis simile. Vide *Varicosum Corpus*. B. *Wpurank's getpke ligchaam*. G. Der Reb-blatt gleiche thiel. Gall. *Corps ou vaisseaux Pampiniformes*. A. Vine Branchelike body.

PANACEA, est medicamentum universale, omnes morbos indifferenter curans; sed an detur dubito: de tabaco, tinctura folis, tartaro vitriolato, lapide Philosophico, plurima plurimi jactant, ex πᾶν omne, & ἀνίομαι sano, medeor. B. *Ein algemein genres-middel*. G. Ein allgemeine artzeney, die fur alles hilfft. Gall. *Panacée*. A. Idem.

PANARITIUM, idem quod *Paronychia*.

PANATA, idem quod *Panatella*.

PANATELLA & PANATA, est pultis genus, ægrotis, utile, ex medulla panis triticei vel secalicei cum aqua in pultis formam, coctum. Melioris nutritionis gratiâ ova interdum admiscunt. Sæpe femina melonum adduntur, ut magis esset refrigerans, à pane nomen sumplisse videtur, licet Italica sit vox. B. *Brod-pap / water-pap*. G. G. Brodt-bruche. Gall. *Panatelle, Panade*. A. Idem.

PANAX, & PANACES, est planta Pastinacæ latifoliae species, cujus radix benignum præbet nutrimentum, dicitur ἀπὸ τοῦ πᾶσα ἀκρίβη, hoc est, à sanandis omnibus morbis.

PANCHYMAGOGA, sunt medicamenta purgantia, quæ dicuntur vim habere, omnes humores vitiatos e corpore educendi; sed an tale detur, dubitandum, ex πᾶν omne, χυμῶς succus, humor, & ἄγω duco. B. *Ein algemein buikzuiverent middel*.

PANCOENUS, idem quod *Pandemius*.

PANCRATIUM, dictum videtur, à profligandis & vin-

vincendis morbis omnibus, ex πᾶσι omne, & καρτῶν vincio, fortiter teneo.

PANCREAS, *Pancreation, Pancreon, Callicreas, Callicreon & Lactes*, Synonima sunt. Gr. πᾶνκρεας. Est glandula conglomerata in abdomine, sub posteriore ventriculi parte sita & duodeno intestino alligata, usque ad hepatis & lienis regiones extensa, cujus munus est succum lymphaticum volatilem & insipidum, leniter falsum in esurientibus animalibus, per proprium ductum ad duodenum, ulterioris chyli solutionis, subactionis, nec non bilis subjugationis & attemperationis gratiā, ablegare. Glandula hæc maxima est in toto corpore, in hominibus mediocris, in canibus ulnæ magnitudinem non raro excedit, ex πᾶσι omne, totum, & κρέμας caro, quasi diceret totum carnosum. Vide *Callicreas*. B. *Albleis / buik-klier-bede / de / schoon bleis / de groate klier*. G. Das gekröszgedruse, die große druse. Gall. *Le Pancreas*. A. The Pancreas, all flesh, vel sweet-bread.

PANDALEA, Neoterici ferè vocant idem quod Eleætuarium solidum, nisi quod *Pandaleon* integrum remanet. Etenim saccharum ritè coctum pixidi infunditur, ac solidescere sinitur: æger fractam partem accipit instar eclegmatis: Pandaleon è Rotulis, Morfulisve non nisi forma differt.

PANDALITIUM, idem quod *Panaritium*.

PANDEMIUS, sive morbus communis, est morbus ejusdem speciei, qui in una regione plures simul invadit, ex πᾶσι omnis, totus, & δῆμος populus. B. *En algemeene ziekte*. G. Eine allgemeine krankheit, eine feuche. Gall. *Maladie Commune*, vel *Pandemique*. A. A Common disease.

PANDICULATIO, Gr. Σχοδινιασμός, Σχοδινιμα, est convulsio brachiorum in altum sublatorum sub certa figura, ac nonnihil versùs lumbos contractorum, undè etiam ipsi lumbi nonnihil convelluntur, inflexo, & ad latus alterutrum, commoto corpore, imò etiam collo, ut facies quoque ad latus spectet, caputque versùs dorsum inclinetur; verùm in Pandiculatione convulsio non est convulsio diuturna, sed cum lenta, tum brevis: atqui plùs, quàm rigor solitam corporis figuram efficit, qua de causa magis spectat ad Opisthotonon. Imò Pandiculatio sæpe cum

cum Oscitatione una incidit; aut oscitationem excipit Pandiculatio, vel hæc istam, & plerumque mutuae vicissitudines fiunt inter Oscitationem, Pandiculationem & Horrorem, Rigoremque sese mutuo excipientes, aut alteram cum altera complicantes: nam Pandiculatio est tantum oscitationis maximus gradus. B. *uitrekking*. G. Dasrecken und strecken des leibes. Gall. *Extensjon*, *Pandiculation*. A. *Stretching*.

PANICULA, dici potest quidquid sublongâ vel subrotundâ effigie tumet, ut quæ pendet à piccarum ramis, Lanosam quoque comam in milio, panico, arundine, & qualem in arvis complures herbæ & in palustribus jungerunt, Latini Paniculam dixere.

PANICUM, est Milii species cujus spica ex innumeris crassis, rotundis, albis aut flavescentibus seminibus in spicas minores digestis conflatur: à paniculis dici perhibent, Gr. *ἑλωμε* ab *ἕλω* palus, quia locis paludosis gaudet, vel ab *ἐπιλω* involvo, quia multum feminis involvit. B. *ἄνιθ-κωοζν*. G. Heydelpfenich, pfenich, fuchs schwantz, pfench, fech welscher hirs. Gall. *Panis*. A. *Panick*.

PANICUS, est repentinus terror & consternatio, dicitur à Deo *Pan*, qui minatus terrorem immittit: *Pan* Pastorum nomen olim fuit.

PANNICULUS ADIPOSUS, est congeries multarum cellularum sub cute immediatè positarum, membranis tenuissimis constantium, totum corpus ambientium ubi cutis est, in quibus ex vasis sanguiferis huc decurrentibus deponitur oleum sanguinis, quod ibi per tempus stagnare potest, verum à majori sanguinis motu per ductus suos in venas sanguineas iterum impellitur & circulationem obit: potest hæc congeries cellularum in obesis continere quamplurimum pinguedinis, in macilentis parum. B. *'t vlies daar 't vet in bewaart wordt / onder de huid en tusschen de spieren*. Gall. *Pannicule adipeux*.

PANNICULUS CARNOSUS, Gr. *Ἰμὴν Σαρκώδης*, est panniculi adiposi membrana inferior, cellulas ejus determinans, & sustinens, & propriè ad eas pertinens, quæ in plurimis locis satis crassa & musculosa, in aliis iterum membranosa, velamentum toti corpori præbet. Sed in brutis tantum reperitur, in hominibus rarissimè, & ad certa tantum quædam loca. B. *Het vleizig vlies*. G. Das flei-

fleischerne häutlein. Gall. *Pannicule charneux*. A. The Fleshy membrane.

PANNICULUS NERVOSUS, idem quod *Panniculus Carnosus*.

PANIS CUCULI, vide *Oxus*,

PANIS PORCINUS, vide *Cyclamen*.

PANNUS, oculi morbus est, quando vasa sanguinea ad angulos oculorum in tunica tendinosa excurrentia, propter obstructionem, sive inflammationem sanguine turgent. Postea crescente hoc malo, tela, quasi carnosae oculum vel ex parte vel in totum in superficie, obducunt, adeo ut oculi à lumine maximè offendantur, & planè rubeant. B. *Œn oog-lap*. Gall. *Le Panniculus, ou espece d'Ongle*.

PANNUS, notat *Maculam* vel *Nevum* in cute sive ex lue gallica, sive ex alio morbo maligno dependentem, est macula grandior palmæ interdum magnitudinis, coloris subflavi, vel rubicundi, fusci vel subnigri, in facie sæpius proveniens, & sexum sequiorem deformans. B. *Houing-blekhen / zonne-brand*. G. Die honig-flecken, sonnen-brand.

PANOCHIÆ, sunt Bubones, vel tumores in Inguinibus orti ab inflammatione, vel mala Venere &c. glandulas inguinales occupantibus. B. *Hlap-oortn*. Vide *Bubo*.

PANUS, est species bubonis sub axillis, faucibus, auribus & inguinibus, in partibus sc. glandulosis. Sumitur etiam pro *Phygeto*. B. *Kiliergezwel onder d'axelen*. G. Schliergeschwulst, druesen geschwulst.

PAPAVER, est planta, quæ habet caulem ramosum: folia sunt oblonga, ampla, dentata, crispata, albescencia; vel ex atro viridia: calix bifolius, valdè caducus: flos est roseaceus, quatuor plerumque petalis in orbem positus constans; ex cujus calice bifolio surgit pistillum, quod deinde abit in fructum, seu testam ovatam vel oblongam, capitello ornatam, sub quo in quibusdam speciebus series spiraculorum in circuitu aperitur in fructus cavitatem, variis per longitudinem foliis munitam seu lamellis, quibus tanquam placentis adherent semina rotunda ut plurimum & minutissima. Gr. *Μήκων* dicitur à *μη κωέω* non ministrando, quod suis fungi muniis vescentes non patiat. *Papaver* dicitur nomen habere à formoso puero *Papavere*,
in

in florem sui nominis verso, alii derivant à papo lacteo infantum, vel quod ejus semen infantum lacti admiscetur, vel quia ejus folia lac fundant. B. *Heul / maan-hop*. G. Magsamen, mœhn. Gall. *Pavot*. A. Poppy.

PAPILLÆ INTESTINORUM, sunt protuberantiæ exiguæ, quibus intima intestinorum tunica referta est, ex ductibus glandularum, finibus nervorum, emissariis lymphaticorum & lacteorum contexta Vide. Anat. noſt.

PAPILLA, est prominentia rubra in medio mammarum confita, cujus pori recipiunt omnes tubulos lactiferos, hic angustatos, à glandulis mammariis, prodeuntes. Gr. *Θηλή*. B. *De tepel / speene*. G. Brust wartzlein, dutten, wartlein. Gall. *Le Mammelon, le bout de la mammelle*. A. The Nipple of a breast.

PAPILLARE OS, idem quod *Sphenoides*.

PAPILLARUM PROCESSUS, sunt extremitates nervorum olfactoriorum, membranæ mucosæ viridi schneiderianæ numerosissimè insertorum, sensationi olfactus inservientes, & hinc cum extremitatibus suis instar minimorum villorum eminentes. B. *De tepelwypse optsteckfels van de reuk-zenuwen*. Gall. *Les Mammelons des Nerfs de l'Odorat*.

PAPPUS, tam Græcis quàm Latinis lanugo ex floribus & fructibus decidua est. Sic etiam lanosi quidam villi, qui deflorescentibus aliquot herbis circum semen remanent, & postmodum in auras evanescunt, pappi sunt, in senescione, soncho, & plerisque aliis fit.

PAPULÆ, idem quod *Pustula*, vide *Exanthemata*. Item species morbillorum, quæ etiam *Boa Sudamina*, *Fervida Eruptiones* & *Rubicunda Cutis Aspredines* dicuntur. B. *kood-jong / rood-hond / rood-jook / rood-bonk*. G. Zittermaahl, hitz blätterlein. Gall. *Pustules, Bourgeons*. A. A pimples, whelkes, blisters.

PAPYRUS, est arundinis species Niloticæ: à Papyro, Cognomen Papyrii, *πάρυρι* deductum est, à quo Papyriana tribus, estque res & vox Ægyptiaca, quia radice utebantur pro ligno ad ignem struendum: dici itaque posset à *πῦρ* & *πῦξ*, quod ignis pabulum esset. B. *Papierriet*. Gall. *Papier*. A. The Paper-reed.

PARACELSISTICA MEDICINA, idem quod *Hermetica*.

PA-

PARACENTESIS, five punctio, est perforatio Thoracis, vel Abdominis, per cannulam cuspidatam. In thorace fit, quando repletus sit pure vel aqua, & punctio instituitur in latere, intra quintam & sextam vertebra; in Abdomine verò cum illud Hydrope ascite intumet, ad latus lineæ albæ abdominis, in musculis rectis & oblique ascendentibus: adsint vires robustæ, & purgatio præcedat, etiam sint pulmones, intestina, reliquaque viscera incorrupta, quum umbilicus protuberet, aliam viam ne investigato, ibi verò apertionem moliri necesse erit. Pus aquamve ne simul educito, sic enim ægrum jugulares, sed per partes, ut septenis diebus libram, aut libram unam & semissem secundum ægri vires. Operatione peractâ emplastro astringente & conglutinante vulnus obturandum. Si meatus & vasa intus sint rupta, ex Paracentesi auxilium quærere, esset oleum & operam perdere, undè sibi met hæc committenda, à *παράκέντησις* compungo. B. **Buik-opening / buik-steking.** G. Eröffnung des Bauches mitt einen eisen. Gall. *Paracentese, Ouverture du Ventre.* A. Perforation, of the Belly.

PARACHETEUSIS, idem quod *Derivatio*.

PARACMASTICA, est febris continua decrescens: item ætas declinans, à *παράμαστο* decreasco. B. **Een afgaande kooftz / of afgaande ouderdom.**

PARACME, vide in *Acme*.

PARACUNANCHE, est inflammatio cum febre continua & respiratione difficili, in musculis laryngis exterioribus, excitata, ex *παρά* de, *κύνω* canis, & *ἄγχω* ango. Vide *Angina*.

PARADYSI GRANA, vide *Caryamomum*.

PARALYSIS five **RESOLUTIO**, est movendi impotentia in his aut illis musculis, qui dicuntur arbitrio nostro subjecti, quod tamen non admodum strictè intelligendum: nullus adest dolor, vel sensus in parte, aliquando hic tamen est levis cum stupore, vel specie punctionis, semper sunt causa membra flaccida, sæpè etiam macilentia; & ad tactum frigidiora, subindè etiam sanguis quoque ablatus est, aut vermes quasi repentes in partibus percipiuntur, oriunda ab omni causâ, quæ impedit influxum spirituum animalium in nervos partibus affectis dicatos, vel quæ prohibet introitum sanguinis arteriosi in musculos partes

eas

eas moventes. Si in utroque latere fit, *Paraplegia* dicitur, si in uno *Hemiplegia*: si in hoc aut illo membro particularis appellari solet, à *παράλυσις* resolvo. B. *Lammigheid*. G. Der schlag, paralyz, das gut, troff. Gall. *Paralyse*, *Affolure*. A. The Palsey, Lameness.

PARALYSIS HERBA, seu **PARALYTICA**, dicitur vulgò *Primula Veris*, & *Betonica Alba*: vocatur, quòd paralyticis morbis medeatur.

PARAMESUS, est digitus medio proximus, minimoque vicinus, qui *Medicus* & *Annularis* dicitur, ex *παρά* juxta, & *μέσος* medium. Vide *Digiti*.

PARAPHIMOSIS & PERIPHIMOSIS, est penis vitium, cum cutis ita curta est, ut glandem adducta, contingere nequeat. Item, cum ea, quæ meatus præter sanitatem claudebant, remota fuerint. Item uteri angustia & contractio, ex *παρά* de, & *φίμω* como obligo.

PARAPHRENITIS, est delirium cum febre continua ex inflammatione diaphragmatis, vel membranarum illud cingentium tum in Thorace, tum in abdomine oriunda, cum dolore intolerabili punctorio ob membranas nervosas, qui immaniter increfcit in respiratione, tussi, sternutatione, undè ægri incidunt in risum sardonium, & brevi convulsionibus & furore pereunt, undè est morbus Pleuritidi affinis, illa tamen major, ex *παρά* ex, & *φρενιτις* phrenitis. B. *Bastaard razende koopts*.

PARAPHROSYNE, sive **DELIRIUM**, est levis quædam imaginationis & judicii alienatio orta ab inflammatione aliquam partem corporis occupante cum febre continua, à quibus in consensum trahitur cerebrum, ex *παράφροσις* mentè sum alienus. Vide *Delirium*.

PARAPLEGIA, est paralyfis quæ omnes corporis partes capiti subjectas occupat, ab utriusque trunci medullæ spinalis obstructione, ex *παρά* de, juxta & *πλήρω* percutio. B. *Lamsheid des gantschen Lichaams*. G. *Allgemeine schlag des gantzen leibes*. Gall. *Paralyse de tout le Corps*. A. Universal Palsy.

PARAPLEXIA, idem quod *Paraplegia*.

PARARHYTHMUS, est pulsus alterius indolis quam ætas fert, ex *παρά* præter, & *ῥυθμός* modulus. B. *Een pols die tegen de gemene regel staat*.

PARASTATÆ, idem quod *Epididymis*, è *παρά* juxta sto. **PARA-**

PARASYNANCHE, est inflammatio musculorum ipsius pharyngis, seu faucium cum febre sæpe continua, ex *παρὰ* præter, *σὺν* cum, & *ἀγγω* strangulo, Gr. *ῥ' ἀγγω* seu *Angina Porcina Aureliano*, subius familiare fit malum.

PAREGORICA, sunt medicamenta mitigantia dolorem, tollendo asperitatem ejus, ut & acrimoniæ lædentis, à *παρηγορίω* lenio, mitigo. B. *Der zagtende Dingen.* G. Schmerzen lindernde artzeney. Gall. *Paregoriques.* Remedes qui calment les douleurs.

PAREIRA BRAVA, est vox Lusitanica significans vitem sylvestrem. Apud Brasilianos vocatur *Caapeba*. Radix est magna & crassa, quæ ad renes à tartareo maucio expurgandos nuper magnopere fuit commendata. Videtur autem famam majorem fuisse, quàm realem effectum.

PAREMPTOSIS, est casus, vel coincidentia: exempli gratia: quando è corde constricto, in arteriam magnam delabitur cruor, à *παρεμπίπτω* incido. Vide *Coincidentia*.

PARENCEPHALOS, idem quod *Cerebellum*, ex *παρὰ* juxta, post, & *ἐγκεφαλῶ* cerebrum. Gr. *παρεγκεφαλῶς Herophilo*, *Ἐγκεφαλῶ Galeno*, *Ἐπίκεφαλῶ Poll.* *Ὁπίκεφαλῶ Ἐγκεφαλῶ.* Vide *Cerebellum*.

PARENCHYMATA, sunt viscera, quæ elaborant aliquid, quod usui communi totius corporis inservit: sic pulmo & cor conficiunt ex alimentis in primis visceribus contritis sanguinem per suam actionem & fabricam, & iterum ex sanguine conficiunt reliquos humores minores; Hepar elaborat bilem, quæ est Ciborum intimum resolvens & miscens: Pro omnibus visceribus aliquando paulò latius sumitur, à *παρεργάω* transfundo. B. *Angewanden daar het bloed door bliet.* Gall. *Parenchime.* A. Idem.

PARDALIANCHES ACONITUM, sic vocatur quædam pantheras necet & pardos; *παρδαῖς* est pardus, & *ἀγγω* strangulo.

PARESIS, est Paralyseos species quæ post dolorem colicum inducitur, à *παρῆσι* laxo, solvo. Vide *Paralyseos*.

PARIALE OS, idem quod *Bregma* vel *Sinciput*.

PARIETARIA, MURALIUM, est planta, quæ habet caules rotundos, rubicundos, fragiles: folia oblonga, acuta, villosa, aspera, vestibibus facillimè adhærentia: flos est apetalus, quatuor plerùmque staminibus constans est

calice quadripartito surgentibus, nunc campaniformi, nunc infundibuliformi, modo rotato: pistillum autem abit in semen, ut plurimum oblongum, in capsula, quæ floris calix fuit, reconditum. Gr. *Ε'λξιν* & *Πιεδξιον* sic vocatur à parietibus, & muris, quibus accrescat, vel juxta proveniat. B. *Glas-kruid*. G. Tag und nacht, S. Peters-kraut, glasz kraut, Maur kraut. Gall. *Parietaire*. A. Pellitory of the wall.

PARIS HERBA, seu UVA LUPINA, & UVA VERSA, est Aconiti species; quæ habet caulem mediocriter crassum, rotundum, solidum, in parte superiori viridem, in inferiori rubicundum: folia sunt in crucem disposita, oblonga, ampla, venosa, rugosa, aliquantulum acuta, nigricantia: calix quadrifolius, radiatim expansus: flores sunt tetrapetali, cruciformes, quatuor staminibus donati; flori succedit bacca mollis, globosa, quatuor tubis instructa, in quatuor loculamenta divisa, coloris obscuri, odoris ingrati, continens femina oblonga, exigua, alba: radix longa, parva, nodosa, repens: hæc planta crescit in sylvis. B. *Wolfs-bezie* / *dollwoztel* / *wolfswoztel* / *spinne-kop*. G. Wolfsbeer, einbeer, doll-wurtz. Gall. *Raisin de Renard*. A. One Berrie & Herbe true love.

PARISTHMA, sive AMYGDALÆ, sunt glandulæ duæ, in ore ad faucium initia positæ, ex convolutionibus in sese constantes, quæ tenui, latâque productione inter sese connectuntur, sinum habent utrinque unum communem, amplum & ovalem in os apertum; usus præcipuus est, materiam quandam mucosam, sive pituitosam in fauces & os effundere. Vocantur etiam *Tonsillæ*, *Κ'ντιάδες*, *Μήλα* & *Σπόγγος* Hippocrati, *Antias*, ex *παρὸ* juxta, & *ισθμὸς* isthmus. B. *Amandelen*. G. Mandeln. Gall. *Amygdales*. A. Almonds.

PARONYCHIA, est planta, quæ habet caules nodosos, se extendentes, & repentes; folia polygoni, sed minora & breviora: calix est pelviformis, sectus in quinque partes cucullatas: flos quinque staminibus constat: ovarium in calicis centro positum emittit tubam unam, erectam, sitque cum calice fructus pentagonus uno femine fetus: radix perennis, longa, satis crassa, in multos ramos lignosos divisa, alba: hæc planta est alba, aut coloris argentei; & crescit in regionibus calidis circa montes; her-

herbula hæc, sic fortè dicta, quod malis circa unguës medeatur, ex *παρά* ad, vel, juxta & *ῥοῦ* unguis, quasi ad unguem. A. Felon, Whit low, Whit-low grass.

PARONYCHIA, PANARIUM, PANARITUM, si-
ve REDUVIA, est inflammatio subcutanea in apice digi-
ti manus, in periosteo vel unguis radice hærens, quæ pri-
mo vix exterius conspicitur, dolore nihilominus acerrimo,
qui vigilias molestas facit, cum ardore & pulsatione:
sed tumore penè nullo in principio, aut rubore manifesto;
tertio autem vel quarto die, cum tumor, tum inflammatio
exterius elucent, & sæpè ad manum vel humerum usque
extenduntur. Originem habet ex quacunque causa has partes
inflammare, tum ex acri, & corrodente humore, tendines,
nervos, periosteum, imò os ipsum corrodere valente, ex
παρά juxta, & *ῥοῦ* unguis. Lat. *Panaritium*. B. *Spd-nagel / de vpt / wozm / ziekte
zonder naam*. G. Finger wurm, grippeln, das böse ding,
nagel-geschwar. Gall. *Paronichie, Panaris*. A. A felon,
or whitlow.

PAROPIÆ, sunt anguli oculorum minores, tempora
versus spectantes, ex *παρά* juxta, & *ἴπτομαι* video. Vide
Cantus.

PAROPTOSIS, antiqua quædam aduotionis species est,
quæ in variis morbis uti veniebat: item significat sudoris
provocationem in balneo sicco cum prunis ardentibus
à *παροπτῶν* aduro. B. *Brandung / Drooge stobing*.

PAROTIDES, sunt glandulæ duæ post aures sitæ, occupantes
foveam inter processum mammillarem, condyloidem & os jugale
factam, quæ ab carotidibus externis sanguinem accipientes,
salivam in magna copia conficiunt, eam communi ductui
infundunt, qui circa tertium dentem molarem superiorem
perforando muscolum buccinatorem in os hiat. Item tumores
glandulis, post aures, contingentes, ex *παρά* pone, juxta,
& *ἴ* auris. B. *Ohrluieren / geschwellen achter 't oor*. G. Die Ohren druesen,
harte beutzel, geschwulst hinter den ohren. Gall. *Parotides*. A.
A swelling behinde ones eares.

PAROXYSMUS, est pars periodi morborum, quâ intenduntur
& exacerbantur: estque vel ordinatus, qui certis temporibus
intensionis affligit, ut in febris tertiana, vel inordinatus,
qui nullum certum intensionis tempus obser-

vat; sed nunc hoc, nunc illo die redit; nunc citius, nunc tardius infestat, ut in febre erratica. Vocatur & *Periodus*, *Accessio* Celso, *Exacerbatio* & *Invasio*, aliis Παροξυσμός, Εισβολή Gal. Νόσος Arist. cuius ipsius initium ἀρχή & Ἐπασημασία Galeno dicitur, ἀπαροξάνω exacerbō. B. *Manbal/ oberbal/ verheffinge*. G. Entzündung, der anstosß, anfall. Gall. *Accès, Paroxysme*. A. Fitte of the disease

PARS, est corpus toti coherens, communique vitâ conjunctum, actionibusque perficiendis comparatum. Partes dicuntur sensibiles, spermaticæ, & sanguineæ: similes & dissimiles; organicæ vel inorganicæ; principales & ministræ; continentes & contentæ &c. Gr. Μέρῶ & Μοίρα. B. *Gen* deti. G. Ein theil. Gall. *Partie*. A. Part.

PARTHENIS & PARTHENIUM, est planta cuius nomen variis imponitur herbis: sic appellatur, quod morbis uterinis mulierum, præsertim virginum, medeatur: sic vocatur *Matricaria*, & *Artemisia*. παρθένος enim virgo est, in specie aliquando camomilla foetida est *Fuschio*, quod vocat *Amaracum*, *Solis oculum*, *Millefolium*: *Thuticis Canta* est; officinis & Herbariis *Cotyla foetida* est, vide *Cotyla*.

PARTUS, est foetus maturi in lucem editio, in parto ordinario foetus membranis ruptis, caput antrorsum vertit, eoque versus uteri collum inclinato, egressum conatur, solito more foetus mense nono excluditur, partus non fit absque motu convulsivo muscutorum abdominis, dorsi, Diaphragmatis & aliarum partium: imò etiam non sine dolore, anxietate & molestia, mereturque sane morbis accenseri convulsivis. Gr. Τόκος, Τέλει, Κόμωα. B. *De baring*. Sumitur & pro ipso foetu. B. *De byugt*. G. *Geberung*, *geburt*, *frucht*. Gall. *Le Fruit*. A. *Delivrance*. G. *Kinds-noeth*, in kinder noethen arbeiten. Gall. *l'Accouchement, Travail, Delivrance*. A. *Child Bearing*.

PARTUS CÆSAREUS, est, quando infantes in difficili partu, ex abdomine & utero excinduntur, vivente vel mortuâ matre. *Scipionem Africanum* primò ex utero sectum testatur antiquitas, adhuc superstite matre; idem de *Manlio* aliisque creditur, undè omnes Romani Cæsares nomen accepisse vulgò creduntur, quia ex eadem familia erant.

*Qui Caesaris nomen sit sortitus,
E Matris Casum fuisse utero.*

B. De Krizerlphe sneede. G. Der Kayserliche schnit. Gall. *Section ou Operation Cefarienne.* A. The Imperial cutting.

PARTUS DIFFICILIS, idem quod *Dysfocia*.

PARVIVISCERULUS, Gr. *Σπλωγχοεις*, est, qui parva viscera habet, & nonnunquam prava. **B. Klein van ingewanden.**

PARYLIS, est inflammatio, putredo, aut excrescentia, juxta gingivas, ex *παρὰ* juxta, & *ἔλε*, gingiva.

PASMA, idem quod *Diapasma*.

PASSA, & **PASSULA UVA**, est uva sicca solem passa.

PASSERINA, est Alfinis species, sic dicta, quia passer feret hâc herbâ gaudet.

PASSIO, idem quod *Pathema*.

PASSIO BOVINA, vide *Phtiriasis*.

PASTA REGIA, idem *Martius panis*.

PASTILLUM, est pomum odoriferum, fit ex odoratis pulveribus, qui cerâ, styrace liquidâ, Balsamo indico, Tragacantho cum tantulo terebinthinæ excipiuntur, & in globum formantur: usus est ut gratus odor concilieetur, fumitur aliquando pro trochisco. **B. Een ruikbal.** G. *Ruech kieglein.* Gall. *Pastille.* A. *Pomander Balles.*

PASTINACA, est planta, quæ habet caulem crassum, firmum, striatum, vacuum, ramosum: folia ampla, villosa, in margine dentata, pinnata, ex aliis sat crassis, & costa magna sustentata composita, saporis grati & aromatici: flos est luteus, rosaceus: radices sunt crassæ, carnosæ, longæ, esculentæ, exterius flavo-fuscæ, vel dilutius flavescentes, intus albicantes: semina sunt parva, ovata, margine donata, per maturitatem sacculum deponentia: ejus nomen à pascendo dictum videtur; alit enim corpus & Venerem excitat, vel quod spontè in agris nascatur, eaque plebs sapissimè depascatur: vel quod pastinum habeat, & ibidem referat radix (pastinum est ferramentum bifurcum, quo semina panguntur, & pastinaca vulgaris tale ferramentum unica furca refert: sic & piscis pastinaca, à tela pastino simili nomen accepit) certè postulat ratio ut pastinaca eodem modo dicatur. Gr. *Σταφυλιος*. **B. Pastinaken / pinsiernakelen / mitte wortten.**

ten. G. Pastenach, weisse ruben. Gall. *Panais*, *Pastenade*.
A. Parfneps.

PATELLA, idem quod *Mola*, *Genu*.

PATHEMA, est omnis passio, morbus, seu affectus præter ordinem, quo corpus nostrum laborat; Gr. πάθος & πάθημα, Πάθηματα τῆς ψυχῆς, sunt animi affectus, à πάχω patior. B. *Uydinge* / *beweginge des gemoeds*. G. Bewegung des gemuechs. Gall. *Affection*, *Disposition*, *Passion*. Ita quoque A.

PATHEVICUS, est nervus quarti paris intrà cranium: quarto pari apud *Willisium*, & octavo apud *Fallopium* accensetur, hic cranio egressus per foramen tertium magnum oblongum, videtur totus impendi in musculum Trochlearem oculi, à πάχω patior. B. *De leydende zenuw*. G. Die leidende spannader. Gall. *Le Nerf Pathetique*. A. The pathetick nerf.

PATHOGNOMONICUM, est signum proprium inseparabile, quod soli & omni convenit, ejusque essentiam indicat, quod etiam à principio ad finem durat: ut in pleuritide vera, semper adest febris continua, respiratio molesta, lateris dolor punctorius & tussis, ex πάθος affectus, & γινώσκω cognosco. B. *Een eigen teiken*. Gall. *Signe Pathognomonique*.

PATHOLOGIA, est pars Medicinæ, docens morbos corporis nostri, morborum differentias, eorumque causas undè oriantur, & effecta quæ in corpore præstent, ex πάθος affectus, & λέγω dico, narro. B. *Verhaal der ongezondheid*.

PATHOS, idem quod *Pathema*.

PATIENTIA, est corrupta vox ex *Lapathum*; si enim auferatur *La*, manet *Pathum*, ut patientiæ nomen resultare videatur.

PATIENTIÆ MUSCULUS, idem quod *Levator Scapulae*.

PECHIAGRA, est arthritis circa articulationem cubiti, ex πάχος cubitus & άρρῆσω capio. Vide *Arthritis*.

PECTEN VENERIS, ACULA, Gr. Σαδνδίζ, est species Chærefolii sylvestris: dicitur quòd ejus seminum thecæ vel pecten referant, vel si singuli dentes sumantur, acui similes sint. B. *Paalde herbel*. G. Wilde mohren. A. Pinkenelde, storkes-bill, wild chervil.

PECTI-

PECTINÆUS, musculus vide *Lividus*.

PECTINIS OS, idem quod *Os Pubis*.

PECTORALIA, seu BECHICA, sunt medicamenta, quæ agunt vel attenuando, vel incrassando & leniendo, ut ea quæ pulmonibus hærent & tussim excitant, ad expectorandum apta reddantur. Gr. Βηχικά. B. *Bozstmidde* len. Gall. *Remedes pectoraux*.

PECTORALIS MUSCULUS, duo sic vocati sunt musculi, alter est *Pectoralis major*, alter est *Pectoralis minor*. *Major* oritur à facie exteriori omnium costarum verarum & claviculæ, & inferitur ad latitudinem quatuor digitorum infra caput ossis humeri spinæ exteriori ejusdem, hujus musculi tendo duplicatur, & quasi intorquetur ut in tam parvo loco tot fibræ tendinosæ implantari possint, aliquæ etiam ejus fibræ carnosæ confunduntur cum deltoide, functio hujus musculi est Humerum ad pectus adducere. *Minor* oritur à facie externa 2. 3. 4. 5. costæ dentatis productionibus circum circa ubi costæ cartilaginibus sterni junguntur, & inferitur processui coracoideo scapulæ, hinc anteriorem & superiorem scapulæ partem versus inferiora & anteriora flectit. B. *De bozstspier*. G. Der brust-mausz. Gall. *Muscle Pectoral*. A. The Muscle of the breast.

PECTORIS OS, vide *Sternum*.

PECTUS, Gr. Στήθος, *Θάραξ*, est pars thoracis anterior, quæ sub juguli clavicula est usque ad diaphragmatis regionem extensa, cujus posterior pars *Dorsum* appellatur. B. *De bozst*. G. Die brust. Gall. *La Poitrine*. A. Breast.

PEDAMENTA, sunt, quibus stat recta vinea, hoc est, quibus veluti pedibus nititur. Nominantur quoque *Pedamina*.

PEDICULARIA, & PEDICULARIS, dicitur *Staphis agria*, sic dicitur, quòd pediculos necet.

PEDICULARIS, est planta, quæ habet folia crispata instar cristæ galli & crenata; caules angulosos, debiles, excavatos, partim repentes, partim rectos: flores sunt monopetali, personati, bilabiati, labio superiori galeato, in inferiori trifido, coloris purpurei, aut rubicundi, aut albi; post florem sequitur capsula compressa, acuta, ferè ovalis, inter duo folia latens, & dissiliens in duas partes, plurimis seminibus compressis & nigricantibus & figuram

renum referentibus fetas; radix est digiti minimi crassitie, aspera, alba, in multas crassas fibras divisa, saporis amari: hæc planta crescit in pratis & in locis humidis. Gall. *Pediculaire des prez.* Ab effectu nomen habet, si enim à pecoribus, ut fertur, inter cætera pabula devorata fuerit, pediculorum ingentem copiam procreat. Gr. *Ἀλεγορολόφος* ceu crista galli censetur, cui folia similia gallinaceæ cristæ sunt, imò ob florum congeriem, multiplices & densæ gallinacei cristæ modo fastigiatam, sic posteriores dici putant: aliqui *Fistulariam* nominant quòd ad fistulas & sinuosa ulcera utilis esse credatur. Vide *Alegorolophos.*

PEDICULARIS MORBUS, idem quod *Phthiriasis.*

PEDICULUS, idem est quod *Petiolus*, quo nempe folium, fructus aut flos dependet. B. *De steel.* Gall. *La Queuë.*

PEDICULUS, est insectum homini præsertim insectum. B. *En luy.* G. Laus. Gall. *Un Pous.* A. The Louse.

PEDICULUS ELEPHANTIS, est *Anacardus*, sic ob magnitudinem, & fortasse ob analogiam ita appellatur.

PEDILUVIUM, est balnei species, lavandis pedibus utilis, uti ipso vocis sono liquet. B. *En voet-bad.* G. Ein fuszbad. Gall. *Bain pour les pieds.* A. A. Footh-bath.

PEDIUM, idem quod *Planta pedis.*

PEDRA DE COBRA, est lapis ovalis figuræ, ex uno latere planus, ex altero gibbosus, coloris fusci & splendentis, poris aliquot interspersus, reperiendus in serpente indico coronato, diademate seu conspicio insignito, cujus virtus est alexicaca cum applicatur serpentum morfibus. Ita dictus lapis, vocabulo à Lusitanis imposito, adversus viperarum morsus præstat auxilium, externè applicatus. In serpente, dicit Cl. *Kampferus*, quod vulgò credunt, non invenitur, sed arte secretà fabricatur à Brahmenis. Pro dextro & felici usu, oportet adesse geminos, ut cum primus veneno saturatus vulnuscule decidit, alter surrogari illicò in locum possit; hinc geminos habere debent indigenæ, quos cum gossypio capsulæ inclusos probè asservant: loquitur idem laudatus Autor de alia ophitide, quam possidebat, instar silicis durissima, ponderosaque, uncialis longitudinis, figuræ quodammodo tornatis, & quasi ex annulis compactæ; quales inveniri

in capitibus maximorum serpentum credulus persuadetur vulgus: ille verò Autor apophysin alius petrae, vel in ipsa petra molliori genitam iudicat, velut lapides bufonius, aëtites, lyncius, oculus catti, glosso petra, & si quos alios vulgi error transcribit ex animalibus. Fidem ipsi fecit collis petrosus, quem bidui itinere ab Isphahano urbe offendit, cuius sabulum ex petra dissolutum, innumeros exhibebat variae figurae bufonios & judaicos, quibus vel plastrum implevit. Quo ipso fertur, ut istis lapidibus nihil efficaciae inesse credat, nisi quam actuali frigiditate sua, vel absorbendo praestant.

PEDRA DE PORCO, est lapis quadrupedis Histricis dicti, constans ex tomento, fibrillis, & materia friabili, subrufa, amaricante, & desoris quibusdam in partibus, cetaceis, & subnigris quasi unguibus coopertus, substantiae solubilis facile, ad linguae contactum summè & illicò amaricans, ejus vis sudorifera est insignis. Dicitur etiam lapis Hystricinus: juxta Doctiss. *Kampferum*, coagulum est biliosum, rotundum, satis compactum, ut plurimum nucis myristicae vel juglandis magnitudine, leve, coloris rufi, substantiae quodammodo unguinosae, saporis subtilissimè amarescentis. Reperitur in vesicula biliaria hystricum terrae Malaicae. Hoc coagulum bovino longè sui pretio ac virtutibus antecellere dicit, pro ut *Bezoar Orientalis* occidentali dicto vel aurum cupro praestat. Rarius generari accidit, quod ipsum inprimis, praeter eximias & praesentissimas facultates, pretium ejus extollit, ut in ditiorum duntaxat & principum nigritarum manibus versetur, qui illud sphaeris aureis argenteisve armari curant, adnexâ ex eodem metallo catenulâ, cujus adminiculo tractari valeat: usus ejus est, ut suspendatur per horas aliquot, vel unâ alterâque vice agitur in haustu aquae communis, quam, vix grani pondere imminutus, amaro imbuit: haustus, ita praeparatus, habetur summè cordialis & alexipharmacus, tum in ictero, febribus putridis, malignisque, & in quibuscunque viscerum obstructionibus medicamentum efficacissimum; addamus & mirabilissimum qui tot & tam oppositos effectus valet producere inprimis si illi major, quam fides medica adhibeatur.

PEGANUM, vide *Ruta*.

PELECANATIO CHYMICA, idem quod *Circulatio Chymica*.

St 5

PE-

PELADA, sic vocatur species capillorum defluvii, præsertim ex morbo gallico oriundi.

PELICANUS, est instrumentum Chirurgicum, dentibus evellendis destinatum, forfex est rostro incurvato, dentibusque intus, melioris apprehensionis gratiâ, munito. Item Instrumentum est Chymicum circulatorium dictum à figura pellicani rostro pectus suam fodientis nuncupatum, amplo ventre sensim in angustius collum vergente, quod retortum & recurvum os rursùm in ventrem immittit. Hoc vas in fundo canalem, per quem liquor infunditur, habet, qui, liquore infuso, hermetico sigillo occluditur, & calori admovetur. B. *Gen Pellican.* G. Ein Pelican. Gall. *Pellican.* A. Idem.

PELICANATIO, vide *Pelecanatio*.

PELIDNUS, est color faciei plumbeus & lividus, Melancholicis frequens, à *πλω* niger, fuscus. B. *Wortberwige colour.*

PELLICULA, idem quod *Membrana* vel *Tunica*.

PELLIS, cutis est brutorum, pilis aut lana necdum orbata, alias si præparationem subiisset corium appellatur. B. *De huid / vel.* G. Die haut, fell. Gall. *La Peau.* A. The Skin, Hide.

PELTALIS CARTILAGO, idem quod *Ensisformis Cartilago*.

PELVIS, est locus ille in ventre imo, quo vesica & uterus, continetur, & circumscribitur ossibus ilium, coxendicis, pubis, & ossè sacro; in mulieribus hæc ossa magis à se invicem distant, & tenuiora sunt quàm in viris, præsertim ossa pubis, ut sic cavitatem pelvis, & angulum inter ossa pubis & Ischii, majorem efficiant, pro fætûs commodiori gestatione, faciliorque in partu exclusione. B. *Het bekken.* G. Das becken. Gall. *Le Bassin.* A. A Basin.

PELVIS AURIUM, vide *Cochlea*.

PELVIS CEREBRI, vide *Choana*.

PELVIS RENUM, est receptaculum membranaceum in utroque rene, quod urinam ex duodecim papillis recipit, & in ureteres effundit. B. *Het nierbekken.* G. Das Nierenbecken. Gall. *Bassin des reins.* A. Basin of the Kidney.

PEMPHINGODES FEBRIS, est, quæ ob caloris intensiorem pustulas & bullulas, producit: aliis placet febrem

brem esse ventosam & flatuosam, seu *Ampullosam*, ex *πίμφοι* flatus, bulla, pustula, & *ἰδῶ* forma.

PEMPTÆOS, Quintana dicitur febris intermittens, quinto quoque die recrudescens. Sed an detur, in praxi mea necdum observare licuit, à *μήμητη* quinta. B. **De vpsdendaagse koozgs.**

PENICILLUS, est instrumentum Chirurgicum ex pilis aut linteo carpto accommodatum, eluendisque ulceribus aliisque medelis destinatum. Gr. *κερίσκω*. B. **Pen** **quastjen**. G. Ein pinsel. Gall. *Brosse, Pinceau*. A. A Pencil.

PENICILLA, idem quod *Turundula*.

PENIDIUM, est sacchari clarificati, & depurati species, quæ in bacillos arte redigitur. B. **Penyn-sukker**. G. Peny-sucker. Gall. *Penide ou Espenide*.

PENIS, *Muto, Bolis, Colis, Veretrum* Suetonio: *Fascinus Virilis* Arnobio, *Caulis Lucillo, Nervus* Juvenali, *Tentum* Catullo, *Verbus, Virile: Virile membrum* Cic. *Scapus* Virgil. *Membrum genitale, Cercolipa* Catull. & *Sicula*, à *Sica*. *Mentula, Virga, Priapus; Hasta, cauda salax*, *Σάθη*, *Πέω*, *Α'ναγκάσιον* Artemidoro, *Σάασιον* Cratino, *Ταύρω* Suid. *Δίμας* Plat. in comm. *Ε'μβολον*, *Βάλανω*, *Αριστοφ.* *Ερῆσιθ*, *Ουρῶ* Eupolidi, *Μύκης*, *Σίνω*, *Στήμα*, *Τύλω*, *Κάπρω*, *Α'ιδῶς* Hom. *Κωλή* Aristoph. *Φλέψ* *Γορίμη* Epigr. quasi genitalis vena. *Γ'οδωνιά*, *Ψωλή*, *Κοάνη* in oraculo quodam. *Ποσθῆ* Xenoph. *Κριθῆ*, *Νεῦρον*, *Τριέμβολον*, *Ψά*, *Κορκάτης*, *Α'νδρεία* Artem. Est membrum virile, quod constat ex duobus corporibus nervosis, urethra, glande, cute, præputio &c. B. **De mannelyke roede**. G. Das manliche glied. Gall. *Verge, le Membre Viril*. A. A Mans yard.

PENIS CEREBRI, idem quod *Conarium* seu *Glandula Pinealis*.

PENIS MULIEBRIS, idem quod *Clitoris*.

PENSILIS VERRUCA, vide in *Verruca*.

PENTACULA, seu **PERIAPTA**, sunt signa, sigilla & delineamenta admirandis & incognitis aliquando literis & characteribus implicata, quæ collo appensa creduntur à malignis spiritibus. Et quovis fascino præservare. Idem quod *Periamma*.

PENTADACTYLON, vide *Palma Christi*, ex *πέντε* quinque, & *δάκτυλω* digitus.

PEN-

PENTAMYRON, est unguentum ex quinque ingredientibus compositum: constat enim ex styrace, mastiche, opobalsamo, cera & unguento nardino, ex πέντε quinque, & μύρον unguentum.

PENTAPHARMACUM, non tantum est medicamentum ex quinque constans medicamentis, verum etiam ex quinque alimentis, ex πέντε quinque, & φάρμακον Remedium.

PENTAPHYLLUM, est *Quinque Folium*, quia quinque folia habet, unico insistentia petiolo, ex πέντε quinque, & φύλλον folium. B. *Dpf-binger-kraut*. G. *Fuenfinger-kraut*, fuenfblad. Gall. *Quinte feuille*. A. *Cink foyl*, five finger grass, five leaved grass.

PENTAPLEURUM, est *Plantago minor*, *quinque nervia* dicta, eo quod ejus folia costis quinque tanquam nervis distincta sunt, ex πέντε quinque & πλευραι costæ. Vide *Plantago*.

PENTATHETON, est emplastrum ad collisâ, vibices flagellorum & cutim excoriatam destinatum, ex πέντε quinque, & τέθηται pono, quasi diceret ex quinque rebus compositum.

PEPANSIS, est vitiat, corruptique humoris in convenientiorem sanitatis statum deductio, à πεπάλω excoquo.

PEPASMUS, Vide *ColFio*.

PEPASTICUM, est medicamentum mitigans, & crudâ concoquens, à πεπάλω excoquo. Gall. *Digestif*.

PEPLION, PEPLIS & PEPLUS, est *Esulæ species*: sic nominatur, quod ramulorum ambitu, & quasi rotundo amictu velum efformet ac tellurem operiat: peplus enim sive peplum, sindon est, sive vestis prætenuis, propriè mulierum, vel nomen πῆπλος accepit, ob purpuream foliorum superficiem sive xerampelinam, quæ huic in vinctis nascenti, & peplidi in maritimis fabuletis degenti, ut plurimum inest. Interdum ob colorem flammeum *Flammeolam* vocant. B. *Quibels-melk*. G. *Teufeltz-milch*. Gall. *Reveille matin des Vignes*. A. *Devils milk*, *Petty Spurge*.

PEPO, est planta, quæ habet caules sarmentosos, crassos, repentis, in longum & latum se extendentes, cum capreolis vicinis plantis vel lignis adhærentes: folia sunt ampla, magna, incisa, dura, aspera, dentata, coloris viridis,

ridis, subfusci, splendentia, caulibus longis, duris, aut spinosis adherentia : flores sunt monopetali, campaniformes, lanuginosi, aliquantulum odorantes : flori succedit fructus oblongus vel rotundus, carnosus, corticem durum, & quasi lignosum habens, trifariam divisus, fetus feminibus planis, oblongis, annulo quodam cinctis, quæ habent sub cortice amygdalam albam dulcem, & gratam : hæc planta in horti colitur. Gr. *πίπυρ*, à *πίπτω* coquo, vel à *πρωϊνός* maturefcere, est Melonum species, quæ mitis est & tenera, ac maturitate nactâ, facile flaccescit. B. *Pompon* / *pepon*. G. Plutze, pfeben. Gall. *Citrouille*, *Pepon*. A. *Pompion Gourde*.

PEPSIS, est coctio, sive actio ventriculi, Intestini, salivæ, liquoris gastrici, pancreatici, & bilis in cibos assumptos, quâ acquirere incipiunt naturam à sua priori diversam, & similem ac corporis in quo continentur, & attenuantur, subiguntur, miscentur, ut cum modo dictis liquoribus in bonum chylum redacti per lactea vasa transire possint à *πίπτω* coquo. Vide *Coctio* & *Fermentatio*.

PERACUTISSIMUS MORBUS, vide *Acutus Morbus*.

PERACUTUS, vide *Acutus*.

PERCIPIOLUM, est Medicamentum ad Morbum comprobatum. B. *En geppobeert middel*. G. Ein probiert artzney. Gall. *Remede éprouvé, expérimenté*.

PERCOLATIO, est, quando liquor turbidus per pannum linteum, chartam, pannum laneum &c. transmittitur, ut mundior reddatur. B. *En doozuyging* / *doozklesing*. G. Das durchseigen. Gall. *l'Action de faire couler une liqueur, pour la rendre plus claire*. A. Straining.

PERDICUM, est planta, sic dicta, quod perdicæ se ad id voluent, terramque suffodiant. Vide *Helxine*.

PERETERION, est Modiolus vel Terebellum rectum & acutum, à *περάω* transfodio. B. *En boortuig*. G. Ein trepan, boehrlein. Gall. *Trepan*. A. Borer.

PERFECTA CRISIS, vide *Crisis*.

PERFOLIATA, est planta, quæ caulem habet tenuem, firmum, striatum, nodosum, ramosum, saporis aliquantulum aromatici : folia simplicia, alternatim disposita, ovalia, vel ferè circularia, dilute virentia, sapore oleraceo sed fervidiore : flores in summitate ramorum nascuntur

tur

tur parvi, in umbellas flavas dispositi, singula ex quinque foliis componitur, in orbem positus: radix ut minimi digiti crassa, simplex, lignosa, alba: femina longa, striata nigricantia. Dicitur, quia folia circa caulem sese ita comprehendunt, ac si essent mutuo coalita, ut vaccariæ, brassicæ &c. species quædam. B. *Deur-wasch*, *deur-blad*. G. *Durch-wachs*, *bruch-wurts*. Gall. *Perce-feuille*. A. *Thorow-pape*, *Thorow-Teafel*.

PERFORANS MUSCULUS, perforato musculo substernitur *Perforans*, qui superiori cubiti, radiique parti adnatus, tendine quadripartito priorem perforans, in tertium usque excurrit articulum. Unde hos duos musculos, ex pluribus suorum generum simplicibus constitutos esse censendum est. Vaginis includuntur, præter quæ ex carpi armilla erumpit, membranaceo cartilagineis, unumquodque circa internodium femicirculari obductis ligamentulo. Emittunt præterea vaginæ hæc varias emissiones atque vincula, & digitos cum perforatore flectunt. Ita ut manus, sic & pes suum perforantem obtinuit. Supernæ tibiæ, ut & tibiæ ex parte ossis extremitati posterius alligatus in quatuor inferius dissectus tendines, tertiis affigitur digitorum ossiculorum integumentis, perforat hic ut prior tendines muscoli perforati. B. *De doozborende spier*. G. *Der durchbohrende mausz*. Gall. *Muscle Perforant communement le Profond*. A. *The perforating Muscle*.

PERFORATA, est Hyperici species, cujus folia plurimis punctis videntur pertusa. Gall. *Mille-pertuis*.

PERFORATUS MUSCULUS, prior Musculorum digitis adhærens, *Perforatus* dicitur, interno humeri ossis tuberculo alligatus; circa carpum tendines dispergit robustos quatuor, qui propè finem rimâ quædam perforanti musculo transitum præbente finditur, tandemque digitorum internodio secundo affiguntur, & cum perforante digito flectit. In pede in planta situs est, superius calcis ossi adnatus; quatuor adhæret articulationibus secundis. Sic & *Coracoideus* etiam *Perforatus* dicitur. B. *De doozgeboozde spier*. G. *Der durchgeborhte mausz*. Gall. *Muscle Perforé communement le sublime*. A. *The perforated muscle*.

PERIAMMA, *Periapton*, *Amuletum*, *Xenechton*, medicamentum est quod de collo suspensum morbum arcere cre-

creditur, ac præcipuè pestem, ex περιπτεω circumverto. B. *Pen Halsdracht*. G. Das man anhencke an halfz oder arm. Gall. *Un Amulet*. A. An amulet.

PERIANTHIUM, sive Calix, id est, circumvolutum flori integumentum, quod partim pro basi & fulcimento, partim pro tegmine erupturis deinceps petalis & staminibus infervit, pro quorum vario exortu variæ magnitudinis & figuræ deprehenditur, estque vel *Μονόφυλλον* ut in Quinquefolio, Fragaria, Caryophyllata, Filipendula, & similibus; vel *Διφυλλον* ut in Papavere, vel *Τριφυλλον*, ut in Chelidonio minore, vel *Τετραφυλλον*, ut in Bursa Pastoris non raro observatur, vel *πενταφυλλον* & *εξαφύλλον*, ut in Ranunculo: imò quandoque in sedecim & ultra foliatur folia, quæ iterum in summitatibus vel levioribus vel profundioribus gaudent segmentis, & copiosis interdum pilis, fungis & spinis operiuntur, ut in Rubis, Rosis, & similibus apparet, angulare enim calicis foliolum tenui capillitio obductum laterales profert appendices, quarum extremitates rubicundis fungis liquidum quoddam fundentibus terminantur.

PERIAPTUM, vide *Periamma*.

PERICARDIUM, *Involucrum, Capsula, Bursa, Scrotum* seu *Sacculus Membranaceus Cordis*, est involucrum membranaceum, quo totum cor investitur, & in quo liberè hæret, quod ex glandulis vel ipsi, vel cordis basi infidentibus accipit perpetuò humidum aliquod tenuissimum, pingue, exhalans spontè, quodque perpetuò iterum absorbetur, & infervit humectando & flexiles tenendo fibras Cordis, duplici constat membrana, quarum exterior communis cum mediastino, interior propria, lubrica est, cum tunicis majorum vasorum continua. Ex περι καρδια cor. B. *Herte zaksje / herte beursje*. G. Hertz-bændel, hertz-hautzlein, vel tæschlein. Gall. *Pericarde*, *l'Envelope du Cœur*. A. The purse of the Heart.

PERICARPIUM, illud est, quod semen vel fructum ambit, in quibusdam edule est, ut in pomis, pyris, in aliis non, ut in nucibus, castaneis, &c. dicitur & *Folliculus*, & *Siliqua*. B. *Deele / peule*. G. Die huelsen, darinnen der samen fleckt. Gall. *La Gousse ou l'Envelope*. A. The Huske of seed.

PERICHOLUS, est præter modum biliosus, ex περιχολὸ bilis.

PE-

PERICLYMENUM, est *Caprifolium*, cujus nomine & alii frutices scandentes, & circumvolventes vocantur, à περικλύω circumvolvo: nam circumvolvendo ad se vicinas arbores aut frutices vocatur. Vide *Caprifolium*.

PERICRANIUM, est membrana, periosteo cranii super induc̄ta, ab aliis ipsum periostrium cranii dicitur pericranium, ex περι circum, & κράνον caput. **B. Het panvlies.** G. Das hirnhäutlein. Gall. *Pericrane*. A. The carnosous membrane of the Skull of the head; or the Hairy-scalp.

PERINEUM, seu **INTERFEMINEUM**, est futura illa ligamentosa inter anum & Scrotum, quam *Aristophanes* κοχάνη videtur dixisse, & Πρωϊός. *Archippus* προχώνη locum sub pudendo, inter femora & nates medium, uti cum *Polluce* sentit *Aristoph. Scholiast. B. De bil-naad / naad-sleuf*. G. Der ars-nath. Gall. *Perinée*, *Rhaphé*, *Periné*. A. The Buttocksfuture.

PERINYCTIDES, sunt papulæ, pustulæ & tubercula papulis similia.

PERIODUS MORBORUM, est tempus in morbis intermittentibus ex intensione & intermissione constans, ex περι circum, & ἴδιον iter facio.

PERIODUS SANGUINIS, seu **CIRCULATIO**, & **CYCLOPHORIA**, est continua sanguinis per totum corpus circumgyratio. Hæc est duplex, vel est in *Adulto*, vel in *Fœtu*: in *Adulto*, sanguis omnis in venam vacam redux influit in sinum venosum ante dextram auriculam, inde impellitur in auriculam dextram cordis, hinc in cordis ventriculum dextrum, ex quo vi magnâ impellitur in arteriam pulmonalem, cum qua minima omnia loca pulmonis perfluit, & intrat venas pulmonales quæ ante auriculam sinistram in unum saccum quoque desinunt, ex hoc sacco pellitur in auriculam sinistram, inde in ventriculum cordis sinistram, ex hoc iterum in arteriam magnam, quæ cum dispergatur ad omnia corporis viscera & loca, nullo excepto, sanguinem quoque ad omnes partes circumvehit; definit autem vel immediatè quavis arteria in venam, vel mediante cellulâ (ut in pene Virili &c.) Hinc sanguis ex Arteriarum finibus infunditur initiis Venarum, quæ omnes confluent in venam cavam superiorem, inferiorem, & azygon, quæ conjunguntur in iinum

num venosum ante auriculam dextram, soletque hoc circuitu sanguis continuo ferri: verum in *Fætu* magna intercedit differentia ob placentæ Uterinæ vasa, canalem venosum in Hepate, canalem arteriosum ex Arteria pulmonali in Aortam hiante, & foramen ovale, quæ cuncta percolantur in fætu; & in adulto concreverunt; hanc circulationis differentiam vide in Anatomicis, ex περι circum & ἰδίω iter facio. B. *De omloop des bloeds*. G. Umgang des bluts. Gall. *Circulation du Sang*. A. Circulation of the blood.

PERIOSTEUM, est membrana tenuis, ossa, paucis exceptis, immediatè investiens, ex περι circum, & ἰδίω os. B. *Het been-bies*. G. Das häutlein der beine. Gall. *Perioste*, *Membrane des Os*. A. A Nervous membrane covering the bones.

PERIPHERIA, est corporis vel alicujus visceris ambitus aut circumferentia, à περιφέρω circumfero. B. *De omtrck*. G. Der umfang. Gall. *Circonference*. A. The roundnes of any body.

PERIPLUCA, sive APOCYMUM, est planta, quæ habet caules longos, lignosos, flexiles, nodosos, rubicundos, repentes, scandentes, & arbores vicinas amplectentes: folia sibi invicem opposita, ampla, oblonga, venosa, acuta: flores sunt rotati, monopetali, quinquifidi, villosi, tamen sine lanugine: radix est fibrosa, repens: reliqua ut in Apocyno scandente: hæc planta succum lacteum in magna copia dat, & crescit in sylvis: est Convolvuli species sic vocatur quia circumvolvitur & implicat cæteras herbas, à περι circum, & πλίκω plico, necto, texto. A. Dogs-bane.

PERIPHIMOSIS, vide *Phimosis*.

PERIPNEUMONIA, est vasorum arteriosorum pulmonalium, tum arteriæ pulmonalis, tum bronchialis inflammatio, cum feбри acuta, respirandi difficultate, tussi, & dolore gravativo, rubore omnium partium faciei, pulsu exili, molli & omni modo inæquali, & maxima anxietate conjuncta: distinguitur ab autoribus in *Veram* & *Notham*. *Vera* oritur ex sanguine phlogistico, *Notha* ex sanguine pituitoso: ex περι circum, & πνεύμων pulmo, à πνίω spiro. B. *Ein ontstekinge der longen / lange-zucht*. G. Lungenfucht, entzündung der lungen. Gall. *Inflam-*

T t ma

mation des Poulmons, Peripneumonie. A. An inflammation vel disease in the Lightes or lungs.

PERISCYPHISUS & PERISCYPHISMUS, est sectionis chirurgicæ genus in sincipite ad calvariam usque, una tribusve lineis.

PERISTALTICUS MOTUS, est vermicularis intestinorum motus, incipiens à pyloro & desinens circa crassiora Intestina, contrahens Intestina perpetuo quasi vermes repentes essent, quo motu mediantibus spiritibus animalibus, excrementa alvina sensim egeruntur & chylus osculis lacteorum impellitur, à περισταλλω contraho, arcto. B. *Nederwaarts dzykkende beweginge / ingewands beweginge.* Gall. *Mouvement peristaltique.*

PERISTERON, vocatur *Verbena*: Lat. *Columbina*, & *Columbaris*, quia columbæ hujus plantæ præsentia valde delectantur: περιστερά enim est columba, dicitur etiam ἱερὰ βοτάνη, sive *Sacra Herba*, quod ea olim apud Romanos domus purgabatur, familia lustrabatur, Jovis mensam ad sacrificium & epulas verrebant, & fœciales in sacris legationibus illa coronabantur; vel quod in expiationibus suspensa & alligata mirè utilis sit. *Sagminalis* etiam vocatur, quod inter sagmina, hoc est, gramina ex loco sacro, præsertim arce Capitolii, cum sua terra evulsa, primum hæc honorem haberet. Vide *Verbena*.

PERISTROMATA, sunt stragula, quibus ægri solent inferni. Item, tunicæ visceribus circumjectæ, ex περιστρώω circumsterno.

PERISYSTOLE, est tempus quietis inter Systolen & Diastolen cordis. B. *De stilstand.*

PERITONÆUM, est membrana tenuis, polita, & lubrica; musculis abdominis transversalibus proxima adherens, quæ totum abdomen interius, ejusque viscera exterius circumvestit, constat ex tunica velut duplici, innumerisque vasis sanguineis, Lymphaticis, & absorbentibus scatet. Arab. *Siphac*, à περιτόνω circumtendo. B. *De Penszak.* G. Die haut, so um alle eingeweide gezogen ist. Gall. *Le Peritoine.* A. The paunchfleece.

PERITTOMA, est excrementum, post humorum coctionem in corpore, relictum. Item reliquiæ morborum à περιτίτωω redundo.

PERIZOMA, est cinguli species herniosis præsertim utilis. Vide *Amma*.

PER-

PERLA, vide *Margarita*.

PERNIO, Gr. *χιμστρον*, & *Μάλκην*, *Theoni* est tumor rubens, pruriens, dolens, præternaturalis à frigore brumali, præcipuè in pedibus & manibus excitatus, qui tandem in scissuras & ulcerationes terminatur. B. *Itak-hielen* / *winter-hielen* / *schpht-hielen*. G. Die frost-beulen, das bersten und aufbrechen der erfrorenen fersên. Gall. *Mules aux talons*. A. A kibe or chiblain.

PERONA, sive FIBULA, sic dicta, quod tibiæ musculos conjungere videtur; etiam *Sura*, *Canna Minor*, *Focile Minus* &c. est os minus & tenuius tibiæ extrinsecus attensum, ut Radius cubito, undè *Peroneus* tibiæ primus & secundus musculus sic appellatur. Vide *Fibula*. B. *Wet huilt-been*. G. Das waden-bein, die roehre im untern schenckel. Gall. *Le Peroné*. A. A The ex small bone of the leg.

PERONÆUS, vide *Perona*.

PERPERACUTUS, vide *Acutus*.

PERSEA, est arbor, fortè à regione Persia, quia ibi, ut malus persica in Perside, exitiosa esset, sed ambæ in Ægyptum translata, mutari & in cibum recipi dicuntur.

PERSICA MALUS, est arbor, cujus rami sunt longi extensi, fragiles: folia oblonga, angusta, acuta, in margine dentata, saporis amari: calix monophyllus in quinque vel sex segmenta profundè sectus, expansus, cavus, intra hunc flos rosaceus, pentapetalus, vel hexapetalus, petalis ex margine calicis cavi interna enatis, & staminibus triginta fecundus: ovarium in imo fundo calicis, instructum tubâ longâ apice globosâ, scabro, prædita, fit fructus carnosus, ferè globosus, juxta longitudinem sulcatus, fætus ossiculo profundis scrobiculis exsculptis ornato, in quo nucleus rubicundus, oblongus, plerùmque unus, ejus caro est medullosa, vinosâ, succulenta, saporis grati, nucleus est compressus, saporis aliquantulum amari sed grati; hæc arbor colitur in hortis, hujus fructus in Persia dicuntur perniciosi, sed in Ægyptum translata, vitiosam vim deponere creditur. Hinc sic fortè appellata, quod ex Perside primum advecta sit. B. *Persich-boom*. G. *Pferlich-baum*. Gall. *Pecher*. A. *Peach-tree*.

PERSICARIA, est planta, quæ habet caules rotundos, excavatos, rubicundos, ramosos, nodosos: folia Persicam referentia, aliquando maculata, aliquando non:

Tt 2

flores

flores spicati ex alis foliorum supremorum nascuntur, longis pedunculis adherentes, quinque staminibus donati, coloris purpurei, aliquando albi; calix quadrifidus: ovarium in centro calicis compressum, ovatum vel orbiculare, tuba bifida, fimbriata præditum: semen planum ex ovato acuminatum, nigricans; radix fibrosa; crescit hæc planta in locis aquosis, & habet saporem ad acidum vergentem: sic dici videtur, quod ejus folia persicæ mali videantur æmula. B. *Persik-kruid / bloo-kruid*. G. *Muecken-kraut, floeh-kraut, wasser-pfeffer*. Gall. *Persicaire*. A. *Fleabane, ars mart, peach-wort*.

PERSICUS IGNIS, denotat morbum causticum & igneæ indolis, estque vel *Anthrax* ipsa vel ei similis. Vide *Anthrax* seu *Carbunculus*, sumitur quoque pro *Gangrena*.

PERSOLATA, est *Bardana*, dicta ob foliorum magnitudinem, quibus si persona faciem tegat, eam à solis calore defendat, idem quod *Personata*.

PERSONATA, & **PERSONATA**, Gr. *Προσωπιον, προσωπις, ἄχρην*, est *Lappa* seu *Bardana*, appellata, quod ob foliorum magnitudinem, personæ faciem tegat, atque à solis calore defendat. *Personata* hac quondam ad personas utebantur, quoties in theatris aliisve locis qui cognoscere à populo nollent, egisse quippiam volebant. Vide *Lappa*.

PERSPIRATIO, idem quod *Diaphoresis*.

PERSULTATIO, idem quod *Drapedesis*.

PERVIGILIUM, idem quod *Agrypnia*.

PERVINCA, vide *Clematis Daphnoides*.

PES, Gr. *πς*, sumitur latè pro femore, tibia, & pede ipso. Vel strictè pro pede, qui dividitur in tarsum, metatarsum & quinque digitos. B. *De voet*. G. *Ein fuß*. Gall. *Un pied*. A. *The feet*.

PES ANSERINUS, est species Atriplicis: sic dictus quod ejus folia pedem anserinum referant. Gr. *Chenopus*, vide suo loco. B. *Ganzen-boet / verkens-dood*. G. *Gänsefuß, schweins-todt, seutodt*. Gall. *Pied ou Patte d'oye, mort aux porceaux*. A. *Goose foote*.

PES COLUMBINUS, est Geranii species, ob similitudinem cum pede columbino dictus. B. *Quiden-boet*. G. *Tauben-fuß, scarter-kraut*. Gall. *Pied de pigeon*. A. *pigeonvel dove foot*.

PES

PES CORNICIS, vide *Coronopus*.

PES LEONIS, vide *Alchimilla*.

PES LEPORIS, idem quod *Lagopus*.

PESSARIUM, est medicamentum oblongum, quod adversus varios uteri affectus, in crassioris, longiorisque digiti figuram efformatum, in cervicem ejus immittitur. B. *Steck-pillen / moeder-pillen*. G. Mutter zapflein. Gall. *Pessaire*. A. Idem.

PESSULUS, idem quod *Pessarium*.

PESSUS, idem quod *Pessarium*.

PESTIS, est morbus epidemicus, contagiosus ex miasmate venenato aëris nimis aculeato, & evector, primum suscepto, deinde per contagium propagato, ortum ducens, qui occulte & latenter homines plurimos simul subtilissimo aggressus, febres validissimas, spirituum extinctioniones, cruoris solutiones vel coagulationes, ipsius & partium solidarum siderationes & Νεκρώσεις infert, cum apparentia exanthematum, Bubonum aut Anthracum, nec non horrendo aliorum symptomatum apparatu, aëros in vitæ periculum adducit. Gr. *λοιμός*. B. *Die pest / die smetzelpe ziekte*. G. Pestilenz. Gall. *Peste, Contagion*. A. The pest or plague.

PETALE, idem quod *Phtiriasis*.

PETALUM, Gr. *πέταλον*, propriè bracteam vel laminam denotat. A Nicandro jam olim translatum est ad foliola florum. Hodie frequentissimo in usu est hic terminus technicus in arte botanica, crebroque audiuntur flores monopetali, dipetali, tripetali, tetrapetali, pentapetali, hexapetali, polypetali: de quo consulendi sunt botanicæ artis magistri. G. Die blumenblätter.

PETALOIDES, est urina foliacea aut squammea, ex *πέταλον* folium, squamma, lamina, & *ειδος* forma. B. *Schubachtige pis*.

PETASITES, est planta, quæ habet caules plures, crassos, excavatos, lanuginosos: folia initio angusta, acuta: ubi caulis est deciduus, oriuntur folia ampla, ferè circularia, aliquantulum in margine incisa, superius viridolusca, inferius lanuginosa & albescencia, pedunculis longis adhærentia, crassis, rotundis, carnosis: radix oblonga, digitum crassa, ramosa, resinosa, foris fusca, albicans, saporis acris, aromatici, amaricantis, odoris fragran-

grantis : nomen accepit à foliorum magnitudine , pileum seu petasum referentium. B. *Wokke-bladen / pestilentie-wortel*. G. Pestilentz wurtz , negen-krafft. Gall. *Chaperonniere*, *Herbe aux teigneux*, *Glouteron*, *Petasite*. A. Butterbur, lagwort.

PETECHIÆ, sive PETECHIALIS, italica vox est, *Pulicaris* dicta, est febris quâ cutis maculis, pulicum moriui similibus, variegatur, derivatur à voce italica *Petecchio*, significans variolas purpureas. B. *Peper-hoozn / bluts hoozn*. G. Fleck fieber, blut flecken. Gall. *Fievre Petechiale*. A. Petechial fever.

PETIA, est linteamentum ex quo sacculi formantur in usum medicum. B. *En zafjen*. G. Ein sacklein. Gall. *Sachet*. A. Sachell.

PETIGO, idem quod *Lichen*.

PETROLEUM, seu OLEUM PETRÆ, est liquamen, sive axungia Macrocosmi, pingue, liquidum ex bitumine fuso expressum, tenuissimum, levissimum, graveolens, inflammabile penitus, aquæ fontanæ sæpè innatans, oleo stillatio simillimum, è *Petris* & *saxis* effluens. In Italiæ regione Mutinensi stillat candidum & ruffum. In Sicilia fontibus innatat. Apud Mejanum pagum in tractu Parmensi Album est. Babylonicum autem in suo fonte flagrare dicitur, secus Italicum. B. *Steen-olj / peter-olj*. G. Stein-œhl. Gall. *Petrole*, ou *huile de Petrole*. A. Stone oyl.

PETROSELINUM, est Apii species : sic appellatur, quòd in petrosis rupibus, saxifve, locisque præruptis nascatur : vel quod calculi frangendi vim habet : vel quod Oreoselinum (id est felinum montanum) à linguæ græcæ imperitis, in Petroselinum mutatum sit. B. *Petersele*. G. Peterlein, peterfilg, garten eppich. Gall. *Perfil*. A. Parsly.

PETROSUM OS, est interna ossis temporum facies, sic ob lapidis petrosam duritiem appellatum, canales tres semicirculares & cochleam continens ex *πτερε* lapis, & *ὀσ* forma. B. *Der steen-been*. G. Das steinharte-bein. Gall. *Os petreux*. A. The stony bone.

PETUM, est Tabacum, dicitur Americanis *Petune*, hinc quia est vox barbarica, ejus etymologiam describere nescimus, vide *Tabacum* & *Nicotiana*.

PEU-

PEUCE, est *Pinus*, *Larix*, an à πικρὸς amarus, an quia πικρὸς ἔχει aut à πικρα pix?

PEUCEDANUM seu PEUCEDANUS, est planta, quæ habet caulem excavatum, ramosum: folia fæniculi foliis majora, laciniata, trilobata: semina sunt ovata, ampla, marginata, oblonga, involucrum deponentia: radix est crassa, longa, externè nigrescens, internè albescens, saporis pinguis, acriusculi, ut fæniculi radix, odoris sulphurei, est Fæniculus porcinus; nomen accepit à pinu, quæ Gr. Πικρὸς dicitur, cui odore, ut & sapore quodammodo par est. Hinc posteriores Lat. *Pinastellum* eum vocarunt. B. *Solfer-wortel* / *verkens-venkel*. G. *Haarstrang*, *sau fenchel*, *schwebel-wurtz*, *himmel*. Gall. *Queue de Pourceau*, *Peucedane*, *Fenouil de Porc*. A. Hogs fennel, sulphur wort, horse-strange, horse-strong, sow-fennle.

PEZA: significat imam plantam vel pedis malleolum.

PHACE, Gr. φακὴ & φακίς, est *Lenticula*, quasi ἵ τὰ φακὴ καλεῖται, ἢ ἐν φακίδην, vel φακίαν, quòd oculos lædat & hebetet. Vel dicitur, quòd semen ejus formam & ideam maculæ faciei, sive oculi referat. B. *Linse*. G. *Linze*. Gall. *Lentille*. A. *Lentil*.

PHACIA, idem quod *Lenticula*.

PHACOS, est macula faciei lentem referens; undè *Lenticula* & *Lentigo* appellatur. B. *En sproete*. G. *Schweizflecke*, *sommer-flecken*. Gall. *Lentilles ou taches de rousseur*, qui viennent au visage & aux mains de la figure d'une lentille. A. *Freckle*.

PHACOTOS, est scalpri Chirurgici genus, lentem referens, à φακίς lens.

PHÆNOMENA, sunt omnia quæ secundum & præter sanitatem in corpore nostro apparent, à φαίνω appareo. B. *Berschynfelen*. G. *Ersckeinungen*, *zeichen*. Gall. *Phænomenes*, *Apparitions*, *Accidens*. A. *Anapeel*. anc. or sign.

PHAGEDÆNA, est cancer exulceratus, à φάγω edo & δάνω rodo. B. *De wolf*. G. *Der wolff*. Gall. *Cancer*, *Loup*. A. *Wolfe*. Item enormis edacitas, ut in *Bulimia*.

PHAGEDÆNICA, sunt medicamenta carnem superfluum ulcerum, eorumque latera callosa exedentia; à φάγω edo, & δάνω rodo. Item ulcera tumida, profunda, subjectas carnes erodentia, labia callosa habentia, & sanationi resistentia sic vocantur.

Tt 4

PHA-

PHALACROSIS, est calvities five capillorum decidentia & profluvium, ex ἀνεσ^ς fummas & φάλα^ς albus. **B. uitballen des hairs.** G. Das ausfallen des haars. Gall. *Pelade.* A. The falling of ones Haare.

PHALANGIUM & PHALANGITES, est planta florifera, cujus flos est nudus, hexapetalus, amplectens ovarium subrotundum, fetum feminibus angulosis: folia sunt longa, angusta, caulis ex imò foliorum erumpens, rotundus, sic vocatur, quia creditur morsus Phalangii animalis posse sanare.

PHALANGOSIS, est palpebrarum vitium, quando duplicem aciem pilorum repræsentant, vel quando interior crescut, ita ut oculos pungant & lachrymas excitent, à φάλαγγ^ς acies. Item est vitium palpebræ superioris, quòd nimium fit relaxatum, oculique aperturam & visum impediatur, nisi ager palpebram manu elevet. Gall. *Especie de Trichiasis.*

PHALANX, est ossium digitorum series, velut in aciem structa. **B. Ein oder.** G. Eine ordnung. Gall. *Phalange, Ordre, Disposition.* A. An Order.

PHALARIS, sive Canarina, est planta, quæ habet caulem nodosum; folia tritici, sed minora; spica est crassa, confecta ex glumis, semina oblonga, alba, splendentia condentibus, squammatim congestis; glumæ binæ, cavæ, carinatae, semen medium utriculo involutum tenentes, faciunt squammas apparentes: hæc planta crescit in Hispania & regionibus calidis. Nomen habet ἀπὸ τοῦ φάλαγγ^ς, quòd semen splendidum, candidumque reddat. **B. Itanari-zaad.** G. Kanarien-kraut. Gall. *Semence de Canarie.* A. Grasse-corne, Petie panick, Canary-feed.

PHANTASIA, est sensus internus seu *Imaginatio*, quæ aliquid menti repræsentatur & imprimitur, ut suo tempore cum ejus expressione proferatur. Videtur quòd imaginatio sit spirituum animalium quædam undulatio, interior in cerebri medullis, & deinde versus ambitum ejus undequaque expansa, à φαντασία repræsentatur. Gr. φαντασία. Lat. *Imaginatio.* B. *Einbildung.* G. Einbildung. Gall. *Phantaisie, Imagination.* A. Imagination.

PHANTASMA, idem quod *Phantasia*.

PHARMACEUTICA, idem quod *Pharmacia*, vel sunt ea, quæ ab arte Pharmaceutica dependent.

P MAR-

PHARMACIA, est ars simplicia medicamenta colligendi, depurandi, solvendi, componendi, aliis miscendi pro scopo medici in usum ægrorum : est hæc una ex tribus medicinæ partibus, cujus auxilio Instrumenta, quibus morbi profliguntur, suppeditantur : aliæ enim duæ partes audiunt Chirurgiam & Diæticam, à *Φαρμακία* medicamentis purgo. B. *Konst der Apotheken / artzney-bereidung / kruid-meng-konst.* G. Der Artzneykunst, der Apotheker-kunst. Gall. *La Pharmacie.* A. Preparing of Medicaments.

PHARMACOPŒA, est doctrina five descriptio rerum medicamentarium quoad notas distinctionis, colligendi & depurandi modum, earumque vires & dosim exhibens, in usum medicorum & pharmacopœorum : seu est doctrina medicamentorum, adeoque & *Pharmacologia* eodem sensu dicitur. Vide *Dispensatorium*, à *Φάρμακον* Medicamentum, & *ποιέω* facio. B. *Artzney-konst / kruid-meng-konst.* G. Apotheker tax. Gall. *Pharmacopée, Apoticaire, boutique d'Apoticaire.* A. An Apothecaries Shop.

PHARMACOPŒUS, five **SEPLASIARUS**, est vir pharmacinæ peritus, qui novit medicamenta colligere, eligere & componere : estque Medici manus sinistra, quamvis arte & scientiâ Chirurgus anteponeendus ipsi.

Læva manus Medici Doctoris, Pharmacopæus :
Dextraque Chirurgus jure vocandus erit.

Ex *Φάρμακον* medicamentum, & *κόπτω* tundo, vel *ποιέω* facio. B. *Ein Apotheker / artzney-bereider / kruid-menger.* G. Ein Apotheker, ein neun und neunziger. Gall. *Apothicaire.* A. A feller or preparer of medecin.

PHARMACOCHEMIA, est illa chymia quæ tantum præparaciones medicamentorum tradit, quæ sanitati humanæ interviunt, ideòque hac in parte à *Metallurgia*, arte *Spagyricâ* & *Chrysopejeticâ*, facile distinguitur. B. *Ein Chemische artzney / scheikunstige kruid-menger.* G. Chymische artzney. Gall. *Medecine Chymique.* A. Chymical Medicine.

PHARMACOPOLA, est is, qui medicamenta vendit, ex *Φάρμακον* Medicamentum, & *πωλέω* vendo. B. *Apotheker / kruid-bereider.* G. Apotheker. Gall. *Apothicaire.* A. A Seller vel preparer of Medicin.

PHARMACUM, REMEDIUM, seu MEDICAMENTUM, est quicquid manente vitâ morbos in corpore humano impugnat & profligit, estque vel *actuale* vel *potentiale*: *simplex* vel *compositum*: *dogmaticum* vel *empiricum*: *externum* vel *internum*: *naturale* vel *artificiale*, à *φαρμακεία* medicamenta conficio, vel à *φίρειν* ferre, & *ἰατρῶν* medela. B. *En medicament / genees-middel / kruid-mengsel*. G. Eine artzney. Gall. *Medecine, Remede*. A. A Medicine, Remedie.

PHARYNGETRUM, nunc pro pharynge nunc pro ossè hyoidis sumitur.

PHARYNGOTOMIA, idem quod *Laryngotomia*.

PHARYNX, est superior pars OEsophagi, movetur & constat ex tribus musculorum paribus, *Cephalopharyngæo*, *Sphenopharyngæo*, & *Stylopharyngæo*, quibus accedit *Sphincter*, qui & *OEsophagus* vocatur, à *φάρυγξ* comedo, deglutio. Latinis & *Fauces* & *Frumen* Donato. Gr. *φάρυγγος*, *ἄσφάραγγος*, *βρογχός*. B. *Der keel-gat*. G. Der rachen, schlund. Gall. *Le Pharynx*. A. The Upper part of the Gullet.

PHASEOLUS & PHASELUS, est planta, quæ habet folia terna, Hederam terrestrem referentia, sed molliora, venosa: flores sunt leguminosi, papilionacei, albi: flori succedit siliqua longa, in acumen definens, in initio viridis, post maturitatem albescens, in duas partes dehiscens: facta seminibus reniformibus, quæ semina Phaseoli dicuntur, plerumque albi, tamen aliquando inveniuntur nigri, rubicundi, & vario colore instructi; prima sunt ex Thracia delata, hinc Fabæ Turcicæ vocantur. Gr. *Δόλιχος*, utrumque nomen ab effigie & longitudine siliquarum, aut fructus accepit, qui lintrem, Lembumque seu Naviculam expriment. B. *Turkise of roomst-boon*. G. Welschebohnen. Gall. *Haricots*. A. Kidney Beanes.

PHEGOPYRUM, idem quod *Fagopyrum*.

PELLANDRIUM, est aquatica planta cicutæ ferè æmula, odore Sii, habetque caulem crassissimum, striatum, excavatum, nodosum, in multos ramos divisum, qui rami se in alas extendunt: folia ampla, in margine incisa, saporis grati, aliquantulum acris: flores in summitate caulium crescunt; semina sibi invicem juncta, Aniso crassiora, obrotunda, ferè ovalia, compressa, odorata,

ta, nigricantia, reliquum simile est cicutæ; crescit in locis aquaticis, fortè à *φιλλέω* fluito suberis more & *ἀνδρῶνας* virile robur assumo, in aquis enim non tardè fluentibus intrepidè quasi & viriliter se erigit. A. Water Hemlock.

PHELLODRYS, suberis est arbor, à *φίλλω* suber, & *δρῦς* quercus, quævis arbor.

PHELLOS, vide *Suber*.

PHEUTEUMA, an à *φύτεύω* dicatur, dubium non pu-
to. *φύτεύω* non tantùm *plantare* significat, sed etiam *pro-
ducere, generare, ac parere*.

PHIALA, dicitur vas vitreum ex ventre amplo in mo-
dum sphaeræ rotundæ, gracilem canalem in proceritatem
emittens; ejus usus frequens Chymicis in coagulationibus
& solutionibus. B. *Ein phiool-glas*. G. Ein viole, phiole
Gall. *Une Phiole*. A. A Vial, phial.

PHILADELPHUS, est Aparine, sic dicitur quod ob
asperitatem vicinis herbis tanquam fratribus adhæret, ex
φίλλω amator, & *ἄδελφω* frater. Vide *Aparine*.

PHILANTHROS, est Aparine: sic dicitur quod præ-
tereuntium vestibus adhæret, ex *φίλλω* amans, & *ἄνθρω-
πω* homo. Vide *Aparine*.

PHILIATHROS, est is qui Medicam artem amat &
in ea studet, ex *φίλλω* amator, & *ἰατρῶς* Medicus. B. *Ein
lieshebber der artzenp*.

PHILIPENDULA, est idem quod *Filipendula*.

PHILLYREA, & **PHILLYRA**, est Tilia, habetque
folia oblonga, conjugata, semper virentia: flos est mono-
petalus, campaniformis, quadripartitus; calice quadrisido
contentus: ovarium in fundo calicis sit fructus semine ro-
tundo. Dicitam volunt, quod in tenues assulas, sive Phily-
ras discerpatur, alii derivant à *φλοιῶς* cortex, propter cor-
ticis utilitatem, vel dicitur à Phillyra Saturni filio. *Phily-
rea* propriè arbor est alterius generis. Gall. *Filaria*.

PHILOCHYMICUS, dicitur is qui Chymiam amat,
ex *φίλλω* amator, & *χυμικῶς* artis Chymicæ peritus. B. *Ein
lieshebber der chymie*.

PHILONIUM, est Medicamentum Elecuarii confi-
sistentia, & quia recipit Opium, Opiatis annumeratur. Ita
ab inventore *Philone* vocatur: sed hujus Medicaminis va-
riæ occurrunt Descriptiones.

PHILOSOPHICA CALCINATIO, vide *Calcinatio
Philosophica*.

PHIL-

PHILTRUM, est concavitas labro superiori impressa & dividens, sic quasi amabile dicitur. Sumitur quoque pro medicamento amorem conciliante, *Amatorium virus* Plin. *Amatorium poculum* Cic. est, quale *Deliniamentum* vocat Afrianus. Gr. Φίλτρον, *Ιαυζ. B. Minne-drank / volgt my na. G. Ein liebtrunck, das nach lauffen. Gall. *Philtre*. A. A Love Drink.

PHIMOSIS, est quando præputio arcte aded obtegitur glans, ut denudari nequeat, à φίμω obturamentum.

PHLEBORRHAGIA, est venarum ruptio, à φλέψ vena, & ῥήγνυμι rumpo. B. Ein ader berst. G. Ader bruch. Gall. *Rupture de Veine*. A. The Breaking of a Vein.

PHLEBOTOMIA, est venarum sectio per lancettam. Vide *Vena sectio*, ex φλέψ vena, & τίμω seco. B. *Bløed-lating / aderlating*. G. Das aderlassen, cëffnung der aderen. Gall. *Saignée*. A. Cutting of a Veine or bleeding.

PHLEBOTOMUS, est is, qui venas secat: item instrumentum quo venæ secantur, ex φλέψ vena, & τίμω seco. B. *Blpm / lancet / laet-pzer / laet-mçs*. G. Ein lancet, siete, laszeifen. Gall. *Lancette*. A. Idem.

PHLEGMA sive **PITUITA**, est materia subalbida, limpida, tenax, sero sanguinis crassior, ex sanguine crudo viscidoque, vel stagnatione diuturna lymphæ tenuioris in cavis suis collectæ, & tenuissimis particulis spoliata, oriunda; & imprimis in cavis narium, ventriculi, intestinorum &c. hærens. B. *Slpm / snat / flumen*. G. Rotz, schleim. Gall. *Phlegme*, *Pituite*. A. Fleame, Snevil. *Phlegma* item est destillatus aquosus, spirituoso liquori contra distinctus liquor: item nubeculæ quæ in aquis destillatis aliquando apparent *Phlegma* vocantur. B. *Slpmigetzel in 't gedistilleerde water*. G. Schleim. A. Phlegm. & Flegm. Apud *Hippocratem* inflammatio sic sæpè sonat. Sumitur interdum pro excretionē viscida Item morbus gallinarum est. B. *De pip*. à φλίγω uro, incendio.

PHLEGMAGOGA, sunt Medicamenta pituitam educentia, ex φλέγμα pituita, & ἄγω duco. B. *Slpindpben-de middelen*. G. Schleim austreibende mittel.

PHLEGMASIA, est inflammatio, æstus, ardor, à φλίγω uro. Vide *Phlegmone*.

PHLEGMATICI, sunt qui nimia pituita abundant. B. *Slpmige luiden*.

PHLEG-

PHLEGMONE, five **INFLAMMATIO**, Gr. *Φλεγμονή* & *Φλεγμασία*, est stagnatio sanguinis rubicundi in vasis arteriosis, angustioribus quam ut particulæ sanguinis transire possint, cum attritu sanguinis à tergo prementis, hinc conjungitur cum tumore, calore, rubedine, pulsatione & dolore loci; etiam contingit quia vasa naturaliter lympham vehentia admiserint in initio suo globulos rubros ob liquidi velocitatem & pressionem, vel quòd ipsa vasa sanguinea fuerint angustata, vel quòd liquidum transmittendum sit nimis crassum, à *φλίγω* inflammo, uro. B. *Entontsteking*. G. Entzündung. Gall. *Phlegmon*, *Inflammation*. A. Inflammation.

PHLEGMONODES, est inflammatio levis, tumens, phlegmoni similis, ex *φλεγμονή* inflammatio, & *ιδίω* forma.

PHLOGIUM, est violæ species, ejus nomen videtur impositum *ἀπὸ τῆς φλογὸς* à flamma, & *ἰον* viola, quòd ex violæ sit genere, floremque in quo flammei quid emicet, habeat.

PHLOGOSIS, idem quod *Phlegmone*, à *φλίγω* incendo.

PHLOGMOS ut & **PHLOMOS** & **PHLOX**, vocatur *Verbascum*, quia flammæ seu facis in modum assurgit, *φλόξ* enim est flamma. B. *Wolle-kruid* / *wolle-bladen* / *τοῦξ-kruid*. G. Wull kraut, kertzen-kraut, breun-kraut, himmel-kraut, kœnigs-kertze, himmel brand, unholden-kertzen. Gall. *Bouillon blanc*, *Mollaine*, ou *Bon homme*. A. Higtaper, Wolwort, Mulien, Milleyne.

PHLYCTÆNA, five **PAPULA**, est pustula vel vesicula in cute excitata, alba, oriunda à stagnatione lymphæ in vasis lymphaticis, vel à ruptione & effusione lymphæ ex suis vasculis. B. *Waterpuist* / *blaren*. G. *Wasserbultz*, *hitz blatterlein*. Gall. *Bouton*, *Phlicteue*, *Pustule*. A. Blisters. Item sub cornea tunica, ab ulcusculo puris collectio, vocantur & *φλυκτῖδες*, *φλυζάνια*. & *φλύζας*. Arab. *Saphati* ab aliis *Ignis Silvestris* appellatur. Item *φλύκταινα*. *φλυκτῖς*, *φλυζακίον* Galeno à *φλυκταίνωμαι* in pustulas erumpo, vel *ἀπὸ τοῦ φλύειν* vel *φλύζειν* quod bullire & fervere est, pustulæ & vesiculæ quasi à ferventibus & acerrimis humoribus excitatæ, iis, quæ ab igne vel fervente aqua excitantur, similes. B. *Het wild vuur*. G. *Hitz-pocken*, *hitzige blattern*, *das wilde feuer*, *nacht-brandt*, *blasen*, *blattern*. Gall. *Phlicteue*, seu *volage*. A. The Wilde Fire.

PLY-

PLYCTÆNODES, sunt pustulæ phlyctænis fimiles.

PHLYSIS, idem quod *Pblyctæna*.

PHLYSACIUM, idem quod *Pblyctæna*.

PHOENICIUS MORBUS, idem quod *Elephantiasis*, sic vocatus fortè, quia in Phœnicia aliisque orientalibus plagis grassatur, vel à colore rutilante, est & nomen alicujus Emplastri.

PHOENIGMUS, est Medicamentum, quod in cute per aliquod tempus applicatum, suâ validâ actione rubedinem excitat, uti & *Dropax* & *Sinapismus*, à *φαινισσω* rubefacio. B. *† Del roodmakend en blaarttrekkend middel.*

PHOENIX, est palma seu dactyli arbor, quasi *φαινίξ*, à sanguineo cruentoque quarundam palmarum dicitur colore, à *φαινισσω* rubefacio. B. *Wadel-boom.* G. *Dattelbaum.* Gall. *Palmier.* A. *Date-tree, Palm-tree.*

PHOSPHORUS, est lapis Bononiensis, qui certo modo calcinatus, in tenebris lucem de se mittit. Sic quoque vocatur oleum Urinæ, quod summam ignis torturam passum; ignem in se intricat, & destillatione ex terrea re-torta transcendens, in aqua exceptum, formulis adaptatis infundi & figurari potest, & in tenebris se verum esse ignem ostendit, ex *φῶς* lumen, & *φίρω* fero. G. *Licht-brenger.* G. *Liecht-trager, phosphorus.* Gall. *Phosphore, Porte Lumiere.*

PHRAGMITES ARUNDO, sic dicitur, quod inde se-pes fiant, è *φράσσω* sepio : *φραγμός* enim est septum.

PHRENES, sunt *Præcordia*, idem quoque quod *Diaphragma*.

PHRENEŒSIS, idem quod *Phrenitis*.

PHRENITIASIS, idem quod *Phrenitis*.

PHRENITICI NERVI, sunt qui ad diaphragma per-tinent.

PHRENITIS, PHRENITIASIS, seu PHRENEŒSIS, est delirium cum febre acuta continua, sæpè cum furore & excandescencia, inquietudine, rubore oculorum & faci-çi, aspectu truculento, pulsû duro, respiratione rara & magna conjunctum, à spirituum animalium inordinato motu, ab exesionibus meningum, inflammationibus &c. productum; nam ab irritationibus istis convulsiones totius cerebri fiunt, undè imaginatio perturbatur & objecta ani-

mæ non debite repræsentantur. Clariss. *Willisus* phrenesin hoc modo definit, quod sit nempè, totius animæ sensitivæ, sive spirituum animalium quoad totam eorum Hypotalam, phlogosis sive inflammatio, à φρεν̄ mens, quia mens laborat. B. *Kazende kooztz*. G. Taub fieber, taub sucht. Gall. *Phrènesie*. A. The Frensie.

PHRICE, idem quod *Horror*.

PHRICODES, est febris horrida, in qua unâ cum calore horrores sentiuntur, ex φρεν̄ horror, & ἰδ̄ε̄ forma. B. *Wervende kooztz*. G. Zitternde fieber. Gall. *Fievre Tremblante*. A. Trembling Feaver, dreadful Feaver.

PHRYGANIUM, sive CREMIUM, est Suffrutex: sic forte dicitur à cremando, φρυγαν̄ enim seu φρυγαν̄ est cremare, arefacere quia ejus sarmentis ignes struuntur.

PHTHARTICUM, est Medicamentum corrumpens & deleterium, à φθαρ̄ω corrumpo.

PHTHEIROCTONON, est *Staphys Agria*, sic dicitur quia ejus semen pediculos enecat, à φθῑς pediculus, & κτενω̄ occido.

PHTHORA, est Napelli deleterii species, à φθω̄ corrumpo, perdo, tela enim hujus succo illita parant vulnera deleteria, nisi excisione perniciës antevertatur. Vide *Staphys Agria*.

PHTHIRIASIS, sive MORBUS PEDICULARIS, est affectio quâ verminat corpus, scatetque pediculis. In hominis corpore primo exiguæ excitantur pustulæ quæ si aperiantur, facîle curantur, sin minus in gravem morbum pedicularem incidunt. B. *Luis-zichte*. G. Lausé-sucht. Gall. *Maladie Pédiculaire*, *Pouilleus*. A. The Lowsie Evil. Aliud genus est quod dicitur ἰσχυρ̄ sive ferum, quia ita corpori tenaciter adhærent, ut divelli nequeant, ne priori durius est. Gall. *Morpion* & *Paetas*. G. Filtzlause. Aliud Genus dicitur *Petale*: sunt lati pediculi in barba, palpebris, pectine & sub axillis nidificantes. B. *Platluisen*. G. Filtzlause. A. Crab-louse. Huc referuntur *Syrones*, *Dracunculi*, *Passio bovina*, *Ricinus* &c. quandoque infantibus *Pedicelli* lucreseunt pedibus. B. *Luis-zucht* / *luis-zucht*. G. Seuren, laus-sucht. Gall. *Maladie Pediculaire*. A. The Lowsie evil.

PHTHIRIASIS, est palpebrarum scabies furfuracea & squamosa, à φθῑς pediculis scateo.

PHTH-

PHTHIRION, idem quod *Phtbeirostonon*.

PHTHISICUS, est qui pulmonum tabe laborat, à φθίσω corrumpo. B. *Die een teeringe heeft*. G. Der die schwind sucht am halle hat. Gall. *Etiqne*. A. A consumption.

PHTHISIS, TABES, Gr. Φθίσιν, φθίσις, φθίσις, φθίσις, φθίσις. Plutarch. Τηκεδών πόνη Aretæo, est universi corporis consumption, ex pulmonum, vel alterius visceris nobilioris ulcere orta, cum febris lenta & continua conjuncta; cur sæpè anheliis fetens, sputa purulenta, & tussis comitatur, à φθίσω corrumpo. B. *Longe-zweer / teering*. G. *Darre, etlich, schwind sucht, lungen sucht*. Gall. *Phthiſie, Ethique*. A. Ulceration of the lightes, consumption.

PHTHOE, idem quod *Phthiſis*.

PHU seu **PHY**, est Valeriana: illa vox à Ponti incolis Græcis mutuata: dici volunt à putore gravique odore, mixto nardeæ suavitati, quem *Phu* seu *Phy* adverbio admirantis, & abhorrentis adversamur subodorati. Vide *Valeriana*. B. *Speer-kruud / St. Joris-kruud / valeriane*. G. *Baldrian, katzen-wurtzel*. Gall. *Valeriane*. A. *Valerian*.

PHYGETHLON, sive **PANUS**, est tumor ex inflammatione glandularum ortus, ut in Peste circa inguina &c. B. *Gen buil*. G. Ein geschwulst. Gall. *Tumeur*. A. *Tumour*.

PHYLACTERIUM, est amuleti species, quâ venenati Morbi arcentur, ut *Zenexton* & alia.

PHYLLIREA, vide *Phillyrea*.

PHYLLITIS, est Scolopendriæ species: sic dicitur quòd foliosus cespes appareat, ex φύλλον folium.

PHYLLUM, est Mercurialis: an sic dicatur, per excellentiam ob frondes & folia? Frondosa & foliosa enim est planta, & φύλλον est folium.

PHYMA, sive **TUBERCULUM**, generaliter sic vocatur omnis tumor p.n. præsertim in ambitu extremo corporis à causa quacunque interna proveniens. Gr. Φύμα & Φύμα, quatuor vel quinque generum sunt, Verrucæ, Calli, Vari, Furunculi & Hydroa sive Defudationes, de quibus suo loco. Aliis est tumor glandularum duntaxat qui statim augetur & ad suppurationem festinat, à φύμα cresco.

PHYMATODES, est tuberculum *Phymati* simile.

PHYMOSIS, idem quod *Phimosis*.

PHYMUS

PHYMUS & PHYMOSIS, idem quod *Phyma*.

PHYSALIS, est lupulus, vel potius ejus flores seu umbellæ: fortè dicitur à φυσάω inflo, quia cerevisia cum lupulo, cocta facillè in bullas elevatur. Eodem quoque nomine etiam vocatur Solanum vesicarium ob vesicas, φυσάλις enim est bulla, vesica. Vide *Lupulus*.

PHYSALOS, est Bufo, qui se mirum in modum inflare potest, à φυσάω inflo.

PHYSEMA seu PHYSESTIS, est inflatio in quacunque corporis parte, intestinis vel abdomine, ut in Tympanitide. Item Resina pini, à φυσάω inflo.

PHYSESTIS, idem quod *Physema*.

PHYSIOGNOMICA, sunt ligna, quibus nonnihil ex vultu prælagiri potest, ex φύσις natura, & γινώσκω cognosco.

PHYSIOGNOMIA, est peritia in natura, hoc est, in creatis cognoscendis, à γινώσκω cognosco & φύσις, natura.

PHYSIOLOGIA, est medicinæ pars, quæ docet corporis humani constitutionem quatenus sana est, quoad omnes ejus partes, fabricam tam solidorum quam fluidorum, ex quibus constat exhibens, legesque tradens juxta quas hæc in se agant, quænam effecta producant, & cui usui omnia destinata sint, ex φύσις natura, & λέγω narro.

PHYSIS, idem quod *Natura*.

PHYSOCELE, idem quod *Pneumatocele*.

PHYSODES, est quod flatibus abundat: à φυσάω inflo, & ἰδίῃ forma.

PHYTEUMA, est species Linariæ vel Stræbes &c. hujus Etymon etsi omnibus plantis commune videatur (quia φυτεύεται omnes) tamen φυτεύει non tantum *Plantare*, sed *Producere*, *Generare* ac *Parere* significat. Hæc cum ad amatoria maximè apta sit, & sic ad generationem, præ aliis φύτευμα est appellata.

PHYTOLOGIA, est pars Medicinæ, quæ strictè ad *Pharmacologiam* & latè ad *Physicos* pertinet. Est enim vegetabilium & plantarum cognitio, ex φύτιον planta, & λέγω dico. B. *Plantkenning*. Vide *Botanica*.

PIA MATER, vide *Mater Tenuis*.

PICA, est appetitus vix superabilis eorum, quæ in nutrimentum commutari queunt, vel eorum quæ neutquam apta huic operi: hujus mali causam observationes docue-

re esse humorem acrem prædominantem in visceribus chylopoieticis, vel ad stomachum & intestina delatum, vix nisi infueto assumpto compefcendum, circuitum cruoris mutatum, imaginationem depravatam; undè virgines, gravidasque mulieres, inprimis, mirabilis hic affectus occupat; rarò autem viri eo infestantur, nisi qui aliquomodo Hypochondriaci. Vide *Citta*.

PICATIO, vide *Dropacismus*.

PICEA, Gr. *πίκρος*, est abietis species, picem proferens.

PICRA, vide *Hiera Picra*.

PICRIS, sic nominatur Cichoreum, aliquando Hieracium, idque propter amaritudinem: *πίκρος* enim est amarum.

PICROCHOLUS, est is, qui amaram bilem eructat, eaque abundat, ex *πίκρὸς* amara, & *χολὴ* bilis. B. *Galactig*. G. Cholerisch, voll van galle. Gall. *Bilieux*. A. Gallish.

PIESTRUM, est instrumentum chirurgicum ad contundenda ossa capitis in extrahendo foetu mortuo; dicitur & *Pissorium* & *Contusorium*, & *Embryotblastes*.

PIGRITIA, est maxima corporis tarditas cum appetitu otii & somni, metuque defatigationis, lassitudinisque, sed rarò sunt macilenti, undè Pigritia non tam in macie vel tabe pinguedinis carnisque & succorum defectu, quam in succis non satis agilibus & fibris motricibus, hinc inde obstructis, consistit. Ideo qui pingues, carnosi, crassique sunt, longi item & ventre tumidi, solent pigri esse: at pigritia unum est ex præcipuis scorbuti dicti symptomatis; quæ verò Pigritia aliquos tenet, qui cum alacres sunt uni rei, ad aliam segnes existunt: Exempli gratiâ, qui ad studia lenti, magis amant vitam in strepitu, in militia, labore, peregrinatione, venatione, lusu, alea, joco, saltatione &c. quam tranquilliolem & sedentariam: ea segnities non morbus in motu corporis tardiore, sed animi agritudo ex aliis causis cum corpore nimium agili. Gr. *ὀλιγοί*. B. *Luiheid* / *traagheid*. G. Faulheit, traagheit. Gall. *Paressie*. A. Slothfulness, idleness.

PILA, species mortarii est, ex varia materia fabricata, ut ænea, lapidea, vitrea, fistilitia &c. sumitur & pro pistillo. B. *Gen mortier*. G. Ein mörtsel. Gall. *Un Mortier*. A. A Morter.

PILARIS MORBUS, idem quod *Phalangosis* & *Triehiasis*.

PILI, sunt corpora teretia & tenuia, variæ formæ & coloris, intus cava, in locis nonnullis exterioris ambitus corporis eminentia, per cutis poros penetrantia, radicem sub ea figentia bulbosam, multis vasculis ornatam, per pili substantiam distributis; inservientia fotui partium quibus supereminent, pororumque exhalantium defensionine ab externis comprimantur. Dicuntur & *Crines*, & *Capilli*, quamvis capilli capiti solummodo attribuuntur, quasi essent pili capitis. B. *Haar*. G. *Das haar*. Gall. *Cheveux*, *Poil*. A. *The Haire*.

PILEUS, idem quod *Galea* in Fætu. Item est instrumentum chirurgicum metallicum, undique in vertice perforatum, quod exulceratis papillis nutricum applicari solet pro commodiori lactatione. B. *Gen hoedt je*.

PILOSELLA, est Gnaphalii species, dicta à copiosis pilis quibus folia investiuntur. Vide *Filago*.

PILULA, sive **CATAPOTIUM**, est Medicamentum solidum sphaericâ figurâ, pisi magnitudine, ex pulveribus, gummis, extractis &c. glutinoso liquore exceptis, efformatum, deglutitioni facilius inserviens. Suntque *purgantes*, *vomitum concitantes*, *sudorifera*, &c. B. *Pillen*. G. *Pillulen*. Gall. *Pillules*. A. *Pilles*.

PILUM, idem quod *Pistillum*.

PIMPINELLA, est planta, quæ habet caules rubros, angulosos, ramosos: folia oblonga, aut obrotunda, in margine dentata, bina uni costæ adhaerentia: flores sunt monopetali, rotati, plerumque quadriidi ad centrum usque, quatuor vel multis ornati staminibus, prælongis, bracteis verò herbaceis, minutis, vix conspicuis, unde apetalon alii pronunciant: ovarium sit fructus quadrangularis plerumque, utrimque acutus, modo unicapularis, modo bicapularis, fetus seminibus oblongis, coloris fusci vel subruvi, saporis subamari, adstringentis; odoris tenuis non ingrati: hæc planta crescit in pratis & montibus: dicitur etiam *Pampinella*, *Bipinella*, seu *Bipennula*, quibusdam *Pompenella*, quia pepones olet: ideoque corrupta vox à pepone erit: nisi velis deducere à Germanica voce *Bibinell*, sive à bibendo, quod vino indita illud ob meliorem saporem & gratitudinem, bibere facit: mutatis nempe ambo b. in p. facile invenies nomen *Pimpinellæ*. B. *Pimpernelle*. G. *Bibernell*, *bibinell*, *stein-*

peterlein, böks-peterlein, kolbles-kraut, blut-kraut, niegel-kraut. Gall. *Pimpernelle*, *sanguisforbe*. A. Burnet, Stone-parsley.

PINEALIS GLANDULA, vide *Conarium*.

PINGUEDO, vide *Adeps*.

PINNA AURIS, est superior & latior pars ipsius auris, quæ *Ala* dicitur. B. *De ooztop*.

PINNA NASI, vide in *Prerygium*, & *Ala*.

PINUS, truncus hujus arboris est magnus, elevatus, rectus, crassus, in parte inferiori nudus, in superiori vero ramosus, corticem asperum & rubicundum habens, lignum durum, flavescens, & odoratum: folia abietis foliis longiora, bina semper ex una communi vaginula orta, parva, dura, semper viridia, acuta: flos mas amentaceus staminibus constat plurimis in uno plantæ loco: fructus in eadem planta loco à flore mare remoto sit conus, tuberculis tetragonis constans, inter squamas duobus scrobibus excavatas, sunt duo ossicula, sæpè alata, facta nucleo oblongo; hæc arbor colitur in hortis, & crescit in montibus. Gr. Πίνος, an pinus à πίνος picea? Mutato t in u an à spina: quod folia habeat quasi spinosa, ablato tantum s, quasi spinus? B. *Pyn-boom* / *ppn-appelboom*. G. Hartz-baum, fichten-baum, kin-holt, foren-holtz. Gall. *Le Pin*. A. Pine-tree.

PIPER, ejus sunt variæ species, uti *vulgare piper* sive *nigrum*, *Melanopiper* Gr. Dictum. Secundo, *Album*, sive *Leucopiper*, & *Longum* Gr. *Macropiper*; in Malavar maxima piperis provenit quantitas; nascitur & in Malacca, insulis Javæ vicinis, Sunda & Cuda, aliisque locis. Seritur ad radices alterius arboris, ad cujus usque fastigium sese convolvendo scandere solet, foliis raris, mali asyrii effigie, sed minoribus, & per extremum acutis, virentibus gustu acri. Fructus uvarum ferè modo racematim coheret, quamvis racemi & fructus minores sint: inter nigri & candidi plantam tam exigua est differentia, ut à nemine quàm ab incolis dignosci possint. Longum nascitur in Bengala, cujus planta eadem quidem, sed folia teneiora & pallidè virescentia habet, imò & petiolum breviorum. Virtute omnia calefaciunt, sed album superat nigrum, & illud iterum longum sua præstantia. B. *Peper*. G. Pfeffer, Gall. *Poivre*. A. pepper.

PIPERITIS, est planta cujus folia & præsertim radices acrem & mordicantem habent saporem, ideòque à piperis acrimonia nomen mutuatur. Gr. *Aspidion*. B. *Peperkruid*. G. Pfefferkraut. Gall. *Passerage*, *Poirrée*. A. Dittammer, pepper-wort.

PISO, idem quod *Mortarium*.

PISSAPHALTUS, est nativus vel factitius. *Nativus* describitur à Dioscoride, quòd narcatur in Apollonia Epirotarum. Item, quod ex Cerauniis montibus devolvatur, & impetu fluminis raptum rursus æstu in litus expuatur, ibique concrecat. Et hæc ratione nihil aliud esse videtur quàm *Asphaltus*, de quo vide suo loco. *Factitius*, est mixtura ex pice ac bitumine, (undè & nomen accepit) videturque id esse, quod nostrates *Asphaltum* vocant, seu *Bitumen Judaicum*. Non desunt qui putant Arabum esse *muniam* attamen ipso vocis sono medium quid picem inter & bitumen notat; nigrum, terrenum, graveolens; forsitan variis coëuntibus pinguis cum bitumine fusco concrevit arte vel & naturâ.

PISSELEON, vide *Pix*.

PISTACIA, PISTACIUM, est arbor nucifera, cujus nomen à Syris inditum; ideòque ejus originem nescimus. B. *Pistassi-boom* / *fisticen*. G. Pimper-nusbaum. Gall. *Pistachier*. A. pistach-tree.

PISTILLUM, est instrumentum Pharmaceuticum, quo res in mortario tunduntur. In Botanicis sic vocatur pars illa floris, quæ ejus centrum inter stamina occupare solet, & pistilli oblongi pharmaceutici formam habet. Sumitur à Cl. *Tournefortio* pro ovario sive feminali conceptaculo: eoque sensu est femininum plantæ organum semper benè tectum, & in intimo floris centro ut plurimum dispositum, quod semina, quæ vera sunt ova, usque in perfectam maturitatem continet, conservat, & ab externis injuriis defendit, & postquam sæcundata sunt, uteri vicem gerit; hæc autem singula fetus ad instar umbilicali fune instructa assurgenti ex utero stylo annectuntur, qui intus cavus est; & ad superiora exporrectus in veram vaginam expanditur, quæ diversa plerumque figura prædita mirum in modum in extremis oris simbriata apparet; hinc quum totum styli corpus maxima autem ejus superior pars Tubis Fallopiæ non absimilis sit, eodem à nonnullis nomi-

ne insignitur, non, quòd ipsa facundi pulveris grana, quae staminum apices ejaculantur & in vaginam excutiunt, ad imprægnata nondum ova deferat (hæc enim tantummodo vehiculi vices gerunt.) Sed, quòd spirituofus ille halitus pulvere suo expeditus, & vaginâ exceptus, per Tubas Fallopianas seu stylum delatus contenta ovario facundet femina. B. *Œu stamper*. G. Ein ruhrpistill, stœffer. Gall. *Un Bistortier, un Pilon*. A. A pestle.

PISTOLOCHIA, est Aristolochiæ species fideliter partum expellens: hinc ejus nomen à *πίστις* fidelis & *λόχος* puerpera, grævda, à *λέγω*, id est *κείμεν* jaceo, scil. *ἐν τῷ λέγει*, in lecto.

PISUM, est planta, quæ habet caules longos, cavos, fistulosos, fragiles, coloris viridis, albescens, ramosos, repentes: folia sunt oblonga, à caule quasi penetrata, cætera pinnata, costis apposita: flores sunt leguminosi, albi, punctis purpureis instructi, flori succedit filiqua longa, inflata, cylindrica, facta seminibus subrotundis, viridibus; sed post siccitatem angulosis, albis, aut florescentibus: radix est parva. Pisum primò distinguitur à magnitudine, secundò à colore, tertio à figura. Gr. *πίσον*, *πίσσοι*, & *λίκυθ*, nomen accepit, vel *ἀπὸ τοῦ πίσσει* quod *Decorticare* significat; vel ab agro vel urbe Pifa, circa quam copiosissimè olim nascebatur. *Leocythos* est ovi vitellus cortice obductus, hinc pifa, quia cortice etiam vestiuntur. Gr. *Λεκύθ*; nominant. Gall. *Pois*.

PITTACIUM, est pannus modicus, qui medicamento illitus, affecto loco imponitur. *Πιττάκιον*, *Πλάσσωμα*, qui latior videtur, ut *Splenium* oblongior: *Splenium* Plinio à splenis figura, longiusculum propriè emplastrum est. B. *Woundplaafter*. G. Wund-plaister. Gall. *Emplastre pour les playes*. A. A Wound plaister.

PITUITA, idem quod *Phlegma*.

PITUITARIA GLANDULA, vide *Glandula Pituitaria*.

PITUITARIA, vocatur *Staphys agria*, quia mastigando pituitosam salivam copiosè elicit.

PITYRIASIS, vide *Furfuratio*, à *πίτυρος* furfur. B. *Zemelachtig bel*.

PITYROIDES, est urinæ sedimentum furfuraceum, ex *πίτυρος* furfur, & *ἰδω* forma. B. *Zemelachtige pis*.

PITYS, est *Pinus*, *Picea*, quia à πῖς, quasi pingui abundat, vel à πῖσα, siquidem ex ea pix defluit. B. **Pitxboom**. Vide *Pinus*.

PITYUSA, est *Ezula*, cujus folia pini foliis proximè accedunt: hinc nomen venit à πῖτος pinus.

PIX, Gr. πῖσα, est pars resinosa ex arboribus resinosis, uti *Pinu*, *Abiete*, *Larice*, *Terebintho*, *Cedro* &c. vi ignis, extorta, modus fit per descensum. Primò venit pix liquida: deindè crassior & crassissima, affertur copiosè ex *Finlandia*, aliisque circa *Norvegiam* locis. Pix liquida, dicitur *Pisselæon Dioscoridis*. Pix illa ubi denuò coctione purgatur, seu si mavis dephlegmatur, crassescit magis & magis, diciturque pix sicca, *Palimpissa*, *Pix navalis* (quòd navibus picandis adhibeatur) non quòd à navibus maritimis derasa sit, quippe hæc appellatur *Zopissa*. B. **Pek / pik**. G. *Pech*. Gall. *De la Poix*. A. *pitch*.

PIX GRÆCA, vide *Colophonia*.

PLACENTA UTERINA, seu *Hepar uterinum*. B. **De moeder-hoek**. Est substantia rubra hepatis similis plurimis acinis glandulosis & innumeris vasorum tenuissimorum myriadibus referta. Habet venam unam, & arterias duas ex funiculo umbilicali, & vasa fortè lymphatica à partibus vicinis. Parte exteriori utero adhæret, alterutri lateri indifferenter, frequenter tamen in medio, quemadmodum fructuum petiolus arbori, interius *Chorio* obducitur, & quâ parte utero adhæret, membrana quoque intercurrit: ex uteri vasculis minimis huc currentibus & cum orificiis vasculorum placentæ communicantibus succum nutrientem, (non secus ac in papillis intestinorum contingit, quæ chylum imbibunt & vasis lacteis communicant) accipit, qui per venam umbilicalem, unâ cum sanguine refluò, in usum sætûs facessit, cujus pars superflua ab arteriis in amnion fortè deponitur, ut sætûs etiam per os nutriatur. Fortè vasa sanguinea placentæ, cum vasis uteri sanguineis communicant. Placenta illa unâ cum membranis, post enixum foetum, etiam expellitur, & *Secundinarum* nomine veniunt. B. **De nageboorte / geboorte-hoek**. G. *Leber kuchlein*, die nach geburt, afterburt. Gall. *Le Gateau*, ou *l'Arriere faix*. A. *Womb-cake*, the womb-liver or *Secondine*.

PLADAROSIS, sunt parva & mollia tubercula, inter-

næ parti palpebrarum accrescentia. B. *Stukijes vlcis aan de oog-schercken.*

PLAGULA, vide *Splenia.*

PLANETICA ARTHRITIS, à πλανήω erro, vagor. Idem quod *Arthritis Vaga.*

PLANTA, est vegetabile integrum, sive arborem velis, sive fruticem, sive herbam, estque corpus organicum, per radicem terræ affixum, undè nutrimentum capiens crescit, sicque distinguitur à reliquis rebus crescentibus, viventibusque. B. *Gen plant.* G. Ein gewächs, kraut, eine pflantze. Gall. *Une Plante* A. A plante.

PLANTA NOCTIS, idem quod *Hydroa*, & *Sudanina*, sic dicitur, quòd à frigore nocturno potissimum inducatur.

PLANTA PEDIS, est pedis inferior carnosà & concava pars, inter digitos & calcem. B. *De voetsool.* G. Die sohlen am fusse. Gall. *Plante du pied.* A. The Sole of the Foot.

PLANTAGO, Gr. Ἀγροκόκκον: nomen devenit à planta. Vide *Arnoglossum.*

PLANTARIS MUSCULUS, hic à latere inter solem & gastrocnemium ab externo femoris inferiore tuberculo exilis, longissimo tendinis tractu, emissus, calcis teres infigitur externo lateri, plantamque tegens totam, omnesque adit digitos: ejus officium est retrorsum extendere. B. *De plant-spier.* G. Der fusz sohlen mausz. Gall. *Le Jambier Gresse, dit vulgairement Plantaire.* A. The Muscle of the Sole of the Foot.

PLASTICA VIRTUS, dicitur quæ vim habet aliquid formandi. Veterum est locutio & ignorantiaæ asyllum; quod enim rectè explicare non poterant, vim plasticam vocabant: ut est vis ossifica, ossifraga, expultrix, attractrix &c. à πλάσσω fingo. Gall. *Vertus Plastique.*

PLANTARIA, est arundinis species, ob similitudinem fructuum, quam globuli arboris platani habent, nomen accepit. B. *Niet-gras.* G. Igels knöpfse. A. Reed-graff.

PLATANUS, est arbor, de qua Herodotus, alique scriptores tam multa locuti sunt, dicitur & Platanus latus, quia hæc arbor in Asia tam mirificè ramos expandit; ut plus quàm mille homines sua grata Umbra tegat; sub tali arbore dicitur Hippocrates invenisse Democritum, eumque esse allocutus. Nomen habet, ob folia lata & am-

ampla, à πλαταύω dilato, ramos latè diffundo. G. Ahorn, malz holder. Gall. *Platane, ou Plane*. A. plane-tree.

PLATYPHYLLOS, est Efculus: vox sonat *Latifolia*, ergo à πλατὸν latum & φύλλον folium.

PLATYSMA, est linteum larum, quod ulceribus superimponitur, à πλατὸν latum.

PLATYSMA MYODES, vide *Myodes*.

PLECTRUM, vide *Cion*.

PLENITUDO, est *Plethora*, five boni sanguinis abundantia; quæ dicitur esse vel ad vasa vel ad vires. Vide *Plethora*.

PLERES ARCHONTICUM, est pulvis quidam cephalicus: significans *Implens Principale*, à πληρόω impleo, & ἀρχή principium.

PLEROTICA, sunt Medicamenta carnem restaurantia & implentia. Vide *Sarcotica*, à πληρόω impleo. B. *Bleis- makende middelen*. G. *Fleisch machende mittel*. Gall. *Remedes incarnatifs*.

PLETHORA, est cum sanguis, alendo corpori utilis, in vasīs supra mediocritatem abundat, ita ut à minimo motu vehementiori, in statu sanitatis requisito, statim morbus inducatur: diciturque esse vel ad vasa, cum sanguis ita abundet, ut vasa quibus continetur, mole suâ distendat: vel ad vires, quando tanta est sanguinis copia, ut vasa quidem non supra modum repleat; viribus tamen sit gravis. Sed illa differentia, potius ad morbos referri debet, quàm ad sanitatem: nam si vasa distendantur, crassum sanguinem & obstructions indicat: & si homines viribus fuerint graves, obstructions & compressiones vasorum minimorum & nervorum significat, à πληρώω impleo. B. *Bloed-ryk / volsappig*. G. *Blut-reich*. Gall. *Plein de sang, Plethore*.

PLETHORICUS, est is, qui multo sanguine & succis abundat, à πληρώω repleo. B. *Een die veel bloed heeft*. G. *Blutig, voll blut*. Gall. *Plethorique, sanguin*. A. *Bloudie, bloudish*.

PLEURA, five MEMBRANA SUBCOSTALIS, est membrana thoracem ejusque viscera intus succingens. B. *Het bozst-blies / ribbe-blies*. G. *Das brust-fell, ribben-fell*. Gall. *Pleure*. A. *The Breasts internal Membrane*.

PLEURITIS, est, ut dicitur, pleuræ & musculorum

intercostalium inflammatio, cum febre acuta, continua, punctorio lateris dolore, aucto in inspiratu: in expiratu, vel animæ retentione mitiori, quæ conjungitur cum difficili respiratione, pulsu duro, tussi, sputoque interdum cruento, estque vel *Vera*, ut supra definivimus, vel spuria, à πλευρά latus. B. *Zyde wee / pleuris*. G. Das seiten stechen, seitenwehe, brüst geschwaer, stich. Gall. *Pleuresie*. A. The pleurisie.

PLEURITIS NOTHA, seu SPURIA, est species pleuritidis, in qua muscoli Intercostales externi, vel Musculi alii his incumbentes verâ inflammatione corripuntur, cum signis nonnullis pleuritidis modo descriptæ. B. *En bastaart pleuris*. Gall. *Fausse Pleuresie, Pleuresie batarde*.

PLEURORTHOPNOEA, est lateralis morbus, in quo non nisi erecto collo respirare possumus, ex πλωρά latus, ὀρθός rectus, & πνῶν spiro.

PLEXUS CHOROIDES, supra glandulam pinealem, velut supra fibulam suspendi videtur: iste plexus ad hunc modum constituitur: ex utroque medullæ oblongatæ latere, ubi cerebri limbus ei connectitur, duæ arteriæ è posterioribus carotidum ramis, ubi vertebralibus uniantur, oriundæ, recta ascendunt; quæ statim divisæ, velut plures rivi juxta confiti, versus glandulam pinealem evehuntur, ibidemque maturo occurfu terminari videntur; atque illic loci, è sinu quarto furculi venosi utrinque prodeunt, qui pariter in filamenta divisi, arteriis capillaribus obviam fiunt, inque illos pluribus in locis inosculantur, & variè complicantur; adedque hæc vasa, inter se plurimum irrita, & glandulis interferta, plexus admirandos constituunt. B. *De netwys geblogten vlegting*. G. Die netzgleiche geflochtene blut-gefäse. Gall. *Le Plexus, ou Laccis Charoide*. A. The Net Choroides.

PLEXUS GANGLIOFORMIS, dicitur, quando varii nervi in unum nodum ganglio sive nodo similem coalescunt. B. *Zenuws vlegts knoop*.

PLEXUS NERVOSUS, dicitur, cum duo vel plures nervi coeunt, & extuberantiam vel nodum constituunt. B. *Zenuw-blechten / zenuw-knooping*. G. Ein geflochten fennader knopff. Gall. *Noeud Nerveux*. A. The nervous plex.

PLEXUS RETICULARIS seu RETIFORMIS, videtur esse Plexus Choroides. PLE

PLICA, est morbus *Polonis* endemius, quando capilli capitis; in unum cirrhum, vel plicam concrefcunt, inftar caudæ vaccinae, adhæc etiam gibbi fiunt, laxantur artus, membra conglobat & retorquet, pediculos fundit, aliaque fymptomata indè proveniunt. *Diligentiffimus F. Ruifch* mihi plicam oftendit, quam in mulæo inter alia rariora fervat. **B. Een blecht.** **G. Maren-flachte & fchretleins** zœpf, falben-zœpf, alii maren-lock, vel moren-lock, wichel zœpf, juden zœpfie.

PLUMACEOLA, idem quod *Splenia*.

PLUMBAGO, idem quod *Molybdæna*. Gall. *Plomb de mer, Plombagine, Mine de plomb noire, plomb de Mine.*

PLUMBAGO, est *Perficaria*, dicta quòd maculas habeat Plumbeas.

PLUMBUM, est metallum molliffimum, ante ignitionem in igne liquefcens, fumando avolans, & diu fufum per vafa pleraque tranfit, ante ignitionem calcem ejicit, vitrefcit citò, tum fufum nullo vafe in igne contineri ultra potest: cum metallis impuris vitrefcit, tumque eadem fecum ex cava fuperficie catilli documaffici abripit, folùm aurum & argentum pura à cæteris relinquit, in aqua forti, non in aqua regia folvitur, falemque dat dulcem. Minimè fonorum est, coloris lividi, fpecificæ gravitatis ad aquam, ut 11345. ad 1000. **B. Loot.** **A. Gall. Plomb.** **Lead.**

PNEUMATOCELE, est ramex feu *Hernia ventofa*: cum fcrotum à flatibus diftenditur, à πνεύμα ventus, & αήλη tumor. **B. Wind-bruch.** **G. Windbruch.** **Gall. Pneumatocelle, Hernie ventoufe.** **A. A windy rupture.**

PNEUMATODES, est anhelofa refpiratio, à πνεύμο fpiro, & ἴδιον forma.

PNEUMATOSIS, est fpirituum animalium generatio, quæ fit in glandulofa corticali cerebri fubftantia, nifi forte vafcula ex fanguineis rectè oriunda fint nervorum communicatoria: illic arteriolæ deplentur, & fpiritus extillantur, qui poftquam cerebri medullium fubierint, totum nervolum genus, motibus actionibusque fenfitivis perficiendis, irradiant, à πνεύμα fpiritus, & ἴδιον conflituo. **B. Geefsmakinge.** **G. Geiftmachung.** **Gall. Generation ou Production d'efprits.** **A. Generation of fpirits.**

PNEUMATOPHALUS, est umbilici, à flatibus in ventre collectis, protuberantia, ex πνεύμα flatus, & ἀμφα-
δος

ἀδς umbilicus. B. *En wind-hzeuk in de nabel*. G. Des nabels windbruch. Gall. *Hernie Venteuse du nombril ; ou Pneumatomphale*. A. Windy rupture in the navil.

PNEUMON, Gr. πνεύμων, Lat. Pulmo, à πνέω spiro. Vide *Pulmones*.

PNEUMONANTHE, est Campanula autumnalis : & vox ipsa significat *Florem Pulmonalem*, sed an inserviat morbis pulmonum, necdum compertum habeo, ex πνεύμων pulmo, & ἀνθός flos. B. *Longe bloem*. G. Lungenblume. A. Marsh-gentian.

PNEUMONICA, sunt quæ respirationem faciunt, à πνέω spiro.

PNIGALIMUM, idem quod *Epiartes*, à πνέω suffoco. B. *De nacht-maat*.

PNIGMUS, est suffocatio, seu strangulatio, à πνίγω strangulo.

PODAGRA, est Arthritis pedum, vide *Arthritis*, & πῦς, pes, & ἀγρεύω capio. B. *Doeten-eubel / boet-flere-ryn*. Cic. *Pedibus Captus*. B. Das zipperlein an den fuessen. Gall. *Goute aux pied*. A. The gout in the feet.

PODAGRA DENTIUM, idem quod *Odontalgia*.

PODAGRA LINI, idem quod *Cassuba*.

PODEX, idem quod *Anus*.

POEONIA, est planta, quæ habet caules rubicundos, in multos ramos divisos; folia ampla, polita, splendentia, in parte superiori lanuginosa, caulibus rubicundis adherentia: flores sunt rosacei, pentapetali, aut polypetali, rubentes, saporis fatui, odoris nullius; pistillum floris abit in fructum multis siliquis univalvulis constantem, in inferiori parte conjunctis, in superiori à se mutuo fecedentibus per maturitatem, repletis seminibus crassioribus, oblongis, rotundis, nigris, lucidis, sub cortice crassiusculo, membranaceo, includentibus pulpam albam, saporis subdulcis, odoris nullius: radix est oblonga, crassa, tuberosa, foris fusca, intus pallida, saporis dum recens est, subacris, cum levi quadam amaritie, odoris nullius. Gr. γλοκκυσίδη & ποιωνία, casta herba Latinis. γλοκκυσίδη dicta, quod grana mali punici acinis similia habere videatur. Nam sidia mali punici grana à Bœotis nominantur. *Pœonia* ab ejus inventore, medicinæ peritissimo, Pœone appellata est, qui ea nempe vulneratum Plutonem ab Hercu-

le curasse perhibetur. Nisi fortè nomen illud acceperit ἀπὸ τοῦ πατομαι, sive παίω, vel τὸ πῶ ferio, percutio. Vel à παίω vel παίωνίζω hymnos cano, quod ob insignes virtutes multum laudaretur. B. *Peoni* / *vuurblom*. G. *Peonie*, benignoer, pfingst-rosen, sicht-rosen, konings blum. Gall. *Pivoine*, *Peone*. A. *Peony*, *piony*.

POLEMONIUM, nonnullis *Beën Album*, est planta flosculos albos producens, an habeat nomen à Cappadociae urbe *Polemonium* dicta, asserere non audeo. A. *Wild lage*.

POLIUM, est planta graveolens, quæ hæbet caulem obrotundum, tenuem, durum, lignosum: folia oblonga lanugine flava instructa, dentata, crassa: flos est monopetalus, labiatus, cujus labii superioris locum occupant stamina, labium verò inferius in quinque partes dividitur; ex calice autem surgit pistillum posticæ floris parti ad inflexum clavi infixum, ac quatuor veluti embryonibus stipatum, qui abeunt in totidem semina in capsula, quæ floris calix fuit, recondita, obrotunda, minima; flores in capitulum collecti summis ramulis & caulibus innascuntur, suntque aurei coloris, odoris penetrantis, aromatici, saporis amari: crescit hæc planta in regionibus calidis in montibus. Dicitur à canitie, canisque capillamentis & tomento hirsuto, quæ non modò capitula corymbacea, sed etiam univèrsam plantam incanam reddunt, perinde ac *Gnaphalium*. Gr. πολίος canus est. Gall. *Polium*.

POLLEX, vide *Digitus*.

POLLUTIO nocturna, est involuntaria seminis, cum titillationis sensu, per libidinosà insomnia, excretio. B. *Onwillige zaadloozinge*. G. *Samen stufz*. Gall. & A. *Pollution*.

POLYACANTHAS, est *Cardui spinosi* species, ex πολλὸν multum & ἀκανθα spina.

POLYANTHEMUM, est planta multos flores profrens, ex πολλὸς multus, & ἄνθος flos.

POLYCHRESTON, est medicamentum multis morbis accommodatum: hinc hoc nomine nitrum sulphure accenso & ignitione præparatum donari solet. B. *Een midel tot veele ziekten*.

POLYCHRONIUS, est morbus diuturnus, qui ad menses & annos plurimos sæpè extenditur, ex πολλὸς multus, & χρόνιος diuturnus. B. *Een langduurige ziekte*. G. *Lang-*

Langwierige kranckheit, eine stete krancheit. Gall. *Maladie longue, Chronique*. A. A long disease.

POLYGALACTOS, est femina, quæ multo lacte abundat, ex πολλὸν multum, & γάλα lac. B. *Die vol sog ofte melk is.*

POLYGALA, est herba lac generans, vel multum succi lactei habens, ex πολλὸν multum, & γάλα lac: habet caulem tenuem, sat durum, alterum rectum, alterum repentem: folia exigua, graminea, altera acuta, altera oblonga, & obrotunda: flores sunt monopetali, perforati, perforati, exigui, in spicas congesti; labio superiori erecto, & inferiori bifido, quod magis prominet: post florem sequitur fructus compressus, in duo loculamenta, semina oblonga continentia, divisus; floris calix quinquefidus hunc florem involvit: radix lignosa, exigua, dura saporis amarum & aromatici: crescit hæc planta in locis incultis oves præ omnibus graminum speciebus hanc eligunt, nullas vires præter eas, quæ gramini communes sunt; habere videtur.

POLYGALUM, idem quod *Polygala*.

POLYGONATUM, est sigillum salomonis, planta hæc habet caules rotundos, politos, nullos ramos dantes, in summitate aliquantulum incurvatos: folia ad caulem alternatim & quasi pendula, disposita, oblonga, ampla, nervosa, coloris subfusci: flores sunt monopetali, campaniformes, tubulati, nudi, multifidi, uni cauli adhærentes pedunculis brevibus, in sex segmenta fissi, sex staminibus è latere interno floris enatis præditi: ovarium ex floris centro natus tubum emittit longam, apiculo fimbriato instructam, & fit bacca mollis, ferè rotunda, ovalis, viridis, aut purpurea, continens semina ovalia, dura, alba: radix est longa, digiti crassitiæ, per intervalla articulata, & nodosa, aut tubulata, alba, multas fibras possidens, saporis subdulcis: hæc planta crescit in sylvis. Sic dicitur à radice geniculorum frequentibus nodis ex intervallis tumente, ex πολλὸν multum, & γένον genu, seu nodus. B. *Salomons zegel*. G. *Weißwurtz*. Gall. *Seau de Salomon, figne de Salomon, Genouiliere, Geniculere*. A. *Solomons seal*.

POLYGONUM, seu CENTUM NODIA, est planta, quæ habet caules longos, tenues, rotundos, solidos, te

naces, plerumque repentes, creberrimè geniculatos : folia oblonga, angusta, acuta, viridia, caulibus brevibus adhaerentia, & alternatim disposita; calix est quinquifidus, infundibuliformis, qui per maturitatem fit capsula seminalis : flores apetalii, plurimis staminibus constantes, parvi, qui ad foliorum alas oriuntur : semen perfectè triangulare est, fat crassum, coloris castaneae; radix longa, satis crassa, simplex, dura, lignosa, fibrosa, valdè repens, saporis adstringentis : hæc herba in viis frequens, ex πολλὸ multum, & γένου genu. Vocatur etiam *Proserpinaca*, fortè à proserpendo : & *Seminalis*, à feminis multitudine : & *Sanguinalis*, à sanguine cohibendo : ut & *Corrigiola*, an quod morbos corrigat ? B. *Wijzend. knoop / verken-gras / kreupel-gras / knoop-gras*. G. Weg-gras, wegkrit, denn gras, blut-kraut. Gall. *Sanguinaire, Centinode, Renouée*. A. Knot grass.

POLYGOPHORA, sunt potus seu vina plurimis spiritibus pollentia, ex πολλὸ multum, & φούω fero. B. *Sterke wijn / krachtige wijn*.

POLYMORPHUM Os, idem quod *Sphenoides Os* & *Cuboides*.

POLYNEURON, vide *Armoglossum*.

POLYPHAGIA, est multi alimenti assumptio, ex πολλὸ multum, & φάγω edo. B. *Deel-eting*.

POLYPHARMACON, idem quod *Polychreston*, ex πολλὸ multum, & φαρμακον medicamentum.

POLYPODES, dicti *Aselli* & *Millopedes* : est insectum diureticum. B. *Seugen / pisse-bedden / krobben / ezelskens*. G. Ein kellerwurm, schæffelein. Gall. *Cloportes, Pourcelets de saint Anthoine*. A. Sows, Hogs-lice, Many-feet.

POLYPODIUM, est plantæ genus nequaquam ramosum, cujus folia ad nervum penè in partes angustas & oblongas secari solent : fructus foliis innascuntur ; capsulae scilicet membranaceae sphaericae in acervulos congestae annulo carentes, quae fibrarum contractione rumpuntur & semina fundunt minutissima : radix est oblonga, minimi digiti crassitie, foris rufescens, intus herbacea, ex viridi pallescens, multis nodis & tophis quasi acetabulis geniculata, saporis subacris dulcis, quodammodo adstringentis & nauseosii : est species Filicis, in opacis sylvis & monti-

ti-

tibus ad petras muscidas, imprimis ad radices caudicesque vetustos arborum Fagi, coryli, Quercus nascitur. Ex πολλόν multum & πῆς pes: rept enim quasi plurimis pedibus, vel nomen accepisse ferunt, a radice sc. quæ scirrhos & acetabula polyporum modo habet. *Filicula* etiam vocatur à similitudine foliorum cum Filice. B. *Dreivoet / boomvaaren / enge-zoet / eiken-vaaren*. G. Engel-suefz, strefzfahren, baumfarn. Gall. *Polypode*. A. Polypody, Oakeferne.

POLYPUS, est tumor in cavitate narium excrefcens, estque duplex, vel turundæ formam refert, & *Sarcoma* generali nomine vocatur: vel ramulis aut pedibus variis ad oris interiora aut nasi exteriora se extendit; color est albus; sæpè ad rubedinem vergit; aliquando lividus, & niger, hujusmodi excrefcentia in naribus, & finibus crassæ meningis aliquando contingunt; In Corde quoque & Arteriis majoribus sanguis pro tempore stagnans ob animi deliquia &c. concrefcit in massam solidam, tenacem, postea non dissolvendam, quæ vel liberè in vasis illis aliquamdiu fluctuat, donec impellatur trunco uni alterive, vel accrescit lateri vasis quod summè extendit, & vocatur *Polypus*, ex πολλόν multus, & πῆς pes. B. *En slym pzoet / veel voet*. G. Viel-futz, ein nasen geschwar. Gall. *Polype*. A. Tumour with many leggs.

POLYSARCIA, est nimia corpulentia corporis, ex πολλόν multum, & σάρξ caro. B. *Corpulentigheit / grof-lybigheit*. G. Ungemeine dicke fettigkeit des leibes. Gall. *Corpulent*, *Charnu*. A. Corpulent.

POLYSPASTON, est machinamentum articulis repouendis accommodatum: ita dictum, quod multis orbiculorum circuituibus facilitatem præstat, ex πολλόν multum, & σπῆρα traho.

POLYSPERMOS, qui semine dives est, ex πολλόν multum, & σπέρμα semen. B. *Veel-zadig*.

POLYTRICHUM, est Capillus Veneris, sic dicitur ob capillarem faciem, ex πολλόν multum, & τρίχ capillus, dicitur quasi *Multicomum*, quòd capillos denfos ac multos faciat, ejusque defluvia expleat. Est & aliud *Polytrichum*, quod musci species est, aurei coloris, sic dicta à ramulis, qui capillorum instar tenues sunt. B. *Vrouwen-hair / venus-hair*. G. Frauenhaar. Gall. *Polytric*, *Gurquet*, *Rue de mur*. A. Maiden-hair.

POLY-

POLYTROPHIA, est nutritio multa, quando nempè quis maximoperè nutritur. B. *Deel-boedinge*.

POMAMBRA, dicitur quasi pomum ex ambra aliisque odoramentis compositum. Ingredientia sunt plerumque ambra Grysea, Moschus, Zibethum, Ladanum, Benzoin, Stryax calamita, oleum cinamomi, oleum caryophyllorum &c. ex hisce cum mucagine alicujus gummi, globuli majores seu poma odoris gratiâ componuntur. B. *seu amber-bal / reuk-bal*. Gall. *Pastille*. A. A Smell-ball, Pomander, Muske-ball.

POMATUM, est unguentum grati odoris, pinguedinem porcinam & poma recipiens, undè nomen. B. *Apfel-salf*. G. *Apfel-sälbe*. Gall. *Pomade*.

POMPHOLIGODES, urina est, cui in superficie plurimæ bullæ innatant, quæ plerumque in flatibus & doloribus corporis observantur. A *πομφολιγώα* bullas excito. B. *Schuumachtige pis*.

POMPHOLYX, est favilla tenuissima & volatilis, quæ dum æs in fornacibus perficitur, supernæ earum parti adhærescit. Coit ibidem in glomusculos vellerum lanæ similes, contactæque farinæ modo dispergitur. Eodem modo & Cadmia, vi ignis violenti in favillam seu tutiam redigi potest. Arab. *Tutia*, Lat. *Bulla*, nam *πομφολυξ* Bullam significat, à *πομφή* flatus; officinis *Nil*, undè Belgis *Piet* / sive *witnist* / ad differentiam Tutia, item dicitur *Nihilz album*. G. *Weitz nicht*. Gall. *Calamine ou Tutie Blanche*. A. The White Tutty.

POMUM & POMUS, latius patet quàm malum, comprehendit enim ferè omnes fructus molliorem corticem habentes: fortè sic dictum, quòd eorum plurima etiam sitim tollant, ita ut simul sint cibo & potui. Gr. *μάρα*, *οπίρα*. Nonnulli à *πίρα* potus derivant.

POMUM ADAMI, est protuberantia illa in collo anteriori conspicua, sic dicitur quia vulgò persuasum est, in Adami faucibus Pomi partem ex pœna divina remoratan esse, & ad posteriores translata. Nihil aliud est quàm capitis laryngis protuberantia. B. *Adams appel*. G. *Adams appfel*. Gall. *Pomme d'Adam*. A. *Apple of Adam*.

POMUM ADAMI, est mali Aurantii species: nomen accepisse ferunt, quòd cortex rimis quibusdam exasperatur ac si dentibus demorsus esset.

POMUM AMORIS & POMUM AUREUM, seu MALUM AUREUM, sic vocatur ob pulchrum & amabilem aspectum.

POMUM ODORIFERUM, idem quod *Pomambra*.

PONDO, de ponderibus *Joh. Rhodius* hæc habet: inter pondera Romana reliquorum omnium tam Ponderum quam Mensurarum veluti regula primas partes merito poscit. *Libra*. Cujus schema *P. Celfo* sine ulla adjectione, notat pondo solum, hoc est, Libram, non Mercalem, negotiatoriam, *Στατήρ* *Polluci*, Gallis Regiam, quæ Senum Denum *Budæo*, de *Ass. lib. 2. fol. 38.* Sedecim unciarum *H. Junio*, sed Romanam, quæ tam mensuralis à mole, quam à gravitate ponderalis, Assis instar, Romanis usitatissimè XII. Unciarum sive 14. Denariorum erat: non quidem levi conjecturâ sed computatione legitimâ, nostræ æqualis. Hoc tamen discrimine, ut Libræ Unciæ XII. Mensurales, X. ponderales respondeant, ex *Galenii lib. 6. de comp. Med. S. gen. cap. 8. Sili.* Quod sciam, *Budæo* de *Assè*, duodecim & dimidiæ, cujus sententiæ momenta *Agricola* solidè infregit *lib. 4. de ponderibus & Mensuris*, nostris sic notatur *Pond. & Lib. pro Regionum* imò & urbium diversitate innumera penè dantur ponderum genera. Vide etiam *Libra. B. Gen pond. G. Ein pfund. Gall. Une Livre. A. A pound.*

PONS VAROLII, sunt Processus quidam cerebelli globosi, propè vermiformes, sic à *Varolio* inventore dicti. *B. De brug van Varolius. G. Eine brucke von Varolius. Gall. Pont de Varolius, Appendices vermiformes. A. Bridg of Varolius.*

PONTICUM ABSINTHIUM, nomen habet à Ponto regione in qua nascitur.

POPLES, est articuli istius, quo os femoris articulatur ossi tibiæ, pars interior, sive posterior, quæ crus flexitur, *Gr. Ἰγρὸς & Ἰγρῶα. De Haassen. G. Die kniebuege. Gall. Le Jarret. A. The hollow of the afterpart of the Kneethe Harm.*

POPLITÆUS MUSCULUS, est unus ex iis quo tibia movetur. Externo infernoque femoris osseo tuberi adnatus, oblique, itidem tibiæ superiori posteriorique eminentiæ quadrata ex parte figura inseritur. *B. De Haassen spier. G. Der kniebuegen mausz. Gall. Muscle Poplitè, ou Jarretier. Po.*

POPULITÆA VENA, ex duplici ramo crurali misso
contat, & sub cute tecta posterius per medium poplitis
flexum, excurrit usque ad calcem, aliquando ad malleo-
li cutim. B. *De Paassen-ader.* G. Der kniebuegen ader.
Gall. *Veine Poplitée.* A. Idem.

POPULAGO, est planta, quæ habet caules ramosos,
rotundos; folia rotunda, ampla, polita, leviter crenata
in margine, coloris virido-obscuri, chelidonii minoris fo-
liis fatis similia: flores sunt polypetali, rosacei, nudi, ra-
nunculoidei: pistillum floris abit in plurimas vaginulas,
quæ deorsum pendentes ferunt plurima semina plerum-
que oblonga: radix fibrosa, albescens: hæc planta cref-
cit in locis aquis: est *Tuffilago* altera, dicitur & caltha
palustris, & chelidonia palustris, sic dicta ob foliorum al-
bedinem, quam cum populo arbore communem habet.
Gall. *Peuplier.*

POPULEUM, est unguenti nomen, sic dictum, quia
componitur ex oculis seu Gemmis Populi, quibus addi-
tur *Bardana, Hyoscyamus, Lactuca, Mandragora, Pava-
ver nigrum, Semperivivum majus & Minus, Solanum,
Violaria, Umbilicus veneris, Rubi cyma, & Porci axun-
gia.* B. *Populier zalf / popeljoen zalf.*

POPULARIS MORBUS, idem quod *Endemius* seu
Epidemius.

POPULUS, seu FARFARUS, est arbor procera, quæ
habet folia ferè circularia, incisa, dura, nigricantia, tem-
per tremula, licet nullus adsit ventus: flos est amenta-
ceus, plurimis nempe foliis apicibus donatis constans,
sed sterilis; teneri enim fructus innasce solent iis populi
speciebus, quæ floribus carent, spicati, plurimis foliis
compositi, sub quibus latet campana quædam embryonem
complectens; is autem abit deinde in siliquam membrana-
ceam, bifariam dehiscens, spicatam, seminibus satam
pappis instructis: initio veris oculos seu gemmas produ-
cit, mucronatos, odorato, luteo, pingui, ac tenaci succo
pregnantes: an à *πάλω* vibro, quatio, concutio, quia à
minimo aëris motu, Populi tertie speciei folia concutun-
tur. B. *Populier-boom / abeel-boom / ratelaar / pope-
laar.* G. *Alber-baum, pappel-baum, aspen.* Gall. *Peuplier.*
A. *Asp-tree, popler-tree.*

PORCELLO, est insectorum species, quæ & *Afelli* &

Millepedes dicuntur. B. *Zeugen / krobben / piss-bedden* / ob odorem urinæ, quem spirant. Eorum pulvis valde diureticus est.

PORI, dicuntur meatus exigui & insensiles cutis aliarumque partium, per quos sudor & effluvia vaporosa ex corpore decedunt. B. *Sweet-gaten / pppjes / lucht-pppjes*. G. *Schweizlöcher*. Gall. *Pores*. A. Idem.

POROCELE, est Hernia ex callo aut calculo excitata, in membrana erythroide hærens, renitens, dura, & inæqualis ex πῶρ callus, & κήλη tumor.

POROMPHALUS, est calculus aut callus, in umbilico protuberans, ex πῶρ, callus & ἰμφαλῶς umbilicus.

POROSIS, est calli generatio, à πῶρ callum induco. B. *Feltmaking*.

POROTICA, sunt Medicamenta callum generantia, seu quæ exsiccando, incrassando, & astringendo partis alimentum in callum convertunt, à πῶρ callesco.

PORPHYRITES, est lapis ex silice aut porphyre, superficie lævi & æquali, super quo, ancillante alio lapide, cursore dicto, alii lapides, gemmæ &c. in subtilem pulverem rediguntur. B. *Gen vppf-sten / ppreparier-sten*. G. *Reib-stein, preparier-stein*. Gall. *Porphyre*. A. *Prepared-stone*.

PORRACEA BILIS, vide *Bilis*.

PORRUM, est planta, quæ habet folia ex tunicis radicis enata, plana, quandoque carinata; caulis est rectus, crassus, solidus, succulentus: flos hexapetalus, quasi campaniformis, ornatus staminibus latis, planis, in tria capillamenta exeuntibus, quorum medium apice donatur; flos in fasciculos globosos colligitur: ovarium sit fructus subrotundus, trilocularis, factus seminibus subrotundis: bulbi sunt oblongi, angusti, ferè cylindrici, tunicati, politi, splendentes, albi: tota hæc planta habet odorem allii, & colitur in hortis; planta hæc ita tunicata est, ut bulbis totus in tunicas possit resolvi, & folia sint tantum elongatæ squammulæ bulbi: nomen habere dicunt, quòd porro eat & longè latèque grassetur. Gr. Πόρον, à Πέρας incendo, est enim calidum: habentur variæ species. B. *Parsi*. G. *Lauch*. Gall. *Poireau*. A. *Leke*.

PORRUS, est Verrucæ species, quæ habet quasdam radices ad extra, ad similitudinem porrorum, & ita minutim fixa. Vulgo *Oculus Gallinæ*. POR-

PORRIGO, idem quod *Furfuratio*.

PORTA, Gr. *πορτα*, sic vocatur Hepatis pars sima, ubi duæ parvæ inveniuntur eminentiæ seu protuberantiæ, quas *Portas* appellarunt veteres Medici, putantes chylum per facultatem attractricem suctum ex Intestinis in venas mæsaraicas ad Venam portarum attrahi, & per vim Hepatis assimilatricem in sanguinem converti; quod falsum esse anatomicorum inventa, & imprimis Harveji observata evicerunt; *Vena* quæ ibidem loci ex visceribus imi ventris sanguinem in hepar ducit, ideo *Vena Portæ vocatur*.
B. *De leber-porzt*. G. Die leber-pforte. Gall. *Porte du Foie*. A. The Livers port.

PORTÆ VENA, vide *Vena*.

PORTULACA, PORTELLA, PORTICULA, est planta, quæ habet caulem rotundum, crassum, rectum, succulentum, tenerum, politum, splendentem, rubicundum, in ramos divisum: folia succulenta, oblonga, ferè rotunda, crassa, satis ampla, splendentia, carnosa, coloris albescentis aut flavescens, saporis viscosi, subacidi: flos est rosaceus, plurimis petalis in orbem positis constans, ex cujus calice monophyllo & bifido surgit pistillum, quod deinde simul cum calice abit in fructum, plerumque ovatum, seminibus fætum orbiculatis, nigris, parvis, & duabus testis in summo donatum, quarum exterior, quæ calicis pars fuit bifida primo, interior verò, quæ aliud nihil est, quàm pistillum ampliatur; postremò transversa bifariam dehiscunt, inferiori seu calicis alterâ parte pediculo affixa: radix est fibrosa, simplex. Gr. *ἄνθηρα*, *Πυλῖς*, *Πολιδιον* quidam putant à porco, (quasi porcorum lactuca) nomen habere, undè *χοιροβοτάνιον*, porci herba; vel à *πόρτα* *ἄνθηρα* quasi *ἄνθηρα* quasi cum *ἄνθηρα* pullulet. B. *Portelein*. G. Portulak, burtsele-kraut. Gall. *Pourpier*, *Porcelaine*. A. Purslain, porcelain.

PORUS BILARIUS, seu HEPATICUS, est canalus, ex tota Hepatis substantia undique oriundus, ex minimis in majores canales desinens, tandem in unicum, qui ductui Cholidocho inseritur; vehitque bilem, in glandulis Hepatis preparatam, ex Hepate; eamque in intestinum duodenum amandat. *Porus* etiam omnem ductum & meatum significat, à *πίρω* pervado. B. *Galleider*. G. Der Gallen-leiter. Gall. *Pores biliaires*. A. The Bile Channel.

Xx 3.

POSEA,

POSCA, putatur dici à ποσις potio, idem quod *Oxy-cratum*.

POSSETUM, Gr. *Συθαγαλα*, est lac decoctum, cui sub finem coctionis cerevisia infunditur, tunc liquidum serum in febribus forbendum datur, & coagululum removetur, potio est Anglis familiaris. B. *Gen biernelkjen*. G. Biermolcke, Poffet. Gall. *Poffet*. A. Idem.

POSYBRACHIALE, idem quod *Metacarpus*.

POTAMOGEITON, Gr. *Σταχόιτες*, Lat. Fontalis, quia fontibus & præsertim fluminibus vicina est. Siquidem in aquosis & palustribus locis nasci amat. *Stachyites* vocatur, quasi spicata, ob caulem quem ex se mittit floribus & femine spicatum: ex ποταμοῦ fluvius, & γήτρων vicinus. B. *Pontem-kruud*/Swem-kruud/Swam-kruud. G. Schwemmen-kraut. Gall. *Epi d'Eau*. A. Water-graff.

POTENTILLA, sive ARGENTINA, an ita dicitur ob potentes vires sistendi sanguinem? Vide *Anserina*, & *Argentina*.

POTERIUM, est Cardui species, quamvis illud nomen & aliis plantis imponitur. Sic dicitur, quòd sit potrix herba, paludosum riguumque solùm amet, vel fortè quasi ποτις, quòd paludosi riguique soli amans sit, sed etymologia non arridet, quia potiùs montes & loca arenosa amat: potiùs quasi πολὺ ἴριος, vel ποτις ἴριος, quòd lanugine obducatur lanosa.

POTIO, seu POTUS, à potare, est mixtura vel dissolutio ex variis; vel decoctio, quæ bibitur, ut haustus, decoctum, emulsio, julapium &c. B. *Gen drank*. G. Eintranck. Gall. *Potion*. A. A Drink.

PRÆCIPITANTIA, sunt, quæ acidum in corpore nostro infringunt, & quasi præcipitant: est vox à Chymicis mutata, quia præcipitando res alterius indolis fiunt. Vide *Absorbentia*.

PRÆCIPITATIO, est quædam minimarum particulatum in liquore conveniente solutarum, & per contrarium liquorem infusum, subsidentia & reviviscentia. Si corallia aliive lapides, & Margaritæ, oculi cancri, argentum vivum &c. aquâ fortè soluta, & sal aliquod alcalicum injiciatur, particule antea invisibiles, statim sub pulveris forma subsident. Ita sulphurea, ut succinum, lacca, resina &c. spiritu vini soluta, ab infusa aqua præcipitabuntur.

B.

B. *Schifting / neberstooting*. G. Niedererschlagung, præcipitation. Gall. *Præcipitation*. A. Idem.

PRÆCORDIA, Gr. *φρεσς*, sunt viscera omnia in thorace contenta. B. *Boßtingewanden*. G. Das obereinge-weide, die gegend da das hertz grublein ist. Gall. *Les Parties autour du cœur*. A. The Entrails in the Breast.

PRÆFOCATIO UTERINA, vide *Hysterica passio*.

PRÆPARANTIA VASA, sed melius *Testicularia*, sunt venæ & arteriæ ad testes & Epididymides euntes, sic à Veteribus appellantur, ex præjudicio putantes in iis semen præparari: Vena plurimis ramificationibus & anastomosis: Arteria verò recto ductu, duabus aut ad summum tribus bifurcationibus incedit, & Anastomosis Lateralibus in Venam hiat. B. *Bereidende-baten / zaat-baten / hloot-bateu*. G. Die samen-gefäße, die bereit-gefäße. Gall. *Vaisseaux Spermaticques, ou Pampiniformes, ou Pyramidaux*. A. The preparing Vessels.

PRÆPARATA, in pharmacia denotat medicamenta simplicia, videlicet solida, subtilissimum in pulverem, linguæ tactum fugientem, accedente aquâ convenienti, supra porphyritem lævigata, denuòque sub pastillorum formâ exsiccata: sic præstant corallia, cornu cervi &c. Nec non alia simplicia medicamenta, quæ interdum acetò, vino, vel alio liquore, per aliquot dies immerguntur, rursùmque exsiccantur, correctionis nimirum, ut creditur, gratiâ, sub præparatorum numero quoque enumerantur, radices asari, ari, &c.

PRÆPUTIUM, Gr. *ἀρεθυσία* & *πρόσθη*, est glandis, penis virilis, involucrum, estque tantum continuatio Epidermidis, cutis, & membranæ cellulosa: à putando dictum, ab Hebræis enim & Turcis resëcatur, undè Appellæ & Recutiti appellantur. Item clitoridis projectura, estque Præputiolum in sæminis præter exilitatem à virili diversum in eo, quod partem glandis tantummodo superiorem tegit. B. *De voojhuid*. G. Die vorhaut. Gall. *Prépuce*. A. The fore Skin.

PRÆSEPIA, seu PRÆSEPIOLA, sunt foraminula illa utriusque maxillæ, quibus dentes continentur. Gr. *φάτνια* & *φάτνια Galeno*. B. *Tant-berbels*. G. Zahnhölen. Gall. *Alveoles, Cavité des Dents*. A. The holes of the Teeth. Item Apum alvei sive cellulae præsepia appellantur.

XX 4

PRÆ-

PRÆSERVATORIA INDICATIO, est modus quo per victus rationem & remedia convenientia, à morbis futuris præservamur. B. *Der hoedende inzicht.*

PRÆSIDIUM, idem quod *Auxilium*, *Remedium*, aut *Indicatum*.

PRÆT. NAT. vel P. N. significat præter naturam.

PRASSINA BILIS, vide *Bilis*.

PRASUM, est *Porrum*, à *πρῆσθω* incendo; quia porrum comestum sanguinem accendit, linguamque mordet. Vide *Porrum*.

PRASUM & PRASSIUM, vocatur *Marrubium* seu *Ballote*. Nomen impositum à cauliculis quadrangularibus videtur: *πρῆσαι* enim dicuntur dispositione quadrangulares; vel quod *ἰς τοῖς πρῆσαις* coleretur: adeo ut cum porro, ut viri docti voluere, nullam similitudinem habeat. Vide *Marrubium*.

PREGMA, vide *Bregma*.

PREHENSIO, vide *Catalepsis*.

PRESBYTIA, est obscuritas visus in rebus propinquis, cum tamen in distantibus aliqua sit perspicacitas, tamen familiaris, ex oculorum planiori figura oriunda, ex *πρῆσθω* senex. B. *Blindheid van ouderdom / oud gezicht.*

PRIAPISMUS, est *Temigo*, sive pudendi diutina sine libidine erectio. Item membrum virile. Gr. etiam vocatur *Σατυρῖσμος*, à *πρῆσθω* *Priapus*, *Veneris* & *Liberi* Filius. Vide *Satyriasis*. B. *Koedestand tegens wil.*

PRIAPUS, idem quod *Penis*.

PRIMORES DENTES, sive ANTERIORES, ab officio in cibis incidendis dicuntur *Incisorii*. Item *τεταρακιστοι* quia inter ridendum primi denudantur, *Tonici* Celsi, *Τομῆς Δρυοσῆγος*, *Κριτες*, *Τομῆται* &c. numero quatuor sunt superius, totidemque inferius. B. *De bottertanden*. G. Die vœrderste zehne. Gall. *Les Dents de Devant*, ou *Incisives*. A. The fœre Teeth.

PRIMULA VERIS, sive BETONICA ALBA aut HERBA PARALYSEOS, est planta, quæ habet folia ampla, oblonga, aspera, rugosa, repentina; ex his erumpunt caules lanuginosi, rotundi, nudi: flos est monopetalus, hypocrateri formis, & multifidus, ex cujus calice (qui tubulatus est) surgit pistillum infimæ floris parti ad inftar clavi infixum, quod deinde abit in fructum seu tetram

stam oblongam, in ipso calice vel ferme reconditam, apice dehiscentem, & seminibus factam minimis, obrotundis, nigris, placentæ affixis: radix est satis crassa, squammosa, rubicunda, fibrosa, saporis adstringentis, odoris grati & aromatici: hæc planta crescit in pratis & sylvis. Sic dicitur quod incipiente vere & ante illud tempus flores suos emitit. B. *Sleutel-bloemen / Hemel-sleutel / backkruid / St. Pieters-kruid*. G. *Schluesfel blum, Himmels-schluesfel, St. Peters-schluesfel, weifz betonie*. Gall. *Coucou, prime vere, Bavillon, Primerole*. A. *Cow slips, prim rose*.

PRINCIPES DIES, vide *Critici Dies*.

PRINCIPIA, idem quod *Elementa*.

PROBOLE, idem quod *Apophysis*.

PROCATARCTICA, est causa morborum præexistens, vel præincipiens, unâ cum aliis agens, undè primò morbus producitur; sive illa sit externa sive interna, ut ira vel æstus æris, Cacochymiam movens, febrimque inducens, à προκαταρχω antegredior. B. *Doortrekkende doorzak*.

PROCATARXIS, idem quod *Procatartica*.

PROCESSUS, idem quod *Apophysis*.

PROCESSUS CILIARES, sunt quædam fibræ in oculo musculares, quibus oculi pupilla dilatatur & contrahitur. Ab oculi pupilla, velut radii à corpore luminoso profecti, in orbem disponuntur; fibræ istæ serie densâ ordinatæ, anteriùs, ubi corneæ tunicæ coherent, colore variegato insigniuntur; interim ubi crystallini humoris margini, ac etiam tunicæ retinæ oræ contiguæ sunt, temper nigræ apparent: iste processus ciliaris ex minusculis musculorum fasciculis subalbidis componitur, numerum octogeneriarum excurrentibus, ligamento cuidam ex totidem nigricantibus extructo, alligatis. Harum utriusque ordinis fibrarum quædam, ligamenti latitudinis margines ambos tangunt, quædam ad Medium pertingunt. Musculosa hæc contextura cum tota uvea membrana mobilis est. Ubi crystallini humoris limbum, ut & retinæ expansionem tangit, nigra planè est. Non tantùm etiam oculi pupillam dilatant, aut contrahunt, quin & humorem crystallinum protrudunt, ac retrahunt, inque objectorum aspectus huc illuc deflectunt. B. *De regenboogs hairige kring*. G.

Xx 5

Die

Die augen winpren, der regenboge gleiche haar treifz.
Gall. *Procès ciliaires*. A. Idem.

PROCESSUS CHYMICI, nihil aliud sunt quam Operationes Chymicæ integræ; quando nempe in rei examine procedunt, & tandem ad scopum quaeritum perveniunt.
B. *Chymische voortgang*. G. Chymische artzeney stücke. Gall. *Operations Chimiques*. A. Procession Chymical.

PROCESSUS PERITONÆI, describuntur, quod sint veluti fistulæ duæ oblongæ, vel canales laxiores viris in scrotum descendentes, per foramina tendinum musculorum obliquorum & transversorum, in quibus productionibus, vasa feminaria descendunt & recurrunt, atque prope testes processus hi magis explicantur, fiuntque testium tunicæ: Verum illud magis locum habet in brutis quam hominibus: quia vasa ad testes euntia per peritonæi duplicatam membranam excurrunt, nam si hominibus contingerent, nemo ab Herniis esset liber. Verum si detur, quid tum sit, quam quod intestina in scrotum delabantur, cuius lapsus, *Hernia intestinalis* vocatur. B. *Wenzelscher schutzen*. G. Der anhang des bauchs hæuteins. Gall. *Procès, ou Appendices du Peritoine*. A. The process of the peritoneum.

PROCIDENTIA ANI, est intestini recti, propter nimiam laxitatem, per anum delapsus. Vocantur item *Procidentia sedis* Plin. *procidua sedes* Eidem, Προπίπτων ἀρχή, quando sedes prolabitur. Gr. Πέπτυστις ἀρχή ἢ ἕδρας. B. *Als het lpf uit gaat / uithangen des sindel darms*. G. Das vorgehen, ausfallen des after-oder maëldarms. Gall. *Chute ou Descente de l'Anus*. A. Falling down of the arse gut.

PROCIDENTIA UTERI, est relaxatio tunicæ internæ vaginæ, quæ per pudendum prolabitur, & à Medicis refecata fuit; olim & adhuc quidam uterum prolabi posse putant licet rarissimè fiat; & si fiat, per imprudentiam obstetricum fit, putantes se attrahere placentam, & ipsum arripiunt uterum. De quibus legendus Dom. Portal qui Gallicè librum edidit *de l'Accouchements des Femmes*. B. *uitbal vel zinking des lpfmoeder*. G. Das heraus fallen, vorhergehen der bærmutter. Gall. *Abaissement, Chute, ou descende de la Matrice*. A. A Falling of the Womb.

PROCONDYLI, sunt ossa digitorum, Metacarpio proxima,

xima, ex $\pi\rho\acute{o}$ pro, & $\kappa\acute{\iota}\delta\omicron\lambda\omicron\varsigma$ digitus. Vide *Metacondyli*.

PRODROMUS, est morbus, ex suo genio alium super-venturum indicans : ut angustia pectoris, Phthisin vel Rachitum præfagit, ex $\pi\rho\acute{o}$ pro, & $\delta\rho\acute{o}\mu\omicron$ fugio. B. $\rho\rho\rho\acute{o}\rho$ looper. G. Ein vorläuffer, vorbott. Gall. *Avant-coureur*. A. A Fore-runner or presage.

PRODUCTIO, vide *Apophysis*.

PROEGUMENA, est causâ morbi Antecedens interna, in corpore ex alia remota ortum habens, & ita morbum producens, ut eâ sublatâ, morbus possit perseverare, quemadmodum cacochymia, à vitia victûs ratione produc-ta, undè obstructio vasorum & meatuum vel constipatio viscerum producitur, à $\pi\rho\omicron\gamma\upsilon\mu\epsilon\mu\alpha\iota$ antecedo. B. $\rho\rho\rho\acute{o}\rho$ gaande- $\rho\rho\rho\acute{o}\rho$ zaak. G. Vorgehende urfach. Gall. *Cause antecedente*. A. Antecedent cause.

PROFLUVIUM, multiplex est, nempe sanguinis ex naribus, vulneribus, ex pudendo muliebri, ut in expur-gationibus, & menstruis nimiis. Sic dicitur de semine ut in Gonorrhœa, sic de excrementis, ut in dysenteria, diar-rhœa, lienteria; cœliaca passione : sic de lacte, nimia quantitate profluente, ita de capillis decidentibus. &c. B. $\rho\rho\rho\acute{o}\rho$ G. Ein flusz. Gall. *Écoulement*, *Perte*. A. A Fluxion, Flixe.

PROFUNDUS MUSCULUS, idem quod *Perforans Musculus*.

PROGNOSIS, & PROGNOSTICA SIGNA, sunt quibus futura, quæ ægro accidunt, præcognoscimus. Quæ imprimis petuntur ex observationibus in simili morbo notatis ac præfens hic adest. 2. Ex viribus vitæ præsen-tibus cognitis, & comparatis cum causis morbi, quibus trutinatis num morbus diu, num brevi regnaturus, sit, satis benè tutoque prævideri potest. 3. Ex ægri prægressa vitæ ratione, corporis habitu firmo vel debili, ætate, sexu, clymate sub quo vivit, anni tempore, & prægressi in eodem corpore morbis. Si hæc omnia sollicitè perpendit me-dicus, singulaque exactè trutinat, tuto ex arte concludere potest quid in morbo secuturum sit, si nihil novi, quod mutet ægri statum, accedat; similibus Hippocrates infi-stens viis, tantam sibi conciliavit famam, undè nihil me-dicum Deo magis similem reddere, quàm futura prædica-re, asseruit, à $\pi\rho\omicron\gamma\upsilon\mu\epsilon\mu\alpha\iota$ prægnosco. B. $\rho\rho\rho\acute{o}\rho$ kenning/
 $\rho\rho\rho\acute{o}\rho$

Προφητεία. G. Das vorsehen. Gall. *Prognostique.* A. Prognostication or fore telling.

PROJECTIO, est terminus chymicus, & dicitur quando pulvis calcinandus crucibulo cochlearum sive per vices injicitur.

PROJECTURA, idem quod *Apophysis.*

PROLABIA, Gr. *Πρόβυλα*, sunt extremæ labiorum partes prominentes. B. *Vooslippen.* G. Die Vorlaefftzen, vorlippen. Gall. *La partie antérieure des Levres, ou le devant des Levres.* A. The Fore Lips.

PROLAPSUS UTERI, vide *Procidentia Uteri.*

PROLEPTICUS, est morbus semper anticipans: ut si febris hodie horâ quartâ adveniat, cras verò horâ tertîâ vel secundâ, à *προλαβείω* anticipo. B. *En verwoegen-de ziekte.*

PRONATORES MUSCULI, alter est *Rotundus*, alter verò *Quadratus*, & ambo radium movent. *Primus* à forma & munere dictus *Pronator Rotundus*, interiori humeri tuberculo alligatus, hinc ad radii medium, cui valido adhæret tendine, excurrit. *Secundus* dicitur *Quadratus*, ab interna ulnæ ossis parte transversim productus, interno itidem radii lateri annectitur. B. *De voospinkerende spieren.* G. Der herum fuchrende mausz. Gall. *Muscles Pronateurs.* A. The pronator Muscle.

PROPAGO, dicitur vitis vetula depressa, atque in terram per inflexos arcus submersa, ut ex una plures emergant. B. *Afoting / afsetting / afeeding.* G. Ein alter rebestock, den man wieder einlegt; een reisz, das man fortsteckt; das ein legen, fort pflantzen. Gall. *Provin de Vigne.*

PROPHASIS, est prænotio in morbis. Item, occasio & causa antecedens, à *προφήνω* præluceo.

PROPHYLACTICA, est pars Hygiënæ, quæ morbos futuros & imminentes avertit, à *προφυλάσσω* præfero. B. *Verhoedende inzicht.*

PROPHYLAXIS, idem quod *Prophylactica.*

PROPOLIS, est crassior apum materia, flava, odorata, styracem, ut scribunt, sed potius resinam odore referens, ceræ finitima; gluten in alveorum foribus repertum. Quidam *Ceram Sacram* vocarunt, quantum ego judico, non tantum ex aliorum relatione, sed *αιτροψια* teste, nihil aliud est

est quàm rudis quædam resina, nullam habens nec odore, nec sapore, nec consistencia cum cera similitudinem : sapor subamarus est, igni si imponatur, lignum aloës redollet, & consistencia spissior est, imo & colore subnigra. Illa materia lateribus alvei non tantùm adhæret, ne aëris injuriæ apum generi nocuæ sint, sed hyemali tempore circa introitum sive alvei portam ob eandem causam, undè & ei nomen, maximè adhæret, ex *πρὸ* pro, & *πόλῃ* porta. B. *Boorwafsch*. G. Die wachschwinden, vorstolz, nebenwachs. Gall. *Propole*. A. Idem.

PROPOMA, est potus ex vino & melle vel saccharo paratus, à *προπίνω* præbibo.

PROPOTISMA, est Medicamenti propinatio, à *προπι-νω* præbibo.

PROPTOSIS, est partis alicujus procidentia : ut Oculi, Omenti, Uvulæ &c. à *προπίπτω* procido.

PRORÆ Os, vide *Basilare Os*.

PROSERPINACA, vide *Polygonum*.

PROSPHEROMENA, sunt Cibi, vel Medicamenta, quæ intra corpus sumuntur, à *προσφέρω* offero, adhibeo, admoveo.

PROSPHYSIS, est agnascencia, coherencia & coalitio, cum sc. digiti sibi invicem connexi sunt & coalescunt, à *προσφύω* agnasci facio. B. *En t'zamen-was*. G. Zusammen-wachfung. Gall. *Coalition*. A. Idem.

PROSTATÆ, *ADSTANTES*, sive *CORPORA GLANDULOSA*, sunt duæ glandulæ infra vesiculas feminales sitæ, juxta meatum seminarium ; vel potius una, continua conica glandula, quæ adnascitur urethræ parti, quæ flaccida est ad vesicæ urinariæ collum, antequam bulbosus sive corpus cavernosum ad urethram accedit, circumcincta est fibris muscularibus, & composita duodecim distinctis aggregatis glandularum ita, ut glandulæ cujusque aggregati per emissaria sua desinant in unum sacculum, cui infundunt suum humorem ; hinc sacculi duodecim distincti totidem distinctis notabilibus emissariis hiantes in cavum urethræ ita, ut undique cingant exitum illum vesicularum : undè accuratè hic miscentur semen & humor prostatæ : dum vesiculæ & prostatæ eadem membrana musculari cinguntur : humor hic factus, est blandus, pinguis, candidus, copiosus ; post abstinentiam ab opere

opere venereo diuturnam actione deponendæ alvi aut red-
dendi lotii, sæpè expressus, animalcula, quæ in semine
adsunt, non continens, ablata testium, & vesicularum se-
minalium, actione, superstes, nec tamen tunc prolifer, vi-
detur hinc semen crassius & cineritium diluere, vehere,
& fortè imprimis à coitu momentis nutrire animalcula in
vero semine contenta, unde unà cum semine ejicitur; for-
tè & urethræ lubricationi infervit, titillationi ansam dare
etiam perhibetur, simile quid in foeminis reperit Doctiss.
C. Barthol. T. F. cum R. de Graaf, à *ποισιν* prostituto,
præsum. B. *De voozstanders*. G. Die vorstander. Gall.
Prostates. A. The Fore Standers.

PROSTHESIS, est pectus, five thoracis anterior fa-
cies: Item, pars carnosa in manuum & pedum cavitate,
nec non inter digitos nascens, ex *πρὸ* pro, & *ἑστῶ* pectus.

PROTHESIS, est pars Chirurgiæ, quæ quod deficit,
restituit. Exemplum habemus in solutione continui, ut
patet in ulceribus cavis & fistulosis, quæ arte chirurgicâ
carne suppleuntur, à *προσθηται* appono.

PROTOPATHIA, est morbus primarius, five Idiopa-
thia, quæ ab alio morbo non est orta, ex *πρῶτῳ* primus,
& *πάθος* patior. B. *Een voozname ziekte / of die op zich
zelven bestaat*.

PROTUBERANTIA, vide *Apophysis*.

PROVOCATORII DIES, vide *Critici Dies & Inter-
calares*.

PRUNA, idem quod *Anthrax*.

PRUNELLA, sumitur aliquando pro *Aphthis* vel al-
bicantibus, nigris vel puniceis, aliquando pro *Angina* vel
Febre Hungarica. B. *De bruine*. G. Die bræune. Gall.
Prunelle. A. Idem.

PRUNELLA, five Brunella, planta hæc sic videtur
dici, quòd conveniat in febribus ardentibus, quando os
& lingua prunæ instar ardent recens planta veteribus in-
cognita planè, quæ nomen traxisse videtur à vocabulo
Germanico *de Bruyne*, quod est species anginæ, quæ sem-
per intra paucos dies in gangrænam abit, estque morbus
castrensium, & dicitur exercitus quidam hoc morbo ferè
totus laborasse, multaque remedia esse adhibita, & tan-
dem hæc planta esse inventa, quæ omnes aegros hoc mor-
bo laborantes curavit, succum hujus plantæ in gargarif-
mate

mate assumpserunt, & foliis pro cataplasmate usi sunt, unde perfectè curati fuerunt. B. *De brunne / brunelle*. G. Brunellen, gotsheil, St. Anthoni-kraut. Gall. *Herbe au Charpentier*, Brunelle. A. Self heal.

PRUNUS Sylvestris, est arbor cujus cortex est griseus, ferè purpureus: folia Prunum sativum referunt, sed minora, saporis sunt subadstringentis: calix est monophyllus, quinquifidus; flos est albus, rosaceus, pentaperatus, staminibus triginta vel ultra præditus: ovarium in fundo calicis sit fructus niger, subcæruleus, ovatus, vel globosus sub tenui, glabra tunica pulpam mollem condens, in suo medio continentem ossiculum oblongum vel ovale, compressum, utrimque acuminatum, unico intus nucleo factum: pediculus satis longus fructui suppositus fructus caro est dura, viridescens, saporis stiptici: radix lignosa, nigra, se undique extendens: hæc arbor crescit in locis incultis: Gr. *Πρύνη*, Asiaticis *πρῦνον*, an quia ei magnus & durus nucleus, sive *πρῦνι*. B. *Prun-boom*. G. Pflaumen-baum, quetschen-baum, wetschen-baum. Gall. *Prunier*, *Prunier sauvage*. A. Plum-tree.

PRURIGO, seu *Scalpurigo*.

PRURITUS, habet aliquid ex titillatione, dolore & voluptate: sed illud proprium est, ut ad scalpendum incitentur, unde clarum est, vires ad resistendum hic minores esse, sed tamen majores quàm in dolore, unde scalpendo novâ sensorio inductâ concussione, adeò videntur vires augeri, ut id quod titillat, excutiat, & ad latus depellatur. Id etiam notandum, non sentiri pruritus nisi in cute externa, adeòque comitem esse scabièi &c. definitur ergo quòd sit cutis inæqualitas sicca, cum difficultate pruriginosâ, ortum habens à particulis salino fixis acriter pungentibus, in cutis glandulosis acinis & poris ab aliis tenacioribus retentis, quæ circuitum absolvere, vel per diaphoresin emanare non possunt. Gr. *Κνησμός*, *Κνησμός*, *Αυτός*. B. *Juckte*. G. Das jucken der hant. Gall. *Prurit*, *Demangaison*. A. Itching.

PSAMMISMUS, est balneum ex arena sicca & calida, quo Hydropicorum pedes exsiccantur, à *ψάμμος* arena. B. *Ein bad uit zand*. G. Ein sandbad. Gall. *Bain de Sable*. A. A bath of Sand.

PSAMMODEA, sunt urinarum contenta arenosa & sabu-

bulosa, ex *Ψάμμος* arena, & *ἄβη* forma. B. Zandach-
tighrid in de vis. G. Harn mit griesz. Gall. *Urine Sablo-*
neuse. A. Sandy Urine.

PSAMMOS, est arena in corpore humano genita, qua
in passione nephritica sæpè emingitur. B. Graavelig zand.
G. Griesz, sand kernlein. Gall. *Sable, Gravier*. A. Gravel
Sand.

PSEUDOBUNIUM, est Napus sylvestris Cretica cujus
vires in stranguria celebres. A. Candy Wild navew.

PSEUDOACACIA, est arbor procera, valde grata,
quæ habet folia oblonga, terna conjugata: flores sunt al-
bi, longi, leguminosi, papilionacei, odoris dulcis & gra-
ti; ex horum calice fit ovarium membrana fimbriata ob-
volutum; quod abit in siliquam planam, in duas partes
dehiscens, fetam seminibus reniformibus: hæc arbor
crefcit in America: nomen à *Ψεύδος* falsum & Acacia
quasi falsa Acacia. Gall. *faux Acacia*.

PSEUDODICTAMNUM, est planta, quæ habet cau-
liculos multos, minimos, lanuginosos, nodosos, albescen-
tes: folia mollia, tomentosa, obrotunda, dictamnium cre-
ticum ferè referentia: flores sunt verticillati, dense con-
gesti, coloris purpurei, monopetali, bilabiati, labium su-
perius fornicatum est, plerumque bifidum, inferius verò
tripartitum; ex calice autem infundibuliformi surgit pi-
stillum, posticæ floris parti ad instar clavi infixum, ac
quatuor embryonibus stipatum, qui deinde abeunt in to-
ridem semina oblonga in capsula infundibuliformi, quæ
floris calix fuit, recondita: radix est fibrosa, minima,
lignosa. Est Dictamnium falsum, à *Ψεύδος* falsum, & di-
ctamnium. Gall. *Faux Dictamne*.

PSEUDOSELINUM, est Caucalidis minoris species,
cujus usus culinaris. A. Hedg-Parfly.

PSIDIUM, est Cortex mali granati, qui quoque voca-
tur *Malicorium*.

PSILOTHRON, vide *Bryonia*.

PSILOTHRON, seu DEPILATORIUM, est Medi-
camentum, quo pili vel è corpore auferuntur vel propter
hirsutiem attenuantur, à *Ψιλός* tenuis, & *Λάω* lavo, vel à
Ψιλόω deglubō, denudo & *ἄγιζ* pilus. B. Een hair uitbal-
lend middel. Gall. *Depilatoire*.

PSOAS, sunt musculi lumborum, circa duas inferio-
res

res thoracis & tres lumborum vertebrae superiores, initium affecuti, obliquo descensu in rotatorem femoris minorem deferuntur, à quibus femur flectitur, à *Ψάβω* contrahit. B. *Lenden-spierren*. G. Der lenden mautz. Gall. *le Muscle Psoas*.

PSORA, est scabies fera, cutim in furfures mutans, cum pruritu magno à *Ψωρίδα* scabie laboro. Gr. *Ψώρα άριστα*. B. *En zmelachtige schurft*. G. Die reudigkeit, eine abscheuliche kratze. Gall. *Galle*, *Rogne*. A. *Scurft*.

PSORIASIS, est scabies scroti ficca, pruriginosa, quæ sæpè cum exulceratione molestat.

PSORICA, sunt Medicamenta adversus scabiem.

PSOROPHTHALMIA, est pruriginosa oculorum vel potius palpebrarum scabies, ex *Ψώρα* scabies, & *Ψωρία* oculorum dolor. B. *Schurftstich der oogen*. G. Die reudigkeit der augen. Gall. *Galle ou Grattelle des Paupieres*. A. *Itching of the eyes*.

PSYCTICA, sunt Medicamenta refrigerantia, à *Ψύ* frigus.

PSYDRACIA, ut definiunt *Paulus & Alexander*, sunt exigua cutis capitis ulcuscula similia eis, quæ cutem exardere solent. *Celsus* paulò diversius definiit, quòd sit paulò durior pustula subalbida, acuta, ex qua quòd exprimitur, humidum est. Verùm *Pollux* ex Medicis ipsis definiit *psydracia* esse igneas efflorescentias ulceratas spontè in capitis cute apparentes. *Psydraces* aliis sunt parvæ pustulæ, tanquam bullæ, supra cutim, à frigore hyemali efflorescentes, à *Ψυχρός* frigus.

PSYLLIUM, est planta, quæ habet caules foliosos, farmentosos, ramosos, repentes: folia oblonga, angusta, acuta, villosa, incisa, nervosa, & parùm laciniata inflar coronopi: cætera sunt ut in plantagine & coronopo: semina sunt parva, oblonga, puliciformia, lubrica, lucida, ex fusco punicea, saporis primum mucilaginosi, postmodùm acris & nauseosi: hæc planta crescit in Italia & Germania: est herba cujus semen pulici apprimè simile est, vel ut nonnullis videtur, quia si viridis in domum feratur, generari in ea pulices prohibeat, à *Ψύλλα*, vel *Ψύλλω* pulex. Hinc *Pulicaris Herba* appellatur. B. *Blaukruid*. G. *Pfyllien-kraut*, *floh-kraut*. Gall. *Herbe aux puces*. A. *Flea-bane*, *flea-wort*.

Y y

PSY

PSYLOTHRUM, vide *Psilothrum*.

PTARMICA, seu STERNUTATORIA, sunt, quæ majori, quàm Errhina, prædita acrimonia, tantopere irritando, & corrugando nervos olfactorios & membranam pituitariam in naso, pituitam circa nares exprimunt, ut magna copia tum expellatur, tum erumpat, à πταίω sternuto. B. *Nies-middelstern*. G. Niesz-kraut. Gall. *Sternutatoire*. A. Sneefing powder.

PTARMICA, est planta, quæ habet caulem unicium, tenuem, rotundum, fistulosum, satis firmum, undequaque instructum foliis Draconis esculenti foliis similibus, argutis, asperiusculisque denticulis circumquaque ferratis, atro virore splendentibus, sapore acri & fervido Pyrethri mitiore: flos est radiatus, cujus scilicet discus ex plurimis flosculis, corona verò ex semiflosculis constat, embryonibus insidentibus, & calice squammoso comprehensis: embryones autem deindè abeunt in femina parva: radix est longa & filamentosa: crescit hæc planta in locis incultis & arenosis, est Herba sternutationem promovens, à πταίω sternuto.

PTERIS, idem quod *Filix*.

PTERNA, idem quod *Calx*.

PTERYGIUM, est *Ala* seu *Pinna* nasi vel oculi aut processus aliformis ossis sphenoidis. Item, excrescentia membranosa, *Unguis* & *Ungula* dicta, supra corneam oculi tunicam, ab angulo ut plurimum interno, versus oculi pupillam excrescens, eamque sæpè obscurans. B. *Ein nagel*. G. Ein fell uber dem auge. Gall. *Ongle*. Item *Nymphæ pudendi muliebris*, à πτερον ala.

PTERYGIUM idem quod *Ala*.

PTERYGOIDES, dicuntur processus & musculi ossis cuneiformis à parte inferiore, duo tales ossi sunt processus in ossè cuneiforme, verùm duo sunt paria musculorum, quorum unum est *externum*, ortum ab externa parte alæ exterioris pterygoideæ, progressum retro inseritur forti tendine in spatio semilunari sito inter condyloidem & coronoidem maxillæ inferioris processum: alterum est *Internum*, ortum carneum & tendinosum ex tota interna superficie lamellæ externæ pterygoideæ, progrediens descendit, ac lato & robusto tendine affigitur fossulæ paulò supra angulum internum maxillæ inferioris sub magnis

magnis apophyfibus ; & hæc ambo maxillam inferiorem attollunt, ex $\pi\tau\iota\gamma\omicron\varsigma$ ala, & $\iota\delta\delta$ forma. B. *Flügel-muszel* / *of uitſteekſel*. Gall. *Muscles Pterygoidiens*. Item, cui ſcopulæ aperta alarum in modum extant, teſte *Galeno & Arateo*, quod genus hominum tabi obnoxium eſt, $\pi\tau\epsilon\gamma\gamma\omicron\delta\eta$. *Hippocr. & Arateo*. $\phi\delta\iota\omega\delta\eta$ *Hippocr.* B. *Dieu de ſchouder-bladen uitſteeken*. G. Dem die ſchulter herauß ſtehen.

PTERYGOSTAPHYLINI, ſunt muſculi Gargareonis ſive uvulæ, qui à proceſſibus aliſormibus originem trahunt, & in uvulæ lateribus ſinem conſequuntur; ſunt duo internus & externus; Pterygo ſtaphylinus internus ſive ſpheno-ſtaphylinus oritur propè ſupremam proceſſus Pterygoidei partem ex oſſe ſphenoide, & finitur in parte poſteriori ac ſuperiori uvulæ hic ſalpingo-ſtaphylinus à Valfalva vocatur; quia è parte tubæ Eufiachianæ provenit: Pterygo-ſtaphylinus externus oritur juxtà latus externum præcedentis, deſcendit inter utramque lamellam proceſſus pterygoidei, tendinemque ſuper apophyſi tenui lamellæ interioris, quaſi per trochleam, ad anteriorem uvulæ partem reflectit, undè ab hoc pari fuſſum & antrorſum, à reliquis retrorſum, & ad latera videtur moveri: hic muſculus à Valfalva Muſculus novus tubæ vocatur, quia tubam Eufiachii, ut & nares ab eo dilatari exiſtimat: à $\pi\tau\iota\gamma\omicron\varsigma$ ala, & $\sigma\alpha\phi\lambda\eta$ uvula. B. *De tel-ſpiereu*. G. *Des zapſſteins mæuſz*. Gall. *Muscles Pterygo-ſtaphylins*, *Muscles de la Luette*. A. The muſcle of the roof of the mouth.

PTILOſIS, eſt oculorum vitium, ut increſſatis palpebrarum marginibus, ciliorum pili excidant. B. *Gen diſte der oog-ſcheelen met uitryzen des hairs*.

PTISANA, eſt decoctio ex hordeo decortico, paſſulis mundatis, glycyrrhiza &c. parata, à $\pi\tau\iota\sigma\alpha$ pinſo, decortico. B. *Gen hoel-drank / gerſten-drank*. G. *Gerſtenbruehe*. Gall. *Ptiſano*. A. Ptiſan.

PTYALISMUS, eſt major, quàm naturaliter ſolet, ſalivæ ex ore ſecretio à $\pi\tau\iota\omega$ ſpuo. B. *Gen geduuntig ſpuwen*. Gall. *Flux de Bouche*, *Salivation*.

PTYALON, eſt *Sputum* ſive illa materia quæ tuſſiſſendo ex pulmonibus ejicitur; *Saliva* namque propriè ſignificat liquorem per ductus ſalivales effuſum, *Humorem* è nariſſibus & ſupra palatum, pituitam cerebri; at *Mucus* tonſil-

larum, est materia viscida, quæ per tonsillas excernitur, à πλιω σπυο. Vide *Saliva*.

PTYSMA, idem quod *Pryalon*.

PUBES, est illa pars abdominis quæ pudendo proxima lanugine seu pilis tegitur, undè judicatur an quis maturerit nec ne: ideòque qui hujusmodi pilis non adornati sunt, *Impuberes* dicuntur. Maribus decimo quarto accrescit, feminis verò duodecimo. B. t *Schaam-hair*. G. Das schamhaar. Gall. *Le poil des parties honteuses*. A. Hair in the drieve partes.

PUBIS OS, sive PECTINIS OS, est pars ossis innominati, quæ in junioribus cartilagine ab Iſchio & Ilio separata, in adultis cum iis concrevit: est verò præcedentibus duobus minus, situm in parte anteriori ubi duo ossa utriusque lateris se invicem contingunt, in hoc ossè, ubi cum Iſchio conjungitur, relinquitur foramen magnum, ferè ovale: sic vocatur ob pudendorum viciniam. B. *Het schaam-been*. G. Das schaam-bein. Gall. *l'Os Pubis, l'os Bertian, l'os Barré*. A. The Share bone.

PUDENDAGRA, idem quod *Lues Venerea*.

PUERPERA, femina est, quæ jam jam peperit, & quamdiu ex incommodis puerperium sequentibus decumbit. Gr. παιδορίη. B. *Gen kraamb;ouw*. G. Eine kind betterin. Gall. *Une Accouchée, une femme en Couches*. A. A womam in child bed.

PUGILLUS, Gr. δεσμηδιον, est mensura Medicorum, quæ herbæ mensurantur; continet pugillus, quantum manu modicâ capi potest. Aliis tamen quantum tribus digitis prehenditur. *Galenus* abusive rutæ fasciculum dixit quantum duobus digitis comprehendi potest. B. *Gen handvol*. G. Ein handvoll. Gall. *Une Poignée, Pincée*. A. Smal Handfull.

PULEGIUM, est planta, quæ plures habet caules longos, quadratos, villosos, quosdam elatos, alios repentes: folia sunt obrotunda instar Majoranæ, sed tactui molliora, & nigriora, ex horum alis ramusculi oriuntur vel parva foliola valde tenuia: flores sunt verticillati coloris cærulei vel purpurei, aliquando rubicundi, rarò albi, labiati, labium superius bifidum: flori succedunt femina minima: radix est fibrosa: sic vocant, quòd ejus flores recentes incensi, pulices odore suo interficiant. Gr. βλεγμα
feu

feu *γλῆζον*, quòd gustatum à pecore, cùm floret, balatum concitet. B. *Polei / pulci / patri*. G. Puley, poley, flech-kraut. Gall. *Pouliot*. A. Penny grass, pudding grass.

PULICARIA, seu PULICARIS, idem quod Pfyllium.

PULMONARIA, idem quod *Peripneumonia*.

PULMONARIA, est planta, quæ habet caulem angulosum, villosum, coloris purpurei, Buglossum referentem: folia quaedam ex radice erumpunt dispersa & repentia; alia stipiti adhærent sine caulibus; sunt oblonga, acuta, ampla, in medio nervum habentia, lanuginosa, & plerumque maculata, semina obrotunda, in capsula inclusa: radix est fibrosa, saporis viscosi: crescit hæc planta in sylvis. Pulmonum morbis medetur: vel sunt ea, quæ à similitudine cum pulmonibus, sic denominantur. Gall. *Pulmonaire*. A. Idem.

PULMONES, Gr. *πνεύμονα*, & *πνεύμονα*. Spiramentum animæ *Virg.* est illud organum respiratorium, in Thoracis utraque cavitate positum, eamque sua bifida loborum divisione replens, constans vasis sanguini solo vehendo, & mutando (ut Arteria & Vena pulmonali) Aliis suo sanguine tantum nutriendo hunc (ut arteria Bronchiali) Aliis solo aëri excipiendo (ut arteria aspera cum suis divisionibus) dicatis: atque innumeris nervis pari vago, & lymphaticorum copiosorum omni genere & magnitudine variis &c. Quatenus aërem accipit per Asperam Arteriam, post ejus varias divisiones continuo decrecentes, tandem abit in substantiam ex vesiculis sphaeroideæ figuræ conflaram, membranaceam, subtilissimam, ultimo cæcam, expansilem ab aëre inflato, contractilem propriâ vi ut & Thoracis compressu, hæc vesiculæ undique vasis trajectory sanguineis & nutrientibus cinguntur &c. de quibus cunctis Cl. *Malpighius* inventor optime disseruit. B. *longe / ligte / loose*. G. Die lung. Gall. *Le poulmon*. A. The Lightes, or lungs.

PULPA, est caro fructuum, radicum, aliorumve corporum, quæ infusione, vel coctione extrahitur, eam per setaceum trajiciendo: ut pulpa tamarindorum, cassiæ, althææ, dactylorum &c. vel contundendo, ut in cucumeris, melonumve semine; vel eligendo, ut pulpa colocynthidis &c. B. *Meis / merg*. G. Das march, das fleischige, ohne gebeine. Gall. *Pulpe, Chair*. A. Flesh-Marr row.

PULSATILLA, est planta, quæ habet folia Pastinacæ sylvestris satis similia, sed minora, huic tenui divisura, pilisque respondentia, ex pediculo longiori palmari circiter admodum villoso, & propè terram subrubente, appensa, odoris acris & admodum nares ferientis dum digitis conteruntur, gustus acerrimi, ex horum medio producitur cauliculus rotundus, cavus, lanugine spissa obductus: flos est rosaceus, plurimis scilicet petalis in orbem positus constans, ex cujus medullio surgit pistillum staminibus plerumque obsitum quod deinde abit in fructum in quo velut in capitulum colliguntur semina in tenue capillamentum desinentia; folia etiam quædam caulem infra florem cingunt, non secus ac in Anemone, à qua differt femine nudo in caudam tenuato: radix est crassa, longa, nigra, in plura capita interdum divisa. Est Anemones species: sic appellatur, quod ostia anni quali pulset, verque instare indicet; vocatur etiam Herba venti; quod se. nimum tremuli pappi levissimo flatu huc atque illuc agitur & propellantur: quare *ἀνέμωρον* dici potest. **B. Keuchenkruid / Keuchen-schelle.** G. Keuchen-kraut. Gall. *Coque-lourdes.*

PULSATIO, vide *Palpitatio*.

PULSATIO, CORDIS, vide *Pulsus*.

PULSUS, sive **PULSATIO CORDIS & ARTERIARUM**, est alterna Cordis & arteriarum dilatatio & contractio, facta ex sanguine influente & dilatante tum cor tum arterias; & ex harum fibrarum musculosarum vi contrahente, in sanguinem dilatantem agente; eumque propellente; hæc actio in Corde dicitur *Diastole & Systole*, in arteriis dicitur *Pulsus*, hæ vicissitudines in Corde fiunt tempore contrario quam in arteriis, dum enim Cor constringitur, arteriæ à sanguine replente ex corde emissio dilatantur, prout igitur Cor vel arteriæ frequentius vel lentius agunt in sanguinem, pulsus variant, hinc observatur in morbis *Validus, Languidus, Celer, Tardus, Durus, Mollis, Plenus, Vacuus, Equalis, Inæqualis, Deficiens, Myurus, Mediocris, Undosus, Vermicularis, Formicans, Tremulus, Serratus, Caprizans, &c.* **B. De puls.** G. Das puls. Gall. *Pouls, battement vel mouvement des artères, pulsation.* A. Pulse Beating of the Heart, and arteries.

PULVERISATIO, est, quando contundendo res duræ
in

in pulverem rediguntur. B. *Boerdermaking*. G. Das pulvermachen. Gall. *Pulverisation*. A. Pulverisation.

PULVILLI, idem quod *Splenia*.

PULVIS, vide *Species*.

PUMEX, lapix est erosus, porosus, spongiosus, exiguisque cavernulis, seu foraminibus plenus. Ad Confluentiam Germaniæ invenitur. Probatur, qui candore, minimoque pondere, ut & qui quam maximè spongiosi, aridique sunt, trituque faciles, nec fricando arenoli &c. B. *Puinsteen*. G. Beimstein, reibstein. Gall. *Pierre ponce*. A. Pumice-stone. Gr. *Κεράργη*. Arab. Tanech.

PUNCTUM AUREUM, vox est Chirurgorum, herniæ curantium, atque illud fit, quando peritonæum ab hernia in sacculum formatum, reducto Intestino in abdomine aureo filo constringitur, ne rursus Intestina in eundem incidant locum. B. *De gulde steek*.

PUNCTUM LACHRYMALE, vide *Collicia*.

PUNCTUM SALIENS, dum ovum grandescit, in interiori ejus tunica Amnios dicta, nubecula quædam comparet, quæ sensim crassior evadens, mucosam materiam acquirit, in cujus medio primo punctum saliens, deinde rude Embryonis corpusculum, ut informis galba, conspicitur: quod indies augetur majorem perfectionem nanciscitur.

PUNCTURA NERVORUM, est, quando nervus, tendo aut membrana, acu, spina, aut aliâ re acutâ compungitur, undè sæpè symptomata lethalia orta fuerunt. B. *Gen zenuw-steek*. G. Senader stich. Gall. *Piqueure de tendon*, *tendon piqué*, *Nerf piqué*. A. A puncture of a newe or Sinewe.

PUNICUM MALUM, Rami hujus arboris sunt exigui, anguloti, spinosi; ejus cortex est rubicundus: folia exigua, Myrthum referentia sed minùs acuta, caules rubicundos habentia, contusa odorem satis fortem præbentia: flores sunt magni, rubicundi, rosacei, polypetali, ovario intra calicem innati, staminibus numerosissimis præditi: ovarium, excusso flore, emarcidis staminibus, calicem in umbilicum contrahens, fit fructus pomiformis, cujus cortex coriaceus, durus, rugosus, foris ex spadiceo luteo puniceus, intùs verò luteus, saporis amaricantis adstringentis, austeri; fructus est ferè globosus, coro-

natus, in plura loculamenta divisus, acinis succi plenius facta, membranis tenuissimis distincta, & semine turgentibus ut plurimum oblongo: punica mala triplicia sunt ratione saporis, 1^o. dulcia, 2^o. Acido dulcia, seu vinosa, 3^o. Acida: hæc arbor crescit in hortis præsertim in regionibus calidis, ut in Hispania: dici volunt à Pœnis, quod in Punica regione abundè inveniatur, aliis placet nomen diduci à colore puniceo, idem quod *Granatum*. Gall. *Grenadier*.

PUPILLA, seu **PUPULA**, est Choroides sive uvea tunica apertio, in homine rotunda, quæ pro influxu spirituum animalium in fibras radiantes longitudinales, & orbiculares limbum internum constituentes, musculi in modum contrahi vel dilatari solet. Gr. κῆρ & γλῶρ. B. **Aug-appel**. G. Der stern in dem aug, der augapffel. Gall. *La prunelle de l'Oeil*. A. The Ball, vel Apple of the Eye.

PUPPIS OS, idem quod *Frontis Os*.

PUPULA, vide *Pupilla*.

PURGANTIA, sunt medicamenta, quæ externè vel internè corpori vivo applicata, irritando fibras musculares Æsophagi, ventriculi, Intestinorum ita agunt, ut hæc omnia in sua cavitate vel glandulis vicinis hærentia determinant suâ contractione versùs inferiora, & excernant per Intestinum rectum extra corpus. Gr. καθαρτικά. B. **Zuikzuiverende middelen / purgeer middelen**. G. Purgierende arzney. Gall. *Remedes purgatifs*. A. Purging Medicines.

PURGATIO, seu **CATHARSIS**, & **COPROPHORIA**, est ipsa excretio materiæ contentæ in ventriculo & Intestinis per anum, producta vel ab ipsa se exonerante natura, vel medicamentis purgantibus. B. **Zuikzuiveringe / stoel-gang / afgang / kamer-gang / purgatie**. G. Eine Purgation, abgang, reinigung. Gall. *Purgation*, *Selle*. A. Purging.

PURPURA FEBRIS, est in qua corpus externè maculis purpureis coloratur, & inter lethiferas recenseri debet. B. **De purperhoors**. G. Purper fieber. Gall. *Fievre pourprée*. A. A purple seaver.

PUS, vide *Pyon*.

PUSBA, idem quod *Posca*.

PUSTULÆ, sunt sanguinis vitiosi efflorescentia in cute

excitatæ, quæ vel propter Diaphoresin impeditam, vel propter pustularum materiam nimis viscidam eo loco hærent & inæqualitatem quandam excitant. B. *Puiffen*. G. Ein porpel, blätterlein, blatter. Gall. *Ampoules*, *Pustules*, *Vessies*. A. A Blister, wheale, pushe.

PUTREFACTIO CHYMICA, est corporis concreti, per putredinem ordinariam, in calore humido substantiam ipsam corrumpente, ejusque penetralia referente, dissolutio. B. *Verrottinge*. G. Das verfaulen. Gall. *Putrefaction Chymique*. A. Putrefaction in Chymistry.

PUTRIDA FEBRIS, sic olim vocabatur, sed talis non datur, nec dari potest, corruptis enim sanguine & succis, cætera non vivunt. Vide *Synochus*.

PYCNOSIS, vide *Pycnotica*.

PYCNOTICA, idem quod *Incrassantia*.

PYELOS, vide *Choana*.

PYLORUS, sive JANITOR, est dextrum ventriculi orificium, Intestino duodeno annexum, per quod Cibi ex ventriculo expellendi in Intestina transeunt: à πύλη janua, & ἀγία custodio. B. *De poortier*. G. Der pfortner, thuerhueter. Gall. *Le pylore*. A. The porter.

PYON sive PUS, est materia alba, viscida, tenax, æqualis coloris in vulneribus & ulceribus bonis hærens, facta ex affusa lymphæ ex vasculis ruptis, unâ cum partibus vasculorum emortuorum mista, cujus pars tenuior avolat vel absorptum est intra corpus, unde non nisi aliquo tempore post collectionem in vulnere dictis characteribus donatur. B. *Eiter / materie*. G. Eiter. Gall. *Pus*, *Matiere d'une Playe*. *Apostume*. A. Matter.

PYOSIS, est puris in qualibet parte collectio, à πυος pus.

PYRACANTHA, dicitur spina acuta sive oxyacantha: ut & pyraiter, sive pyrus sylvestris: priori arbori nomen minus respondet, sed magis posteriori, ex πυρ ignis, hinc derivatur pyrus, quod ejus fructus flammæ in modum plerumque formati sint, & ἄκανθα spina.

PYRAMIDALES MUSCULI, in abdomine locantur, & rectorum infimis tendinibus incumbunt, nec sunt rectorum partes, ut putant *Vesalins* & *Columbus*, sed distincti musculi, ut probat *Fallopins*, licet rationibus quibusdam validis, quibusdam inanibus; membrana peculiaris,

Yy 5 quâ

quâ investiuntur, & fibrarum cursus, diversos à rectis esse musculos ostendit. Ortum ab externo pubis osse fortiuntur, & quanto longius ascendunt, tanto fiunt angustiores, circa umbilicum in alba linea terminum consequuntur. Aliquando defunt, vel sinister dextro minor est, vel dexter sinistro. G. Der pyramid-gleiche mausz. Gall. *Muscles Pyramidaux*. A. Idem.

PYRAMIDALIA CORPORA, sunt vasa semen præparantia dicta, de quibus suo loco. Item muscoli narium & Abdominis pyramidales dicti, item duæ chordæ medullares circa basin medullæ oblongatæ, videatur *Willis* de cerebro cap. 3. à πυραμίδι, corpus in superficie acuminatum.

PYRAMIS, vide *Canus*.

PYRENOIDES PROCESSUS, est dens secundæ Vertebrae: *Dentiformis* dictus.

PYRÆNUS, est Alcohol vini, ex πύρῳ ignis, quia ignis ope destillatur, & ἰνὸν vinum.

PYRETHRUM, Latinis *Salivaris*: hæc planta nominatur à fervido, ac ignis simili, qui in ejus radice est, sapore, undè plurimum salivæ elicitur, à πύρῳ ignis. B. *Bertram-Kruud / vuur-wortel / tand-wortel / qupl-wortel*. G. Bertram, zahnwurtz, speichel-wurtz, geifer-wurtz. Gall. *Racine, Salivoire, ou Pyrethre*. A. Bartram, peltitory.

PYRETICA, idem quod *Antipyretica & Febrifuga*.

PYRETOLOGIA, est Februm descriptio: continens eorum symptomata, effecta, causas, & sanandi rationem &c. ex πυρετός febris, & λόγος enarro. B. *Kroontz beschryvinge*.

PYRIFORMIS MUSCULUS, vide *Quadrigeminus*.

PYROLA, est planta, quæ habet caulem angulosum, multa folia acuta habentem; folia ex radice erumpentia, quæ sunt satis carnosâ, polita, totâ hyeme virentia, caulibus longis adhaerentia: flos in spicam congestus, est polypetalus vel pentapetalus, quasi galeatus, coloris albi; pistillum floris sit fructus angulosus, in quinque loculos dehiscens, qui loculi continent semina exigua; radix flexilis, fibrosa, repens: tota planta habet saporem amarum & adstringentem. Limonium, Tintinabulum terræ, sunt synonyma, suo loco videnda, sic appellatur quod ejus folia
Pyri

Pyri arboris foliis similia sint. B. Winter-groen. G. Winter-gruen, holtz-mangolt, wald-mangolt, wald-kol, kuchen-schelle. Gall. *Verdure de Mer, Pyrole*. A. Wintergreen.

PYROS, vide *Triticum*.

PYROSIS, est ardens faciei rubor, qui illis praesertim contingit, qui fervidis diebus iter faciunt: à πυρῶς accendo. B. Hitze in 't aangezigt. G. Hitze in angeficht. Gall. *Chaleur au visage*. A. Hotness of the Face.

PYROTECHNIA, idem quod *Chymia*, ex πῦρ ignis, & τέχνη ars.

PYROTICA, sive URENTIA, sunt Medicamenta potentia calida, quæ corpori humano adhibita valde incallescunt, propterea quod particulas & poros ita habeant dispositos, ut vaporibus vel humoribus in eos se insinuantibus, subtilis materia tales ibi inveniatur meatus, ut ipsa ibi vehementius mota, terrestres quasdam particulas duras & acutas, in iis natantes, impetuosius in vicinas partes agitet, atque ita calorem magis vel minus vehementem & diversimodè corrumpentem, vel immutantem, pro ratione sui motus & particularum movendarum diversitate excitet. Hæc sunt *Rubefacientia, Vescantia, Cathartica, Septica, Escharotica, & Psilothra*, à πυρῶς incendio. B. *Anbrennende medicamenten*. G. *Anbrennende mitlen*. Gall. *Remedes caustiques*.

PYRUM, PYRUS, truncus hujus arboris est magnus, lignum flavescens, habitus procerior & erectior quam mali: folia satis lata, obrotunda, aliquantulum oblonga, acuta, viridia, in fine albescencia, finis pedunculi abit in ovarium oblongum, cujus margo suprema fit corona expansa, instar calicis, in quinque segmenta, stellatim expansa, in centro cava: flos ovario innatus habet petala quinque expansa instar rosæ, nata ex interstitiis segmentorum coronæ, & stamina viginti vel ultra, etiam inde nata ex ora calicis, ovarii supremi centrum emittit tubas quinque terminatas in apicem scabrum, orbicularem, & ovarium ipsum fit fructus oblongus, turbinatus, quinque locularis, carnosus, umbilicatus, divisus in quinque loculamenta, facta seminibus nigris: hæc arbor crescit in hortis. Pyrorum infinitæ occurrunt differentiæ multò plures quam Malorum, à fructus scilicet magnitudine, figura, colore, odore, sapore, consistentia, corice, pediculis, tem-

tempore quo maturantur, regione in qua proveniunt, duratione &c. desumpta Gr. Α πειρα, sic dicitur quod fructus ad pyramidis similitudinem è lato in acutum spectet & in mucronem turbinetur. B. *Peer-boom*. G. *Birn-baum*. Gall. *Poirier*. A. *Pear-tree*.

PYULCON, est instrumentum Chirurgicum, quo pus vel sanies, è profundis sinibus trahitur, ex πύλος pus, & ελκω traho. B. *Gen etterlofer*. G. *Ein eiter aufzlaszer*.

PYULCUS, est cannula argentea, rotunda, oblonga, vulnere vel ulcere proportionem respondens, cujus extremitas, quæ vulnere immittitur, variis perforata est punctis, altera quæ extra vulnus eminet, lamellam orbicularem circum positam habet, ne vulnus intret, & alligari hinc parti potest.

PYXACANTHA, est buxæ spina: nomen accepit, quòd planta sit spinosa foliis buxæis, πύξος enim est buxus, & ἀκανθα spina. B. *Buchs-boom met doorn / buchsdoorn*. G. *Buchs-dorn*. Gall. *Buys d'asne*, *Buys espineux*. A. *Box-thorn*.

PYXIS, Capsula est Pharmaceutica & Chirurgica; in qua nempe Medicamenta asservantur: hinc Unguentum quoddam olim, emolliens & inflammationes depellens, quia commodissime in theca seu pyxide asservabatur, *Pyxididis* nomen sortitum est. Sinus item ossis coxæ quoque & *Pyxis* & *Acetabulum* & *Cotyla* appellatur. B. *Busse*. G. *Eine buechse*. Gall. *Une Boëte pour les Onguens*, *ou un Etuy pour les instrumens*. A. *A Boxe*.

PYXIDIS OS, vide *Basilare Os*.

Q.

Q. PL. in formulis medicorum scriptum significat, *Quantum placet*.

Q. V. est quantum vis, quantum volueris.

Q. S. Hoc est, quantum satis, quantum sufficit.

QUADRANS, apud Medicos est pondus trium unciarum, id est Libræ Romanæ quarta pars. B. *Gen vierendeel / ven vaandel*. G. *Ein viertheil*. Gall. *La quatrième partie de la livre, un quarteron & en general, la quatrième part d'un Tout*. A. *A Quarter, of a pound*.

QUADRATUS MUSCULUS, sic vocatur *Musculus abductor Femoris*, qui oritur à parte posteriore & exteri-

72

re tuberositatis ossis ischii & inseritur ossi femoris in cavitate inter utrumque Trochanterem : hoc nomine quoque gaudet *Musculus depressor labii inferioris*, qui oritur à labio exteriori baseos maxillæ inferioris circa locum synchondroseeos ejus, & rectè ascendens ab utroque latere junctus, inseritur toti musculo orbiculari inferiori. Item sic vocatur *Flexor lumbi*, qui oritur principio lato & carnoso ab interna costa ossis ilii & ab ossè sacro, & desinit in transversis processibus vertebrarum lumbalium, & ultimæ dorsi. Vide porrò in *Quadrigenus*, & *Pronator*. B. *De vierkante spier*. G. Der vierfchrœtge mausz. Gall. *Muscle quarré*. A. A Fouresquare Muscle.

QUADRIGEMINUS MUSCULUS, est unus ex iis qui femur movent quadrifariam, posterius supra femoris articulum collocati quatuor eique exigui sunt. Hujus cœtus primus titulo dignoscitur à situ assumpto, vocaturque *Pyrisformis* seu *Iliacus externus* : externo ossis sacri margini, ut qui sequuntur *secundus* & *tertius*, ischii ossis tuberculo adnati, Trochanteris cavitatis integumento affiguntur. Eiusdem ordinis *quartus* nomen *Quadrati* obtinuit, ischii internæ tuberi sedî exteriorique inseritur femoris processui majori. B. *De vierdubbelde spier*. G. Der vierfache mausz. Gall. *Muscles quadrjumeaux*. A. Foure double Muscle.

QUALITAS, est particularum minimarum dispositio seu contextus, undè corpus nostrum quæcunque ratione, quale denominari potest. Hæc est Manifesta, Occulta, Venenata, Contagiosa, Pestilens &c. B. *Hoedanigheid*. G. Beschaffenheit. Gall. *Qualité*. A. Qualitie.

QUARTANA FEBRIS INTERMITTENS, quam *Saturni Filiam* nominavit Antiquitas, *Octavio Horatiano* teste. Hodie *Opprobrium Medicorum*, quia difficulter, à Medicis antiquam sectam sectantibus, curabatur. *Quadrimi circuitus febris Plinio*. Gr. *Tetraçraîς*, estque præter ordinaria languinis commotio cum suis symptomatibus, quarto quovis die hominem invadens, eumque deferens planè per duos intermedios dies. B. *De vierdendaagse hoorz*. G. Das viertægige fieber. Gall. *Fievre quarté*. A. A quartan Ague.

QUARTARIUM, idem quod *Quadrans*, item mensura est vini unciarum quinque, & olei unciarum quatuor cum semisse.

QUAR-

QUARTIO, dicitur *Talus*, sive *Astragalus*, à quatuor nempe lateribus. Vide suo loco.

QUERCERA, idem quod *Phricodes*, & *Epiala*.

QUERULA, vide *Chamedrys*.

QUERCUS, est arbor recta, crassa, diu durans, ramos suos late dispergens: truncus obductus est cortice crasso, aspero, rubicundo: folia sunt magna, oblonga, lata, sinuosa quasi laciniata: flos mas amentaceus, constans apiculis masculinis, tenui capillamento longo per densa agmina affixis, fructus loco à flore in eadem planta remoto, tribus tubis instructus, natus in calice foliolis angulosis constante tandem squamoso, fit glans calice inferius excepta, sub putamine coriaceo integro, regens nucleum bifariam fissilem: hæc arbor crescit in sylvis, collibus, & montosis locis; in usum trahuntur, lignum, cortex, folia, glandes, earumque capsulæ, gallæ, viscus, fungus, & nucamenta. Gr. *Δρῦς*, licet prisca Græci omne genus arboris sub *δρῦς* nomine intellexerunt, à verbo *δρῦω* erumpo, alii dictam putant, quasi *Werr-houm* / quod Belgis est averto & prohibeo frigus, quod præcipua quercuum utilitas sit, casas & domos adversus frigus munire, & ignem struere: ut & famem glandibus depellere. Vel à quærendo, quod glandes olim sub arboribus solebant quæri & colligi. Derivant nonnulli à *κρηίς* galla, vel à *κέρω* exaspero. Gr. *Δρῦς* à *δρῦω* erumpo, pullulo. B. *Eichboom*. G. *Eichbaum*. Gall. *Chêne*. A. *Oak-tree*.

QUID PRO QUO, *Succedaneum* dicitur & *Antiballomenon*. Est, quando Medicamentum unius indolis & qualitatis pro altero substituitur à Pharmacopæis, hoc tamen, non nisi Medicorum consensu faciendum. Gr. *Ἀντιβαλλόμενον*. B. *'t Een vooz' t ander*.

QUINCUNX, Quincuncialis figura, ejus figuræ quæ decussim antiquis significabat, media est. Fiebat verò decussis ad X literæ formam, quæ quidem apud Latinos decem significat, atque hæc si per medium secetur, remanebit V figura, quæ quinarium numerum, atque adeò quincuncem demonstrat. Sed hæc quidem multoties tum superius, tum etiam inferius multiplicata, figuram facit, quincuncialis appellatur. Talem planè trichomanis cauliculi efficiunt, Quincunx, ordo quincuncialis.

V. XXXX.

QUIN-

QUINQUE NERVIA, vide *Pentapleuron*.

QUINQUINA, vide *Cina Cina*.

QUINTA ESSENTIA, vide *Essentia Quinta*.

QUOTIDIANA FEBRIS INTERMITTENS, est, febris quæ omni die invadere solet & remittere, duratque ordinario per 12. horas, & per totidem desinit. Gr. ημερησιας. A μεμερησιος. B. De dagelphse hoozs. G. Das tagliche fieber. Gall. *Fievre Quotidiene*. A. A quotidian Ague.

R.

R Idem est ac si diceres *Recipe*, quod signum Jovis infigne quoque fert, quasi Medici Deum prius invocarent, & notant ꝛ. vel *Jupiter* in Principio formularum reperitur.

RABDOIDES, idem quod *Sutura sagittalis*, ex ꝑꝑꝑꝑ virga, & ꝑꝑꝑꝑ forma.

RABIES HYDROPHOBICA, vide *Hydrophobia*.

RACEMUS, pro uva accipitur, neque tantum ipsius vitis est, sed etiam Hederæ & aliarum herbarum, aut fruticum uvas quasdam producentium. Dicitur etiam ramosum id, è quo acini dependent.

RACHITÆ & RACHIÆ, sunt musculi ad dorsum pertinentes, à ραχις dorsi spina.

RACHITIS, vide *Rhachitis*.

RADICALES DIES, vide *Critici dies*.

RADICULA, vide *Raphanus*, & *Struthium*.

RADIX, vide *Raphanus*.

RADIX CAVA, est *Aristolochiæ* species, cujus radix cava est.

RADIÆUS, est Carpi musculus, *Externus* est vel *Internus*. Posterior ab eodem ferè cum cubitæo protuberulo descendens radioque incumbens, primi Metacarpi ossis involuero, sub Indice affigitur. Alter *Externus*, ab externo brachii processu latus erumpens, radio impositus, circa prima metacarpi ossa duplici ut plurimum separatoque definit tendine; hic corpus flectit, ille verò extendit.

B. Ellefpps-spiet. G. Der elnbogen maufz. Gall. *Muscle Radial*. A. Muscle of the Elbow.

RADIUS, est os cubiti minus, *Focile minus* dictum, obliquius est ulna, & ab ea in medio nonnihil distat, ubi tenuè interest ligamentum: supra verò ulna Radium excipit;

cipit; infra hic illam. Superior ejus pars cum externo brachii processu articulatur per diathrofin, undè motus pronus & supinus. Inferior per appendicem cum carpi ossè ad maximum digitum. Hujus superior pars tenuior, inferior verò crassior. Gr. Ἐπίρροζ, Κίρκις, Περσάρθρον. Item, os tibiæ minus. B. *Die kleine elleppp.* G. Armfchiene, der kleine elnbogen pfeiff, die spindel im arm. Gall. *Le Rayon.* A. The elbows bone.

RADIX, est infima pars plantæ, terræ infixæ, per quam nutrimentum capiens crescit, sive id, quo alimentum atrahitur: neutiqum tamen est tota illa pars, quæ ut à circumposita sibi nutriretur materia, terræ committitur, quæ propriè radicis truncus dicenda, & potius ad caulem seu caudicem, quàm ad radicem referenda est, quum implicatis iisdem vasorum generibus constet, verùm illa pars, quæ exteriori sui superficie matriçi contigua, infinitis oculis pertusa acceptos humores promovet, ut per canales deinceps vasis lacteis non absimiles in ipsùm plantæ corpus ferantur, propriè radix vocanda est: quæ quanquam stricta nimis videatur, generalissima tamen & omnibus plantis applicanda est definitio, competit enim æquè his, in quibus nulla, ut vulgo putatur, ac illis, in quibus manifesta sensibus occurrit radix, minimis undiquè foraminibus pertusa deprehenditur superficies, per quæ nutrimentum hauriunt, ut in Pomo Aurantio, Nephthuni piscatoribus dicto seu Pila Marina, & nonnullis terræ tuberculis apparet, adeoque tota in hisce superficies pro radice inservit, quod idem in plantis quibusdam submarinis plantè, ut videtur, lapideis obtinere credibile est; & ex analogia animalium deduci & utcumque probari potest, hæc enim sui juris facta non tantum per os alimenta ingerunt, sed tota quoque cutis humido aëri exposita eidem scopo inservire videtur; simile quid in ovis animalium observatur, quæ humore naturaliter in utero contento, & per membranas transeunte æquè ac colliquamento seu liquoris Amnii principio nutriuntur. Plantæ autem, quæ conspicua & sensibus magis obvia radice sunt præditæ, hæc in parte multum inter sese differunt, aliæ enim sunt Bulbosæ, quæ vel squamosæ vel Tuberosæ deprehenduntur, aliæ Grumosæ, aliæ Fibrosæ, aliæ denique Nodosæ, quas ut primarias radicum differentias notasse sufficiat: inutile

inutile foret minora, quibus inter sese differunt, signare discrimina, quatenus aliis, multæ, longæ, altæque sunt radices, ut Fico, Robori, Platano; aliis paucæ & summa terræ adhærescentes, ut oleæ: Punicæ, Malo, aliis nervosæ, ut Abieti: aliis carnosæ potius, ut Robori, aliis veluti nodosæ & villosæ; ut oleæ, quæ cuicumque fructi, suffrutici, herbæ & similibus applicari possunt.

RAMEX, vide *Hernia*, aut *Cirfos*.

RAMI, non tantum dicuntur brachia vasorum majorum, sed & plantæ, qui sunt ejusdem structuræ ac ejus truncus, & tantummodo ut ejus divisiones considerandi veniunt: quemadmodum enim ex minimis similibus collectis radiculis radice truncus & caudex oritur, sic ex caudice rami prodeunt: hic autem in nonnullis rectus affurgit, in aliis illic in folia & ramos explicatur: Priores (quales imprimis sunt arbores) erectum habent stipitem, qui prolongatus tantum est caudex, quod in posterioribus seu plantis, quæ in folia explicantur, non ita obtinet: ambæ tamen in ramos expanduntur, qui in his foliacei, in illis stipitifformes deprehenduntur, in prioribus folia sunt ipsi rami, & hæc alia magnitudine suâ longè exsuperant, in posterioribus, uti in omnibus arboribus, stipites dividuntur in ramos iterum ramosos, & suæ substantiæ ubique similes, quorum latera hinc inde, & ultimi fines in folia explicantur. Ramos autem iisdem ferè partibus constare docet annotinus oblique in autumno abscissus ramus, in loco humido terræ commissus, depactæ enim partes inferius in radices, superius in folia & novam sæcundamque arborem explicantur: hæc igitur omnia tantummodo sunt productiones radice, sic caudex nihil continet, quod non similiter in radice reperiatur, & contra nihil in radice observatur, quin idem in caudice appareat, quumque radix in omni parte videatur habere illud rudimentum, undè tota deinceps perfecta planta producitur, idem in caudice & ramis obtinere probabiliter inde conjicitur, quia scilicet, si ex quacunque ferè arbore. V. G. salice duo virgulta abscindantur, & assumptis partibus superioribus unum rectum, seu parte, quæ radici erat proprior, alterum inversum terræ committitur, utrumque eodem crescit modo, nisi quod in posteriori rami magis horizontales, & folia paulò majora deprehendantur undè

apparet in ramis quoque adesse illud rudimentum, quod in veras radices abire, & novam futuram plantam continere queat. B. *En tash*. Gall. *Des Ramaux*.

RANINÆ VENÆ, sunt ea quæ sub lingua manifestè visuntur. B. *Никвогъ aderг*. G. Die frosch adern. Gall. *Veines Ranines*. A. The frogge vessels or veins.

RANULA, sive RANA, vide *Batrachium*.

RANUNCULUS, habet calicem pentaphyllum herbae coloris ante floris perfectionem plerumque fugacem: flos est perfectè rosaceus, pentapetalus seu polypetalus: radix nonnunquam fibrosa, vel granulosa & digitata, nunc tuberosa, aliquando planè intorta, foliatura est lata vel angusta, secta vel minus secta, hinc nil characteris dat, folia quoque varia sunt, sed habet calicem pentaphyllum, & stamina innumerabilia, quæ circumcrescunt capiti frugifero, exceptis nonnullis. Gr. *βατράχιον*, à Ranis nomen accepit: quod limitibus humidis opacisque marginibus ranarum more latetur: aut quòd aquis ubi Ranae degunt, potissimum gaudeat: aut quia inter ejus frutices ranæ frequenter inveniuntur. B. *Woter-blom / hane-boet*. G. Schmaltz-blum, hanen-fusz, frosch pfeffer. Gall. *Renoncule*. A. Crow-foot.

RAPA, & RAPUM, est planta, quæ habet folia oblonga, magna, ampla, repentia, profundè incisa, aspera: flores sunt quadrifidi, cruciformes, flavi; flori succedit siliqua cornu fungosum referens, septo medio divisum, femine subrotundo & rubicundo prægnans: radix est crassa, expansa, carnosâ, oblonga, aut rotunda, coloris viridis aut albi, aut rubicundi aut externè nigricantis, in parte inferiori fibras habens, internè dura, alba, saporis aliquando dulcis, aliquando acris: putant dici à *ραπις* & *ραφίς*. Rapa vel Rapum, quasi Ruapum, vel Ruapa vocatur, quòd è rure eruatur; vel quòd facilè extra terram ruat; vel quòd magis placet, quòd passim in cibis rapiatur: ergo nomen à rapiendo accepissè videtur: nam & à prætereuntibus etiam ex agris rapitur, & evellitur. Gr. *Γορβύλη, Γορβύλης*. B. *Каар / knol / ruibe*. G. Rueben. Gall. *Rave*. A. Turnepe, Rape.

RAPHANUS, habet folia magna, longa, lata, acuta, pulchrè viridentia, Rhapontici foliis satis similia: caulis est rectus, firmus, striatus, cavus: flores sunt parvi, quadri-

dividi, cruciformes: his succedunt fructus parvi, ferè rotundi, & tumidi, quibusdam feminibus pragnantes: radix est oblonga, pollicis crassitudine ac etiam crassior, gustu acerrimo, sinapi haud absimili, odoris nullius; *ῥαψάνος*, seu *ῥαψάνον*, nomen habet ἀπὸ τοῦ ῥά, seu *ῥάδιος* *ῥάδιον*, quòd nempe facile appareat, nam die tertio à sàtu profilit, hoc nomine potissimum gaudet *rappanus rufficannus*. B. *Kammelatzen*. Gall. *Grand Raifort*. A. Horse-radish.

RADICULÆ vel **RADICES**, est hæc planta *rappanus hortensis*, qui in obloniis pro deliciis habetur, nomen sibi arrogavit, quòd cæteras amplitudine corporis superet, vel quam paucissimis magnitudine cedat. Etenim plerùmque in tantam molem coalescit, ut in frigidis locis, quibus gaudet, sicut in Germania, infantium puerorum magnitudinem æquet: folia habet magna, ampla, aspera, viridia, profundè incisa, Rapam referentia, sed magis sinuosa: caules sunt rotundi, ramosi, flores quadrifidos, purpureos, & cruciformes habentes: succedit fructus seu siliqua corniformis, crassa, spongiosa, duobus feminum subrotundorum ordinibus facta, mediastino tenui discretis: radix est longa, crassa, carnosa, alba, rubicunda aut nigra, saporis acris aut penetrantis, sed grati: hæc planta in hortis colitur, radix è terra effoditur verè, quando est tenera, succulenta, fragilis, & esculenta. B. *Ka-
dys*. G. Rettig. Gall. *Raifort*. A. Radish.

RAPHE, vide *Sutura*.

RAPISTRUM, *Monospermon*, est Rapa sylvestris, est planta, quæ habet caules tenues, rotundos, ramosos, aliquantulum villosos; folia repentia, crassa, Rapam referentia ad principium laciniata, dein subrotunda, leviter sinuata & subhirsuta: flos cruciformis, quatuor scilicet petalis constans, ex cujus calice surgit pistillum, quod deinde abit in fructum seu testam ferè globosam, unicapfularem, semine factam ut plurimum lingulari, radix longa, fibrosa, & albescens. Gall. *Rave*.

RAPUM TERRÆ, vide *Cyclamen*.

RAPUNCULUS *spicatus*, est planta quæ habet folia ex radice erumpentia violam referentia, punctis nigris aliquando instructa, pedunculis longis adhaerentia; caulis est angulosus, excavatus, succum lacteum præbens, fo-

lia oblonga, angusta habens: flores in summitate in spicam sunt congesti, coloris cærulei, purpurei vel albi; post florem sequitur fructus divisus in tria loculamenta, femina exigua, splendentia, & rubicunda continentia: radix alba Rapum referens: Rapunculus esculentus est campanula radice esculenta flore cæruleo: est diminutivum à Rapa. Gall. *Reponse*.

RAREFACIENTIA, sunt remedia, quæ moderato calore; vapores humoresque difflando, poros partium majores faciunt. Gr. Ἀραιωτικά. B. *Συνμακένδε middelen*.

RASSETA, idem est quod *Carpus* aut *Brachiale*.

RASORIUM, est cultelli species, quo utuntur chirurgi in abradendis capillis, & ossibus cariosis, à radendo vocatum. B. *Ein scheer-mes*. G. Ein scheermesser, scharfack. Gall. *Rasoir*. A. Barbers Shop, Rasour. Idem quod *Raspatorium* aliquando.

RASPATORIUM, seu **SCALPRUM RASORIUM**, est instrumentum Chirurgicum, ossibus cariosis & squamosis abradendis, confectum. Gr. ῥαπέα vocant. B. *Ein rasper*. G. Das schroteisen, schrotmeißel. Gall. *Rugine*, *Ratissoire*. A. A Grater or rape.

RASPATORIUM, seu **RADULA**, à radendo, est instrumentum ex lamina ferrea pertusa & asseri parvo affixa, cujus inæqualitate & scabritie, radices, ligna &c. raduntur, Gr. ῥαπέα. B. *Ein raspe*. G. Raspel. Gall. *Rape*, *Racloir*, *Ratissoire*. A. Rasp.

RATIONIS OS, idem quod *Sincipitis*.

RAUCEDO, Gr. βραχύνω, est vox rauca, acutie strepens, absque ulla soni glabritie vel claritate, & exilis, sic ut sæpè non audiatur, nisi à propè adstantibus, adest etiam in hac sibilus aliquis: orta à siccitate vel asperitate Instrumentorum formandæ voci inservientium, hinc consequitur vel tussim, vel susceptum frigus, vel crapulam, vel nimios clamores, vel pulverem in fauces illapsum, vel consumptionem Instrumentorum vocalium à lue venerea: vel denique abusum ciborum aut Medicamentorum acrium. B. *Heesheid*. G. Heifcherkeit. Gall. *Enrouëment*. A. Hoarsness.

RAVED SENI, est Rhabarbarum Orientale.

RECEPTACULUM CHYLI, idem quod *Sacculus Chyliferus*.

RE-

RECEPTACULUM CHYMICUM, est vas amplum, in quo guttæ & vapores destillantes ex rostro vasis, in quo Corpus destillandum habetur, excipiuntur: vocatur & *Recipiens*, & *Excipulum*. B. *Der ontfanger*. G. Vorlege glasz, receptackel, eine recipient. Gall. *Un Recipient*, *Balon*. A. A recipient, receiver.

RECEPTUM, idem quod *Formula*.

RECIDIVUS MORBUS, est, quando materia à prior morbo relicta, vel corporis morbosa diathesi non satis mutata in sanitate requisitam conditionem, denuò recru- descit & eundem similemve morbum resuscitat.

RECRUDESCENTIA, est, quando morbus jam desinens, aut mitis factus, denuò, ad eundem vigorem redit.

RECTIFICATIO, est destillatio repetita liquorum jam antea destillationi subjectorum, ad eos magis purificandos & exaltandos. B. *Derbeteringe*. G. Verbesserung, das rectificiren. Gall. *Redification*. A. Idem.

RECTI MUSCULI, habentur inter externòs abdominis Musculos: in quibus arteriæ & venæ Epigastricæ ab interna parte ascendunt, tum à mammariis interius propè mamillam descendunt. Circa Medium abdominis in latitudinem majores inscriptionibus binis, ternis, interdum & quaternis, in plures veluti musculos dirimuntur. Ad mucronatam pectoris cartilaginem, costarumque trium vel quatuor cartilagine, exortu carnosus sunt, in ossè vero pubis, valido tendinosoque corpore defixi. Duo porrò paria dicuntur *Musculi recti Majores & Minores capitis*. Par rectum majus, parvum est carnosum & gracile. Oritur à secunda colli vertebra, & desinit in Medium occiput, *Minus rectum* sub priori latet, venit à prima colli vertebra, & in Medium occiput terminum assequitur. Caput ambo retrorsum leviter ducunt & ad latus. B. *Der rechte spier*. G. Der rechte musz. Gall. *Muscles droits*. A. The Right muscles of the Abdomen.

RECTUM INTESTINUM, est omnium & præcipuè Crassorum intestinorum ultimum, incipit à coli fine, & desinit in anum, gaudet musculis sphinctere, & duobus dilatatoribus. B. *Der aars-darm / endel-darm*. G. Der mast-darm, ars-darm, affterdarm. Gall. *Le Boyau Culier, le Gros Boyau, le Rectum*. A. The stright Gut.

RECUTITUS, sive **APELLA**, est cui portio præputii

refecta fuit, ut in Judæis & Mahometanis. B. *Befneden*. G. *Befchnitten*. Gall. *Circoncis*. A. *Circumfised*.

REDUCIA, idem quod *Paronychia*.

REDUCTIO, est Metallorum ab acido aliquo corroforum, mediante Alkali quopiam, nempe acidum abforbente, vel mutante, in pristinam denuò formam fusio.

REDUVIA, est levis quædam cuticulæ ad unguium radices fissura. Nonnulli sic quoque *Paronychiam* vocant. B. *Pijn-nagel*. G. *Nagelzwang*, der wurm oder das ungenant am finger. Gall. *Panaris*. A. The Loofness or cleft of the Skin about the root of the nails.

REFECTIVA, idem quod *Analeptica*.

REFICIENTIA, idem quod *Analeptica*.

REFRIGERATORIUM, est vas ligneum, aquâ plenum, cui fistula recta vel spiralis ex stanno vel plumbo inest, quâ aqua destillata, refrigerandi gratiâ perfluit. B. *Een koelvat*. G. Ein kuehl-fasz. Gall. *Refrigerant*, *Refrigeratoire*. A. A cooling vessel.

REGENERATIO, sive PALINGENESIA, Chemicis vocatur quando res quædam operationibus in aliam formam redactæ, ope aliarum operationum, vel peregrinorum additorum, in eandem naturam, quâ prius gaudebant, reducuntur.

REGIMEN, vox recepta est in arte Medica, denotans certam & à medico imperatam diætæ & victûs rationem, tam in statu sano quàm morboso. Chymicorum turba etiam de Regimine ignis jactat, atque in eo suos habet gradus. Vide *Gradus*. B. *Beftuur* / *regeeringe*. G. *Regierung*. Gall. *Regime*. A. Idem vel Governing.

REGINA PRATI, est *Ulmaria*: sic dicitur, quod tam lætè caput in pratis præ cæteris plantis erigit. Vide *Ulmaria*.

REGISTERES, REGISTRA seu VENTILA, spiracula furni sunt, quæ aër ingreditur sub venti specie, vel quibus supernè exit, & quibus hinc pro operatoris intento dirigitur ignis, iis enim clausis, ignis debilior fit, verùm apertis intensior. Gr. *Ἐπίσθια*. B. *Logtgaten* / *regeerppen*. G. *Luffloch*. Gall. *Soupirail*. A. A hole to let in Aire.

REGIUS MORBUS, vide *Icterus*.

REGNUM, est certa quædam reductio rerum in tellure

re

re nostra reperiendarum ad aliquam classẽ generalem, quæ omnes in quibusdam proprietatibus conveniunt: Tale in medicina constitutum fuit triplex. 1. *Vegetabilium*, continens sub se omnium plantarum genera. 2. *Mineralium*, continens omnia, quæ ex terra effodiuntur, neque tam manifestam ex suo semine ac vegetabilia originem habent. 3. *Animalium*, complectens omnia animantium genera in quovis medio vitam suam degentia. B. *ἄψα* / *geflagt*. G. Reich. Gall. *Regne*. A. Kingdome.

REGULUS, Chymicis usitatissima vox est, qui in probatione aut fusione alicujus mineræ, illud quod manet in crucibuli fundo vel cupula, *Regem* vel *Regulum* appellant, fortè quia erat totius nobilissima essentia. B. *ῥοιningsken*. G. Der Koenig. Gall. *Regule*. A. Regule.

RELAXANTIA, vide *Chalastica*.

RELAXATIO, est quarundam partium, uti musculorum, vasorum & membranarum dilatatio ultra elasticitatis suæ, h. e. virtutis contractoriæ, tonum, quâ partes in functionibus suis sanis impediuntur; uti in Strabismo, Varice, Aneurismate, Hernia &c. Gr. *χαλασις*, *ἄνοις*, *καύσις*. B. *En verwijdering* / *verlamming*. G. Das nachlassen, das erweitern. Gall. *Relachement*. A. A rereleasing, loosening.

REMEDIUM, idem quod *Medicamentum*, seu *Auxilium*.

REMINISCENTIA, Gr. *ἀνέμνησις*, est perceptio, quâ rerum antea perceptarum ideæ, menti sensatione, vel aliâ perceptione impressæ, per earum vestigia vel imagines cerebro impressas, vel voces aut alia earum signa oblata, animæ mediantibus spiritibus animalibus, in sensorio communi, rursus offeruntur; vel reminiscencia est arbitraria rerum cerebro antea impressarum, ad suos usus depromptio. B. *De geheugenisse*. G. Gedächtnus. Gall. *Reminiscence*, *Souvenance*, *Souvenir*. A. Remembrance.

REMISSIO FEBRIUM, est incalescentiæ supra modum sanguinis cessatio, quæ in febribus intermittentibus absolvi integrè solet, in continuis verò partialis.

REMORA ARATRI, est Ononis, dicitur quòd in opere arantes boves subindè sistat. Vide *Anonis*.

REMORA, est Instrumentum Chirurgicum apud Hildanum, quo os femoris restituitur.

REMULUS, vide *Costæ*.

RENES, Gr. νεφει, bini sunt in abdomine, sub peritonæi duplicatura positi, propè diaphragma, multa pinguedine involuti, ad eandem ferè altitudinem quam Hepar & lien, quæ illos quoque tegunt; dexter in homine inferior est quàm sinister, accipiunt arteriam ab aorta perpendiculariter emissam, quæ dividitur in plurimos ramos vermiculari reptatu currentes, & in se hiantes, ex quibus fistulæ laterales minimæ oriuntur, quæ in corpora papillaria duodecim terminantur, & Urinam à sanguine secretam evehunt in pelvim renis, in qua pariter similes fistulæ ab innumeris glandulis oriundæ in eundem usum desinunt: uterque ren emittit unam Venam, *Emulgentem* dictam in *cavam* statim terminatam; Nervisque quamplurimis & lymphaticis vasis gaudet. B. *De niere*. G. Die niere. Gall. *Les Roignons*, *Reins*. A. The Reynes, Kidneys.

RENES SUCCENTURIATI, vide *Capsula Atrabilaria*.

REPELLENTIA, sunt, quæ ut dicunt, Veteres, suâ frigiditate, vel astringendi vi, fervorem & affluxum humorum reprimendo, ac poros & meatus partium claudendo, intumescèntiam partis imminuunt, & allabentes humores alio pellunt. Hæc horum medicamentorum actio à nonnullis medicis circulationi sanguinis & humorum repugnare asseritur: tamen experientia multiplex, & solida ratio pro his medicinis militare videntur. Gr. *Απορροητικα*. B. *Te rugdijvende middelen*. G. Zu rueck treibende mittel. Gall. *Repercussifs*.

REPERCUTIENTIA, idem quod *Repellentia*.

REPOSITIO, est operatio Chirurgica, quâ membrum aliquod, quod loco suo debito excidit, cum violentia & artificiosè, in pristinum locum reponitur. B. *Perstellung*. G. Herstellung. Gall. *Replacement*. A. Idem.

RESEDA, est planta, quæ habet caulem excavatum, striatum, villosum, ramosum, curvum: folia alternatim disposita, profundè incisa, crispata: flores sunt anomali, in summitate caulium crescentes, coloris flavi, flori succedit capsula membranacea, triangularis, oblonga, continens semina exigua, obrotunda, nigra: radix est longa, tenuis, lignosa, alba, acris: hæc planta crescit in pratis: dici videtur, à resedandis doloribus, collectionibus, inflam-

flammationibusque, habet succum mollissimum hinc credibile est eum dolores sedare. B. *Dreemde raket.*

RESIDENTIA, est crassamentum seu fæces quæ in liquoribus turbidis ad fundum subsident.

RES NATURALES, sive RES DEBITÆ aut ORDINATÆ, vulgò recensentur tres: Sanitas, Sanitatis causæ, & Sanitatis effecta. Alii septem enumerant, ut Elementa, Temperamenta, Humores, Spiritus, Facultates, Actiones: sed Elementa & Temperamenta pertinent ad Phycam: Humores, Spiritus & Partes, sanitatis causis annumerantur, quæ constant ex bona temperie & apta conformatione; Facultates & Actiones, sub Sanitatis effectis constituntur. B. *Natuurlyke dingen / vel potius de behoorlyke vel oydentelyke dingen.* G. *Natuerliche sachen.* Gall. *Choses Naturelles.* A. *Natural things.*

RES NON NATURALES, sunt sex, Aër, Cibus & Potus, Motus & Quies, Somnus & Vigilæ, Animi pathemata, Excreta & Retenta, sic appellantur, quia si modum excedant, sæpè morbis ansam præbent. Hisce meritò à Sennerto aliisque adjunguntur *Applicata* corpori externa, uti sunt balnea, fomenta, emplastra &c.; omnia enim hæc bono usu adhibita, corpori profunt, & ipsi naturalia fiunt; verùm abusu, nocent. B. Dicuntur *niet natuurlyke dingen / sed potius noodzakelyke dingen.* G. *Unnatuerliche sachen.* Gall. *Choses non Naturelles.* A. *Not natural things.*

RES PRÆTER NATURAM, sunt Morbus, Morbi causæ, & Symptomata sive morbi effecta, quorum præsentia, illa quæ in corpore sano fieri debebant, nunc impediuntur, adeoque abundant in corpore. B. *Tegetuurlyke zaken vel zondigende dingen.* G. *Über natuerliche sachen.* Gall. *Choses contre Nature.* A. *Things Against Nature.*

RESINA, est corpus in certò frigoris gradu durum, fragile, pellucidum, ad calorem liquefcens, & diffuens, in aqua non solvendum, in oleo, & in alcohole diluendum, in igne ardens instar olei. Gr. *ῥητινῶν*, sunt arborum aut herbarum concretæ lachrymæ, ut *Mastix, Thus, Ammoniacum, Terebintina* &c. quæ tempore & solari calore indurantur, substantiæ pinguis, inflammabiles, & in oleo solubiles sunt. B. *Harg.* G. *Hartz.* Gall. *Resine.* A. *Rosin.*

RESOLVENTIA, sunt medicamenta, quæ liquidorum animalium moleculas, quæ præternaturaliter coiverant in se, in naturales iterum discernunt, adeoque eas vel circulares attenuant, vel hærentes in loco dividunt, & circulationi restituunt. B. *Openende of ontstoppende middelēn.* Gall. *Remedes Resolvans, Aperitifs.*

RESOLUTIO, idem quod *Paralyfis.*

RESORBENTIA VASA, vide *Absorbentia.*

RESPIRATIO, est thoracis alterna dilatatio & collapsus; quæ priori aër per os, nares, asperam arteriam in vesicularem pulmonum substantiam intrat, eam suâ gravitate & elasticitate expandit, sanguinis fluxum per arterias venasque adjuvat, & in sanguinem agit ob Thoracem ampliatum per contractionem muscutorum intercostalium, & diaphragma planius redditum: & quo posteriori aër ex pulmonis compressi vesiculis, aspera arteria, ore & naribus expellitur, ob thoracem collapsum vi cartilaginum costarum agentium, cessante sc. causâ actionis muscutorum intercostalium, sed pressione muscutorum abdominalium agente in viscera, adeoque diaphragma intus in Thoracem intrudente, & simul juvantibus contractionem Thoracis musculo triangulâri aliisque &c. Binæ hæ actiones sunt maximè necessariæ ad Vitam in animali perfecto, his enim impeditis vita cessat, quia humorum circulatio per vasa sua cessat. B. *De ademhaling.* G. Das athem holen, die lufft ein-und autz ziehen, athemzuge. Gall. *Respiration,* A. A breathing.

RESTA BOVIS, est *Ononis*, dicitur, quòd arantes boves nonnunquam sistat. Vide *Anonis.*

RESUMPTIVA à *Resumere*, seu *Restaurantia* à *Restaurare*, dicuntur pectoralia & alimentosa, ad ægros extenuatos restaurandos.

RETE MIRABILE, sic dicitur ob mirabilem structuram, constat ex plurimis arteriis & Venulis, subjicitur cerebri basi & glandulam pituitariam in ambitu suo complectitur, à lateribus ossis sphenoidis: usus est ne sanguis subito nimis ad cerebrum ruendo, aliquo modo supprimatur; in homine & equo, qui generosos effectus edunt, non ita invenitur. B. *Net wondernet.* G. Das wundernetz. Gall. *Rets merveillex.* A. The wonderful net.

RETICULARIS PLEXUS, idem quod *Choroides.*

RE

RETICULUM, est membrana complicata, tenuis, plurimis arteriis, venis, & copiosa pinguitudine conspicua, intestinis superextensa: situm est in abdomine per totam ferè ejus anteriorem partem, immediatè sub Peritonæo expanditur superius lienem, jecur, quâ parte cavum est, ventriculi fundum, ejusque partem posteriorem, Pancreas, intestinum Colon, ac ipsum dorsum attingit, hinc super intestina latum, iisque immediatè incumbens, ad umbilici regionem ferè semper desinere videtur, sed ad os pubis usque plerumque pertingit, semper enim eo usque extendi potest, idque confirmat ejus aliquando in scrotum delapsus, licèt id plurimi negent Anatomici, quia in demortuis ad umbilicum usque retractum observatur: duabus lamellis composita videtur, quarum posterior seu inferior à Peritonæo oritur, cui ad undecimæ circiter thoracis vertebræ altitudinem, ubi Aorta sub diaphragmate descendens venam cavam tangit, conjungitur, ejusque interventu firmissimè dorso alligatur, hinc sinistra ejus pars Colo quatenus ventriculo subjacet, nec non Pancreati adnata, versùs anteriora sinistrorsum tendit, lienis cavo necètitur ac fini anterioris lamellæ continuatur; dextra verò intestino duodeno & ventriculo connascitur ad hepatis cavum, ubi vena portarum illud ingreditur, pergit, parvo ejus lobulo sese jungit, & superior lamella dici incipit; hæc itaque hic loci inferiori continuata concavæ jecoris parti adhærens, ad sinistram latus reflexa, duodeno, pyloro, fundo ventriculi inseritur, hinc ad lienem delata lamellæ inferiori occurrit, unamque continuam membranam cum ea constituit, adeoque reticulum hoc orbicularem quasi format elliptin ad spinam dorsi elatiorem, ad fundum, ventriculi decliviorum; cæterum inferior lamella subter ventriculum progressa toti ejus posteriori sedi substernitur, via declivi versùs anteriora vadit, ibi superiorem membranam contingit, indeque ambo sibi invicem incumbentes in quibusdam locis liberè, in aliis arcuissimè affigitur intestinis. vide *Epiplon & Omentum*.

RETIFORMIS PLEXUS, vide *Plexus Retiformis*.

RETIFORMIS TUNICA, est quædam interioris substantiæ nervi optici in oculo expansio, instar veluti fericeo villos formans eminentes, tenerrimos, posticè & lateraliter humorem vitreum ambiens, quæ se habet ut paries

al-

albatus in camera obscura, qui species visibiles per foramen camerae atratae admittas excipit representatque. Vide *Amphiblestroides*. B. *Net netblies*. G. Das netz häutlein. Gall. *La Rétine*. A. The netlike tunicle.

RETINA TUNICA, vide *Retiformis* & *Amphiblestroides*.

RETORTA, CORNUTA sive MATRACIUM, est vas Chymicum, ex vitro, lapide, ferrove conflatum, figura rotunda, ad cujus latus rostrum est flexum, retortum, & cavum, quo destillanda ingeruntur & egeruntur. B. *Retort / kromhals*. G. Eine retorte, storckenschnabel. Gall. *Cornue, Retorte, Matras*. A. A Retort.

REVERBERATIO CHYMICA, est ignitio, quæ corpora igne vivo, in furno reverberii, calcinantur. Vide *Ignis actualis*.

REVERBERIUM, est fornax chymica, quæ corpora ignienda vel destillanda, per ignem undique à parietibus reflexum in ipsa corpora vel vasa continentia, calcinantur vel reverberantur. B. *Ret weersluit oven*. G. Ein reverbirer ofen. Gall. *Reverbère*. A. Reverberatory.

REVIVIFICATIO, est, quando ex gr. Mercurius ex cinnabari, additione salis alicujus, de novo suscitatur. B. *Herlevendig-making*. G. Wiederum lebendig werden. Gall. *Revivification*. A. Reviving.

REVULSORIA V.S. est operatio quæ, sanguis in partem aliquam irruendo nimis agens, in contrariam, per venam, in parte satis remota opposita incisam, avertitur, ut ex parte affecta id quod hæret expellatur, vel si vasa rupta sint, minori vi nunc pressa tempus se constringendi adipiscantur: hæ leges circulationis, licet contradicantur, ex legibus hydraulicis verè demonstrantur. B. *Afleding der bogten*. G. Das ableiten. Gall. *Revulsion*. A. Idem.

REVULSIO, vide *Antispasms*.

RHA, idem quod *Rheum*, & ita per excellentiam vocatur *Rhaponticum*, ab amne *Rha* nominatur, qui suas aquas per Tanaim fluvium tandem in Pontum Euxinum evomit. Alii putant rha significari radicem, & radicem esse ponticam. Est radix purgans, flava, longior Rhabarbaro.

RHABBARBARUM, est Lapathi species: quæ habet folia ex radice erumpentia valde magna, ampla, lata, ferè

rotunda, crassa, caulibus longis, crassis, & nigricantibus adhaerentia, coloris sunt saturatè viridentis, gustus acidi fatis grati, in medio hujus foliorum secundo aut tertio anno protruditur caulis crassus & robustus, non tam altus quam Lapathi hortensis Patientia dicti caulis, quam amplectuntur folia minora, sed etiam rotunda: in summitate caulis spicatum proveniunt flores herbacei, albidi, hexapetaloides, in limbo exteriori muscoli, herbacei in medio; floribus deciduis succedunt semina triangularia, splendentia, subflava, vel rufa, tribus foliolis vice capsulae aliorum Lapathorum more inclusa: temporis lapsu radix grandescit, multis propaginibus hinc inde propendentibus, oblonga, tuberosa, circularibus zonis rugosa, tuberibusque inaequalis, communiter ponderosa, foris est coloris rubentis vel fusci, intus crocei; ablato cortice exteriori, radix apparet sublutea, multis venis rubicundis ipsam percurrentibus; saporis est amaricantis, & lentè viscedinè subadstringentis, nauseoli odoris pontici debilis, idem ferè, ac *Rheum*; sed melior radix est flavi coloris, quæque rara existit, & minorem stypticitatem habet, & quæ in mandendo glutinosa est cum levi tamen adstrictione, & croceæ tincturæ, cum varietate coloris dilute ex carneo colore rubens, & intus variegata instar nucis moschatae diffractæ: commendatur etiam quæ est gravis cum raritate sua, & in qua etiam contractis frustis invenitur digregatio ex ruffo & glauco: frustis majoribus, cum difficilius siccantur, & sæpius intus putrescant, non fidendum, quandoque enim superficies exterior elegans, interior verò putrida existit atque cariiosa, adeoque sæpius frustra mediocria sunt meliora: Rhabarbarum quod itinere terrestri advehitur, præfertur illi, tanquam citius corruptibili quod navibus adfertur; mitissimè purgat, & astringit. Volunt nomen componi ex *Rha* radice, & barbarum, ac si esset Barbarorum radix. Duplex est *Verum de Levantes*, quod flavum & melius de quo actum: alterum *Muscoviticum*, quod habet corticem crassum, lignosum, colorem obscurum, valdè est ponderosum, humidum, & corrumpi proclive, adeoque deterioris notæ. Dicitur Arabibus *Raved*. In China provenit, undè in Indiam & Turciam, hinc Venetas defertur, & quidem vel navibus vel itinere terrestri. Gall. *Rubarbe*. Vide *Rhaponticum*.

R H A B.

RHABDOIDES SUTURA, idem quod *Sagittalis*.

RHACHIS, idem quod *Spina Dorſi*.

RHACHISAGRA, eſt *Arthritis Spinalis*, in dorſo.

RHACHITÆ, vocantur muſculi dorſales, qui univerſis coſtarum commiſſuris, in toto thorace, ſuperinjecti ſunt, à poſteriore parte, nihil relinquentes, quod non contegant, ſed omnes coſtarum radices, & vertebrarum proceſſus, qui à lateribus ſunt, adhæc, quid inter ipſas radices eſt, complectuntur. B. *De ruggegraads ſpieren*.

G. Die mæußle des rueckgrades. Gall. *Muſcles de l'Epine du dos*. A. The muſcles of the Chine bone.

RHACHITIS, eſt medulla ſpinalis, quæ ſuo loco videatur. Item, morbus ex Anglia oriundus, ad Batavos, Germanos &c. diſperſus, infantes juniores anno ætatis plerùmque ſecundo invadens, qui eſt inæqualis nutritio cum partium laxitate, mollitie, debilitate, languore, ignavia, torpore, capite juſto majore, infra caput macie, protuberantiis circa articulos, incurvatione oſſium, anguſtia pectoris, tumida abdominis impletione, Hypochondriorum tenſione, ſiti inextinguibili, tuſſi &c. nomen ab Anglis inditum eſt, *the Rickets*: ſed quia dorſi ſpina in progreſſu morbi quandoque afficitur, ſemper ferè verſus dextrum latus ſe incurvando, haud incongruè à Cl. Gliffonio Rhachitidis nomine indigatur. G. *Lendenbang / engelſche ziekte*. G. Lenden kranckheit, die engliſche ſiechte. Gall. *Rhachitis, ou Charte*.

RHACHOS, à *ῥήγνμι* rumpo, eſt linteamentum lacorum & detritum, & exinde ulcera quædam hoc modo nominantur, quæ lacera ſunt & detrita. Dicitur & *Rhacofis*. B. *Gen geſcheurde zweer*.

RHACOSIS, idem quod *Rhacos*.

RHAGADES, Latinis *Sciſſura, Fiſſura, Rima*, ut in aliis corporis partibus accidunt, ut manibus, pedibus, labiis, uteri oſtio: ita etiam in ano, ac recti inteſtini extremitate, ac in ſphinctere ſeu muſculo anum claudente accidere poſſunt. Suntque rhagades ſeu ſciſſuræ ani, oblonga quædam ulcuſcula ſine tumore, iis ſimilia, quæ interdum in manibus à magno frigore excitantur. Suntque alia ſuperficialia ſaltem, alia profundiora: alia ſine duritie & callo, alia calloſa latera habentia: alia humida & ſaniem fundentia, alia ſicca & cancroſa, à *ῥήγνμι*, rumpo.

po. B. Bersten / klooben des fundamentz. G. Die
schrunden an händen und fuessen von der kält. Gall.
Fentes, ou crevasses qui viennent à plusieurs parties du
corps. A. Chinks, Clefts.

RHAGOIDES, est *Uvea Tunica oculi*, quæ & *Perforata* à structura vocatur, alias & *Choroïdes*. B. Het dzui-
ben-vliesz. G. Das trauben häutlein, das schwartze häut-
lein des augs umb den stern. Gall. l'Uvée. A. The grape-
like tunicle of the eye.

RHAMNUS, est arbuscula spinosa crescens aliquando
ad altitudinem arboris, ejus truncus est mediocriter mag-
nus, corticem similem cerafo habens: lignum est substa-
vum: rami spinas quasdam Pyrum sylvestrem referentes
habent: folia sunt ampla, viridia, mali foliis minora, in
margine leviter denticulata: flos parvus, monopetalus,
infundibuliformis, quadripartitus, in cujus fundo stamina
surgunt cum pistillo, quod deinde abit in baccam mol-
lem, succo virente plenam, Frangulæ parem, magnitudi-
ne pisi, per maturitatem nigram; in qua grana ut pluri-
mum quaterna, Pyrorum granis penè similia, figurâ ferè
triangulari, cortice nigricante, callosa, hinc gibba, indè
verò plana; sapor baccarum amarus & subadstringens, &
qui facillè gustanti nauseam movet; habet & succus pecu-
liarem sibi odorem: volunt dici quasi *quor mbr*, corrup-
pens robur. B. Rhyrn-bezie-booni / duinbezie-booni. G.
Kreutz-beer, wegen-dorn, sand-dorn, weiden-dorn. Gall.
Bourg-Epine, Nerprun. A. Rhamn, Christs thorn.

RHANTERES, dicuntur oculorum anguli interiores,
naso proximi: qui & *πηραι* vocantur, seu *Fontes Lachry-*
marum. Vide *Canthus*.

RHAPHE, SUTURA, quando vulnera consuuntur
mediante emplastro conglutinante. Item suturæ cranii ita
vocantur, de quibus suo loco. Vide *Sutura*.

RHAPHANUS, idem quod *Rhaphanus*.

RHAPONTICUM, eadem ferè radix est ac *Rhabarba-*
rum, sed magis oblonga, imò & vires eadèdem. Sunt qui
putant *Rhabarbarum* & *Rhaponticum*, eandem esse radi-
cem, prout hodie in officinis prostat; suprema nempe &
crassa radice pars esset *Rhabarbarum*, inferior & crassa
Rhaponticum, ut censet Cl. *Comelinus* cum *Hermanno*;
credit autem Cl. *Tournefortius* peculiarem esse plantam,
quæ

quæ etiam nunc in hortis colitur, & à Prospero Alpino descripta reperitur. Est species Lapathi, quæ florem habet monopetalum, campaniformem, & multifidum; ex cuius fundo pistillum surgit, quod deinde crassescit femine factum triangulari, capsulâ triangulari pariter per maturitatem ita allixo, ut ab ipso divelli nequeat; differt quoque à Rhabarbaro, quòd radix sit levior, minus compacta, minus odora, minus amara, si masticatur Rheo est viscosior. Defertur ad nos ex Asia, sic fortè vocatur ex *Rha*, radice, & *Ponticum*, quia in Ponto nascitur. B. *liapontictum*. G. Rhapontick. Gall. *Rhapontic*. A. Idem. Datur & alias species Rhapontici, quæ est Rhaponticum vulgare, seu centaureum majus, sive Pseudo Rhaponticum, quæ est planta, quæ caules dimittit quatuor vel quinque pedes altos, rotundos, rectos, ramosos: folia sunt magna, oblonga, valdè divisa: flos est flosculosus constans flosculis multifidis, Embryoni infidentibus, & calice squammoso non aculeato comprehensis; Embryo autem abit deinde in semen pappi instructum, oblongum, splendens: radix longa, crassa, recta, carnosa, extus nigricans, intus rubescens, saporis dulcis, postea adstringentis & acris: crescit hæc planta in montibus. Gall. *Grande Centaurée*.

RHEGMA, est partis alicujus ruptio: ut ossis, peritonæi, oculi &c. à *ρηγνυμι* rumpo.

RHEUM, idem quod *Rha*.

RHEUMA, dicitur vulgò humoris è naribus in subjectas partes fluxio; verùm est, obstructio vasorum minorum lympham vehentium, undè tumor cum dolore partis, sed non veluti in inflammatione sanguinea, non enim suppuratur, & contingit in partibus plerùmque tenerioribus & membranosis, ut in membrana narium, faucium, œsophagi, &c. à *ῥίω* fluo. B. *En bloepinge / snof / zinkinge*. G. Ein flusz. Gall. *Rhume, Catharre, Fluxion*. A. Rheume, Catharre.

RHEUMATISMUS, est dolor atrocissimus, dilacerans, & minimo motu summopere excitatus, vagus, obsidens articulos nunc hos, nunc illos, sæpè fixissimus in parte, cum tumore & rubedine loci quem occupat, & cum febre continua incipiens, quæ postea lenitur & ex intervallicis longis quandoque redit; cujus causa est inflammatio,
in

in arteriis lymphaticis membranarum juncturas ambientium ob materiæ inflammantis naturam non suppuranda, estque hic morbus arthritidi & podagræ affinis, à ῥέμα fluo, undè Rheumatici dicti. B. *Blöepinge*. G. Das fließen, ein flusz. Gall. *Fluxion, Rhumatisme*. A. Rheumatism. Lusit *Curimentos*.

RHEXIS, idem quod *Rhegma*.

RHINENCHYTES, est siphunculus, quo medicamenta naribus immittuntur, ex ῥίς nasus, & ἔγχυσις immitto. B. *En neus spuit*. G. Nasen spruetze. Gall. *Siringue pour le nez*. A. The nostrils syringe.

RHIZOTOMUM MEDICAMENTUM, est quod morbum funditus & radicitus evelit, ex ῥίζα radix, & τίμασι seco. B. *Jets dat tot de wortel uytdeyft*.

RHODELÆON, est oleum rosarum, ex ῥόδον rosa, & ἔλαιον oleum. B. *Rosen-olte*. G. Rosen-oel. Gall. *Huile de roses*. A. Oly of roses.

RHODIA RADIX, est Telephii species, sic dicitur quòd ejus radix contrita Rosas oleat: ῥόδον enim est rosa. B. *Roze-wortel*. G. Rosen-wurtzel. A. Rose wort.

RHODINUM, est acetum rosaceum, aut aliud quid ex *Rosis* paratum, à ῥόδον rosa.

RHODIUM LIGNUM, Asphalatorum quatuor modernis innotuerunt species, cortice cinereo, ligno purpureo seu Dioscoridis. Secunda, colore Buxi. Tertia, Albicans torulo citreo. Quarta rubens. Verùm officinæ nostrates non nisi secundam & tertiam suppetunt. Prior est Asphalati species Lobelii. Posterior dicitur *Rhodium, Lignum*, quibusdam *Agallochum, Oleaque Æthiopica, Rhodium Lignum* vulgare roseum habet odorem, durum est, in Insula Rhodo insulisque fortunatis, altitudine unius hominis crescens, crassitie cerasi, colore ferè macis. B. *Rhodes hout & rozen hout*. G. Rodiser-holtz, rosen-holtz. Gall. *Bois de Roses*. A. Rose-wood.

RHODODAPHNE, est Nerion seu Oleander, sonat Laurum roseam: sic nuncupatur à flore, rosa simili & foliis Laurinis, ῥόδον est rosa, & δάφνη Laurus. Vide *Nerion*.

RHODODENDRUM, idem quod *Rhododaphne*, ex ῥόδον rosa, & δένδρον arbor.

RHODON, sive ROSA, vetustas ex sanguine Veneris & Turcæ ex sanguine Mahometis, ortam sibi persuadent,

cujus nomine folia rofarum humi jacere non patiuntur : hæc Gr. ῥόδον dicitur, quasi ῥόδον pro ῥόζον, ut Plutarcho, qui ῥόδον παλὸν τῆς ῥόδου (vel ῥόζου) ἔφασκε, quod largum odoris effluuium emittat, à ῥίω fluo. B. **Roos**. G. Eine Rose. Gall. *Rose*. A. Rose.

RHODOMELI, est mel rofarum, ex ῥόδον rosa, & μέλι mel. B. **Rozen honig**. G. Rosen honig. Gall. *Miel Rosat*. A. Honey of roses.

RHODONIA, idem quod *Rhodon*.

RHODOSACCHARUM, est saccharum rosaceum, ex ῥόδον rosa, & σάκχαρον Saccharum. B. **Roze suiker**. G. Rosen zucker. Gall. *Sucre Rosat*. A. Sugar of roses.

RHODOSTAGMA, est aqua rofarum, ex ῥόδον rosa, & στέλλω stillo.

RHOE, vide *Rhus*.

RHOEAS, fortè à ῥίω fluo, quia sterculi statim decidunt, sic vocatur Papaver Rhœas, sive Papaver erraticum rubrum, quod & inter frumenta sæpè reperitur. Contra affectus pleuriticos ejus tyropus & decoctio valdè prædicatur. B. **Roodenheul / wilden heul / kolle bloemen / hanker bloemen / klapper rozem / roosn rozem**. G. Clapper rosen & korn rosen. Gall. *Coquelicot*, *parot sauvage*, & *Confamons*.

RHOMBOIDES, est pars musculorum, initium habens à tribus inferioribus vertebrarum colli, totidemque superioribus vertebrarum dorsi spinosis processibus: mox oblique descendens, principio, sineque carnosum, ad scapulae basin fertur; quam retrorsum, sed & oblique sursum agit, ex ῥόμβος figura quadrata, & ῥόμβος forma. B. **Tarbots gelijke spieren**. G. Der rauten gleiche maulz. Gall. *Muscle Rhomboide*. A. The rhomboide muscles. Est etiam fasciarum species rhombi figuram representans. B. **Tarbots gelijke vierkante zwagtel**. Gall. *Bandage de figure Rhomboide*.

RHOMBUS, est species deligationis chirurgicæ, figura rhombum referens, hoc est quadrangulum æquilaterum, sed non rectangulum: hujus deligationis variæ describuntur species. B. **De tarbots band / scheebe-ruits zwagteling**. Gall. *Le Rhombus*. Dicitur & alia *Semirhombus* quæ vulneribus circa auris loca advenientibus inservit. B. **Scheebe-ruits-gewpze zwagtel / ooz-zwagtel**. Gall. *Demi-Rhombus*.

RHUS

RHUS five **RHOE**, **RHUS CULINARIUM**, **SUMACH**, est Arbuscula, quæ aliquando crescit ad altitudinem arboris; folia sunt pinnata, lata, oblonga, in margine incisa, rubicunda, Fraxini foliis ferè similia: flores in racemos sunt congesti, albi; his in terram delapsis succedit capsula quædam, compressa, ferè ovalis, membranosa, rubicunda, semen ejusdem figuræ habens inclusum, coloris rubri; sapor foliorum, florum, & fructuum est adstringentissimus; crescit in locis lapidosis, ejus fructus olim solebat cibus aspergi & in culinis adhibebatur loco salis ad carnem condiendam, hinc *Rhus culinaria* five *Obsoniorum* appellabatur: & quia usurpari cæperat à coriariis, *Rhoë Coriaria* dicebatur. Tinctores etiam illam plantam adhibent; semen, quod officinis in usu est, Botri in modum crescit. Provenit in Hispania, Italia, Ponto, & quod sumach virginianum vocatur, crescit in virginia. Nomen accepit à colore coccineo acinorum, à voce *ῥῖος* Latinorum ruffum manasse contendunt, fortè à *ῥῖος* fluo, alii ab *ῥοδρον* rubrum derivant. B. *Smak*. G. *Ferberbaum*, *gerberrinden*. Gall. *Rh*. A. *Sumach*.

RHYPTICA, sunt medicamenta detergentia & sordes abluentia. Quidam sumunt pro *Ruptoriis*, à *ῥῖος* sordes abluo.

RHYTHMUS, est certa pulsum, temporum, vitæ, ætatum & c. proportio, à *ῥυθμὸς* ad numeros aptos refero.

RHYTIDOSIS, est corrugatio alicujus partis, à *ῥυτίσις* in rugas contraho.

RIBES, five **RIBESIUM**, est frutex, qui habet ramos duros, tortuosos: folia subrotunda, viridia, dentata; flores sunt in racemos congesti, pentapetali; post flores succedunt bacca rotundæ, albæ, vel rubræ, politæ, molles, succum rubicundum vel album continentes, saporis acidiusculi & grati, quæ bacca multa parva semina includunt: vox Mauritanica, ideòque græcam nec latinam originem habet. B. *Malbezien* / *Teniberz* / *Wpna-bezien* / *St. Jans-bezien* / *St. Jans-druisjes* / *bezien over zee*. G. Johannes beer, riebefel. Gall. *Crosetier rouge de Jardin*, ou blanc. A. *Corence*, *Corents*, *Curranff*.

RICINUS, est planta, ad arboris altitudinem sæpè excrescens, ejusque formam habens, habet caules crassos, excavatos, lignosos, in superiori parte ramosos, coloris

purpurei, pulverem album farinam referentes habentes : folia in initio rotunda, sed postea angulosa, profundissime incisa, mollia, ampla : flores apetalii, steriles, exigui : fructus à flore remotus in eadem planta, trigonus, plerumque membranula involutus, tres loculos conficiens, in quibus singulis semen instar testitudinis oblongum, fat crassum, coloris lividi, saporis subdulcis, acris, nauseosi, medullam albam & teneram continens, hæret : hic fructus benè maturus, semina cum magno impetu ejicit : radix est crassa, longa, dura, alba, fibrosa : vulgò *Cataputia* major vel *Palma Christi*, vel *Manus Christi*, item *Mirabilis Arbor* ab proceritate, foliorum amplitudinem, florum suavitatem, seminum picturam, & exsultationem, *Ægypt.* Gr. *ῥίξ*, & *κρότων*. *Ricinus* & *Croton* à similitudine animalis, quod semen ejus referre videtur, nominata est. Sunt enim Gr. *Κρότωνς* & Latinis *Recini*, insecta animalia, quæ canibus præsertim adherent, quibus cibi nullus exitus est, colore livido, nullis discreta membris, in globum continuo crescentia, donec plenius saginata, post aliquot dies sponte suâ decidant. *B. Wonder-boom / molle-kruud / kruis-boom.* *G.* Wunder-baum, kreutzbaum. *Gall.* *Ricin*, *Palme de Christ.* *A.* *Palme de Christ*, wonder-tree, mole-wort.

RICINUS, est insecti species sub cute nostra.

RIGOR, Gr. *ῥίγος* à *ῥίγω* rigeo, est convulsio subitè incidens in cute, & quibusdam musculis artuum, lumborum ac colli, ita ut, qui corripitur rigore, primum sentiat concussionem ex subita & improvisa contractione, deinde aliquandiu ita contractus rigidusque manet : undè in hoc difert ab *Opisthotono* & *Emprothotono*, quòd in rigore nullum membrum distorqueatur ab ordinaria, quæ in motu corporis esse solet, figura, at si ritè perpenderit, *Rigor* est primus gradus, & viam sternit ad *Opisthotonum* vel *Emprothotonum*, utpotè qui non sinè rigore fiunt, sed ultra procedentes rigorem efficiunt cum insolita corporis figura : hic verò *Rigor*, de quo loquimur, vix alibi observatur, quàm in initio febrium intermittentium, & in omnibus fermè, qui moriuntur, undè manifestum, quòd fiat ab obstructione vasorum, per musculos quosdam currentium. *B. Stypvighaid.* *G.* Das erstarren vom frost, wen einen frewert im fieber. *Gall.* *Frison.* *A.* *Stiff.*

Ri.

RIMA PUDENDI, sive **FISSURA MAGNA**, est pudendi muliebris oculo apparens rima, quæ sic dicitur quia ab osium pubis inferiore parte ad anum usque ferè pertingit; ita ut inter illam & anum spatium, quod perinæum sive interfœmineum appellatur, vix pollicis transversæ latitudinem excedat. Hæc repetito coitu dilatatur; usus est ejus canalis modo penem tanquam in fossam dirigere, urinæ & menstruis exitum præbere, & fœtus exclusioni infervire. B. **De schamelheids spleet**. G. Die riefz der schamen. Gall. *La Grande Fente*; *Fente de la partie honteuse*. A. Split of the privities.

RIMA, est ossis fissura, quando os aut cranium ferè ruptum fuerit. B. **Œen spleet**. G. Ein spalt, ritz. Gall. *Fente*. A. Split, Cleft.

RIMULA LARYNGIS, est ea, quæ à cartilaginibus duabus Arytænoideis efformatur, & quæ ab epiglottidis cartilagine clauditur, ne quid cibi aut potus in laryngem incidat; nam si quid casu illabatur, illicò tussis oritur, & non rarò suffocatio, tunc nos Belgæ dicimus. B. **'t Is in de verkerde keel / het spleetjen des strottenhoofst**. G. Eine spalt der gurgel. Gall. *Ouverture ou fente du Larynx*, *Sifflet la Glotte*. A. Split of the gullet pipe.

RISIGALLUM, vide *Arsenicum*.

RISUS APIUM, est Ranunculi species; nomen accipit, quod in cibo sumptum mentis alienationem cum labiorum contractionem, eas convulsiones faciat, quæ risus speciem videntibus præbent, vocatur illa convulsio *Spasmus Cicicus* & *Risus Sardonius*. Sic etiam appellatur *Apiastrum*, sive *Citrago*, quia ea planta apes delectentur, iisque quasi risum pariant.

RISUS SARDONIUS, est spasmus utriusque maxillæ, *Oudaan* p. 333. est risus, sive faciei contractura risum simulans, in quo risu, nec voluntas, nec intellectus, ut causæ ullo modo concurrunt, sed illud sensitivum omni animali commune, hinc oritur à quacunque causa partes faciei contrahens, quæ in risu verò agunt: nomen Sardoni traxisse videtur ab Herba Sardoa vel Sardonia, ita dicta, à solo nativo Sardinia, ubi primo inventa fuit, quæ vocatur & Risus Apium.

ROB, idem quod *Apochylis*.

ROBERTIANA, seu **ROBERTI HERBA**, est Geranii

nii species, haud dubiè à superstitione aliqua Divi, quæ superior ætas mirificè imbuta fuit, appellatur.

ROBIGO, idem quod *Rubigo*.

ROBORANTIA, idem quod *Cordialia*.

ROBUB, idem quod *Apochylisma*.

ROBUR, est arbor glandifera, sic à vastitate & firmitate dicta.

ROCHUM ALUMEN, sive RUPEUM, orta à Gallicæ voce *Roc*, quod *Rupem* denotat, vulgò *Alumen Roche* vocatur. B. *Stilp-atun*. G. *Stein-alaun*. Gall. *Alun de roche*, ou de *glace*. A. *Rock alum*.

ROHOB, vide *Apochylisma*.

ROBELLA, vide *Ros Solis*.

RORIFERUS DUCTUS, idem quod *Ductus Chyliferus*.

ROS, Antiquis dicebatur, cum prima humiditas ab extremitatibus vaporum excidit, & in membrorum substantiam dispersa est. Ros, inquit *Galen. 7. method. 6.* tertia humiditatis species undè partes corporis nostri nutriuntur, quæ continetur in omnibus animalis partibus, ceu Ros quidam per earum substantiam sparsus: hæc est Antiquorum opinio, optimè verò sic vocari potest ille humor vaporosus, qui in abdomine animalium semper adest, sub specie vaporis exit, dum animal exenteratur, similis ros est in Thorace, & pericardio aliisque partibus perpetuo præfens, exhalans è vasculis minimis, ad obliniendas partes ac humectandas destinatus, per alia vascula continuo quoque absorptus. B. *Thau*. G. *Thau*. Gall. *Rosée*. A. *Dew*.

ROSA, est planta, quæ habet ramos duros, lignosos, spinosos, corticem plerumque spinosum: folia oblonga, dentata, aspera, pinnata, in impar extremum excuntia, finis pedunculi format ovarium sphericum, coronatum in fastigio suo corona profundè quinquefida, radiata, cujus segmenta longa, atque laciniata calicem referunt: flos est pentapetalus, cujus petali oriuntur ex margine interno calicis, undè & stamina numerosissima: ovarium emittit ex centro apicis capitulum tubis multis, fimbriatis ornatum, quod fit fructus unilocularis, sætus feminibus plurimis, angulosis, villosis, instructus apice foliaceo: hæc arbuscula crescit in hortis. B. *Rosen*. Gall. *Rosé*. Gr.

R' odor

ῥόδον, dicunt vocari ab oleo, vel per antiphrafin, quòd minimè oleat, num odorata existat, vel à Gr. *ῥόδα*, vel quòd rubricanti colore rubeat. Vide *Rhodon*.

ROSA, idem quod *Eryspelas*.

ROSMARINUM, ROSMARINUS, est Arbuscula, quæ habet caulem longum, tenuem, cineritium, habentem folia angusta, dura, non flexilia, in parte superiori viridia, in inferiori alba, odoris penetrantis, aromatici, saporis acris: flos est monopetalus, labiatus, cujus labium superius bifidum, & fursùm versùs posteriora revolutum est cum staminibus aduncis, inferius verò in tres partes divisum, media cochlearis instar excavata: ex calice autem bidentato vel tridentato surgit pitillum, posticæ floris parti adinstar clavi infixum, ac quatuor veluti embryonibus stipatum, qui deindè abeunt in totidem semina subrotunda, in capsula, quæ floris calix fuit, inclusa, & ad se invicem juncta: radix est fibrosa, minima: crescit hæc Arbuscula in regionibus calidis, ei nomen impositum videtur, quòd folia quâ parte minus viridia sunt, quandoque albedine quâdam aspersa sint quæ rorem videntur mentiri, quæ ipsa albedo quandoque etiam in parte viridiore observatur, vel nomen illud accepit, quòd collibus roribusque gaudeat marinis. Gr. *Λιβανιτις*, quòd odorem thuris seu olibani reddat. B. *Rosmaryn*. G. *Rosmarin*. Gall. *Rosmarin*. A. *Rosemary*.

ROSSALIA & ROSSANIA, sunt nomina Neapolitana, ab aliis *Purpura* vocantur & *Rubores*, ac Gr. *Ἐρυθηματα*. Sunt maculæ rubræ & quasi ignitæ, cum vix affatu digno tumore, per universum corpus, quasi quædam Erylipelata parva, in principio morbi seu die quarto vel quinto morbi erumpentia. Progressu morbi totum corpus occupant, ut id quasi ignitum appareat, ac si Erylipelate laboret; qui color in declinatione iterum, ut in principio, in maculas mutatur, quæ tandem septimo vel nono die evanescent, epidermide squammarum instar decedente.

ROS SOLIS, ROSELLA, DROSUM & SALSIRO-
RA, SPONSA SOLIS, nomen habet, quòd ejus folia, semper quasi rorida sint, est planta, quæ habet cauliculos exiguos, longos, inferius lanuginosos, folia obrotunda, concava, pallide viridia, tenuium rubescensiumque staminum veluti cilio circumquaque fimbriata, aspergine rori-

da guttularum, etiam per ferventissimos æstus pilis adhærescentibus, madida : flos est rosaceus, plurimis scilicet petalis in orbem positis constans, ex cujus calice tubulato surgit pistillum, quod deindè abit in fructum ovatum vel acuminatum, apice dehiscens, feminibusque factum subrotundis, vel oblongis : radix fibrosa, & tenuis instar capillorum. B. *Sonne-dauw* / *looppig-kruid*. G. *Sonnen-thau*, *sonthau*, *sondauw*. Gall. *Rosée du Soleil*. A. *Sonne dewe*, seu *dew*, *moror-grass*, *red-rot*, *youth-wort*.

ROSTRIFORMIS PROCESSUS, vide *Coracoides*.

ROSTRUM PORCINUM, vide *Dens Leonis*.

ROSTRUM, dicitur fistula illa quæ galeis seu capitellis destillatorii continua est, per quam ex galea liquor destillatur in receptaculum suppositum destillatur. B. *De bek* / *de suuit*. G. *Ein schnabel*. Gall. *Bec*, *Tuyau*. A. *Snoute*.

ROSTRUM, est forceps excisoria, & dicitur, pro varia figura, *Psittacea* & *Vulturina*, valet ad ossis aliquod frustulum, in curatione vulnere capitis, partim rumpendo, partim incidendo, auferendum. B. *En paptaig-hek* / *gieren-bek*.

ROTATOR MAJOR, & MINOR, sunt duæ Apophyses in superiore ossis femoris parte, Trochanteres dictæ, quarum major externa, minor interna; in quibus plurium musculorum tendines terminantur. B. *De dybeens dra pers*. G. *Des oben schenckels umdreher*. Gall. *Le Trochantere*. A. *Turner of the thigh*.

ROTULA, idem quod *Mola genu*.

ROTULÆ, vide *Tabellæ*.

ROTUNDUS MUSCULUS MAJOR brachii, qui brachium retro deorsum trahit, & deltoidei musculo contrariatur. Ab inferiore scapulæ margine & extimo angulo, undè transversas quasdam complectitur fibras radiosas, pronatus, brevi latoque tendine, brachii ossis infra cervicem definit. Alter *Rotundus Minor* est seu *Brevior*, totus carnosus est, qui initio acuto ex infimo scapulæ angulo pullulat; postea magis magisque crassescit ad medium usque ventrem, indè sensim gracilescens, acuto sine finitur in ligamentum, quo humeri caput vestitum est, obliquè situs est, aliisque *Transversus Musculus Brevior* appellatur. Videtur non sine ratione, partem esse præcedentis

tis rotundi majoris. Tertius *Rotundus* radii est, *Pronator* dictus, vide *Pronator*. B. *De ronde spier*. G. Der runde maulz. Gall. *Le grand Rond*. A. A round brawne.

RUBEFACIENTIA, sunt medicamenta, quæ externe cuti applicata, titillationem, ruboremque illi inducunt, adeoque inflammationem levem, suntque hæc varii gradus Gr. *φορυζωτρα*, & conveniunt ubi humores in locum alliciendi sunt. B. *Krootmakende of blaar trekende middelen*.

RUBEOLA est planta, quæ habet caules plurimos, tenues, quadratos, repentes: folia caulem ambientia, angusta, splendentia: flores in summitate ramorum crescunt, parvi, in quatuor partes divisi, coloris rubri, aliquando albi, odoris grati, Jasminum redolentes: succedunt floribus semina bina sibi mutuo adhærentia, aspera, oblonga, pulpam albam continentia: radix est fibrosa, longa, lignosa, crassa, nigra: Rubeola dicitur quasi Rubia parva, quia hæc planta parvam Rubiam refert; vocatur etiam Cynanchica à Cynanche Angina, quia Anginam curare dicitur.

RUBEOLA, est species variolarum vel morbillorum, sunt enim exanthemata tubercula rubra, cum calore ac tussi invadentia, morbillis minus periculosa. Invadunt autem quandoque sola, quandoque inter variolas insperguntur, quandoque iis sanatis superveniunt. B. *Krootjonk*. G. Ein roetheln sive roetteln à rubore appellant.

RUBIA, est planta, quæ habet caules longos, farnetosos, quadrangulares, nodosos, asperos: folia oblonga, angusta, caulem in formam stellæ ambientia, numero incerta, aspera: flos est monopetalus, campaniformis & multifidus; calice abeunte in fructum ex gemellis baccis constantem semine ut plurimum fætis umbilicato; baccæ sunt nigrae, sibi invicem adhærentes, succo plenæ: radix oblonga, tenuis, succulenta, extus & intus rubicunda, saporis ex dulci amaricantis & adstringentis; odoris nullius. Gr. *ῥυβιδάρον*, officinæ *Rubiam Tinctorum* appellant: à radice rubro colore nomen accepit, quo lanæ & lintea tinguntur: sic græca vox fluit ab *ῥυβρον* rubrum. B. *Krappe / mee / mee-krappe / rotte*. G. *Ræthe*, *Færber-ræthe*, *ferber-wurtz*. Gall. *Garance*. A. Maddiz.

RUBIGO, ROBIGO, USTILAGO, Gr. *ῥυιδίον*, est fru-

frumentum vitiosum, cuius spica quasi ob nigredinem, adusta conspicitur. B. *Brand / koren-brand*. G. *Melthaw, brand im korn*. Gall. *Mielle au bled, Brulure*. A. *Bligt, brand-korne, blasting of korn*, est quoque flos ferri vel cupri, aëre vel acri liquore exesi & versi in calceam materiam. B. *Koest*. Gall. *Rouille*.

RUBINUS, est Gemma diaphana rutilans, rubensque (exigua portiuncula est rubicundi coloris) ac limam respiciens. Rubedo ipsius est instar sanguinis, laccæ Indicæ coloris coccinei. G. *Kerm sine*. Gall. *Escarlatte*. A. *Scarlet, Crimson colour*. B. *Schaarlaken koler*. Nobiliores Rubini in Insula Zeilan nascuntur, alii minores, in Coria, Calecut, Cambria, & Bismagari; Optimi in flumine Pegu. Exploratur Bonitas ore & linguâ: nam duriores & meliores reputantur. Nascuntur in lapidea matrice rosei coloris, primumque candicant, deinde paulatim rubescences ruborem contrahunt. Hinc albi immaturi. Nascuntur plerumque in aurifodina, ubi Saphiri reperiuntur. Gr. *ῤυβινός*. Arab. *Jacut*. Lat. *Carbunculus*, κατ' ἰσοχρῆν. B. *ῤυβιν*. G. *Ein Rubin*. Gall. *Rubis, ou Carboncle*. A. *Ruby, rubin*.

RUBRICA, vide in *Impetigo*.

RUBUS, est Arbuscula, quæ habet ramos longos, flexiles, debiles, virides, medullosos, spinis acutis instructos: folia oblonga, acuta, dentata, dura, aspera, in parte superiori vindia, in inferiori coloris albi, trifoliata: calix est quinquefidus: flores sunt rosacei, pentapetali, in summitate ramorum crescentes, exigui, pedunculis brevibus adhaerentes, numerosis staminibus stipati in centro calicis, cui adnascitur fructus globosus, ex pluribus acinis succulentis compositus, placentæ affixis, in initio rubicundis, sed post maturitatem nigris, saporem dulcem habentibus, fatis feminibus oblongis, singulis instructis sua tuba; radix parva, repens: hæc arbuscula crescit iuxta vias: inter dumeta & sæcus margines agrorum. Gr. *ῤυβός*, à rubicundo succo nomen habere putem, vocatur etiam, *Sentes*. Aliquibus *Moravaticana*, corruptâ voce, ejus fructus dicuntur, cum dicendum esset *Mora Vaccinia*: Nam in hodiernum usque diem Græci mora illa à *ῤυβός, ῤυβινά* & *ῤυβινά* cognominant. Virgilius in Bucolicis unius literæ immutatione *Vaccinia* vocavit, nunc *Mora Bacci* appellantur,

tur, cum dicendum esset *Mora Bati*. Gall. *Meure de Renard*. Vocatur etiam *Chamabatos*, quali humilis rubus. B. *Bzaam-bezie* / *bzon:mel-bezie*. G. Brombeer, bromen. Gall. *Ronce*. A. Rouces, bramble buffe, black-berje buffe, black berry tree.

RUBUS IDÆUS, est Frutex, sic à monte Idæo appellatus, producens fructus moris ferè similes, rubros vel albos. B. *Bzaam-boizen* / *hinne-bezicn*. G. Hun-bramen, hind-beeren, hin-beeren. Gall. *Framboisier*. A. Rasperrys, rasp-berry-tree.

RUCTATIO, sive **RUCTUS**, **BOMBUS**, aut **ERUCTATIO**, est flatuum ex ventriculo per Oesophagum adscensus, & ex ore egressus cum sonitu majore vel minore, qui oriuntur ex quacunq; materia elastica in ventriculo rarefacta & aliquandiu retenta, sed subito explosa fursum. Sed quatuor gradus agnoscit. I. Cum flatus copiose ejiciuntur. II. Cum eructandi conatus est major quàm ructus, sæpè non sine dolore & flatuum ascensu in oesophagum cum descensu eorum mox subsequente. III. Cum in Nausea & ante Vomitum Ructus fiunt, aut magnus conatus. IV. Cum Ructus sonori sunt, & acres, acidi, falsi, fetidi aut humidi. Gr. *Ἐρυγμός*, *Ἐρυγή*, *Ἐρυγμός*. B. *Hispinge* / *rupzinge* / *opripzing*. G. Ein groltzer, sawre kopfer, oder rultzer lassen. Gall. *Rot*, *Rottement*. A. Belching vel Breaking of wind upward.

RUCTUS, vide *Bombus* & *Ructatio*.

RUGITUS, est aëris in Intestinatorum circumgyrationibus contenti, ob eorum motum perpetuum, de loco in locum migratio, sive ob leves spasmos intestinatorum diutius quàm par est hæsitet & rarefactus fuerit, sive ob cibos aëris magna copia scatentes assumptos oriatur. B. *Rommwlinge*. G. Gemurmel, ein getöse. Gall. *Grouillement*. A. Murmur.

RUMEX, est Lpathi species: hanc propriè Romani appellarunt Rumicem, foritan quòd ab ea succus non aliter atque ex mamma, quam *Rumen* Veteres dixerunt, sitientibus exugi soleat. Rumo Antiquis erat lacto.

RUPTIO, vide *Rhegma*.

RUPTORIUM, est Medicamentum causticum, quod cuti abscessus sæpè aperiri solent, paratur vulgò ex lixivii, vel ex crytallis lunæ aliisque rebus.

RUS.

RUSCUM, RUSCUS, est arbuscula, duos vel tres pedes alta, quæ habet ramos multos, flexiles, fractu difficilis: folia Myrti, sed rigidiora, duriora, acuta, pungentia, nervosa, inodora, sine caule, saporis amari & adstringentis: Calyx monopetalus, campaniformis, globosus, exigui, lutei: flori succedit bacca rotunda, mollis, rubens, Alparagi baccis major, continens sub tenui pellicula modo unum, modo bina semina durissima, flava, saporis subdulcis: radix crassa, oblonga, tortuosa, obliqua, implexa, inæqualis, dura, repens, alba, fibras crassas demittens: crescit in locis incultis, ut in sylvis, ex Italia & Gallia huc adfertur; colitur hic in hortis. Officinæ litteram addunt, appellantque *Bruscum*. Gr. ὀρυζοειδὴν & κενταύροειδὴν, forte nomen habet, quod *Ruri* ex Rusco fiant scopæ, vel quod folia Myrti acuta & spinosa sunt; *μυρτιάδα* etiam dicitur, quia rustici olim supra suum corpus ponebant, ut illud à muribus defenderent, vocatur etiam *Laurus*, quia *Laurinis* coronis nec tendis inservire posse videtur, & *Alexandrina*, quia in Alexandria crescit. An non Myrsine *Dioscoridis*? Jure merito suspicatur. B. *Wuizen-doozn / Steehende-palm / heer-bezien*. G. *Mäuse-dorn, brusck*. Gall. *Houx frelon, Petit Houx, Fragon, Brusq.* A. *Butchers Broom, tree-holly.*

RUTA, Hæc planta crescit in formam arbusculæ, caules habet crassos, lignosos, ramosos, cortice albescente obductos; folia sunt in segmenta divisa, exigua, oblonga, carnosa, satis crassa, polita, bina: flores tetrapetali, rotæci, coloris flavi: post florem sequitur fructus in quatuor loculos per diaphragma divisus; continens semina parva, recurva, semilunata, coloris modo flavi, modo nigricantis, saporis ingrati, odoris gravis: in capsulis seminalibus est omnis vis, ex illis enim plus olei extrahitur, quam ex integris seminibus & caulibus: radix fibrosa, lignosa, & flava est; tota planta habet odorem ingratum, saporem amarum & acrem, crescit in hortis ubique. Gr. *ῥύζανος, ῥόζον*, dictam volunt rutam, quod una ex omnibus plantis, propter multiplicem ejus usum maximè erutur. Alii ἀπὸ τοῦ ῥυτίδος derivant, quod libidinosos nimiumque veneri addictos frenet. *Peganum* appellatur quod siccitate & caliditate suâ coagulet ac condenset semen;

men; hinc uterum gerentibus inimicum esse ajunt, à πύ-
 ρος compingo, concreasco. B. *Kute / wjn-ruit*. G. *Rau-*
te, wein-raute. Gall. *Rue*. A. Idem.

RUTABULUM, est instrumentum ligneum vel fer-
 reum, quo materia igni imposita, vel coquenda sæpè agi-
 tatur. B. *Gen roer-stok*. G. *Ruehrhacke*. Gall. *Fourgons*
 A. *Coal-rake, Maukin*.

RYAS, est nimia lachrymarum fluxio non ordinaria.

S.

S. N. idem quod SECUNDUM NATURAM, S. Gr. ζ
 S. vel etiam C. utrumque characterem enim Græcis in
 ulu fuisse docent Numismata. Alias Latinum S. est nota
 characteristica ponderis vel mensuræ, denotans dimidium
 præcedentis, vel *Semis*.

SABINA seu SAVINA, est frutex, qui perpetuò vi-
 ret, folia habet foliis Tamarisci similia, sed duriora & ma-
 gis spinosa, odoris fortis, saporis acris & urentis: flos est
 amentaceus extremitati ramorum innascens, sed sterilis;
 embryones autem seu baccaë baccis juniperi similes, nu-
 cleis turgent angulosi, & asperis: datur & altera sabinaë
 species, quæ est arbor instar Amygdali magna. Gr. *Βαβύος*,
 & *Βαβυλεος*, dicitur Romanis à regione, in qua multum
 nasceretur, an à *σιβηριου* Deos honorare, quia dicuntur
 Sabini præ cæteris gentibus Deos veneratos esse. B. *Zee-*
ben-boom / zabel-boom. G. *Siben-baum, seven-baum,*
sade baum. Gall. *Savinier, Sabine*. A. *Savin*.

SABULUM, sive Arena, sunt granula solida, parva
 arenæ terrestri similia sed naturæ ejusdem ac Calculus hu-
 manus, quæ in urina reperiuntur, eminguntur, in renibus
 vel vesica nata. Gr. *ἄμμος* & *ἄμμοσ*. B. *Zand / graveel*.
 G. *Sand*, griesz. Gall. *Du Sable; du Gravier*. A. *Gravel*.

SACCHARUM, seu SACCHAR, ZUCCHARUM,
 ZACHAR, ZACCHARUM, SUCCHARUM, MEL
 ARUNDINACEUM, MEL CANNÆ, arundo hæc non
 tantum in India Orientali & Occidentali, sed & in Africæ
 locis, imò & in quibusdam Europæ regionibus crescit.
 Exhibet autem Saccharum, partim incisione Cannæ undè
 Saccharum instar lachrymæ exstillat, quod candidum est
 & rarum; partim elixatione potissimum medullæ ac radi-
 cis, donec scilicet Saccharum est succus ex arundinibus ex-
 pres-

pressus, dulcissimus, concretus, & in salis formam redactus: ideòque *Sal Essentiale* jure vocari potest. Pro varia præparatione varia sortitur nomina, ut *Nigrum*, *Rubrum*, *Album*, *Albissimum*, *Cantum* id est *Angulosum* seu *CrySTALLINUM*, *Penidium* &c. Ex plumbo etiam paratur cum aceto destillato *Sal*, quod ob dulcedinem *Saccharum Saturni* appellatur. Gall. *Sucre de Saturne*. B. *Suiker*. G. *Zucker*. Gall. *Sucre*. A. *Sugar*. Arab. *Zazar*, *Sudur*, *Sutter*.

SACCUS, à *σάκος* onero: est intestinum cæcum quod sacci instar propendet. B. *Çen zak*. G. *Ein sack*. Gall. *Sac*. A. *A Sack*.

SACCULI seu **DUCTUS ADIPOSI**, seu **VESICULÆ ADIPOSÆ** aut **LOBULI**, observamus, ubicunque pinguedo est, præcipuè circa cutim & in musculorum interstitiis, ibi inveniri multiplices membranas facculorum adinstar, & lobulorum excavatorum, quæ substratæ cuidam membranæ crassiori adhærent. Per hanc propagari Venas & arterias, quarum trunco à lateribus pinguedinis moles, veluti milii acervus, cumulatur. Vasa sanguinea expandi in ramos, arborum instar, quorum extremitatibus appenduntur membranosi sacculi seu lobuli, pinguedinis globulis referti, qui veluti folia arboris adnata, arboris exactam figuram complent. Membranosi isti sacculi variè figurantur. Sunt enim leviter depressi & ovalem penè figuram habent, instar glandularum conglomeratarum. Nectuntur ad invicem membranis, quibus efformantur, & vasorum rete. Glandulas habet copiosissimas, mediante quibus pinguedo & adeps ex arteriis immediatè accipitur & exinde in sacculos adiposos defertur. B. *Smer zahjen*. G. *Die fettsæcke*. Gall. *Vesicules adipeuses*, ou *graisseuses*. A. *The fat sacks or ducts*.

SACCULUS CHYLIFERUS live **RORIFERUS** est Receptaculum chyli (sacculus lacteus *D. van Horne*, Cisterna Lumbaris aliis) est inferior pars ductus chyliferi, in homine est sacculus membrana tenui constatus, qui fibrosis quibusdam vinculis eam ambientibus constringitur, & hinc diversam, pro ut hæc magis minusve solvuntur, capacitatem obtinet, ferè ut intestinum Colon varium deprehenditur, dum vincula ejus sensim solvuntur, undè iusta Receptaculi hujus magnitudo & figura vix determinari possunt; nam modo unicus apparet sacculus, & solutio

lutio fibris pluribus constare videtur, hinc plura dari Receptacula in uno homine dixere egregii viri: tenuis aded est membrana hujus receptaculi ambitum firmans, ut peluceat, & hinc, ubi hoc chylo repletum, à transparente ejus colore, albida appareat, sed & inde fit, ut Receptaculum vacuum, & proinde collapsum, difficulter in conspectum veniat; quæ fortè ratio est, quod Bartholinus id in homine non animadverterit, nec depinxerit, ejus loco glandulas novas substituens. Ponitur ad dextram corporum superiorum vertebrarum lumborum, hisque immediatè incumbit; tum ipsi à dextris accumbit, & pro parte incumbit appendix musculosa dextra diaphragmatis, à sinistris verò illud suprascendit arteriæ Aortæ descendens truncus, antè emulgens dextra arteria ab Aorta, supra illud tendit ad renem dextrum; supra quam descendit vena cava inferior, ibi quoque suas venas emulgentes utrinque emittens. Deindè perfectissimè in homine ejus pars infima reperitur sub vena emulgente sinistra, inter Venæ Cavæ inferioris & Aortæ descendens truncum; estque summa cura adhibenda, ne ille locus inter eximendum intestina lædatur, si enim illæsus manserit, semota nimium molesta intestinorum mole, ipsum Receptaculum, in quovis subjecto, quocunque post mortem tempore, facillè demonstratur: circumponuntur receptaculo glandulæ lumbares, quod jam animadvertit Rudbek, minus tamen benè illustravit, tum pariter sibi in homine visum testatur Cl. van Horne, & eadem sunt, quas pro receptaculo Chyli descripsit Bartholinus. Porrò huic receptaculo loculosò inferuntur venæ lacteæ secundi generis, & venæ lymphaticæ propemodum omnes inferiorum partium, undè quasi communis cisterna, accipiens & commiscens maximam chyli, (excepto qui per absorbentes venas, oris, œsophagi, ventriculi, intestinorum, immediatè in venas infunditur) & lymphæ totius corporis partem. B. *De gyl-sack. G. Der speis sack, der gyl sack. Gall. Sac Chylifere. A. The chyle sack.*

SACCULUS CORDIS, vide *Pericardium*.

SACCULI MEDICINALES, componuntur ex variis simplicibus, scopo Medici convenientibus; eaque si opus fuerit conteruntur, saccoque, cujus figura parti affectæ quadrat, excipiuntur, qui sæpè, ne materia in unum locum

cum coacervetur, acu, in quibusdam locis interfuitur. B. **Popjes**. G. Säcklein,beutel. Gall. *Un sacbet*. A. A little sack, bag.

SACER IGNIS, vide *Herpes exedens*.

SACER MORBUS, vide *Epilepsia*.

SACERDOS PENIS, vide *Arum*.

SACRA FISTULA, idem quod *Medulla Spinalis*.

SACRUM OS, Gr. Πλατὸν ἢ Ἰσθμὸν Ὁστέον, Ἰπποπόνηδον, Τρητὸς Κόκκυξ est os triangularis figuræ, vertebris lumborum suppositum, à lateribus ossibus innominatis conjunctum, constat, ex vertebris inferioribus sex, cui ossa coccygis annectuntur, in abdomine à parte posteriori constituit pelvim. B. **Het heilig been**. G. Das heilige bein, das grosse rueck bein. Gall. *POs Sacrum*. A. The holy bone.

SAGAPENUM, lachryma seu gummi est Ferulæ in Media nascentis, ejusdem cum succo nominis, ex qua fauciata educitur. Nascitur in Media regione, undè Alexandriam, ac hinc Venetias atque in alia Europæ loca transportatur. Optimum debet esse sincerum, translucentum, foris colore fulvo vel ruffo, intus albedo, gustu acre, odore gravi, porrumque æmulans. Appellatur & *Sacoponium*, *Serapinum*, *Sacopenium* &c. B. **Gom zagapeen**. G. Serapinsafft. Gall. *Sagapene*. A. Sagapen, serapin.

SAGITTA, palustris Planta est, & species Ranunculi, quæ habet folia aquis innatantia raræ formæ, pulchræ alatæ sagittæ mucronem æmulantia, fuscis hinc indè in superna parte maculis notata, quædam ex primis in acumen non desinunt, sed rotundantur, saporem obtinent nonnihil subdulcem, & viscidum, cum vestigiis obscuræ acrimoniæ: ex radice erumpunt plures caules, obrotundi, excavati, fungosi, in summitate habentes flores visui gratos, tetrapetalos, rosaceos, albos, plura stamina habentes in medio rubra; floribus succedunt fructus parvi, rotundi, fragorum magnitudinis, asperi, coloris viridorubri; qui singuli continent plura semina, tenuia, acuta, in capitulum unum congesta; & figuram unguis avis habentia: radix fibrosa, longa, crassa, spongiosa, pallida: sic dicitur à foliorum forma tricuspidi, supernè in unam, infernè in duas desinentium. B. **Serpents-tong / Flange-tong**. G. Pfeil-kraut. Gall. *Queue d'Arondelle*, *espece de Renoncule*. A. Adders-tongue or arrow klad.

SAGIT-

SAGITTALIS SUTURA, vel veruculata, Gr. οβ
Sutura est illa quæ à Coronali incipit, & in Lambdoidem
 definit, inter duò ossa bregmatis decurrens. B. *De ppl-*
naad. G. Diè pfeilnath. Gall. *Suture Sagittale.* A. Shaft
 suture, streight seam.

SAGMINALIS, vide *Peristeron*.

SAL, est materia in aqua solubilis, igne liquefcens,
 adeò simplex, ut quælibet ejus particula eandem toti na-
 turam referat, linguæ saporem imprimat, estque *Fixum*,
 vel *Volatile*: *Acidum* vel *Alcalinum*: vel *Sal Compositum*,
 seu *Neutrum*. *Fixum* est quod magna ignis vi non avolat,
 sed ejus torturam securè patiat, ut sal tartari; cardui
 benedicti &c. *Volatile* est quod spontè, vel minimo ignis
 calore fursùm evehitur & in auras evanescit, uti omnia
 salia Volatilia arte facta. *Acidum* est quod sapore tali se
 prodit, vel solutum cum alcalicis effervescit, uti Vitriola.
Alcalinum est quod ignei vel urinosi saporis, cum acidis
 solutis ebullit, ut sal Tartari. *Neutrum* est, quod nec ebul-
 lit cum acidis, nec cum alcalinis, ut sal marinum, gem-
 mæ &c. Omnia salia naturalia cognita sunt, Sal maris,
 Sal gemmæ, Sal de fontibus salinis, Nitrum, Borax, Sal
 ammoniacum spontaneum, alumen, acidum vagum fodi-
 narum. Sal fossile, cujus purior pars, Sal Gemmæ appel-
 latur, in fodinis variis, per orbem sparsis, copia ingenti,
 ad summam profunditates, perfectum eruitur. Sal Fonta-
 num, aqua dilutum, scaturiens, depuratum, inspissatum,
 simillimum est Sali marino. Sal Maris, in eo diffusum, so-
 lâ exhalatione, & defæcatione, in crytallum reducitur.
 Hæ tres, ab ortu diversæ, salis species, ejusdem naturæ,
 eadem aquæ copiâ solvuntur, sc. in $\frac{3}{4}$; in aère deliques-
 cunt nostro suâ sponte; crytallum formant ferè similes;
 cubicas, parallelopipedæas, vel pyramidales, lentiore vel
 celeriore coactu; affusæ ad aquam fortem aurum solvunt,
 vi ignis destillant in spiritus acidos ejusdem naturæ; solu-
 tæ in aère humido multum terræ deponunt; & liquorem
 pinguem, acrem, austerum, relinquunt; crepitant in igne;
 fluunt in igne magno; diu in illo fixi manent, si puri fun-
 duntur; nec tum mutantur; nec spiritus fundunt, & pa-
 rum modo aqua; alcali non dant; nec putrescendo mu-
 tantur. Reliqua salia vid. suis locis: derivatur à Gr. αλ
 sal. B. *Sout.* G. saltz. Gall. Sel. A. salt.

B b b

S A

SALACITAS, vide *Satyriasis*.

SALICARIA, vide *Lysimachia*.

SALICORNIA, est Kali marini species, plurima cornua falsi saporis habens. Vide *Kali*.

SALIVA & SALIVUM, quibusdam *Sputum*. Gr. πρῶσι-
λιν & Σιυλιν, est liquor insipidus pellucidus, igne non
concrefcens sed avolans, albus, spumans, imprimis si
conquassatur, in ore reperiendus, cui infunditur ex glandulis
Parotidibus & submaxillaribus per ductus patentes
à glandulis maxillaribus emissos; ut os & cesophagum ma-
defaciat, masticationi, solutioni, dilutioni, & miscelæ
probæ ciborum inserviat, eosque in ventriculo aliquomo-
do digerat & fermentet. B. *Speckzel*. G. Geiffer, *spei-
chel*. Gall. *Salive*. A. Spittle.

SALIVANTIA, sunt medicamenta quæ salivam copiose
eliciunt, inter quæ Mercurialia Principem sedem obti-
nent. Gr. σιυλαγωγία. B. *Quyl-middelen*. G. Geiffer *trei-
bende mittel*. Gall. *Remedes*, qui excitent ou produisent la
salivation. A. Remedys causing spitting.

SALIVARIS, vide *Pyrethrum*.

SALIVATIO, est sputi vel salivæ per medicamenta salivantia evacuatio, ut sunt mercurialia; quandoque tamen
in morbo statu pro pytalismo sumitur. B. *Ein salivatie / specksel-making*. G. *Salivation*, das gäsem. Gall. *Salivation*, *Flux de Bouche*. A. *Salivation*.

SALIUNCA, Germanicum est vocabulum, quo significatur *Spica celtica vera*, quam in pharmacopoliis, *Spicam Romanam* appellant. Vide ulterius de *Spica celtica*,
elegantè ejus radix Orcitunica est appellata, quæ facie se
habet instar vel tunicæ. Dioscorides à patrio nomine *Aliungiam*
vocari scribit. *Celtica* dici videtur à loco natali, hinc nonnunquam
Gallica appellatur. Germani plerique eandem herbam adhuc proprio
veterique nomine *Sel-tunck*, quasi animam juvenilem reddens,
appellant.

SAL NITRUM, sive HALINITRUM, idem quod *Nitrum*, seu *Salpetra*.

SALIX, arbor est satis magna, mediocriter crassa, cortice polito,
tactui molli & flexili obducta; ramorum cortex est purpureus vel
albus: lignum est album, flexile, fractu difficile: folia sunt oblonga,
angusta Oleæ familia, supernè virentia, infernè candicantia, utrinque
hirfuta,
po-

potissimum verò parte inferiore ac in extremitatibus virgarum supremarum, quandoque tamen glabra, interdum ferrata, saporis amaricantis: flos est amentaceus, plurimis nempe staminibus in spicam congestis constans, sed sterilis; embryones autem iis falicis speciebus innasci solent, quæ floribus carent, spicati pariter, abeuntque deinde in fructum seu capsulam corniformem bisariam dehiscentem, seminibusque fatam pappis instructam: aquosis nitrosisque suis exhalationibus aëris æstum refrigerat, unde in musæis agrorum febricitantium aquæ imponi solet: dicitur à saliendo, quod ea celeriter crescat, ut salire videatur. Gr. *Ἰρέα* ab *ἰρύω*, quia ita crescendo celeriter. B. *Wilde-boom / hind-hout-boom / bint-hout-boom*. G. Weide, weiden-baum, selber-baum. Gall. *Saule*. A. A Willow, Ozier, Sallow-tree, Withie.

SALOMONIS SIGILLUM, vide *Sigillum Salomonis*.

SALPETRA, idem quod *Nitrum*.

SALVATELLA, est vena quæ à brachii ramis tendit ad digitum minimum. B. *De hoofd-beschermer / pink-ader*. G. Die miltz-ader. Gall. *La Salvatelle*. A. The Salvatelle.

SALVIA, est planta, quæ habet caulem ramosum, lanuginosum, lignosum, coloris viridis albescentis: folia oblonga, ampla, obtusa, rugosa, aspera, albescentia, crassa, lanuginosa, sicca, parùm succulenta, spongiosa, diversi coloris, odoris penetrantis, fortis & grati, saporis aromatici, amari, & acris, os calefacientis: flores in summitate ramorum crescentes, & in spicas quasi congesti, sunt verticillati, galea falcata vel fornicata, barba trifida, segmentum medium vix excavatum: semina obrotunda, nigricantia, in capsula, quæ flori tanquam calix infervit, inclusa: radix fibrosa, dura, lignosa: quasi Salvatrix, quod multis incommodis medeatur, ægroque salvos præstat. Gr. *Ἑλεσιόφανον*: quoniam illa herba semper retorrída & exsueca videatur, factum est, ut Græcis *Elelisphacon*, quasi in tabem redacta vel in fyderationem flaccescens dicta sit: *ἑλελιζεν* & *σφάκον*, vocibus in unam coalescentibus appellationem, est autem *σφάκον* seu potius *σφάκον* malum in Plantis, cum per ætatem & ardentissimum canis æstum, vi solis altius penetrante, humoreque quo nutriuntur deficiente, languent & arescunt. B.

Bbb 2

322

Salie / zelf / zabic. G. Salbey. Gall. Sauge. A. A Sage.

SAMBUCUS, Arbor est vel Arbuscula, cujus rami sunt longi, rotundi, medullâ multâ, albâ repleti, lignum rarum habentes, initio virides, deindè gryfèi: truncus cortice aspero obductus est, fissio, colore cinericeo, sub hoc exteriori cortice latet alter viridescens, cujus in Medicina usus est cognitus: ejus lignum est solidum, flavescens: folia quinque vel sex ad unam costam instar Nuclei juglandis, sed minora, in margine dentata, & odoris fortis: rami in summitate habent umbellas amplas & latas, quibus adhærent flores parvi, monopetali, rotati, multifidi, albi, odoriferi, quorum meditullium à mucrone calicis tanquam à clavo perfoditur: calix autem deindè abit in baccam instar grani juniperi crassam, rotundam, initio viridem, sed per maturitatem nigram, succo valdè rubro repletam, seminibus ut plurimum tribus oblongis fetam; vocantur Baccaë grana Actes: crescit hæc arbor humectis præsertim & tenebrosis locis, juxta sepes & muros; hujus cortex medianus vi purgante famosus in usu est; videtur ab Authore appellata, cui nomen *Sambyx* fuit, vel à *Sabuca* musico instrumento, quod alii pectida nominant, alii Magadin. Gr. Ἀκτις & Ἀκτιὸν fortè à littore, quòd fluviorum littora amet, vel ab ἄγωω frango, quòd undæ littoribus allisæ frangantur: sed à contrario ἄκτις dicta esse potest, quòd non facilè à ventis propter flexibilitatem frangatur, vel ab ἄγωω, quòd facilè ob eandem flexibilitatem ducatur. B. *Wlier-boom / blaar-boom / fier-boom.* G. Holder-baum, hollunder-baum, hollunder-stande. Gall. *Sureau.* A. Elder tree. Nonnulli derivant ab Hebr. *Savac* implicari.

SAMPSUCHUM, & **SAMPSUCHUS**, dicitur Majorana, vel Amaranthum: undè Etymologiam trahat, in Lexicis inveniri nequivi.

SANAMUNDA, dicitur *Fuschio* Caryophyllata: quia fanat & mundat, appellationem sibi videtur adscivisse. Vide *Caryophyllata*.

SANDARACHA ARABUM, vulgò vernix, est Gummi Juniperinum, colore Mastichem referens, sed globulos habet longiores, est friabile, saporis resinosi, & odoris cum accenditur fragrantis. B. *Sandzak / vernis / je-neber-gom.*

SAN-

SANDARACHA GRÆCORUM, est Arsenicum rubrum, sed in pulverem redactum, color mutatur in intense croceum seu flammeum, instar corticis mali aurantii. *B. Rus-gerl.* Vide *Arsenicum*

SANCTI VITI CHOREA, vide *Chorea Sancti Viti.*

SANGUIIFICATIO, vide *Hæmatosis.*

SANGUINALIS & SANGUINARIA, vide *Coronopus.*

SANGUIS, est liquor rubicundus, venis, arteriis, aliisque finibus corporis contentus; compositus ex cibis potibusque per lactea vasa in Venas infusus, & circulatione diuturna, actione cordis, pulmonum, aliorumque viscerum & arteriarum mutatus in animale indolem, & colore adscititio indè rubro gaudens; inserviens nutritioni & vitæ sustentaculo, & ex quo omnia reliqua liquida animalia fecernantur, detexitque microscopium quod sanguis ruber ex globulis componatur, qui singuli ex sex minoribus pellucidis, albis, in unum compressis, & rubrum globum formantibus, constant, vocatur etiam *cruur*, anima *Virgilio.* & *ἄρξ* *Aristoph.* *Αἷμα,* "Eag *Poët.* *B. Het bloet.* *G. Bluet,* *gebluet.* *Gall. Du Sang.* *A. Blood.*

SANGUIS DRACONIS, est *Lapathi* species cujus costæ rubicundum habent colorem. *B. Drake-blood / roo ridder / swarte of roode patich.* *G. Roth-ritter,* *Gall. Sang de dragon, ou Patience rouge.* *A. Dragons-blood.*

SANGUIS DRACONIS, est resina rubra, penitus in sp. Vini alcoholisato solubilis, saporis adstringentis, profluens ex arbore *Draco* dicta, diebus canicularibus partim spontè, partim vulnere cortici illato, quæ Solis æstu tum efficitur: adfertur nobis in folliculis ex foliis hujus arboris convolutis. Arbor ista crescit in insula Porto sancto, truncus est admodum durus, superius dividitur in octo & plures ramos, qui iterum subdividuntur, in cujus extremitate folia se erigunt instar *Pancreatii*, vel *jucæ Americanæ*, memini me hanc plantam vidisse *Amtelodami.* Fructus cerasis similes sunt, colore subflavo, gustu subacido. Intus dicunt, detractâ pelle, draconem repræsentare. Sunt qui *Dioscoridis* *cinnabarim* esse velint. Accuratissimus *Kampferus* notat duplicem nobis exhibere sanguinem *Pharmacopolia*, haud quaquam solâ puritate, quod creditur, sed ipso genere arborum, ex quibus colligitur, differentem: unum nimirum in glebis, cujus ex

Occidente quoque; alterum in guttis, cujus ex solo Oriente nobis fit copia: Ille in Canariensi insula manat, ex dehiscente caudice arboris pruniferæ cujusdam, Draco, dictæ, si Chusiano candori fides est; si Arabibus Persisque credendum; idem ex arbore fantalina rubra prolucitur: hos ita sentire persuasit communis lachrymæ cum Santalo color, bonitatis nota, virtus & demum patria, videlicet Cholomandela (vulgò Cormandel) Madagascar & Æthiopia, sive potius Æthiopiæ ora illa, quæ sangibara, vel Zanguebara inscribitur suffulcit opinionem etymi inter diversas gentes cognatio & consensus: quandoquidem vocabulo, quo Peris Draconis succum *Cbuni Sengijoon*, id est sanguinem sangibarensem nuncupant, eodem quoque gentiles Gangetici, fantali rubri lignum indigitant, id appellant, vel linguâ suâ populari Decanicâ: *Reket Tsjandam*, id est sanguineum fantalum: vel docta Brahmenum famscretica: *Rakta Tsjandoonam*, quod idem sonat: vel, *Rakta Tsjandoonam Sangghi*, id est sanguinem fantalum sangibarense, sive Æthiopicum. Ex alia rursus arbore eundem succum derivari contendunt alii: nec mirum, disserter de illius natalibus, addit Cl. Autor: varium enim adulterium, quin supposititium hujus nominis genus, quod arte componitur, & pro encaustis & pictoribus venale prostat, variam conjecturæ & erroris occasionem ignaris rimatoribus suppeditant. De hoc verò posteriori, quem sanguinem in guttis appellant, inter Nigritas Orientis, Malajos, Javanosque exploravit Autor, quod artificio eliciatur ex fructu parvulo, strobili figura, arboris <sup>μο-
ισβλάου</sup> spinosissimæ: eliciendi hic modus est: reponuntur fructus in craticula supra vas amplum, fictile, quod aquam ad sui dimidium continet; quo factò, vas leviter operculatum supra prunas collocatur, eo fine, ut elevatus aquæ bullientis vapor fructus emolliat, atque emaciet; ita fit, ut tinctura sanguinea, quæ in dissecto fructu, calente halitu extricatus, exfudet, & in superficie fructuum sistatur. Hæc bacillo abrafa, in folliculos reconditur, ex folio arundinaceo complicatos, mox filo nectendos in feriem, & in aëre tandiu suspendendos, donec inclusus sanguis exaruerit. Ab aliis simplici coctione opus perficitur: nimirum usque eo strobili excoquantur, donec rubedinem in aqua deposuerint; hæc, rejecto fructu, coctione ulterio-
riori

riori in spissum succum redigitur, folliculis pariter involvendum, hujus plantæ descriptio apud Cl. *Kæmpferum* videri potest. Gr. *Αίμα Δρακόντιον*. B. *Draken-blod*. G. *Drachen blut*. Gall. *Sang Dragon*. A. *Dragons-blood*.

SANGUISORBA, est herba *Pimpinellæ* similis, sic dicta quòd vulneribus injecta ferrum & spicula faciliè & citra sensum doloris exigit, ut nonnulli arbitrantur: sed potiùs quòd ei in sistendo sanguine undecunque emanarit, mira admodum insit efficacia; adeò ut hunc ipsum absorbere videatur. Idem quod *Pimpinella*.

SANGUISUGA, idem quod *Hirudo*.

SANICULA, Planta officinalis, quæ plurima folia habet ex radice erumpentia lata, obrotunda, dura, in quinque partes divisa, denticulata, polita, pulchri coloris viridis, splendentis, & interdum in margine rubra, pediculis longis adhærentia: caules ex his enascuntur, inferiùs rubicundi; & in summitate habentes flores rosaceos & umbellatos in capitulum conglobatos; plurimis petalis constantes in orbem positas ad centrum floris plerumque reflexis, & calici insidentibus: is autem abit in fructum ex duobus seminibus compositum, hinc gibbis & echinatis, inde verò planis: ex floribus nonnulli sæpè steriles sunt: dicitur & *Diapensia*, à vulneribus sanandis nomen traxisse vulgò constat. B. *Zanikel*. G. *Sanikel*, *fanikle*. Gall. *Sanicle*. A. *Idem*.

SANIES, est in vulneribus vel ulceribus materia purè tenuior, acrior, sanguinolenta, omnia vascula quæ in sinu ulcerato attingit, erodens cum dolore. B. *Bløedige etter*. G. *Blutig eiter*, *duenner eiter*. Gall. *Sanie*, *matiere sanguinolente*. A. *Bloodie matter*.

SANITAS, vide *Hygieia*.

SANTOLINA, est planta, quæ instar *Arbusculæ* habet caules vel virgas lignosas, leviter lanugine obductas, teneras, ramosas: folia parva, valdè angusta, cana, minutim denticulata, ita ut quatuor ferè denticuli in eadem phalange agminatim dispositi conspiciantur, odore medicamentoso, & cum quadam suavitate gravi, sapore partim acri, partim amaro: flos est flosculosus, globosus, plurimis scilicet flosculis constans multifidis, embryoni insidentibus, foliis imbricatis intermediis, & calice squamoso quasi hemisphæricis comprehensis: embryo autem

deindé abit in semen, pappis nequaquam instructum : est Chamæcyparissus : nomen videtur habere à Santonibus Galliæ Aquitaniæ populis. Gall. *Garderobe*.

SANTONICUM, seu SEMENTINA, dicitur à Santonibus Galliæ Aquitaniæ Populis, apud quos copiosissime provenit. B. *Worm-kruid / zever-zaad*. G. Zitwenfamen, wurm-famen. Gall. *Barbotine*, *Poudre à vers*, *semence contre les vers*, *Santoline*, *Semencine*, *Xantoline*. A. Worm-wood.

SAPA, vide *Apochylisma* & *Defrutum*.

SAPHENA, est venæ cruralis ramus internus, qui per interius cruris latus sub cute fertur ad malleolum internum, ubi cum aliorum ramulis variè inosculatur : hanc antiqui in uteri affectibus frequentissime secabant. Fortè à *σαφή*; manifestus, quia manifestè demonstrari potest. B. *De moeder-ader*. G. Die frauen, vel rosen-ader. Gall. *La Saphène*. A. The saphene.

SAPHATUM, est exulceratio crustosa in capite, non absimilis Achori. Vide *Achor*.

SAPHYRUS, est Gemma cæruleo colore, pellucida & diaphana. Sunt aliquæ colore cæruleo albidæ, æliæ cæruleo saturo : hæc mares, illæ fœminæ appellantur; aliæ omni colore carent, albæque vocantur. Orientales inveniuntur in Calecut, Cananor, Bijnagar, Zeilan, & præstantissima in regno Pegu. Occidentales, variis in locis reperiuntur. Confinia Bohemiæ, & Silesiæ satis præstantes ferunt. Præstantiores tamen sunt orientales, Color in igne facillè aufertur. B. *Zapphier*. G. Ein saphir. Gall. *Saphir*. A. Sapphire.

SAPIENTIÆ DENTES, vide *Dentes*.

SAPINUS, est Abies, sive ipsius arboris infima pars, quæ enodis est.

SAPONARIA, Planta officinalis, lychnidis species, quæ plures habet caules tenues, rotundos, nodosos, rubicundos, valdè teneros : folia sunt ampla, nervosa, Plantaginis foliis similia, sed minora : flores crescunt in summitate ramorum umbelliferi ; pentapetali, ut plurimum coloris pulchrè purpurei, interdum rosei, aliquando albi, odoriferi : floribus succedunt fructus plurimis feminibus tenuibus, obrotundis, rubris, fæti ; radix est longa, rubra, nodosa, obliquè repens in terra : sic dicitur, quod

quod saponis loco substitui potest ob succum ei insidentem verè saponaceum. Gr. Στεφθιον, aliis *Radicula*, & *Lanaria*. Vide *Struthium*. B. Zeep-kruud. G. Waschkraut, seiffen-kraut, speichel-wurtzel. Gall. *Saponaire*, *Herbe à Foulon*. A. Saop wort.

SAPONEA, est linctus ex amygdalis confectus.

SAPON, est compositum ex Sale alcalino & oleo expresso vel destillato, coctione unitis, & redactis ad materiam consistentem vel planè solidam, virtutis miscendi oleosa aquosis, & abstergendi quasvis fordes, qui cum oleo expresso sunt *Vulgares* sunt: qui cum destillatis oleis, saponis philosophorum nuncupantur. B. Zeep.

SAPOR, vide *Gustus*.

SARACENICA SOLIDAGO, à nonnullis corrupta voce *Cartafilago*, vel magis depravata *Filago* nominatur, cum dicendum esset Ceratophylace, quia nimirum partem oculorum corneam seu ceratoida defendat, salutique percussam ac lasam restituat. Dicitur etiam *Herba Fortis*, vel quibusdam placet *Sortis*, fortè à Saracenis reperta fuit. B. Heidens-wond-kruud. G. Der Heidnisch wundkraut. Gall. *Verge dorée*. A. Confound of saracyns.

SARCITES, idem quod *Anasarca* & *Leucophlegmatia*.

SARCOCELE, est Hernia carnea testiculorum, quando processus peritonæi vasa spermatica in se continens intumescit, & increfcit in carneam substantiam, figura facimimalis, cumque eodem, ac Hernia, loco fiat, καλην vocata fuit, quamvis hic Hernia propriè non adfit, ex σαρκος caro, & καλη tumor. B. Een vlees-hzeuk. G. Carnueffel, fleisch bruch. Gall. *Sarcocele*.

SARCOCOLLA, est lachryma gummea in granulis, mannae seu pollini Thuris similis, colore subruffo vel flavo, sapore amaro, dulcedinemque glycyrrhizæ amulantem post se relinquente, profluit ex arbore quadam exotica, spinosa & nodosa, ejusdem cum lachryma nominis, quæ tum spontè, tum sauciata lachrymam illam profundit. Adferitur nobis ex Persia, ex σαρκος caro, & κηλη gluten, quia dicitur ossa conglutinare, vel potius carnes; Osteocolle ossa agglutinare dicitur. B. Fleis-lym. G. Fleisch leim. Gall. *Colle chair*, ou *Sarcocolle*. A. Idem.

SARCOEPIPLOCELE, est *Hernia carnea omentalis*, quando omentum in carneam substantiam accrescit, & in-

duratur, five circa umbilicum, five in scroto fiat, ex σάρξ caro, περιωλοισιν omentum, & κύλη tumor. B. Een nabels-bleis-bruch. G. Des nabels-fleisch-bruch. Gall. *Hernie charneuse du nombril, ou sarco-epiplocele*. A. A fleshy omental rupture.

SARCOMA, est carnis in naribus, vel alio corporis loco p. n. excrementia. Item molarum in utero productio, à σάρξ caro, & κομιζω porto, affero. B. Een vleezig uitwas. G. Ein fleischern auswachs. Gall. *Sarcome*. A. Fleshy excrementia or mole.

SARCOMPHALUM, est carnosâ in umbilico excrementia, ex σάρξ caro, & ὀμφαλὸς umbilicus.

SARCOPHAGUM, idem quod *Catharticum*.

SARCOSIS, vide *Sarcoma*.

SARCOTICA, five carnem generantia sunt, quæ moderato calore & vi deterforia, fordes è vulneribus & ulceribus tollendo auferunt simul impedimentum illud, cuius virtute impediatur efficacia illius causæ, per quam omnia in nobis nutriuntur, à σαρκώ incarno. B. Middelen die vleis doen groejen. G. Fleisch machende mittel. Gall. *Sarcotiques*.

SARDIUS LAPIS, seu SARDA, est Gemma femidiaphana, loturæ carnis, seu carni sanguinolentæ similis, unde *Carneolus*, vel corruptè *Corneolus* vocatur. Non omnes uniusmodi inveniuntur coloris, alii enim sunt rubri, alii exiguâ sanguinis rubedine. Laudatissimus Carneolus in Sardinia invenitur, hinc in Epyro & Ægypto, sed Babylonius cæteris præfertur, Indici & Arabici etiam non contemnendi, ut nec Europæi. Nam in Bohemia, Silesia, aliisque regionibus præstantes inveniuntur. B. Sardus / carneool. G. Ein carneol. Gall. *Cornaline*. A. A Sardis stone, Carneol.

SARDONIUS RISUS, est risus præter voluntatem nobis adveniens, ex convulsionibus ortus, cum laborum oris diductione. Esse in insula Sardinia fontes dicunt, circa quos maximè *Herba Sardonia* succrescit, Apio similis, quæ comesta vescentium nervos contrahit, rictu ora ducit; ut, qui ita moriuntur, ridentium facie intereant.

SARE, idem quod *Effere*.

SARMENTA, prælongæ sunt vitium virgulæ, in quas vitis luxurians spargitur, hoc est, vitis ipsius, brachiorum

tum

rum & caulium ligna, tam dum sunt in ipsa vite, quam dum exsecta vel exempta sunt. Gall. *Sarmens*.

SARSA PARILLA, Radix est ferè insipida, lignosa, fibrosa & uniformis. Color externus obscure griseus, vel aliquantulum flavescens. Adfertur ex nova Hispania, Peru, aliisque locis Americanis, quam maximè Smilacem asperam referre asserunt. Præscribitur in podagricis doloribus, Lue venerea, aliisque morbis. B. *Zatza paril / stekende Winden*. G. *Sarsa parille*. Gall. *Sarcepareille*. A. *Salsa Parille*. Dicitur & *Zarzapillo*.

SARTORIUS MUSCULUS, sive FASCIALIS LONGUS, est inter eos qui tibiam flectunt. Hinc interiori Ilii ossis tuberculo affixus, decussatim cæteris superstratus musculis anteriori sub genu tibiæ ossis acutæ eminentiæ implantatur. B. *De Windel-spier / super-spier*. G. *Der windel mausz*. Gall. *Le Couturier*. A. *A swadle Muscfe*.

SASSAFRAS, arbor est prægrandis, nascens in Florida, folio siculneo, cortice ex fulvo nigricante, aliquantum acri sapore sed aromatico, odore ferè feniculi & cinamomi mixto redolente. Dicitur & *Panama*. Cortex & lignum in morbis podagricis & Lue venerea in maximo usu sunt, præsertim si ex radice fit, quippe radix reliquis partibus prævalet, adeoque & ejus cortex. B. *Zassefras-hout*. G. *Fenchel-holtz*. Gall. *Sassafras*. A. *Idem*.

SATURANTIA, sunt quæ acidum è corpore nostro absorbent. Vide *Absorbentia*.

SATURATUS, terminus est Chemicus, usurpatur quando salia duo cum invicem effervescentia, affunduntur sibi pedentim eâ copiâ, donec unum aut alterum sal non magis prædominetur, vel effervescentia inter ambo observetur.

SATUREIA, sive CUNULA, est herba aromatica, quæ habet caulem parvum, rotundum, acutum, lanuginosum, rubicundum, ex uno pedunculo plures tales caules nascuntur: folia angusta, parva, oblonga, Hyssopum referentia, aliquantulum lanuginosa, multis foraminibus pertusa, quæ non penetrant, odoris Thymi, sed debilitioris & minus penetrantis, saporis acuti, grati: flores sunt parvi, in alis foliorum sparsi, non in capita congesti, nec verticillatim dispositi, in pedunculis ramosis crescentes, galeâ erectâ, bifidâ, barbâ trifidâ, segmento medio cre-
nu-

nulato : semina minima , ferè rotunda , in capsula , quæ floris calix fuit , inclusa : radix minima , simplex , lignosa : hæc planta in hortis colitur ; putatur à saturando nomen habere ; sed alii à Satyris nomen traxisse putant , quod sc. marcescentes ad coitus stimulet. *Theoph.* ὀσμώδες fortè ἀπὸ τοῦ ὄσμου ob fragrantiam. B. *Heule / kunn / kunnnehe / boon-kruid.* G. Sengen-kraut , garten-yfop , saturrey. Gall. *Sariette, sardrée, favorée.* A. Savory.

SATURNUS, per eum intelligunt Chymici *Plumbum* Unde *Saturnina*, quæ ex plumbo parantur.

SATYRIASIS, SATYRIASMUS, PRIAPISMUS, vel SALACITAS, est nimia in Venerem propensio, hinc Saturialis dicta, quod Satyri tales esse creduntur. *Priapismus* autem est Priapus sive virilis membri invita erectio, etiam absque appetitu congressus, convulso & Terano diu affecto pene, quod non sine dolore fieri solet, ita ut tensio à coitu peracto non remittat, uti in Satyriasi accidere solet, licet & in hac mox nova erectio, eaque sæpius subsequatur; habet tamen Priapismus id quoque, quod subindè remittat, mox iterum revertatur, undè partim convulsio, partim motus convulsivus est: Reperiuntur verò hi affectus complicati cum aliis morbis, & quidem Satyriasis cum Elephantiasi, Priapus cum Gonorrhœa, & Salacitas in iis qui multi roboris sunt, in hernia, colica cum multis flatibus, Calculo, Epilepsia, & cæteris aliquando incidit Priapismus, subsequente pollutione, id quod etiam in animi deliquio & iis evenit, qui laqueo suspenduntur: huc quoque spectat *Pollutio* dicta *Nocturna*, quæ etiam diurna est, ac verius diceretur somnosa, id est, in somno & insomnio contingens. Dicitur & *Tentigo Veretri*, à σάτυρος simius silvestris hominem referens, & venerem summopere appetens, vel à σάβη membrum virile. B. *Venus quellung / schagts-stevigheid.*

SATYRIASMUS, idem quod *Satyriasis*.

SATYRION, hujus plantæ sunt variæ species, variæque nomina, à Satyris nomen sibi invenisse putatur, qui primi sylvestres Dii colludentes Nymphis per sylvas & antra ad firmiorem venerem herbam hanc invenerunt. Vel dicitur *σατύρη τῆς σάβης, τὸ ἀιδόσιον.* Gr. Σάβη enim est pudendum virile, & ἀιδόσιον inguen, pudendum. Vide *Orchis*.

SAURE, Gr. Σάβη, putatur esse Nasturtium, quod instar læcætæ mordeat sua acrimonia.

SA-

SAXIFRAGA, SAXIFRAGUM, & SAXIFRAGIA, est herba, quæ habet caulem minimum, tenerum, rotundum, villosum, ramosum, purpureum: folia obrotunda, in margine incisa, Hederam terrestrem ferè referentia, sed succulentiora & magis alba, pediculis mediocriter longis & villosis adhærentia: flos est rosaceus, pentapetalus, calici quinquefido innatus; post florem apparet fructus obrotundus, qui in duo loculamenta per maturitatem dehiscit, fundens semina minima, rubicunda, longiuscula: radix est fibrosa, cui adhærent tubercula instar seminum Coriandri crassa, coloris partim purpurei, vel rubicundi, partim albi, saporis amari; hæc tubercula vocantur ut plurimum semina saxifragæ: hæc planta crescit in locis incultis, ut circa montes, quæ dicitur saxa seu renum calculos posse frangi: dicitur etiam *ἰαντιρον*, quoniam in saxis proveniat. Gall. *Saxifrage*.

SAXIFRAGA, seu LITHONTRIPTICA, sunt ea medicamenta, quæ valent calculum in renibus vel vesica hærentem frangere, & expellere ex corpore. B. *Steinbrechende mittel*. G. *Steinbrechende mittel*.

SCABIES, est durior cutis aspretudo, levisque exulceratio pruriens, & interdum rodens, in hac pustulæ oriuntur modò humidiores, modò sicciore: his ruptis ulcus fit; id purgatâ sanie crustula tectum obdurefcit, eo autem gravius malum est, quo magis cutem asperat, quoque prurit magis, & quo plures occupat partes, & quo somnum magis aufert: pravis ea radicibus, quæ talis est, nititur, magnoque negotio tollitur, itaque hanc Græci *ἀγέλας*, id est feram nominaverunt: scabies aliis quidem ex toto definit, aliis certo anni tempore revertitur; ægerimè autem in senibus sanescit, pessimaque in capite esse solet, Gr. *χώρα*, vel potius *ἔσσηδος*: scabies est humida vel sicca; humida est cutis inæqualitas ab obstructione vasculorum lymphaticorum, cum pustulis humidis & purulentis cum pruriginè quadam conjuncta: Sicca est quadruplex, Pruritus, Impetigo, Pfora & Lepra; de quibus suo loco. B. *Schurft*. G. *Die ræudigkeit, grind, krætzte, schebigkeit der haut*. Gall. *Gale*, *Rogne*. A. A. Scab, scabbie, vel scabbedness.

SCABIOSA, est planta, quæ folia habet ex radice erumpentia oblonga, ampla, villosa, formâ Valerianæ

ma-

majoris, profundius subindè laciniata, aliàs minus, sapore subacri : ex his erumpunt caules rotundi, villosi, cavi, foliolis quibusdam cincti inferioribus similibus, sed minoribus : flos est flosculosus, plurimis scilicet flosculis inaequalibus constans, calice communi comprehensis : horum autem alii, qui meditullium occupant, quadrifidi, aut quinquesidi, cæteri ad oram positi, bilabiati sunt, singuli embryonis supremæ parti coronatæ insident, & calice proprio comprehenduntur, qui deindè abit in capsulam vel simplicem vel infundibuliformem, semine factam coronato, quod prius embryo fuit : radix est longa : crescit in arvis, in segetibus planis, & levioribus passim obvia : Herba hæc appellatur vel à scabro herbæ habitu, vel quod scabiei medeatur. B. *Schorst-kruud / apostem-kruud*. G. *Apostem-kraut, grind-kraut*. Gall. *Scabieuse*. A. *Scabious*.

SCALA, est instrumentum Chirurgicum, quo articuli dislocati restituntur, dicitur quoque *Ambè*. Gr. *καμὰ*. B. *Ein leder / ladder*. G. *Ein leiter, stegen*. Gall. *Eschelle*. A. A *Ladder*. Item sic vocatur lamella partim ossea partim membranacea, quæ cochleam auris internæ dividit bifariam, ita ut ejus dimidia cavitas cum altera non communicet. Vide *Cochlea*.

SCALENUM, est par muscutorum cervicem extendentium ; oritur à prima thoracis costâ vertebrarumque cervicalium processibus transversis, anteriori tamen parte fibris obliquis adherentes in ipsis finem suum consequuntur. Perforati sunt ut nervis cervicalibus ad brachium tendentibus, venis & arteriis viam præbeant. B. *De on-gelphe driehoekige spier*. Gall. *Le Scalene*.

SCALPELLUM, vide *Scalprum*.

SCALPELLUM UMBILICARIUM, Gr. *ὀμφαλιῆς*. Poll. Est cultellus, quo obstetrix præcidit infantium umbilicos.

SCALPRUM, est cælum, quo non tantùm digitorum, verùm etiam cubiti & radîi capita amputantur. B. *Ein beitel*.

SCALPRUM CHIRURGICUM Celsò, *Scalpellus* eid. *Pblebotomum* Isidor. *Φλεβοτομος*, *Μαχαίρης* Ammonio, *Μαχαίρης Οὐβολῆς* Hippocr. Galenus *Φλεβοτομον* vocat. Idem *Μαχαίρης δὲ Στηθεϊδῆ* nominat, quod *Σμῆλιον Γαστροειδῆς* Galenus ; nimirum cujus medius alvuslatisior sit & ventricosior.

fior. Vide *Lancetta*. B. *Blum / laet-pjer / lancet*. G. Ein flietmefler, lafzeifen, ein lanzet. Gall. *Lancette*. A. *Lancet*.

SCALPRUM RASORIUM, idem quod *Raspatorium*.

SCAMMONIUM, SCAMMONEUM, SCAMMONIA & SCAMMONEA, est succus inspissatus ex lactescente radice alicujus convolvuli, *Scammonea dicti*; Extrahitur succus vel radicem adhuc crescentem incidendo, eandem (dubio procul cum foliis & caule) prælo submittendo. Planta similax est, & flosculos producit albos. Estque Planta Syriaca, Monspeliaca, Valentina &c. Optimum est quod ex Antiocha adfertur, dein Armenium, Europæum omninò pravum est. Probatur quod nitidum, splendidum; (instar Gummi) rarum, citò liquefcens, friabile, colore, cum frangitur, fulvo, non valdè ponderosum, tactu linguæ lactescens, nec vehementer eam calefaciens, (nimirum hoc *Tithymalli admisti signum est*) purgans est egregium. *Scammonium cum cydoniis preparatum dicitur Diacrydium*, quali diceret *δακρυδιον*, sive lachrymulam. Gall. *Scammonée*.

SCAMNUM HIPPOCRATIS, est Instrumentum longitudine sex ulnarum seu cubitorum, membris luxatis & fractis restituendis, accommodatum. B. *De bank van Hippocrates*. G. Ein schemel van Hippocrates. Gall. *Le Banc d'Hippocrate*. A. *Bench of Hippocrates*.

SCANDIX, est planta, quæ habet folia longis pediculis appensa, *Coriandri divisura tenui*, sapore subdulci, subacri, & nonnihil nauseoso; caules habet tenues, ramosos, villosos, superius virides, inferius rubicundos: flos est rosaceus & umbellatus, plurimis scilicet petalis constans in orbem positus, & calici insidentibus; is autem abit in fructum compositum ex duabus partibus acum referentibus femine factis: radix est digiti minimi crassitudine, simplex, alba, saporis dulcis: est *Pecten Veneris*, aut *Gingidium*: an à *σκάνω*, id est *σκάνω* seco, quia semen ei acutum. Vide *Pecten Veneris*. Gall. *Peigne de Venus*.

SCAPHA, est fasciarum species capiti propria, infervens venæsectioni in fronte instituta. B. *Schuit-zwagtel*. G. *Schiflein-windel*. Gall. *Le Scafa*.

SCAPHA, dicitur Cavitas, quæ inter bina Anthelicis cornua excavata est, & versus anteriora, Helicis portione, terminata.

SCA-

SCAPHOIDES, est tertium os tarfi in pede, *Naviculare* dictum, à scaphæ seu cymbæ similitudine: connectitur cum talo, & tribus ossibus posterioribus. Gall. *FO*: *Scaphoïde*.

SCAPUS, est caulis qui in styli modum fursum proreptat, aut in altum fertur, dicta à columnaribus scapis similitudine.

SCAPULA, vide *Homoplata*.

SCARIFICATIO, est incisio cutis scalpello vel phlebotomo, quæ fit cum vel sine cucurbitulis; sine cucurbitulis fit in membris & partibus gangræna corruptis, ut viva pars à mortua separetur, & liquores stagnantes inferius atque perpetuò putrescentes, liberius exhalare queant. Cum cucurbitulis autem fit, ut extrahatur sanguis ex vasculis cutaneis, infervitque loco Venæ sectionis. Gr. *Εγχαταλις, Καταχασµος. Αποσκηψις Hippocr. Αποχασµος. B. Insnydinge / scarificering / bliemen / schrabben. G. Das schroepffen, kopffien, auffbickung der haut. Gall. Scarification. A. Idem.*

SCARIFICATORIUM; est instrumentum, quo scarificatio sive incisio fit. B. *Ein scherf-pzer. G. Das schroepf- feyfen. Gall. Scarificatoire. A. Ferè idem.*

SCARIOLA, vox *Arabum Interpretibus* usurpata, pro endivia vulgari; penult. corr. quia specie diminutivi sese infert, ut Tulliola, areola, filiola, palliolum, &c. Idem imitatur lavendula, pruneola, calendula, passulæ, cocculi, &c. vide *Seriola*.

SCARLATINA FEBRIS, hæc à Sydenhamo descripta invadere solet tempore æstivo imprimis infantes, maculis parvis rubris, crebrioribus & multò latioribus magisque rubentibus, sed non tam uniformibus quàm in Morbillis, cutis universa inficitur, quæ ad 2 vel 3 dies persistunt, postea evanescent, cuticula squammatim decidit, quod bis vel ter abit reditque. Gall. *Fievre Pourprée*.

SCARLEA, idem quod *Sclarea*.

SCAURUS, est is cui tali sunt extantes.

SCELERATA, vide *Batrachium*.

SCELETUM, est ossium totius corporis arida compages, arte anatomicâ articulis suis conjuncta, & locis debitis reposita, à *Σκελλω* arefacio. B. *Ein been geraamte. G. Ein beincoerper, ein scelet. Gall. Un Squelette. A. A Skeleton.*

SCELO

SCELOTYRBE, est cruris perturbatio, nunc ad hanc, nunc ad illam partem inclinans, sæpe ex scorbuto proveniens, ex Σκίλη crus, & τὸ ἔλεη tumultus, undè aqua scelotyrbitis, quæ adversus scorbutum usurpatur. B. **Blauhschupt.** G. Mund-fæule, der scharbock. Gall. *Scorbut.* A. Scurvy.

SCHESES, est corporis dispositio: undè schetica febris, quæ in dispositione est, non in habitu, à χηματισμῶ dispono, effingo.

SCHETICA FEBRIS, opponitur Hecticæ, schetica quippe in sanguine ita modo radices egit, ut facilè curam admittat; Hectica verò in ipsa ἰξεί five partibus solidis ita altius radicata est, ut non nisi difficulter medicamentis curetur.

SCHIDACEDUM, est fracturæ species, per ossis longitudinem, non per transversum factæ, quæ Καυλῶδον vocatur. Vide *Caledon.*

SCHISMA, est scissura in dura vel molli parte, à χίσμα findo: strictè de pudendo muliebri dicitur.

SCHIATICA, vide *Arthritis.*

SCIRRHOSES, idem quod *Scirrhus.*

SCIRRHUS, & **SCIRROMA**, Barb. *Sclerosis*, est tumor durus, lividus, renitens, & doloris expertus, in parte glandulosa, oriundus à quacunque causâ materiam in folliculo glanduloso hærentem inspissante vel comprimente, ut exire nequeat, inflammationem prægressam plerumque habens. à σκίρρῶδον induro. B. **Derhard gezwel / cen knoest-gezwel.** G. Harte, ein geschwulst, das hart ist geworden. Gall. *Scirrbe.* A. Idem.

SCHOENANTHUM, & **SCOENANTHUM**, juncus est arabicus, qui & scœnum Camælorum appellatur, est valdè aromaticum, & ferè roseo sapore, altitudine unius pedis; flosculos etiam aromaticos in summitate gerit, crescit in Arabia, uti hic loci graminum species. B. **Hemels hop / vel hemels strop.** G. Camels-heu, camel-stroh. Gall. *Schoenante*, ou junc odorant. A. Camels-hay, ex Σχοινο scœnum, & ἄνθος flos, vocatur & *Squinanthum.*

SCHOENOS, Gr. Σχοίνος, est juncus, κατὰ τὸ χεῖν, id est retinendum, ligandum, junco enim vincitur. Vide *Juncus.*

SCHOENOPRASUM, est porrum junceum, ex χοῖνον jun-

juncus, & *περόρον* porrum. B. *Bies-look* / *bies-parrei* / *honds-look* / *ast-look*. G. Schnitt-lauch, bryfz-lauch, vintzen-lauch, afllauch, ablauch. Gall. *Petit poireau*, *ap-petits*. A. Porret, cive.

SCILLA, est planta quæ habet folia longa, ampla, lata, carnosa; viridia, succum viscosum & amarum habentia: flores Ornithogalo vel Hyacintho stellari similes: in spica crescentes, antequam folia apparent: fructus est rotundus, trigonus, sætus seminibus nigris: radix bulbosa, maxima, pugnum crassa, cepacea, ex plurimis tunicis vel lamellis compacta, inferius multis crassis fibris prædita, saporis acris, amari, odoris nullius: hæc planta crescit in Hispania, Lusitania, & Sicilia circa mare; nomen accepit vel quod inter hanc & marinum testaceum piscem, à tunicata squammarum compactili serie, *Scyllam* vocatum, magna similitudo. Vel *ἀπὸ τοῦ σκελημοῦ*, id est, *Ariditate*, quod in fabuletis marinis, sole retorridis oriatur, dicitur etiam *Squilla*. B. *Zee-ajuin*. G. Meer-zwiebel. Gall. *Scille*. A. Squills, Sea onion.

SCINCUS, animal est quadrupes, oviparum, magnitudine & figurâ lacerti viridis, squammis exiguis & frequentibus tectum, coloris sublutei, in Arabia, & circa mare rubrum reperiendum; ingreditur Mithridatium ob vires alexipharmacas. Gall. *Scinc*.

SCIRPUS, est *Juncus*, sic fortè dictus, quasi sine scrupulo, hoc est sine nodo; hinc nascitur proverbium in mediculosos & nimium circumspicientes, nodum in scirpo quærit, quia scirpus nullos nodos habet. Vide *Juncus*.

SCLAREA, seu SCARLEA, Gallitricum, Orvala, Tota Bona, est Horninum, dicitur quod oculos claros reddat; est planta, quæ habet caulem duos circiter pedes altum, digitum minorem crassum, lanuginosum, quadratum, fortem, medulla alba repletum, in alas aut ramos sibi invicem oppositos divisum: folia magna, ampla, lanuginosa, rugosa, albescentia, aspera, in basi sua magis ampla, deinde in apicem obtusum desinentia, in margine incisa, caulibus longis adhærentia, inprimis inferiora, quæ ex radice erumpunt, alia bina sibi invicem opposita juxta longitudinem caulium & ramorum: flores in summitate caulium crescunt verticillati, in spicas longas congesti, galea longa, falcata, adunca, barba tripartita, seg-
men-

mentum medium, bifidum, & cavum; galea major labium pedemque Leonis referens: semina satis crassa, polita, subrotunda, rubicunda, in capsula, quæ flori tanquam calix inservivit, inclusa: radix est lignosa, longa, fibrosa, coloris fusci, saporis non ingrati, sed qui os quasi inflamat; tota planta habet odorem penetrantem, & saporum amarum: notandum, quod vina, vel cerevisiæ, in quibus vel per se, vel cum floribus sambuci fuit infusa, citò inebriant, capitisque dolores insignes excitent: nomen etiam habet à *σκληρό* durus, ficcus, quia hæc planta habet caulem durum & siccum. B. *Scarlei / algoede*. G. Scharlach, scharleyen. Gall. *Orvale, toute bonne*. A. Clary.

SCLERIASIS, est alicujus partis induratio, à *σκληρόω* induro: propriè de palpebrarum interiori duritie dicitur.

SCLEROMA, idem quod *Scleriasis*.

SCLEROPHTHALMIA, est Lippitudo dura, cum dolore, motu oculorum tardo, rubedine & siccitate, à *σκληρός* durus, & *ὀφθαλμία* dolor oculorum. B. *Hardigheid der oog-schelen*.

SCLEROSARCOMA, est abscessus progerminans plerumque in gingivis, carneus, durus, interdum galli coronam vel cristam, interdum ostracodermi carnem referens, differens aliquantum ab Epulide.

SCLEROTICA, vide *Cornea*, à *σκληρόω* induro.

SCLEROTICA, sive indurantia sunt, quæ partes firmius inter se conjungunt: idque vel tenues & molles dissipando, vel eas interdum retinendo. Illud fit, ubi per nimis calefacientia scirrhus induratur; hoc, ubi, per sempervivum, solanum, portulacam, vel lentem palustrem, aliave refrigerantia & astringentia, pars ex.gr. cedematosa duritiem acquirit. Ideoque horum materia, in calefacientibus, & refrigerantibus, ac astringentibus, est quaerenda, à *σκληρόω* induro. B. *Verhardende middelen*.

SCLERUNTICA, idem quod *Sclerotica*.

SCLIROISIS & SCLIROMA, idem quod *Scirrhus*.

SCOLIASIS, est spinæ dorsi, in hoc aut illud latus distortio, à *σκολίω* intorqueo.

SCOLOPENDRIA, SCOLOPENDRUM, sive ASPLENIUM, planta officinalis est, dici putatur, quod ejus folia scolopendre animalis similia sint. B. *Herts tong*. G.

Hirsch-zunge. Gall. *Langue de Cerf*. A. Harts-tongue.

SCOLOPOMACHÆRION, est cultellus chirurgicus, quo vulnera thoracis angusta dilatantur, magnis item tumoribus aperiendis summopere convenit; abdominis item aperturæ maximè utilis, ex *σκολόπαζ* gallinago, & *μάχαιρα* culter.

SCOLYMUS, est *Cinara*, seu *Articocalus*: appellari volunt à *σκολόφειν*, hoc est *καλύειν*, & *ἐπιλλειν* *λεμόν*, quòd famem arceat, cohibeat, extinguat, vel à *σκόλον* spina. Vide *Articocalus*.

SCOPTULA, idem quod *Scapula*.

SCOPUS, in vegetabilibus est racemosum id, è quo dependent acini.

SCORBUTUS, est morbus omnibus accollis maris septentrionalis frequentissimus, & endemius, quâ manus, pedesque, maculis sæpè lividis conspurcantur, ac accedit item crurum debilitas, & tumor eorum accedens & recedens, oris fætor, dentes vacillantes, sanguinem manantes gingivæ, spasmi, dolores, arthritidesque vagæ, colica & sexcenta alia; prædominantem acrimoniam in toto corpore habens vel acidam, alcalinam, vel muriaticam & sanguinem ita afficiens, ut partim sit acer & ferus, partim crassus, ita ut V.S. eductus scateat muco flavo-viridi &c. Antiquitati hunc morbum non fuisse incognitum liquet ex *Hippocrate*. Lib. 2. Cap. 42. Ubi Scorbuti symptomata enarrat evolvitque, ut & ex aliis auctoribus liquet. B. *De scheurbuik/ blaauw-schuit/ schimmel-zichte/ blaauw-zugt*. G. Schurbuck, scharbock, schorbock, schor-mund. Gall. *Scorbut*. A. Scurvie.

SCORBUTICA, sunt medicamenta acrimoniam scorbuti emendantia, & causam mali ex corpore eliminantia, quæ proin pro varia acrimonia variant. B. *Scheurbuiks middelen*.

SCORDIUM, est planta, quæ habet caulem ramosum, quadratum, repentem, villosum; folia mollia, villosa, in margine incisa, oblonga, albescentia: flores sunt parvi, labiati, quinquesidi, in alis foliorum crescentes, coloris rubri: flori succedunt quatuor femina tenuia, rotunda, in capsula, quæ floris calix fuit, inclusa: radix fibrosa, oblique repens in terra: est herba *Allium olens*: à *Σκόρδος* ab *Allio* nomen habet: vel propter *Allii acrimoniam*. B.

Wa;

Water-root. G. Wasser-batehnic, lachen-knob-lauch. Gall. *Scordion*, *Germandrée d'eau*; *Chammaraz*. A. Water germander.

SCORIÆ, sunt crementa metallica, five partes metallorum, quæ in fusione, vel in cudendo, vi ignis corroduntur in massam mortuam, non sulubilem amplius; & quæ à vivis partibus spontè separantur. B. **Schuin der metalen / slet / hamerslag.** G. Schlacken, metallenschaum. Gall. *Ecume*, *Impuritez*, *scories*. A. Droff, Rust or refuse of Metals, Scories.

SCORDOTIS, est planta Marrubio non absimilis: an verò sit Scordium? An Alliaria, quia allium olet, an ejus, ut videtur, species, in medium relinquo? Videtur derivari à *Σκόροδος* Allium.

SCORODON, est Allium: dicitur quasi *σκαίδον ῥόδον*, id est, rudis rosa, quòd aspere supra modum redoleat, & olfacentium nares offendat, vel à *σκαίε ῥέειν*, quòd *facto oleat*, tanquam stercus. Vide *Allium*.

SCORODOPRASUM, est planta inter Allium & Porrum media. *Σκόροδος*, est allium, & *πράσον* porrum. B. **Hook-parci.** G. Acker-knoblauch. Gall. *Ail poiveau*. A. Leek schallot, Italis *Rocobole*.

SCORPIO, **SCORPIUS**, five **DORONICUM**, est Aconiti species, cujus radix scorpionis caudæ similis est, à *σκορπιέειν* à spargendo veneno.

SCORPIOIDES, est parvula planta, quæ habet caules tenues, angulosos, aliquantulum villosos, in latitudinem se extendentes, repentes: folia oblonga Bupleurum vel Perfoliatam referentia, sed pinguiora & magis nervosa, saporis acidiusculi: flores sunt exigui, leguminosi, flavi; post florem sequitur siliqua villosa, longa, hispida, articulosa, Cochleæ aut Eruçæ ad instar eleganter in se convoluta, continens in singulis articulis semen ovatum: radix est exigua: hæc planta crescit in regionibus calidis, præsertim in locis aridis: est legumen, cujus siliquæ scorpionis similitudinem habent, ex *σκορπιέειν* scorpionis, & *ειδέειν* forma. Gall. *Chenille*.

SCORPIURUS, est Heliotropii species, cujus summitates caudæ scorpionis similitudinem habent, ex *σκορπιέειν* scorpio, & *εγὰ* cauda.

SCORSONERA vel **SCORZONERA**, est planta, quæ

habet caulem rotundum, striatum, cavum, in plures ramos longos divilum, levi lanugine obductos: folia sunt longa, satis ampla, Tragopogoni foliis similia, polita, basi caulem amplectentia, aliquando partim crispata & sinuosa, nervosa, in acumen satis longum desinentia, coloris virido-obscuri: flores in summitate ramorum nascuntur, semiflosculosi, calice oblongo, tenero, squammoso comprehensi: his succedunt semina longa, tenuia, alba, pappis instructa: radix longa, digiti vel pollicis crassitie, simplex, foris nigra, intus alba, tenera, fragilis, carnosâ, succulenta, lactea, subdulcis ac grati saporis, odoris nullius: Hispanis *Scurzonera*, ab Hispanica voce *Scurzo*, quod est vipera: hinc dicitur *Viperina*, *Viperaria* vel *Serpentaria*: ita dicta quod hujus plantae radix habeat eximias vires contra viperarum morsum. B. *Gift-wortel* / *flange-wortel* / *adder-s-kruud*. G. Schlangen-mord. Gall. *Sorzonere*, *Cercifi d'Espagne*. A. Vipersgrass.

SCORTUM, idem quod *Scrotum*.

SCOTODINOS, idem quod *Scotomia*.

SCOTOMA, idem quod *Scotomia*.

SCOTOMIA, VERTIGO, Gr. $\Delta\iota\sigma\tau\alpha\sigma\iota\varsigma$, $\tau\alpha\iota\sigma\iota\sigma\tau\alpha\sigma\iota\varsigma$, $\Sigma\kappa\omicron\tau\omega\mu\alpha$. *Σκοτωματικὸν Πάθος*, *Aegin*. *Σκοτόδιον* Hippocrati. *Σκοτόδιον* Platoni, est illa oculorum conditio mala, quâ objecta externa videantur circumrotari, orta à quavis causâ sanguinem vehementius determinante ad caput; vel spirituum animalium fluxum in nervos opticos tumultuatim excitante, undè retinæ villi nervosi nimis concutuntur, & imagines per radios lucis depingendæ, non placidè per aliquot puncta temporis super eisdem villos retinæ pinguntur, sed omni momento super alios vicinos; quare mens hos motus percipiens, judicat imagines moveri, veluti olim per similes motus factum verè cognoverat, à *σκοτῶ* obscuro. B. *Wzapinge in 't hooft* / *suise-linge* / *zwymelinge* / *hooft-zwymel*. G. Der haupt schwindel. Gall. *Vertige*, *tournement de tête*. A. A turning round, vel giddiness in ones head.

SCRIPTULUS, vide *Scrupulus*.

SCROBICULUS CORDIS, idem quod *Anticardium*.

SCROFFA, idem quod *Scrophula*.

SCROFULA, seu STRUMA, CHERES, Gr. $\chi\omicron\iota\sigma\acute{\alpha}\delta\iota\varsigma$, quia porcas infestare solent, sunt tumores p.n. glandu-

ularum colli, vel aurium, renitentes, propriâ tunicâ contenti, oriundi à materia secreta in folliculis glandulosis, stagnante in cavo ob frigus, ductus emittentes constringens, & partes indurans, vel quia materia exitui inepta, orbat in tenuissimo suo vehiculo. B. *Klitteren / Kropzweren*. G. Ein kropf, oder schlier am halse. Gall. *E-crouelles*. A. The kingsevil.

SCROPHULARIA, seu **SCROFULARIA**, planta officinalis, quæ habet caulem rectum, quadratum, coloris purpurei nigricantis, intus excavatum, in summitate in ramos, in alas se extendentes, divisum: folia oblonga, acuta, ampla, in margine incisa, urticam urentem referentia, sed ampliora, obscuriora, non urentia, caulium nodis sibi invicem opposita: flos est anomalus, monopetalus, utrinque patens, ferè globosus, quasi ollam rotundam representans, parte anteriori bilabiatus, superiori binis folliculis confans, tecto inferiori trifido: post florem succedit fructus, vel capsula semi-rotunda septo medio distincta continens semina exigua: radix est crassa, inæqualis & nodosa: tota planta habet odorem ingratum, & saporem amarum, sic vocatur, quod strumosa radix ex multis granorum frumenti grumis videtur coaluisse, vel quod strumis, quas imitatione Græcâ, scrofulas vocant, medeatur. B. *Spen-kruud*. G. Braunwurtz, feig-wartzen-kraut, knotten kraut, faue-wurtz. Gall. *Scrophulaire*. A. Scrophulary, Fig-wort, Pile-wort, Celandine.

SCROTOCELE, est Hernia scroti. Vide *Hernia*.

SCROTUM ut & **BURSA**, Gr. ὄρχη, ταύρος, Πιερίη *Nicand. Schol.* Πήριος & Παιριος ὀρχιδίων invenio apud *Erotianum*, fortasse rectius Πυρίος, sunt duo sacculi distincti, in medio ubi sutura decurrit ad invicem accreti, qui singuli testiculum virilem vaginis suis inclusum possident, constantes cuticula, cute, Tunica cellulosa, Tunica dartos, quæ musculosa Scrotum corrugat, & ab interiori parte juxta Malpighium est glandulosa, facit hæc membrana quasi duo scrota, & ex hac duplicatura oritur septum medium scroti. B. *Het kloot-zakje / bal-zak*. G. Der hoden sack. Gall. *Le scrotum, la bourse des testicules*. A Sack of the stones or cod.

SCROTUM CORDIS, vide *Pericardium*.

SCRUPULUS, est tertia pars drachmæ, continet scrupu-

pulus grana viginti seu obolos duos, vocatur item *Scriptulus* & *Scripulus*. B. *Ein scrupel*. G. Ein scrupel. Gall. *Scrupule*. A. Idem.

SCUTALIS CARTILAGO, idem quod *Ensisformis*, item idem quod *Thyroides*.

SCUTIFORME Os, idem quod *Mola Genu*.

SCUTIFORMIS CARTILAGO, vide *Ensisformis* & *Thyroides*.

SCUTUM, idem quod *Mola Genu*.

SCUTUM, item est emplastrum *Scutum* referens, quod stomacho, cordi, aliisque locis applicatur. B. *Ein schildgelphe pleister*. G. Ein schild pflaster. Gall. *Ecusson*, *Emplastre scutiforme*. A. Shield-like plaister. *Scutum* quoque significat patellam seu molam genu, ideoque *Os Scutiforme* appellatur, vide suo loco.

SCYBALA, sunt excrementa alvina in globulos formata, velut ab ovibus aut capris excernuntur.

SCYPHO, est infundibulum in cerebro: item meatus palato pituitam, ab osse cribriformi adducentes, sic appellatur, quod Scythæ simili vase vinum bibebant.

SCYTALIDES, vocantur officula digitorum singulorum terna, excepto pollice qui duo habet, mutuo inter se colligata, & ordine succedentia, veluti in acie, turma equitum, quæ *σκυτάλη* vocatur. Latine *Internodia*.

SCYTHICA RADIX, vide *Glycyrrhiza*.

SEBEL, idem quod *Pannus Oculorum*.

SEBESTEN, prunorum species est, dicuntur & *Myxa* & *Mixaria*. Crescunt in Ægypto pruni instar, folia obrotunda, in margine dentata; flores parvi, albi, pentapetali, rosacei in racemos congesti, & Geranio proximi, a quibus fructus crescunt parvis rotundisque prunis similes, quorum nuclei tricostrati cernuntur, viscosi sunt admodum masticati, exterius, siccati nigri: pro tussi assumuntur. B. *Bozst. prunen / sebesten*. G. Brust beerlein. Gall. *Sebesten*. A. Idem.

SECACUL, dicitur sigillum Salomonis, est vox Arabica.

SECALE, est planta, quæ habet caules valde altos, hominis altitudinem superantes, rectos, firmos, folia gerentes pauca, longa, sed tritici foliis angustiora: flos apetalus, per fasciculos in spicam dispositus, singuli nempe flores

flores plurimis staminibus constant ex calice surgentibus; pistillum autem abit dein in semen oblongum, tenue, farinaceum, gluma, quæ floris calix fuit, obvolutum; hanc tamen facile deponit: singuli fasciculi axi dentatæ affixi spicam, tritici spica magis compressam, constituunt: grana sunt triticeis longiora, strigiosiora, tenuiora, & intensius flavescencia, aut fusca, saporis farinacei, subdulcis, est frumenti species, à secando dici videtur, quod mellis tempore falce secari solet, dicitur & *Farrago*, *Rogga*, *Siligo*, *Briza*. B. *Rogge*. G. *Rocken*, korn. Gall. *Segle*. A. *Rye*.

SECTIO CÆSAREA, vide *Hysteromotia*.

SEC. NAT. significat Secundum naturam, vide infra suo loco.

SECUNDÆ, idem quod *Secundina*.

SECUNDINÆ, sunt tres membranæ, Chorion, Alantois & Amnion, quæ unâ cum placenta uterina & lochiis ex utero post partum excluduntur. B. *De nageboort*. G. *Nachgebur*, after geburt. Gall. *L'Arriere fais*. A. *The secundine*.

SECUNDUM NATURAM, res sic fieri dicuntur in corpore animali vivo, quando sese debito modo habeant, ut in statu sanitatis. Cui opponitur *Præter Naturam*, in eo statu omnia malè aut pessimè sunt, vide quid de *Natura* dixerim.

SECURIDACA, est planta, quæ habet caules ex radice erumpentes, ramosos, repentes: folia oblonga, plura uni costæ adnascencia: flores sunt leguminosi, flavi, in umbellam radiatim dispositi: post florem sequitur siliqua longa, plana, recta, angusta, articulosa, annulata, carinata, in singulis articulis continetur semen Rhomboideum introrsum emarginatum, coloris rubicundi, saporis amari; siliquæ securim militare exhibent, ut veterum *Dacorum*, vel *gladium Hungarorum*: radix longa, alba, fibrosa: hæc planta crescit in locis incultis, est *Hedysari* species; sic appellatur ad formam ejus seminis securim referentis. B. *Wylheng-kraut*. G. *Beil-kraut*. A. *Axede*, *Axwurt*.

SEDIMENTUM URINARUM, sunt particule, quæ in urina natantes, tandem suâ gravitate præponderante subsident; suntque pro vario morbo, ejusque statu diver-

ſo variæ formæ, gravitatis, coloris, & Naturæ. Gr. *Υπερ-
στυρις*. B. *Setzel / grond-setzel*. G. Das dicke, daß ſich
im urin auff den boden ſetzt. Gall. *Sediment*. A. Sediment,
ſubſtience.

SEDUM Majus, eſt planta, quæ habet folia ſucculen-
ta, oblonga, acuta, craſſa, carnoſa, tenerimæ ſtructuræ,
pulpoſa, terræ ac radicibus proxima, ſemper viridia,
in latum ſe extendentia: flos eſt roſaceus, polypetalus,
coloris purpurei: caulis eſt rectus, & craſſus, folia ha-
bens anguſtiora & acutiora; calix multifidus; floribus ſuc-
cedit fructus ex plurimis veluti capſulis vaginalium æmu-
lis, in capitulum quoddam collectis compositus, ſemini-
busque ſærum ut plurimum exiguis; radix parva & fibro-
ſa: eſt ſemper *Virum*, ſeu *Barba Jovis*: eſt planta ſelli-
lis, nam ſupra ejus radicem federe videtur, datur & ſe-
dum minus. Gall. *Trique madame*. B. *Huis-loof / don-
der-baard*. G. Hauſz-lauch, hauſz-wurtz. Gall. *Joubar-
be*. A. Hous-leek.

SELENITIS, eſt *Lunaria*; dicitur à Luna, quæ Gr.
eſt *Σελήνη*. Vide *Lunaria*.

SELIBRA, eſt libræ dimidia pars, ſive unciz ſex. B.
Sen half pond.

SELINUM, vocatur *Apium*: dictum ſcribunt ab *ἔλαο*,
à *Palude*, quod in locis paluſtribus libenter naſcatur: alii
à *Σελήνη* diducere volunt, quod epilepſia laborantibus ob-
ſit ac novum paroxyſmum creët, aliis quaſi *ἔλας σελόμενον*,
hoc eſt paludibus impullum: paludotis enim gaudet, &
in iis enatum lætius exurgit. Vide *Apium*.

SELLA EQUINA, ſeu **TURCICA**, eſt cavitas offi
ſphenoidis inſculpta, interius intra cranium conſpicua,
quatuor protuberantiis ad angulos eminentibus gaudens,
quæ continet glandulam pituitariam, & rete mirabile in
brutis. B. *Het ſaal-been*. G. Das ſattel-bein. Gall. *Selle
ſphenoidale, ſelle de Turquie, ou Fosse Pituitaire*. A. Sad-
dle bone.

SELLA SPHENOIDIS, vide *Sella Equina*.

SELLA TURCICA, vide *Sella Equina*.

SEMEIOSIS, idem quod *Diagnosis*.

SEMEN VIRILE, eſt humor albus, calidus & ſpiri-
tuofus, craſſus, viſcidus, ſubſaluſus, ex ſanguine tenuiſ-
ſimo & liquido nervoſo mixtis, in teſtibus & Epididymi-
di.

dibus elaboratus, qui ad generationem foetus, per vias proprias in uterum muliebrem ejaculatur, constatque infinitis numero anguillulis viventibus, rapidissime in alio liquido natantibus, capite grandiore caudâ tenuiori donatis, per microscopium facile conspicuis: & in femine omnium animalium hæcenus observato talia animalia insunt; in nullis verò aliis humoribus totius corporis simile quid reperitur: est & in *fæminis* alia materia, semen appellata, ea enim ex lacunis, prostatic glandulosæ vaginæ substantiæ infertis, provenit, quod non raro in lascivientibus prorumpit & foris emittitur; facit plurimum ad titillationem, ut concupiscibilis esset coitus, Secus in feminarum ovariis sive testiculis, in quibus ova reperit *Insignissimus de Graaf*, quæ maturitatem adeptæ, à Tubis & foliaceo ornamento comprehenduntur, uteroque materno traduntur. Vocatur item Genitura *Plin.* semen genitale, Urina genitilis. Gr. Σπορὴ, Σπέρμα, Δρόσος Aristoph. ῥορὴ, Σπορὴ, Σπορὴ, Ἀρτερο: in vegetabilibus semen est plantæ Embryo cum placenta uterina seu cotyledone simplici, duplici vel multiplici, cui fune umbilicali necitur embryo. B. *Zaad*. G. Samen. Gall. *Semence*. A. Seed.

SEMEN, in officina minores plantarum fructus denotat, ex quibus simile nasci potest.

SEMICONGIUS, est dimidium congii, est nomen mensuræ liquidorum, continens aquæ libras quinque, olei libras quatuor cum dimidia.

SEMICOTYLE, est dimidium cotylæ. Vide *Cotyla*.

SEMIMEMBRANEUS, seu SEMIMEMBRANOSUS MUSCULUS, est inter tibiæ motores: ab eadem, cum bicipiti meta proventus, in tibiæ usque ossis involucri tendinis, lati productione extenditur; hic à dissimili tendinum, supra carneam superficiem, inflexione tendinis respectu, membranæ præ se fert speciem. B. *De half vliefsige spier*. G. Der haut gleiche mausz. Gall. *Muscle Demi-Membraneux*. A. The semimembranous muscle.

SEMINALIS, vide *Polygonum*.

SEMINERVOSUS MUSCULUS, eandem hic cum semimembranoso sortitur alligationem, præterquam quod posterius paulò atque inferius, tibiæ affigitur, usque etiam ad ossis medium provehitur, antequam tendinis arripit occasionem; hujus tendines separatas, cum teneant carneas clas-

classēs, musculum constituunt, intuitu primo, in duos divisum, cum revera unus idemque maneat. B. *De half zenuwagtige spier.* G. Der halb fehnige maufz. Gall. *Muscle Demi-Nerveux.* A. The feminervous muscle.

SEMIOBOLUS, est oboli dimidium, vide quantitatem *Oboli.*

SEMIOTICA, est par Medicinæ, sanitatis & morborum signa tradens, à *σημειωσις* significo, vel signa exhibeo.

SEMIS vel **SEMISSIS**, est uncia demidia pars, & scribitur S. vel $\frac{3}{8}$.

SEMISIDERATUS, idem quod *Hemiplegia.*

SEMISPECULUM, est instrumentum Chirurgicum, ad dilatandum vulnus in collo vesicæ, ut lithotomus forcipem facilius inducere valeat, quæ cum sit magna, dilatationis ope tamen per parvam incisuram ingredi potest. B. *Ein halbe spiegel.*

SEMISSIS, vide *Semis.*

SEMISPINATUS MUSCULUS, est dorsi musculus, oritur à spinis ossis sacri & lumborum, omnibus apophysibus lumborum transversis, spinisque vertebrarum thoracis omnibus affigitur, easque amplectitur, donec in spina thoracis prima sibi ponit terminum, dorso movendo una cum aliis musculis & extendendo destinatus. B. *De half gratige spier.* G. Der halbe rueckgrads maufz. Gall. *Le Demi-Epineux, ou Transversaire du dos.* A. Muscle semispinate.

SEMIUNCIA, seu **SEMUNCIA**, est uncia dimidia, vide *Semis* & scribitur $\frac{3}{8}$. B. *Ein half once.* G. Ein loth. Gall. *Demie Once.* A. Halfe an Ounce.

SEMPERVIVUM, Gr. *Ἀσίζων*, id nominis sibi vendicat, quoniam ejus folia semper vireant. Vide *Sedum.*

SEMPERVIVUM MARINUM, vide *Aloës.*

SEMUNCIA, idem quod *Semiuncia.*

SENECIO, est Erigerum, est planta, quæ habet caulem rotundum, excavatum, striatum, aliquando rubicundum, ramosum, habentem folia uncialia & longiora, pediculo vidua, hirsuta, circumrosa, sapore aliquantulum acido, colore obscure viridicante: calix admodum oblongus, simplici petalorum vallo constans: flores flosculosi sunt in summitate ramorum, singuli umbellam habentes, radiati: floribus succedunt semina pappi instructa: radix fibro-

fibrosa : nascitur passim in hortis, in agris secus vias, syl-
volisque gaudet & arenosis locis, sic appellatur, quod
flores capillorum ritu vere canescant, sive senectutem in-
duant, dicitur etiam *Senetio*. Vide *Erigerum*. B. *Kruis-
kruid* / *Kruis-wortel* / *grind-kruid*. G. *Kreutz-wurtz*,
grind-kraut, *bald-greifz*. Gall. *Senegon*. A. *Grounfell*.

SENTIS, est *Rubus*: dicitur quod à tangentibus quam-
primùm sentiatur. Vide *Rubus*.

SENNA, est duplex Alexandrina, quæ & Orientalis,
Ægyptiaca, & Syriaca dicitur, quæ habet folia acuta, &
ea est præstantissima: vel Italica, foliis magis obtusis, quæ
priori substituitur. Appellatur & *Sena*, est planta, quæ
habet caules lignosos, ex quibus erumpunt folia oblonga,
acuta, coloris subflavescentis: flores sunt rosacei, penta-
petali: flori succedit siliqua plana, crassa, carnosa, valdè
succulenta, incurva, bivalvis, membranosa, coloris ob-
scuri, continens semina instar gigartorum renem figura re-
ferentes, à se mutuo distincta parvis sepimentis, nigra
aut alba: hæc arbuscula crescit in regionibus calidis, præ-
fertim in Indiis Orientalibus, in Alexandria, Ægypto &
Arabia, ut & in Italia; virtute purgante folia sunt cele-
bria. B. *Zenebladen*. G. *Senneblætter*. Gall. *Senné*.

SENSORIUM COMMUNE, est illa pars in cerebro
ubi sensuum nervi terminantur vel incipiunt; olim à *Car-
tesio*, hæc assignata fuit glandula pinealis; ab aliis Initium
medullæ oblongatæ; hic enim omnes motus corporis per
nervos delatos afferri, & ab anima percipi voluerunt; ve-
rùm quamdiu veram originem nervorum ignoramus, nihil
certi stabiliri & probabilia multa dari poterunt. Gr. τὰ Πνεύ-
ματ' Αἰσθητικόν. Vide *Aistheterium*.

SENSUS, Gr. ἄισθησις, est receptio, quæ motus à cor-
pore aliquo objecto, fibrillis nervorum impressus sensu-
rio communi, vel potius animæ, mediantibus spiritibus
animalibus in nervis existentibus, communicatur. Vide
Aisthefsis. B. *Zin* / *bebat*. G. *Empfindlichkeit*, *der sinn*.
Gall. *Les Sens*. A. *The sense*, *perceiving*.

SEPARATIO, Chirurgis est, quando caro emortua,
à sana, & caries ossis ab integro osse, arte separatur. B.
Scheidung. G. *Absonderung*, *das scheiden*. Gall. *L'ex-
foliation*, *separation*. A. *Separating*.

SEPARATORIUM, seu HYPOCLEPTICUM, est
vas

vas Chymicum vitreum oleis ab aqua separandis destinatum. Est vas transmittens quodammodo uniforme, oblongum, orificio ad capacitatem auricularis digiti aperto, cui materia infunditur, & fundo, in modum acus acutato materiam rursus emittendi gratiâ, præditum: in Medio ventricosum est, ad capiendam materiæ sufficientem capacitatem. B. *Schei-glas / schei-tuig / schei-trechter*. G. Der scheid-trichter. Gall. *Un separatoire, Vaisseau propre à separer*. A. Separator by sifting.

SEPHIRUS, est inflammatio alicujus partis indurata.

SEPIÆ Os, vide *Os Sepia*.

SEPLASIARIUS, à foro Capuæ in Italia nomen habet *Seplasia* dicta; erant ii, qui odoramenta & unguenta aromatica divendebant. Tunc temporis circumforanei ita vocabantur, & Pharmacopœis illud nomen, sed improprie, quoque attribuitur.

SEPTA, idem quod *Septica*.

SEPTANA, dicitur de febre, quæ septem dierum spatio periodum absolvit. An detur dubitandum? B. *Zeven-daagse hooz*.

SEPTICA; sive PUTREFACIENTIA, sunt, quæ calore & acrimoniâ malignâ, carnem tenuem colliquant, putrefaciunt, & corrumpunt, à *σῆπαι* putrefacio.

SEPTIFOLIUM, vide *Heptapleuron*.

SEPTUM AURIS, est membrana Tympani. Vide *Tympani membrana*.

SEPTUM CORDIS; est carnosum interstitium Ventriculorum dextrum à sinistro dividens, sic apparet inspicientibus; verum concipiendum est Cor sinistrum, quasi unum corpus cavum, rotundum; cui externè accrescit semisacculus, qui est Cor dextrum; undè septum cordis proprie est paries ipse Cordis sinistri, nec quidquam distinctum inter sinistrum & dextrum Cor. B. *Het harte sshot*. G. Der hertz zaun. Gall. *La Cloison du Cœur*. A. The middle parting of the Heart.

SEPTUM LUCIDUM, est sepimentum, propter tenuitatem diaphanum, cerebri ventriculos destinguens. B. *Het doozschynende spiegelblyes*.

SEPTUM NARIUM, est Sepimentum illud partim cartilagineum, partim osseum, membrana glandulosa obductum, quo nares ab invicem in duo foramina dividuntur.

tur. B. *Net neuffshot*. G. Der nazen zaun. Gall. *La Cloï-foin du Nez*; *L'entre deux des narines* A. The Middle-part, or Bridge of the nostrils.

SEPTUM TRANSVERSUM, vide *Diaphragma*.

SEPTUNX, est pondus unciarum septem.

SERAPIAS ORCHIS, est Satyrionis species: dicitur quòd hujus flores infecta quaedam referant lasciva & fecunda, tanquam à Serapide Ægyptiorum idolo nomen habentia, cujus in Canopo Ægypti urbe, magnificum templum erat, ubi lascivis & impudicis cantibus, & fationibus colebatur. B. *Dosse-kullekens* / *vlieg-bloem*.

SERAPIUM, idem quod *Syrupus*.

SERICUM, est tegmen bombycinum. Illud crudum & integrum folliculi serici dicuntur, qui Hyacinthorum confectionem ingrediuntur. B. *Zyde*. G. Seiden. Gall. *Soye*. A. Silke.

SERIOLA, idem quod *Seris*.

SERIPHUM ABSINTHUM, dicitur marinum Absinthium: à Seripho insula nomen habet, in qua copiosissimè crescit.

SERIS, SERIOLA, est *Intubus*, sive *Endivia*; nomen quidam à ferendo derivant, quia cum sylvestris sit planta ferendo melior fiat: alii quòd aqua tacta, quasi recenter sata foret, virefcatur, sed nomen non Latinum sed Græcum est, & originem potius à *σαίρειν* vel *σαζειν*, *Mundare*, *Purgare*; non quòd purgandi vim obtineat, sed quòd uti mundata & purgata, inanis & vacua fit, à caulè itaque cavo nomen potius habere videtur. *Seris* itaque à *σαίρειν* *Inanis sum*. Vide *Endivia*.

SERPENTARIA, dicitur Scorzonera, quòd serpentum moribus venenatis medeatur. Item sic Bistorta appellatur, sed quare, nescio. Ita quoque Ari species vocatur, ob nigras & purpureas, quas habet caulis, maculas. Vide *Dracontia*, & *Centum morbia*.

SERPENTARIUM LIGNUM, vide *Colubrinum*.

SERPENTINA, est Stellariæ species, sed latere fa-teor me ejus nominis Etymon, quia proserpit & folia Stellariæ in modum explicat?

SERPIGO, vide *Lichen*.

SERPILLUM, est Thymus sylvestris, est planta, quæ habet plures caules quadratos, duos, lignosos, rubicun-dos,

dos humiles, parùm villosos, quosdam rectos, alios repentes, folia Thymi latiora, cætera cum Thymo planè conveniunt. Gr. *Ἐπιλλος*, à serpendo tam Græcis quam Latinis dictum: quoniam si quæ ejus particula terram attingit, inibi radices demittit. Gr. *Ἐρρα* enim est serpo. B. **Quendel / wilde thym / onzer vrouwen bedstroo.** G. Quendel, hunerhohl, kuenlein, kumel, wild poley. Gall. *Serpolet*. A. Mother of thyme, wild-time.

SERRA, est Instrumentum Chirurgicum lamellâ dentatâ constans, quâ ossa ferrando auferuntur. Gr. *Πελορ*. B. **Gen 3aag.** G. Eine säge. Gall. *Sciè*. A. A sawe.

SERRA VERSATILIS, est instrumentum chirurgicum, tympanis duobus, usque dentatis præditum; utile maximè ad intercidennda duorum vel trium, modiolis factorum, interstitia. B. **Щаер-3ааg.**

SERRATA, vide *Chamædrys*.

SERRATULA, est planta, quæ habet folia oblonga, ampla, Betonica majora, incisa: caulis ad altitudinem duorum pedum crescit, rectus, striatus, rubescens, in parte superiori in multos ramos divisus, folia gerentes instar scabiosæ incisa, & ab inferioribus diversa: flores ut in jacea; his succedunt semina pappis instructa: radix est fibrosa, saporis aliquantulum amari: hæc planta crescit in sylvis, in pratis, & in locis tenebrosiss & humidis. Planta sic vocatur à foliis primum è terra erumpentibus, ferramque æmulantibus. Vide *Chamædrys*.

SERRATUS MUSCULUS, quadruplex est, *Postici*, habentur duo & totidem *Antici*. *Posticus Primus Superior*, tenui ac membranoso principio, à tribus inferioribus vertebrarum colli posticis processibus, primaque spinæ productus, post in descensu carnosus ad tres quatuorve superiores costas fertur, prout duobus aut tribus dentatis productionibus præditus fuerit, costas fursùm trahere videtur. Alter *Posticus Inferior*, non minùs dorso quam lumbis adhæret. Ab illi ossis margine, sacri posteriore sede, spinosisque lumborum processibus ortus, à costis, quibus omnibus inferiùs duplici tendineâ insertionem, trium circiter digitorum à spinis spatio alligatur, maximum fibrarum accipit acervum. Alterum par *Anticum* est. Istius inferior musculus major est, latus & undique carnosus, cum abdominis obliquo descendente ferratam compagem efficit.

efficit. Oritur carnosus ex basi interna scapulæ, alii à costis duabus supernis usque ad claviculam, quæ costæ videntur immobiles. Porrigitur tendineis quinque inaequalibus extremis ad costas quinque superiores, nonnunquam & ad inferiores seu breviores duas, quas attollit. Alterum par *Superius Anticum Minus*, sub pectorali musculo latens. Costis superioribus quatuor, prima excepta, totidem extremitatibus adnascitur, hinc ad scapulæ processum coracoïdem implantatur. Antrorsum ad thoracem scapulam adducit. B. *De zaagspier*. G. Der sägen gleiche maufz. Gall. *Muscles Dentelés*. A. The Sawe Muscle.

SERRIOLA, vocatur endivia, ut & lactuca sylvestris: sic dicitur quod ejus foliorum costa media, à posteriore parte, spinis ferræ in modum, sit aculeata. Vide *Endivia*.

SERTULA CAMPANA, vide *Melilotus*.

SERUM, Gr. *ὄρριον*, est sanguinis humor aqueus, tenuis, sublavus, & subsalsus, constans ex plurima aqua, mediocri sale & pauculo sulphure; usus est ut sit vehiculum sanguinis rubri, seu alimenti, deinde ut sanguinem diluat, ut per vasa minima fluat, ea nutriat, & ex illo tenuissimi corporis liquores segregentur. Apud Hippocratem vocatur *ὄρριον τῆς τροφῆς*. B. *De wei van 't bloedt*. G. Schotten, molcken, floret, maticken. Gall. *La Sero-sité du Sang*. A. Whey.

SESAMOIDEA OSSA, sunt ossicula, 16, 19, 20, & plura aliquando, à figura sesami seminis dicta, quæ in internodiis manuum & pedum reperiuntur, ut ossium tendines hæc supercandentes majorem vim in elevanda parte acquirant. B. *De zaadbeentjes*. G. Die saamen beinlein. Gall. *Les os Sesamoïdes*. A. Seed-bones.

SESAMUM, planta hæc nomen habet à *σείω*, quod quandoque *σείω* denotat, *Concutio*, *Impello*; & *ἀνείω Μετο*, quod subito & quasi impetu ad messem propelleretur. Vel, nomen accepit ab Ægyptiis, Syrisve fortè Indis. Ægyptiis *Sempsem* dicitur. B. *Wag-dotter*. G. Leindotter, flachs-dotter. Gall. *Jugeoline*, *Susame*. A. Sesamy.

SESCUNCIA sive SESQUIUNCIA, continet unciam unam & semissim, sive drachmas duodecim. Sic notatur $\zeta\iota\beta$.

SESELI, SESELEOS, & SESELIS, planta est offi-

D d d

ci-

cinalis, dicitur & *Sefedi*, hinc manavit vitium lectionis vulgatæ *Sili*, sed haud scio an vox *Sili* sit rejicienda. *Silatium* Antiqui dicebant, quod nunc jentaculum dicimus, eo quod tum jejuni, vini sili herba conditum, absorbebant, Veteres etiam *Seli* vocabant, dicitur & Fœniculum tortuosum, quod est planta, quæ habet caulem striatum, medulla alba repletum, qui statim ubi ex radice erupit, dividitur in plures ramos, firmos, tortuosos, nodulos, satis crassos, dispersos: folia fœniculi foliis similia, sed aliquantulum crassiora, breviora, duriora, & magis à se invicem remota, coloris similis ferè Anethi foliis: flos est rosaceus & umbellatus, pentapetalus, coloris albi, interdum purpurei: flore deciduo calix fit fructus compositus ex duobus seminibus oblongis, ab una parte gibbis, sulcatis, planis, ab altera parte figura ad Fœniculi semina accedentibus, coloris grisei albi vel pallidi, odoris valde aromatici, saporis acerrimi: radix est longa, digiti interdum crassitie, alba: tota planta odorem habet fortem, & gratum, crescit in locis arenosis & in regionibus calidis. Gall. *Sefeli de Marseille, ou Fenouil tortu.*

SESQUI, vocabulum cum aliqua mensura vel modi, vel numeri vel temporis collocatum, non integrum modo id cui jungitur explicat, sed integrum & semis. Sic *sesquilibra* libram unam & semissem significat. *Sesquimensis* integrum mensum & semissem.

SESQUIHEMINA, est Hemina una & dimidia.

SESQUILIBRA, est libra una & dimidia.

SESQUIOBOLUS, est obolus unus cum dimidio five grana quindecim.

SESQUICYATHUS, est Hemina quadrans, vel sextans cum uncia dimidia.

SESQUIPLUM, est libra una cum dimidia.

SESQUISEXTARIUM, est sextarius unus cum dimidio.

SESQUIUNCIA, idem quod *Sescuncia*.

SETACEUM, à seta dictum, pertinet ad Operationes Chirurgicas, est, cum cervicis cutis perforante utrimque acu compungitur, vulnusque per setas aut ligulam apertum servatur, ut per id vitiosi humores evacuentur. Sed intentio illa nullius est momenti, nam per illud ulcus nihil evacuatur quam pus in ipso ulcere generatum, ideoque

que materia morbifica non exanlatur : Et si quis attentus fuerit ad rem, nunquam experietur, morbos hoc modo, nisi casu, vel ab aliis medicamentis, aut bona diæta, curari; idem fit dictum de *Fonticulis*, hæc enim circuiti Sanguinis contrariantur. B. *Gen seton*. G. Idem, uti & Gall. & A.

SEUTLOMALACHE, vel SEUTLOMACHIUM, quidam Betam, alii Spinachiam esse tradunt Gr. Σπύλον enim vel τεύλλον enim Beta est, & Μαλάχη Malva.

SEVUM, est pinguedo duriuscula, fumiturque à folis quadrupedibus corruptis.

SEXCUNX, idem quod *Semiuncia*.

SEXTANS, est libræ sexta pars, uncias duas continens.

SEXTARIUS, mensuræ Romanæ genus est, quod si melle repleatur, pendet uncias triginta; si oleo, uncias octodecim; si verò aquâ repleatur, pendet aquæ uncias viginti. Capit (ut alii dicunt) mensurales uncias viginti olei: pondere verò habet uncias sedecim, Drachmas quinque & scrupulum unum, continet duas heminas vulgo, seu uncias decem & octo. Dicitur sexta pars Congii. Alii est vini libra cum unciis octo, & olei libra una cum semisse. B. *Gen halve mate*. G. Ein neefel. Gall. *Setier*.

SEXTULA, pendet scrupulos quatuor.

SEXUNX, est pondus sex unciarum, sive libra dimidia.

SEXUS, sive CUNNUS, est differentia inter marem & feminam. B. *Geslagt / kunne / sexe*. G. Geschlecht, odet art. Gall. *Sexe*. A. A Kind, or sexe.

SIAGONAGIA, est arthritis Maxillarum, à σιαγών maxilla, & ἀγρεύω capio. B. *t Plererijn der kake*.

SIALAGOGA, sunt Medicamenta, quæ salivam movent.

SIALISMUS, idem quod *Ptyalismus*.

SIALOCHUS, idem quod *Ptyalismus*.

SIALON, seu SIELOS, idem quod *Saliva*, à σιελίζω salivam emitto.

SIBILUS AURIS, idem quod *Tinnitus Auris*.

SICILICUS, seu SICILIUM, ponderis nomen veterinaris usitatum, pendens unciam dimidiam sive drachmas quatuor; alii putant esse quartam unciae partem.

SICYS & SICYOS, est *Cucumer*: dici volunt à σείω & κίω moveo: quia cucumeres citò crescunt: hinc

Σίβη Cucurbita; alii à *σείβη* concitari & *σίβη* ofculari, vel utero gerere, quoniam dicunt eo cibo venerem accendi; sed hoc verum esse nequit, nisi à contrario veritas eluceat. Vide *Cucumer*.

SIDA, alii Althæam volunt: sed alii Malum punicam ejusque fructum; alii quid simile putant: nomen est à *Sida* Bœotiae oppido.

SIDERATIO, idem quod *Sphacelus*, & *Apoplexia*.

SIDERITIS, dicitur Herba judaica, aut Millefolium &c. Est planta, quæ habet caulem lanuginosum, quadratum, flavum; folia sibi invicem opposita, oblonga, in margine incisa, lanuginosa, rugosa, saporis adstringentis, aliquantulum acris: flores verticillati, in alis foliorum plerumque incisorum congesti, coloris albi, subflavescentis, punctis rubris notati; singula pars horum florum sustinetur à duobus foliis subrotundis instar cristæ galli incisis, quæ folia multum ab aliis foliis in parte infirma crescentibus differunt: semina sunt oblonga, nigricantia, in capsula, quæ floris calix fuit, recondita: radix lignosa: hæc planta odore Lamium refert; crescit in montibus, locis ficcis & incultis. Latinis *Ferraria*, quia vulnera ferro icta firmiter conglutinat. *Σίδηρ* est ferrum, ensis. Gall. *Crapaudines*.

SIEF ALBUM, est Collyrium siccum. Vide *Collyrium*.

SIELISMUS, idem quod *Salivatio*, à *σείλιζω* sputum emitto.

SIELOCINETICA, idem quod *Salivantia*, ex *σείλιζω* sputum, & *κίνησις* moveo.

SIGILLUM SALOMONIS, sive *POLYGONATUM*, planta est sic dicta ob characteres sigilli modo radicibus impressos. Vide *Polygonatum*.

SIGMOIDES, sunt Apophyses ossium semilunares; ut processus Ancyroides scapulæ, & sinus ossis radii, Græcorum antiquorum C. referentes.

SIGMOIDES, sunt valvulæ tres arteriæ magnæ, circa cor foris spectantes, sanguinem ex ventriculo sinistro in Aortam quidem admittentes, sed illi regurgitare conanti suo explicatu & immediata clausura resistentes, dictæ à littera C. seu figma & *σῆμα* forma. Vide *Valvula*.

SIGNUM MORBI, Gr. *σημεῖον*, est, quidquid sensibus nostris est obvium, vel aliquid ad ipsum pertinens, quod

quod potest indicare, quare id quod ad curationem necessarium pertinet, indicatur. Signum est morbi causa vel Symptoma: signum est proprium vel commune: hoc separabile; proprium inseparabile sive Pathognomicum, Synedreouon, Epiphainomenon, Bonum, Malum, Certum, Incertum, Salutare, Lethale &c. *Signa Sanitatis* sunt, Actiones integræ, Qualitates convenientes, excreta & retenta benè convenientia. B. *Zeichenen der zichte*. G. Die zeichen der kranckheiten. Gall. *Signe de Maladie*. A. A Token of the disease.

SILER, est Ligustici species, & dicitur *Montanum*, hinc corruptâ voce, in omni lingua, *Sermontaine* appellatur; derivant nonnulli à saliendo, sed quare, me latet: est planta, quæ habet caulem valdè altum ad hominis quidem altitudinem, ramosum, pedunculos longos projicientem, qui habent folia ampla, magna, in alas extensa in plures partes divisas, quibus tria adhærent foliola ut in Meliloto, sed angustiora & molliora, aliquantulum odora, ubi contunduntur: flos est rosaceus & umbellatus, pluribus scilicet petalis constans in orbem positus, & calici insidentibus: is autem abit in fructum compositum ex duobus feminibus sibi invicem adhærentibus oblongis, hinc gibbis & sulcatis cum liris veluti foliaceis: indè verò planis, odoris ingrati: radix crassa, longa, rugosa, alba, odora, *Pastinacæ* similis: crescit inprimis in locis calidis in montibus. Gall. *Livèche ou Sermontaine*.

SILIGO, est tritici albilissimi species. Gr. *σίλιγου*, & *σίλιγνις* vel *σίλιγνις*, putant derivari ab Hebraïca voce *Scheley*, nix, ob farinæ ejus albedinem.

SILIQVA, Gr. *κερατιον*, seu **KIRAT**, est dimidium lupini, & siliquæ sex pendent scrupulum. Semen autem in siliqua contentum, non tota siliqua, intelligitur, & id mediocre, non enorme & habitus; neque strigosum & emaciatum, quare hordei aut tritici grana usurpamus, quæ hodie minimum pondus faciunt, velut olim grana lentis, nonnullis est pondus quatuor granorum.

SILIQVA, est folliculus sive integumentum, cui grana, leguminum vel herbarum semina concluduntur. Nam non modò Legumina, sed & complures quoque & herbae & frutices siliquas proferunt.

SILIQVA, est etiam *Folliculus* sive *Integumentum*, cui grana leguminum includuntur. Ddd 3 Si

SILIQVÆ DULCES, quarum arbor *Ceratonia* appellatur; quæ est mediocris magnitudinis, habens plurimos ramos, magnos, duros, in latum se extendentes: folia pinnata, oblonga, carnosâ, nervosa, dura, ad rachin communem cum impari extremo: flores sunt apetalî, numerosis staminibus constantes ortis ex calicis fissura; in calicis centro fit siliqua oblonga, compressa, paululum intorta, crassa, digito longior, pollice latior, fusca, splendens, coloris obscuri, rubicundi, dorso elatiore includens pulpam carnosam, rufam, dulcem, sub qua intra membranaceos loculos latitant semina plana, subrotunda, compressa, fusca, lucida: dulcedo major in pulpa quam in cortice: Crescunt in Regno Neapolitano, insula Creta, Syria, Hispania &c. Fructus sunt siliquæ instar oblongi & plani, extus colore castanei; intus semina ferè continent, ut cassia fistula; fructus ipsi dulces sunt, ideòque in morbis pneumonicis usui veniunt. B. *St. Jangbrodt*. G. *St. Johannis-brodt*. Gall. *Caroube*. A. S. *Johnsbread*.

SILQUASTRUM, seu piper Brasilianum, est Capfici species, à siliquis siliquastrum dictum: est arbuscula, quæ habet ramos à se invicem distantes, corticem purpureum, nigricantem habentes: flores sunt papilionacei, ante folia verè erumpentes, leguminosi, purpurei, plures simul juncti, pedunculis brevibus & nigris adhærentes, quinquefidi, ex quibus duo in inferiori parte positi superiores exsuperant magnitudine: post florem sequitur siliqua longa, plana, membranacea, purpurea, seminibus reniformibus & duris facta: folia sola & alterna nascuntur rotunda, Afrarum referentia, sed majora, nervosa, in parte superiori viridia, in inferiori albescentia, alæ vexillo supereminent: crefcit hæc arbuscula in regionibus calidis circa flumina. Gall. *Gainier*.

SILQ, est is, qui habet nasum resinum, hoc est, sursum versus repandum, more simiæ. B. *Stamuis neus*. G. *Rumpffhafz*, der eine ubergetilpte nasen hat. Gall. *Camus*.

SILPHIUM, est ex genere ferulacearum. Cyrenensibus *Σίλφι*, aut *Σίλφι*, item *Σίλφι*, undè Gr. *Σιλφιου*, Lat. *Sirpe*, *Silpe* & *Serpe*, atque porrò *Lac Serpicium*, undè *Laserpicum*. Vide *Laserpicum*.

S:

SIMILARES PARTES, sunt, quæ sibi ubique per totum similes sunt, nec variationem aliquam ullibi obtinent, tales autem partes solæ sunt fibrillæ ultimæ, solidæ, non magis vasculosæ, omnium partium firmarum corporis animalis, hæ enim sunt meræ expansiones longitudinales, & firmæ; ac ubique in tota longitudine eadem, oriundæ & compositæ ex meris particulis elementaribus, antea fluidis, nunc consolidatis; fibræ hæ erunt proin sibi similes; verum omnes partes de quibus Anatomici tam sollicitè agunt suis divisionibus in *Similares & Dissimilares*, non ubique sunt similes, sed ex plurimis componuntur: veluti *Os*, constat substantia durissima, sed ubique habet vasâ sanguinea, membranas in cancellulis suis, glandulas, medullam, ductus medullares &c. Undè id minimè pars similis dicenda erit. B. *Ɖendaantige deelen / eukle deelen / simile deelen*. G. Theile die einander gleich seyn. Gall. *Les Parties Similaires*. A. The simple Parts, similar Parts.

SIMPLICES PARTES, vide *Similares Partes*.

SIMPLICIA, sunt medicamenta unius generis & nominis, ex quibus seorsim collectis componitur materia medica, ut sunt radices, herbæ, femina, flores, gummi, succi, partes animalium &c. B. *Enkele genees-middelen*. Gall. *Des Simples*.

SIMUS, est cui nares depressæ superius. Gr. *σιμὸς*. B. *Hamuis*. G. Schaff nâlz, der eine flache, oder mitten eingedruchte nasen hat. Gall. *Camus*. A. Flat nosed.

SINAPI, & **SINAPIS**, est planta, quæ habet folia Rapæ, sed minora & magis aspera; caulis quatuor vel quinque pedes altus est, rotundus, villosus, in multos ramos divisus: flores quadrifidi, cruciformes, flavi, post florem sequitur siliqua oblonga, brevis, angulosa, acuta septo intermedio (cui valvæ utrinque adhærescunt) in duo loculamenta divisa, feminibus fœta ut plurimum subrotundis, rubicundis, aut nigricantibus, parvis, saporis acris, fervidi; siliqua in cornu quoddam fungolum simili femine prægnans plerumque desinit: radix est lignosa, fragilis, alba, fibrosa. Gr. *σίναπι* vel *σίναπις*, ejus nomen venit è Græcia in Latium, censeturque dici, *ὅτι σίναπι τὰς ἄκρας ἐν τῇ ἀσπυ*, hoc est, quod olfactu luminibus officiat, ergo à *σίναπι* lædere, & *ἄσπυ* oculus, vel à *σῖ* & *πάω*, quod

parum pascat, vel à $\nu\acute{\iota}$ & $\pi\acute{\iota}\omega$, quod ob acrimoniam non possit bibi. Pleraque Græcia *Napy*, nominat, quasi *Napy*, quòd sit acris, & proinde incommoda. Alii *Napy* per privationem videlicet $\nu\acute{\iota}\pi\acute{\iota}\omega$, quasi immitè dici volunt, quoniam acrimonie vehementis particeps sit. B. *Mustart*. G. Senff. Gall. *Montarde*. A. Mustard.

SINAPISMUS, est medicamentum, ardorem, ruborem, doloremque cuti, cui applicatur, inducens; forma ejus est similis cataplasinati, vel massæ duriori. Paraturque, ex *Sinapi*, *Raphano Silv. Sale & Fermento Acido*, à $\epsilon\iota\omega$ finapi semen. B. *Ein mostert-pap*. G. Eine artzney von senff, damit man die haut auffbeitzet. Gall. *Sinapisme*. A. Mustard Cataplasme.

SINAPIUM, est embamma vel intinctus, ex semine finapi paratus.

SINCIPUT, Gr. $\beta\epsilon\acute{\iota}\gamma\mu\alpha$, est pars anterior cranii, à fronte usque ad suturam coronalem excurrentem. B. *De vordste beem des hooftes*. G. Der halbe kopff, die foerdere theil des haupts. Gall. *Le Devant de la Tête*. A. The fore Part of the Head.

SINGULTUS, Gr. $\lambda\acute{\omicron}\gamma\mu\acute{\omicron}\varsigma$. & $\lambda\acute{\omicron}\gamma\gamma\acute{\epsilon}$ à $\lambda\acute{\omicron}\zeta\omega$ singultio. Est convulsio fibrarum muscularium œsophagi, quâ diaphragma, cui annectitur inter transeundum, & ipsum ventriculum, ubi definit, fursùm trahit validâ vi; dum simul eodem tempore ipsum diaphragma deorsùm convellitur, undè ex compressione ventriculi, aër fursùm pulsus sonitum aliquem edit, & si diu durat malum, partes quibus diaphragma annectitur, uti cartilaginee sunt ensiformis & costarum spuriarum dolent, quod tam validè intus trahantur. Laborant autem Singultu, qui cibo aut potu non satis bono se impleverint; maximè autem nonnulli febricitantes, Hystericâ affectione afflictæ feminae: imò sæpè ii, qui Pleuritidem, Colicam, Nephritidem, Iliacam passionem, gravem Vomitum, alvi fluxum vel Dysenteriam patiuntur: quinimò cum aliis convulsionibus incidit, & à vomitoriis & catharticis, aut julapiis refrigerantibus perperam datis, à cibis nimis celeriter ingestis sæpe efficitur; quinetiam moribundos exercere solet. Deniquè reperitur singultus non lethalis, qui per aliquot hebdomadas perseverare solet. B. *De nish / hoh*. G. Das schlucken, der hetsch, hecker. Gall. *Le Hoquet*. A. Yexing, Hicker, Hiccough.

St-

SINUS, est, cum abscessus & ulceris initium fatis angustum apparet, profunditas verò se in latitudinem diffundit. Gr. Κόλπυ, Υπόκομον Έλκω. Diosc. B. **Bogt-gezweer / boesem-zweer**. G. Ein eiterstock, ein schwar so sich in die kruemme zieht. Gall. *Fistule*. A. Bosome of an ulcer.

SINUS MENINGIS, sunt cavitates, quas Galenus ventriculos crassæ membranæ vocat; non enim sunt Arteriarum, vel venarum, sed inter ambas jacent intermediae, quare merito alio nomine donantur: primus & secundus sive laterales inter cerebrum & cerebellum situm habent, & desinunt in sinus vertebralibus; tertius ab ossè cribriformi incipit, & in medio priorum sinuum finem consequitur; quartus à glandula pineali oritur & in medio lateralium sinuum desinit: quorum insertio vocatur *Torcular Herophili*: cranio egressi partim venis jugularibus continuantur, partim per totam medullæ spinalis partem ad os sacrum usque descendunt, usus est venarum vicem agere, nam omnem sanguinem à cerebro & cerebello accipiunt ex venulis tenuissimis, & brevissimis, valvula semper in hos terminatis, & partim in venas jugulares, partim in sinus vertebrales se exonerant. B. **Boezem-hollen / hoek-hollen**. G. Die kruemme, oder busen der hirnhautelein. Gall. *Sinus de la dure Mere, entre les quels on comprend le Torcular Herophili, c'est à dire le Pressoir d'Herophile*. A. Cavities of the meninx.

SINUS OSSIUM, sunt cavitates, quæ capita aliorum ossium admittunt.

SION, & SIUM, est planta, quæ habet caules crassos, angulosos, striatos, excavatos, in ramos divisos, quatuor vel quinque pedes altos: folia conjugatim adnata uni costæ, in margine incisa, crassa, oblonga: flores in umbellas crescunt, ex quinque petalis albis constantes, in orbem positus; floribus succedit fructus ex duobus seminibus compositus subrotundis, minimis, hinc gibbis & striatis, inde verò planis: habitus reliquus hujus plantæ est instar Pastinacæ: radix est parva, fibrosa, nigra: tota planta odorem bituminis habet, est Becabunga seu Anagallis aquatica & Laver quibusdam, aliis verò Phellandrium, vel Nasturtium aquaticum &c. Nomen sibi adscivit à concussu, quod Gr. à σάειν derivant: nam excutendi vim nactum est, utpotè quòd à renibus calculos pel-

Ddd 5 lat,

lat, urinam & menses ducat. Vel ut aliis placet ab eodem *oritur*, quod in aquis vacillando, ab aquis præterlabentibus succitiatur. Vide *Laver*.

SIRENES, idem quod *Sirones*.

SIRIASIS, est cerebri & meningum, ab ardore solari, inflammatio, seu (rectius) incalcentia; pueris propter tenuitatem cranii, vel fontanellam tenuissimam frequens, à *cerebri* cavitas incipit. G. Das blafallen, schießen, oder eine entzündung am hirn und hirnhäutlein der kleine kinder. Gall. *Sorte de maladie causée par l'Inflammation des membranes du cerveau, qui arrive souvent pendant les jours caniculaires par les grandes chaleurs.*

SIRONES seu CHIRONES, sunt pustulæ, quæ in vola manûs & pedum plantis oriuntur, in quibus minutissimum quoddam vermiculorum genus sub cuticula latet. G. Seurn, reitlaufe.

SISARUM, & SISER, est planta, quæ crescit ad altitudinem duorum circiter pedum: folia plura uni costæ adherent ut in pastinaca, sed minora, viridiora, & molliora, leviter in margine incisa: flos est rosaceus, & umbellatus, parvus, quinque petalis ut plurimum constans albis, in orbem positus, odor: hunc sequitur fructus parvus ex duobus feminibus compositus, oblongis, paululum Petroselini feminibus majoribus, angustis, hinc gibbis & striatis, inde verò planis, coloris obscuri: radices ex uno capite plures pendulæ, glandulosæ, teneræ & fragiles, rugosæ, cortice tenui, pallidoque obductæ, pulpâ candidâ, digitali crassitudine, pedales quædam, quædam breviores multo, dulci & grato sapore nonnihil aromatico: dicitur esse radícula saccharea: vocatur nonnullis, quòd singulæ radices colli ac summi pectoris ornamenta, quæ ex auro, argento, gemmisque quondam siebant, mentirentur. Sed malunt alii à sio & sione. Sunt qui extritis prioribus literis diminutrice formâ *Servillum* aut *Servellam*, aut *Chervillam*, pro *Siferculo* nominent. B. *Zuckerwurtzel*. G. Gierlein, zucker-wurtzel, klingel-rueblein. Gall. *Chervi*. A. Scirrets.

SISYMBRIUM, est planta aquatica, quæ habet caules tres pedes altos, striatos, aliquando rubicundos, excavatos: folia oblonga, acuta, profundè laciniata, dentata, alternatim caulibus adherentia: flores in summitate ra-

mo-

morum crescentes, pedunculis longis & tenuibus adhaerentes, quadrifidi, flavi, cruciformes: flori succedit filiqua exigua, brevis, divisa in duos loculos continentes femina obrotunda serè: radix oblonga, alba, acris, minimi digiti crassitiei: hæc planta crescit in paludibus, & locis aquosis, est Cardamine, ut & Mentha aquatica: dicitur à Sisymbrio, quæ fuit Veteribus in comædiis meretricula, appellatur etiam *Corona Veneris*: vel quod ob odoris suavitatem, quam præ se fert, eo juvenus quæ amoribus gaudet coronata, in commestrationibus suis blando odoris oblectamento suas illecebras commendaret. Vel potius, quod Sisymbrii caulis articulatim per internodia verticillato florum ambitu concinnè coronatur.

SISYRINCHIUM & SISYRICHION, est Iridis species, seu bulbosus esculentus: dicitur vel à pabulosa atque carnosa radice: vel à rostrata forma hujus plantæ, rostro suo simili. *σῦς*, est porcus: & *σῖς* fovea in usum Granarii excavata. Gall. *Comme qui droît Groin de Cochon*.

SITANION, est frumenti species, à *σῖς* frumentum.

SITIS, est defectus humoris (salivæ nempè) ad irrigationem oris, linguæ, labiorum, faucium, dein partium internarum, necessarii; quo sensus inde excitatus sibi imaginatur potum esse in auxilium vocandum, ut id incommodi, quod corpus ex defectu humoris patitur, tollatur. Sitis etiam est ordinaria, quæ homini sano obtingit; vel præterordinaria & nonnunquam depravata quæ ægris. Gr. *δίψη*. B. *Durst*. G. Der durst. Gall. *La Soif*. A. Thirst.

SIMUM, vide *Sion*.

SMILAX, nomen hoc variis plantis imponitur; ut Sarsaparilla vocatur similax aspera Peruana; convolvulus dicitur similax lævis, Phaeolus similax filiqua fursum rigente: & unifolium dicitur similax unifolia humillima: similax verò aspera est planta, quæ habet caules longos, duros, striatos, ramosos, flexiles, scandentes, spinis instructos, arbusculas vicinas & arbores apprehendentes: folia sigilli B. Mariæ foliis serè similia, sed longè crassiora, rigida, nervosa, spinis non tantum per margines horrentia, sed & secundum nervos, nunc ampla & viridia, modo angustiora, & albis maculis conspersa, acrimoniam aliquam habentia: flores hexapetali, nudi, albi, exigui, in
spi-

spicas digesti, inodori: Ovarium in fundo floris sphaericum, brevi tubâ instructum fit bacca sphaerica, mollis, post maturitatem rubicunda, sub tenui pellicula recondens femina sphaerica, laevia, mollia, exterius coloris rubri obscuri, intus albi; saporis ingrati: radix parva, perennis, repens, fibrosa, alba, saporis subdulcis: haec planta crescit in sylvis, Gr. *σμιδαξ* & *μιδαξ*, Lat. *Convolutus*: est nomen puellae, quae amore Croci pueri capta extabit, mutataque est in fruticem sui nominis, quae similis est Hederae. B. *Winde*. G. *Winde-kraut*. Gall. *Liferon*, *Liset*. A. *Bind-weed*.

SMILE, est *Scalpellum*, sive instrumentum chirurgicum, quod utrinque aciem habebat, & lineas utrasque, utrinque curvas; sed alteram concavam, alteram vero illi oppositam, gibbam. Cuspis autem acuta erat; diverfi generis erant; aliud magnum, aliud parvum, aliud mediocriter. Gall. *Bistouri*.

SMYRNA, idem quod *Myrrha*.

SMYRNIUM, est planta, quae habet caulem tres pedes altos, ramosos, striatos, aliquantulum rubicundos: folia Apii foliis similia, sed majora, incisa in partes magis rotundas, odoris aromatici, saporis Petroselinum referentis: flores rosacei & umbellati, parvi, albi; pentapetali: his succedit fructus ferè globosus compositus ex duobus feminibus sibi invicem junctis crassiusculis, obrotundis, striatis, nigris, saporis amari, odoris Myrrhati: radix mediocriter magna, circularis, alba, succum amarum gustui praebens, & saporem & odorem Myrrhae habens: nomen accepit, quod radix lacrymam emittat Myrrhae similem: vel, quod huic idem odor fit, qui Myrrhae: *σμύρα* enim est Myrrha. Vulgò vocatur *Levisticum*; quibusdam *Ligusticum*. Gall. *Maceron*.

SOCOTORINA ALOE, vide *Succotrina*.

SODA, idem quod *Cephalalgia*.

SODA, idem quod *Ardor ventriculi*.

SODA, sunt cineres ex herba kali usti, quibus vitra conficiuntur.

SOL, quid sit notum. Sed à Chymicis sumitur pro *Auro*: adeò ut Medicamenta solaris sint ex auro parata.

SOLANUM, vulgare sive hortense, est planta, quae habet caulem sesquipedem circiter altum, ramosum: fo-
lia

lia oblonga, acuta, fatis ampla, mollia, nigricantia, aut virido obscura, quædam angulosa, altera crenata, quædam integra, saporis herbacei, insipidi, succum viridem habentia: flores sunt monopetali, quinquefidi, stellæ instar expansi, coloris albi, in medio pluribus staminibus donati: calix est monophyllus, quinquefidus, stellatus non vesicarius: flori succedit bacca initio viridis, per maturitatem fit mollis, succulenta, ovata, vel globosa, nigricans, facta feminibus planis, exiguis, flavis: radix longa, fibrosa, albescens: hæc planta crescit juxta vias, ejus Plantæ variæ sunt species, plerumque somnum concilians: dicitur & *Solatrum*, *Cuculus*, *Uva Lupina*, *Uva Vulpis* & *Morella*. Gr. $\tau\epsilon\upsilon\lambda\gamma\iota\omicron\varsigma$, vel $\sigma\tau\epsilon\upsilon\lambda\gamma\iota\omicron\varsigma$, fortè à folamine dictum, quòd dolores intensos sopiendo sistat: hinc Gr. $\tau\epsilon\upsilon\lambda\gamma\iota\omicron\varsigma$ vel $\sigma\tau\epsilon\upsilon\lambda\gamma\iota\omicron\varsigma$ mollis, lenis, quòd emolliat, leniatque dolores ardentis. B. *Nacht-schade* / *bol-kruud*. G. *Nacht-schatten*, *fau-kraut*. Gall. *Morelle*. A. *Nightshade*.

SOLDANELLA, & SOLDANA, aliàs *Convolvulum Marinum*, est *Brassica Marina*, quæ est planta habens caules tenues, flexiles sarmentosos, rubicundos, repentes: folia obrotunda, polita, splendentia, *Chelidonium minus* referentia, sed crassiora, succo lacteo repleta, caulibus longis adhærentia: flores sunt ut plurimum campaniformes, monopetali, ora repanda; his floribus succedit fructus obrotundus, membranofus, includens semina angulosa, nigra, aut alba: radix minima, fibrosa: tota planta habet saporis amarum, & salsum: crescit circa mare, nonnulli à voce *Solidus* Etymologiam trahunt, sed ratio non videtur suadere, an à solidandis vulneribus? An à Belgica fictitia voce *Sautenelle*, vel *Soutenelle*, quasi diminutivum à *Saut*, *Sal*. B. *Zee-winde* / *zee-kwul*. G. *Meer-winde*. Gall. *Soldanelle*, *Chou marin*. A. *Sea-kole*, *sea-bind-weed*. Gr. $\kappa\epsilon\acute{\alpha}\mu\beta\eta\ \theta\acute{\alpha}\lambda\alpha\sigma\sigma\iota\alpha$.

SOLEN, Chirurgis est instrumentum oblongum, intus cavum, in quod membrum fractum, crus aut femur, imponitur, aut continetur.

SOLEUS MUSCULUS, est latus & tibiæ fibulæque ossis commissuræ posterius insertus robustissimus existit, furæque maximam constituit molis partem. Variam ob tendinum connexionem, varios fingit, ut *Gastrocnemios*,
mus-

musculos. B. **De 3ool-spier.** G. Der fohlen gleiche maufz.
Gall. *Mufcle Soleaire.* A. The sole Mufcle.

SOLIDAGO SARACENICA, vide *Saracenicæ Soli-
dago.*

SOLIDAGO, est Herba vulnera consolidans: deriva-
tur ergo à folido, fano. Gr. *ὀλίφρον.*

SOLIDUM, est Antiquorum pondus pendens scrupu-
los quatuor.

SOLUTIO CHYMICA, est operatio quâ corpus quod-
cunque vel naturaliter, vel arte variis aliis heterogeneis
partibus constans, in sua principia, Spiritum nempe, Sa-
lem, Acidum, Sulphur, Aquam & Terram, ex quibus
omnia mista conflata sunt, resolvitur & reducitur. B.
Entdoening der scheidkonst. G. Die entbindung durch
die chimie. Gall. *Solution.* A. Idem.

SOLUTIO CONTINUI, est separatio partium antea
coherentium in unione à quacunq; causa facta, in vul-
neribus, ulceribus, fracturis &c. B. **En scheidung des
geheils.** G. Das aufloesen, die entbindung der theilen.
Gall. *Solution de Continuïte.* A. Solution of the parts.

SOLUTIVA, à solvendo, quia humores intestinales
solvunt, idem quod *Laxantia.*

SOMNAMBULO, vide *Noctambulo.*

SOMNIFERA, Gr. *Υπνοτικά,* sunt, medicamenta quæ
valent somnum producere, & plerumque agunt duplici
de causa; nimirum 1. per causas naturales tollendo impe-
dimenta somni naturalis, qualia plerumque sunt Objecta
externa, Dolores, Calores, sudor, animi curæ, & quæ-
cunque sanguinis circuitum augent, his igitur sublati
per varia varii generis medicamenta, quæ tamen omnia
vocari solent *υπνοτικά,* sequetur somnus: 2. agunt per cau-
sas nonnaturales, opprimendo scilicet causas naturales vi-
giliarum, & impediendo fluxum spirituum animalium per
nervos; quare hoc medicamentorum genus maximè in Ce-
rebrum & nervos agit. B. **Slaapmiddelen.** Gall. *Reme-
des Somniferes.*

SOMNIUM, Gr. *Ἐνύπνιον.* *Insomium,* est quando dor-
miendo nobis varia videntur occurrere, eodem modo ac
si essemus vigiles, estque regulare, quando apparentiæ
seu phantasmata connexionem quandam habent; vel ir-
regulare, quando contrarium evenit. B. **En droom.** G.
Ein traum. Gall. *Songe.* A. A Dreame. SOM-

SOMNOLENTIA continua, est assidua in somnum proclivitas & inclinatio; oritur, quod pori extremi corticalis substantiæ cerebri viscositate quâdam obliterantur, vel clauduntur quacunque ex causa comprimente, ita ut liber transitus spiritibus animalibus denegetur in musculos voluntariis actionibus inservientes. Gall. *Affouissement*, *envie de dormir*.

SOMNUS, est pororum cerebri & nervorum confidentia & angustatio, à quiete vel defectu, vel impedito fluxu spirituum animalium à compressio Cerebro orta, quâ sensus externi ab operationibus externis desistunt. Somnus dicitur *Naturalis* vel *Præternaturalis*, qui iterum divinus vel diabolicus, vocatur item *Sopor* & *Quies*. Gr. $\rho\omicron\tau\omicron\sigma$. B. *Slaap*. G. Der schlaf. Gall. *Sommeil*. A. *Sleepe*.

SONCHITES, vide *Hieracium*.

SONCHUS, duæ dantur species generales, una quæ est lævis, altera aspera; prior est planta, quæ habet caulem sesquipedem altum, intus excavatum, tenerum, purpurefcentem: folia longa, lævia, ferè glauca, dentis Leonis divisura, latiora, incisa vel laciniata, alternatim disposita, alia pediculo longo, alia nullo gaudentia, sed latiore basi caulem amplectentia, in circuitu quasi dentata, in quibus vel nullæ spinæ vel molles, lacte prægnantia, salsa, amara: flores semisflosculosi, plurimi scilicet semisflosculis constant embryoni insidentibus, & calice crasso comprehensis, qui per maturitatem conicus ferè evadit: embryo autem abit deinde in semen pappis instructum, thalamoque affixum, oblongum, rubicundum: radix minima, fibrosa, alba. Sonchus verò asper habet folia sonchi lævis crassiora, obscurius viridia, in crebras lacinias divisa, ad Endiviæ folia accedentia, basi suâ caulem inanem amplectentia, spinulis longioribus, & rigidioribus aspera, (quin etiam folia extrema & laciniæ in angustiores & acutiores mucrones desinunt) lac fundentia salsum & amarum: cætera quæ de soncho lævi dicta fuerunt, huic conveniunt, dicitur $\pi\alpha\epsilon\delta\epsilon\ \tau\omicron\ \sigma\omega\omicron\nu\ \chi\epsilon\iota\nu$, quod salubrem succum de se fundat; vel nuncupatur quasi $\sigma\omicron\mu\phi\iota\varsigma$ ab inanitate caulium. Lat. *Cicerbita*, *Lactuca Leporina*, *Lactucella* & *Lactero*, quia lac fundit, & nutricibus lactis copiam præbet. B. *Haze-latouw* / *haze-zalade* / *Konpnen-kruid* / *ganzen-distel* / *hazen-struik* / *dauw-distel* /

fel / melk-weye. G. Hafen-kohl. Gall. *Palais de Lievre*, *Laiteron*, *Laiteron epineux*. A. Sow-thistle.

SOPHIA CHIRURGORUM, est nasturtium sylvestre, quasi Chirurgorum sapientia: quia fortè ad illam plantam, ob salubres effectus, solebant effugere, ac si illorum tota sapientia in istius herbæ usu consisteret. A. Flixweed.

SOPHRONESTERES, sunt sapientiæ dentes. Vide *Dentes*.

SOPORARIÆ ARTERIÆ, idem quod *Carotides*.

SOPORIFERA, idem quod *Somnifera*.

SORA, idem quod *Esfera*.

SORBETUM, vulgo *Serbet*.

SORBITIO, est ea actio, quâ clausis naribus interiùs velo palatino, ore anteriùs arctato, ut fiat parvum foramen, vacuum excitatur Boylianum in ore, dum lingua aërem in eo contentum suo applicatu ad palati fornicem versùs posteriora pellit, & genæ gingivis appositæ omne liquidum prohibent, quâ fit, ut applicata ori liquida unâ cum aëre intrantia, speciem soni excitent. B. *Slopping*.

SORBUS, SORBUM, est fructus sorbi sativæ pyrum moschatellinum parvum æquantes, turbinati, umbilicati, magis minusve rubentes, prout solem sensere, carne flavescente, & antè maturitatem adeò austero succo, ut stragulet, colore in rutilum transeunte, at ubi velut fermentatione quâdam emolliti fuere, vix mutato interno colore, dulci satis & vescâ carne non sine adfrictione: hujus arbor est magna, ramosa, truncum habens rectum, cortice aspero & pallido obductum: lignum est valdè durum, compactum, rubicundum: folia sunt oblonga, plura uni costæ adnata instar Fraxini, in margine dentata, villosa, mollia, inferiùs alba, saporis styptici: flores sunt parvi, albi, plures sibi invicem juncti, pediculo ex foliis enato adherentes; quinque foliis in orbem positis constantes; his deciduis succedit fructus suprà dictus: ita vocatur vel à sorbendo, quòd fluxus alvinos absorbeat: vel, quòd fructus ore absorbeatur, vel quòd diu fervetur. Gr. *ὄσος*, vel *ῥῶσος*, & fructus *ῥῶσος*, & *ῥῶσος* ab ovi forma. B. *Zorbenboom / spze-boom / spzeuw-bezien-boom / haver-elzen*. G. Sperber-baum, spier-baum, sparr-baum, speiren. Gall. *Sorbier*, ou *Cormier*. A. Sarvicetree.

SORGUM, est frumenti seu Milii species: ab Italica voce

voce *Sorgi* nomen habet : vocatur etiam *Melica*. B. *Zorg-zaad*. G. *Sorg-saamen*. Gall. *Blé Barbu*. A. *Sorgh feed*.

SORY, est minerale lapidosius & vehementius compactum quam *Chalcitis* aut *Misy*, sed & crassissimum, fritatum scintillas *Miseos* emittens, *Chalcitis*, *Misy* & *Sory* mineralia sunt, inter se origine & viribus conjunctissima. Nimirum ex *Sory* fit *chalcitis*, ex hac *Misy* : in Ducatu Brunsviciensi inveniuntur. Gall. *Sory*.

SPAGYRICA CALCINATIO, vice *Calcinatio Philosophica*.

SPAGYRICA MEDICINA, quam vocem nonnulli ἀπὸ τοῦ σπᾶν & ἀσπείρειν, à segregando, & conjungendo, quòd heterogenea separet, & homogenea iterum conjungat, deductam putant, idem quod *Hermetica Medicina*, quæ nimirum fundamenta sua medica, & mutationes corporis animalis, humorum, statum morbi, & actiones medicamentorum ponit & explicat ex mutationibus, quæ inducuntur corporibus aliis ope vulgaris ignis, adeoque analogicè ubique & in quocunque corpore sic fieri itauntur : ἀσπᾶν traho & ἀσπείρω congrego.

SPANACHIA, vide *Spinachia*.

SPARADRAP, sive SPARADRAPUM, est linteum utrinque unguento spisso vel emplastro tinctum, & hoc modo fit ; post liquationem unguentorum vel emplastro-
rum, linteum penitus immergitur, quod tinctum extrahitur, extenditur & in usum medicum asservatur, dicitur etiam *Tela Gualteri*, seu *Emplastrum ad Fonticulos* Gall. *Toile Gautier*, *Sparadrap*.

SPARAGUS, idem quod *Asparagus*.

SPARGANIUM, est gladiolus aquatilis, vel *platania* : est planta aquatica habens caulem rotundum, tres circiter pedes altum, politum, tortuosum, medullam albam habentem, in multos ramos divisum : folia longa, angusta, acuta, aspera, seindentia, saporis subdulcis : flores mares polypetali, herbacei, numerosissimis staminibus fecundi, arctissime congeruntur ad caulem in formam globi : ovaria nascuntur in eodem caule, sed infra priores flores masculos, suntque tubæ incurvæ, parvæ, sili-culosæ, quæ maturæ fiunt capsulæ seu ossicula, unicapsularia, vel bicapsularia, nucleo quodam farinaceo plerumque sæta, colliguntur & hæc ovaria in globos instar

nodorum : radix fibrosa, nigra, repens : hæc planta crescit in locis humidis : an à *Σπάργανον* fascia, vel *Σπαραγγίου* fasciola, quòd foliis ejus pro fasciis uterentur nutrices ? Vide *Platanaria*.

SPARGANUM, vide *Fascia*, à *σπαραγγίου* fasciis ligo.

SPARGANOSIS, est mammarum, à nimia copia lactis, distensio, à *σπαραγγίου* fasciis distendo.

SPARGIRIA, idem quod *Spagirica*.

SPARSI MORBI, vide *Sporadici Morbi*.

SPARTUM, SPARTIUM, est Arbuscula, cujus duræ dantur species, una dicitur spartium primum Clus. Hisp. habet caulem pollicis crassitie, sesquipedem circiter altum, cortice aspero & striato obductum, in plures ramos divisum, virgulas exiguas, tenues, flexiles, instar junci virgularum germinantem, folia exigua, oblonga in initio habentes, quæ folia floribus apparentibus cadunt : flores sunt leguminosi, exigui, flavi, inodori, pediculis adherentes, qui è virgularum lateribus producuntur : flori succedit siliqua brevis, oblonga, aut rotunda, turgidula, cartilaginea, sæta semine reniformi, duro & nigro : radix est dura, lignosa : altera species spartium secundum Clusii Hispanic. est : utraque species provenit in regionibus calidioribus præsertim Hispania, locis sabulosis, & sterilibus : est Genistæ species ; ita dicitur quòd funiculi ac vinculi usum in alligandis vitibus præbeat, à *σπαραγγίου*, quia in spiram flecti & convolvi potest.

SPASMA, idem quod *Spasmus*.

SPASMODICA, sunt medicamenta spasmum pellentia, influxum spirituum vel sanguinis inordinatum vel corrigendo vel acre quodcunque stimulans & in musculo hærens tollendo, vel sensum partis nervorum compressu hebetando. B. *Kramp en stuip-middelen*. G. *Krampff stillende mittel*.

SPASMOLOGIA, est de contractione nervorum & tendinum enarratio, à *σπασμός* contractio, & *λόγος* enarro. B. *Verhalinge der krampt*.

SPASMUS, & SPASMA, ut cum *Dofiff. Willisio* loquamur, denotat quemlibet motum convulsivum in genere : nam *Cardanus* affectus convulsivos dividit dupliciter, in Tetanum & Spasnum ; per illum contractionem constantem, quâ membrum rigidum & inflexile evadat ; per hunc

hunc verò motus celeres & concussiones, quæ interjectâ quiete, alternatim cessent redeantque, intelligit. Spasmus fit cum acri dolore in artubus, crure, sura, pede, &c. Spasmus fit, qui aut momento uno aut altero, aut aliquot horis perseverat; accidit verò ægris & iis qui utcumque sani sunt; in febribus, scorbuto, crapula, & sæpe in somno: ac cui semel evenit, ei solet sæpe contingere, ita ut somnus interrumpatur. Hujus species sunt, spasmus in vulneribus, spasmus cynicus, Strabismus, Rîsus sardonius &c. à σπᾶσν contraho. B. *De kramp / de klem.* G. Der krampf, der einen zeuckt. Gall. *Spasme.* A. Crampe.

SPASMUS CYNICUS, sive CANINA CONVULSION, est convulsio musculorum oris. Hoc est, quando musculi maxillares convelluntur, & os, nasus, oculus, atque adeo dimidii faciei pars in obliquum & rugas torquetur, imò & irati canis effigiem repræsentant, ita ut qui correpti, efflare aërem, aut humorem expuere nequeant, saliva ex ore fluente. B. *Honds trekking / honds kramp.* G. Hunds krampf. Gall. *Ris Sardonien.* A. The doggs Crampe.

SPATHA, Gr. Σπάθη & Ἐλάτη, est integumentum fructus palmarum; à σπαθᾶω τεχο.

SPATHA, est instrumentum oblongum, ex argento, chalybe, cupro aut ligno confectum: inferius latum, quo electuaria vel conservæ & emplastra absque manuum inquinacione commodè tractantur, Chirurgis & Pharmacopæis, familiare. Vide *Spatula.* B. *En spatel.* G. Ein spatel. Gall. *Une Spatule.* A. A spatule.

SPATHOMELA, sive SPECILLUM LATUM, vide *Spatha.*

SPATILE, est species alvi lubricæ.

SPATULA, vel SPATHULA, est instrumentum minori formâ, quàm *Spatha.* Significat quoque *Scapulam*, à σπαθᾶω traho, ut putatur. B. *En spateltje.* G. Ein spatel. Gall. *Spatule.*

SPATULA FOETIDA, est Iridis species: à foliorum figura ita dicta, *Spatu* enim gladium significat. Est enim illi folium ancipiti novaculæ similis, acutiore acie, & tenuiore, rigidioresque quàm gladioli aut iridis mucrone. *Fætida* cognominatur, quod gravem exhibet odorem. Gr. *Ἐνός*, gladius, novacula. B. *Wand-luis-kruid / stinken-*

de lig. G. Wandt-laufz-kraut. Gall. *Espatule*; *Glaxent puant*. A. Stinking gladwin.

SPECIES, seu **PULVIS**, dicuntur in officinis simplicia (ingredientia) pro compositis conficiendis coordinata. Sic dicuntur species theriacæ, id est ex quibus theriaca compilatur: sic sunt & species decoctorum usualium, præ reliquis tamen hoc nomen sibi vendicant pulveres nonnulli, tum aromatici, tum cathartici. Forſan quia ordinati fuerint olim, ut inde conficerentur electuaria, morſuli vel rotulæ, ſic ſunt ſpecies aromatic. roſac. Species Diaturbith cum rhabarbaro, &c. B. **Poeder**. G. Pulwer, ſtaub. Gall. *Poudre*. A. Powder.

SPECIFICA MEDICAMENTA, ſunt, quæ vi ſpecificâ tantum in eam cauſam agunt, quæ morbum in corpore producit, partem affectam tantum movendo, & mutando, nihil verò in reliquis corporis partes efficiendo; ſic oleum viperinum applicatum morſui viperæ; Cortex peruvianus in febribus intermittētibus; Opium in conciliando ſomno & quamplurima alia ſunt: ſolet tamen plus de aliis jaſtari, quàm quidem ſana ratio, & genuinus candor concedunt.

SPECILLUM, eſt instrumentum chirurgicum, Spithamæ longitudine, tenue ex argento, vel chalybe, ab una extremitate latum, rotundum & nonnihil incurvatum; ab altera verò rotundum nodulum habet; ſpecillis vulnerariis, vulnere, ſiſtularumque altitudo pertentatur. Videtur eſſe diminutivum à *Specium*, quo uſus eſt *Pacuius*, *Μέλη*, *Τραυματικὴ Μέλη Galeno*, *Ἴχνη Hippocr.* à tentando imperitum vulgus *Tentam* vocat. B. **Ein tintel-pzer / tenten-pzerken / pzet / wond-pzer / pzet-pzer / zondeer**. G. Ein ſuch-eiſen, wund-eiſen, pruffeiſen. Gall. *Sonde*. A. A Lancette.

SPECULUM ANI, eſt instrumentum chalybeum, quo Chirurgi anum dilatant, & ſpinas, aliaque in hærentia extrahunt, vel innata abſumunt. B. **Ein aars-ſpiegel**. Gall. *Speculum Ani*.

SPECULUM LUCIDUM, idem quod *Septum Lucidum*.

SPECULUM OCULI, eſt *Aranea Tunica Oculi*.

SPECULUM MATRICIS, vide *Dilatatorium*.

SPECULUM ORIS, G. Mund-ſtuck. *Matricis & Vide Dilatorium*.

SPEL

SPELTA, Gr. *ziz* : nonnullis *Far.* Vox videtur descendere à *Spelta Italorum*, quæ est Frumenti species. B. **Spelt.** G. Dinckel & duenckel korn. Gall. *Speantre, Blé locular, Froment locar, Froment rouge.* A. Spelst.

SPERAGUS, idem quod *Asparagus.*

SPERGULA, dicitur etiam *Πολύγαλα*, an à *σπύρον* *se-*ro, semino, spargo, & *γάλα* lac : quia ejus semen lactis gratiâ spargitur, nam creditur vaccis lac augeri, si illa planta vescatur. B. **Spurie.** G. Spergel. Gall. *Especce de Morgeline.* A. Franke or spury.

SPERMA, idem quod *Semen.*

SPERMA CETI, quid propriè sit, necdum constat. Alii Balænæ semen putant, & mari instar spumæ supernatans. Alii alicujus Ceti Macrocephali cerebrum, lixivio peculiari purificatum autumant. Alii adipem collectam in cervice piscis alicujus ex balænarum genere, quæ vocatur. B. **Cetn potvisch** / autumant : sed verosimilius videtur esse oleosa materies, quæ reperitur ingenti copiâ in cavo maxillæ inferioris istius animalis, quæ inservit istius partis motui ; non est cerebrum, sed est oleosum quid, olei enim dotes refert, est pingue, molle, recens verum olei saporem habet, & ubi diu asservatur, rancescit instar olei, & flavescit ; fluit & ardet in igne ; aquæ non miscetur sed cum ovi vitello dissolvitur. Post artificiosissimas præparaciones massa producta est substantia pinguedinosa, facile flammam suscipiens, alba, adipis ferè odore. B. **Walschot.** G. Walrath. Gall. *Nature de Baleine, ou Blanc de Baleine.* A. Parmacity, Seed of the whale.

SPERMATICÆ PARTES, sunt venæ & arteriæ, sanguinem à testiculis abducentes & adducentes. *Item*, vasa seminis excretoria. *Item*, partes albidæ, quæ olim propter albedinem censebantur ex semine duntaxat generari, ut nervus, membrana, os, cartilago &c. Verum omnes partes ex semine successivè generantur, quia ex ovo, quod totius fœtus rudimentum continet, generantur : imò & omnes partes, quotquot habentur ; si sanguis aliquè succi eluantur, etiam albidæ apparent. Hinc omnibus illud nomen ex æquo competit. Ex *Σπέρμα* semen. B. **Zaad-delen.** G. Saamen theilen. Gall. *Les Parties spermaticques.* A. The Spermatick Parts.

SPERMATOCELE, impropiè ita dicitur, quia non

femen, sed vas feminis ejaculatorium corrugatum in Scrotum delabatur, ex σπέρμα semen, & κύστις tumor.

SPERMATOPŒA, medicamenta sunt, quæ liquidi proftatarum, Vesicularum feminalium, & Testium generationem & elaborationem augent in maribus, ita ut deficiens ex ægritudine semen restituatur, & quæ in feminis humores ad suscipiendum requisitos elaborant. B. **Zaadmakende middelen.**

SPERNIOLA, seu SPERNIOLUM, vocatur *Sperma Ranarum*; est enim mucilaginosâ quædam substantia, aquis innatans. B. **Киквозsch schot.** G. Der saamen der froschen. Gall. *Frais de Grenouilles.* A. Seed of Frogg's.

SPHACELODES, est quid sphacelo simile, ex σφακελος sphacelus, & ἰδέω forma.

SPHACELUS, est Sideratio, sive sensûs & vivificationis in quacunq; parte extinctio, ad ossâ usq; plerumq; penetrans: à σφάττω interficio. Gr. Σφακελὸς, σφακελισμός, πείλια νέκρωσις. B. **Het heet vuur.** G. Der kaltebrand, die vœllige ersterbung. Gall. *Sphacele*; *Mortification.* A. Sphacele.

SPHACELUS, vide *Salvia*.

SPHÆRITIS, quasi planta globosa, seu capite globoso, quia capitula habet rotunda & globiformia, à σφαῖρα globus.

SPHÆROCEPHALUS, est cardui species, capitula habens rotunda, à σφαῖρα globus, & κεφαλή caput.

SPHAGITIDES, sunt venæ jugulares in collo, à σφαιγίτιδες jugulo, mactō.

SPHATULA FOETIDA, idem quod *Spatula Foetida*.

SPHENDAMNOS, sic vocatur Acer. Gr. σφινδαμον dicitur durus, firmus, ob ligni duritiem.

SPHENOIDEA OSSICULA, vide *Cuneiformia*.

SPHENOIDES, vide *Cuneiforme Os*.

SPHENOIS, sive SPHENOIDES, vide *Cuneiforme Os*.

SPHENOPHARYNGÆUS, est par musculorum, à sinu alæ internæ ossis cuneiformis ortum ducens, atque obliquè deorsum inclinans, in œsophagi latera extenditur; gulam dilatat, ex σφην cuneus, & φάρονγος œsophagi caput sive fauces. B. **Wiggebeens strotspier.** Gall. *Muscles Spheno-Pharyngiens*, ou *Spheno-Salpingo-Pharyngiens*.

SPHINCTER, hoc nomine in variis partibus musculi gau-

gaudent qui hanc proprietatem habent, ut circulariter ambientes partem rotundam mollem, vim hanc planè confringendi possident, uti est musculus constrictor œsophagi, Ani, Vesicæ &c. à σφιγγω constringo. B. *Sluitspier*. G. Der schliesmauz. Gall. *Muscle Sphincter*. A. Muscfe Sphinctere.

SPHONDYLIIUM, est planta, quæ habet caulem duos vel tres pedes altum, rectum, rotundum, nodosum, villosum, striatum, excavatum: folia sunt ampla, laciniata, in multas partes divisa, lanuginosa, saporis dulcis: flores in summitate ramorum in umbellas crescunt, singuli ex quinque foliis constant; liliacei, coloris ut plurimum albi, aliquando purpurei, sed rarò: flore deciduo calix fit fructus ex duobus magnis seminibus compositus, compressis, striatis, marginatis à parte superiori, in dorso striatis; ubi se invicem tangunt duabus lineis nigris notantur; radix est simplex longa, perennis, altissimè depacta, & sat crassa, carnosa, inordinate divisa, succo flavo prægnata, saporis acris; idem quod *Spondylium*. Gall. *Berce*, ou *Branç-Ursine batard*.

SPYGMICA, est pars Hygieinæ, agens de pulsibus, à σφύζω pulso.

SPHYGMUS, vide *PULSUS*.

SPICA, in frumento dicitur totum illud quo granum continetur, & ad similitudinem plurimæ plantæ, earum summitates spicatae spica nominantur, ut lavendula, spica celtica, indica &c. *Spica* dicta quasi *Specu*, à spe, nam quum fruges in spicam exeunt, spem præbet hominibus. Aliis dici putant à figura spiculi, quam refert, ubi primum è folliculis erumpit. Tria verò continet, Granum, glumam & aristam. *Spica* mutica est, quæ non habet aristam, & *Mutica* quasi mutila nominatur. Gr. σπείκος à σπείξω ordo, quia certos habet granorum ordines, vel à σπείξω & χύω fundo. Seges suo stat caule, & spicæ fluitant quasi à vento fusæ alii derivant, quòd verticillato ambitu florem & orbibus spicarum caules cingentibus coronetur. Gall. *Epy de Blé*.

SPICA CELTICA, sive *NARDUS CELTICA*, crescit in Liguria, Carinthia, Styria, in Alpibus Tyrolis, montibusque Pyrenæis, ad spithami altitudinem: folia ferè salici similia habet, undè *Saljunca* fortè dicitur,

Eee 4

fed

sed minora, erigit spicam, huc mittuntur folia cum radice fibrosa, aromaticum spirant odorem. B. *Celtische spikenard*. G. Celtischer narden. Gall. *Spica nard*. A. Celtick Spikenard.

SPICA INDICA, vide *Nardus Indica*.

SPICA, deligationis species est unius vel utriusque humeri luxati, alia est, cujus fascia ab una extremitate voluta est; alia quæ ab utraque.

SPINA, vide *Acantha*.

SPINA DORSI, Vocatur Columna illa ossea, à capite ad anum usque extensa, spinalem medullam continens, Vide *Acantha*.

SPINA VENTOSA, Barbaris vocatur *Flatus*, seu *Ventus*. *Spina*, & *Ventofitas spina*. Est exulceratio circa articulos cum ossis sphacelismo cum doloribus in initio magnis, ab inflammatione membranæ medullam in cancellis ossium continentis, subsequente tumore molli, indolente, ex quo aperto ichor acris, ferofusque cum corrupto ossè exit, quod malum imprimis corripit infantes. Vocatur & *Caries Ossis*, *Teredo*, *Pædarthrocace*, vide suo loco. B. *Fen beenvryter* / *winddoorn*. G. Beinfresser, beinfæule. Vide *Caries*.

SPINA, est pars scapulæ acuta, ob figuram sic appellata.

SPINA ALBA, Gr. *Ἀκανθα Ἄσκη*, nomen herba hæc ab albis foliis seu lacteis maculis, quibus folia conspersa sunt, accepit. Officinæ *Bedegarini* seu *Bedeguar* pæno nomine appellant. Gall. *Chardon commun*, ou *Artichanut sauvage*, ou *Epine blanche sauvage*.

SPINA CHRISTI, sive SPINA JUDAICA, est Paliurus, sic dicta, quia creditur coronam, quæ Christus à Judæis coronabatur, ex Paliuro fuisse contextam. Vide *Paliurus*.

SPINA JUDAICA, idem quod *Spina Christi*.

SPINACHIA, & SPINACIA, est planta, quæ habet folia ampla, acuta, incisa, angulosa, tenera, mollia, succulenta, pediculis longis adhærentia, coloris viridis, obscuro: caules rotundos, fistulosos, ramosos: flores sunt apetalis, plurimis scilicet staminibus constantes calici quadrifido infidentibus, sed steriles; embryones enim innascuntur speciebus spinaciæ, quæ flore carent, & deinde abeunt

abeunt in semen turbinatum, in capsula nunc ejusdem formæ, nunc cornuta, vel angulata, reconditum: radix est simplex, tenuis, alba, parvis fibris instructa: hæc planta colitur in hortis; est olus vulgò notum, sic vocari videtur à spinoso femine; vel quòd ejus folia in acumen desinant. Gr. *σπανάκιον*. Arabicæ factionis Principes *Hispanach*, hoc est, *Hispanicum Olus* nominant Spanachiam haud dubiè ab oleris raritate dixerunt Græci; rarò enim illo utebantur Medici, quòd cibo magis forsitan, quàm Medicinæ nata esset, nec quicquam illustre sortita. B. **Spinagie**. G. Spinet, spinat, binetsch. Gall. *Espinars*. A. Spinach, spinage.

SPINALIS MEDULLA, vide *Medulla Spinalis*.

SPINATI MUSCULI, duo habentur in cervice, inter spinas totam cervicem occupant, suntque longi & ampli. Oriuntur à quinque spinis vertebrarum colli, septemque thoracis. In totam inferiorem spinæ secundæ vertebræ partem validæ implantantur. Usus est, extendere vel in posteriora flectere, & obliquè movere. B. **Graatspierrn**. G. Der stachel mausz. Gall. *Muscles epineux*. A. Muscfe spinate.

SPIRÆA, est arbuscula humilis quæ crescit ad altitudinem trium circiter pedum, plures ramos tenues germinans, cortice rubro obductos; folia per ramulos sparsa, longiuscula, & angusta inftar salicis, per ambitum serrata, supernè dilutiore viriditate prædita, infernè veluti æruginè aspersa, exsiccantis cum quadam amaritudine conjuncti gustus: calix est monophyllus, quinquefidus, stellatus; flos rosaceus pentapetalus, ex calicis margine interiore ad interstitia segmentorum nascuntur petala & stamina valdè numerosa: ovarium in fundo calicis fit fructus compositus ex quinque siliquis factis femine oblongo, exiguo, compresso, flavescente: Arbuscula hæc colitur in hortis & locis præsertim umbrosis, nomen invenit à πῶ σπείρας, quod frutex sit lentus, & vitilis, ita ut in spiram torqueri possit: σπείρα enim est spira. B. **Quisste wilge**.

SPIRITUS, dicuntur triplices; *Animalis* in cerebro: *Vitalis* in corde; *Naturalis* in Hepate, dichotomiam amant, & dicuntur *Animales* in cerebro, sed *Vitales* & *Naturales*, qui idem sunt, in massa sanguineâ collocantur.

Ecc 5

Alii

Alii hunc numerum respicientes, unicum tantum agnoscunt, & reverâ rem benè intuenti, apparet quod unicus modo datur succus cerebri: cui notus est sanguinis circuitus, etiam non ignarus erit, per arterias carotides sanguinem in cerebri corticalem substantiam vehi, quæ glandulosa est, & ab illis glandulis succum tenuissimum ex sanguine in medullarem seu fibrosam substantiam transcolari; qui latex tandem ad nervos penetrans totum corpus irradiat. Hinc satis liquet, unicum tantum esse spiritum, vel potius succum *Cerebralem*, qui & *Nervosus Succus* dicitur, spiritus enim dici non meretur. Ille succus, qui jam in omnes partes influxerit, partim exhalavit, partim iterum per vasa lymphatica in ductum thoracicum revehitur. Sunt igitur hi spiritus, tenuissima, elaboratissima, agilissima sanguinis pars, nam in nervis vel Cerebro vix deprehenditur, nisi mador aliquis albus pellucidus, subtilissimè exhalans, nullo modo igne concrefcens: undè sunt multò subtiliores quàm lymphæ, neque ignem alunt uti facerent spiritus fermentati vegetabilium, neque acres sunt, eroderent enim nervos illicò, quare optimè comparari possent cum Aqua subtilissima; licet tamen id non sint, uti origo eorum evincit. Usus istius succi est sensibus non tantum inservire, sed & actionibus, sive motibus tam voluntariis, quàm involuntariis, imò & nutritione. Gr. πνεύμα. B. *Geesten* vel *Derzenzap* / *zenutzap*. G. Die geister, fennader feucht. Gall. *Esprits*. A. Spirits.

SPIRITUS CHYMICI, sunt liquores, qui distillando non tantum tenuissimi sunt redditi, sed incorruptibiles & majoris efficaciae. Sunt triplices, *Sulphurei*, *Acidi* & *Salsi*. *Sulphurei* sunt, qui facile flammam concipiunt, atque post plenariam vegetabilium fermentationem producti sunt, ac inter destillandum decurrunt striatim juxta latera capitelli; leviores & mobiliore sunt quàm aqua, & constant ex particulis oleosis, ut est spiritus vini & omnes spiritus ardentés ex baccis ribium, fragorum, sambuci &c. *Acidi* sunt qui constant ex particulis acidis & aqua, ut sunt spiritus vitrioli, sulphuris, salis &c. Qui veri spiritus non sunt. *Salmi* sunt, qui ex sale volatili & aqua constant, ut spiritus salis armoniaci, spir. urinæ, fuliginis &c. Alii sunt simplices, ut jam recensiti; alii *Compositi Sulphurei*, ut spir. aromatici, spiritus diurectici. *Acidi Compositi*, ut Aqua for-

fortis, spiritus nitri dulcis, aqua regia &c. *Salini Compositi*, ut sal volatile oleosum, spir. falis armon. acidus &c. B. *Oefften*. G. Subtile geister, oder spiritus. Gall. *Esprits*.
A. Chymical Spirits.

SPLANCHNICA, sunt Medicamenta, adversus morbos intestinorum, à *σπλαγχνία*, exta in manus sumo.

SPLANCHNON, est viscus, five pars organica, in magna cavitate contenta. Vide *Intestina*.

SPLEN, five **LIEN**, Gr. *σπλήν*, est infimi ventris viscus, à parte sinistra situm, post ventriculum, rubrum seu sanguinolentum quidem, sed & sæpè lividum, adeò ut obscurè rubeat. Pars ventriculum spectans sima est, ubi & vasa sanguinea cum nervis & vasculis lymphaticis conspicuntur. Ab altera parte gibba, & lumbis & diaphragmati, & peritonæo adhæret. Interior substantia constat ex plurimis vesiculis seu sacculis, quibus glandulæ interspersæ sunt, qui vicem venarum gerunt, plantæ pedis non abssimilis est, in vaccis & bobus bovinam linguam affabre refert. Usus est à sanguine lympham segregare, eandemque in cisternam chyli ablegare, & sanguinem præparare, ut ex eo indè ad Hepar delato bilis generetur; hinc lienes tam obscurè rubent; nam sanguis lymphâ suâ orbatus, intensum colorem amittit. Hinc olim putarunt receptaculum esse humoris melancholici. Sive ut alii excrementorum fæcorum & terrestrium, ut ibi mediantibus spiritibus animalibus volatilifentur, & sanguine denuò ad ulteriorem fermentationem insporentur. Sed hoc verum non est, & si liveat, & atro sanguine turgeat, casu hoc factum aut à morbo & incrassato sanguine puta. Cum Lien non habet emissarium, ut alia viscera, per quod humorem singularem suâ fabricâ factum emittat, sed effert omnia miltâ simul per ingentem venam lienarem, apparet, quòd omnis hujus actionis fructus ipsi nequitiam inerviat: verum quum omnis, sic confectus humor eat in unam venam Portarum, & hepar; patet usum splenis inservire hepatis bilem paranti. B. *De milt*. G. Die miltz. Gall. *La Rate*.
A. The Milt. *Lienis Morbidi*, valdè obstructi & tumentes, etiam vocantur, *Lienes*. à *σπλάγγων* viscus, vel à *σπλάγγων* contraho valdè. B. *Milt gezwellen*. G. Miltz krancheit, miltz-sucht. Gall. *Rateleux*, *Mal de Rate*. A. A Disease in the milt,

SPL

SPLENETICA, sunt Medicamenta, adversus splenum morbos. B. *Milt middelen*.

SPLENIA, PLUMACEOLI, seu **PLACULÆ**, componuntur ex linteo, ter, quater & quinquies duplicato, ita ut *Spleni* crassitie quadret, quæ vulneribus, ulceribus & fracturis imponitur. Sic à figura & crassitie lienis, dicta plumaceola antiquis, quia vulgò ex pluma inter duos pannos consulta constabant à splenis figura, splenia dicuntur. Item pulvilli, quòd pulvinaris formam referant. Differunt ratione figuræ, longitudinis, latitudinis & crassitie. Figura triplex est, pro positionis sc. eorundem modo. Quidam enim parti secundum longitudinem rectè, quidam obliquè, quidam verò transversè imponuntur, & quidem nunc singuli, nunc plures; pro usu parti affectæ debito, ad deligationem firmendam, membra crassitudine inæqualia, aut partes graciles & concavas æquandas & explendas, ut tota deligatio æqualis evadat; partes item à fasciarum & vinculorum onere defendendas & saniem ichoresque exprimendos & imbibendos. Imponuntur interdum sicca vel liquore aliquo imbuuntur & madefiunt. B. *Plumezolen / compressen / wondkussentje*. G. *Plumesole, trucktuch, compressen*. Gall. *Plumasseaux, Compressees*. A. *Bolsters*.

SPLENICA, sunt, quæ validius attenuando, incidendo, & volatilizando, obstructionibus splenis corrigendis conducunt. B. *Milt-middelen*.

SPLENII MUSCULI seu **TRIANGULARES**, sunt, origine geminâ, partim à quinque spinis vertebrarum colli inferiorum, partim à totidem apicibus vertebrarum thoracis superiorum prodeunt: atque obliquatis nonnihil fibris inferuntur; caput ad posteriora trahunt: sic à laterum figura nomen inditum est. B. *De spalk-spieren*. G. *Die lãnglichte mause*. Gall. *Muscles, Splenius, ou les Mastoïdiens postérieurs*. A. *The Spleen Muscles*.

SPLENION, est Scolopendriæ species, dicitur spleni, seu lieni mederi. Constatque sic inventum, cum extra super eam projecta essent, fertur adhæsisse lieni, eumque exinanisse. Ob id à quibusdam *Splenium* vocatur. Narrant fues, qui radicem ejus edunt, sine splene inveniri. Vide *Asplenium*. B. *Stein-varen / milt-kruut*. G. *Stein-farn, miltz kraut*.

SPLÈ.

SPLENITIS, est Inflammatio, vel obstructio arterias splenicæ occupans, cum tumore, dolore ardente obtuso, febre acuta: vel cum sensu ponderis in sinistra hypochondriorum parte. Gall. *Inflammation, ou Obstruction de la Rate.*

SPIDIUM, est favilla eadem ac *Pompholyx* ob gravitatem in pavementum decidens. Dicitur *Spodium Græcorum* ad differentiam *Spodii Arabum*, quod nihil aliud est, quam radix Alcannæ combusta, & Officinæ nostrates *Ustum Ebur* ejus loco substituunt. *Spodium Græcorum* uti specie à Pompholyge non differt, ita & viribus inter se conveniunt. Gr. Σπιδιον & Σπιδιον, Lat. *Spodium Græcorum, Offic. Nil* vel *Nihili Gryseum*. B. *Grauwe tutia / spodium*. G. *Grau nichts*. Gall. *Tutie Grise*. A. *Spodium, Grey Tutey*.

SPONDYLIS, vel **SPONDYLUM**, est Panacis Heraclei species, nomen habet à vertebra vel verticillis fusorum: sed alii malunt ab odoris gravitate, à Spondyle fc. infecti specie odoris gravis.

SPONDYLUS seu **VERTEBRA**, **VERTICILLUS**, sunt ossa triginta capiti subjecta, in medio excavata pro transitu medullæ spinalis, variis processibus, pro insertione musculorum, & foraminibus, pro vasorum & nervorum transitu, prædita. Septem collo; duodecim dorso, quinque lumbis, & sex ossi sacro tribuuntur. Connectuntur per ginglymum. Gr. Σπόνδυλος, Στροφαίς, Α'σφάλγος Hom. κούροι, Σπόνδυλον deducunt, à σφίγγω, quod vertebrae inter se constrictæ sint: alii à σπῆν δόνειν, quod altera alteram quasi attrahat & subingrediatur. B. *Wervel-beenen*. G. *Die gelencke im rueck-grade*. Gall. *Vertebre*. A. *Bak bone* *Chine bone*.

SPONGIA, spongas inter vegetabilia Antiqui olitores vocarunt radículas illigatas & connexas. Hinc Asparagi fativi & altilis radices multis irretitæ capillamentis coalescentes, & inter se implicatæ, ac quasi in unitatem coeuntes spongiolæ, & spongiæ, spongiosæque appellantur. Sic aliquando muscus quidam comosus est, in meditullio continens alveolos præduros, vermiculari sobole instructus, ex variis fibrillis villosis constans, ut in *Cynosbato* fieri inquit Cl. *Hagedorn*.

SPONGIA, est Musci marini species rupibus adnascens, sive plantæ species mollis, levis, porosa, quæ fungum

gum refert, in mari rupibus adhaerens, coloris nunc albi-
cantis, flavescentis & spadicei, odore & sapore carens; omnes ferè adferuntur ex mari Mediterraneo: est Insula quaedam in Asia Icaria dicta, ubi in magna copia inveniuntur, ibi juvenes, qui uxorem ducere volunt, in mare se immergunt ad spongas educendas, & qui plus in mari degit, illi virgo præmii loco datur: qui mos indè est ortus, quia Turcarum Domino, has spongas tanquam tributum dare debent: si microscopio lustretur spongia, vera planta videtur, totum quod apparet spongiosum, è mare extractum, apparet limoso corpore plenum; hujus natura fungis est proxima, de vegetabilium marinorum genere, combusta tamen ad partes animalium accedit, & dat odorem cornu cervi calcinati, per destillationem dat ingentem copiam olei & salis volatilis: aquam quasi attrahunt spongiæ, & tunc in omnem dimensionem extenduntur, & deindè aquam attractam diutissimè retinent, & nisi exprimatur, non facillè dimittunt: recentes è mari emerisæ graves satis sunt ob limum in earum foraminibus contentum; verà radice firmantur in fundo maris, & quamdiu ibi hærent, habent motum quasi systoles & diastoles, contrahuntur, & tunc difficulter avelli possunt; motum inesse negari non potest, si extracta ex mari, pars una in aqua, altera verò sit in aëre, pars sub aqua motum contractilem & distractilem retinet: duo genera spongiarum constituit Dioscorides marem atque fœminam, marem densioribus atque minoribus foraminibus constare docet, fœminam majoribus & rotundis; alii tertium addunt, in quibus lapides nascuntur duriores, qui credebant spongiam esse animal, dicebant esse calculos in ejus corpore generatos. Gall. *Pierre d'Eponge*; vivunt spongiæ scopulis, testaceis & arenæ radice affixæ; avulsæ à sua radice repullulant, & ut aliæ plantæ crescunt: dicitur *παρα τὴ σπῆν τὰ ὕψη*, quòd liquida attrahat & combibat. Gall. *Eponge*.

SPONGIOSUM OS, idem quod *Cribiforme Os*.

SPONGIOIDEA OSSA, vide *Cribiformia Ossa*.

SPORADICI MORBI, sunt, qui specie differentes, plures homines simul uno tempore, & in una regione infestant: item venarum propagines hinc indè palantes, à *πρίγου* sero. B. *Berspreidende ziekte*. G. Eine feuche. Gall.

Gall. *Maladies epidemiques*. A. Sprinckling disease.

SPURII MORBI, ut febres spuriae, pleuritis & angina spuria &c. sunt qui ordinarium rhythmum non absolunt, item *Costæ* breves, dicuntur *Spuriae*. Vide *Nothæ Costæ*.

SPUTUM, est liquor saliva paulò crassior, ab Amygdalis &c. in os effusus. Gr. Πτυσλον. B. Spog / spouzel. G. Speichel. Gall. *Crachat*. A. Spittle.

SQUAMMOSA SUTURA, vide *Lepidoïdes*.

SQUILLA, bulbus est, ex Italia vel Hispania huc alatus, non procul à mari crescens, Floribus subalbidis, ad sulphureum colorem, quantum memini, nonnihil vergentibus. Exindè componuntur trochisci pro Theriaca, & acetum scilliticum; dicitur & *Scilla* & *Cepa marina*. Vide *Scilla*. B. *Zee-ajuin*. G. Meer zwiebel. Gall. *Scille*, *Oignon marin*. A. Sea-onion.

SQUINANTHIA, barbaro vocabulo dicitur Angina. Vide *Angina*.

SQUINANTHUM, idem quod *Sebanantum*.

SRINT, morbi apud Hungaros familiaris nomen, quo omnis tumor in ore, gutture vel ano inflammatorius indigitatur.

STACHYS, dicta quod verticillato florum ambitu, & orbibus spicarum caules cingentibus coronetur. Vide *Spica*.

STACTE, sive gutta, à σάκω stillo, sunt guttæ alicujus gummi, ut *styracis*, *myrrhæ* &c. Item significat lixivium per cineres guttatim destillans. G. Zimmet und mhrchen saßt.

STAGMA, sunt latices, qui destillationi exponuntur, à σάκω stillo.

STALAGMA, est id quod à stagmate destillatum est, à σάκω stillo.

STALTICA, idem quod *Sarcotica*.

STAMINA, in plantis sunt qui in medio calycis erumpunt apices: sic dicta, quòd veluti filamenta ab intimo floris sinu profiliant, Stamina autem utpotè nobilissimæ plantarum partes (quamquam vilissimas abjectissimæque Celeberrimus Tournefortius habuerit) inter alia generationis organa non ultimum sortiuntur locum: mascula quippe in his & multiplicandæ proli idonea virtus eminet, haud secus ac in animalium maribus fieri observatur, ubi
simil-

simillimæ his partes simili quoque scopo inserviunt. Com-
ponuntur hæc stamina Capitulis, quæ vulgò Apices di-
cuntur, & caudis quæ filamenta & columnæ vocantur.

STANNUM, est metallum, post plumbum mollissi-
mum, flexile, ductile, facillimo igne liquefcens & avo-
lans fumos edens sulphureos, à parte metallica facilè se-
parandos, & ferè combustiles, per se vix sonorum, can-
didi coloris, & metallorum levissimum, nempe gravitatis
respectu aquæ, ut 7321. ad 1000. crudum proprio cum
adhærente sulphure à sola aqua regia solvitur, calcinatio-
ne à sulphure purius & aceto liquefcit, minimumque sol-
ventis requirit: plumbo & Antimonio adeo resistit in ti-
gillo documastico, ut quàm difficillimè indè separari
queat, & ne sic quidem absque auxilio Cupri. Chemicis
vocatur Jupiter. B. Tin. G. Zinn, weifzbley. Gall. *Etain*,
Plomb blanc. A. Tin, Piuter.

STAPES, est ossiculum parvum in aure interna posi-
tum; est ultimum quatuor ossiculorum auditus si situs spe-
ctetur, à Vesalio Græcorum litera Δ ac triangulo ob simi-
litudinem comparatur, stapedis nomen habet, quia stape-
dem equestrem exactissimè refert: articulatur extremo
apici convexo rostri incurvi processus longioris incudis,
seu potius lateri posteriori convexo ovalis ossiculi sylvii
(ligamento parvo tenui membranoso totam hanc articula-
tionem ambiente, firmante, ossiculum sylvianum inclu-
dente.) Mediante parvâ cavitate capitulo stapedis insculp-
tâ, cui os orbiculare superpositum est: hujus sc. stapedis
bina crura, seu latera, tenera, ad capitulum unita, sen-
sim magis à se invicem recedentia, incurva, quâ parte se
invicem respiciunt sulcata, versùs interiora elongata, ef-
ficiunt, ut stapes quasi horizontaliter introrsum procedat,
& ad intima tympani pertingat, ubi basios suæ ellipticæ,
latæ, planæ, tenuis, teneræ, non foraminulentæ, sed in
pluribus iisque minimis locis præ tenuitate pellucens,
parte convexâ interiora spectante (cum altera capitulum
respiciens concava sit) foramen à figura ovale dictum, in
parte posteriori & superna conchæ internæ è regione
membranæ tympani positum, habens situm ipsi paralle-
lum, & configurationem stapedis basi respondentem, re-
plet, & membranulæ tenuissimæ, tenerrimæ illud occlu-
denti accrescit, servatâ interim mobilitate requisitâ, cum
hâc

hâc membranâ in adherendis sonis contremiscit. B. *Styßbeugel*. Gall. *L'Etrier*.

STAPHIS AGRIA, delphinii species est, quæ habet caulem sesquipedem vel duos pedes altum, rectum, rotundum, nigricantem, ramosum: folia sunt magna, ampla, in plures partes profundè incisa, viridia, Ricini vel Platani folia referentia, pediculis longis adherentia: flores sunt polypetali, anomali, ex plurimis nempe petalis dissimilibus constantes, quorum superius in caudam tenuatur, excipitque aliud petalum bitidum, & pariter caudatum; pistillum medium occupans abit in fructum, in quo veluti in capitulum colliguntur vaginae secundum longitudinem dehiscentes, seminibus fetæ instar parvorum pisorum crassis, triangularibus, rugosis, asperis, arctè sibi invicem junctis & unitis, extus nigris, intus albescentibus aut flavescens, saporis acris, urentis, amari, valdè ingrati: semen, quod piper Murium aut Glirium appellatur in usu est; ad pediculos arcendos & abigendos, pulvis ejus capiti & vestibus inspergitur: nomen à foliorum divisuris accepit, quibus vitem imitatur sylvestrem: vocatur & *Pedicularis*, quia enecat pediculos: & *Pituitaria*, quia manducando salivam pituitosam elicit. B. *Huig-kruud*. G. *Læusz kraut*, *speichel kraut*, *biszwaent*, *mæuse-pfeffer*, *ratten-pfeffer*. Gall. *Herbe aux pouilleux* vel *aux poulx*. A. *Staves ager*.

STAPHYLE, idem quod *Cion*.

STAPHYLEPARTES, est instrumentum chirurgicum, quo uvula laxior elevatur & attollitur, dicitur & *στυφύλαρα*. B. *Fen huig-ligter*. G. *Ein zæpfloins-zange*. Gall. *Pincettes pour la luette*. A. *The roflifto*.

STAPHYLINOS, est *Pastinaca*, à *σταφίς* uva, sed cur, divinare nequeo, cum pastinaca uvas non ferat: neque folia vitis similitudinem habent.

STAPHYLODENDRON, Arbor est vel arbuscula densa, cujus lignum flexile, medullâ albâ repletum: folia ut plurimum quinque aliquando septem uni costæ adnascuntur, sambuci folia referunt, sed aliquantulum minora sunt, in margine dentata: flos est rosaceus, pentapetalus, erectus velut in campanam, staminibus quinque fetus: ovarium in fundo calicis tubis duabus præditum, sit fructus membranaceus, inflatus instar vesicæ, divisusque in loca-

F f f

lamenta facta feminibus Nucibus Avellanis similibus, cortice ligneo obtectis, sed tenui, coloris rubicundi, fragili; horum substantia est viridescens, saporis subdulcis, insipidi, & nauseosi: gaudet locis humidis præsertim in Helvetia: est nux vesicaria, ferens nuces in vesiculas elevatas. Σταφίς uva est, sed hic potius nucem denotat, & δένδρον arbor. B. Pimpernoten. G. Pimpernusz. Gall. Nez Coupez. A. Bladder-nut.

STAPHYLOMA, est oculi vitium, quando cornea rupta, & tunica uvea ei subjecta, acini instar excidit, à σταφίς uva, Latinis *Uvatio*. B. *Quif gezwel*. Gall. *Staphylome*.

STATER, est nomen ponderis unciam semis pendentis.

STATUS MORBI, vide *Acme*.

STEATOCELE, est tumor scroti sebaceus, ex σίαρ sebum, & κήλη tumor. B. *Kloot zakg-spek gezwel*.

STEATOMA, est tumor propria tunica contentus, originem trahens à materia sebo simili, ejusdem ubique coloris, mollis, ab exiguo principio augmentum paulatim sumens, digitis difficulter cedens, ab iis remotis facile ad primam magnitudinem rediens, in folliculis panniculi adpositi plerumque originem habens, ex σίαρ sebum. B. *En spek-gezwel*. G. Ein speck geschwulst. Gall. *Steatome*. A. Idem.

STEGNOSIS, est porrorum constrictio & constipatio, à στεγνω constipo.

STEGNOTICA, idem quod *Astringentia*.

STELLE HERBA, idem quod *Coronopus*.

STENOTHORACES, vocantur homines dispositi ad Phthisin, qui sunt angusto & breviori Thorace, quia brevis est intervallum à claviculis usque ad extremum sterni, vel quia pectus anterius est nimis planum, ac proinde capacitate angustius.

STERCUS, est excrementum crassum, ab alimentis residuum, bile permixtum, & nutritioni inutile, quod per intestinum rectum & anum excernitur, vocatur item *Excrementum Alvi*, *Alvus*, *Merda*, Horat. Gr. Σαός, κόπρα. Α ποπύτημα, Α πιδευσις, Πύραθ. *Nicandro*, Σπατίλη *Aristoph.* Πάτ. Σκύβαλον, Α φόδιον Γαστρος *Nicandr.* Α φόδουμα, Διαχώρημα. B. *Stront / dreck / uirdyggzel*. G. *Roth, dreck*, mist. Gall. *Estron, merde, fiente, ordure*. A. *Dung, Excrement*.

STE-

STERILITAS, idem quod *Agonia*.

STERNOHYOIDES, est musculorum par ossis hyoidis quod recto ductu deorsum movet, à supremo sterno exterius profectum, in basin ossis hyoidis ascendit, à *sterno*, pectus, & *hyoidis* os Hyoidis. B. *Tongbeens bozst-spieren*. G. Brust-blats mausz. Gall. *Muscles Sterno Hyoidiens*. A. The breast bones muscle.

STERNOIDEI MUSCULI, idem quod *Triangulares Musculi*.

STERNOTHYROIDES, est par musculorum cartilaginis scutiformis, eamque deorsum trahens, à superiore atque interna parte profectum, inferiori scutiformis cartilaginis lateri inferitur, ex *sterno* pectus, & *hyoidis* scutiformis. B. *Schild-wpze-krake-beens bozst-spieren*. Gall. *Muscles Sterno-Thyroidiens*.

STERNUM, est os quod in anteriore thoracis parte costarum cartilaginibus adnatum est & infertur, undè *Sternum* dici putant; constat nunc ex quatuor ossibus, in adultis sæpè in unum solidum os facescit: inferius ei cartilago entiformis adhæret. B. *Het bozst-been*. G. Das Brust-bein. Gall. *l'Os de la Poitrine, le sternum*. A. Breast Plate. The breast bone.

STERNUTAMENTUM, idem quod *Sternutatorium*. Vide *Ptarmica*.

STERNUTATIO, Gr. *πταγνός*, à *πταγνὸς* sternuto. Est fortis ac subita aëris inspirati & diu retenti efflatio per nares potius quàm per os: sed ita, ut in altum sublatis visceribus abdominis, imò altius quàm solent, per convulsionem musculorum abdominalium, tum etiam & pulmonibus fortius constrictis, valida ac subita exspiratio subsequatur cum forti pænè totius corporis concussione, atque ita fit sternutatio, quæ rarè unà vice, plerumque bis vel pluries successivè contingit, sed cum sæpius reperit, admodum molesta est non modò naribus, à quarum vellicatione incipit, sed toti corpori & maximè ventri ex illa concussione, aliquando cum tussu illis in morbis reperitur. Sunt etiam sani, nares humiditas habentes, qui sæpius de die sternutant. Sic à sternutatoriis frequens est sternutatio. B. *Niezinge*. G. Das niesen, brausen. Gall. *Eternnement*. A. Neesing, sneesing.

STERNUTATORIUM, STERNUTAMENTUM,
Fff, 2 Cic.

Cic. Gr. *παραμικόν*, est medicamentum quod naribus inditum, membranæ Schneiderianæ nervos in motus convulsivos concitando per sternutationem quicquid in lacunaribus propinquis hæret, expurgat. B. *Nies-pödrer*. G. Nies-pulver, nies-kraut. Gall. *Sternutatoire*. A. Sneezing Powder.

STERTOR, Gr. *στυγξ* à *στυγξω* sterto, est sonus infolitus, qui inter respirandum auditur, maximè vexat quosdam moribundos, cum viribus detritis, loquela abolita est. Sed etiam multi inter somniandum stertunt, sic ut alios secum dormientes excitent; iisque molesti sint. In Asthmate verò, Apoplexia & Epilepsia frequens est stertor. Sed Asthma nunquam sine stertore, aut si gradus minor sit, sine sibilo, sive sonitu paulo arctiore respiracionem difficilem facit: cum tussi deniquè etiam, stertor sæpè auditur, & tum Asthmatis initium; & in tussi etiam sonus auditur, qui tamen non est stertor. B. *Stöhnung / schnorring*. G. Das schnarchen. Gall. *Roufflement, le Rale*. A. Snoring, shorting.

STIBIALIA, sunt quæ ex stibio seu Antimonio parantur.

STIBIUM, quod & *Sibi* & *Stimmi*, Gr. *Στίβιον*, idem quod *Antimonium*.

STICHAS, idem quod *Stæchas*.

STICA, sunt astringentia externa, ut bolus, sanguis draconis &c.

STICTICUM EMPLASTRUM, est vulnerarium, fortificans, desiccativum, consolidans.

STIGMA, est cicatrix undè cutis deformatur, à *σίζω* pungo. B. *Gen lid-teiken / brandmerk*. G. Brand-mal, brandzeichen. Gall. *Cicatrice, ou Marque de quelque Playe*. A. A Skarr, gash, marke.

STILLICIDIUM SUPRA PARTEM, vide *Embrosche*.

STILLICIDIUM URINÆ, idem quod *Stranguria*.

STIMULANTIA, sunt medicamenta, quæ motus oscillatorios fibrarum motricium vasorum augent, tum motu magno, tum frequentia hos accelerando, undè per vasorum crebriores & majores contractiones liquida intus contenta velocius propelluntur; undè stimulantia non movent liquida nisi per secundam causam. B. *Prickelndes / middelen*.

STI-

STIPES, est pars plantæ inter radicem & ramos, idemque quod caulis.

STIPULÆ, sunt folia culmum ambientia.

STOEBE, est species Scabiosæ, Jaceæ &c. dici volunt à *στέβελος* infipando, cogendo: fortè quia juxta vias calendas succrescat.

STOECHAS & STICHAS, est planta Arabica spicata, arbusculam referens, plures habens caules vel virgas sesquipedem vel duos pedes altas, lignosas, in ramos divisas: folia Lavendulam referunt sed non tam magna, angusta, spissa, crassa, densa: flos monopetalus est, labiatus, cujus labium superius erectum est, bifidumque, inferius verò tripartitum, sic tamen secantur ambo, ut primo aspectu flos quinque partitus videatur, flores varie disponuntur in capitulis squamosis, è quorum cacumine aliquot foliola eminent visui grata, quæ Clusius membranaceas ligulas vocat: ex calice autem surgit pistillum, posticæ floris parti ad instar clavi infixum, ac quatuor veluti embryonibus stipatum, qui deinde abeunt in totidem semina ferè rotunda, nigricantia, in capsula, quæ floris calix fuit inclusa: radix lignosa: tota planta est odoris aromatici, saporis acris subamari: colitur in hortis. Stichas nomen accepit à Stœchadibus ex adverso Massiliæ sitis Galliæ insulis, in quibus provenit, Arabicæ factionis Authores patriam stichada reliquis omnibus prætulerunt, hinc sequaces illorum gentili cognomento *Arabicam* nuncuparunt. Sunt qui rectius *Stachyn*, quasi spicam, dici existiment. B. *Stæchag bloemen*. Gall. *Stecas Arabique*.

STOLONES, vocatur colicorum foboles, inutilisque è radicibus fruticatio, quibus evulsis plantantur Coryli &c. Vide *Nodus*.

STOMA, Os, seu cavitas, lingua, dentibus, palato &c. præditum. Item, oscula vasorum dehiscencia, dicuntur *Stomata* & *Ora*. B. *Mundekens*. G. *Mundlein*.

STOMACACE, est scorbuti symptoma, illud ob oris malè olentis & putridi vitium cum gingivarum erosionibus, & spontaneis hæmorrhagiis ex vasculis gingivarum, tum & in illis gangræna, dicitur. B. *Scheurbuphs stunde aasse*. G. *Durch-seuele*.

STOMACIA, idem quod *Stomacace*, & *Scelorybe*.

STOMACHICA, sunt medicamenta, adversus stomachi

morbos. B. *Maagmiddelen*. Gall. *Remedes Stomachiques*.

STOMACHUS, quandoque sumitur pro toto stomacho, verum strictè refertur ad sinistrum & superius ventriculi orificium quod est Oesophagi terminus in ventriculo, sive Oesophagus continuatus, situm est magis ad undecimam thoracis spinæ vertebram, quam cartilagini eniformi propinquius, perpendiculari lineâ ventriculi medio ferè incumbit; estque cibus recipiendis destinatum, & plurimis nervis ex ramo paris vagi & intercostalis intertextum, ex *σβημ* os, & *χίω* fundo: vel à *σβημ* os, & *ύγγω* coarcto: aliis à *σβης* & *μακρός*, angustus & longus. B. *Wrop der maag / de linker mond des maags*. G. Das unterste an der speise-roehr, der magen. Gall. *l'Estomac*. A. The stomak.

STRABILISMUS, idem quod *Strabismus*.

STRABILISMUS, seu **STRABILISMUS** & **STRABOSITAS**, est oculi spasmus, quo pupilla versùs nares, vel tempora, vel frontem, vel genas trahitur: ita ut objecta cerni nequeant è directo, sed in contrarium flexo oculo. Est verò hic spasmus plerumque perpetuus, vel in uno tantum, vel in utroque oculo, atque iis versùs unam partem, vel altero versùs contrariam, contortis. Hinc evenit, quod objecta dupliciter representantur. Causa non tantum à spasmio sed à relaxatione, paralyfi, nimia musculorum oculos moventium longitudine, aut brevitate &c. à *στραβίζω* sum oculis distortis. B. *Scheel-vog / dubbelt gezigt*. G. Das schielen, ein schielender. Gall. *Louche*, *Bigle*. A. *Asquint*.

STRABOSITAS, idem quod *Strabismus*.

STRAMONIA, *Pomum Spinosum*, *Malum Spinosum*, *Nux Metbel*, *Datyra*, synonyma sunt: est planta, que habet caulem duos circiter pedes altum, digiti crassitie, in ramos divisum: folia ampla, lata, angulosa, acuta, folanum referentia, sed majora, mollia, pingua, graveolentia, summam narcosin spirantia: flores sunt monopetalii, pentagoni, infundibuliformes, oblongi: pistillum fit capsula feminalis aculeis donata, quadrangularis, in quaterna loculamenta divisa septo cruciformi, in quorum singulis est placenta, cui femina adnascuntur plurima, reniformia: colitur in hortis. B. *Stoorn-appel*. G. *Stech-äpfel*, *rauch-äpfel*. Gall. *Pomme epineuse*. A. *Thorn apple*.

STRAN-

STRANGURIA, sive **URINÆ STILLICIDIUM**, est, quando urina guttatim cum dolore & ardore stillat, cui adest indefinens mingendi conatus, fit autem vel ex potu, & ut passim creditur diverso, unâ vice hausto; vel gonorrhœa, in dysuria, vesicæ calculo, & causa est, quod materia mucosâ, quæ naturaliter oblinat internæ vesicæ, ne ab acrimonia urinæ erodatur, abrasa sit à tunica vesicæ, vel sècerni impediatur ex sanguine, undè nuda hæc tunica ab acrimonia urinæ exeditur, & sensum hunc excitat molestum, &c. ex $\xi\gamma\delta\zeta$ gutta, & $\xi\eta\theta$ urina. B. *Uyppel pis de koude pis.* G. Kale pisse, der harn winde. Gall. *Strangurie, difficulté d'uriner, retention d'urine.* A. The strangury.

STRATIFICATIO, est corrosio per pulveres corrosivos; fit cum crucibulum, metallo laminato & pulveribus corrosivis repletur faciendo S. S. S. hoc est ponendo aliquid de pulvere corrosivo in crucibulum, & huic supersternendo tenuem laminam corporis metallici, & sic perendo, donec vas repleatur, postea ponuntur carbones per circuitum, vel datur ignis reverberii paulatim augendo, ut res postulat.

STRATIOTES, vide *Millefolium*.

STRATIOTES, vide *Militaris*, à $\sigma\tau\alpha\tau\iota\omega$ milito. $\Sigma\tau\alpha\tau\iota\omega\tau\eta\varsigma$ est miles.

STRATUM SUPRA STRATUM, vide *Stratificatio*.

STRIÆ, in plantis partes sunt quædam quæ protuberant & eminent. Hinc striatus caulis, qui hujusmodi striis seu fibris longitudinalibus eminentibus est præditus, aut striaturis est exasperatus. *Strigiles* etiam, si Vitruvio credimus, appellantur.

STRICTOR seu **CONSTRUCTOR**, idem quod *Sphincter*.

STROBILUS, est Articoalus seu scolymus: sic dicitur quod ejus capitulum structili nucleorum serie pineam nucem referre videtur, à $\sigma\tau\epsilon\beta\lambda\omicron\varsigma$ vertex, turbo. Vide *Articoalus*.

STRUMA, idem quod *Scrophula*.

STRUTHIOFERA, est Filicis species; sic dicta, quod ejus folia avem struthium referant.

STRUTHIUM, vocatur *Ostruthium*; sed Theophrastus aliam plantam innuere videtur, quâ fullones utuntur.

Nomen non habet à *στρυζιζοθαι* quòd lanas purget, candidatque reddat: sed vox *στρυζιζοθαι* à *στρυζιζοθαι* derivata est, quod herbâ hâc lanæ mundarentur. Verisimilibs nomen illud impositum à floris pulchritudine & similitudine alarum passeris, quàm fitus foliorum struthii præ se fert. Vide *Saponaria*, à præcipua & utiliore parte *Radicula* Romanis est appellata.

STRYCHNOS, STRYCHNON, dicitur & *Στρυχνοσ*, vide in *Solanum*.

STRYPHNA, vide *Astringentia*.

STUPEFACIENTIA, idem quod *Narcotica*.

STUPHA seu STUPA, est linteum liquori intinctum & parti dolenti admotum, idem quoque quod *Laconicum balneum* vel *Sudatorium* aut *Vaporarium*.

STUPOR, est sensus tactus obtusus, inductus à Nervorum compressione vel obstructione, ita ut spiritus animales functionibus suis fungi non possint, ut in Paralyti: vel quando quis ex casu, lapsu aut alia plaga in caput stuper, & talis stupor vocatur. Gr. *Ἐκπληξίς*. Idem fit in *Hæmodia dentium*. Vel quando pes, brachium, diu in eodem situ retinentur, & posticè musculos premendo, influxus sanguinis & spirituum in musculos non benè processerit, dicuntur dormire, & quando remittuntur, punctiois sensus sublequitur. B. *Doof-gevoelig / een slapend geboel*. G. *Ertarrung, erstummung*. Gall. *Engourdissement*. A. Numness.

STUPPA vel STUPA, vide *Stupha*.

STYLUS, vide *Pistillum*.

STYLOCERATORHOIDES, sunt musculi ossis Hyoidis oblique fursum trahentes, oriuntur à Styliformis appendice externo, qui in ossis Hyoidis cornua porriguntur, ex *στυλοσ* stylus, & *κρωβοειδής* cornuiformis. B. *Wziem wpi ze tong-beens hoorn-spieten*. Gall. *Stylo-Hyoidiens*.

STYLOGLOSSUM, est pars musculorum linguam atrollens, à styliformi appendice natum, quod circa linguam medium inferitur, ex *στυλοσ* stylus, & *γλωσσα* lingua. B. *Wziem wpi ze tong-spieten*. Gall. *Les Stylo Glosses*.

STYLOHOIDES, idem quod *Styloceratohyoides*.

STYLOIDES, seu BELENIDES, sunt processus ossi styliiformes, posterius basi ipsius cranii infixi, ex *στυλοσ* stylus, & *ειδής* forma.

STY-

STYLOPHARYNGÆUS, est pars musculorum gulam dilatans; ab appendice styliformi descendens, in gula latera exporrigitur, ex *στυλο* stylus, & *φάρυγξ* gula. B. *Stylopharyngis* ragen-spier. Gall. *Les Stylo Pharyngiens*.

STYMA, est spissamentum seu crassamentum rerum (florum, rerumque aliarum) quod remanet post macerationem & expressionem oleorum.

STYPTICA, idem quod *Astringentia*, à *στυπω* astringo.

STYRAX, sive **STORAX**, est *Siccus* & *Liquidus*, siccus dicitur *Calamita*, à cannarum calamis sic dicta, in quibus olim ex Pamphilia apportabatur. Est gummi alicujus arboris Betulæ vel Cydonio non abimilis, sed folia habet minora, oblonga, firma, superius viridia, inferius alba, & lanuginosa: flos est monopetalus, albus, parte inferiore tubulata, superiore multifida, instar stellæ expansilibus laciniis: ovarium ex centro calicis dentati, multifidi, ampullosi, sit fructus subrotundus, Avellanæ Nucis magnitudine, albus, cortice carnoso obtectus, saporis aliquantulum amari, uno vel altero officulo plerumque factus, in quo continetur nucleus medullosus, oleosus, odoris ut gummi styracis, saporis ingrati: ex cortice stillat illud gummi seu resina, quæ concretescens odoris est suavissimi. Fertur ad nos non in cannis, ut olim, sed in globulos concretus. Venit ex Syria, Silicia, Pamphilia &c. Debet esse pinguis, lentus, fragmentis albicantibus rufescens, vel flavus, odore perseveranti, qui dum molitur, melleum liquorem reddit: *Styrax* porro *Liquidus*, instar Terebinthinæ spissus est & gravcolens. Unde veniat necdum ita planum: quidam putant esse factitium quid, alii quod ex fructibus & corticibus ejusdem arboris exprimitur: Alii esse Myrrhæ stacten. Gr. *στράξ* dicitur tela seu canna, in quibus olim solebat colligi & conservari. Gall. *Storax*.

SUBACTIO, est, quando res quædam manibus tractatur; & dicitur de mittione & emolitione Emplastro- rum ceræ & similium massarum, manibus vel in mortario cum pistillo facta, vox hæc etiam usurpatur, dum cibos in ventriculo solutos, & cum omnibus liquoribus tum ingestis externè, tum interiùs hospitantibus permistos tam bene conspiciamus, ut modo una massa uniformis appareat:

Fff 5

sic

sic etiam chylus in sanguinem infusus, integrè cum eo mistus, vocatur subactus. B. *Önderbzenging*. G. Auffweichen, erweichen. Gall. *Subaction*. A. Idem.

SUBCARTILAGINEUM, idem quod *Hypochondrium*.

SUBCLAVIA VASA, sunt venæ & arteriæ quæ sub clavicula transeunt, & majores sunt, qualis est illa utrinque vena, in quam unam hiat Ductus Thoracicus infernè & sinistrorsum, modò & supernè Vena jugularis; tum & omnes venæ brachiorum; & qualis est illa Arteria utrinque, quæ ex aorta oriunda prospicit mammis & brachiis. B. *Önder steutelbeens vaten*. G. Des unter schluesselbeins gefässe. Gall. *Vaisseaux Souclaviculaires*, & *Souclaviers*. A. The Vessels under the Channel Bone.

SUBCLAVIUS MUSCULUS, ita dictus quòd sub clavicula situs sit, spacium replet inter claviculam & primam costam. Oritur carnosus à parte interiore & inferiore claviculæ: inseritur carnosus in partem superiorem primæ costæ, quam sursum & extrorsum trahit. B. *Önder steutelbeens spier*. G. Der schluesselbeins maulz. Gall. *Muscle Souclavier*. A. The under Muscle of the Channel Bone.

SUBER, est Arbor mediocris magnitudinis Quercui satis similis, parùm ramosa, sed truncus est crassior, & corticem habet multò crassior, valdè levem, spongiosum, coloris ex griseo flavescens, facilè fissilem, & ab arbore separabilem, quia à supposito novo cortice propellitur foras: incolæ regionum, in quibus suber occurrit, circumscindunt arborem, quâ stipes telluri committitur ad lignosam usque materiam, aut usque ad novum subter nascentem corticem, pariterque in summis humeris, antequam in brachia dividat sese arbor, mox à summo ad imum finditur & detrahitur cortex. Hic deindè in frustra dissectus diversæ magnitudinis, & crassitiei aquæ committitur, lapidibusque oneratur, ut hoc mediante quasi prelo densior minùsque porosus evadat, & admodùm planus reddatur. Quo factò exticcatur, & per omnem ferè terram distribuitur & divenditur: Arbores interim non intereunt, sed novo cortice teguntur, qui in tantam crassitiem excrescit, ut ulnam & ultra, si fides authoribus est habenda, superet: dicunt à subire, quòd mergi nequeat; vel à Græca voce *σὺβαρ*, sive corium, nam cortex est;

VO-

vocatur etiam *φελλος* à *φελλεύειν* à levitate, quòd aquis femper innatet, nec obruatur. B. *Κορκ-boom* / *blot-hout*. G. Korck-baum, pantoffel-holtz-baum. Gall. *Liège*. A. Cork, an à *εὐφραγ*, cortex exuvium.

SUBETH AVICENNÆ, idem quod *Coma*.

SUBLIGACULUM, idem quod *Bracherium*. Vide *Anma*.

SUBLIMAMENTUM, idem quod *Eneorema*.

SUBLIMATIO, est sicca subtiliorum partium per ignem in sublime elevatarum, & vasi adhærentium destillatio. Uti sunt Mercurius dulcis &c. significat quoque exaltationem alicujus rei, quando à debiliore statu res in statum majorum virium elevatur. B. *Opheffinge* / *verheffinge*. G. Erhöhung. Gall. *Sublimation*. A. Idem.

SUBLIMATORIUM, est instrumentum vitreum vel figulinum, instar cucurbitæ cum capitello non rottrato, in quo res volatiles & sicca in altum elevantur, uti sunt Mercurius sublimatus, cinnabaris flores, salis armoniaci &c. nomen habet à sublimando, indè *Sublimatum*, materia ignis ope elevata; & *Sublimatorium*, instrumentum quo elevatur. B. *Gen sublimmeer-tuig*. G. Ein sublimiergefæfze. Gall. *Sublimatoire*. A. Sublimatorie.

SUBLIMATUM, est res elevata per ignem, uti flores sulphuris &c. B. *Sublimaat* / *bloem* / *opheveling*. G. Sublimat. Gall. *Sublimé*. A. Idem.

SUBLIMIS MUSCULUS, idem quod *Perforatus*.

SUBLINGUALES GLANDULÆ, sunt duæ sub lingua positæ, à Bartholino inventæ, quæ ad apicem linguæ ductum in os apertum emittunt, per quem salivam in sua fabrica secretam emittunt. Gall. *Glandes Sublinguales*.

SUBLINGUALES PILULÆ, sive Hypoglottides, sunt quæ sub lingua collocantur, ad bonum halitum, ad tussim &c.

SUBLUXATIO, sive elongatio, est quando os paululum tantum promovetur à sinu: ita ut non omnino ex illo exciderit; vel est ossis alicujus de loco suo aliquis dimotio. B. *Verbzinging*. G. Das verrencken, verrucken. Gall. *Luxation*, *Dioslocation*. A. Idem.

SUBSCAPULARIS MUSCULUS, vide *Infrascapularis*.

SUBSIDENTIA, idem quod *Hypostasis*, & *Sedimentum*.

SUB-

SUBTILISATIO, Chymicis dicitur dissolutio, quæ partes crassiores à subtilioribus separantur. Illa est quando corpora brevi temporis spatio dissolvuntur, estque iterum duplex, *Elevatio* vel *Descensio*. Hæc dicitur, quæ tempore longiore res dissolvit. Estque *Exaltatio Digestio*.

SUBVOLA, idem quod *Hypothekar*.

SUCCAGO, vide *Apochylysis*.

SUCCEDANEUM, idem quod *Antihallomenon*.

SUCCENTURIATI RENES, vide *Capsula Attribila*.

765.

SUCCIDUS, idem quod *Oesypus*.

SUCCINUM, à quibusdam inter mineralia recensetur; alii tamen illud pro terebinthina habent, quæ æstivo tempore ex arboribus (quæ juxta aquas crescunt, in aquam, & ex ejusmodi sortis arboribus, in terram, quæ certis temporibus, maris nempe fluxu & refluxu, aquâ marinâ obducitur) destillat; postea hinc & inde aquæ superficiem innatans, vel potius fundum petens, in succinum mutatur. Colore differt, habetur enim *Album*, *Flavum* sive *Pbalernum*, *Citrinum* sive *Cereum* & *Nigrum*, quod omnium vilis est, sed album præ omnibus est præferendum. Chymica Analysis docet, *Succinum* ex multo oleo, pauca aciditate, & magna salis volatilis parte constare, illud oleum & sal volatile, optima sunt medicamenta: sed ipsum succinum crudum tanti non est æstimandum, juxta nonnullos succinum ex arboribus stillat, & ratione originis est lacryma aut resina arborum resiniferarum *Pini*, *Abietis*, *Alni*, *Populi*, in mare defluens & ab eodem congelata & ad littora delata: sed melius videntur judicare illi, qui statuunt succinum esse bituminis subterranei speciem scaturientem vel è fundo maris, vel in prope positis locis, potissimum invenitur in regionibus ad mare Germanicum & mare Balticum sitis, *Prussia* præprimis, & hinc *Pomerania*; ut & versùs *Pillaviam*: in primo ortu succinum liquidum est, quod testari videntur varia animalcula, quæ involuta in eo reperiuntur, uti muscæ, culices, araneæ, festucæ &c. uti inter rariora mea videre est: in rarioribus habetur etiam frustum, in cujus cavo liquidum, mobile, bituminosum datur, undè evidentè patet succinum in sua origine fuisse liquidum, & sulphuris bituminosi esse progeniem, nam in igne ardet & fluit; docet in-

super Analysis Chemica Sale acido liquido, imò & con-
 crescente in glebas, adeoque formâ solidâ, constare, tum
 & oleo fossili, quod quàm proximè Petroleum refert. Di-
 citur *Ambra*; *Electrum*; *Chrysolectrum*; *Carabe*; *Gles-
 sum*; (*Gentarum Prussorum*, *Smalthernium Scytharum*;
Sacul Ægyptiorum putatur) Paracello. B. *Amber* / *barn-
 steen* / *emmer*. G. Agstein, bernstein, gentar, bornstein,
 brennstein. Gall. *Succin*; *Ambre jaune*. A. Amber.

SUCCISA, est *Morsus Diaboli*, sic dicta, quod ejus
 radix semper quasi succisa & commorsa existat. B. *Wit-
 vels beet*. G. Teuffels abbißz, abbißz. Gall. *Succisa*. A. De-
 vils bit.

SUCCOLLATA, vide *Chocolata*.

SUCCOTRINA ALOE, dicitur quibusdam quasi con-
 stans ex succo citrino, quia pulverem præbet crocei colo-
 ris; vel denominatio venit ab insula *Socotra* ubi copiosè
 crescit.

SUCCUBUS, est *Incubus* mulieribus noctu adveniens,
 putantes se cum incubu rem veneream habere. Idem quod
Ephialtes, vide *Ephialtes*.

SUCCUS, succi in officinis vocantur expressi liquores,
 seu expressæ essentia ex radicibus, foliis, floribus, fru-
 ctibus &c. succi aliquando in spissam condensantur consi-
 stentiam, evaporando nempe, ut succus glycyrrhizæ, aca-
 ciæ, hypocistidis, &c. item, qui ex arbore, vel frutice
 fauciatâ emanat, ut succus vitis, betulæ &c. B. *Sap*. G.
Safft. Gall. *Suc*, *Jus*. A. Juice.

SUCCUS CEREBRALIS, vide *Spiritus*.

SUCCUS NERVOSUS, *Spiritus*.

SUCCUS PANCREATICUS, vide in *Callicreas* &
Ductus Pancreaticus.

SUCCUS NUTRITIUS, idem quod *Chylus*.

SUCTIO, est ea actio, quâ infans ore papillam uberis
 materni amplectens, velum pendulum palatinum per Mus-
 culos pterygocephalinos applicat foramini narium interno,
 idque exactè claudit, tum genas gingivis immediatè appo-
 nit, lingua aërem in cavo palatino contentum deglutit,
 eam palato adducendo, tum os anterius vacuum Boylea-
 num habens, lac ex uberibus maternis in hunc locum mi-
 nus resistentem pulsum ab aëre externo recipit. Gr. *Μυζα-
 ρισ*. B. *Zupgen*.

SU-

SUDAMINA, Gr. ἰδρώματα, sunt exanthemata in funona cute corporis hærentia, granis milii finillima, quæ ἰακώδως cutem exasperant, à *Plinio* papulæ sudorum appellantur. Affectus familiaris est pueris & juvenibus, præsertim temperamento calidioribus, qui ætatis tempore nimis moventur, & exercentur, in collo, scapulis, pectore, brachiis, & femoribus, frequentius tamen circa pudenda & anum accidens. B. *Zweet-zweertjes* / *water-puisjes*. G. Grubel-fucht, schwuelen, schweiß-flecke. Vide *Hydroa*.

SUDATIO, est sudoris eruptio, hoc est, materiæ fluidæ ex vasculis quibusdam parvis extus in cuticula totius corporis terminatis, sub specie parvarum guttularum, quæ fit à morbo, ab exercitio, aut medicamentis diaphoreticis. Gr. ἰδρωσις. B. *Zweetinge*. G. Das schwitzen. Gall. *Suement*. A. A sweating.

SUDATIONES, idem quod *Sudamina*.

SUDOR, est humor aquosus, ex plurima aqua, mediocri sulphure & sale constans, caloris & motus corporis vehementioris ope, interdum quoque & sanguinis fluiditate & tenuitate per cutis poros, sive glandulas, aut tubulos lymphaticos, expulsus, qui in cute in guttas colligitur. Istum humorem, cutis glandulæ, si calor fuerit paulò intensior, à sanguine separant, qui deindè per lymphatica vasa, & tubulos foras erumpit. Gr. ἰδρῶς. B. *Zweet*. G. Schweiß. Gall. *Sueur*. A. Sweat.

SUDOR ANGLICUS, sive **HYDRONOSOS**, & **HYDROPYRETOS**, in Anglia febris est species, quæ quis unico die liberatur vel moritur, vagabunda est & contagiosa, finitur ut plurimum per sudorem, undè & febrem etiam *Sudorem* appellant incolæ. Quibus per sudorem solvitur, ferè omnes evadunt, sin minus, maxima pars perit. B. *Zweet-koofts*. G. Schweiß fieber. Gall. *Fievre Suante*. A. The Sweating fever.

SUDORIFERA, vide *Hidrotica*.

SUFFERSURÆ, dicuntur exanthemata, vel pustulæ, quæ pueris ex calore solent evenire, interdum sicciores, interdum humidiores.

SUFFIMENTUM, idem quod *Suffitus*.

SUFFITUS, est pulvis crassiusculus, ex plurimis odoriferis paratus, qui super carbones vivos injectus, non in-

gra-

gratum odorem & fumum à se diffundit. Inſervitque vel aërem inquinatum depurando vel morbos quofdam profligendo; ſic per ſuffitum rerum adſtringentium curantur hæmorrhoides externæ, Coryza narium, odontalgia, &c. nonnulli quoque per ſuffitum mercurii ſalivationem excitare ſoliti fuerunt. Vocatur & *Suffimentum* Plin. *Suffitio* Ibidem, *Suffimen* Ovidio. Gr. *Θυγιάμα*, *Θυγιάρις*. B. *Roosking*. G. Das ræuchern, beræuchert. Gall. *Parfum*, *Parfumement*. A. A Perfuming, fumigation.

SUFFOCATIO HYPOCHONDRIACA, vide *Hysterica Paſſio*.

SUFFOCATIO UTERINA, vide *Hysterica paſſio*.

SUFFRUTICES, ſunt plantæ quæ compluribus ramulis, ſurculisque lignoſis ſcatent, ſed minutis conſtant foliis.

SUFFUMIGABULUM, eſt instrumentum, quo utimur in ſuffimentis accendendis. B. *Gen rooktuig*. G. Rauch-zeug. Gall. *Encensoir*. A. A Cenſor, ſmoaking veſſel.

SUFFUMIGIUM, vide *Suffitus*.

SUFFUSIO, vide *Hipochyma* & *Cataracta*.

SUGILLATA, vide *Enchymoma*.

SUGILLATIO, vide *Enchymoma*.

SULPHUR, eſt reſina, ſive terræ pinguedo vitriolica, aciditate grava, igne liqueſcens & in aëre aperto inflammabilis, totum deſlagrans cum flamma cærulea, & vapore volatili, animalibus lethali: in vaſe claſo totum & immutatum ab igne elevatur ſulphur, Aquæ non miſcibile, neſtquam malleabile, & in forma ſicca friabile. *Nativum* ſeu *Vivum* proſtat in officinis & *Factitium*. *Nativum* ex terra effoditur, purum, ſolidum, interdum ſciſſile & ignis expers. Habetur & *Solare Americanum Pelucidum*, quam ſpeciem inter alia ſulphura reſervo. *Factitium* vel ex vivo ſulphure impuriori vi ignis educitur, vel ex aquis ſulphureis excoquitur. *Sulphur Caballinum* faeces ſunt è coctione ſulphuris vivi impurioris relictæ & in urceos admixtis nonnunquam ſquammiſ martis tranſuſæ. Adhæreſcunt quoque interdum quædam ſtriæ ſulphureæ camino, ubi vitriolum ex ſua vena excoquitur, quæ nihil aliud ſunt, quam ſulphuris flores ex vitriolo, dum excoquitur, elevati. Horum copiam exhibet Suecia ſat magnam. Exhibet chymia & artificialia ſulphura, ex Antimonio, cinnabare &c. ſulphur ſtillatitium, nitidiſſimè
figu-

figuratum, & purissimum, inter *reserpyda* mea referfyd.
 Eligatur colore optimè flavescens, facilè inflammabile,
 luculenter ardens, fumumque magis cæruleum halans.
 Gr. *Θειον*. Arab. *Cibut*, *Chybut*, *Crybtit*, *Rabrie Albusaa*.
 Chym. *Akiboth*, *Abusal*, *An*, *Anerit*, *Anerick*, *Alne-
 rick*, *Kibrith*, *Kaprili*, *Lamare*, *Tifasum*, *Tin*, *Uffur*.
 B. *Zwavel* / *Solphur*. G. Schwefel, schweffel. Gall. *Sou-
 fre*. A. Brimstone, sulphur. Omnia etiam olea, resinae,
 Adipes & pinguedines Chymicis sub nomine sulphuris
 veniunt, sive ex vegetabilibus, sive ex animalibus; imò
 omne, quidquid est inflammabile, sulphur habet. Sul-
 phur propriè constat ex particulis ramosis, facilè aliis ad-
 hærentibus.

SULPHUR COELESTE, est Alcohol vini.

SUMACH, est vox Arabica: idem quod *Rhus*.

SUMMITATES, seu COMÆ, aut CORYMBI, sunt
 cacuminula herbarum, *Summitates* dictæ, & dicuntur de
 herbis foliorum minorum, aut absinthii, centaurii &c.
 B. *De opperste topjes*. G. Der wipffel, das oberste am
 kräutern. Gall. *Le Sommet*. A. The tops.

SUPERBUS MUSCULUS, est is qui oculum attol-
 lit, superius locatus & ex quatuor rectis unus: oritur jux-
 ta foramen ubi nervus opticus oculi orbitam intrat, ven-
 ter ei carnosus est & teres: finis tendo tenuissimus est ad
 corneam porrectus. B. *De hovaardige spier*. G. Der
 hoffartige mausz. Gall. *Muscle Superbe*, ou *Releveur*. A.
 High minded muscle.

SUPERCILLUM, dicitur quod *Super cilium* sit. Gr.
Ἐπιεκαθιον & *Ὀφθαλμ.* *Supercilia* sunt duo arcus circa ocu-
 li orbitam superiorem, compositi ex pilis conicis, rigidis-
 simis, radices habentibus versùs naves, apices versùs tem-
 pora: radices eorum inhærent glandulis sub cute sitis bul-
 bosis, ex ultimis nervorum finibus producuntur; exci-
 piunt quæcunque corpora à capite defluunt, ne in ocu-
 los delabantur. B. *Wpurbzauwen*. G. Die augenbraue,
 augen wimpren. Gall. *Les Sourcils*. A. An eye browe. Par-
 tes ad sinuum orbem instar labiorum circa ossa prominen-
 tes, & sinûs cavitatem augentes, *Supercilia* quoque di-
 cuntur & *Labra*.

SUPERFOETATIO, seu EPICYEMA, est cum post
 conceptum fœtum, intercurrente aliquo tempore, ex con-
 gressu

gressu iterum novus concipiatur, undè partus quoque non uno, sed diverso tempore horum duorum evenit, cujus exempla apud *Sennertum* aliosque prostant. B. *Über bevyugting.* G. *Über empfangung.* Gall. *Superfetatio.*

A. *Idem.*

SUPERGEMINALIS, idem quod *Epididymus*.

SUPERHUMERALIS, idem quod *Epomis*.

SUPERIMPREGNATIO, idem quod *Superfetatio*.

SUPERLIGAMEN, idem quod *Epidesmus*.

SUPERLIGULA, idem quod *Epiglottis*.

SUPERPURGATIO, vide *Hypercatharsis*.

SUPERSCAPULARIS SUPERIOR, idem quod *Supraspinatus*.

SUPERSCAPULARIS INFERIOR, idem quod *Infraspinatus*.

SUPINATOR MUSCULUS, est duplex, amboque movent radium. Primus est *Supinator Longus*, ab extremo humeri ossis tuberculo, ad radii apicem tendine membranaceo, funiculosò ac valido descendit ad inferiores. Alter *Brevis & Supinator*, ab extremo brachii processu emergens, circa radii medium tendineus ut supra, desinit. Hi ambo radium extrorsum movent. B. *De achter omkerende spier.* Gall. *Muscle Supinateur.*

SUPLANTALIA sive **HYPOEDIA**, sunt Medicamenta externa, quæ in formam cataplasmatum pedibus alligantur: componuntur ut plurimum, ex fermento acido, sinapi, raphano silvestri, sale, sapone, pulvere pyrio &c. B. *Doet-pappen.* G. *Fuß-umschlag.* Gall. *Supplantes.*
A. *Feet pultise.*

SUPPOSITORIUM, à *Supponendo*, dicitur & *Glans* & *Balanus*, est Medicamentum rotundum, longitudine digiti medii in adultis: in pueris digiti minimi aut paulò minus, ex melle, sale, & speciebus purgantibus, ut plurimum confectum, quod ano inseritur. B. *En zetpil.* G. *Stulzæpflein.* Gall. *Suppositoire.* A. *Suppositorie.*

SUPPRESSIO MENSIVM, est, quando mulierum mensium expurgatio cessat, sive à morbo, sive ab impregnatione, aut lactatione. B. *Ophouden van de vrouwe zuivering.* G. *Stillstand der monatflusses.* Gall. *Suppression de mois.* A. *A stopping of the menstrual fluxe.*

SUPPRESSIO URINÆ, idem quod *Ischuria*.

Ggg

SUP.

SUPPRESSIONIS IGNIS, est terminus Chemicus, quando vas destillatorium in arena positum, non tantum excipit ignem infernè, sed majoris effectus ergò ponitur quoque ignis supra arenam.

SUPPURANTIA, sunt ea quæ alicujus loci vascula à suo liquido obstructa, rumpunt, liquidum effundunt, idque cum solidis fractis miscent, liquidissimum dissipant, reliquum movent & coquunt in materiam albam, crassiusculam, pus dictam. B. *Wippende middelen*. G. Eiter machende mittel. Gall. *Suppuratifs*.

SUPPURATIO, vide *Abscessus*.

SUPRASCAPULARIS, idem quod *Infraspinatus*.

SUPRASPINATUS MUSCULUS, sive **SUPERSCAPULARIS SUPERIOR**, aliis *Rotundus minor*, supra axillam carnosus & oblongus implet cavitatem inter costam scapulæ superiorem, & ejusdem spinam, è qua nascitur. Inferitur verò tendine lato & valido cervici humeri ad articuli ligamentum, articulum primum supervectus. Brachium ad exteriora circumagere retrorsum videtur. B. *Bobengraadt spier*. Gall. *Muscle Sus-Epineux*.

SURA, est posterior, intra genu & pedem infimum, maximè carnosà & extuberans pars. Gr. *Γαστρονομία*. B. *De hzape / de huit*. G. Die waden am schenckel. Gall. *Le Gras de la Jambe*. A. The Calf of the Legge. Item *Os* significat *Fibula*. Vide *Fibula Os*.

SURCULUS, est quod ex ramis simplex ac individuum oritur, estque velut germen quoddam ex ipso trunco vel caudice productum.

SURDITAS, idem quod *Cophosis*.

SUSPIRIUM, est cum magno nixu profunda respiratio fit, rursumque cum sonitu efflatur susceptus aër. Hoc evenit tristibus & iis, qui sæpè contristantur, in consuetudinem transeunt, ut etiam inscii, & sine tristitia suspirant in morbo quoque Melancholico, in Cachexia, in debili valetudine, & maximè cum quis ab animi deliquio revertitur: scemina quoque magis suspiriis afficiuntur quam viri. Gr. *Στενχυμός* & *Στενχυή*. B. *Zugting*. G. Seuffzer. Gall. *Soupir*. A. Sigh.

SUSURRUS, idem quod *Tinnitus*.

SUTORIUM ATRAMENTUM, idem quod *Vitriolum*.

SUTURA OSSIUM, est connexionis species, imitans compagem duarum ferrarum, vel vestium ex plurimis pannis laceris compositionem. In cranio futurae sunt Coronalis. B. *tiroon-naad*. G. Scheytel-nath. Tum Sagittalis, Lambdoides & Mendosa. Commissurae cranii item vocantur. Gr. *ῥάφαι, Συμβολαί, Ραμμαί*. B. *En naad*. G. Eine fuge, nath. Gall. *Suture, Jointure*. A. Suture.

SUTURA, est connexio labiorum vulneris aut aliarum partium mollium, quae duplex est; *Actualis* quae fit acuo triangulari, cannulâ & filo cerato. Sutura autem hoc modo fit: in medio vulneris acuo duplex filum trahente, si vulnus sit magnum, vulneris labia transfiguntur, & facto nodo filum paulò supra nodum refecatur, deinde in mediis utrinque spatiis alii punctus simplici filo fiunt, & facto nodo similiter filum abscinditur, idque continuandum donec labia vulneris rectè confuta sint. Quae futura interfecta vocatur, quod post singulos punctus facto nodo filum abscinditur; prospiciendum ne nimis rara nec nimis crebra fiat, monendum, futuras ita faciendas esse, ne ore ipsae extorto se contingant, ut si quid intus humoris creverit, sit, quâ emanat. Unde Chirurgi turundas vel penicilla unguentis illita, immittere solent. Est & alius futurae modus, qui prorsus eâ ratione perficitur, quâ pelliones pelles confuere solent, vulneratis intestinis & venis & arteriis dissectis accommodatus. Aliam describit *Celsus* quae fit duabus acubus. Et *Potentialis*, sive emplastro firmiter conglutinante, quae vocatur futura per glutinum, est in hac apparatus talis: linteae comparantur valida, aequalia, mollia, quadrangularis, triangularis, vel alterius figurae, prout vulneris situs & membri, cui applicari debent, constitutio requirit, quae in parte, quâ vulnus respiciunt, complicantur vel suantur subtiliter & fila per latitudinem eorum aliquoties trajiciantur: linteis illis annectuntur ansulae è filo duplicato vel multiplicato & contorto cerâ oblito, eâ distantia, quam futurae habere solent, aut etiam minore: linteis istis inducatur glutinum ex medicamentis atringentibus & viscosis compositum, qualia sunt *Albumen Ovi, Bolus Arm. Thus, Mastix, Sarcocolla, Farina Volatilis, Gypsum, Tragacantha, Gummi, Resina pinguis &c.* Suturae hae, circa corpora aut vulnera tenera adhibentur, quae acuum non ferunt. B. *En*

Ggg 2

hgg

heftung. G. Eine fuge, nath, hæftung. Gall. *Connexion*, *Conjonktion*, *Suture*. A. Suture.

SYCAMINOS, & SYCAMINEA, est Morus; volumè dici quasi *σύκων ἀμύλον*, quòd fructum ferat, *Qui Ficus Melius Sapiat*. Sed alii à *παρὰ τὸ σύκων* sive *οσύνει καὶ κάμνον* & *Movendo*, *Expellendo* & *Colore*: quòd lignum cum fit validissimum & firmissimum; unâ nocte, magno cum impetu expellat germina, florem, fructumque, adeo ut sonitum etiam exciter. Quidam derivant à particula *σύν* & *κάμνον*, quasi dicerent, tu nigra es morus. Vide *Morus*.

SYCE, Gr. *Σύκη*, *Συκή*, ficus arbor, *Σύκων* ficus fructus, à *σύν* quod celeriter crescat. Alii à *σύν* & *σύν* concitari, & *σύν* osculari & uterum gerere.

SYCOMA, idem quod *Sycosis*.

SYCOMORUS, sic dicitur, quòd cum ficu & Moro similitudinem habeat.

SYCOSIS, SYCOMA, MARISCA, seu **FIGUS**, est carnis excrescentia circa anum à ficu similitudine appellata. Est etiam ulcus, quod à fici similitudine *Συκωσις* à Gr. nominatur, quia caro in eo excrescit: & id quidem generale est. Sub eo vero duæ species sunt. Altera ulcus durum & rotundum est: altera humidum & æquale. Ex duro exiguum quiddam & glutinosum exit: ex humido plus & mali odoris. Fit utrumque in iis partibus, quæ pilis conteguntur: sed, id quod callosum rotundum est, maximè in barba; id verò quod humidum, præcipuè in capillo, à *σύν* ficus. B. *Ein byggezweil*. G. *Feigwarzen*. Gall. *Fic*, *Sarcome*, *Fungus*, ou *Champignon*, ou *le mal de St Fiacre*. A. Fig tumour.

SYDERATIO, vide *Apoplexia*.

SYLVÆ MATER, vide *Matrisylva*.

SYMBEBEGOTA, sunt accidentia sanis contingentia: nam Symptomata ægris obvenire dicuntur, à *σύν* & *βέβηλα* accido.

SYMMETRIA, est bona temperies, sive pars sanitatis, in conveniente qualitatum constitutione consistens, ex *σύν* cum, & *μέτρον* mensura. B. *Ein gematigheit*. G. *Mäßigkeit*. Gall. *Temperament*. A. *Temperance*, *Temper*.

SYMPASMA, idem quod *Catapasma*.

SYMPATHIA, est morbus ab alio morbo dependens. Ut

Ut si quis nephritide laboret, per consensum sæpè vomitus est. Sic à Pleuritide, spirandi difficultas subsequitur, à *συμπύκνωσι* compator. B. *Maedelydigheid*. G. Mitleiden. Gall. *Sympathie*, *Accord*, *Convenance*. A. Consent.

SYMPATHETICUS, dicitur de vitriolo pulvere, quo vulnera sanantur, modo sanguinem attingat, sed hæc nugæ sunt, nam vulnera absque illo pulvere, simplici deligatione, ne ab aëris injuriis afficiantur, sanantur. Porro, an habeant astra, lapides, signa quædam fictitia, consensum, influxum, aut symphaticum nobiscum, esset inquirendum, ad me quod attinet, nego. De pulvere Sympathetico integrum librum scripsit *Kenelmus Digbaeus*. Gall. *Poudre de Sympathie*.

SYMPEPSIS, est humorum in abscessum abeuntium coctio, à *συμπύκνωσι* concoquo.

SYMPHONIA, idem quod *Harmonia*.

SYMPHYSIS, est ossium coalitio, quæ fit absque motu, & duo tamen ossa se invicem tangunt, vel ad se mutuo appropinquant; estque vel absque medio, ut *Rhaphie*, *Harmopia*, *Gomphosis*: vel per medium, ut in cartilagine, ligamento, carne, à *συμφύω* concreresco. B. *Wangroeping*. G. Anwachs. Gall. *Symphyse*. A. Joining.

SYMPHYTON, vide *Emphyton*.

SYMPHYTUM, est *Conioida major*: est planta, quæ habet caules duos vel tres pedes altos, digiti crassitie, villosos, asperos, excavatos: folia quædam ex radice erumpunt, alia juxta caules, sunt ampla, longa, acuta, aspera, lanuginosa, coloris viridis obscuri: flos monopetalus, infundibuliformis, oblongus, & quasi campaniformis, ex calice secto surgit pistillum, quatuor veluti stipitum embryonibus, qui abeunt in totidem semina capitis viperini æmula, splendentia, nigra in calice ampliato matrescentia: radix pollicem crassa, oblonga, nigra, intus alba, furculosa, fragilis, succum glutinosum, in quo ejus virtus inest, in se habens tam magnum, ut ex hujus usu nimio damnum sæpè irreparabile inferatur. Saporis subdulcis, mucilaginosi & viscosi; odoris nullius: hæc planta crescit in locis humidis, dicitur à *συμφύω* concreresco, conglutino, quia vulnera citissimè consolidat. *Solidago* & *Consolida*, è consolidando etiam appellatur. Vide *Consolidæ*. Gall. *Grande Consoude*, ou *Consiere*.

Ggg 3

SYMP-

SYMPTOMA, five **ACCIDENS**, est res contra fanitatem in corpore nostro à morbo profecta. Estque vel morbus à morbo ortus, vel morbi causa à morbo nata: vel Symptoma simplex. Hoc postremum est actio læsa, excrementorum vitium, qualitas corporis immutata, à *συμπίπτω* accido. B. *Gen torbal / ren accident*. G. Ein zufall, accident. Gall. *Symptome, Accident*. A. An Accident, Chance or Symptom.

SYNACTICA, sunt Medicamenta contrahentia, à *συνάγω* contraho.

SYNAITIA vel **SYNETIA**, vide *Continens Causa*, ex *συν* cum, & *αίτια* causa.

SYNANCHE, est Anginæ species, quæ dicitur vel à suspendii similitudine, quod non secus, quam laqueus præfocans enecet. Gr. *Αγγών* enim laqueus est; vel à *συνίχων*, quod spiritum continendo respirationem inhibeat, ut *Aurelianus* inquit, est anginæ species, five inflammatio p. n. in musculis faucium exterioribus. Vide *Angina*, à *συνάγω* coarcto. B. *Quade heel*. G. Brauene, kalen gefchwær, halswehe. Gall. *Esquanciè*. A. The quinsy.

SYNARTHROSIS, est articulatio duorum ossium cum invicem, cum motu parvo & obscuro, interveniente cartilagine, uti ossium carpi & metacarpi &c. à *συναρθρώω*. B. *Zamen-leding / nautw in malkander geflote leding*. Gall. *Synarthrose ou Coarticulation, c'est adire, Articulation conjointe*. Vide *Articulatio*.

SYNCAMPE, est flexura, five locus, ubi pars brachii inferior committitur cum superiore, & ad hanc inflectitur.

SYNCAUSIS, est combustionis species, quando excrementa, æstu quasi febrili, indurata sunt.

SYNCHONDROSIS, est ossium interveniente cartilagine concretio uti in ossibus pubis ad anteriora connexis observatur ex *συν* cum, & *χόνδρος*. Cartilago. B. *Kraak-beens verentginge / kraak-been binding*. Gall. *Synchondrose ou Symphyse cartilagineuse*.

SYNCHYSIS, est sanguinis aut humorum confusio p. s. in oculo, à *συνχύνω* confundo.

SYNCIPUT, vide *Sinciput*.

SYNCOMISTUS, vide *Antopyrus*, item est cataplasma ex pane cibario paratum, à *συνίξω* conveho.

SYN-

SYNCOPE, est magna omnium virium cum pulsu debili aut deficiente & motûs sensûsque privatione conjuncta protractio, à *συνύπτω* concido. *Defectio Animæ Celsi. Deliquium Animi. Præcept Virium Lapsus.* Vide *Deliquium Animi.* B. Ohnmacht / zwymelunge / hert-vang. G. Eine schnelle und große ohnmacht, das beschweimen. Gall. *Defaillance.* A. Feebleness.

SYNCRITICA, sunt medicamenta relaxantia.

SYNDESMUS, idem quod *Ligamentum.*

SYNDROME, est congressus variorum symptomatum in uno morbo concurrentium. Gr. *Συδρομή* concursus.

SYNEDREUONTA, sunt signa communia, quæ unâ cum morbo invadunt: hæc cum morbis necessariò non coherent, nec fluunt ab eorum essentia, declarant tamen aliquid circa morbum: magnitudinem sc. durationem, morem &c. à *συνερέω* confideo.

SYNNEUROSIS, est ossium nexus seu alligatio, quæ fit interventu partium, ligamentorum sc. ut os femoris cum tibia &c. ex *συν* cum, & *νεῦρον* nervus. B. Bandhgring / bandige t / zamenboeging. Gall. *Syneurose ou Symphyse ligamentense.*

SYNNYMENSIS, est talis connexio, quæ fit ope membranarum, ut in recens natis ossa sincipitis junguntur cum ossè frontis, ex *συν* cum, & *μῆνις* membrana.

SYNOCHA, est Febris continua, quæ continuò intenditur & remittitur, quæ ad plurimos dies extenditur, cum insigni ardore & nonnunquam putredine conjuncta. Estque vel quotidiana, tertiana, vel quartana, à *συναχίω* una veho, sustineo. B. Een geduurige verminderende en verheffende kooztg.

SYNOCHOS, est febris continens, nullas remissiones habens, quæ ad plurimos dies quandoque extenditur, nec gravia secum fert symptomata: Estque *Simplex* vel *Putrida*, prout intensius vel mitius seviat, à *συνίω* contineo. B. Een geduurige kooztg / zonder verminderinge.

SYNOVIA, est liquor glutinosus intra articularum commissuras, majori copiâ collectus hærens. Item, recensetur inter species luis venereæ quando ille succus acris fit factus, membranas & ossa erodat &c. B. Lid-wasser. G. Glied-wasser. Gall. *Synovie.*

SYNTASIS, est partium, à tumore vel aliâ, distensio, à *συντάσσω* distendo. Ggg 4 SYN-

SYNTENOSIS, idem quod *Syneurosis*.

SYNTERETICA, est pars *Hygieina* quæ præsentem fanitatem tuetur.

SYNTEXIS, *Plin. Consummatio Ciceroni*, est contabescencia & colliquatio corporis, quâ mollis primum caro tabescit, mox etiam solidarum partium substantia, à *συν-τήκω* colliquo. Vide *Marasmus*.

SYNTHESIS, est totius corporis structura & compages: sed strictè pro ossium compositione anatomica accipitur, à *συντίθημι*, compono. Gall. *La Charpente osseuse du corps humain*.

SYNULOTICA, vide *Cicatrifiantia*, à *συνυλδω* cicatricem infero.

SYPHILUS, idem quod *Lues Venerea*. Ex *σῦς* porcus & *φιλία* amor: vel ut alii ex *σάδ* cum & *φιλία* amor. B. *Derheng-lust*.

SYPHON, idem quod *Syringa*.

SYRINGA, est instrumentum, quo liquores in anum, uterum, & aures, &c. injiciuntur. Item, vas fistulosum, ut arteria aspera. B. *Etui spupt / spring*. G. *Eine spruetze*. Gall. *Syringue*. A. A spout or syringe.

SYRINGA, Arbuscula est pulchra, in latum se valde extendens, caules & rami sunt nodosi, & cortice rubicundo obtecli vel cinereo, medullâ fungosâ albâ, repleti: folia sunt oblonga, lata, venosa, in margine leviter dentata, acuta, Pyri foliis ferè similia, sed asperiora, sibi mutuo opposita, saporis aliquantum acris: calix est monophyllus, quadrifidus, segmentis magnis expansis: flos est rosaceus, pentapetalus, staminibus plurimis fætus: ovarium in fundo calicis instructum quatuor tubis erectis, apiculatis, fit fructus turbinatus, quadrilocularis, niger, quadrifariam dehiscens, fætus seminibus exiguis, & oblongis: radix in multos ramos est divisa: colitur hæc Arbuscula in hortis, derivatur à *σῦγγη* fistula, quòd ex illa arbuscula fistulæ fiant, vel quòd fistulis utilis fit, sed quod inanis fit & totus concavus, ad fistulæ instar, minimumque habeat carnis & ligni.

SYRINGOMATA, sunt cultelli chirurgici, quibus fistulæ incidunt, quibus variæ sunt formæ pro loco vario & ipsa differentia ulceris, quos vide apud Scultetum, aliosque Chirugos. B. *Fistelmessjes / ppp-synpdræ / fistel-*

fistel supders. G. Ein fistelmesser. Gall. *Syringotome*. A. Idem.

SYRINGOTOMIA, est Fistularum incisio, ex σὺριγγή fistula, & τέμνω feco.

SYRINGOTOMUS, est culter, quo fistula inciditur: vel is qui fistulam incidendo accomodat, ex σὺριγγή fistula & τέμνω feco. Gall. *Syringotome*.

SYRONES, vide in *Phtiriasis*.

SYRUPUS, SERAPIUM, Gr. Δρόσικον Nic. Σεράπιον Actuario, aliis Συρῆπις, quasi κύριος ἰπὸς, ut cuidam placuit. Aliis à σὺρω traho & ἰπὸς succus, vel à *Sirab* voce Arabica significans potionem. *Serapium* fortassis à *Sirapa*, quam vocem adulta Latinae linguae aetas, quæ *Columellam* tulit, agnovisse videtur, pro usitato quodam condituræ olivarum genere: unde ad similes condituras translata fit vox; est medicamentum internum fluidum, ex decoctis, succis, vel infusione, cum addito saccharo vel melle, in eam consistentiam coctum, ut gutta in marmore non diffluat: estque simplex vel compositum: item Alterans, Purgans, ad Tussim, Confortans, Stomachicum, Nephriticum, Scorbuticum, &c. B. *Pen sproop*. G. Sirup. Gall. *Syrop*. A. Syrup.

SYSSARCOISIS, est connexus ossium mediante carne, ut in Hyoidis ossè conspicitur. Ex σὰδ cum, & σαρκὸς in-carno. B. *Diets-band / vleis-hegting*. Gall. *Syssarcase ou symphyse charnue*.

SYSIRINCHIUM, vide *Sisyrinchium*.

SYSTEMA, idem quod *Synthesis*, à συνίστημι constituo.

SYSTOLE, est cordis contractio, ejusque ventriculorum commissio, quæ cruor in arteriam aortam expellitur, à συστέλλω committo. B. *Coesluiting des hertz*. G. Das zusammen drucken des hertz. Gall. *Systole, contraction du cœur*. A. Contraction of the heart.

SYSYRIA, est debita temperies, ex σὰδ cum, & σὺ-γῶ- jugum.

T.

TABACUM, est Petum; nomen habet ab insula Tabago. B. *Tabak / toubak / bilzen-fruid van peru.* G. Indianisch-bein welle, Indianisch-wund-kraut. Heilich-wund-kraut, tobacc. Gall. *Tabac, Nicotiane, Herbe de la Reine, de l'Ambassadeur, Petum.* A. Tobacc.

TABELLA, est medicamentum internum, solidum, ex pulvere & triplo vel quadruplo sacchari, in liquore accommodato soluti, ad ipsam syrupi consistentiam cocti & supra lapidem marmoreum in orbiculos effusi, coactum. B. *Hoekjes* / vide *Morsuli.* G. Kuechlein, morsell. Gall. *Tablette.* A. A Morsel.

TABES, vide *Atrophia.*

TABES DORSALIS, ex spinali medulla præcipuè vere recentes sponfos & libidinosos corripit: hi ægri Febris sunt expertes, benè comedunt & colliquantur; quod si ita affectum percuncteris, asserent, sibi videri ex superioribus partibus à capite velut formicas in spinam demitti, cumque urinam aut stercus reddunt, semen genitale copiosum & liquidum eis effluit, neque generatio fit, & inter dormiendum, cum uxore dormiant, nec ne, veneris ludibria patiuntur. Cumque alias, tum præcipuè cum per locum arduum iter fecerunt aut cucurrerunt, anhelosi, & imbecilles evadunt, caput gravatur, & aures sonant. Sic temporis progressu vehementibus febribus correpti pereunt ex lipyria febre. B. *Rugge tering.* G. Schwindfucht, ruecken darre. Gall. *Consumption.* A. A Consumption in the spinal marrow.

TABULA, vide *Tabella & Morsuli.*

TABUM, est sanies tenuis varii sæpè coloris, aliquando subfanguinei è malo ulcere exiens. B. *Watrig b'ued.* G. Wæsserich blut, dicker oder zehar eyter. Gall. *Sanie.* A. Waterish blood.

TACAMAHACA, resina est, ex Hispania nova huc allata. Colligitur ex vulnerata arbore instar Populi proce-
ra, admodum odorata, cujus fructus rubet, pæoniæ semen æmulans. Resina autem colore accedit ad Galbanum, unguibus est albis, uti Ammoniacum, odorum ac saporem gravem refert, cutique tenaciter adhærescit.

TAC-

TACTUS, est sensus, quo tactiles quorumvis corporum tactilium qualitates, ex diverso motu nervorum, per totum corpus diffusorum, (& præcipue eorum, qui ad digitorum apices tum manus, & pedis, cutem transeuntes, retis in modum expanduntur, & suis villis prominentibus in theculis cuticulæ defenduntur, qui ut ibi copiosissimi ob accuratiorem sensum, sic alibi per totum corpus pauciores sic dispositi erunt) communi sensorio offeruntur, ibique percipiuntur; vel Tactus est rei tactæ, mediante cute, per nervos sensorio communi oblata, ibique perceptæ, sensus. B. *r* **Gevoel**. G. Das fuehlen. Gall. *Le Tact, l'Atouchement*. A. The sense of touching.

TÆNIÆ, sunt lumbrici lati, vide *Lumbrici*, ubi *Cucurbitini* vocantur.

TAGETES, planta est, cujus plures dantur species; habent caulem plus minusve altum, & crassum, nodosum, ramosum, plurimâ medullâ albâ repletum: folia Tanacetii foliis factis similia, oblonga, acuta, in margine dentata, viridia, plura supra unam costam disposita terminatam per unum foliolum; odoris nec valdè gravis, nec grati: flores radiati, quorum scilicet discus ex plurimis flosculis multifariam incisus, corona verò ex semiflosculis componitur, embryonibus insidentibus & calice monophyllo & tubulato comprehensis: Embryones autem deinde abeunt in semina longa, angulata, nigra, capitulo foliato instructa, & thalamo affixi: radix ex multis fibris tenuibus, & mollibus constat. Etymon vide in Tanacetum. Gall. *Oeillet d'Inde*.

TALPA, est tumor ita dictus, quod sicut talpa sub terra repit, hic sub cute cranium depascit dum sæpè materiam albam in se continet: referri potest ad species atheromatis. B. **Ein blint gezwel**. G. Eine blinde geschwulst. Gall. *La Taupe*. A. Mole tumour.

TALPARIA, idem quod *Talpa*.

TALUS, vide *Astragalus*.

TAMARINDUS seu **THAMARINDUS**, est arbor Fraxini aut juglandis, castaneæve amplitudine; Folia sunt folsequia, noctu se contrahentia, interdium se explicantia, minutum incisâ, vere formâ & virore cicercis arietini, palmi magnitudine: flores fert albos & odoratos mali aurantii floribus perquam similes, è quorum medio exeunt quatuor

tuor fila alba & tenuissima, ex quibus siliquæ crassæ producuntur; primo virides, tandem maturæ cineritiæ, quæ intus nonnulla femina crassa, rubentia, dura, & inæqualia, lupinorum magnitudine, pulpamque nigram gustui acidam, continent, per totam Indiam orientalem ferè. *Tamar* Arabibus & *Tamar Indi* idem vult ac *Dactylus Indi*, quamvis dactylum vel glandem non referat. Gr. *οζοβάνη*; *Palmula acida*: fructus conditi ad nos vehuntur. B. *Tamarinde*. G. *Tamarinden*. Gall. *Tamarins*. A. The *Tamarind-tree*.

TAMARISCUS, TAMARICE, TAMARIX, & AMARIX, Est arbor mediocriter alta; cortex est asper, extus griseus, intus rubicundus: lignum est album: folia sunt parva, longa, rotunda, tenuissima, cupressi foliis ferè similia coloris viridis pallefcentis: calix est exiguus: flores in summitate ramorum crescentes, exigui rosacei, pentapetali, albi, & purpurei: ovarium est capsula oblonga, membranacea, bivalvis, seminibus papposis & nigris plena: radix crassa, lignosa, in multos ramos divisa: crescit hæc arbor in regionibus calidis circa flumina, hujus fructicis cortices in usu medico adhibentur, vi adstringendi maximè pollentes: nomen ex Gr. factum volunt à *Μορια*, præposita syllaba *τα*, & *ο* littera mutata in *α* *Tamarica*. Lat. dum *Tamaricem* nominant, non aliud dicere videntur quàm adstrictas & minimè luxuriantes aquarum divitias; quæ è *Tammer-ryk*: amat enim loca aquosa. B. *Tamarisckboom*. G. *Tamariscken-holtz*. Gall. *Tamaris*. A. *Tamarisk wood*.

TAMUS vel **TANUS**, est vitis sylvestris seu *Bryonia* species: est planta, quæ habet fermenta exigua sine capreolis serpentina, & plantas vicinas amplectentia: folia caulibus longis adhærentia, & alternatim disposita, cyclaminis folia figura ferè referunt, coloris viridis splendentis, saporis viscosi: flores ex alis foliorum erumpentes, hexapetaloides, nudi, stellati, sex parvis staminibus præditi, è latere interno flosculi enatis ad intermedia segmentorum, coloris flavi, viridescentis, aut pallidi: hi flores sunt hermaphroditi; sed & sunt flores mares, absque ovario nati simili modo in aliis plantæ locis: flores digeruntur in racemis: finis pedunculi sustinet ovarium, quæ est bacca oblonga, ovata, pulposa, rubicunda, aut nigricans,

cans, continens tubam longam, membranaceam, cylindricam, in fastigio trifidam, segmenta iterum bifida, incurva, villosa, factam seminibus subrotundis: radix est magna, crassa, tuberosa, ferè rotunda, extus nigra, intus alba, profundè in terra depressa; dantur duæ species Tamni; Tamnus racemosa flore minore luteo pallefcen- te, cui hæc descriptio inprimis convenit; altera Tamnus baccifera flore majori albo. Etymologiam non inveni. Ejus baccæ sunt rubicunde coccineo colore & uvæ Taminæ dictæ: an à Minio? Vel an à *Tanus*, qui est in Pelopon- neso fluvius per Argiam fluens? Vel, an à monte Siciliae ejus nominis? B. *Witbrn-wyngaart*. Gall. *Sceau de No- tre Dame, ou Racine Vierge, ou Couleurrée Sauvage*.

TANACETUM, est planta, quæ crescit ad altitudinem duorum vel trium pedum; caules sunt rotundi, radiati, medullosi: folia magna, longa, instar alarum extensa, & in margine dentata, coloris virido-flavescentis: flores sunt flosculosi, in summitate caulium crescentes & in capitulum quoddam congesti; coloris aurei splendentis, raro albi, calice squamoso & quasi hemisphærico comprehen- si: his succedunt semina parva, oblonga, per maturita- tem nigra: radix longa, lignosa, divisa in multas fibras repentes: tota planta est odoris ingrati, & saporis amari- cantis: dicunt esse corruptum nomen à voce *Tagetes*; vel derivant ab *Athanasia*, quasi immortalis, quia ejus flo- res longæ sunt durationis. Alii à tannaco, quo nomine Parthenium appellatum fuit. *Tagetes*, an à *ταγίδα* primus sum, quia primas partes in Medicina habeat? B. *Worm- kruid / rein-baat*. G. Reinfarn, wurm-kraut. Gall. *Ta- néfie*. A. Tansey, Tansie.

TAPSUS BARBATUS, est *Verbascum*: putatur dici à voce *Taxus*, quia animal *Taxus* à serpentibus morsus illâ plantâ se restituere potest, sic ergo dicitur quod To- xicis adversetur: & *Barbatus* à Lanugine. Vide *Phlomos*.

TARAXICUM, est *Dens Leonis*, sive cichoreum syl- vestre: est planta, humilis, quæ ex radice habet folia erumpentia longa, mediocriter ampla, repentia, utroque margine profundis incisuris, veluti per laciniâs, divisâs, cichorei sylvestris æmula, sed læviora, cuspidata, sapo- ris amaricantis: flos est semiflosculosus, plurimis scilicet semiflosculis constans embryoni insidentibus, & calyce com-

comprehenſis; embryo autem abit deinde in ſemen pap-
pis inſtructum, in capitulum globofum collectum, & tha-
lamo affixum: radix in plures ramos diviſa, minimi digi-
ti craſſitie, tenues, lacteo ſucco turgentes, amaricantes:
hæc planta in omni parte habet ſuccum amarum & la-
cteam, ſed non tantum ac ipſum cichorem: creſcit ubi-
vis in campis, pratis, hortis, agrorum marginibus; à *μα-
ράριον* altero, quia ſanguinem alterat. B. *Paarde-bloem-
men/ hengſte-bloemen/ papen-kruid/ kanker-bloem-
men/ hondx-rozen/ ſchoſft-bloemen.* G. Pfaffen-blatt,
muench-kopff, korn-kraut, pfaffen-orlein, lewen-zahn.
Gall. *Piſſe en Liſt, Dent de Lyon.* A. Dande lyon, dent de
Lyon.

TARAXIS, eſt humorum oculi, ventriculi, aut alvi
perturbatio, à *ταράσσω* turbo.

TARSUS, eſt palpebrarum extremitas cartilaginofa, ex
qua pili erumpunt, eſt ſegmentum circuli cartilaginei po-
ſitum in extremo margine palpebrarum, ab angulo minori
ſeu temporali procedit uſque ad angulum majorem, quem
non abſolvit, finitur membrana tenuiſſima; à Latinis *Cra-
lium* dictum. Item octo oſſa pedis poſteriora, cratium
more ordinata. Gr. *ἄρθρον Ρεδουδίου.* B. *Doortvoet.*
G. Die fuß biege, der rieſz auf dem fuß. Gall. *Le devant
du pied, Tarſe, Le cou du Pied.* A. Inſtep.

TARTARUS, & TARTARUM, ſignificat illum Sa-
lem, qui rubri vel albi coloris, vini dolis inſtar lapidis
accreſcit; & verus ſal eſſentialis plantæ eſt: ſed & lactus
deducitur ad quodvis ſabulum in rebus fermentantibus,
imò ad craſſamentum ſabuloſum in corpore humano. B.
Wynſteen. G. Weinſtein. Gall. *Tartre.*

TATURA, vide *Datura.*

TAXIS, ſivè reductio, eſt vox familiaris iis, qui Her-
nias reſtituunt.

TAXUS, eſt Arbor, quæ Abietem refert, lignum eſt
valdè durum rubicundum; folia abietis foliis ſimilia: ſtos
eſt amentaceus, plurimis nempe apicibus plerumque fun-
giformibus conſtans, ſed ſterilis; embryo autem deinde
abit in baccam concavam ſeu campaniformem, ſucci ple-
nam, & ſemine fætam: occurrunt quandoque & fructus
glandiformes, cupula ſcilicet donati, ſemen complecten-
tes: videtur derivari à *ταξιάν* venenum, quia eſt arbor
ve-

venenata, præsertim in Hispania : vel à τάρσῳ ordino, quod folia ejus in ordinem sunt disposita. B. **Iben-boom.**
G. Eiben baum. Gall. *If.*

TECMARSIS, est morborum conjectura, cum ob intricatas causas, mira & anomala symptomata medicus morbi genium ignorat, adeoque de dignotione, prognosi & cura conjecturas suas probabilissimas format, à τεκμαίρεσ conjicio.

TELEPHIUM, idem ulcus est cum *Chironio*, ita à *Telepho* dicitur, qui tali ulcere longo tempore afflictus fuit.

TELEPHIUM, sive **CRASSULA**, aut **FABARIA**, est planta, quæ habet caules crassos, rotundos, politos, in parte inferiori rubicundos : folia Portulacæ foliis similia, sed majora, carnosâ, succulenta, plurima in margine leviter incisa : flores in summitate caulium crescunt in umbellas, sunt polypetali, rosacei, coloris flavi, pallidi: post florem sequitur fructus triangularis, semina serè rotunda includens : radix in plurima tubercula alba dividitur : hæc planta crescit in locis arenosis, & vocata sic fuit, quod ulceribus malignis & deploratis, quibus Telephus Myssiæ Rex ab Achille vulneratus consenuit, (quæ eam etiam ob rem *Telephia* dicuntur), auxilietur. B. **Smeer-wortel / hemel-stentel.** G. Wund-kraut, krauben-kraut, donner-bonen, fette henne. Gall. *Fouharbe des Vigneës, Orpin, Reprise, Grasette, Fève epaisse.* A. Orpyne.

TEMPERAMENTUM, est qualitas ex unione & mixtione elementorum, resultans. Vide *Crasis*.

TEMPERANTIA, sunt ea quæ acria prædominantia in corpore nostro immutando, diluendo, vel obtundendo temperant. Vide *Absorbentia*.

TEMPERATA, sunt, quæ nec nimis calida, nec nimis frigida sunt, nec suâ acrimoniâ nocere possunt.

TEMPERIES, idem quod *Crasis*.

TEMPORALIS MUSCULUS, Gr. *Κροταφίτιος* dictus. Nomen sortitur à situ, nam Temporum cavitatem occupat. Ejus exortus circularis est è temporum regione, pericranio obductus infra os jugale descendens, sensimque suis fibris veluti radiis coeuntibus ad centrum, attenuatus in tendinem brevem atque validissimum, maxillæ infere.

terioris acuto processui inseritur, cui elevando est destinatus. Musculus hic levissimo negotio in varios ac multiplices secundum longitudinem, id est, à circumscriptio-
ne ad tendinum punctum vergentes findi potest. Secun-
dum latitudinem in duos sive biventrem; non solum re-
spectu intermediæ tendinosæ membranæ, sed & carnea-
rum fibrarum apparentiæ dividendus est. Horum enim
tendinosæ & motrices fibræ membranoso septo ab invicem
distinguntur. B. *De slaap-spier*. G. Der schlaf mausz.
Gall. *Muscle Crotaphite*, *Muscle temporal*. A. The tem-
ples Muscle.

TEMPUS, Gr. κρότακος, est pars cranii lateris inter
oculos & aures media, ossis temporum magnitudine des-
tinata: in qua emplastra cephalica ad odontalgiam & cepha-
læam applicantur. B. *De slaap of slag van 't hooft*.
G. Die schlæfe. Gall. *La Tempe*. A. Temporal.

TENACULUM, idem quod *Forceps*.

TENDO, est musculorum continuata pars, coloris al-
bi, durior, tenuior, parti movendæ annexa, constans ex
fibris muscularibus hic tenuioribus & magis compactis
redditis, ac proin liquidum tenuius tantum admittentibus,
sunt igitur fibrarum hic ultimi fines, quæ cum nervis ori-
ginem suam, debere videntur, dictæ fuerunt ἀπορροιαί,
id est, nervorum fines. Gr. τίνω à τίνω, tendere. B. *Ein
pees*. G. Eine fennader, spanader, die fenne, das geader
der fleisch mausz, haarwachs. Gall. *Tendon*. A. A tendon.

TENESMUS, TENASMUS, Gr. τενεσμός & τενασμός,
est continua confidendi cupiditas, quâ tamen nihil præter
pauca cruenta, mucosa aut purulenta excernitur: aliquan-
do Vermes & præsertim Ascarides in causa sunt. Hic mor-
bus sæpè diuturnus esse solet, & in gravidis non raro
abortus est causa, *Tenesmus* dicitur ἀπὸ τένεως, id est con-
tentione & nisu, qui tum fit cum vehementi cupiditate
egerendi, & lassii crebro exurgere coguntur. B. *Per sing/
krupinge/ drukkinge/ waan-stoelgang/ lang-eubel/
dwang tot stoelgang*. G. Das trucken oder treibende
noth des stuhlzwang, mit wenig wirkung. Gall. *Tenes-
me*. A. Idem. Lusitan. *Pucho*.

TENTA, idem quod *Mela*, vel quod *Turunda* aut *Pe-
nicillus*.

TENTIGO, idem quod *Priapismus*.

TEN

TENTIPELLUM, est Medicamentum, quod cutim explanat, rugatque, videtur ex *Tendere*, sive *Extendere*, & *Pellus*, sive *Cutis* derivari.

TEPHRION, est collyrii nomen.

TEREBELLUM, idem quod *Modiolus*.

TEREBINTHINA, in officinis duplex est *Veneta* & *Vulgaris*. Veneta quæ etiam dicitur *Chia*, & *Cypria*, est liquidiuscula, referens Balsamum, sive Oleum crassiusculum, colore ex albo flavescens, sapore acris, lenta, cutique tenaciter adhærens. (Avicennæ est *Gluten Albotin*.) Paracelsus *Lorchet* appellat. Optima debet esse clara, pellucida, alba, vitrei coloris in cæruleum vergentis, acris & odorata. Venit ex Chio, Lybia, Cypro, Ponto, Syria, Judæa, Arabia &c. Iptius arbor non admodum procera est, multos emittit ramos, cujus folia instar Fraxini serè divisa sunt, & singuli nervi habent septem, novem vel plura folia, ut in fraxino, rosis, sambuco &c. videre est. *Terebinthina Vulgaris* depromitur ex Larice arbore, ideoque & *Laricea* appellatur, & ex aliis plurimis arboribus resiniferis, ut Abiete, Pinu &c. obtinetur; vulnerantur nempe hæc arbores terebra ad cor usque, sic exstillat Terebinthina. Hæc quanto priori similior, tanto quoque præstantior. Pollet viribus cum priori, ast non est adeo pellucida. Gr. *Τερεβινθα* & *Τερεβινθα*. An nomen à serpente, quod ejus corniculum in modum serpentis, contortum sit? B. *Terpentyn* / *termentyn*. G. *Terpentin*. Gall. *Terebentine*. A. Idem.

TEREBRUM, vide *Modiolus*.

TEREDO sive **CARIES** ossis, vocatur & *Teredum*, Gr. *Παρθροκα*, & ab Arabibus, *Spina ventosa*. Idem quod *Caries Ossis*. B. *Bein-ßreter*. G. *Bein-fresser*. Gall. *Carie*, ou *Vermoulissure des Os*. A. *Worm-eating of Bones* or *Caries*.

TEREDUM, idem quod *Caries*.

TERENIABIN, vide *Manna*.

TERES RADII MUSCULUS, vide *Pronator Rotundus*.

TERETRUM, vide *Modiolus*.

TERGUM, vide *Dorsum*.

TERMINTHUS, est tumor in cruribus supra quem pustula nigra eminet, fructus terebinthini magnitudine. G. Die braune blatter, hunds-blatter. Hh h TER-

TERRA DAMNATA, idem quod *Terra Mortua*, & *Caput Mortuum*.

TERRA JAPONICA, vide *Catechu*.

TERRA MORTUA, quæ post destillationem, vel combustionem ignis aperti, dein diutinam elixiviationem residua, omnibus salibus oleis, & facultatibus efficacibus destituta. B. *Woode aardt*. G. *Todte erde*. Gall. *Terre Morte*. A. *Dead Earth*.

TERRÆ PANIS, vide *Cyclamen*.

TERRÆ TUBER, vide *Cyclamen*.

TERTIANA FEBRIS INTERMITTENS, est febris, quæ tertio quovis die (id est, uno tantum die vacuo inter duas exacerbationes) agrum invadit, & detinet per 12. plerumque horas, tum planè remittit, & post diem liberum unicum rursus invadit; distinguitur à medicis in *Vernales* & *Autumnales*, quòd hæ diu durent & vix nisi arte curentur; illa brevi & spontè cessent; suntque vel *Exquisite*, quæ modò per 12 horas agrum detinent; vel *Nothæ* quæ per plures horas excurrunt. Gr. *Τεταίτη*. B. *De anderendaagse koozts*. G. *Dreitagiges fieber*. Gall. *Fievre Tierce*. A. *A Tertian Fever*.

TESSELLÆ, idem quod *Rotula* aut *Tabella*.

TESSERÆ, vide *Cuboides*.

TESTES MULIEBRES, dicuntur *Ovaria*. Vide *Orchis*.

TESTES VIRILES, sunt duo ovalia corpuscula Scroto inclusa, in quibus semen generatur: exterius variis tunicis obducuntur. *Colei Cic.* & *Mart. vasa* Plauto, *ὄρχις*, *ἄιδυμος*, *Μίτρα* Heliado, & *Μήδρα* Hom. *ὄρχις* Ovidio, *Oppiano, Poma Amoris* quibusdam. Vide *Orchis*. B. *Walden*. G. *Mænliche hoden*, *hœdlein*. Gall. *Testicules*. A. *Testicles*, *Stones*.

TESTES CEREBRI, sunt prominentiæ duæ posteriores cerebri ob similitudinem testes dictæ, prope glandulam pinealem, & adherentes duabus majoribus protuberantiis, quæ nates vocantur.

TESTICULUS, vide *Testis* & *Orchis*.

TESTICULUS VENEREUS, est, quando testis post contagiosam Venerem valde intumescit, indurescit, non sine doloris sensu. B. *Zand-kloot*, *venus-kloot*. G. *Sand balle*, *venus-balle*, *venus hoden*. Gall. *Testicule Venerien*. A. *Swiling of the Stones*. Tz.

TESTUDO CEREBRI, vide *Fornix*.

TESTUDO, est tumor magnus, mollis, vel non valde durus in capite, latiore forma in modum testudinis, à cuius similitudine accepit nomen, in principio in castaneæ, postea verò in formam ovi excrescit, in quo mollis materia, tunicâ quâdam obducta, continetur, (undè ab authoribus ad Melicerides refertur) quæ calvariæ ita inhæret, ut ipsam plerùmque vitiet, ipsique cariem inducat. B. Een schildpat gezwel. G. Ein schildkrœt geschwulst.

TETANUS, est convulsio siue tensio ex Emprosthotono & Opisthotono composita, contractis utrimque musculis extensoribus, proin antagonitis in cervice, spina & artubus: ita ut corpus rigidum efficiatur & inflexile: quo ipso patet Tetanum esse Rigorem vehementem, qui à communi rigore vehementia differt & duratione; tum etiam quod alter ille febrilis Rigor plus affligat fibras in cute, seu panniculo caroso. Tetanus verò musculos utrinque, ita tamen ut semper vel Emprosthotonus, vel Opisthotonus, nonnihil excedat. Aliquando quoque *Particularis* est, qui membrum quoddam, vel articulum privatum respicit, à *trava* extendo. B. Kramp-trethinge / regt-spreghed / spanning. G. Die halz starre. Gall. *Convulsions*. A. Constant Contraction.

TETARTÆUS, idem quod *Quartana*.

TETRADRACHMON, sunt quatuor uncie.

TETRAPHARMACUM, est Medicamentum ex quatuor ingredientibus constans, ut est unguentum Basilicum, ex *τρίψας* quatuor, & *φάρμακον* medicamentum. Gall. *Onguent Basilic*.

TETROBOLON, est pondus quatuor drachmarum.

TEUCRIUM, est Arbuscula ut plurimum satis parva & humilis, aliquando ad hominis altitudinem crescens: caulis est minimi digiti crassitie, cortice albo obiectus, & in ramos albos divisus, quorum duo sibi invicem oppositi: folia oblonga aut obrotunda, in margine incisa, chamædrios foliis paulò majora, quæ verò virgularum fastigia ornant, ad Hormini tolia quodammodo accedunt, nequaquam per ambitum incisa, & circa basin latiora, in acumen desinunt, saporis acriusculi, cum amarore non ingrato: flores sunt labiati, albi, calice albo comprehensis; his succedunt quatuor semina obrotunda: hæc planta

Hhh 2

sem

semper est viridis, & crescit in regionibus calidis, ut in Italia circa mare: aliis *Chamadrys*: ita à Græcis pariter ac Latinis, quod Teucer Ajacis frater hanc herbam invenit; cum exta in sacrificio super eam projecta fuissent, lieni adhæsit, eumque exinanivit; proinde quod casus ostenderat, observatumque à Teucro fuit, ad æternum humani beneficii decus & famam illa accrevit. B. G. & A. *Gamandelin.*

TEUTLON, Gr. τεύτλιον σούτλον, est beta, à σούω con-
cutio, agito, ab impulsu nempe, quod facile excrescat.
Vide *Beta.*

THALAMI NERVORUM OPTICORUM, sunt 2, protuberantiæ magnæ in Cerebro, supra quas nervi optici decurrunt, & ab iis tanquam Thalamis sustentantur. Gall. *Les Couches des Nerfs Optiques.*

THALICTRUM seu THALIETRUM: est planta, quæ habet caules ad hominis altitudinem crescentes, rigidos, striatos, ramosos, quasi angulosos, intus excavatos, coloris ut plurimum rubicundi purpurascens, & aliquando viridis: flos est rosaceus, plurimis scilicet petalis in orbem positis constans, ex cujus medullio surgit numerosa staminum congeries pistillum cingens, quod deinde abit in fructum, in quo velut in capitulum colliguntur, capsulæ modò alatæ, modò alis carentes: seminibus sætæ singularibus, ut plurimum oblongis: radix fibrosa est, repens, coloris flavescens, saporis amaricantis, ingrati: dictum volunt ἀπὸ τοῦ θάλλειν virere, quod dum germina protrudit, eleganter vireat: tamen ita non est, cum sint punicej purpurei coloris. Fortè sic dictum, quod folia, cum primum expanduntur, ac præsertim minora eleganter vireant. Verisimiliùs dicitur ἀπὸ τοῦ θάλλειν vel θάλλει furculo, ramulo, καὶ ἕτερον geniculo, quod cauliculos seu furculos geniculatos proferat. B. *Water-ruit / poel-ruit / valsche-rhabarber.* G. Wiesen raute. A. *Bastard rubard, meadow-rue.*

THAMAR, Arabibus *Dactylum*, palmæ arboris fructum significat; unde confectio quædam *Diatthamaron*, corruptè *Diacamaron.*

THAMARINDUS, vide *Tamarindus.*

THAMNOS, *Thamnion, Thamniscos, Thamnoides*, est *Frutex*; videtur dici, quasi creber ramis, à θαμνός, creber & quasi densus.

THAP.

THAPSIA, est planta Ferulæ similis, foliis tenuiter dissectis: flos est rosaceus & umbellatus, plurimis scilicet petalis constans, in orbem positus, & calici insidentibus: is autem abit in fructum, ex duobus seminibus compositum, longis, striatis, ala cinctis amplissima, foliacea, utrinque introrsum plerumque emarginata: in usu medico adhibetur radix, quæ violenter purgat. Vocatur à Thapso insula, in qua primum creditur inventa. Gall. *Tapsie*, ou *Turbith batard*. A. Deadly Carrots.

THAPSUS, vide *Tapsus Barbatus*.

THEE, Frutex est Chinentibus, Japonensibus, & Tartaris indigena; dicitur & *Chà* vel *Chià*. Folliculum amygdali foliis ferè similem, obscure viridem profert. Estque virgultum quod in ramulos varios aut virgulas sese diffundit. Flores fert Citi femina & Gossipii mediam faciem referentis, quinis foliolis albicantibus aut pallidis constantes, staminulis multis medium florem occupantibus. His demum succedunt fructus, dum adhuc vigent, ut ferunt, virides, resiccati autem cortice magis rugoso, ex spacideo fusco vestiti; Figura sæpè globosa est, magnitudine globuli lutorii, semen tantum unicum continentis: Alii contra geminati, sive in duos loculos seu serotum caninum dispersiti: Alii verò trigoni, & tria semina continent. Folia porro hujus fructicis colligunt, & ignis calore in sartaginibus resiccant, quæ postea, urgente siti, aquæ fervida injiciuntur, quorum tinctura tunc ex vasculis myrrhinis forbillando ebibitur: Folia masticata leviter astringunt, & non ingratum saporem reliquant. B. & Gall. *Thé*.

THELYGONOS, sic dicuntur plantæ, quæ sunt ex feminino sexu. Gr. $\Theta\acute{\alpha}\lambda\upsilon\varsigma$ est femineus, & $\gamma\acute{\iota}\circ\circ$ soboles, generatio.

THELYPTERIS, vide *Filix*.

THENAR, est unus ex musculis pollicem abducentibus, qui oritur à ligamento annulari, & inseritur in totam superficiem primæ phalangæ, & parti superiori secundæ. *Thenar* quoque habetur pro cavitate omni interiore manuum & pedum, quæ dicitur *Vola*: item pro *Planta*: suntque carnosæ portiones sub digitis manuum & pedum, sed stricte sumitur pro *Vola Manus*, sive *Palma*. B. *De hand-palm*. G. *Die flache hand*. Gall. *Le Thenar*, ou *la*

Hhh 3

Pau.

Pomme de la main, ou la Plante du pied. A. The palme of the hand.

THEODORETOS, quod & *Διανασθησις* vocatur, est Antidotus, ad frigidæ capitis affectiones.

THEOPHILION, est collyrium quoddam.

THEOPHRASTICI, sunt Sectatores *Paracelsi*.

THEOREMA, vide *Theoria*.

THEORETICA, vide *Theoria*.

THEORIA, est pars Medicinæ, quæ ratiocinando agit de fabrica partium corporis humani, tam solidarum, quam fluidarum; de earum naturali constitutione, usibus vel publicis vel privatis, effectibusque solidorum in fluida, horumque in illa, juxta regulas quasdam in aliis scientiis demonstratas, & huc assumptas, uti hæ scientiæ imprimis spectant huc Mechanica, Chæmia, & Anatomia, à *θεωρία* contemplor, undè Theorema, quod est speculatio: & Theoretica, quæ ad Medicinam speculativam pertinent. B. *Wespiegelende deel der medicynen.* Gall. *Theorie*.

THERAPEÛTICA, est pars Medicinæ, quæ materiam medicam instruit ex variis medicinis, vario tempore & observatione notatis, quarum quoque ritam præparandi methodum, ut scopo proposito satisficiant, edocet: diætæ observandæ regulas tradit: Tandemque veram medendi methodum, sive manuum operam, sive remedia pharmaceutica requirat, à *θεραπεύω* sano. B. *Genezende deel der medicynen*.

THERENIABIN, sive Tereniabin, est Manna orientalis; quæ *Drosomeli* & *Aëromeli* Gr. dicitur. Gall. *Manne liquide*.

THERIACA, est medicamentum venenum expellens, à *θηρ* fera, quia ferarum morsibus medetur: vel quia viperinæ carnes ejus compositionem ingrediuntur; ab *ἀντίον* *μα* sano. B. *Θριακη*. G. Theriac. Gall. *Tberiaque*, *Antidote*. A. Treacle.

THERIOMA, est ulcus ferum, carcinomati simile, à *θηρ* in ferinam indolem degenero.

THERMÆ, sunt balnea, vide *Balanæum*, à *θερμαίνω* calefacio.

THERMANTICA, sunt Medicamenta calefacientia, à *θερμαίνω* calefacio.

THERMINTHUS, vide *Terminthus*.

THER-

THERMOMETRON, est calor debitus qui ex pulsibus deprehenditur, à *θερμότης* calefacio, & *κίνησις* motus. B. Vulgo *De natuurlyke warmte*. G. Die natuerliche hitze. Gall. *Chaleur naturelle* A. Natural heat. Est etiam fistula vitrea cum vitreo globo, vini spiritu plena, qui calore & frigore rarefactus vel condensatus, gradus quoque eorum docet, hinc utilissima est machina in calore febrium ardentium &c. dimetiendo. B. *Ein weer-glas*. G. Ein weer-glasz. Gall. *Termometre*. A. Idem.

THLAPSI, est planta, quæ habet caules rotundos, ramulos, villosos: folia habentes sine pediculis, instar minimi digiti longa, ad basin ampla, & sensim ad apicem acuta facta, dentata, coloris viridis, saporis acris: flores sunt exigui, albi, Burfam Pastoris referentes, cruciformes, quatuor scilicet petalis constantes: post florem sequitur fructus, seu capsula feminalis orbiculata, compressa, ora plerumque foliacea & suprema fissâ, in duo loculamenta divisa septo intermedio, respectu valvarum, ad perpendiculum obliquè posito; seminibus facta parvis, oblongis, compressis, rufis, saporis acris & fervidi: radix est satis crassa, & fibrosa, lignosa, alba, aliquantulum acris: hæc planta crevit in locis desertis. Gr. *Θλαψιδιον*, *Σινπι Α' γριον*. item *Capsella* & *Scandulaceum*. Sunt hujus temporis Herbarii qui *Nasturtium Tectorum*, & *Sinapi Rusticum*, quod digitis fricatum sinapim suboleat, appellant. Alii *Burjam Pastoris* vocant, non sanè quod sit vera ejus herbæ species, sed quod ad formam illius quamproxime accedat. Proprie est nasturtii species. Græci à fructus forma dictum volunt, qui nasturtio similis est, sed latior velut infractus & contusus. *Θλαψιδιον* enim iis contundi est & infringi, infringendoque, quod globosum tumidumve erat malleo, lapide, pedeve cum dilatazione exaquare.

THLIPSIS, est vasorum compressio, à causa externa, quæ eorum interna cavitas tollitur, ac proin liquidi transmittendi fluxus impeditur, à *θλιψις* comprimo.

THOLUS DIOCLETIS, est fasciarum species, quæ vulneribus circa aurium regiones applicatur. B. *Sluitbalsz zwagtel / ooz zwagtel*. Gall. *Tolus de Dioclete*.

THORA, est Napelli species: dicitur & Phthora, Vide *Phthora*.

Hhh 4

Tho.

THORACICA, sunt medicamenta adversus pectoris mala.

THORAX, sive medius venter, est totum id, quod circumscribitur superiore parte, à claviculis; inferiore, à Diaphragmate; parte antica, sterno; postica, ab ossibus dorfi; lateribus à costis; ovalis figura est, continet cor, & pulmones, intus membranâ pleurâ circumtenditur; ab *Hipp. & Aristotel.* pro thorace fumebatur totum id quod à claviculis, ad pudenda usque excurrit, hoc est, medius & infimus venter, à *Θοράξ* salio, quia in eo cor continuo salit. B. *De boystholligeid.* G. Die ganzte brust. Gall. *La Poitrine.* A. The bulke, breast.

THOREXIS, est vini generosioris potus, pectus calefaciens & quasi loricis circumdans, à *Θορέξω* lorico.

THROMBUS, est sanguinis, aut lactis in grumos coagulatio, à *Θρομβώω* grumescō. B. *Geronne bloed.* G. Geronnen blut. Gall. *Grumeaux de sang, ou sang caillé* vel *Coagulé.* A. Clodded boud.

THRYALLIS, est Verbasci species, ex quo Elychnia solebant fieri. *Θρυαλλίς* enim est Elychnion, à *ἤρω* & *ἄλλομαι*: quòd *Caleat* & *Surgat*: quod convenit Elychnio accenso.

THUS, sive OLIBANUM, Gr. *λίβανος* & *Λιβανωτός*. Resina est duriuscula, obscurè pellucida, profluens ex arbore Arabica, quæ, ut ajunt, lentiscum appositè refert, quod tamen incertum. Genera thuris traduntur duo, *Masculinum* sc. quod propriè *Olibanum* vocatur, seu *Melax*, Arab. *Melafon*: & *Fæmininum*. *Masculinum* ex albo flavescit, & testiculorum instar rotundum est, guttarumque formam referens, candidum intus & pingue: *Fæmininum* magis resinofum est ac molle, citò ardens & flavum. Præfertur *Masculinum*, ut quod ex arboribus montanis colligitur. *Cortex* etiam in usu est, debet esse crassus, pinguis, odoratus, recens, minimè scaber. *Manna Thuris*, sunt micæ fragmenta, pollen ac farina Thuris, quæ ex collisione, dum in saccis vehitur, colliguntur. Dicitur *Tus*, à tusis glebis: sed potius à græco verbo *θύω* sacrifico nomen habere videtur, quod Veteres Thure sacrificabant & supplicabant. Gr. *λίβανος* καὶ *δεδρολίβανος*: quemadmodum lachryma *λίβανωτός*, quæ Hippocrati *λίβανωτῆ καρπῶς* dicitur, *λίβανος* à *λίβω* stillo: licet Græci fabulen-

lentur à Juvene Affyrio hujus nominis, quòd Deos studiosè coleret, ab invidis occiso & in hunc fruticem conversò dici: hinc Diis Thure gratius nihil esse. B. **Die-rook.** G. Weyrauch. Gall. *De L'Encens.* A. Frankincense. Arab. *Lovan, Conder, Thus* vel *Tus* oriri putent à tundendo.

THYMA, idem quod *Ethyma*.

THYMBRA, est herba aromatica, fortè ἀπὸ τοῦ θύειν *Odores Accendere*, idque ob fragrantiam: vel à *Thymus* ob similem fortè odorem.

THYMELÆA, est Arbuscula, cujus truncus sæpe instar pollicis crassus est, plures habens virgulas vel ramos sesquipedem circiter longos, pulchros, rectos, foliis Lini foliis ferè similibus instructos, sed majoribus, latioribus, semper viridibus, viscosi quidquam, si dentibus atterantur, præbentibus: flos monopetalus, utcunque infundibuliformis, quadrifidus: ovarium in centro floris sit fructus ovatus, succi plenus, factus femine oblongo, habente pelliculam nigram, splendentem, fragilem, sub qua invenitur medulla alba fervidi saporis: radix longa, crassa, dura, lignosa, externè grisea, aut rubicunda, internè alba; in initio dulcis, sed postea acris & caustica: hæc planta crescit in locis incultis: quibusdam *Chamaelea*: dictam volunt quasi Tithymelæam, ex tithymali & olea mixta facie. Sed malunt alii nomen esse compositum, ex Thymo & olea: at Thymum non olet, neque eam, ut Thymum, consecantur apes, dicitur potiùs quod olea fert folia, & tithymali instar alvum solvat: vel quòd foliis sit oleaceis, angustis, admodùm viscidis, pinguibus, inter Tithymalum, Cyparissium & Paralium. Gall. *Garou.*

THYMIAMA, idem quod *Suffitus*.

THYMION; est verruca minor super corpus in cute eminens, ut *Acrachordon*, tenuis, supra latior, subdura & in summo aspera. Idque summum colorem thymi representat floris, à quo denominatur, habet magnitudinem fabæ Ægyptiacæ. Modò unum, modò plures nascuntur in palmis, talis & plantis pedum: pessima sunt in obscenis locis, maximè ubi sanguinem fundunt.

THYMUM, **THYMUS**, est planta, quæ habet caulem tenuem, lignosum, album: folia parva, opposita, tenuia, angusta, albescencia, vel virido obscura, saporis acris: flo-

Hhh 5

res

res sunt in capitula collecti, minimi, purpurei, galea sur-
recta plerumque bifida, barba tripartita: semina quatuor
obrotunda his succedunt in capsula, quæ floris calix fuit,
inclusa: ab odore, etiam dici videtur à *ῥῶν* suffio: quòd
eo Veteres primum usi sint in sacris, quæ accenso igne
fiebant, vel à *ῥῶν* animus, quia ejus odor corroborat:
quodque iis adhibitur, qui animi deliquium patiuntur B.
ῥῶν. Gall. *Thym*.

THYMUS, est tuberculum p. n. carnosum, quod supra
corpus instar verrucæ eminent, florem thymi referens: un-
de ei nomen impositum est. Item est glandula conglomerata,
sita in superiori parte Thoracis, antè immediatè sub
jugulo, & extensa secundum longitudinem aortæ & venæ
cavæ inferioris usque ad pericardium, quæ, quo animal
est magis juvenile, eo major est, secernit lympham à san-
guine, quam per peculiare ductus pulmonum vesiculis
pro obliniendo infundit. B. *De hōst. klier*. G. Brust drue.
fen. Gall. *Thyme*. A. The breast glandule.

THYROARYTÆNOIDES, est par musculorum, ortum
habens à cartilagine scutiformi, antè in latera Arytæ-
noididis conscendens, laryngis rimulam astringit, ex *ῥῶν*
scutum, ἀρῦν σῆρην haurio, ἀρῦν ἀπῆρῖο, & ἀρῦν
forma. Gall. *Muscles Thyro Arytenoidiens*.

THYROIDÆ GLANDULÆ, sunt numero duæ,
substantiam habent viscidam, solidam, sanguineam, vasis
omnis generis communibus, membranæque duriore mirè
perforatam, ovi gallinacii ferè magnitudinis atque figuræ,
sitæ circa laryngis sedem humiliorem, ad latera cartilagi-
num, thoracis, cricoidis, primorumque aliquot annulorum
asperæ arteriæ, quibus partibus immediatè incumbunt,
ita tamen ut facillimè ab iis separentur, nisi, ubi pertina-
cius adhæreant circa principium & finem; per ductus pe-
culiaries intra asperam arteriam suam oblinentem hume-
stantemque liquorem effundentes. Gall. *les Glandes Thy-
roidiennes*.

THYROIDES, est *Scutiformis* seu *Clypealis Cartilago*,
laryngis omnium maxima, & antice in collo prominens,
Item foramen ossis pubis, ex *ῥῶν* janua, scutum, & ἀρῦν
forma. B. *Hit schilt-gelijke kraakebeen*. G. Das schild-
gleiche knorpelbeen. Gall. *Le Cartilage Thyroïde*. A. Shield
like gristle.

THYR-

THYRSUS, est caulis, idque nomen sibi vendicavit, quod virgulæ in modum, vel teli in rectitudinem assurgat.

TIBIÆ OS, Gr. κνήμη, est pars inter genu & talum : ossibus duobus constat ; unum exterius quod *Focile Minus*, alterum interius & majus, totius nomine donatur & *Tibia* dicitur, κνήμη aliis *Focile Majus*, *Canna Major* &c. superius processum habet à femoris cavitate exceptum, & sinus binos oblongos, pro femoris capitibus, quorum finuum profunditatem auget annexa per ligamenta cartilago, mobilis, mollis, lubrica & humore unctuosò delibuta, in ambitu crassa, centrum versus attenuata, undè lunata dicitur, anterius aspera veniunt ligamenta, quæ cartilagine lunares augent. Anterior pars acuta & longa, spina dicitur inferius, adest processus ex interno latere gibbus & prominens juxta pedem, diciturque malleolus internus. Anterior pars *Crea* & *Ocrea* quibusdam dicitur. B. *Het schen-been*. G. Das schein-bein. Gall. *Le Tibia*, un des os de la Jambe. A. A Shin, Shin-bone.

TIBIÆUS MUSCULUS, idem quod *Tibialis Musculus*.

TIBIALIS MUSCULUS, *Anticus* dicitur & *Posticus*. *Primus* flectit pedem antrorsum. Tibiæ fibulæque ex parte ossis superiori extremitati alligatus, tibiæque involucro lateris exterioris affixus, sub annulari pedis ligamento proventus tarfi ossis pollicis subjecto ligamentaceo ligamento, ut plurimum adhæret, bifido namque nonnunquam tendine metatarfi, ut & innominato pedis ossi affigitur ; inferior hic tendo ubi sub extimo fibrarum fasciculo, ossiculum abscondit minusculum, Sefamoideum appellatum. Alter, sive *Posticus*, Tibiæ fibulæque ossa interlocatus horumque involucris, ubi dehiscunt, penniformiter sive radiatim affixus, juxta interioris malleoli posteriora, tendinem tarfi ossis, quod tessera conterminum est, ligamentaceo integumento inseritur : atque hic inter oblique moventes & adductores & ab aliis inter extensores numeratur. B. *Schen-spiere*. G. Der schien mausz. Gall. *Le Fambier anterieur & posterieur*, *Muscles de la Jambe*. A. The Shin Muscle.

TIGILLUM, idem quod *Crucibulum*.

TINCTURA, seu **ELIXIR**, est Coloris, qualitatis & virium alicujus rei, mediante convenienti menstruo, extractio.

TINTINABULUM TERRÆ, est Pyrola, dictum à floribus ejus Tintinabulo similibus.

TIPHA, vide *Typha*.

TITHYMALUS, est planta, quæ habet unum pluresve caules, sesquipedem altos, rotundos, minimi digiti crassitie; folia dura, oblonga, Amygdali minora: ex summitate ramorum nascuntur ramusculi gerentes flores nigros, monopetalos, campaniformes, globosos, multifidos, & duobus foliolis cinctos, quæ calicis vice fungi videntur: flori succedit fructus exiguus, trigonus, & in tria loculamenta, singula unicum semen oblongum continentia, divisus: radix dura, lignosa, lacte acri, mordicante turgidula; ubique ferè sat copiosè provenit in locis aridis, incultis, sterilibus, *Lactaria*, *Lactuca Caprina*, à *τιθός* mamma, quia lac fundit & *μαλακός* tener, quasi tenera Mamma; vocatur etiam Characias Dioscoridi id est vallis à *χαράσιον* vallo, dicitur & Euphorbia, & Esula major, vid. Esula. B. Grootte spurge / grootte wolfs-melk / grootte duivels-melk. Gall. *Titmale*. A. Graat Spurge.

TITHYMELEA, idem quod *Tithymela*.

TITILLATIO, est in voluptatis sensu gradus, propè dolorem proximus: nam ut voluptatem percipiamus, cum organum sensus ita concutitur, vires uti sint ad resistendum majores: ita, si concussio fiat aliquantulum major, minor verò vis, quæ resistat, oritur *Titillationis Sensus*, qui cum habet aliquam conjunctam molestiam, proximè ad dolorem gradum struit, quare ad morbos referri debet: solet autem maximè sentiri in latere, & sub planta pedum, ubi nudissimi jacent nervi, & in iis, quibus cutis tenera est, & non assuevere titillationi. Gr. *Τιτίλλω*. B. *Titte-linge*. G. Das kuetzeln. Gall. *Chatouillement*. A. Tickling.

TOETICA, idem quod *Attenuantia*.

TOMENTUM, Latinis omne id quod culcitrae ad molliorem & calidiorè quietem infarcitur, dicitur, sive id lana sit sive pluma, sive quod voluerit aliquis, excipiendis molliter & fovendis calore corporibus nostris aptum. Sic dictamni folia, quod mollia videntur esse, tomentitia & lanea dicuntur, hoc est *γναφλοειδής*: ita ex graminis Eriophori lanuginosis summitatibus anaclinteria seu culcitrae fiunt. Gall. *Duvel*.

To-

TOMICI DENTES, vide *Dentes*.

TOMOTOCIA, idem quod *Hysterotomia*, ex τήρα se-
co, & τήρα partus, à τήρα pario.

TONICA, sunt quæ membris foris illinita, nervis &
tendinibus robur conciliant, à τήρα porrigo, tendo.

TONICUS, idem quod *Tetanus*.

TONOTICA, idem quod *Tonica*.

TONSILLÆ, vide *Paristhymia* & *Antias*.

TOPASIVS, idem quod *Chrysolithus*.

TOPHVS, Gr. τήρα, est concretio quædam lapidosa,
seu gypsæa, calci non absimilis, in quacunq; parte, præ-
sertim ossibus, excitata. B. *Kalk-bullen / kalk-knob-*
belg.

TOPIARIUM, opus est, quod ex arbore, frutice vel
herba ad decorem componitur in testudines aut cameras
fornicatum. Hinc *Topiaria* dici merentur arbores vel her-
bæ, quæ nimirum huic operi, quod flexiles sunt, ac suo
lentore sequaces, accommodantur.

TOPICA, sunt medicamenta externa, quæ medentur
singulari corporis parti, actione quædam illi parti propria,
v. gr. Emplastra vulneribus; Epicarpia febribus; &c. à
τήρα locus. B. *Plaats middelen*. G. *Platz-mittel*. Gall.
Remedes Topiques. A. A *Topike*.

TOPINARIA, idem quod *Talpa*.

TORCULAR, vel **TORCULUM**, est prælum, quo
olea vel succi exprimuntur. B. *En pers*. G. *Eine kelter,*
presse. Gall. *Un pressoir*. A. *Press*.

TORCULAR, est instrumentum, quod chorda duo-
bus bacillis, circumagitur, in extirpandis membris, ut va-
sa sanguinea constringantur. B. *Qæjer*. G. *Ein crott, ein*
drehtoch. Gall. *Un Tourniquet*. A. A *presse*.

TORCULAR HEROPHILI, est ille locus ubi qua-
tuor sinus crassæ meningis cerebri conjunguntur. B. *Qæ*
pers van Herophilus / herffen persbak. G. *Die pres-*
se von Herophilus. Gall. *Le Pressoir d'Herophile*. A. *Press*
of Herophil.

TORDYLIVM, est *Sefeli creticum*, sive planta, quæ
habet caulem pedem circiter altum, striatum, villosum:
folia sunt oblonga, obrotunda, aspera, villosa, dentata,
plura uni costæ adnata & disposita: flos est rosaceus &
umbellatus, plurimis scilicet petalis constans inæqualibus,
cor-

cordiformibus, in orbem positus, & calici insidentibus: is autem abit in fructum ferè orbicularem, ex duobus feminibus compositum, planis, margine elato, ut plurimum denticulato, involucrium facile deponentibus: radix tenuis, lignescens, alba, simplex & annua: nomen ei impositum, quòd semen ferat copiosum, circinatum, quasi Toreumatis elaboratum, orbiculatum, compressum, geminisque valvulis conflatum, clypeoli speciem referens, dicitur etiam *Torgylum*, *Tordilium* & *Tordylon*. A. Heartwort.

TORI, sunt in vegetabilibus prominentes partium calli & in se pulparum modo collecti; Gr. *κοιλοι*, vocant. Hinc *κοιλοιδης*, id est, torosus, quod idem Latinis est ac nodi formam præ se ferens.

TORMENTILLA, Gr. *επταφύλλον*, sive SEPTIFOLIUM, quia ejus folia ex septem constant incisuris, sic dictam volunt, quod tormentum cruciatumque dentium fauissimum placet, atque venenatarum quarundam rerum compestat furorem, & cruciatum. B. *Σεντι-βλαδ*. G. Birck wurtz, roth-heilwurtz, roth-guntzel, blad-wurtz, ruhr wurtz. Gall. *Tormentille*. A. Tormentill.

TORMINA, vide *Dysenteria*.

TORMINA ALVI, idem quod *Colica Passio*.

TORMINA HYSTERICA, sunt hysterica *Passiones*, vide *Hysterica Passio*.

TORMINA INFANTIUM, sunt dolores infantium ventris.

TORMINA POST PARTUM, sunt dolores, quos puerperæ post partum patiuntur, quando nempe lochia ritè non procedunt, vel adhuc qui torminibus partus sunt nonnunquam planè similes; post laboriosissimos partus etiam sæpè dolores aliqui remanent. B. *Παυειν*. G. Nachwehe. Gall. *Douleurs apres l'Accouchement. ou l'Enfantement*. A. Pangs, or throwes af r Child bearing.

TORREFACTIO, idem quod *Tostio*.

TOSTIO, est actio quâ medicamenta igne torrentur, ut vires mutantur, uti fit in tostione Rhabarbari, quod cum ante fuerit purgans, nunc fit adstringens; torrentur quoque turunda nonnulla; quæ orificiis ulcerum ad dilatandum intruduntur, ut sic tostione imminuta, per aluentia ulceris liquida tumere eo plus possint.

TOXI-

TOXICA, sunt Medicamenta venenata, quibus Barbarorum sagittæ illiniebantur.

TRACHEA, idem quod *Aspera Arteria*.

TRACHELAGRA, est Arthritis cervicis.

TRACHELIUM, est Campanulæ species: Lat. *Cervicaria* fortè dictum, quòd cervicis & colli malis medeatur. Gr. *Τραχηλῶς* est collum. B. *Wals-kruud*. G. *Haltzkraut*. Gall. *Gantelet*, *Ganteletz*. A. Throat wort.

TRACHOMA, est, quando palpebræ invertuntur, densiores & inæquales factæ; vel cum asperitate etiam rubent cum pruritu & pustulis, instar milii granorum; vel cum inveterato malo, insuper à parte inferiore exulcerantur cum fissuris & callis, à *τραχύνω* aspero. B. *Krouwe oog-scheelen*. Gall. *Dartre des Pauviers*.

TRACHOMATICUM, est Collyrii species, quæ olim in usu erat.

TRAGACANTHA, seu **TRAGACANTHUM**, est Gummi fruticis ejusdem nominis pellucidum, album, subdulce, leve ac sincerum, in granis plerumque fragmentivè contortis: ejus frutex pumila admodum est, habetque ramos lanuginosos, spinisque instructos, rigidos, firmos; lentis ferè folia & pallida, pinnata, velut conjugata, costæ adhærentia, abeuntia in mucronem albescentem; flos est papilionaceus, ex cujus calice surgit pistillum, quod deinde abit in siliquam secundum longitudinem divisam, bicapsularem, brevem & quasi ovatam, continentem semina reniformia. Frutex hirsuta est, unde nomen, *τραχύς* Hircus, & *ἀκάνθα* spina, hic dicitur *Spina Hirci*. Gall. *Barbe-Renard*, ou *Epine de Bouc*. Exudat hoc gummi radice incisa, vel ut alii volunt, sponte suâ. Præstat pellucens, gracilis, levis, sincera & subdulcis. B. **Tragant**. G. *Tragant*. Gall. *Gomme Adragant*. A. Gum-Dracant, tragacanth.

TRAGANOS, & **TRAGOS**, est uva marina: à *τραγῶν* comedo: quia fructum edilem fert.

TRAGOPOGON, est planta, quæ habet caulem sesquipedem circiter altum, rotundum, solidum, in plures ramos divisum: folia longa, angusta, acuta, croci folia referentia, sed breviora, & latiora: flos est semisfosculosus, plurimis scilicet semisfosculis constans, embryoni insidentibus, & calice comprehensis multifido, sed nequaquam squammoso,

ſquammoſo, in multas lacinias diviſo, quæ ita longæ ſunt, ut ipſum ſtorem recondant : embryo autem deinde abit in ſemen membrana ſeu involucro obvolutum, pappiſ inſtrictum, thalamoque affixum : creſcit in paludibus & locis aquoſis, eſt *Barba Hirci*; ex τῆρύϑ Hircus, & πῆρας barba. Nomen ſibi adſcivit, quod è calycis ſummo, floribus evaneſcentibus, pappoſa prodeat caſarjes, ſeu comofa lanugo, cui cum hirci barba nonnulla ſimilitudo. Vel ita vocarunt propter ramulos ſorum ſetura racemoſa amictos, in prælongas quaſi comantes barbulaſ effigiatos, aruncos ſpirilloſque caprarum imitantes : candore niveo, puniceo, roſeoque colore intermixto, viſu & odoratu perſucundo. B. *Boks-baard* / *Joſeph-bloemen* / *morgen-ſter*. G. *Bocks bart*. Gall. *Barbe de Bouc*. A. *Buckes-bearde*, goats beard.

TRAGEÆ, non differunt à pulveribus, niſi quod tenuiſſimè adeo Medicamenta, ex quibus parantur, haud terantur, & vel externè adhibentur corpori, appoſitæ aut in ſumum reſolutæ; vel ſacculo lineo incluſæ in vino aut alio liquore detinentur, ut vires ſuas liquori communicent. Aliquando tamen componuntur etiam ex ſpeciebus Antidotorum, odoratiſque aliis rebus & medicamentis ſimplicibus in pulverem redactis, ſaccharo addito. In his conficiendis communiter capitur uncia una ſacchari, ad ſingulas drachmas ſpecierum, præſertim amariorum & minus gratarum. Fortè τῆρύϑου à τῆρύϑ Hircus, caper, lacte quippè caprino in inſula Rhodo educatus Jupiter : videtur dici quaſi *Panis Jovis*. B. *Kochjes*. G. *Pfaſſen-futter*, kuchlein. Gall. *Dragées*. A. *Cake*.

TRAGEMA, idem quod *Tragea*.

TRAGI, TRASI, vel TRASSI : vocatur & *Dulcichinum*, & *Cyperus* : eſt nomen origine Italicâ.

TRAGIUM, vocatur *Fraxinella* : à τῆρύϑ Hircus, quia Hircum olet.

TRAGOCEROS, eſt *Aloë*, ob folia cornuformia, Hirci cornibus ſimilia, à τῆρύϑ Hircus, & κέρα cornu.

TRAGOS, eſt *Caprificus* ; à τῆρύϑ caper. Vide *Caprificus*.

TRAGOPYRUM, ſic aliquando vocatur *Fagopyrum* : quaſi Hirci frumentum, ex τῆρύϑ Hircus, & πῆρας frumentum. Vide *Fagopyrum*.

TRAGORCHIS, est satyrion Hircidum vel caprinum: ex τράγος hircus, caper, & ἄρχος Testiculus.

TRAGORIGANUM, est origanum Hircinum. Non alia forsitan ratione sic dictum, quam quòd ejus pabuli voluptate animal hoc caperetur, ex τράγος hircus, & origanum.

TRAGUS, seu Hircus est auris eminentia, quæ tempora spectat, posita sub Helicis exortu, erecta, formæ triangularis pilis aliquot hispida, in quibusdam densam hirci barbulam exprimens. B. *De bock*. G. Der bock. Gall.

Le Tragus, ou le petit bouton antérieur, qui est au dessous de l'extrémité antérieure du pli de l'oreille. A. Bucke.

TRANSFUSIO, est deductio sanguinis vivi & in vasis animalis fluentis, ope tubulorum sibi continuatorum in vasa alterius animalis vivi; in scopum vasa inanita languentis animalis replendi, sanguinem mutandi, morbos curandi, vitamque longiorem ducendi; quod in majoribus animalibus, & ipsis hominibus, postquam circulatio sanguinis inventa fuit, sæpè tentatum est; aliquando felici, sæpè infortunato successu; vasa enim in uno animali suæ capacitati proportionatum liquidum continentia, non respondent robori, magnitudini &c. vasorum in alio animali; liquida pariter vel sunt nimis solida, crassa, & alterius indolis, vel nimis fluida, facilius resolvenda in uno quam alio animali, adeoque, quod uno animali conveniebat salubre liquidum, in alio est lethiferum, atque hæret in minimis, obstructiones irrefolubiles excitat, vel si liquidum tenuius fuit, ex vasculis omnibus excretoriis effluit, neque viribus vitæ sustinendis par est; undè hæc medicinæ methodus jure exolvit. B. *Bløddrynging* upr *'t rene* dier in *'t ander*. Gall. *Transfusion*.

TRANSPIRATIO, idem quod *Diaphoresis*.

TRANSVERSALES MUSCÛLI, primum par exhibet sese membranoso principio, ab ipsis tranversis lumbalium vertebrarum processibus, ossè item lleum cartilaginoseque: præterea costarum confinio interius profectum, peritonæo subjecto inhæret, & ad eandem cum cæteris abdominis metam fertur. Alterum par cervici extendendo vel in posteriora flectendo destinatum, oritur à sex aut septem primarum vertebrarum processibus externis, & inferuntur exterius in omnes vertebrarum cervicis transversos

fos processus. B. **Zwers spieren**. G. Der zwerch-maulz.
Gall. *Muscles Transverses, ou Transversaires, ou Trans-*
versaux. A. Over Thwart Muscle.

TRANSVERSUS MUSCULUS HUMERI, idem
quod *Rotundus Minor*.

TRAPESIUS MUSCULUS, sic dictus à figura Geo-
metrica. Vide *Cucullaris Musculi* descriptionem.

TRAULUS & TRAULOTES, est blætitas, five vi-
tium in L & R pronunciando, à *τραυλιζω* balbutio. B.
Hispende / een lisper of lisperaar. Gall. *Begeyer*.

TRAUMA, vide *Troma*.

TRAUMATICA, sunt, medicamenta quæ in decoctis
& potionibus assumpta, serofos & acres humores seu suc-
cos è corpore educunt, vel mitigant, sanguinemque ni-
mis torpidum movent, vel nimis motum retardant, nimis
fluidum inspissant; nimis crassum ita attenuant, ut in par-
tes vulneratas, ruptas vel contusas commodè propelli pos-
sit; & quibusdam partibus adstringunt, & detergent:
hinc videmus quod vulneraria medicamenta specifica nul-
la sunt, quæ in omni conveniunt agro, verùm quod da-
to agro accommodanda sunt pro ægri viribus, statu, &
liquidorum ac vulneris conditione: ista lapsis, contusis,
& vulneratis conducentia, *Vulneraria* nuncupantur, à
τραυματιζω vulnero. B. **Wond-middelen**. G. Wund artz-
nei. Gall. *Remedes Vulneraires*. A. Wound remedy.

TREMOR, Gr. *τρεμουσ*, à *τρεω* tremo, est motus con-
vulsivus minùs vehemens, in quo contractiones & alter-
næ sunt & crebriores, sed non ita violentæ versùs princi-
pium, quare Motus convulsivus plus habet de convullio-
ne, at Tremor plus de motu ordinario. B. **Schuddinge /**
hevinge. G. Das zittern, schaudern, beben. Gall. *Fris-*
son, Tremblement. A. Trembling, Quaking.

TREPANATIO, est operatio Chirurgica, quâ Trepa-
no five Modiolo hominis viventis cranium perterebratur,
cùm vel fractum & intropressum fuerit cranium, vel spi-
næ ossæ abruptæ pungunt cerebrum, vel extravasatus
sanguis ex vasis ruptis, qui comprimit cerebrum, &c. ut
hæc cuncta ex foramine factò educi possint. B. **Trepane-**
ringen. G. Trepanirung. Gall. *Trepan*. A. Trepanation.

TREPANUM, idem quod *Modiolus*.

TRIANGULARE OSSICULUM, est illud os quod

in Cranio inter futuram Lambdoïdem & Sagittalem fitura est; quod ad epilepsiam quoque conducere ferunt. Gall. *Os Triangulaire.*

TRIANGULARES MUSCULI, est aliquando unicus, sed non semper, à summo cubiti ortus, & circa medium ejusdem carnosus, angustoque sine definit. Verum *Casseri* putat se invenisse duos parvulos, circa articulum cubiti exiles, & opposito modo incedentes, atque instar trochleæ pronum & supinum radium moventes. Sunt & alii Triangulares musculi, dicti Sternoidei, sub sterno oriuntur è medio sternoidei musculosi fasciculi, pro parte triangulari linea circumscripti, si obliquè costarum extremitatibus ut & cartilaginibus quatuor, quinque & sex superioribus alligantur, cum intercostalibus tam indissolubili nexu sæpè cohærent, ut alterutrorum fasciculi sine laceratione separabiles non existant: imò verò, nonnunquam radiata solummodò intercostalium musculorum fibrarum vestigia longè ab invicem remota inveniuntur, atque hoc in casu, pleura sub sterno solito crassior reperitur. B. *Bozst-beens spier / dyphantige spier.* G. *Der brustbeins mausz, der dreischreutige mausz.* Gall. *Muscle Triangulaire; les Muscles Sterno costaux communement le Triangulaire du sternum.* A. Idem.

TRIBULUS, terrestris est planta, quæ habet caules semipedem circiter longos, repentes, rotundos, nodosos, villosos, rubicundos, in ramos divisos: folia pinnata Lenticulæ, incana, pilosa: flores sunt rosacei, plurimis scilicet petalis in orbem positis constantes, lutei: ex horum calice surgit pitillum, quod deinde abit in fructum, quodammodò cruciformem vel turbinatum, ex pluribus partibus plerumque compositum, muricatis, in capitulum collectis, & seminibus fætis, ut plurimum oblongis, in loculis nidulantibus: radix fibrosa; hæc planta crescit in pratis præsertim in regionibus calidis; dici volunt ἀπὸ τοῦ τριβῆν à *Terendo, Tundendo*, quòd attritum, tactumque non admittat; lædit enim ac pertundit, vel παρὰ τὸ τρίβειν, quòd molestus ac infestus sit, affligit enim & vulnerat tangentem. Vel dicitur quasi τρις βοῦς à *Triplici Cuspide*, ad similitudinem ferreorum muricum, qui forma trigona sunt, vel παρὰ τὸ τρις βάλλειν, quòd fructu suo tria vulnera infligat, vel quòd cuspidatum trifariam feriat. Malunt alii

alii à feminis triquetra figura tribulo bellico instrumento simili. B. *Wingels / minck-pzrrs / doet-angel*. G. *Waffer-nufz, weiher-nufz, ftachel-nufz*. Gall. *Tribule*.

TRICA INCUBORUM, est plicæ polonicæ species. G. *Marenflechte, schroetleins zepff, maren loeck, vel moren-lock*.

TRICHIASIS, est ciliorum introreflexio; ita ut pili oculum pungant; quod fit vel phalangosi, vel cum alia pilorum succrescit series. Item Urina pilosa, cui ab humoribus pituitosis, pili innatare videntur, à *τριχ* pilus. Gall. *Trichiafe*.

TRICHISMUS, est fracturæ ossæ quædam species tenuissima, & veluti pilaris, plerumque juxta ossis longitudinem excurrens, rimæ tenuis instar, ita ut sensum ferè effugiat, hinc etiam mortis aliquando causa existit, quia se non facile prodit, admodum dolorifica, & magnis cum symptomatibus: à *τριχ* pilus. B. *Hair-scheur*. Gall. *Fente Capillaire* A. *Hair-cleft*.

TRICHOMANES, planta est, quæ plures parvos caules habet rotundos, fragiles, nigricantes, quibus adherent folia minima obrotunda, leviter crenata, tenera, ordinatim disposita, in dorso habentia multa corpuscula minima, quæ microscopii ope apparent esse fructus hujus plantæ, in quibus occurrunt capsulæ sphericæ funiculo vi elasticâ donato instructæ, qui contractione suâ has capsulas semina minutissima includentes, aperit: radix est filamentosa, & nigra: hæc planta crescit in petris & muris juxta fontes & rivos; totâ hyeme viret, *Filicula, Capillaris, Polytrichum*, dici volunt, quod fluentem capillum expleat, & subnasci faciat: *μυρίς* enim rarum vocant, & *τριχ* capillum: hinc quoque *Capillaris* vocatur. B. *Weber-dood / vrouwen-hair / stein-breche*. G. *Wieder todt, stein-brech, abthon*. Gall. *Politric*. A. *Mayden hair, Venus golden locks*.

TRICHOPHYLLON, sunt plantæ cujus folia capillum similitudinem habent, ut fœniculum, corallina &c. ex *τριχ* capillus, & *φύλλον* folium.

TRICHOSIS, idem quod *Trichiasis*.

TRICOCCOS, est Mespili fructus, sic vocatus à tribus nucleis quos continet, à *τριχ* tria, & *κόκκος* nux, bacca, granum.

TRICONGIUS, est mensura octodecim sextariorum.

TRICUSPIDES VALVULÆ, sic vocantur tres membranulæ, figurâ tricuspidis, variis lacertulis præditæ, ante ostium venæ cavæ in Corde locatæ, sic sitæ ut sanguinem ex vena cava quidem admittant in Cor, non verò remittant; sed à sanguine ex Corde contracto egredi conante explicantur, viam omnem intercipiunt, undè in arteriam pulmonalem solam impellitur. B. **Дриепунтиге** **кларвлицен**. Gall. *Valvules Triglobines ou Tricuspidés du ventricule droit du cœur.*

TRIENS, est tertia pars libræ medicinalis, continens uncias quatuor. Continet quatuor cyathos.

TRIFOLIUM, est planta, quæ caules habet sesquipedem circiter altos, tenues, rotundos aliquando parùm lanuginosos, quosdam rectos, alios repentes: folia terna, rarò quaterna aut quina, nunc rotunda, nunc oblonga, acuta, villosa, interdùm spiculatis lineis albis notata, nunquam obliquis candicantibus striis virgata: flores sunt exigui, albi, papilionacei, simul cum ovario vagina simbrata obvoluti, in spicam congesti: ovarium sit capsula calice recondita, & facta semine ut plurimum reniformi, rubicundo, per maturitatem artè adhaerente capsulæ: radix parva, fibrosa, tortuosa, lignosa, alba: hæc planta crescit in pratis. Gr. **Τριφύλλον**, planta vocatur à tribus, quæ habet, foliis. Ejus sunt in pratis variæ species. B. **Клевер**. G. Klee. Gall. *Trefle des Prez*. A. Trefoil.

TRINITAS, idem quod Trifolium: à tribus nempe foliis. *Viola Tricolor* etiam vocatur *Trinitas*, ob tres diversos colores.

TRIOBOLON, est pondus drachmæ dimidiæ, sive trium obolorum.

TRIORCHIS, est Satyrion species, quæ non duabus, sed tribus testiculatis radicibus in terra nitatur, ex **τρεῖς** tres, & **ὄρχις** testiculus.

TRIPHYLLON, est trifolium, à tribus foliis sic dictum, ex **τρεῖς** tria, & **φύλλον** folium.

TRIPLOIDES, est instrumentum Chirurgicum, sic ob triplicem basin, *Trioides* dictum, in usu fuit si Cranii depressio tam magna est, ut cæteri vectes, ob infirmitatem, non sufficiant. B. **Дрибоетиг** **гес-туйг**.

TRIPOLIS, vel Terra Tripolitana, est substantia terrea,

rea, facili friabilis, coloris citrini intensi, saporis adstringentis, eruta ex fodinis. B. *Crppel-stern*. A. Englisch oker.

TRIPOLIUM, est Asteris species; dictum quod ejus flos ter de die colorem mutare perhibetur: ita ut manè candidus, meridiè purpureus, vesperi puniceus aspiciatur: idque fortè, cum flores omnes non simul, sed particulatim & sensim floreat, & perficiantur, facili contingit, tres florum colores conspici incipientium, completorum & deficientium, ex *τρῖς* ter, & *κόλιον* muto, verso. Sed alii, quasi dicas ter caustum seu canescens: *κόλιον* canus est. B. *Zee-sterre-kruid* / *blauwe hamille* / *blauwe madelieven*. G. Meer-sterne-kraut. Gall. *Espargoute de Mer*. A. Sea-star-wort.

TRIPSIS, est contritio, sive contusio, à *τρίψω* tero.

TRISMUS, est dentium stridor: sive convulsio violenta & invita musculi Temporalis & Masseteris, quâ dentes tam validè contra se invicem contrahuntur, ut ad minimum motum obliquum supra se invicem, exterius vel interius per musculos pterygoideos factum, sonus acutissimus oriatur & ingratus auribus, qui stridor vocatur, à *τρίψω* strido. B. *Knirsunge der tanden*. G. Das knirschen der zähne. Gall. *Grincement des dents*. A. Grinding of the teeth.

TRISSAGO, & **TRIXAGO**, vocatur Scordium, & ob similitudinem cum Trixagine, sive Chamædri, Trixago vocatur.

TRITÆOPHYES, est febris continua remittens, quæ tertio quoque die exacerbatur, ex *τρίταιον* triduanus, & *φύω* cresco. B. *Een geduurige anderendaagsthe hoofst*.

TRITÆUS, idem quod *Febris tertiana intermittens*.

TRITICUM, est planta, quæ plures habet caules vel culmos quatuor vel quinque pedes altos, satis crassos, rectos, per intervalla nodosos, excavatos, foliis quibusdam longis, angustis instar graminis instructos: flores sunt hermaphroditi, apetalii, constantes staminibus masculinis, simplicibus, ferentibus suos testiculos tenues, gracilesque; intra hos positum est ovarium binis, recurvis tubis instructum: utraque hæc defenduntur binis foliis petaloidibus, sæpè aristatis, per appendicem longam, acutam, gracilem, jam pilosam, alias glabram; cinguntur rursus

duobus foliis cavis carinatis calicis vicem præstantibus : sustentantur hæc uno pedunculo, qui cum aliis accretis uni axi facit spicam densam : semina sunt magna, oblonga, gibba, unâ parte fulcata, extus coloris flavescentis, intus albi, farinosa, nutrimenti optimi : radix tenuis, filamentosa : est frumentum, dictum, quod ex spicis fit tritum, vel, quod triturae destinatur. Gr. *πυρός* & *πυρον* quasi *σπυρον* vel *σπορον*, ἀπὸ τοῦ σπείρειν feminando dictum volunt, vel nomen habet ab acutie, aut à similitudine, quam cum nonnullorum fructuum granis, vel Gygartis habet, quæ *πυρίνα*, dicuntur, vel *πυρός* à flavo rutilantique igneo colore ac fulgore, dicitur & *σιτόν*; cibus, quæ vox omnibus Cerealibus convenit. B. *Caru* / *terwe* / *weitz*. G. Weitzen. Gall. *Froment*, *Blé*. A. Wheat.

TRITORIUM, idem quod *Infundibulum*.

TRITURATIO, est contusio, quâ medicamenta in pulverem rediguntur, ut eo aptius cum aliis misceri, vel virtus eorum extrahi possit.

TROCHANTER, idem quod *Rotator*.

TROCHISCI, est medicamenti interni & ficci genus, nempe sunt rotulae seu orbiculi signati : fiunt ex pulveribus cum mucilagine exceptis, & in pastam redactis, ex qua orbiculi in umbra siccandi formantur, à *τροχός* rota, vocantur item *Pastilli*, *Δακτύλιοι Hippocr.* ab annuli specie, *Ἀγριακίς*, quod panem referat, *Κυκλισκός* à circuli figura. B. *Wockjes*. G. Kuechlein, trozifchten. Gall. *Trochisques*. A. Troches.

TROCHLEA, vide *Bathmis*, & *Trochlearis Musculus*.

TROCHLEARIS MUSCULUS, est Musculus oculi obliquus superior, five major, & omnium tenuissimus, habens tendinem longissimum, oculum circumagit ad angulum internum : nam communi principio, cum primis quatuor ortus, ad internum angulum recta fertur, ibi per trochleam cartilagineam intra anteriora orbitæ sitam transit, & recto angulo ascendit ad eum locum, ubi quintus inferebatur. Dicitur *Trochlearis*, quia quasi per trochleam circumrotatur, quæ trochlea cartilago est in oculo propendens, sita ad os Maxillæ superioris juxta internum oculi angulum. Hic cum altero obliquo, *Amatorius* appellatur. *Trochlea* venit à *τροχίζω* torqueo. B. *Natrolspier*. G. Der rollen-mausz. Gall. *Muscle supérieur de l'Oeil*,

Oeil, ou le Muscle Trochleateur. A. The Pully Muscle.

TROGLODITICA MYRRHA, est ea quæ optima est, & in Trogloditi patria nata. Vide *Myrrha*.

TROMA, est vulnus, à causa externa inflictum, à *πρόσσω* vulnero.

TROMBOSIS, est coagulatio lactis, vel sanguinis in corpore humano. Vide *Coagulatio*.

TROMOS, idem quod *Tremor*.

TRUNCUS, dicitur illa pars arteriæ magnæ & venæ cavæ, quæ descendit à corde ad vasa iliaca, verum hoc in genere; verum specialiter attribuitur ramulis majoribus, qui è trunco magno emittuntur ad viscera speciatim, ut truncus splenicus, hepaticus &c. B. *De Stam.* G. Ein *stamm.* Gall. *Le Tronc.* A. The Trunc.

TRUNCUS, est totum animalis corpus, exceptis capite & artubus adhaerentibus. B. *t' Apf/ romp.*

TRYPANUM, idem quod *Modiolus*.

TRYSMUS, vide *Trismus*.

TUBA EUSTACHIANA, est canalis amplus, tenuiorem calamum scriptorium admittens, apertus, ad palati extrema vel narium posteriora tendens, ortus à tympani parte anteriori & inferiori, propè tympani membranam, principio ampliori, patente, elliptico, mox iterum sensim coarctatur perfectè tubæ instar, sic conum ellipticam basin habentem referens, obliquè deorsum versum interiora, inferiora delatus, ante canalem ossæum arteriam carotidem internam continentem situs, post trium circiter vel quatuor linearum progressum in plures partes inæquales, rupta quasi spatia efficientes, desinit, hæcenus ossæus est, & ossi petroso insculptus, sensim interim in circulum mutatâ ellipsi. Huic apponitur dein canalis alius, priori continuatus & similis, sed eo duplo longior, angustus admodum in suo principio, multoque angustior quam est canalis ossæus (tota enim tuba eo in loco quasi arciore sulco excavata videtur) sensim dilatatus, hinc etiam conicus, inversus, tandem ad finem multò rursus, quam est ossæa pars, amplior, constans partim substantiâ cartilagineâ, respiciente occiput, & constituente partem superiorem, lateralem, posteriorem pro majori, lateralem anteriorem pro minori parte, & maximam partem labrum orificii, partim membranacea, respiciente foramen

auris, constituyente & absolvente reliquum tubæ partem, sic supplente cartilaginis defectum. Denique cartilaginea hæc pars, ad extremum tubæ finem præcipuè verò ad posteriora latescens, expansa, incrassata, reflexa, constituit marginem semilunarem, cartilagineum, robustum, extuberantem, cornua sua in interiora narium procurrentia habentem, formantem labra orificii ampli, patuli, elliptici conniventis, nunc aperti, nunc iterum valvula hæc cartilaginea (quæ fini tubæ quasi janitor præfecta videtur) adducta claudendi, eaque semper muniti, quo tandem totus hic canalis desinit ad latus internum aë internæ pterigoidei processus ossis sphenoidalis, à latere foraminis postici narium, supra palatum mobile, velum pendulum palatinum vulgò dictum, ubi supra uvulæ basin terminatur. Hujus necessariam existentiam primus intellexit Aristoteles, dixit enim, quòd ex aure in oris palatum usque semita pertendat: ut &, quòd Alcmaeon capras aliquando auribus spirare, observaverit: cæterum veteribus incognitus, ab accuratissimo Eustachio inventus & descriptus, à *Stenone*, *du Verneyo*, multisque aliis, præsertim Gallis Aquæ ductus vocatur; sed ad evitandam confusionem cum Aquæ ductu Fallopii, cum quo à multis docente *Schelhammero* passim confunditur, nomine à similitudine inventorisque cognomine desumpto, & à *Valsalva* excogitato, Tuba Eustachiana potius appellandus. B. **De Trompet van Eustachius.** Gall. *La Trompe d'Eustachius.*

TUBA UTERI, idem quod *Tubæ Fallopiæ*.

TUBÆ FALLOPIANÆ, sunt duo canales ferè coniuncti, tortuosi, membranosi, ex binis superioribus foraminibus uteri exeuntes, utrinque unus, ex angustata capacitate circa matricem sensim dilatati, in hemicyclo cellulosos flexi, VI. VII. vel quandoque VIII. circiter digitos longi; horum amplitudo circa medium ferè parvum digitum æquat: pervii sunt, si enim per tubulum in eorum principium immissum flatus versùs extremitatem propellatur, per eam illico erumpet, quod in omni animalium genere semper observavit Graafius: extremitas utero juncta & in ejus cavum hians minima est, fetam enim tantum aut stylum tenuem transmittit; at in progressu sensim dilatatur, & circa medium latissima: altera verò extremitas

tas in abdomine fluctuans quartam solummodò digiti auricularis crassitie partem admittit, fimbriisque multis muscularibus ornata est, ovario, quando opus est, se applicantibus. Tubarum substantia membranacea est, duplicique constant membranâ, quarum interna originem habet aut saltem communis est cum illa quæ internam substantiam uteri cingit, hæc glandulosa est, intusque rugosa, & lubrico humore imbuta: externa verò membrana communis est cum ea, quæ externam uteri substantiam obvelat, estque propè uterum crassior: vasâ copiosissima corpus cavernosum intra membranas earum efficientia, ut erigi sive rigidæ reddi queant, quando ovario applicandæ; à quibus etiam humectantur: si diligenter aperiantur & dilatentur, tubæ cujusdam æneæ extremum orificium expriment. Usus est, ut ova à testibus recipiant, & in uterum deferant, secundum Doctiss. *R. de Graaf*: ex inspectione cuniculorum &c. Nunc hæc veritas manifesta est. *B. Trompetten / eper-leiders. G. Fallopianische mutter roehre. Gall. Trompette de Fallope. A. The Fallopian pipe or duct.*

TUBERCULA, idem quod *Phymata*.

TUBEROSA, est Hyacinthus Indicus tuberosus, flore Hyacinthi orientalis: nomen à tuberosa radice ab Italis datum. Vide *Tuberosè*. Tuberosa etiam dicitur radix, quotiescunque veræ radici, quæ in medio est, multa undique & magna satis adnascuntur tubera, quæ perperam vulgò pro radice partibus habentur, quum potius gemmarum species dicendæ sint, novam enim (ut certis constat experimentis) plantam in se continent, imò propriis fibrosis, undè nutriuntur, gaudent radicibus ab inferiori parte sibi appositis, ut in *Asphodelo* & *Pæonia* observatum fuit: hyeme verò perit omne plantæ capillitium, & remanent sola cum crassioribus radicibus tubera, quæ sequenti anno germinant: sic ratio in promptu est, quare radices officinales, quæ eo modo constructæ sunt, hyeme, saltem antequam vigere incipiant, effodi & colligi debeant, quia tunc scilicet radix totam jam futuram plantam, omnesque ejus vires concentratas & collectas continet, quæ radicem deinceps pro maxima parte destituunt, & per omnes plantæ partes disperguntur.

TULIPA, est planta, quæ habet caulem unicum, rotundum.

tundum, medullosum, duobus vel tribus foliis longis, latis, crassis, duris, in margine undosis, acutis, indurctum: flos est liliaceus, hexapetalus, formâ quodammodo urcei, nudus, in fastigio caulis, unicus, erectus, sex staminibus præditus: ovarium, quod fit fructus oblongus; trifariam dehiscens, in tria loculamenta divisus, feminibusque fetus planis bino ordine sibi incumbentibus: radix est bulbosa interdum brevior, nonnunquam oblongior, crassa, foris vel flavescente vel magna ex parte, nigricante membranâ obducta, quæ internâ parte lanuginosa est, castanearum corticis instar, aliquando autem adeo denso tomento plena, ut mollissimè recubet bulbosus, qui solidus est, firmus, & velut albumen ovi coctum candidus, gustanti dulcis, saltem non ingratus: nomen accepit à Pili Scævonicæ similitudine, qui Turcis dicitur *Tulipant*, *Dulpant*, *Dublent*. Hunc pileum videtur hic flos forma exprimere. B. *Tulp.* G. & Gall. *Tulipe.* A. Tulip.

TULUS, idem quod *Callus*.

TUMOR, Gr. *ὄγκος*, *ὄδισμα*, est Morbus quo partes humani corporis præter solitum modum ampliantur, & extenduntur, per affluxum plurium liquidorum, vel concretionem solidorum, ita ut destinatam operationem perficere, ut par est, nequeant. B. *Ten gezwel.* G. Schwult, geschwult. Gall. *Enflure*; *Tumeur.* A. A Swelling.

TUNETANUS FLOS, est Flos Africanus aurei coloris, sic dictus, quod in regione Africæ Tunetensi crescat. Hinc *Cheunis* / & *S. Anthonis bloem*.

TUNICA, inter vegetabilia est tenuis cortex & veluti membranaceus, quo vel arbor, vel radix investitur. Sic cape folliculis est tunicatum.

TUNICA, est Betonica, detractis duabus litteris prioribus: eo nomine etiam veniunt flores caryophyllei: fortè ob odoris florum similitudinem.

TUNICA, idem quod *Membrana*.

TUNICA CORNEA, vide *Cornea Tunica*.

TUNICA RETIFORMIS, vide *Retina* & *Amphiblestroides*.

TURBITH, seu **TURPETUM**, putatur esse radix purgans alicujus convolvuli Indici, quæ vario, longoque reptatu ad tres quatuorve cubitos ascendit. Radix pollicem & amplius crassa, lignosa, in aliquot ramos divisa, cras-

crasso fuscoque cortice tecta, qui ruptus, stillat succum lacteum, glutinosum, & pallidè flavescens resinam, illicò concrecentem. Folia habet althææ, floremque monoperalum convolvuli vulgaris magnitudine, & forma candidum. Adfertur nobis ex Guzarata, Canara, Goa, Cambaja, Dio insula, Bacia &c. in officinis eligitur non cariota, intus alba, & resinosa. Fortè species erit scammonii, cujus radix etiam resinosa, & ejusdem indolis: aliqui à turbando deducunt, quòd propter magnam violentiam, purgando corpus turbet. B. *Turbit-wortels*. Gall. *Turbit*.

TURBITH MINERALE, seu **TURPETHUM MINERALE**, est pulvis flavus ex Mercurio præparatus. Gall. *Turbitb-mineral*.

TURBO, inter vegetabilia dicitur quicquid ex acumine tendens in amplius spaciatur. Hinc turbinatum, quod ex angusto continenter in latius prodit. Sic turbinata conspiciuntur pyrorum forma. Per multa etiam herbarum folia in mucronem turbinantur. Gall. *Ce qui va en pointe*.

TURGESCENTIA HUMORUM, idem quod *Orgasmus*.

TURIONES, sunt teneritates summitatum ipsarum arborum, quæ singulis annis crescunt.

TURPETHUM, vide *Turbitb*.

TURRITIS, **TURRITA**, est Nasturtii species; five planta, quæ habet folia ex radice erumpentia, oblonga, villosa, sinuosa, repentia; caulis ex his nascitur solidus, rotundus, habens folia exigua, acuta, instar acetosæ, sine pediculis: flores in fastigium turris instar assurgentes, exigui sunt, albi, quadrifidi, cruciformes: flori succedit filiqua compressa, continens semina exigua, rubicunda, saporis acris: radix est fibrosa, alba: hæc planta crescit in pratis, sic dicta, quòd caulis ejus se turris in modum erigat.

TURUNDA, idem quod *Turundula*.

TURUNDULA, seu **TURUNDA Varr.** *Linamentum* Celsi, *Pannus Colum. Moris*, *Εμμοτον*, est linteum concerptum, quod unguento illitum, ulceribus imponitur. B. *Ein wiehe*. G. Die wiecken, turundlein. Gall. *Turonde*, *Charpie*, *Tente*. A. Idem. *Turundula oblonga*, B. *Kappittel-stoksen*.

TUS,

TUS, idem quod *Thus*.

TUSSEDO, idem quod *Tuffis*.

TUSSILAGO, est *Farfara*, est planta, quæ plures habet caules tenues, qui in summitate habent florem radiatum, citissimè caducum, cujus discus ex flosculis corona ex semiflosculis componitur, embryonibus infidentibus, & calice multifido comprehensus: embryones postea abeunt in semina pappis instructa: flos ante folia mense Martio vel Aprili erumpit: radix est saporis subacris cum levi lentore, odoris nullius: folia ex radice erumpunt magna, ampla, angulosa, circularia ferè, supernè viridia, infernè alba: crescit in locis humidis, quòd hæc planta tussientibus medeatur, appellationem habet. B. *Hoesblad / paards-klaauw*. G. Kofz-huff, brand lattich, hufflattig. Gall. *Pas d'Asne*, *Tussilage*. A. Colts-foot, Folefoot.

TUSSIS, Gr. Βήξ à Βήξω, tussio. Est motus convulsivus musculorum & moricium fibrarum, quibus respiratio peragitur, ita ut exspiratio variis vicibus interrupta, iterumque repetens, aërem expellendo è pulmonibus, & repellendo contra latera ramorum Asperæ arteriæ, tandem post aliquot ictus, & nisus cum sonitu graviore, vel acutiore, non sine vi, & sæpè humoris vel phlegmatis excretionem peragitur: hinc ex tussi perindè ut in sternutatione concussio corporis fit, adeò ut in vehementiore tussi non levis labor fit, & motus suffocationis, ideòque facies & oculi rubore & livore afficiuntur, atque à tussi aliquot horas durante identidem, repente vires admodum franguntur, & venter, pectus atque caput dolore affliguntur, præsertim in *Sicca tussi*; aliquando etiam vomitus subsequitur, aut ex illa concussione viscerum, Hernia in inguine, vel umbilico fit. Verùm Tussis comitem agit in Asthmate, Pleuritide, Hydrope, Empyemate, vulneribus pectoris, malo Hypochondriaco, Hæmoptoë, gravedine, phthisi &c. Dividitur in *Tussim siccam* in qua nihil, vel parùm excernitur, uti omnis tussis in Principio est. In *Humidam* in qua sanguis, pus, pituita vel tenuis liquor excernitur, sed ea ex accidenti fit. In *Nocturnam* & *Infantium convulsivam*, quæ & etiam ex accidenti est. Dicitur quoque *Tussedo*. B. *Den hoest*. *Sicca* dicitur *Kink-hoest*. G. Der husten. Gall. *La Toux*. A. Cough.

TU-

TUTIA, five **CADMIA FACTITIA**, est corpus densum, ex fuligine æris, dum in fornace conficitur, concretum, adharens lateribus, camerisque fornacum, vel & in partem infimam delabens. Triplicis id fit generis, nominibus à re, quam repræsentare videtur, sumptis. *Botritem* appellant, quæ uvæ speciem refert: *Ostracitem*, quæ testis similis est: *Placitem*, quæ crustis. *Botritis* reperitur in fornacis parte media. *Ostracitis* in infima; *Placitis* in editiore. Sunt qui *Capnitem* & *Calamitem* addunt. *Capnitem*, quæ in ipso fornacum ore reperitur, tenuissima, exusta & nimia tenuitate simili favillæ. Verum hæc à Poinpholige vix vel parum differre videtur. *Calamitem* vocant, figurâ calami, quam à pertica ferrea acquirit. Nimirum decutitur hæc à ferreis perticis, quibus cadmia, dum æs fufum iis agitur, adhaerescit. Optima est *Botritis*, densa, modicè gravis & in lævitatem magis inclinans, racemosâ facie, quæ fracta cinerulenta est. Vulgò in officinis dicitur *Tutia*, vel *Cadmia Græcorum*. Gr. *Kadmeia*. Arab. *Chimia*, vel *Chlimia*. B. *Turie / niet / kleinei / oogniet*. G. *Augen nicht*, *huettenrauch*. Gall. *Tutie*. A. *Tutty*.

TYLOMA, idem quod *Callus*.

TYMPANIAS, idem quod *Tympanites*.

TYMPANITES, **TYMPANIAS**, *Aqua intercus sicca*, est tumor abdominis fixus & constans, æquabilis, durus renitens, & à pulsione sonitum edens, plerumque in fastigium assurgens, absque gravitatis multo sensu; oriundus ex paralyfi partis Intestini, & à flatu intercepto summo operè dilatati: vel ab humoribus in abdomen exhalantibus, non resorbis, sed putrescentibus, & aërem sic ex se veluti generantibus; vel à vermibus peredentibus Intestinatorum tunicas, undè aër tum abdomen intrat, calore expanditur, & tumorem excitat; dicitur quoque *Hydrops sicca*, à *τυμπανίζω* tympani instar sono. B. *Trommel-wasser / wint-water / wint-zucht*. G. *Windig-wasser-sucht*, *trucken-wasser-sucht*. Gall. *Hydropisie Tympanite*. A. *Tympany*.

TYMPANI MEMBRANA, ita dicta, quia subjectæ cavitati tympani nomine insignitæ superinducta est, sita ad finem meatûs auditorii, quem terminat, claudit, à tympano separat, & sic aërem internum ab externo hic loci

loci secludit, & corpuscula quæcunque per aërem voltantia, insecta, cæteras aëris externi injurias, & similia ab interioribus arcet, & ita tandem apprimè defendit: situs ejus non perpendicularis, sed valdè obliquus, ita ut ad superiora meatus inclinet, ab inferioribus excurrat, hinc ad superiora & posteriora obtusum, ad inferiora & anteriora acutum cum meatu angulum format, sic auget superficiem plus, quàm si ad perpendicularum apponeretur, hinc locum facit ampliorem pluribus radiis sonoris incurrentibus, imprimis autem efficit, ut incurrant radii præcipuè in medium hujus membranæ cètrum, ut sic facilius & validius tremat. Accipit sic etiam figuram ellipticam, quæ aliàs esset circularis, ut in Leone & Fele testante *Perrault*; estque sua circumferentia elliptica infixæ fulco cuidam paris figuræ, parietibus meatus ossei ad marginem interiore inculpto, non integram ellipfin absolventi, sed in suprema suæ peripheriæ regione paululum deficienti, qui idem est cum crena, parti interiori annuli, jam descripti, in fætu & junioribus incisa, satis profunda, ampla, tympani membranam excipiente quæ cavata est à parte meatus auditorii, convexa à parte ossis petrosi: est hæc membrana in omnibus junioribus, adultis, senibus, etiam brutis quibuscunque, semper integra, nunquam foraminulenta, aut etiam quodam aperto & naturaliter patente foramine pertusa; sed ablato musculo mallei externo, verum foraminulum ibi adest, oritur enim ille extra tympanum, ut illud intret, transit inter os & membranam tympani ad superiora, ubi annulus in fætu, in adultioribus meatus auditorii finis deficere observatur, hinc dictam membranam ibi quasi perforat, undè hoc ablato foramen conspici debet, & naturaliter musculo transeunte, nullum adeste debet, sed in quibusdam casibus verè morbosis, laxatis partibus, locus ille magis dilatatus & ampliatus esse poterit, & sic satis facillè fluidam materiam, præsertim pressam transmittere. Membrana hæc est tenuissima, hinc pellucida, etiam minimè aspera, undique foris ac intus lævis, polita, interim tamen non ex una simplici, sed ex tribus distinctis lamellis, sibi invicem applicatis, unitis, connexis, ut in fætu optimè patet, confans: dum cutis meatum auditorium investiens, sensim tenuior facta, ad finem meatus tenuissima, det lamellam externam

externam attenuatissimam, meatus cavum respicientem; cui internè similiter applicatur lamina admodum tenuis, tympani cavitatem spectans, quæ duræ matris, in tympani cavum protractæ, illudque intus obvestientis, propago est; inter quas binas intercepta est cellulosa quædam substantia, flatu immisso detegenda, & in cavernulas elevanda, collapsa laminam membranaceam tenerrimam referens, nullam unquam pinguedinem continens, à membrana cellulosa, meatum investiente, & sub cute hærente, hic protracta, expansa, oriunda, vasculosa admodum, dum extremæ lamellæ vix vasa habent, accipiens, transmittens, ordinans, vasa arteriosa & venosa, hic elegantissimo, & singulari reptatu, prorsusque diverso ab eo, qui in aliis partibus, etiam in membrana tympani cavum obvelante, conspicitur, dispersa, dum ramulus arteriæ carotidis externæ, ut ipsa vasorum artificiosa repletio docet, accedens ad malleum, secundum ejus manubrium pergens, ad centrum tympani membranæ delatus, emittat undique numerosos minimos, arteriosos ramusculos, à centro ad peripheriam radiorum instar distributos, & sic densissimâ ramificatione totam membranam stelliformi decursu perreptantes. Hæ tres lamellæ ad dictam crenam pertingentes, eam ingrediuntur, ejus substantiæ ossiæ annectuntur, in sulco firmantur, inde iterum emergunt, sibi invicem applicantur, uniuntur, concrefcunt, & sic membranam tympani formant, quæ per totum annuli intermedium spatium extensa est, sic cum externa & interna aure quam maximè communicans, & simul ab hac compositione plurimum roboris accipiens. B. *Het trommel-blicg.* G. Das trummel hæutelein im ohr. Gall. *Le Tympan de l'Oreille.* A. The drum of the ear.

TYMPANUM, est cavitas ponè tympani membranam versus interiora, temporalis ossis parti petrosæ insculpta, ampla, lata, cæteris cavitatibus, in eodem osse petroso etiam reperiundis, major; habens superficiem asperam & inæqualem admodum, cavernulis, eminentiis, sinibus, foraminibusque maximè interruptam; hinc sortita figuram valdè irregularem, ad ellipticam tamen optimè accedentem; parte suâ anteriori clausa membrana tympani; per sinuositatem mastoideam, in parte posteriori & superiori tympani sitam, communicans cum mammillaris ossis tem-

K k k

po-

porum processus cellulis multis, magnis, amplis, cavis, in se invicem patulis, in infante recenter nato non invenientis, sensim cum tempore formati, tympani cavo unitis, illudque quam maximè augmentibus, ampliantibus, complementibus, hinc ab eo non distinguendis, præsertim cum in iis animalibus, in quibus hi cancelli non adsunt, ipsa tympani cavitas multò amplior observetur. Hujus autem cavi interna facies tota obducta est membranâ quâdam tenui, tenera, à dura matre, per commissuram inter os temporale, & partem petrosam occurrentem tympanum ingrediente, ibique sese expandente, suppeditata; hinc falso à Vesalio, aliisque, pro nervi auditorii expansione habita; cavernulas mastoideas etiam ingrediente & investiente, sic verum periosteum hic efficiente; ditata interim vasculis arteriosis quam plurimis à carotide duram matrem perreptante oriundis, mirabili & prorsus singulari reptatu hic distributis, ut artificiosâ horum vasorum repletionem detexit primo dexterrimus Ruyschius: hæc vascula videntur ex ultimis suis ramulis per fistulas minimas laterales emissas, nullo mediante glanduloso folliculo in cavum tympani hiantes, ibidem eructare liquidum tenuissimum, aqueum, ad membranam omnia investientem irrigandum, humectandum, obliniendum, laxandum. Tympanum dicitur hæc cavitas ob aliqualem cum bellico hoc instrumento similitudinem, ab aliis Concha interna (sed minùs rectè ob confusionem cum Cochlea externa & vestibulo, quod quidam etiam concham vocant. B. *De trommel.* Gall. *La Caisse du Tambour*, le *Tympan*.

ΤΥΡΗΑ, seu ΤΥΡΗΑ, est planta palustris, quæ habet plerumque caulem unicum, rectum, politum, folia longa, angusta, crassa, spongiosa, subdulcia, quædam ex radice, alia ex nodis caulium erumpentia: flos mas, foliis staminibus nudis, valdè pulverulentis constans, flores in gracilem densè compacti congeruntur spicam: ovaria in spicam densissimam composita hærent sub spica priori, sunt tenuia, multisque instructa filamentis: utraq; spicæ in formam clavæ per eandem continuatam longitudinem porriguntur: radix repens, internè albissima, saporis insulsi: à τῆρα palus, locus uliginosus. B. *Uis-dode* / *de / donsen / dullen / polsen / papen-hul / zots-hap*.
G.

G. Kolben rohr, narrenkolben, liefs-knospen. Gall. *Mafse*. A. Cattys-tayle. Reede Mafe.

TYPHODES, est febris symptomatica continua & ardens in qua primo statim die ægri copiosè sudant, sudore ipso parùm aut nihil allevante; hinc sudorifera vocatur; velut ab inflammatione viscerum, ex τύφω- fumus & εἰδῶ- forma.

TYPHOMANIA, est delirium cum phrenesi, & Lethargo, ex τύφω incendo, effero, & μανία furor. Vide *Coma Vigil*.

TYPHONIA, idem quod *Typhomania*.

TYPUS, five PERIODUS & CIRCUITUS, est ordo febrium, constans ex intensione & remissione, à τύπτω verbero, tundo.

TYRIA, idem quod *Opbiasis*.

TYRIASIS, idem quod *Elephantiasis & Satyriasis*.

TYROIDES, vide *Thyroides*.

TYROSIS, est quando lac comestum, in materiam caseosam coagulatur, à τυρός caseus. B. *Kaug-achtigheid*.

V.

VACCARIA, est planta in pratis proveniens: forte nomen à vacca, quod à vaccis adametur. B. *Deurwas / deur-blad*. G. *Durchwachs*, bruchwurtz. Gall. *Perfoliate*. A. *Thorouw-waxe*, Cow basil.

VACCINIA, VACCINIUM, sic vocatur viola, quæ nomen habet ab io, quæ in vaccam mutabatur: atque io significat vaccam, undè Vaccinia illud nomen sibi etiam adscivit uva ursi, five Myrtillus: idque à baccis *Baccinia*, & mutato. B. in V. *Vaccinia* manet. Vide *Viola*.

VACUATIO, vide *Evacuatio*.

VACUI DIES, sunt, quibus rarissima & imperfecta ac mala crisis plerumque contingit: iique sunt 6. 8. 10. 12. 16. 18; quibus nonnulli addunt 22. 23. 25. 29. 30. 32. 33. 35. 38. 39. Hi Medicinales appellantur, quod in iis medicamenta exhiberi possunt, verum illi dies hic loci non observantur tam exactè.

VAGA ARTHRITIS, vide *Arthritis Vaga*.

VAGINA UTERI, dicitur & *Matrix*, uteri ostium, uteri cervix, Αἰδίον, Γυναικίον, Κέλπη Γυναικίον. Est

meatus ille, cui virilis in coitu penis inditur, non aliter quam vaginæ gladius aut culter; lita est in regione pubis, figura oblonga; magnitudo, pro ætate & Veneris usu variat. Crassities ejus in superiori parte latitudinem straminis adæquat, in inferiori verò propter accretionem, eandem duplo vel triplo superat. Latitudo, qualis recti intestini, internè nervea & rugosa. Perforatur plurimis porulis, præsertim in inferiori parte circa meatus urinarii exitum, lacunæ, ut circa urethram, ita & in tota vagina, uterique cervice hinc inde reperiuntur, fetas sæpè admittentes, & liquidum mucosum excernentes. B. *De scheide der yfmoeder.* G. Die scheide der mutter. Gall. *Le Vagin, ou le grand Conduit de l'Uterus, ou le col de l'Uterus.* A. The sheath of the womb.

VAGINA PORTÆ, idem quod *Capsula Glissonii.*

VAGINA HEPATICA, idem quod, *Capsula Communis Glissonii.*

VAGINALIS TUNICA, vide *Elythroides.*

VALERIANA, est planta, quæ habet caules tenues, rotundos, excavatos, ramosos; folia conjugata, quædam integra, alia profundè laciniata: flores monopetali, infundibuliformes, multifidi, in summitate caulium, in umbellâ vel spicas congesti sunt: post singulum florem unicum semen nascitur, ut plurimum oblongum ferè planum, pappis instructum: radix est oblonga, rugosa, digitum crassa, superficie geniculata, foris ex cinericeo fusca, intus pallida, numerosis fibris dotata, saporis acris, aromatici, odoris fragrantis & gravis, qui ad Nardum accedit. Gr. $\phi\zeta$, & Νάρδος Ἀργία , à *Valere* sibi nomen adscivisse videtur: quia eâ utentes se à venenis defendunt: insignibus enim & plurimis pollet viribus. *Nardus dicitur* ab odore radice. G. Ratzen-kraut, & augen-wurtzel, quòd sc. catti odore radice ejus, quo eorum oculi roborantur, intensè delectentur. Vide *Phu.* Gall. *Valeriane.*

VALERIANELLA, est planta, quæ habet caulem debilem, rotundum versùs terram repandum, rubicundum, friatum, excavatum, nodosum, ad singulos nodos ut plurimum in duos ramos divisum, & hi rursùs in alios minores ramusculos: folia sunt oblonga, tenera, delicata, colore herbaceo, nullo pediculo appensa, interdum serrata superiora, sapore subdulci & insipido: flos est mono-

pe-

petalus, infundibuliformis, & calici insidens; qui abit in fructum monospermon, semina continentem compressa parumper, in summo acuta, & per obliquum rugis quibusdam exornata, albicantia, satis magna pro plantulæ modo: radix parva, fibrosa, alba: crescit hæc planta in regionibus calidis, est diminutivum à *Valeriana*.

VEEL GUTTA, est Oreoselinum: quasi diceret *Multibona*: est vox composita ex duabus Belgicis vel Germanicis: à *Veel goed* / vel viel gut; quia planta est ad plurimos morbos utilis.

VALETUDINARIUS, est is, qui optimâ sanitate non fruatur, verum continuò morbis obnoxius est. Gr. *Νοσῶδης*, *Νοσηματίας*. B. *Zickelph.* G. *Einer der immer siecht und krankt.* Gall. *Maladis, Valetudinaire, Infirme, sujet à être malade, mal sain.* A. *Sicklie*, subject to Sickness.

VALGUS, est is, cui pedes vel crura extrorsum versa sunt. Vide *Blasus*.

VALETUDO, est partium nostri corporis qualiscunque sive bona sive mala agendi dispositio. B. *Welbarendheid / gezondheid.* G. *Gesundheit.* Gall. *La Santé, une bonne Santé.* A. *Health.*

VALVULÆ, sunt membranulæ tenues in vasis aut corde sitæ, valvam referentes, à varia figuratone variam denominationem acceperunt, ut *Sigmoides, Semilunares, Tricuspides, Mitrales* &c. reperiuntur in venis, arteriis, vasis lymphaticis, lacteis, & juxta me in fibris musculosis, quas nostra curiositas primo detexit, usus est sanguinem & alios liquores à regressu impedire. B. *Flap-vliezen.* G. *Fall-häutlein.* Gall. *Valvules.* A. *Idem.*

VALVULÆ, etiam reperiuntur in intestinis, in tenuibus & crassis, præsertim in jejuno & circa initium intestini ilei, quæ à figura semicirculares vocantur. Hæc valvulæ, non uti priores in corde integrum canalem claudunt, sed sunt modò eminentes plicæ, quæ quo propius accedunt ad ileum, paulatim incipiunt magis magisque obliquari, & in principio ilei minus obliquantur quam in progressu ejusdem. Similiter propè finem jejuni, plicæ sensim longius ab invicem distant: & in ileo similiter quo ulterius descendit, adhuc longius. In principio & medio jejuni vix semi pollicem distant; in ileo, pollicem integrum

& ampliùs. Digito impulsæ aliquantulum cedunt, & huc atque illuc mobiles sunt. In principio coli valvula carnosâ & circularis est, & præter hanc varias adhuc obinet colon. *Ufus* est cibos nonnihil remorari, ut melius miscantur cum succo pancreatico, bile, liquore gastrico, mucò Intestinali, itaque ut ulterius assimilentur humoribus nostris, attenuentur, & quasi fermententur, chylus in lactea distribuatur, adjacentes partes calore foveantur, potremò ne iterum adscendant. *B. Dal-vliezen / klap-vliezen. G. Fall-hæutlein. Gall. Valvules. A. Idem.*

VAPORARIUM, five *ÆSTUARIUM*, est, cum non in liquore sedet æger, sed vapor ex fella perforata exhibitur. Ollâ subditâ, decocto calente ex rebus morbo curando convenientibus, quantitate sufficiente parato plenâ, quo frigido, aliud infunditur. *B. Zweet-stoof, bad-stoof. G. Bad-stub. Gall. Bain de Vapeur.*

VARICIFORMES PARASTATÆ, epididymidibus continuæ sunt, ita nominata vasa, quòd varicum instar flexuosa, contortaque spectentur, ad majorem, ut putant feminis elaborationem. Præ cæteris nervosa est, atque tangenti duriuscula deprehenduntur, hisce continua sunt vasa semen ad vesiculas feminales deferentia.

VARICOSUM CORPUS, dicitur ille plexus vasorum sanguineorum, qui testiculos ingreditur. Dicitur & *Corpus Pampiniforme*, ut & *Corpus Pyramidale*.

VARIOLÆ, est morbus contagiosus, plerumque Epidemicus, infantes imprimis corripit, febre acutâ continuâ incipiens, cum dolore capitis & lumborum, anxietate & inquietudine conjunctus: succedentibus 3. vel 4. die punctis parvis rubris instar morsus pulicum, quæ faciem, manus & brachia, tum totum corpus deturpant, quæ suppurantur deindè post 3. 4. ve dies, & sub epidermide cutem exedentes, non rarò sædissimas profundas foveas in facie relinquunt: oritur hic morbus ex contagio infecti communicato, vel ex aëris contagioso & ignoto statu, quo nunc mitius, nunc ferociùs, sævit. *Arab. Bothor, Lusitanis Besigas. Gr. Έξοδιματα. B. Kinder-pokjes. G. Die kindsblatters, die purpulen à colore rubro, bocken, pocken, urschlechten. Gall. Les Petites Veroles. A. Small Poxe.*

VARIX, vide *Circos*.

VA-

VARUS, vide *Fontibus*. *Varus* quoque sumitur pro *Arthritide vaga*; vide suo loco, item pro eo, cui pedes introrsum flexi sunt, & valgis oppositi.

VASA, sunt canales cavi, ex convolutis in se membranis compositi, conici, vel cylindrici, per quos liquores transeunt in nostro corpore ad omnes partes; ut sunt vena, arteria, vasa lymphatica, ductus chyliiferus, ductus salivales &c. *Vas*. Gr. ἄγγος, ἄγγιον. B. *Gen vat*. G. *Gefäß*. Gall. *Vaisseaux*, *Canaux*. A. *Vessels*.

VAS BREVE, vide *Breve Vas*.

VASA CAPILLARIA, vide *Capillaria Vasa*.

VASA DEFERENTIA, dicuntur, quæ semen ex testiculis in vesiculas feminales deferunt, ex teste singulo emittitur unum, quod coloris albi, instar nervi crassioris, sursum fertur per processum peritonæi cum vasis spermaticis, quæ deserit circa abdominis introitum, & reflectitur ad posteriora vesicæ urinariæ, tandemque vesiculis seminalibus inferitur. B. *Zaadaanbengende vaten*. G. *Röhre die den saamen anführen*. Gall. *Les Vaisseaux deferents*.

VASA LACTEA, sunt vasa tenuia in mesenterio; ab intestinis præsertim tenuibus principio minimo orta, plura minora coeunt ad angulos acutos, creant majorem fluvium, iterum à se mutuo recedunt, iterumque, facta insula, coeunt in canalem unum, qui mox cum similibus eadem patitur, ut inde fiant majores fistulæ, quæ omnes valvulis plurimis, ubique serè interstinctæ, deinde, recta, obliqua, decussata, divisa, via, tendunt ad glandulas vagas, in mesenterio sparsas, valde molles, eo concurrunt, has intrant, velant, cingunt, sed iterum exeunt, minus ramosæ, quæ sunt primi generis; deinde quæ secundi generis sunt ab istis glandulis ad sacculum chyliiferum deducuntur; *Usus* est chylum ab intestinis ad sacculum chyliiferum & ductum thoracicum vehere. Eorum inventor primus *Afellius* est, in quibus postea dexterimus *F. Ruischius* valvulas detexit, quæ sunt utriculares, geminatae semper, suâ parte convexâ receptaculum chyli, parte concavâ venam subclaviam respicientes: præter has valvulas etiam semilunarem, aperturæ ductus thoracici in venam subclaviam appositam, ita ut cornua ejus venam subclaviam respiciant, admittentem liquidum ex

ductu in venam subclaviam, sed regressum ipsi negantem, pingit Lower. B. *De melk-aderen / melk-baten / chyl-baten*. G. Die milchadern. Gall. *Les Veines lactées*. A. Milkey vessels.

VASA LYMPHATICA, vide *Vena Lymphaticæ*.

VASA PRÆPARANTIA, vide *Præparantia Vasa*.

VASA SEMINARIA, dicuntur venæ & arteriæ ad testiculos euntes. Vulgò *Præparantia*. B. *Zaad-baten*. G. Saamen-gefäße. Gall. *Vaisseaux Spermatiques*. A. The Preparing vessels, seed vessels.

VASA SPERMATICA, idem quod *Vasa Seminaria*.

VASA UMBILICALIA, sunt duæ arteriæ & una vena: arteriæ oriuntur ab hypogastricis, quarum primi rami sunt; decurrunt primo per latera pelvis; post à lateribus vesicæ urinariæ, sub peritonæo: dein obliquè umbilicum versùs, inter peritonæum & transversos abdominis musculos: toto hoc decursu in hærent substantiæ cellulosa, quæ exteriori parti peritonæi adhæret, cujusque interventu cum peritonæo partibusque vicinis cohærent: procedunt ad umbilicum & ibi cum vena umbilicali coeunt, & substantia cellulosa connectuntur in se: unà dein exeunt umbilico; & primo lineam albam quasi perforant; linea alba, quæ ex conjunctione tendinum transversorum & obliquorum abdominis musculorum fit, in umbilico foramen habet rotundum, tendinei marginis, quo vasa exeunt; hoc foramen tam magnum est, ut non stringat vasa, nec tam facilè elabi sinat intestina: neque multum metuendum erat, ut elaberentur, quoniam, cum fetus non respiret, neque tam validè, neque inæquabiliter premuntur: cum perforarunt lineam albam immergunt se funiculo umbilicali, is propriè cuti circa umbilicum continuatus est, quamquam & epidermis in ejus superficiem externam abeat; sed substantia ejus planè singularis est, ipsique propria, homogœna, duriuscula, obsequiosa tamen, per hanc decurrunt vasa ad placentam usque, sic ut eam sibi circumfusam habeant, & undique adnexam: undè vasa toto tam longo decursu, & conjuncta sunt in unum funiculum, & sustinentur, ne facilè collabantur aut comprimantur: indè & firmior ille funiculus, è quo pendet embryo primis temporibus, quem diversimodè premit grandior fetus: non recta autem per funiculum de-

decurrunt hæc vasa, sed se quasi in spiræ modum contorquent, tanquam si triplex filum torqueretur, ut unitas fieret; undè per totum hunc decursum arteriæ venam contingunt, juvantque sanguinis per venam fluxum: ubi funiculus ad membranas ovi, Amnion & Chorion desinit; arteriæ penetrant ad superficiem externam Chorii, & ubi penetrant, statim in ramos abeunt, qui tanquam ex centro radii, quaquâversum decurrunt per exteriora Chorii, & in ramos minores minoresque paullatim se spargunt specie radicularum: in Chorii autem superficie arteriarum venarumque ramuli mutuâ implicatione quâdam laxâque cohæsiōne placentam efficiunt, quæ adnexa utero, cujusque intervntu ovum fœtus, atque adeò ipse fœtus cohærent cum matre; & quo vasa hæc propiora illi superficiëi placentæ, quæ utero adnexa, eo ramosiora & subtiliora, ultimoque ad totam illam superficiem in myriades vasorum subtilium desinunt, quæ infixæ utero; & videntur ultimi arteriarum venæque umbilici ramuli se cum venis & arteriis uterinis, ad superficiem internam uteri desinentibus conjungere, & ita quidem ut ex arteriolis placentæ humores penetrare in venas uteri possint; ex arteriis uteri in venulas placentæ: sed notandum quod ubi vasa umbilicalia ad placentam pervenere, primum ab externa superficie funiculi abscedit Amnios, post ipsa funiculi substantia se explicat, efficitque Chorion, per cujus deindè externam superficiem nudi vasorum rami, quo dictum est modo, decurrunt, sic ut majores rami ipsi Chorii substantiæ adhæreant, & quasi inhæreant; minores autem qui à majoribus illis producantur, quique sensim fiunt ramosiores, efficiant placentam. **B. Nabelsaderen.** Gall. *Vaisseaux umbilicaux.*

VASTI MUSCULI, extendunt tibiam, quorum *externus* à radice tota trochanteris magni, & cruris osse subiecto: *internus* à trochantere parvo, utrinque paulò patellam intrâ ad latus Recti inseruntur. **B. De vaste spier.** G. Der starcke mausz. Gall. *Muscles Vastes externes & internes.* A. The great Muscle.

VECTIS, est instrumentum Chirurgicum, quo in sine perforationis cranii utimur, nam labiis incisi ossis immittitur, ad ossiculum hinc indè movendum, ut vacillet, & vossellæ parte dentatâ auferri possit. Item instrumentum,

quod in depressionibus cranii elevandis usurpamus. B. *Def-booni / been-lichter*. Gall. *Levier*.

VEGETABILE aut VEGETANS, ita vocatur Corpus Hydraulicum, variis vasis diversos humores gerens, quod parte quâdam suâ externâ alteri corpori adhæret, undè per hanc partem haurit materiem nutrimenti & incrementi sui: Vegetabilia proindè sunt omnes plantæ molles, frutices, arbores, mucagines, lichenes &c.

VEHICULUM, vide *Ochema*.

VELAMENTUM BOMBICINUM, est lanuginosa quâdam substantia interiorum ventriculi, Æsophagi, Intestinarum partem, crustæ instar, aut musci villosi succin-gens. Alii *Vernicularem crustam* vocant; in intestinis si membrana villosa levi in aqua tepida maceretur, & crebro abluatur, & lubrica visciditas concavæ intestinarum parti adhærens detergetur, & tunc intestinum invertatur, & in liquore limido suspendatur, tota interior intimæ tunicæ facies nitidum quasi holosericum mentitur; dum scilicet microscopio in sole examinata, innumera quasi filamenta pendula totam illam superficiem obidere videntur; ex injectionibus & variis præparationibus liquet, maximam partem horum villorum esse tantum arteriolas & venulas minimas, ex vasculis, quæ per cellulosam internam sive juxta alios nervosam membranam decurrunt, & ad internam tunicam copiosè accedunt, oriundas, accepta ab illa vagina, productas intra cavum intestini, ibidemque pendulas; omnibus simul ad extremum finem abscessis quasi & patulis. B. *De stuweele darmrook*. G. Das sammetgleiche darm hæutlein. Gall. *Tunique ou membrana veloutée*. A. Velvet Membrane of the Guts.

VENA ARTERIOSA, est Arteria pulmonalis, cujus ope sanguis ex dextro cordis Thalamo in pulmones ducitur, tres obtinuit valvulas cuspidales, nè sanguis regurgitet, è dextro cordis ventriculo oritur, ferè directè sursum ascendit, & ad curvaturam Aortæ in duos ramos laterales dividitur, quorum unus dexter vocatur arteria pulmonalis dextra, alter verò sinistra dicitur, dextra sub curvatura, aortæ procedit; hinc major est sinistra: ambæ toti pulmoni impenduntur & mirè se dividunt. B. *De long-slagader / de slag-aderlyke ader*. Gall. *La veine arterieuse, ou l'Artere Pulmonaire*.

VE-

VENA CAVA, Gr. Φλὶψ, Ἐπ'ανδισμὸς *Eudoxo*, Δεξ-
 μένη *Hesychio*, species sunt Vena Cava, Portæ, Lympha-
 ticæ, & Lactææ. Arteriæ aliquando pro venis sumuntur.
 Constant ex quatuor tunicis, nervosa sc. glandulosa, mus-
 culari & membranosa, & additur *Cellulosa*. Vena cava
 propriè vocatur truncus ille magnus, in quem omnes ve-
 næ se exonerant ab Iliacis usque ad sinum venosum Cor-
 dis dextri, dein à venis jugularibus usque ad Locum eun-
 dem: ejus rami superiores vocantur. Venæ jugulares;
 quæ ad Brachia tendunt *Axillares*; in cor, vasa *Corona-*
ria, in pulmones *Pulmonaria*; sic dicitur *Hepatica*, arte-
 ria in hepate; *Phrenica* in diaphragmate; in cruribus *Cru-*
ralis; in renibus *Emulgentes* seu *Renales*, & sic à varia
 ramificatione variam denominationem accepit, hæc format
 amplum, atque membrana arteriosæ simili obductum si-
 num, qui in cava auris dextræ cordis, & in thalamum
 dextrum partim, desinit. B. *Die hohle ader.* G. Die hohle
 ader. Gall. *La Veine Cave.* A. The great vein.

VENA AZYGOS, vel SINE PARI, aut JUGO, vi-
 de *Azygos*.

VENA PORTÆ, est vena ex Venis lienis, ventricu-
 li, mesenterii, Intestinatorum, pancreatis, & omenti com-
 posita, Hepar transeus, ibique arteriæ formam induens,
 ejusque crassitiem, & omnem sanguinem à dictis visceri-
 bus per Hepar ferens, tandem in venam cavam desinit. B.
Port-ader. G. Die pfort-ader. Gall. *La Veine Porte.* A.
 The Port veine.

VENA UMBILICALIS, oritur ab uno trium magno-
 rum ramorum, in quos se vena portarum hepar ingressura
 dividit; decurrit ad umbilicum, exit eo cum arteriis, cum
 quibus & per umbilicalem funiculum pergit, penetratque
 ad superficiem Chorii externam, inque ramos, earum ad
 exemplum, ipsis etiam in univèrsum comites abit; vena
 multò major est arteriis, unitatemque ejus natura com-
 pensavit magnitudine; imò major est utrisque arteriis si-
 mul sumptis; & quidem juxta Cl. *Roubaultum* diameter
 venæ ut plurimum est quatuor linearum, cujusque verò
 arteriæ tantum duarum: descendit, recta petens umbili-
 cum: cum itaque ramus venæ portarum à quo oritur, in
 dextra parte abdominis situs sit, umbilicus autem in me-
 dio; à dextris descendit obliquè sinistrorsum: primum
 au-

autem decurrit sub hepate, utpotè sub quo oritur; ibique in hepate sinus primum oblongus, per quem decurrit, factus, ne hepatis moles eam comprimeret; illeque sinus amplior est, quam venæ requirit magnitudo, quo fit ut hepar situm suum paululum mutare possit, ut mutar variâ inclinatione corporis, nec tamen premat venam: dein pergit per fissuram, quam unam habet hepar hominis, in imo tenui margine suo; atque hoc etiam factum est, ut liberior sit ab omni pressione; post pergit ad umbilicum per geminatum peritonæum, ad similitudinem mesenterii: cum enim, ubi ab hepate recedit, distet aliquantum à partibus continentibus abdominis, ne inde ad umbilicum usque quasi vaga esset, produxit natura proximam partem peritonæi, eaque circumdedit venam: constat hæc peritonæi productio è duabus lamellis, quæ sibi invicem applicatæ sunt; mediaque substantia cellulosa coherent, per quam vena incedit. Gall. *Veine umbilicale*.

VENÆ, vegetabilium sunt costæ, quæ in plantarum foliis, imò & fructibus apparent, & ramulos & humorem habentes.

VENÆ, sunt canales similes ferè arteriis figura & distributione; sunt amplitudine majores, numero fortè plures; membranis omnibus longè tenuiores, inertiores; valvulas habent, solitarias ferè oblongas, digitabuli formæ utcunque, ad loca infertorum in truncum majorem ramorum, & binas ut plurimum junctas in venarum majorum truncis rectis, à corde remotioribus, atque perpendiculariter sursùm vehentibus cruorem, quæ sic factæ sunt, & cavis canalium applicatæ, ut humorem ex minori ramo in majorem truncum admittant, retrogressum caveant corde contracto, molemque ferant. Ea verò vasa ipsa vitæ actione non micant, neque saliant; habent extrema sua varia, ut in arteriis observatur, initia radicum venularum vel ex bibulis cuticulæ osculis, vel à reforbentibus in membrana omni interiore positis, vel ex arteriæ sine in venulam porrecto, vel ex similibus quibusdam singularibus, ut in pene, clitoride, liene, vel ex pulpa fortè glandulosa. B. *Aderen*. Gall. *Veines*.

VENÆ LACTEÆ, vide *Vasa Lactea*.

VENÆ LYMPHATICÆ, vascula sunt parva, pellucida, alba, nodosa ubique ob binas valvulas elevatiles,
ca

cavitatem exactè claudentes, quæ suam lympham à vasculis arteriosis lymphaticis, vel à glandulis conglobatis accipiunt, hanc in venas sanguineas, vel in chyli cisternam exonerant. B. *Water-baten*. G. *Wassergefäße*. Gall. *Veines Lymphatiques*. A. *Lymphatik vessels*, *Lymphatik ducts*.

VENÆ SECTIO, est sanguinis, qui in vasis continetur, per venam arte sectam, evacuatio. B. *En aderlaßing*. G. *Das aderlassen*. Gall. *Saignée*. A. *Letting of blood*, *opening of a vein*.

VENENUM, Gr. *φειρανον*, est omne illud quod corpori nostro communicatum, illud destruendo, sive solida erodendo, sive fluida circulationi inepta reddendo mortem adfert, ut sunt Arsenici genera, & pleraque Mercurialia deleteria qualitate prædita. B. *Feypn*. G. *Gift*. Gall. *Poison*, *Venin*. A. *Venom*, *poison*.

VENEREA LUES, vide *Lues Venerea*.

VENERIS OESTRUM, idem quod *Clitoris*.

VENTER, dicitur triplex *Infinus* sumitur pro Abdomine. *Medius* pro Thorace, & *Supremus* pro Capite. Vide *Cavitates*. Sed strictè sumitur pro Abdomine. B. *Wuth*. G. *Bauch*. Gall. *Ventre*. A. *The Bellie*.

VENTER EQUINUS, Chemicis dicitur & *simus equinus*, in quo, ob lenem calorem, suas tincturas & essentias collocant. B. *Paarde-mist*. G. *Roszmist*. Gall. *Fumier de Cheval*. A. *Horle-dung*.

VENTER INFIMUS, vide *Hypogastrium*.

VENTOSA, vide *Cucurbitula*.

VENTRES, vide *Cavitates*.

VENTRICULUS, est viscus membranofum, situm in abdomine sub diaphragmate inter hepar & lienem, hepar quidem à dextris ipsum ad unguem complectitur, lien vero à sinistris lima suâ parte adjacet: Os superius connectitur diaphragmati, mediante gulâ: quæ foramine facto superiorem partem muscoli inferioris & sinistri diaphragmatis penetrans ventriculo continuatur, tunicæ nerveæ latus infigans terminos: Os inferius duodeno: Fundo ejus adhaeret ala anterior omenti. Posterior est aorta: subjacet Colon & pancreas; huic tanquam molli pulvinari incumbit: tibiam utricularem figura eleganter exprimit, præsertim Oesophago intestinoque adhuc connexus; ab angusto

gusto enim ore in latam capedinem sinuatus, rursus in angustum definit; in sinistro tamen latere multò amplior, quàm in dextro; ut & infernè quàm supernè: dividitur in dorsum, fundum, & orificia. Dorsum vocatur illa pars inter orificia superior. Fundus illa inferior pars multò amplior & sinuosa. Orificiorum quidem alterum superius, alterum inferius nuncupatur. Superius in sinistro latere, non quod elatius situm, cùm ambo sint in ventriculi superiore regione, sed eo, quòd cibum & potum prius admittat, quidam veterum cor appellarunt: vocatur & stomachus: inferius alterum in dextro latere situm, ratione officii *πυλωρòς*, sive janitor vocatur, quoniam portæ in modum ea, quæ excreturi sumus, emittit: constans ex plurimis tunicis, prima, est illa externè lævis membrana, quæ totum ambit ventriculum, pro sobole Peritonæi ab omnibus agnita anatomicis, undè ipsi ventriculo non est propria, videtur hæc nata ad ventriculi robur, & firmitatem: secunda est carnosà sive muskulosa, plurimis fibris triplici serie distinctis constans, prima series transversarum statim avulso peritonæo se prodit; hæc satis numerosæ ac invicem contentæ à summo orificio incipiunt, & in pylorum terminantur: altera series est orbicularium; quæ iisdem ab ore summo incipientes ad pylorum progressæ, orbiculariter vel spiritaliter ventriculi cavum ambiunt; tertia series constat ex duplici fibrarum ordine, oriuntur juxta superius orificium, idque ambiunt, & à sinistra parte dorsi ipsius ventriculi, undè aliquæ per idem dorsum recta feruntur ad inferius ostium, quod & ambiunt, sed pleræque ad fundum versùs idem ostium inferius: hæc cingitur & tegitur cellulosa *Ruyfchiana*, quæ oleum supeditat fibris muskulosis laxandis, lubricandis, necessarium; tunc sequitur nervea dicta à *Willisio*, sive potiùs vasculosa, & in non admodùm distento ventriculo rugosa, quæ in convexa parte donatur mira textura vasorum, cui adhærent glandulæ sive potiùs cryptulæ quam plurimæ, quarum excretoria in concava parte ceu tot punctula atque meatus se produnt; præterea in hac concava parte conspiciuntur (præsertim si in aqua calida aliquantisper demersus fuerit ventriculus) innumeri villi penduli, qui videntur tantum esse extremitates arteriarum, venarum, & nervorum; qui ultimi famis sensum vacuo ventriculo exci-

excitare videntur. Officium in genere est cibos accipere & concoquere; vocatur item Stomachus, Aqualiculus. Gr. Γαστήρ, ἡ Ἄνω Κοιλία, Στόμα Κοιλίας. B. *De maage*. G. Der magen, der bauch. Gall. *Le Ventricule, l'Estomac*. A. The stomach.

VENTRICULI CEREBRI, sunt quatuor cava in Cerebri medulla; duo anteriora distinguuntur per fornicem, tertium versus cerebellum à fornice bifurcato constituitur, quartum autem sub Cerebello medullæ oblongatæ insculpitur, in his cavis colligitur continuò lymphæ, ea humectans, quæ per pelvim deducitur partim ad glandulam pituitariam, partim per venas plexûs choroidei resorbetur. B. *Holligheden der hersenen / herffengroeffes*. G. Die hœhlen im hirn. Gall. *Ventricules du Cerveau*. A. The Ventricles of the Brain.

VENTRICULI CORDIS, duo sunt cava magna, circiter liquidi sîz capientia, in medio corde reperiunda: ventriculus primus sive Dexter sanguinem è vena cava & auricula sua dextra, dum contrahitur, recipit & pulmonibus tradit: Alter sive sinister à pulmonibus sanguinem resluentem in saccum venosum & Auriculam sinistram recipit, & per arteriam magnam in totum corpus propellit. In contractione ventriculorum sive Systole, apex cordis attollitur & accedit ad basin ejus latiore, cor pallet, brevius fit & durius, fibræ musculares ventriculorum cava ambientes spiraliter in se recedunt, cava imminuunt, & sic in iis contentus sanguis exprimitur: in Diastole seu expansione & dilatatione, sanguis recipitur & admittitur. B. *De holligheid des herts*. G. Die hœhle im hertzen. Gall. *Ventricules du Cœur*. A. Ventricles of the Heart.

VENUS, vide *Cuprum, Æs*.

VERATRUM, est Helleborus: dici volunt, quod mentem motam in sanitatem convertat. Vide *Elleborus*.

VERBASCUM, sive Tapsus Barbatus, est planta, quæ habet caulem satis altum, ramosum, durum, lignosum, crassum, lanuginosum, rotundum: folia sunt magna, longa, ampla, mollia, villosa, lanuginosa, alba, quædam repentia, alia caulibus alternè adhærentia, latiora, & hirsutiora sunt Blattariæ foliis: flores monopetali, multifidi, rotati, & tamen profundè incisi, ut ex quinque petalis constare videantur, in arctiores spicas quàm Blattariæ flores

res congeſti : poſt florem ſuccedit caſſula ovato acuminata, lanuginofa, ſepto intermedio in duo loculamenta di-
viſa, femina exigua, nigra, & anguloſa continentia : ra-
dix eſt oblonga, ſat craſſa, alba, lignoſa : hæc planta creſ-
cit in locis arenofis : puto dici quaſi *Herba Barbata* : vi-
detur mihi vocem eſſe contractam : ſunt qui *Candelam*
Regis, *Candelariam*, *Lanariamque* nominent, quia cauli-
bus ejus adipe, ſevo vel aliquo pingui illitis, nonnulli
pro lucernis utantur. Vide *Phlogmos*. B. *Idolle-kruid*.
Gall. *Bouillon blanc*, ou *Mollaine*, ou *Bon homme*.

VERBENA, eſt planta, quæ habet caules anguloſos,
duros, aliquantulum villoſos, interdum rubicundos, ra-
moſos : folia profundè incifa, oblonga, rugoſa, ſaporis
ingrati & amari : flos eſt monopetalus, labiatus, cujus
labium ſuperius ſurrectum & plerumque biſidum eſt, in-
ferius verò tripartitum, ſic tamen ſecantur ambo, ut flos
quinque partitus, primo aſpectu videatur : ex calice ſix
caſſula, continens femina tenuia, oblonga, ſibi invicem
juncta : radix eſt fibroſa, oblonga, craſſiuſcula, ſaporis
amaricantis; creſcit in locis incultis : *Verbenaca*, *Colum-
baris*, *Columbina*, dicitur quaſi *Herbena*, ab *Herba*, quia
Antiqui propriè non *Verbenam* intellexerunt, ſed quaſi-
bet herbas in Sacrum uſum deſtinatas. Vide *Periſteron*.
G. *Pzer-kruid* / *pzer-hard*. G. *Eiſen-kraut*, eiſen-reich,
eiſen-hart, dauben-kraut. Gall. *Vervène*. A. *Vervain*, *Fren-
gies*.

VERETRUM, idem quod *Penis* ſeu *Membrum Virile*.

VERMES, vide *Lumbrici*.

VERMICULARIS CRUSTA, eſt interior tunica In-
teſtinorum villoſa & gyroſa, ſeu rugoſa, reliquis longior,
vide *Velamentum Bombycinum*.

VERMICULARIS, eſt ſedum minus, à ſimilitudine
nempè foliorum, quæ rotunda ſunt, & figuræ ovalis, ut
vermiculos putes, undè & *Cratula* minor appellatur. B.
Kleine donderbaart. G. *Kleine hauſz-wurtz*, *Kleine
donderbaar*. Gall. *Petite joubarbe*. A. *Trick-madam*.

VERMICULATUM, in plantis eſt, quod roſæ mo-
dò, quaſi purpuriflo, rutilat.

VERMIFORMIS PROCESSUS, eſt prominentia ce-
rebelli, ſic à figura dicta. B. *t Woormaps uitſtrekfel*.
Gall. *Appendices Vermiformes*. A. *Wormlike Proceſſes*.

VERMI-

VERMIFORMIS APPENDICULA, est canalis parvus crassitiæ instar vermis oblongi, qui hiat & accrevit Intestini Cæci fundo; substantia tunicarum est satis crassa; supra Colon se contorquet veluti vermis, & peritonæi membranæ annectitur, extremitate verò suâ Reni dextro; à mesenterio autem est liber, longitudinis est quatuor digitorum, latitudinis digiti unius, intus angustissimæ capacitatis, secernens copiosissimam lympham ex suis glandulis, quæ obliniendis fæcibus infervit; fortè quoque absorbet quicquid tenuis bonique chyli huc cum fæcibus devolutum est, qui lactea vasa præterivit nimis subito. Gall.

Appendice vermiculaire.

VERMIFUGA, à *Verme* & *Fuga*, idem quod *Anthelmintica*.

VERMIS CEREBRI, vide *Febris Ungarica*.

VERNACULUS MORBUS, idem quod *Endemius*.

VERNIX, quod & *Vernisium* & *Sandarache*, sive *Gummi Juniperinum* vocatur. Sed aliquando vocatur sic compositio quædam liquida, inferviens obducendæ crustæ aliis rebus ne corrumpantur; sic ex lacca, mastiche, Copal, Succino, simplicibus vel mixtis in alcohole vini, oleo Terebinthinæ, aut lini, coctis & solutis fit propriè *Vernix*. B. *Bernis*. G. *Vernisz*. Gall. *Vernis*. A. *Varnish*.

VERONICA, est planta, quæ habet caules exiguos, longos, nodosos, repentes, lanuginosos, rotundos: folia sibi invicem opposita, juxta caulis longitudinem nascuntur, Pruni foliis similia, villosa, in margine incisa, saporis amari & aeris: flores sunt monopetali, rotati multifidi, ex quorum calice fit fructus membranaceus, in duo loculamenta divisus, plurima semina exigua, rotunda, & nigricantia continens: radix est fibrosa, hinc indè in terra sparsa & repens; hæc planta crescit in locis petrosis & arenosis: quamvis alia sit herba quàm vulgaris *Betonica*, tamen à *Betonica* videtur descendere *Veronica*, mutato B. in V. & t in r quod lapsu temporis ut & ab eorum ignavis facile fit. B. *Err-en-ppg*. G. *Ehren-preisz*, grundheil. Gall. *Veronique*. A. *Luellin*, *Fluellin*.

VERRICULARIS TUNICA, idem quod *Amphiblestroides Tunica*.

VERRUCÆ, sunt species tuberculorum; Gr. *Ἀκροχορδονες*, *Acrochordones* dicuntur, eo quod si vertices horum

tuberculorum inspiciantur, similes sunt resectæ chordæ. *Celsus* hujus appellationis eam causam videtur attulisse, quod in fundo sint angustiores, in summo latiores; adeo ut pendere videantur, ideoque à plerisque verrucæ penfiles appelliantur. Dicuntur Porri, eo quod si inspiciantur summitates ipsorum, videntur æmulari brevia illa capillamenta porrorum. Est tuberculum durum, eminens, è cute erumpens, callosum, parvum, & in omnibus corporis partibus nascens, imprimis ubi inæqualis pressio & attritus fieri solet. B. *Gen wazatte / werte*. G. *Wartzen*. Gall. *Verruë*. A. A wart.

VERRUCARIA, dicitur *Heliotropium*, quia creditur ea verrucas abigi. Sic etiam vocatur *Tithymalli* species, cujus succo lacteo verrucæ decidunt. B. *Zonne-wende*. G. *Sonnen-wende*. Gall. *Tournefol*, *herbe aux verrues*. A. *Turn-sole*.

VERUMONTANUM, vide *Caput Gallinaginis*.

VERTEBRA, idem quod *Spondylus*.

VERTEX, est pars capitis inter fynciput & occiput media altissima omnium & gibbosa. Gr. *κορυφή*. B. *Op kruin*. G. *Der wirbel auf dem haupt*. Gall. *Le Sommet*. A. *The Tope of the Head*.

VERTICILLI, idem quod *Cotyledones*.

VERTICILLUM, in plantis florum vel foliorum ambitus, qui cauliculos aut ramulos herbarum coronat, existit; ab instrumenti muliebris similitudine dictum, quod fuso vertendi gratiâ solitum est adhiberi.

VERTIGO, vide *Scotomia*.

VESANIA, est furoris species vel delirium ex nimio amore.

VESICA, est pars membranacea cava, in qua liquor excernendus colligitur & continetur: ut *Vesica urinaria*, *Bilaria*, *Seminaria*. Gr. *κύστις*, *ὀυροδόχος κύστις*. B. *Gen blaas*. G. *Die blase*. Gall. *Vessie*. A. *A bladder*.

VESICA ÆNEA, est cucurbita magna cuprea, de stillationi plantarum inserviens.

VESICA BILARIA, est Vesicula ad figuram pyri accedens, sita in parte hepatis concava, parvo ovo gallinaceo ut plurimum similis; fundus, nobis erectis deorsum, collum verò fursum spectat, habetque quasi sphincterem peculiarem, incumbit vesicula Colo, illudque suo colore tin-

tingit; constat ex quatuor membranis: 1^o. communi: 2^o. vasculosa; 3^o. musculari, ex fibris rectis, obliquis & transversalibus 4^o. nervea, intus rugosa seu reticulata, humore unctuofo imbuta, in qua subinde minimæ glandulæ apparent, quæ fabrica ductibus biliariis communis esse videtur; exit in ductum qui cum poro biliario ad angulum acutum jungitur, & sic uniti faciunt ductum communem majorem prioribus; obliquè descendentem, qui ad angulos acutos appositus duodeno, penetrat exteriorem ejus tunicam, dein inter hanc & alteram descendens, mox perforata & hæc, inter secundam & tertiam longo itinere progressus, foramine rotundo in cavum intestini libere exit, idem quod *Folliculus fellis*.

VESICA DESTILLATORIA, est vas æneum sive ahenum cupreum, superius capitello cum tubo donatum, qui inseritur tubo serpentinis ductibus incurvato; infervit destillationibus plantarum aquosis, spirituosis, decoctis &c. *B. Een blaas*: per vesicam destillare, *Woz ren blaas distilleren*.

VESICA URINARIA, Gr. κβησις: est ea, quæ in viris posterius intestinum rectum habet: in feminis verò uterum, cujus vaginæ alligatur, semper extra abdomen in loco tutissimo à concursu ossium sacri, Ileon, Ischion, & Pubis formato, & mediante supra expansa peritonæi lamellâ, cui fundus vesicæ accretus, à contentis abdominis separato, hæret, qui pelvis dicitur: habet hæc vesica tres membranas, externa peritonæo ortum debet, hujus officium est vesicam investire: media membrana est muscularis, fibris longitudinalibus, & spiralis prædita, huic in toto corpore similis non reperitur, valdè explicabilis, & magnâ vi elasticâ prædita: intima membrana glandulosa est, valdèque sensibilis, si microscopii ope conspicitur, deteguntur infiniti exigui folliculi, rotundi, humore mucoso instar olei amygdalarum pleni; undè hæc membrana tam lubrica est, ut attritiones digitorum eludat; quo vesica contractior, & minus stimulat, eo dicti folliculi magis clauduntur, humorem mucosum colligunt, & ad usum reservant; quo verò magis dilatatur & stimulat, eo oscula folliculorum patentiora redduntur, & humor ille majori copiâ fluens vesicam ab irritante quocunque acri vel stimulante defendit: tandem ne urina continuò

LII 2

efflue-

efflueret ex vesica appositus est superiori cervici vesicæ sphincter. Accipit urinam ex renibus per ureteres, eamque per urethram, quæ in viris quam foeminis longior est, deponit. B. *De pis blaas*. G. Harnblase, die blase. Gall. *La Vessie*. A. The urine bladder.

VESICARIA, vocatur Alcea venera, ut & Alkekengi, quia ejus fructus & semen in vesiculis continetur: vel quoniam vesicæ & calculis prodest.

VESICATORIA, sunt medicamenta, quæ externè cuti applicata, in locum determinatum tumorem quendam ex liquido ibi ante non hærente conciliant, illud liquidum nempe eo hæc vi derivando, ut per illud ultimum vasculum nimis distentum rumpatur, adeoque in locum fracturæ liquidum exeat, communique cavitate colligatur; Veluti fit à Cantharidibus. Vocantur quoque *Attrahentia*, *Derivantia*. Gr. *Επισπαστικά*. B. *Blaintrekkende Dingen* / *spaanse bliegpleister*. G. Ein pflaster von spanischen fliegen; blatter machende mittel. Gall. *Vesicatories*. A. Vesicatorie.

VESICULÆ ADIPOSÆ, vide *Sacculi Adiposi*.

VESICULA FELLIS, idem quod *Folliculus Fellis*.

VESICULÆ SEMINALES, sunt receptacula quædam, seu intestinula cæca in gyros, cryptas, recessus, complicata, quæ collo vesicæ à parte posteriori neantur per membranas; solummodò in viris reperiuntur, nunquam in foeminino sexu; sedem habent inter vesicam urinariam & intestinum rectum, duæ sunt & constant ex membrana satis tenui, & avium minorum intestinorum instar variis modis contortæ sunt, nisi quod hinc inde varicum adinstar mirum in modum dilatata & internâ cavitate magis contractæ conspiciantur, in has desinit vas ejaculatorium sensim latius & sinuosum, rursus angustius, ubi incurvatum ingreditur ferè recto itinere in hæc intestinula versùs horum fundum capacissimum: quæque vesicula prædita est alio canale emissorio cum priori ad angulos acutos juncto, qui bini emissorii in urethra ad angulum obtusum junguntur, & in unum canalem emissorium in urethram patentem desinunt, qui medius & unus, inter alios binos longè minores, & altiores, ab utroque ejus latere appositos, locatur; ut ita per tria distincta ostacula seminalis humor huc expellatur: interimque ambæ
hæ

hæ vesiculæ membrana musculosa colligatæ sunt, & semen asservant, & tempore orgasmi venerei, excerpunt. B. **Zaad-blaasjes.** G. Saamen-blæslein. Gall. *Vesicules Seminales.* A. The Seed Vessels.

VESPERTILIONUM ALÆ, sunt ligamenta duo lata & membranosa, utrinque unum, quibus uteri fundus ossibus Ilii laxè connectitur: *Aretæus* Vespertilionum alis assimilat. B. **De vleermuis gelyke banden.** G. Die flader mausz gleiche nasen bänder, die beide seitlein zu unterst an der nasen. Gall. *Ailes de Chauve souris.* A. Bats-wings.

VESTIBULUM, in aure dicitur pars media inter labyrinthum & inter cochleam; est verò cavitas ossea, superficie inæqualis; ejus pars anterior obducitur membrana fenestræ ovalis, opposita pars spectat membranam Tympani, in eo hiant novem foramina 1. fenestra ovalis 2. duo foramina nervorum. 3. quinque foramina canalium trium semicircularium, 4. superior pars cochleæ à parte facièi huc aperitur. B. **Het portaal van 't doolhof.** Gall. *Le Vestibule.*

VETERINARIA MEDICINA; est ea ars quæ de Medicatione circa jumenta & pecudæ agit, vulgò *Mulo-medicina.*

VETERNUS, vide *Lethargus.*

VETONICA, *Vettonica, Vettonicum*: est Betonica, sic ab inventoribus Vetonibus, Hispaniæ populis, nominata est. Gr. *Κισσός*, idque à varietate & copia remediorum dicta est. Vide *Betonica.*

VIBEX, vide *Enchymoma.*

VIBRATIO, est agitatio & motio corporis & membrorum involuntaria, ut conquescere non liceat, etiam si strenuè renitatis. B. **Schuddingen.** G. Das erschuettern, schwingen, wackeln. Gall. *Branlement, Agitation; secousse.* A. Shaking, Quaking.

VIBRISSÆ, dicuntur pili, qui è naribus excrevunt. B. **De neus-haaren.** G. Die nasen-hærlein. Gall. *Le Poil des Narines.* A. The haire in the nose.

VIBURNUM, est arbuscula, cujus rami longi, digitum crassi, valdè flexilès, corticem albescens habentes; folia ad Alnum vel potiùs sorbum Alpinam accedunt, lata, sublonga, crassiuscula, in ambitu crenata, hirsuta, & pulvisculo albo, maximè infernâ parte, quæ ob id etiam

magis candicat, conspersa, gustu adstringente: flos est monopetalus, rotatus, quinquesidus, umbellæ in formam digestus, staminibus quinque præditus: ovarium in ora superiore coronatum caliculo quinquesido, instructum tubâ erectâ veluti triglobosâ, abit in fructum seu baccam mollem, succi plenam, unico semine osseò, compresso, striato, fatam; hæc arbuscula crescit in locis incultis, saxosis, & montibus: à *Viendo*, id est, *Ligando*, dictum, quo rustici utuntur ad colligendos fasciculos. Vulgo *Viorne*.

VICIA, est planta, quæ caules habet angulosos, villosos, excavatos: folia oblonga, angusta, villosa, bina, quasi conjugata, costæ innascentia, in claviculas abeuntia: flores sunt leguminosi, purpurei aut cærulei: flori succedit siliqua villosa, facta seminibus subrotundis, aut angulatis, nigris: fortè & secundum veri similitudinem à *Gr. Βικια* vel *Βικιο* nomen habet. Dicitur videtur à vinciendo, quòd item ut vitis capreolos habeat, quibus fursum versus serpit, vel quòd inter frumenta vitium sit. *B. Wit sen / Wicken. G. Wicken. Gall. Vesse. A. Vetch.*

VICTORIALIS, dicitur *gladiolus*, ut & *allium montanum*. *B. Victori-wortel / Das-look / veld-look. G. Sieg-wurtz. Gall. Ail Serpentin. A. Victory root, wild & broad garlick.*

VICTORIOLA, vide *Laurus Alexandrina*.

VICTUS RATIO, est modus vivendi, quo sanitas per convenientia alimenta, quibus in humano usu vulgò utimur, conservatur & morbus propellitur: consistit in recto usu rerum necessariorum, estque in Morbis triplex, Crassa, Mediocris, Tenuis: item est tenuis simpliciter, tenuior & tenuissima, vide *Dieta*.

VIGILIA, est spirituum animalium in cerebro & per nervos facilis agitatio, quâ per organa sensuum nostrorum motus objectorum sensorio communi, facili negotio, offeruntur. Si nimis hi spiritus agitantur, vigiliam pervicacem inducunt. *B. Waken. G. Das wachen. Gall. Veille. A. Watching.*

VIGILIA NIMIA, idem quod *Agrypnia*.

VIGOR MORBI, vide *Acme*.

VILTRUM, idem quod *Filtrum*.

VINACEI, grana sunt acinorum, *Γιγαθη* *Gr. nominan-*

nantur, quæ pressis uvis cum folliculo abjiciuntur.

VINCA PERVINCA, vide *Clematis Daphnoides*.

VINCE TOXICUM, est Hirundinaria, seu Asclepias: quidam dici putant *Νικητοξικόν*, quòd illi adversus venena insignis vis insit. Derivatur à *Vincere* vel *νικᾶν* quòd idem est, & *τοξικόν* venenum. Vide *Hirundinaria*.

VINUM COS, est vinum Colore, odore & sapore pol- lens; Gall. *Vin Theologal*. Anglorum Schola Salernitana nitorem addit hoc versiculo:

Vina probantur, odore, sapore, nitore, colore.

VINUM HIPPOCRATICUM, est cui saccharum & aromata infusa fuerint, quæ post per manicam Hippocra- tis colantur. B. *Hippocras-wyn / speterp-wyn*. G. Hippocras. Gall. *Hypocras*; *Vin d'Hippocrate*. A. Wine of Hipocrates.

VINUM MEDICATUM, est vinum, cui medica- menta infusa sunt in usum ægotantium. Præsertim quan- do cum musto ad fermentandum reponuntur. B. *Genees- wyn*. G. Kräuter wein. Gall. *Vin Medicinal*.

VIOLA, est planta, cujus folia ex radice erumpentia, sunt obrotunda, ampla, in margine incisa, viridia, cauli- bus longis adhærentia: flos est pentapetalus, anomalus papilionacei floris æmulus, hujus enim duo petala supe- riora vexillum, duo lateralia alas, inferius verò, quod in caudam definit, carinam quodammodò representant, co- loris purpurei aut cærulei, odoris suavis & grati: post florem apparet capsula, per maturitatem in tres partes di- visa, continens semina exigua, obrotunda, albescentia: radix est fibrosa: putatur dici ab Ion, quòd Nymphæ quæ- dam Ionæ, florem illum Jovi primum dederit muneri: sed alii, quòd cum Io in vaccam à Jove conversa esset, ter- ra florem illum pabulo bovis ejus fuderit. Latini quoque detrita. t. litera, violam quasi vitulam imitatione Gr. videri possunt appellasse: alii dici volunt *ἀπὸ τοῦ ἰσίου*, quoniam prius cæteris floribus veris tempore proveniat. Hinc ejus folia *Violaria* vocantur. B. *Diote*. G. *Viole*. Gall. *Violette*. A. Violet.

VIOLA MATRONALIS, vide *Matronalis Flos*.

VIORNA, seu vitis alba, sed Fuchio vitis nigra: vi- detur corrupta vox à *Viburno*: fortè sic dicta quòd prop-

ter flexibilitatem, clematis in modum, omnes adstantes plantas circumligat, vinciatque.

VIPERINA, vide *Ecbium*

VIRGA PASTORIS, vide *Dipsacus*.

VIRGA, vide *Penis*.

VIRGA, in vegetabilibus est, quæ ex radicibus, aut caudicis lateribus exit; à nonnullis virgæ appellatæ sunt foboles.

VIRGA AUREA, & solidago saracenicæ, est planta, quæ habet caules rectos, rotundos, striatos, firmos, & medullâ albâ repletos: folia sunt oblonga, acuta, in margine incisa: flos est radiatus, caulium suprema fastigia floribus abundant, qui quasi in spicas colliguntur, quæ rursus in adunatam quasi virgam conjici solent; sunt flores coloris flavi aurei, calice tubiformi & multifido comprehensi: his succedunt semina pappi instructa: radix fibrosa, saporis aromatici. B. *Weidens wondkruid / gulden roede*. G. Heidnisch wundkraut. Gall. *Verge Dorée*. A. Consolide Sarasine, Golden Rod, Saracens Confound. A. Sort of Red Comfrey.

VIRGINALE CLAUSTRUM, vide *Hymen*.

VIRIDE ÆRIS, vide *Ærugo*.

VIRGINEUS MORBUS, vide *Chlorosis*.

VIRGULTUM, furculus is est, qui terræ committitur, ut in arborem insurgat.

VIROSUS, est, in quo *Virus* sive *Venenum*; sæpè etiam pro teterrimo & graveolente sapore aut odore sumitur.

VIRUS, est humor fluens, & accipitur quoque pro *semine*: *venenum* etiam significat, nec non *ichores* ex ulceribus manantes.

VISCARIA, est floris Amerii species, quæ & *Muscipula* vocatur, muscas ob foliorum viscositatem, irretiens.

VISCERA, sunt organa, in cavitatibus majoribus contenta, quæ elaborant aliquem humorem in usum publicum & toti corpori inservientem; sic ventriculus & Intestina elaborant cibos nutrituros universum corpus, sic Cor compingit, comminuit, movet sanguinem, undè postea omnes liquores fiunt & secernuntur &c. vocantur item *Extra*, *Interranea*. Gr. *Σπλάγγνα*, *Ἔγκαια*, *Ἐγκοιλία*. B. *Ingewanden*. G. Das eingeweide. Gall. *Entrailles*. A. Bowells, Entrailles.

VICUM, vel **VISCUS**, est frutex peculiaris in arborum quarundam ramis enatus, semper virens : uti est viscus quercinus, dicitur etiam lignum sanctæ Crucis ; species est fruticis, quæ ad altitudinem duorum circiter pedum crescit, caules habet ut plurimum digiti crassitie, duros, lignosos, compactos, graves, extus coloris fusci, rubri, intus albi, flavescentis : plurimos germinat ramos lignosos, flexiles, intricatos, cortice viridi obteptos : folia sunt bina opposita, oblonga, crassa, dura, Buxi foliis fatis similia, sed aliquantulum longiora, venosa, coloris viridis flavescentis : flos est monopetalus, pelvisformis, quadrifidus, verrucis conspersus, tanquam apicibus pulverem effundentibus : ovarium alio à flore loco natum, tenerum, quatuor foliolis succinctum, fit bacca subrotunda, glutine plena, mollis, alba, splendens, facta semine plano & cordiformi, per totam hyemen virescens hæc planta. Mira de hujus visci generatione narrantur : quidam cum Theophrasto & Plinio credunt, quod tantummodo nascatur ex semine baccharum per alvos turdorum palumbarumque, & aliarum avium, postquam acinorum pulpam concoxerunt, reddito, undè & cum Plauto dicunt de Turdo, quod ipsi sibi avis mortem creat, & Turdus exitium sibi cæcet, ob gluten, quod ex eo fit, quo postea aves capiuntur : huic sententiæ autem uterque Bauhinus & Scalliger se opponunt acriter, qui viscum ex arboribus, quasi cornua ex ossibus animalium educi persuadere volunt : sed R. J. Camerarius in Eph. Nat. Cur. demonstravit, baccas visci deferri posse ad ramos arborum, tam delapsu raptuque ventorum, quam ab avibus non solum devoratas, & redditas per alvum, sed rostro delatas ; nec sphaerica sua figura à ramulis rotundis tam facile decidere, quam ruptas vel spontè vel ab avibus, suo glutine adherere : adhæret viscus non tantum quercui, sed & aliis arboribus, abieti, tiliæ pyro, pomo, corylo &c. Gr. ἰξος & ἰξία. B. ~~Marentakken~~. G. Mistell. Gall. *Guy*. A. Miffel or Miffeltoe.

VISUS, est sensus, quo ex materiæ lucis in retinam sani oculi impingentis motu, lumen & colores ab anima percipiuntur. Gr. ὄψις. B. *Gezigt*. G. Gesicht. Gall. *Vue*. A. Seeing, Sight.

VITA, in animali perfecto, est præside ac movente

anima, continuus fluxus ac refluxus, plus minusve sensibilis, aëris, sanguinis, & spirituum animalium, per organa & ex organis vitalibus, satis probè constitutis, & mutuo atque alternè plus minusve sensibilibiter agitantibus: in animali verò nondùm perfectò vita non requirit aëris actionem in pulmones respiratoriam, quare in hoc erit vita modò circulatio sanguinis per viscera vitalia, & motus spirituum Cerebelloforum per nervos à Cerebello oriundos: de his lege *Lancisium* de mortibus subitaneis. Gr. βίωσις, ζωὴ. B. *Leben*. G. *Leben*. Gall. *La Vie*. A. *Life*.

VITALIA, idem quod *Cardiaca*.

VITALIS FACULTAS, est actio in corpore excitata, quæ mediante homo vivit, quæque peragitur ipso vel infcío, vel involuntariè; qualis est motus Cordis, Arteriarum, respiratio; quæque dependet maximè à Cerebello, & nervis ab eo oriundis, vel in eo terminatis.

VITALIS INDICATIO, est cognitio conditionis vicerum & virium vitalium, quæ in homine, cui medicinam facit medicus, nunc præsens est, simul cum scientia remediòrum, quæ vel augendis, minuendis, vel conferendis, aut restituendis viribus vitalibus conducunt pro scopo præsentis requisiti; habetur autem cognitio illius conditionis ex pulsu perspecto, & respiratione observata. B. *Det leevens inzicht*.

VITÆALIS, vide *Helxine Cispampelos*.

VITELLINA BILIS, vide *Bilis*.

VITEX, est *Agnus Castus*; est arbuscula, quæ habet ramos longos, flexiles, fractu difficiles, cortice cinereo tectos: folia sunt longa, angusta, acuta, lanuginosa; flores sunt monopetali, tubulosi, in spicas congesti: his succedit fructus sphaericus, in quatuor loculamenta divisus, continens semina obrotunda, grisea, Coriandrinis ferè paria magnitudine, coloris grysei, saporis acris aromatici. Gr. ἄγριος, id est, *Castus*: item ἄβυσσος vimen, propter invictam ferè ramorum exilitatem, undè fortè nomen viticis, à vico. Vide *Agnus Castus*.

VITICELLA, vide *Bryonia*.

VITICULÆ, non palmites aut sarmenta sunt, sed flagella, quæ vitis modò repentina longè latèque vagantur, ac vicinos frutices nacta sic intricant eos, ut iis perinde quasi pedamentis abutantur: vel scandentia suis irretiunt
cia-

claviculis, quibus quasi digitis adhærent, quales in nasturtio indico, cucurbitis & plerisque aliis inveniuntur.

VITILIGO, vitiliginis tres species sunt. Gr. Ἀλφῶ, ubi color est albus, sere subasper, & non continuus, ut quædam quasi guttæ dispersæ esse videantur. Interdum etiam latius, & cum quibusdam intermissionibus serpit. Μελας colore ab hoc differt, quia niger est, & umbræ similis. Cætera eadem sunt. Λευκὴ habet quiddam simile Alphi, sed magis albida est, & altius descendit, in eaque albi pili sunt, & lanugini similes. Omnia hæc serpunt, sed in aliis celerius, in aliis tardius. Vitiligo voluit dici vel è vitio, vel à vitulo, Festo teste. B. Witte ruidigheit. G. Weiße raudigkeit. Gall. Gratelle blanche. A. White leprosy.

VITIS, est Arbuscula, quæ habet caulem tortuosum, obductum cortice fisso, rubicundo; framenta plurima longa veluti brachia dimittentem, quibus vicinas arbores & pedamenta apprehendit: folia sunt ampla, variè laciniata, ut ficus, alia majora profundius incisa, quandoque ad pediculum usque in lacinias acutas divisa; alia tenuiora, alia crassiora, alia viridia, alia rubentia, alia maculata, alia ad tactum duriora, alia molliora, alia lævia, alia tuberculata: flos est rosaceus, pentapetalus, staminibus quinque præditus: ovarium in fundo floris natum, tuba brevî, pilosâ, instructum, fit bacca mollis, pulposa, succulenta, rubra, aut alba, seminibus plurimis, plerumque quatuor, facta: fructus & flores in racemos congeruntur: à vinciendo, quod arbores &c. claviculis vinciat: vel quod invitetur ad uvas pariendas: vel dicitur à vino ferendo. Gr. Ἀμπελῶ, ab ἄμπε Una, & πηλὸς Jon. pro αἶνῶ Vinum, hinc Οἶνοφῶρ Vinum Gerens: ab αἶνῶ vinum, & φῆρω fero. B. Wpngaard / dzuivc-boom. G. Weinstock, wein reben. Gall. Vigne. A. Wine, vel grape bearing, veine tree.

VITIS IDÆA est Arbuscula, quæ habet ramos tenues, cortice viridi obductos: folia sunt oblonga, ampla, in margine leviter incisa, saporis adstringentis, flores monopetali, campaniformes, globofo ovario innati, coloris albi, subrubicundi: flori succedit fructus mollis, seu bacca umbilicalis succo plena, juniperino sere similis, per maturitatem violacea potius, quam nigra, sapore grato & acido

acido primulum degustata, quæ tamen paulò post aliquid nauseabundi in ore relinquit, purpureo violacea fatisque pertinaci tinctura, cui grana immerguntur multa, parva, albescentia vel rubentia: radix lignosa, tenuis, repens. B. *Myrtil.* G. Heidelberg, standelbeer, bickbeer oder bickelbeer. Gall. *Airelle, ou Myrtille.* A. Shrub like Myrtle-tree.

VITIS ALBA, seu VITALBA, contractâ voce, dicitur non modò quòd Vitem sativam foliis utriculifque referat, verùm etiam, quòd fructum in exiguæ uvæ similitudinem, acinis licet raris confirmatum producat. Vide *Bryonia.*

VITIS NIGRA, Gr. Ἀμπέλιος μέλαινα, nigra dicitur vitis à radice nigra, & quòd vitis similitudinem obtineat.

VITREA TABULA, vide *Diploë.*

VITREUS HUMOR, vide *Humores Oculi.*

VITRIOLUM, est sal minerale metallis proximùm, ac præcipuè cupro &c. varia sunt ejus genera pro indole mineræ, quam in se continent, differentia; præcipua autem, quorum hoc tempore est existimatio, sunt primo *Ceruleum*, Sapphyri instar, compactum, ut saccharum candidum, tactu siccum, *Hungaricum* vocant, vel *Cyprium*, aut *Galicum* ex agro Lugdunensi; Secundo *Subviride*, herbacei coloris, magis granulatum, grumofumque instar salis communis, paulum unctuosum, manuique tangentis adhærens, quale *Gastariense*, *Suecicum* &c. Tertio *Album*, in formam parvulorum panum effictum, tactu siccum. *Eduardus Brouw*, etiam de *Rubro* mentionem facit. *Ceruleum* & *Album*, de cupro participat, *Viride* autem de ferro. Vitriola sunt vel nativa sive fossilia; vel artificialia, sive factitia: nativa duplicia reperiuntur, alia ex ferro, quæ colore viridi præstant, ex ære alia, quæ cærulea plerùmque amænitate commendantur: cætera metalla vix soluta in fodinis apparent, quia illorum solventia, nitri acida, vel marini salis spiritus haud reperiuntur in fodinis; undè Auri, Argenti vivi, plumbi, stanni, succi soluti vel concreti nunquam ferè inveniuntur, utique non multa. Sed tamen metallica plumbi levi acido solvi posse, ut constat, ita simul difficillimè in cristallos cogi posse, ars Chemica docet, sed statim ferè in pulverem cerullæ, excusso iterùm acido, verti; id & de stanno ita verùm.

Om

Omne ergo fossile vitriolum, quod erutum hactenus, ex solo ferro aut ære habetur: tamen ramenta fortè vel pulveres aliorum metallorum soluto vitriolo, inter concrefcendum immifceri poffe nihil vetat; fed eodem folvente foluta alia metalla, iis intimè nupta effe, necdum conftat: folvens Martis & Veneris idem acidum, igne violento indè separandum titulo fpiritus aut olei vitrioli; quod ipfum ex alumine exprimitur arte, aut de fulphuris accenfi fumo colligitur; imò vitriola & fulphura eadem matrice concipiuntur, foveantur, eduntur, lapide fcilicet Pyrite dicto effoffo, aëri exposito, fulphuri abundanti liberato, contufo, in aqua foluto ad bacillos ligneos cryftallifato; aut etiam ex Mify veterum naturali folutione & cryftallifatione ilicò producitur: undè vitriolum effe quintuplex. 1. Viride ex solo ferro & fpiritu fulphuris, medicatis viribus laudatum, atramento optimum. 2. Cærulefcens, ferro plurimo, pauciori cupro, per fpiritu fulphuris foluto, conftans; cujus folutio aqua facta lamellas ferri immiffas rubro æris colore tingit, fic parùm admiffi æris demonftrans. 3. Vitriolum album videtur parùm differre à vero viridi, fortè paulò majori calori originem debens, ut in factitio apparet: namque omni cæterum dote idem omnino exhibet. 4. Chalcites, verum Chalcanthum, vel vitriolum rubrum, quodque fimillimum viridi, in eadem refolvendum; fortè & aliquid admiffi æris capiens: inprimis ferro & acido fulphuris compositum videtur. Cyprium vel Hungaricum, cæruleum penitus; solo cupro fit, & eodem acido fulphuris liquore. Factitia fiunt, quoties fales folventes, acidi inprimis, difciperunt metalla in ramenta minima, atque iisdem arctè adhærefcentia, concrefcunt unà in glebulas, in aqua dilui aptas integrè, fine ulla face omnino, quamdiu nimirum hanc vitrioli veram formam obtinent: talia igitur numerantur auri, argenti, plumbi, mercurii, martis, veneris, ftanni vitriola, quamdiu acido folvente idoneâ parte aquæ, metalli particulis, ita certâ proportionè adunatis conftant, ut maneant perfpicua, & liquida, cryftalli aut vitri inftar. Quo autem uberior copia acidi folventis metallo in vitriolum coacto affunditur, eo femper facilius illud in aqua deindè dilui poterit: quando autem aqua calore leni difflatur ex vitriolo, ut jam opacæ evadant glebulæ, tum folent ilicò dif-

po-

poni partes metallicæ ita , ut dein in aqua adeò facîle dif-
fólvi nequeant , quàm quidem prius : imò verò fi conti-
nuatur hæc cristallorum exsiccatio , tum tandem materies
evadit penitus dissolvi impos ; licet interim multum acidi
solventis retinuerint in se : igitur omnibus nativis vitrio-
lis ferrum & æs , basin dat , acidus sulphuris succus sol-
vens præbet , aqua verò diluens acidum , glebulasque me-
talli ordinans , figuram dat & perspicuitatem : undè pro
varia proportione horum trium omnis diversitas in his
intelligi videtur. Gr. *χάλκωνος*. Arab. *Cancantum*, *Calcant*,
Alcalcadis. B. *Vitriool* / *Kopperoob*. G. *Vitriol*, *Kupf-*
ferroth, *kupfferwasser*. Gall. *Vitriol*. Vitriolum nomen ac-
cepisse videtur à vitro , quia vitrum aliquatenus , modò
purum fuerit , refert.

VITTA, dicitur pars tunicæ Amnios , quæ capiti infan-
tis , cum in lucem prodeat , adhæret , atque hoc locum
habet in sexu femino , verum in masculis *Galea* appella-
tur. Vide *Galea*.

ULCERATIO, vide *Exulceratio*.

ULCUS, est solutio continui , à materia erodente or-
tum ducens , in mollibus corporis partibus , cum imminu-
ta magnitudine : differt igitur à vulnere , quòd ibi sit so-
lutio recens & cruenta , hic verò plerumque purulenta
aut ichorosa , ibi sit causa solvens illicò , & externa , scin-
dens ; hic autem causa lentius solvat , interna , & erodens
invenitur , vulnus igitur antiquum & purulentum , erit
ulcus. Gr. *ἔλκος*. B. *Feu zwerlinge*. G. *Ein geschwuer*,
eiterstock, *eiterbeule*. Gall. *Ulcere*. A. *Botch*, *Sore ulcer*.

ULMARIA, est planta , quæ habet caulem tres pedes
circiter altum , rectum , angulosum , ramosum , excava-
tum , coloris rubicundi , purpurascens : folia oblonga,
in margine incisa , rugosa & superius viridia instar Ulmi,
inferius alba : flores sunt parvi , rosacei , pentapetali , in
racemos congesti , odoris grati ; pistillum floris sit fructus,
ex plurimis vaginulis membranaceis intortis , & in capitu-
lum congestis compositus , semineque factus ut plurimum
singulari & exiguo : radix digiti crassitie est , odora , ex-
tus nigra , rubro-fusca intus , plurimis fibris rubris instru-
ta : crescit locis udis juxta flumina & similia loca : sic
vocatur ob ulmi foliorum similitudinem : alias *Regina* vo-
catur *Prati*, idque quia ob folia explicata , ut & flosculos
ni-

nitidos caput inter prata extollit. B. *Keinette / geitenbaart*. G. Geis-bart. Gall. *Reine des prez*. A. Mede-wurte, Mede-sweete, Meadow-sweet.

ULMUS, est Arbor valdè procera, valdè ramosa, cujus truncus est crassus, cortice fissò, aspero, flexili, obductus, extùs coloris cinerei, intùs albidì; lignum durum, flavum: folia sunt satis ampla, rugosa, venosa, oblonga, in margine incisa, acuta: flos est monopetalus, campaniformis, staminibus instructus: pistillum in centro floris sit fructus membranaceus seu foliaceus veluti cordiformis, in cujus meditullio capsula pyriformis posita est; membranacea pariter, semine feta ejusdem formæ. Gr. *πτελίω*. Ejus semen *Samera* vocatur. Vermiculi crescentes in seminum folliculis *κίττες* dicuntur; Lat. quandoque *Culiones*, & *Culices*, ast quia culices ex aquis originem habent, ut Ephemera, non credo posse dici culices, sed muscæ erunt. Putatur dici, quia si viminibus salicis aut ulmi ligaveris, increscens vitis se ipsam præcidit. Quidam dici putant ab uligine, quia circa uliginosa loca crescit. Vel ab ἄλη materia, quia fabris lignariis materiem præbet. B. *Elm-boom / ypen-boom*. G. Almen, ilm, lind-bast, rust-baum, Iffen-holz. Gall. *Orme, ormeau*. A. Elm-tree.

ULNA, *Focile Majus*. Gr. *πυλὸς, προπύχιοι*, est os inter brachium & carpum, parte superiori cum humero per *γίγγλυμον* articulatur: ideo habet ibidem processus & sinus. Processus sunt duo oblongi, & quasi triangulares, asperi, ut ligamenta articulum valdè ambient. Dicuntur *κορῶναι* id est rostra seu glandes. Anterior & superior minor, humeri sinum subit: posterior crassior & amplior in obtusum angulum desinit, & humeri sinum posteriorem subit. Vocat *Galenus* ὁ *ἀλεξανδρῶν* *Hippocrates* ἡ *γυῶνα*, Latini *Gibberum*, in medio horum est magnus sinus seu cavitas instar semicirculi, undè dicitur *Σιγμοειδὴς*, habet adhuc alium sinum lævum externum, lateralem pro radii capite. Parte inferiore articulatur cum carpo, tum per mediam cartilagineam, tum per processum acutum, ideoque styloidem dictum: undè ligamentum oritur, cubitum carpi articulo firmans. B. *De groote elle-ppp*. G. Ellen bein, elle, das fordertheil am arm. Gall. *POs du Coude*. A. The el bow.

ULNARIS MUSCULUS, vide *Cubitus*.

ULO-

ULOMELLA, est totius membri integritas, ex ὄλοσ integer, & μέλος membrum.

ULVA, est herbae palustris species: dicitur fortè ab uliginosis, seu aquosis locis, in quibus reperitur. B. *Écymos* / Witt. G. Wasser-mosz. Gall. *Feuille de mer*. A. Sea grass, Sedge.

UMBELLA, est floris, feminisve pedamentum, in plures digestum longiores pediculos, qui simul ex fastigio eodem orti, in latius continuo radiantur, singulique vel florem, vel semen sustinent, in orbem circumactum. Graeci hunc floris habitum *οξυδιον*, Latini verò, quoniam umbellae, quae mulieres vultum vindicant à sole, & aestum arcunt, circinatam effigiem gerit, umbellam dixerunt.

UMBILICALIS FUNICULUS, continet praeter Urachum, tria notabilia vasa sanguinea, duas scilicet arterias, atque unam venam, cujus diameter ad minimum unius cujusque arteriae duplum est, insuper corpore spongioso, quod ipsis tutum transitum praebet, componitur: hoc corpus spongiosum, subcartilagineum satis mobile & non facile comprimendum, secundum plurimos anatomicos, duplici membranâ constat, externa, quae à panniculo adiposo, interna, quae à peritonæo ortum ducit; secundum alios verò ab epidermide, cute, & panniculo adiposo: sed D. *Roubault* illum unicâ solummodò membranâ tenui succinctum esse invenit, sub qua infinitarum cellularum compages se prodit, in quibus humor pellucidus, viscosus, quem *Wartbon* gelatinam nominavit, magna copia reperitur; quo continuo affluente, hujus funiculi flexibilitas, quae factis motui obsequi debet, conservatur: in hujus funiculi umbilicalis longitudine, quae non semper eadem est, conspiciuntur aliquot quasi varices sive vesiculae sanguine plenae, nodorum similitudinem habentes; ex quorum copia, inquit *Harvæus*, *obstetrices de futura sobolis numero divinare solent, & si nulli ejusmodi nodi adsuerint, steriles in posterum fore pronuntiant puerperas: ex eorundem quoque ab invicem distantia de puerperiorum intervallo; & ex colorum varietate de sexus discrimine aniliter hariolantur: Natura eos non paravit, ut hâc arte caveret, ne sanguis in fœtum confertim ressuat, ut vult *Harvæus*: verùm obstetrix, dum funiculum umbilicalemprehendit, eumque tanquam filum Ariadneum*

riadnæum ad placentam usque sequitur, ut tuto eam ab utero separare possit, variis eum in locis comprimit, eoque exprimit sanguinem è locis compressis, cogitque in minus compressa cedere quæ indè intumescunt: quâpropter similes vesiculæ in arteriis umbilicalibus quoque inveniuntur, sed minores; poterunt simili modo oriri à vasorum umbilicalium contorfione: sic autem produci apparet, si vasa umbilicalia aquâ, aliove idoneo liquore impleantur; statim enim ita evanescent, ut æquè inani opera nodos in his vasis, quàm in scirpo, quæri possunt: hujus funiculi crassities circum circa digitalis est, aliquando tamen tenuior, vel crassior. Vid. Funiculus Umbilicalis; & vasa Umbilicalia.

UMBILICUS, Umbo, ὀμφαλῶς, Ἰζα γαστρός *Aristoteli*, est umbo in medio abdominis situs, cui in fœtu intestinulum umbilicale conjungebatur, quod post partum abscinditur. B. **De navel.** G. Der navel. Gall. *Le Nombril.* A. The navel.

UMBILICUS MARINUS, est testaceum quiddam, planum, ab una parte rubrum, ab altera fuscum: habentur majora & minora. B. **See-navel.** G. Meerbonen. Gall. *Nombril Marin.* A. Sea-navel.

UMBILICUS, id in pomis est, quod in iis medium vel prominet, vel conditur.

UMBILICUS TERRÆ, vide *Cyclamen.*

UMBILICUS VENERIS, & cætera herbæ, quæ umbilici nomen ferunt, dicuntur sic à foliorum similitudine cum umbilico humano.

UNCIA, est duodecima pars libræ medicinalis; continet uncia drachmas octo. Gr. ὀνκία. B. **En once / twee lood.** G. Ein untze, zwey loth. Gall. *Once.* A. Ounce.

UNCUS, idem quod *Hamus & Hamulus.*

UNDEMIÀ, idem quod *Oedema.*

UNEDO, putatur esse *Mespilus*; quidam tamen illud nomen *Arbuto* attribuunt. Gr. Ἐπιμυδῖς, quæ etiam ab *Italîs* rusticis vocatur *Unedo*, estque quasi *Malus Sylvestris*. Indè nomen habens quod plures edi non possunt.

UNGARICUS MORBUS, sive HUNGARICUS, est species febris Epidemicæ malignæ, plerumque cum nimio capitis dolore, delirio, aut angina periculosissima invadens, aliquando cum petechiis, sive maculis pulicaribus.

M m m

UN-

UNGUENTUM, ab UNGUERE, est Medicamentum externum, quod consistentiam linimento paulo crassiorcm habet, vocatur etiam *Unguen* Plin. Gr. ἄλειμα & ἄλειμας. B. Zalf. G. Salbe. Gall. *Onguent*. A. Ointment.

UNGUICULI, idem quod *Alabastri*.

UNGUIS, Gr. ὄνυξ, est pars corporis animalis flexilis, alba, dura, digitos ab externis injuriis defendens, & quodammodo exornans, eorum extremitati dorsali imposita; radix ejus ligamento cuidam jungitur, & ob vicinos adfictosque ei tendines, sensilis est. Constitui videtur, ex collectione minimarum fistularum, dense sibi invicem adherentium & in longitudinem excurrentium. Ubi incipiunt, inveniuntur quaedam fibræ nervosæ in modum papillarum elongatarum, quarum elongatæ partes ad unguem usque conspiciuntur. Si autem vi abrumpantur, foramina diversa relinquuntur. Ita ut cornea unguium substantia retis figuram obtineat. Hisce accedit corpus papillosum ungui subiectum, unà cum suis vasis excretoriis. Apices unguium sunt, qui ultra carnem exferuntur, ἄκρονυχίου sive Extremitates; partes quæ præciduntur, *Segmenta unguium* dicuntur; partes sub ungue, Κεφαλαία, pars alba & semilunaris radici proxima, Ἄνατολή, sive exortus, & Ἄρημα ab albedine, ipsa initia eorum cuti adnata, ῥίζωνυχίου, unguium radices vocantur; latera ῥᾶγες καὶ Κορυφαί, rima & vertices; anguli, Γοίαι, maculæ albæ, Νεφέλια, nubeculæ & cicatrices albæ. B. *Nagelen*. *Unguis* etiam dicitur *Pterygium*, oculi quoddam vitium, vide *Pterygium*. B. *De nagel*. G. Ein nagel. Gall. *Ongle*. A. A Nail.

UNGUIS ODORATUS, vide *Blatta Byzantia*.

UNGUES, in rosæ & foliatis floribus intellexerunt Veteres imas suorum foliorum partes, quibus in capite suo coherent, decoloresque dependent, vel unguis infima pars foliorum rosæ alba appellatur.

UNGULA, ὄνυξ *Hippocr.* est uncinus seu Hamus educendo mortuo fœtui comparatus. Embryorectes *Tertuliano*, dicitur lib. de Anima, nisi placeat eo loco reponere ex *Galeno* Ἐμβρυολάτης, sic enim ille nominat, aut Ἐμβρυολάτης quâ voce *Hippocrates* utitur, à quo idem instrumentum etiam Ἐλκυστήρ, item Πίστρον, lib. de mulieribus, & Ἰχθύν dicitur. Gall. *Un Crochet*.

UNGULA CABALLINA, est Tussilago seu Farfara; sic

sic dicta sc. quòd istius plantæ folia equinæ ungu læ persimilia sint. Vide *Tussilago*.

UNGULA OCULI, idem quòd *Pterygium*.

UNICORNU, sæpè à Medicis maximoperè laudatur, verùm, an verum detur necdum demonstratum est, nuperrimè frustum dimidii spithami ostensum est, quòd quia striis carebat, non videbatur mihi esse de dente piscis in Groenlandia *Narhval* dicti. Intùs erat albi coloris & sine medulla. Sed si daretur, quis diceret, tantis viribus valere, ut ignota Medicorum turba clamitat: facile est credere non aliis virtutibus, quam cornu rhinocerotis, aut cornu cervi gaudere. Quòd pro eo venditant, est dens alicujus piscis Groenlandici, *Narhval* dicti: Piscis iste in juventute duos habet dentes, quòd illi mihi narrarunt, qui illas regiones frequentarunt, imò & stigma & locum sive foramen, in quo collocatus fuerat, vidi: cum adoleverit sinister excidit, & locus evanescit, verùm dens dexter, qui remanserat, ut esset pisci æquilibrium, non recta via enascitur, sed sinistram versùs partem magis ac magis inclinat. Asini cujusdam Africani cornu pro vero monocerote sæpè divenditur. Cornua illa, sive potiùs dentes, aliquando sex pedes superare vidi: albi sunt instar eboris sed cochleæ in modum striati. Gr. *Μονοκερός*. B. **Genhooren**. G. Einhorn. Gall. *Unicorne*. A. Unicorn.

UNIO seu MARGARITA aut PERLA, est Gemmæ maritimæ quædam species, in ostreis, musculis & fortè aliis conchis nascens. Ob vires insignes valdè laudatur. Sed si res intimiùs inspiciatur, nihil aliud faciunt quàm acidum temperare, uti & mater perlarum, & omnia conchilia faciunt. Vide *Margarita*.

VOLA, est postbrachialis pars interna manuum, *Palma* dicta, Gr. *Δάρον, Κοίλον χειρός, Θίναρ*, Pind. Schol. Item vola est concavitas pedis. Gr. *Κοτύλη, Κοίλον ποδός*. B. **Het hol van de voet / of hand**. G. Die hoehle an der hand oder fusz. Gall. *La Paulme de la main*. A. The palme of the hand.

VOLATICA, idem quòd *Lichen*.

VOLATILIA, sunt, quæ facillè avolant, uti sunt omnes spiritus & salia volatilia, Mercurius &c.

VOLSELLA, seu VULSELLA, & ACANTABOLUS, Gr. *Μαδιστηρίον, Τειχολάβις: Τειχολάβιον*, est instrumentum

mentum, quo pilos prehenfos radicibus è corpore exstirpant; seu forceps chirurgica, quæ pro vario usu varia forma est. B. **En hair-trekker / nyptang / koren-tang.** G. Kornzanglein, rauffzanglein. Gall. *Pincettes.* A. A Paire of Pincers.

VOLVA, est species fungi, ovi vitellum referens: volva dicitur, ceu in ovo est Luteum, Italis *Boloccioli* & *Ovole* dicuntur, quod ovorum vitellum referant.

VOLUBILIS, dicitur planta, quæ sub simlacis nomine venit, cujus sunt variae species: à circumvolvendo ergo nomen habet, quod juxta crescentibus plantis, stipitibus &c. circumvolvendo adhæret.

VOLVULUS, vide *Iliaca Passio.*

VOMICA, est tuberculum in Pulmone natum p. n. membranâ propriâ inclusum, pure plenum: ortum à quacunque causâ partem pulmonis prius inflammante, dein suppurante, sed tamen ita, ut in membrana quadam, quæ simul crescit ac extenditur, contineatur: nec sputo excernatur; aliquando in initio nec tussim nec febrem inducit; postea verò cum sensim aucta, vasa Sanguifera vicina comprimit, quin sanguini præterfluenti effluvia sua imprimit, proinde febricula, cum inquietudine & marcore succedit, tandem illa ad plenitudinem aggesta & diurnâ concoctione in pus sincerum maturata, cystin seu nidum distrumpens vel solvens, pus solum vel sacculo inclusum ejicitur. B. **Longe zweer.** G. Lungen geschwer, eiterbeule. Gall. *Vomique; Abscès dans le Poulmon.* A. Inpostume of the lights.

VOMITORIUM, est Medicamentum internum, cujus vehementi irritatione materia in stomacho contenta, violento motu per gulam in os & ex eo ejicitur, adeoque motus peristalticus planè invertitur, vide quid de vomitu mox dicetur. Vide *Emetica.* Gr. *Ἐμετικά.* B. **En bjaak-drankje.** G. Ein speytranck, artzney, davon man sich brechen muß. Gall. *Un Emetique, Vomitif.* A. A Vomiting Drink.

VOMITUS, Gr. *Ἐμεσις*, ab *Ἐμῖς* vomo. Est ventriculi & œsophagi & musculorum abdominalium convulsivus motus, quo versùs superiora contrahitur ventriculus, Pyloro occluso & fundo ac lateribus in se coactis versùs sinistrum orificium, & compressis omnibus vi musculorum

rum abdominalium, undè per partes convulso etiam cesophago ab imo ad fauces, contenta, si quæ sint in cavitate, expelluntur in os & ultra; Hinc Anxietas, Dolor in cordis & ventris regione, Respiratio nonnihil est impedita, facies rubet & tumet sæpè, caput distenditur, labia tremunt, sudor exprimitur, si vomitus diu durat, & identidem repetit, ut solet: nam convulsio hæc per vices repetit, undè contentorum ejectione unâ vice major, alterâ minor est: neque enim Respiratio concedit diuturnam convulsionem, & quasi Tetanum, sed fursum actus ventriculus ab Inspiratione aliisque causis, brevis deorsum urgetur, licet mox revertantur convulsiones, quæ rursus remittunt: atque in tali vicissitudine vomitus fit. Hujus species sunt, ab Ebrietate, Fastidio, cibis vel potibus acerbis, venenis, Emeticis, Catharticis, in gravidis, vulneribus cerebri, viscerum inflammatione, eorumque dolore, ut in colica, ileo, nephritide, Febris, &c. Estque vel rei ingestæ, sanguinis &c. B. *Spouwing / spoutwing / geubeling*. G. Das brechen, ubergeben, speyen. Gall. *Vomissement*. A. Vomiting, Casting, Spewing.

VOPISCU, dicitur is, qui ex duobus conceptibus, uno abortu exclusa, ad partum legitimum reducitur.

URACHUS, est canalis in fœtibus exilis, membranosus, figuræ depressæ, crassitiæ circiter acus textoriæ, coloris placenta obscurioris, à fundo vesicæ exeuns, transeuns infra amnion, recta usque ad cervicem allantoidis, pervius, vel saltem transitum urinæ permittens, intra aliquot dierum spatium, ex substantia mucosa in veram membranam mutatus: est verus ductus urinarius, transmittit enim ex vesica in Allantoidem urinam à sola vesica fœtus in Utero hærentis per tantum temporis spatium non retinendam; hic verò post fœtus editionem in substantiam ligamentosam facessit, & vesicæ pro suspensorio cedit. Coniungitur umbilico & vesicæ fundo. Græc. *ὑραχὸς*. B. *Wasser-bat / blaas-band*. G. Der blasen-band. Gall. *Urache*. A. Urinary passage, urakus.

URANIA, est iridum nomen, à colore & figura Iridis cælestis: *ὑρανίς* enim cœlum est.

URCEOLARIS, & **URCEOLA**, vocatur Parietaria, quòd detergendis Urceolis vitreis polleat. Vide *Helxine*.

URENTIA, vide *Pyrotica*.

Mmm 3

URE-

URETER, est vas fistulosum & membranofum ab utroque rene emiffum, ex ejus pelvi oriundum, ferè conicum, ut plurimum inæquale, fcilicet in diverfis locis anguftius; conftatque tribus membranis; externa eft proles peritonæi, media eft muscularis, fibris motricibus prædita, tertia & intima fimilis eft membranæ veficæ interiori: hic canalis in ftatu fano nullam præternaturalem extensionem paffus valdè anguftus eft, undè fit ut fibi commiffus ob tunicam muscularem ferè claufus exiftat, donec materia fecreta in pelvim continuò ftillans fenfimque augetur, ad fuperandam vim contractilem fatis virium acquirit; undè liquor fecretus non ilicò ex pelvi effluere poteft, quod in hunc finem factum videtur, ne liquor ipfo momento, quo in pelvim ftillat, effluat, fed ibidem continuò adfit, ut papillarum ofcula hunc liquorem ftillantem humectet, & impediat, ne præ ficcitate concrefcant, aliàs de Urinæ fecretione brevi actum efferet, hinc liquor hic in pelvi retardatus inftar balnei fovet, & humectat, papillas fuis ofculis in pelvim hiantes à concretione præfervat: hæc ftitula, ut ad veficam, in quam terminatur, perveniat, utitur primo recto, mox verò ad anteriora flexo itinere, fub peritonæi lamella decurrens, in pofteriorem veficæ partem, duorum digitorum ab alterius renis inferto uretere, uti & à cervice diftantia; ergò in talem locum, ubi mutationibus veficæ modò plenæ, modò vacuæ minimè obnoxius eft, inferitur: tunc obliquè deorfum inter tunicas veficæ fpatio parvi digiti procedit, & ibi intima veficæ membrana penetrata fuam urinam infundit: hæc mirabilis infertio nullo operculo vel valvula prædita, retroreffum urinæ ex vefica in ureterem omnino impedire valet, obliquè intra veficæ membranas fe aperiens; undè urina à renibus, veficæ traditur. Vena alba *Celfo* dicitur, ab *æger* urina. B. *Cen pig-leider* / *pig-buis*. G. Harn-gänge. Gall. *l'Urethere*. A. Urine-pipp, the ureter, urinary Passage.

URETHRA, vel FISTULA, Gr. *ὀυράριος*, *ὀυρήθρα*, *πύξις* *ὀυρήθρας*, eft meatus urinaris, quo ex vefica per fenem, vel vulvam five pudendum muliebri, urina excernitur. Item, infervit feminis ejectioni. In initio fuo per duo foramina veficulæ feminales, quum opus fuerit, fe exonerant, ilfque proftatæ glanduloſæ, etiam plurimis fo-

foraminibus circumstantur : quibus caruncula apponitur : Canalis est miræ structuræ ; constat binis membranis, ubi primò ex vesica, cujus protractio tantum videtur, sed his deindè interponitur corpus cavernosum sive fungosum, quod inter binas has lamellas decurrit, ad latera sensibilius quàm in medio, inter finem prostatæ & unionem corporum cavernosorum est crassissimum, dein toto decursu gracilius, ad anteriora penis crassescit, & extrorsum flexum, linquit in medio apertum os urethræ, in glande, deindè verò constituit superficiem exteriorem spongiosam glandis, terminatam in eminenti ejus simbria circa nexum præputii ; in cavum suæ fistulæ recipit emissaria obliqua ex glandulis Cowperianis confectum humorem blandum præcipuè flaccido veretro dimittentia in usus necessarios superficièi interiori urethræ ; tum & plurima hic patent oscula majora, minora, hæc fines sunt canaliculorum sub urethræ membrana, eructantes humorem blandum, quo lubricatur meatus, & à concretionem defenditur : urethræ progressus non est rectus, sed singulari modò progreditur, imprimis in viris, ubi per anfractus descendit, assurgit, incurvatur, descendit ; & variis sui decursus locis in latitudine sua etiam variat ; ab ὑρῶν urina, vel ὑρῶν urinam reddo. B. *De pis-gang / de schaft.* G. Harn roehre. Gall. *l'Urethre, Conduit de l'Urine.* A. The urinary Passage.

URETICA, idem quod *Diuretica.*

URINA, vide *Uron.*

URINA PERICARDII, vide *Aqua Pericardii.*

URINALIS HERBA, dicitur *Linaria*, quia urinam pellit sic vocatur.

URINARIA FISTULA, idem quod *Urethra.*

URINOSA, sunt Medicamenta Urinam pellentia, ut spir. Urinæ, salis armon. &c. ea poros cerebri dilatant & excitant, undè in affectibus comatosi laudatissima sunt.

URINA, est magna Veterum mensura, continens vini quadraginta libras, & triginta quinque olei circiter.

UROCRISIS, idem quod *Urocritica.*

UROCRITERIUM, est judicium de urina, ex ὑρῶν urina, & ὑρῶν judico.

UROCRITICA, sunt signa quæ ex urinis observantur, ex ὑρῶν urina, & ὑρῶν judico.

UROMANTIA, vide *Urocriterium.*

Mmm 4

URO-

UROMANTIS, est qui ex urinis aliquid divinare valet, ex ὑρῶν *urina*, & μάντις *vates*.

URON, *Urina*, *Latium*, Οὐρον & Οὐρημα, est excrementum serosum à sanguine in renibus, cum multo sale, pauco sulphure, terra & spiritu, per ureteres ad vesicam delatum, donec convenienti tempore & loco excernatur, ab ὑρῶν *urinam* reddo. B. *De pis.* G. *Der harn*, *bruntz*, *wasser*. Gall. *Urine*, *Pissat*. A. *Urine*, *Pisse*.

UROSCOPIA, est urinae inspectio, ab ὑρῶν *urina*, & σκοπέω *inspicio*.

UROSCOPIUM, idem quod *Matracium*.

URTICA, est planta, quæ habet caules plus minusve altos, quadratos, rigidos, lanuginem pungentem habentes, excavatos, ramosos: folia in caulè bina opposita, oblonga, plus minusve ampla, Melissam referentia, acuta, in margine incisa, spiculis urentibus obsita: flos est apetalus, stamineus, mas, calici tetrapetaloidi, cruciformi insidens ut plurimum; in medio caliculi habens stamina aliquando quatuor, quandoque plura; testiculi in foliacea plana distiliunt: fructus plerumque in planta non florifera fit vel capsula bivalvis, semine freta, & aliquando in globulos congesta, vel vossella semen comprehendens, tuba filamentosa instructa, & caliculo, sed & ovaria in planta mare inveniuntur: undè fiunt urticae mares, feminae & hermaphroditæ: radix fibrosa, repens, coloris flavescens; plures dantur urticae species, maxima, minor, & Romana sive mas cum globulis: planta hæc dicitur ab urendo, quod pruritus pustulasque igni similes excitet. Gr. Ἀκαλίφη ab α priv. καλή & ἀφή, quia non bona tactu, & pruriginem excitet. Item κνίδη vocatur, à κνίζω quod vellicet, pungat, à suo morfu sensum lacestat. B. *Netteln*. G. *Bren nessel*. Gall. *Grande Ortie*, *Petite Ortie*, *Ortie Romaine*. A. *Nettles*.

URTICATIO, est Operatio Chirurgica, quâ membra corporis urticis recentibus percutiuntur, ad calorem nempe revocandum.

USNEA, est muscus ossibus vel arboribus adnascens. Propriè tamen sumitur pro musco calvariis humanis crescente, est vox Arabica. B. *Mosch*. G. *Mosz*. Gall. *Usnée humaine*, ou *des plantes*. A. *Mosse*.

USTILAGO, ab urendo dicitur. Vide *Rubigo*.

USTIO

USTIO, est, quando res in cineres rediguntur, ut arte falis ex vegetabilibus elixivatio fiat. Vel ut res melius in pulverem redigantur, uti fit in cornu cervino calcinando. *Ustio* Chirurgis quoque familiaris, quando cauteriis urunt. B. *Brandig*. G. Verbrennung. Gall. *Brulure ou action de bruler*. A. Burning.

UTERI ASCENSIO, idem quod *Hysterica Passio*.

UTERI LIGAMENTA, vide *Ligamenta Uteri*.

UTERI OSCULUM, vide *Osculum Uteri*.

UTERI PROCIDENTIA, vide *Procidentia Uteri*.

UTERUS, *Loci, Matrix*, Gr. Δελφός, Ὑστέρια, Νάρδα Hesiod. & Homer. τὸν Hippocr. μήτρα, Ἀγγειὸν κυνθήσιον Galeno. Est pars organica in abdominis inferiori parte, pelvi dicta, mulierum sita, quæ in fundum, collum & vaginam dividitur. Ligamenta duo lata & totidem teretia habet. Substantiam obtinet nervosam & fibrosam; crassities variat pro ætate, & tempore gestationis fœtus. Intus in fundo osculum habet, ex cujus cavitate menses profluunt, in quo & conceptio & generatio contingit: anteriùs vesicam habet, posteriùs intestinum rectum, & sic homo inter sterces & urinam nascitur. B. *De moeder / de lpf-moeder*. G. Der leib, die bærmutter. Gall. *La Matrice*. A. The Wombe, Matrixe.

UVA, idem quod *Cion*.

UVA CRISPA, frutex est: volunt dici ab intortis, ferèque in circulum versis, (*Crispam* alii vocant) foliis & acinis quos producit. Latinius fortè *Uva Intorta* nuncuparetur. B. *Kruis-bezie-boom / stekel-bezien / kroes-bezien / knoezelen*. G. Kreefz-beer, kræufel-beer, kloster-beer, kraufel-beer, stichel-beer. Gall. *Grofeilles*. A. Goose-berry.

UVEA TUNICA, dicitur & *Uviformis*, vide *Rbagoides*.

UVEA MEMBRANA, ACINIFORMIS TUNICA, sive CHOROIDES, est hæc tunica posteriùs oriunda à pia matre Nervi optici, & bulbum oculi ambiens immediatè sub Sclerotica, anteriùs ubi illa pellucida Corneam facit, ab ea reflectitur intus paulum, & perforatur apertura pupilla dicta, quæ ope muscularium longitudinalium & circularium fibrarum Iridis contrahi & dilatari potest. B. *Dampf-bezie-blies*. G. Das trauben hæutlein. Gall. *Puvée*. A. The Grapelike membrane. Mmm 5 UVU.

UVULARIA, vide *Laurus Alexandrina*.

VULNERARIA, vide *Traumatica*.

VULNERARIA, est planta, quæ habet caules pedem altos, tenues, rotundos, villosos, aliquantulum rubicundos, incurvatos: folia bina, costæ adhærentia, Galegam referentia, sed magis medullosa, in parte inferiore villosa, in superiore albescentia, flavescencia, viridia, saporis dulcis, subacris: flores in summitate ramorum crescentes in umbellam dispositi, leguminosi, flavi: calix tubulatus, turgidulus, lanuginosus, coloris argentei: flori succedit filiqua brevis facta semine subrotundo, in calice membranaceo floris recondita: radix longa, recta, lignosa, nigricans, saporis leguminosi: hæc planta crescit in montibus. Gall. *Vulnevaire*.

VULNUS, solutio est continui, externo aliquo instrumento, scindente &c. recens in parte facta, cum cutis apertione: estque varium, tam ratione loci & partis affectæ, undè aliud nervi est, aliud carnis: quàm instrumenti infligentis, undè si ab aliquo acuto cæsim illud fiat, *Scissio* vel *Incisio*, si verò ab acuto punctum fiat, punctura, vel punctio dicitur. Gr. *Τετραύρα* & *Τετραύρα*. B. *Ten wonde*. G. Eine wunde. Gall. *Playe*. A. A Wound, a Hurt.

VULSELLA, vide *Volsella*.

VULTUS, idem quod *Facies*.

VULVA, est *Pudendum Miliebre*, sive foramen majus dicitur, infra os pubis positum, vide *Cunus*.

VULVA CEREBRI, est fovea quædam, inter eminentias cerebri, oblonga.

UVULA, vide *Cion*.

UVULÆ CASUS, vide *Cion*.

X.

X. In quibusdam scriptis Medicis denotat unciam. XANTHIUM, est planta, quæ habet caulem sesquipedem altum, angulosum, villosum, punctis rubris notatum, ramosum, in latum se extendentem: folia Bardanæ, sed minora, viridia, in margine incisa leviter, saporis acris & aromatici: flores sunt flosculosi: fructus oblongus, aculeatus, vestibus adhærens, in duos acutos, rigidisque mucrones desinens, qui distinctis loculis duobus totidem grana oblonga condit: radix parva, alba, fibris

bris fatis crassis instructa : hæc planta crescit contra parietes, & in paludosis locis exsiccatis. B. *Kleine Klitten*. G. Klein kletten, betterläufe. Gall. *Petit Glouteron*. A. Burdock the less. est Lappa minor seu Lappa inversa, sic dictum quòd *ἔανθός*, hoc est, flavos capillos faciat.

XENEXTON, idem quod *Zenechdon*.

XENICON, Gr. *Ξενικόν*, sic appellatur venenum, quo olim teste Aristotele, utebantur venatores Celtæ, quod tam præsentis erat virtutis, ut quamprimum cervus vel animal sagitta hoc lurido veneno tinctâ læderetur, concideret, & confestim accurrere venatores necesse haberint; ne virus illud penitus per totum corpus dispergeretur, carnemque circum adjacentem telo exciderint; quam effodere solebant circumquaque circa vulnus ad spithamæ latitudinem, ut tuti essent à veneno; hoc experimento itaque clarè evincebant quòd loca in corpore humano à venenatis animalibus læsa illicò largiter undiquaque excisfa, non habeant venenum tam citò dispersum, ac proinde hoc modo optimè curabilia sint: veneni hujus antipharmacum dicuntur esse *folia querci* vel *sagi*, aut *coracina* applicata illicò locis vulneratis.

XERAPHIUM, est medicamentum adversus capitis & menti exanthemata utile.

XERASIA, est capillorum vitium, quando lanuginis instar apparent, & velut pulvere conspersi. Inter species Alopecie referri debet.

XEROCOLLYRION, est collyrium siccum.

XEROMYRUM, est unguentum desiccans, sive compositio ex aromatis, pro suffitu, amuletis &c. constans, utimur quoque adversus fætorem axillarem.

XEROPHTALMIA, est arida & sicca lippitudo, ex *ἔνης* aridus, & *ὀφθαλμία* oculorum dolor. B. *Ἐρογίου κένδε οογεν*.

XEROTES, est sicca corporis dispositio, à *ἔνης* sicco.

XIPHIIUM, sive GLADIOLUS, est juncus floridus, à foliorum similitudine dictus, à *ἔιφος* gladius, habet folia longa, lata, mollia, coloris viridis, pallidi, aut albescentis: flos & fructus sunt Iridis: radix bulbosa, externe nigricans, interne alba, saporis dulcis: crescit hæc planta in regionibus calidis ut in Hispania.

XIPHOIDES, est cartilago pectoris mucronata, inferius ster.

sterno adhærens, ipso tenuior & flexilior, in acumen ex lato abeuns, adeoque ensi similis, ex $\xi\phi\theta$ ensis, & $\sigma\delta\theta$ forma.

XYLAGIUM, est lignum sanctum.

XYLOALOES, est lignum aloës, vide *Agallochum*. G. Aloes holtz. Gall. *Du Bois d'Aloes*. A. Aloes Tree.

XYLOBALSAMUM, est frutex vel sarmentum aut surculus Balsami. Amputabatur enim ab incolis, & vænibat propterea, quod eo decocto in unguentis vice Opobalsami multi uterentur; etiamsi ex toto Balsamo minima illi inesset odoris gratia. Vide *Balsamum*.

XYLOCASSIA, sive **CASSIA LIGNEA**, vide *Cinnamonum*.

XYLON, est Gossipium. Barbaris & Arabibus *Cotum* & *Bombax* seu *Bombasum*. Linum ejus *Cotonium* vulgò vocatur, sicut lanugo ipsa *Cotonum*, ab hujus generis planta *Vestes Xylinae*, & *Lina Xylina* nominata sunt. Jurisconsulti *Lanam* hanc *Ligneam*, nuncupant, $\xi\delta\lambda\omicron\nu$ enim lignum est. Vide *Gossipium*.

XYLOSTEUM, est Arbuscula, Periclymeno satis similis, habens caules mediocriter crassos: lignum est album; rami rotundi, corticem initio rubicundum postea albescentem habentes: folia sunt oblonga, mollia, viridia, albescentia, aliquantulum lanuginosa; pedunculi finis format calicem constantem binis foliis majoribus, quatuorque brevioribus; quorum duo hinc inde majoribus interponuntur: calici huic gemina ovaria innascuntur rotunda, in apice suo coronata caliculo quinquefido, emittuntque ex centro sui fastigii tubam longam, apice globoso donatam: flos apici ovarii, intra calicem innatus, monopetalus, oblongus, tubulosus, campaniformis, quinquefidus, expansus, quinque staminibus ex pariete interno tubulosæ partis floris enatis præditus: flori succedunt bacca gemellæ, molles, femineque sætæ compresso & subrotundo; hæc Arbuscula crescit in montibus & sylvis, quasi lignum osseum, est cerasus canina, ex $\pi\delta\lambda\omicron\nu$ lignum, & $\delta\sigma\tau\acute{\epsilon}\omicron\nu$ OS.

XYMPHYSIS, idem quod *Symphysis*.

XYNTASIS, idem quod *Syntasis*.

XYRIS, quasi rasorium cultrum; sic appellantur folia gladioli, ob rasorii vel ensis figuram, à $\xi\gamma\gamma\acute{\epsilon}\omega$ rado.

XY-

XYSTER, est scalprum rasorium, radendis ossibus aptum, à $\chi\sigma$ rado.

Z.

Z Olim significabat *Sescunciam*, plerisque octavam unciae partem, si *Denarium*, hoc est *Drachmam*, vel *Semifilicium*, ex veteri quadam aenea tabella constat *Duellam* fuisse, quae tertiae unciae pars octonis scrupulis terminatur.

ZAPHARA, vel **ZAFFERA**, est materia mineralis ex *Bismutho*, ad *Smaltha* vel *Amanfa* pertinens, quae tingit vitrum caeruleo colore, unde figuli utuntur ad tincturam caeruleam vasis obducendam.

ZARATHAN, species est Cancris mammas occupantis, unde vocatur *Cancer spurius*: propriè enim est tumor durus, tactui inaequalis ob scabrosam cacumina, & valles, dolorem comitem habens nunc remittentem, nunc verò exacerbatum, & ardorem molestum nonnunquam simul; videtur itaque hoc nomine indigitari Cancer mammarum quidem verus, aut non exulceratus, in quo interdum dolor percipitur, quando nimirum materia stagnans à causa quacumque resolvitur in ichorem, acris fit, & de novo partem nondum mortuam aggreditur & exedit, dum verò illam prius inflammat, ardoris sensum excitat.

ZARSA PARILLA; est *Smilacis asperae* species, à similitudine nomen accepit, quam cum *Smilace aspera* habet, quae Hispanis *Zarca-parilla* dicitur, quae rubus viticula dicitur. *Zarsa* enim iis est *Rubus*, *Parra* verò vitis, *Parilla Viticula*.

ZEA, Gr. *Zia* & *Zia*, vocatur etiam *Spelta* Italis: Latinis *Semen*, idque à praestantia frugis appellarunt: dictum quoque ab Homero $\zeta\iota\delta\alpha\sigma\sigma\upsilon\upsilon\ \delta\epsilon\upsilon\sigma\eta\sigma\upsilon\upsilon$, alii derivant, $\alpha\pi\delta\ \tau\omicron\upsilon\varsigma\ \zeta\eta\upsilon$ quod vitam sustentat: nonnulli à $\zeta\eta\upsilon$ ferveo, quod dum solis fervescit vi, mortalibus donet omnia: *Quibusdam* à B. *Zieden*. Vide *Spelta*.

ZEDOARIA, est radix è China & extremis Indiae finibus allata, quae est tuberosa, brevis, compressa, foris cinerea, intus candida, quando cortex exterior est detractus, paucis fibris intertexta, saporis amaricantis aromatici, odoris fragrantis, ad camphoram aliquantum accedentis: folia ad curcumae folia accedunt, suntque palmae magni.

magnitudine; fert florem in peculiari spica ut Galanga, quos flores sequuntur loculamenta terna. Habetur *Longa* & *Rotunda*, quæ promiscuè usuales. Item *Tuberosa Nigricans* & *Geiduar* minùs usitata. Priores species externè cinerei coloris, intùs verò fusci sunt. Odor & sapor aromaticus valdè & acris. Quoad vires non differunt, dicitur & *Zerumbet Serapionis*, & à quibusdam *Anthora*. B. *Zedoar*. G. *Zitwer*. Gall. *Zedoaire*, *Gingembre Sauvage*. A. *Zedoary*, *Setwal*.

ZENECHDON seu *ZENEXTON*, est vox arabica, & idem est, ac si dicerem *Diarfenicum*, seu compositio ex arsenico, arsenicum enim cum Arabum *Arsenes*, *Zenech* & *Zene* idem sonat: per apharesin, senium pro Arsenicum, *Zenech* pro *Arsenech*; & sic *Zenechdon*, pro diazenech dicitur. Idem quod amuletum.

ZENEXTON, idem quod *Zenechdon*.

ZENICON, Gr. *ζηνικόν*, sic appellatur Venenum, quod olim utebantur venatores Celti Galli, quibus tum audiebat *Venenum cervarium*, quod tam præsentis erat virtutis, ut quamprimum cervus vel animal sagittâ hoc lurido veneno tincta læderetur, concideret, & confestim accurre venatores necesse habuerint; ne virus illud penitus per totum corpus dispergeretur, carnemque circum adjacentem telo exciderint; quam effodere solebant circumquaque circa vulnus ad spithami latitudinem, ut tuti essent à veneno; hoc experimento itaque clarè evincebant quòd loca in corpore humano à venenatis animalibus læsa illicò largiter undiquaque excissa, non habeant venenum tam citò dispersum, ac proindè hoc modo optimè curabilia sint: Veneni hujus antipharmacum dicuntur esse *folia querci* vel *Fagi*, aut *Coracina* applicata illicò locis vulneratis.

ZEOPYRON, est frumenti species inter *Zeam*, & *πυρόν* five *Triticum*.

ZERNA, idem quod *Lichen*.

ZIBETHUM, est liquor pinguis felis zibethicæ, vesiculis glandulosis, intra penem & testes collocatis, emanans, qui premendo exprimitur & colligitur; & quod hic videntur esse vesiculæ zibethicæ, easdem in Castore Castoreum dicerem: liquor hic gravis est odoris, nisi adsit pauca quantitas. Dicitur & *Civetta* & *Zibetta*. B. *Civet*. G. *Ziebeth*. Gall. *Civette*. A. *Civet*.

ZIN-

ZINGIBER, radix est tuberosa, ramosa, brevis, & paululum compressa, pallida, fibris crebrioribus dotata, saporis aromatici acerrimi fervidi, instar piperis, odoris aliquantulum fragrans, geniculatis repit internodiis; singulis annis folia habet iridis, au gladioli in modum, crescit copiosè in India Orientali, undè & ad nos portatur; variae sunt species Zinziberis, quæ tantum differunt ratione fibrarum, quo verò plures fibræ, eo ignobilius, quo pauciores, eo præstantius: est radix plantæ, quæ habet folia cannatori: flos in scapo singulari, pentapetalus, difformis, quasi bilabiatus, insidens ovario trigono, triloculari; radix colligitur foliis plantæ arescentibus, & postmodum ad solis ardorem aut in fornacibus exsiccatur: à quibusdam luto, creta, aut rubrica obducitur, ut eo melius præservetur, hinc prostabat Zingiber album & rubrum ita dictum, non quòd sint duæ distinctæ species, sed tantum coloris externi ab aspersa creta vel rubrica provenientes ratione. Dicitur quoque Zinziber, *Gingiber*. B. *Gember*. G. Ingber, ingwer. Gall. *Gingembre*. A. Ginger.

ZIRBUS, Arab. idem quod *Omentum*.

ZIZANIA, Lat. *Lolium*. Gr. quoque *ἀζα*, & *ζίζανιον*, est frumenti vitium: derivatur itaque nomen à *αζα* & *ζίζανιον* quòd frumento infideat.

ZIZIPHA, idem quod *Jujube*. Vide *Zizypha*.

ZIZYPHA, ZIZYPHUS & ZIZIPHUS, est jujubarum arbor: cujus truncus est tortuosus, instructus cortice aspero, inæquali, striato; rami duri, spinosi: folia sunt oblonga, aliquantulum dura, obtusa, coloris viridis, splendentis, leviter in margine incisa: calix monophyllus, quinquefidus: flos est rosaceus, pentapetalus, itaminibus multis præditus: ovarium in fundo calicis instructum tuba longa, donata apice globofo, fit fructus olivæ magnitudine, callo pulvinate, minus spisso, ficcioze, condens officulum rugis minus profundis ornatum, in quo nucleus plerumque unus, utrinque acuminatus, inclusus pulpæ molli, fungosæ, saporis mellei & vinosi: ex Barbaricis tractibus in Italiam translata est: Italis *Susine*, undè procul omni dubio *Zizyphus* derivari debet. Vide *Jujuba*.

ZONA, à *ζωνω* cingo, est ea pars corporis, quâ cingimur. Item Herpetis seu Erysipelatis species, tantum eo loci

loci quo corpus cingitur. B. **Den roden omloop.** G. Der feurige umlauff. Gall. *Zone.* A. Idem.

ZOOGONIA, est animalium perfectorum generatio, quâ vivi fetus excluduntur, ex ζῷον animal, & γονή genitura.

ZOOTOMIA, est animalium artificiosa sectio, ex ζῷον, animal, & τέμνω seco.

ZOPISSA, vide *Pix.*

ZOTICA, est facultas vitalis, à ζῷον vivo.

ZURUMBETH & ZERUBETH, est species Zedoariæ quæ radicem habet rotundam & globosam, & asseritur cum Zedoaria Longa. Vide *Zedoaria.*

ZYGOMA, est os jugale circa tempora situm; ac partim à processu ossis Temporum, partim à primo osse maxillæ superioris compositum, & prominens ac extans extra os Temporum. à ζυγός jugum. B. **Het joch-been.** G. Das Joch-bein. Gall. *Le Zygoma.* A. Yoke bone.

ZYTHOGALA, idem quod *Possetum.*

Υψίστε μόνω δόξα κλίθε τῶ οἴῳ.





AUTHORES

Qui huic Lexico partem contulerunt.

A Benzoar.
Acta Societ. Regiæ in
Anglia.
— in Gallia.
Ægineta.
Agellius.
Agricola.
Ammonius.
F. ab Aquapendente.
Arantius.
Aretæus.
Aristoteles.
Afellius.
Athenæus.
Averrhoës.
Avicenna.
de Back.
Bapt. Porta.
Barbette.
Casp. Bartholinus.
Th. Bartholinus.
Barckhausen.
Bauhinus.
Beguinus.
Beverovicus.
Bidloo.
Blasius.
Boeclerus in Hermannum.
Boerhaave.
Bontius.
Boyleus.
Budæus.
Calepinus.
des Cartes.
Cardanus.
Cassianus.
Castellus.
à Castro.
Celfus.
Charleton.
Cicero.
C. Clufius.
Columbus.
Columella.
Coles dictionari.
Comelini Cat. Plant.
Conringius.
Cordus.
Deufingius.
Diemerbroekius,
Dodonæus.
Entius,
Nnn
Ephem.

A U T H O R E S.

Ephem. Germ.	Journal des Scavans.
Erotianus.	Ifidorus.
Euripides.	Junius.
Eustachius.	Johnfonus.
Fallopium.	Kircherus.
Fannius.	Koempfferus.
Fernelius.	Krollius.
Foefius.	Kyperus.
Fontanus.	Langius.
Foreftus.	Laurentius.
Fuchfius.	Lemery.
Galenus.	Lidelius.
Gemma.	L. de Bils.
Gliffonius.	van der Linden.
Gorrhæus.	Lowerus.
Gorter.	Marchette.
de Gradibus.	Malpighius.
Grammatici.	Martialis.
de Graaf.	Maftarias.
Guido.	Mattiholus in Diofc.
Harvæus.	Mœbius.
Heifter.	Mercurialis.
Helmontius.	Minficht.
ab Heers.	Munting de Plantis.
Herodotus.	Needham.
Herophilus.	Nicander.
Hefychius.	A. Nuk.
Hefiodus.	Oribafius.
Hofmanni Lexicon.	Ovidius.
Otto Heurnius.	Owenus.
Joh. Heurnius.	Pacuinus.
Higmorus.	Pancratius Bruno.
Hildanus.	Paracelfus.
Hippocrates.	Paræus.
Hobokenus.	Passeratius.
Hofmannus.	Pavius.
ab Hogelande.	Pecquet.
Hollerius.	Philoteus.
Homerus.	Pifo.
van Horne.	Pindarus.
Horftius.	Pinæus.

Pla-

A U T H O R E S:

Platerus.	Schroderus.
Plautus.	Scultetus.
Plempius.	Senguerdus.
Plinius.	Sennertus.
Plutarchus.	Severinus.
Pollux.	Simfon.
Primerofius.	Spigelius.
Portal.	J. Sylvius.
Quercetanus.	D. Le Boe Sylvius.
Regius.	Stenonius.
Renodæus.	Suida.
Reufnerus.	Swaluwe.
Rhodiginus.	Swammerdam.
Rhodium.	Swelfer.
Riolanus.	Tertullianus.
Riverius.	Theophrasti Erefii com-
Rolfinkius.	mentatores.
Rondeletius.	Tulpius.
Rouffettus.	Valfalva.
Rubekkius.	Valverda.
Ruifch.	Varro.
Sala.	Verney.
Salius Diverfus.	Vefalius.
Sanctorius.	Veflingius.
Santorinus.	Virgilius.
Saxonia.	Walleus.
Scaliger.	Wekkerus.
Scapulæ Lexicon.	Whartonus.
Schenkus.	Willifius.
Scheinerus.	Wormius.
Schola Salernitana.	& alii plures.



Nnn 2

A A N-



A A N W Y Z E R
der
N E D E R - D U I T S E
G E N E E S -
K O N S T - W O O R D E N
In't vorige Werk begrepen.

A.			
Aal.	61	— der ziekte.	480
Aalbezien.	739	Antwas der oogschee-	
Aambeelt.	476	len.	57
Aambozfig.	110	— — des tongriems.	
Aambozfigheid.	62		57
Ant een gewassen oog-		Antwassing.	362
scheelen.	250	Antwys.	354
— — verknogte ziek-		Antwyzende.	476
te	254	— daagen.	476
— — groeijing.	241	— van 't geen ge-	
Antgenomene.	16	schieden moet.	476
Antgewasse been.	362	Antdappel.	98, 296
— — oogblyes.	17	— aakers.	154
Antgezig.	381	— bezien.	401
Antgroepfel.	17	— boom.	89
Antgroeijing.	837	— brood.	98
Antstonds helpend mid-		— nood.	79
del.	330	Antde / die aarde	
Antval	644	schroomt te raken.	115
		— gal.	202
		Antde	

B L A D W Y Z E R.

Hard leeuw.	569	Afgang	306.712
— nooten.	98.154	— van onbereerde	
— olie.	613	spys	512
— rook.	404	Afgieting	304
— veil.	432	Afhangfel woymwys	84
Hars.	75	Afhookfel	84
— billen.	591	Afleiding	700
— darm.	725	— der bogten	732
— krabber.	63	Aflosing	700
— maeyen.	104	Afschilling	304
— spiegel.	804	Afschuuring	116
— spieren.	421	Afsneiding	3
— toegroeying.	114	Afsrekking	74
— woymen.	104	Afwagende middelen	5
Abeelboom.	691	Afverffel	860
Accident.	838	Afwassching	250
Adams appel.	689	Afwekzel	478
Aderskruid.	774	Afzettinge	80.379
— tong.	616	Afzetting	379.700
Adelaarsteen.	21	Afzietzel	84
Ademhaling.	624.730	Afzoeting	340
— gemakkeleke	374	Agaat	9
— regtoverend	624	Agrimonie	24
— hyging	62	Agter-brein	207
— stinkende	396	Agter-hand	567
Aderen	892	Agter-herffenen	207
Aderberst	668	— hooft	605
Aderbreuk met water	456	— omkeerende	spe-
— geboysten	235	ren	833
— lating	668.893	— pens	2
Aderlyk bloed	285	— boet	568
Aderlyke slag-ader	97	Agterwaartse spanning	
Ader-spat	235		618
— uytgerekt	235	Ajuin	161
— zonder paar	124	Akeleien	87
— blies	223	Akherziekte	507
Afgaande hoofts	482	Alabafter	28
—	639	Alant-wortel	434
— ouderdom	639	Alchimie	226
	Non 3		alem:

A A N W Y Z E R.

Aembek	33	anker gelyke uitsteekfel	58
Afstranken	334	anthonisbloem	876
Algemeen geneesmiddel	197.634	anthonis vuur	368
----- buikzuiverend	634	antimonie	72
----- middel	30	antoffels	68
----- scheidogt	635	anys	63
Algemeene ziekte	144.771	apenhoofst	73
Algoede	31	aposteemkruid	766
Alkanne-woztel	29	aposteun	83
Alcè	22.924	apotheker	665
----- hout	504	apothekerkonst	665
Alpzoog	4	apothekers winkelboek	325
Alffen	4	apozema	84
Alft	163.635	appetpt	85
Albleis	333	appelboom	539
Albleisbups	42	appel van de wange	413
Aluin	47	appel zalf	689
----- pluim aluin	42	arabise gom	87
----- rotz aluin	70.642	arendsteen	21
Almandelen	51	arm	147
----- boom	51	armband	95-572
----- melk	476	armdwale	572
ambesltbeen	829	armzwagtel	572
amber	689	armenie-steen	94
----- bal	45	artichokken	100
----- grps	429	artpk	99
ambeien	51	artzeny-bereider	665
amelbonk	47	----- bereiding	665
amethift	48	----- konst	665
anmoniak-gom	52	asar-woztel	104
anacarden	56	assche	231
anatomie	384.850	aschgat	258
anderendaagse krooz	547	aschmalinge	231.474
andozn	294.430	aspergiez	106
angelband	188	astlook	770
angelieren	869	atlas	113
angelz		aberrone	3
		abr	

A A N W Y Z E R.

aberruit	3	Waring	644
axe	123	Warnsteen	829
azyn	9	Wafilich	606
azynige zuiker	630	Wast	272
----- honing	630	Wastagtige substantie	272
		-----	272
		Wastgaard pleuris	682
		----- razende kooze	640
		-----	640
		----- ribben	274.600
		----- saffraan	114
		-----	240
		----- tandbleis	364
		----- bleis	405
		Wederwing	318
		Wedieninge van 't lig-	
		haam	14
		Wedzieltang	399
		Werdeboom	132
		Ween	625
		----- agtige ring	64
		----- band	513
		----- beschryving	627
		----- booz	574
		----- bzeuk	192.400
		----- geraamte	768
		----- hefter	346
		----- indrukking	376
		----- inbrigtig	376
		----- knobfels	377
		----- lichter	890
		----- lym	627
		----- makende middelen	627
		----- merg	556
		----- pyen	627
		----- samenbrigtig	99
		----- schilfering	312
		----- uitwassing	377
		----- Ween	

Non 4

A A N W Y Z E R.

Beenblyes	657	Beschryving van besmet-	
— vjeter 182.631.	808	telpke ziekte	524
	849	— der beenen	627
Beerenklautw	6	beschryving der zenuwen	
— look.	90	— van vzaak-	596
— ooz	120	middelen	348
Beerwozrel	569	beslag groot en klein	84
Beet	135	besloote winden	145
Begin van 't lange merg	478	besmetfel	569
	481	besmettelpkheid	260
Begrip	481	besmettelpke ziekte	524
Begroeping bevozderen			661
de middelen	259	besneden	76.726
Beharnassing	525	bespiegelende deel der me-	
Behoozpkke dingen	729	dicpne	854
Beitel	766	bestuur	726
Bek	744	besuikerde zaaden	257
Bekken	478.650	betonie	136
Bekkeneel	165.278	betting	364
Beker die ruikt	323	bevat	878
Beleid van genezing	568	bevatting	27
Belemmert	60	bevende kooz	671
Belette doozwaseming	16	— oogen	446
Belroos	368	bevergeil	191
Benzojn	134	— zwjn	191
Berberisse-boom	135	beving	867
Bereidende vaten	695	beukenkoom	382
Berglook	616	beunhaas	26
Berkenkoom	136	beurs-spier	156.547
Bergopebaar	428	beuaring der gezondheid	456
Bergpeeper	503.569	beueeging des gemoeds	646
Bergrood	232	bezetenheid	604
Bergroos	504	bezie	124
Bernagie	145	bezien over zee	739
Beroertheid	82	bier	208
Bersten	735	biermelkjen	694
Bertramkruid	714		694
Beschikking	608		bies-

A A N W Y Z E R.

bieflook	770	blind gezwel	843
— parrei	770	blinde kop	291
bieft	252	blixemgout	224
biezen	489	bloet	757
bil	421	bloedige etter	759
billen	591	bloed ingelwanden	641
bilnaad	656	bloedig oog	427
bilfen kruid	457	bloedgang	335
bilfen kruid van peru	842	bloeding	429
bindhout boom	755	bloed-kruit	428
bingelkruid	565	— lating	668
bindtuig	427	— making	428
biffchops miters klap		— omloop	657
vliezen	363	— overbrenging	866
bismuth	544	— rpk	681
blaaren	669	— fputwen	429
blaartrekkend middel	670.745	— fteen	428
	898	— ftepend middel	352
blaas	917	— ftempel	429
— band	197	— fterking	180
— in fpuiting	197	— ftoppende middelen	486
— peilder	341	— bin	406
blaazing	486	— waterig	467
blaauwe gal	871	— wortel	428
— hamillen	871	— zuiger	446
— madelieven	353	— zuivering	41
blaauwigheid	462	— zuiverende drank	37
— oog	769.772		406
— fchuit	337	— zweer	394.827
blaauwe vlekken	772	bloem	238
— zugt	498	— des lydens	443
bladen wolligheid	274	— van damaff	533
blanket zel	165	— van notemufeaat	598
bles	900	bloempjes in 't hair	394
bleintrekkende middelen	483	bloemen / witten	489
	246	bloefel	
blikaars	696	Nnn 5	blus
blinden darm			
blindheid van ouderdom			

A A N W Y Z E R.

blutshoozſ	662	---	buis	332
blvdſchay	412	---	holligheid	856
boehel	301	---	ingewanden	695
boekbunge	132	---	kuer	858
boekſwypze ligatuur	383	---	middelen	132. 377
boekwyt	382			647
boeltjens-kruid	372	---	puimen	489. 776
boezemhollen	793	---	ſpier	647
----- zweer	793	---	ſproop	314
bogtgezwcer	793	---	vlieg	681
boh	866	bozt		220
bohs-baard	865	bozboom		157
----- boon	528	boter		157
bohs-doozn	530	boterbloem		722
bollen	126. 154	----- tanden		310
bolkruid	797	botte		413
bolligheid onder d'ogen		botten		607
	455	bottertanden		696
bonibazyn	144	bovenshoulder-blad-		
boog	486	ſpier		478
hout	7	---	3pde buiksgezwel	
boom	88	---		460
armen	146	---	zwagtel	359
boomigheid	428	bobift		620
klaver	493	bozbaard	446. 865	
lack	494	braadbarken oog		570
des leevens	88	braak-belettende midde-		
baaren	688	len		67
wol	144. 422	---	beſchrypvinge	348
boonen	380	---	dza nkje	916
boonkruid	764	---	middel	348
boort	220	---	bzaam-bezien	747
boorzſchyp	574	---	boizen	747
booztung	653	brading		109
bozras	145	bzaking		917
bozſekens-kruid	156	bzand		746
bozſt	539. 647	bzandende koozſ		200
been	819	---	middelen	196. 199
beens ſpier	868	bzander		227
				bzau:

A A N W Y Z E R.

bzanding	200.380.643.	buis hegting	412
	921	— klier bedde	163.635
bzandmerk	820	— middelen	43
bzandoog	61	— opening	639
bzassen	278	— snyding	412
bzave	834	— steeking	639
bzeede windelspier	562	— water	104
bzem	414	— wee	220
bzeuk	152.441	— zuivering	197.712
— der klootader	234	— zuiverende midde-	
— der leifmeder	441	len	712
— band	47	— zuiverende pillen	193
bzien	208	— zyde pyu	460
bzok	144	huil	672
bzommel-bezien	747	huifjes	495
bzood van meel zo als 't		buitenkoozfigheid	85
van de molen komt	122	— zig zels	339
— ongebuilt	122	huizen	168
— ongehevelt	124	hurboom	157
bzood ongezuuct	124	hydag ziende	436
— pap	634	hye	77
— gehonigde	100	hyen-kruid	559
bzune	703	hyherfenen	207
bzunellen	703	hykenskruid	777
bzuids traanen	236	hytinge	271
bzuine	702	hyberpozing	358
bzuinettekens	17	hyvoet	97
bzug van Barolius	690	hyziende	585
bzye	193		
bzyppuif	113		
buzsboom met doorn	716	C.	
	716		
buzsdoorn	716	Calcinatie / philoso-	
built	300.620	phische	162
bultagtig na boren	525	Calmoes	12
buz	419	Campher	168
buzse	716	Candelzeering	170
buzk	43.893	Candypuiker	170
— glas	143	Carneool	762
		Ca-	

A A N W Y Z E R.

Castagne boom	191	Confielle de grein	559
Cataplasme	193	Conserf	80
Catarn	195	Conserve	256
Catheter	197	Conserben	342
Cellerjes	201	Conserf van dalen	317
Celtische spicenard	808	Consistentie	259
Centaurie	202	Consumaat	260
Ceroen	209	Contusie	262
Ceruis	210	Cozulentigheid	688
China wortel	217	Cozrosyff	271
Chrysolpt	225	Curcuma	294
Chirurgie	218	Cyperwortel	303
Chirurgyn	218	Cypershoom	303
Christus oogcn	510		
Chyl	225		
Chylbaten	888	D.	
Chymie	226	D aamen	429
Chymist	227	D aauw	742
Chymische artzney	665	— distel	799
— vooztgang	698	— boerder	332
Chymiste geneeskunder	466	— wozm	442
Cicerg	228	D adelboom	632.670
Cichorey	228	D adelen	302
Cinnaber	232	D adelph brand pzer	200
Circulerglas	234	— buur	469
Citroen	236	D ag-blind	602
— kruid	559	D agelphse koozs	719
Citrullen	62	—	384
Civet	926	D alen	302
Cipsteer pyp	240	D amastbloemen	550
— spuit	356	D amasten	550
Colph	248	D ampige bozst	110
Collectie	249	D armbcen	471
Complexie	254	— heenspier	471
Compositie	255	— blinde	246
Compzess	324	— hzenk	356
Compzessen	812	— endel	355
		D armen	355
		— king	221.470
		D arm-	

A A N W Y Z E R.

Darmnugtere	468	Distributie	326
— omgewonde	471	Doctoꝝ ordonnantie	399
— regte	355		662
— scheels pꝑn	248	Dokkerblaaden	536
— scheurſel	152	Dol appel	455.480
— ſchel	565	Dolheid	298
— ſlinger	221	Dolle honds beet	77
— ſlym	581	— bertieſtheid	541
— ſpoeling	240	Dolligheid	642
— uitbal	356	Dolwortel	129.484.
Daslook	90.902	Donderbaard	778
Dapen	302	Donder-goud	224
Deeg	548	— kruid	259
Deel	644	— ſteen	531
Defenſief	305	Donker gefigt	45
Dekrier	101	Donzen	882
Denneboom	2	Doode aarde	850
Deſpſlegmeeren	311	— kop	178.248
Derdenaagſe kooꝝ	384	— neetelen	497
	717	— oberſchat	178
Deſtillering	312	Doofgevoelig	824
Deſtilleren in 't bad	127	Doofheid	264
— dooꝝ de blaas	899	Doofhof des ooz	493
	899	Doofhorende ſpier	654
Deur blad	654.883	Dooꝝ eeting	52.314
— was	654.883	Dooꝝgaans in zwang	
Diamant	15	gaande ziekte	359
Digerering	321	Dooꝝgang	551
Dikke herſen-blaas	549	Dooꝝgebooꝝde ſpier	654
— buik	362	Dooꝝkleinſing	653
Dikte	259	Dooꝝknaging der baten	315
— der oogleden	707		6
Dikmakende middelen	474	Dooꝝn	822
	474	— appel	14
Dil	59	Dooꝝnen	5
Difſolutie	325	dooꝝntang	5
Difſtilleren dooꝝ een		dooꝝſchynend ſpiegel	782
blaas	899	blia	
Difſtillering	312	dooꝝ	

A A N W Y Z E R.

doozuikerling	257	dzoogbad	495
doozwaasfeming belet	16	— seukende oogen	923
— sigtigheid	198	— kraussel	512
— zpging	653	dzooge sehurst	860
— seigfel	247	dzooge stoving	643
— zpgtuig	247.392	dzooom	356.798
— swelging	305	dzoppelpis	823
doobe neetelen	409	dzuiking	848
dozst	795	dzuiping nit de herffen	274
dzaadjes	388	—	—
— in de blom	173	dzuif-bezie blies	921
dzaaper	364.862	— geswel	818
dzaaping in 't hoost	774	dzuifjes wilgen	809
dzaapfaag	784	dzuipert	422
dzaakgesweer	330	dzuibeboom	907
— wozm	330	— kruid	146
dzagant	864	dzuibenblies	735
dzagne	329	dubbele haartjeng	Dir
dzagon	329	oogscheelen	326
dzagt	415	dubbeld gesigt	822
dzakenbloed	329.757.759	— slaande pols	320
dzank	84.684	— vat	323
dzankjen	431	dubbelde verfwangerin-	—
dzabig	19	ge	359
dzek	376.818	dullen	882
— bzaaken	221.470	dulle kerbel	229
dziakel	854	— peterceli	229
dziehoofdige spier	308	dult	620
dziekantige spier	868	dunne herffen blies	550
dziepuntige klapbliesen	870	dunmakende middelen	724
dzievoetig heftuig	870	—	—
dzift	621	duim	322
dzinkspier	139	duinbesieboom	735
dzoefgeestig	557	dultsche-gember	101
dzoefheid	23	duibe kerbel	404
dzoessem	381	duibels beet	577.829
— van olie	50	— brood	405
dzogist	96	— dzek	103
		— dult	—

A A N W Y Z E R.

duivelſ melk	652	Getuſt	621
— oog	17	— trage	335
duiven boer	660	Getucht	155
duiſend blad	571	Edele raket	368
— grein	442	Edik	9
— gulde kruid	202	Ebenbeel gewicht	51
— knoop	687	Eggerigheid	428
— koozn	442	Elementen	343
— kruid	203	Electuarien	342
— ſchoon	94	Elementſcheider	90
dwang tot ſtoelgang	848	Elephants ſichte	343.
dwersbreuk	199	—	345
— ſpiere	867	Elſe	40
dyebeen	386	Elleboog	57.298
dyebeens draperſ	744	— ſpier	288
— innerlyk	deel	Elleppſpier	719
	386	Elfenboom	38
		Emmer	829
		Endeldarm	355.725
		Enderloos	368
		Endivie	354
		Engboſtig	110
		Engelſe ſichte	734
		Engelwoztel	60
		Engelſoet	688
		Engte	487
		Enkelen	111
		Enkete	538
		— deelen	791
		— genesmiddelen	
			791
		Enklaaw	111
		Eppe	79
		Erffichten	440
		Ervaring	349
		Erwoeten	367
		— kleine	606
		— ſpaanſe	609
		— gemene	606
		Er	Er

E.

Ebbenhout	493
— boom	336
Eekels	126
Eelt	164
Eeltmaking	692
Eenblad	438
Eendaagſe koozſ	357.
	384
— ſichte	575
Eendaantige deeltjes	
	447
— deelen	791
Eendengroen	505
Eenhooren	915
Een hooz 't ander	718
Eenſydige hoofdpyn	575
Er en pyſſ	897
Erſte bogt	450
Erſuitbrekende blaas	
— deren	489

A A N W Y Z E R.

Erweten heere	606		
— ronde	606		F.
Erwtagtige pig	624		
Esschenboom	402	F akkeldkruid	208
Essenkruid	401	Fenyn	893
Ettenlust slappe	473	Filtreering	392
— onlust	105	Filtreertug	392
— walg	105	Fioolglas	50
Etmaal	602	Fistel	392
Etter	713.759	— mesjes	840
Etterboyst	351	— snyders	841
Etterdagten	397	Fisticeen	677
Ettergeswel	83	Fistuleuse ulceratien	461
Etterhol	392	Flaawte	307.519
Etterlosser	716	Flereepn	99
Ettermakende	dingen	— der haken	787
	321	— middelen	67
Erteroog	461	Flierboom	756
Euel	381	Floop-kruid	270
Ebene die gebaard is	19	Fluweel bloemen	44
Ebenveel gewigt	51	Fluweele darmrook	890
Eujen	161	Fluimen	668
Eulsap	618	Foeli	533
Erteroogen	436	Fontanellen	397
Ertirpatie	80.379	Fontenel des hoofds	397
Ep	628	Fonteynkruid	694
Eperleiders	875	Fpk	406
Eygen gematigheid	468		
Eygenisse	478		G.
Eygenlydig	468		
Eygenfchap der	fiekte	G aande en komende	
	468	fiekte	482
Eygen teeken	646	— kooz	384
Eykeboom	718	Gagel	416
Eyke met bittere	ekelen	Gal	140
	209	— blaawe	486
Eykenbaaren	688	Galagtig	140.220.674
Eypenboom	911	Galantwoytel	434
Eyfelkens	687	Galblaas	396
		Galbzaken	

A A N W Y Z E R.

Galbzaken	220	— koper	118
Galenifche medicpnen		— oker	605
Galiga	409	Geele fteenbzeek	559
Galleider	219.693	Geelzugt	468
Galnooten	409	———— woztel	294
Ganzen diftel	799	Geers	750
Ganzerpk	66	Geest	90.411
Ganzen voet	660	Geeften	810
Gaperkens	73	Geefmaking	683
Gaping	625	Geeften fap	810
Gafhuis	600	Geerwing	625
Gat het roudē en het ep-		Schomigde bjoodyp	
wpze gat in het tpm-			100
panum	398	Gehooz	116
Gatbzandend middel		———— gat	552
	469	Gehoozmiddelen	12
Gatfpoeling	240	Geheugenis	727
Gebaarde ebene	19	Geheim	89
Gebieder	477	Geiten baard	911
Gebocheid	90.300.415	———— blad	175.515
Gebooztekoek	679	———— kruid	409
Gebozfen ader	235	———— oog	18
Gebzandheit	46	Gekheid	480
Gebzooken	356	Gekookte most	305
Gecomponeerde confers		Geleding	100
	617	Geleerde in de genees-	
Gedifileert water	85	konft	554
Gedzaayde wicken	185	Gelei	410
Gedurige anderendaag-		Geloutert goud	604
fe koozs	871	Geluw	468
———— koozs	384	Gemakkelyke dood	374
———— koozs zonder		Gematigtheid	278.836
bermindering	260	Gember	927
———— met verminde-		Gemeene doos van glif-	
ring	260	fon	177
Geduurig fpuwen	707	———— erweten	606
Geele	468	———— leevens	regel
Geel hair	513	———— zin plaats	461
	000		27
			Er

A A N W Y Z E R.

Gemoeds beweging	646	Geblykte lazerte in hrt	
Genees-bier	208	aangezigt	563
— hcer	554	Geblogten net	223
— konst	554	Gedool	843
— middel	122.553	Gedouwen band	324
	666	Gedubeling	917
— koninklyk	130	Gedwas	413
— wjn	236.903	Gedwaterde wjn	453
Genezende deel der medij		gekwigt	100
cynen	854	gezigt	905
— — inzigt	477	gezondheid	456.885
Genezinge	293	gezwel	876
Geolide suiker	341	— — agter 't oog	643
— wjn	609	— blind	843
Gezprobeerde middel	653	gierenbek	425.744
Geraaktheid	82	gietkroes	263
Geraamte	768	giste	329
Geronnenbloed	856	gistenoztel	262.774
Gerst	449	gigt	99
Gerstendrank	707	gift	381.411
Gerstemelk	448	giftinge	386
— waater	454	glas	486
Geruwe	571	glasagtig bogt	451.452
Gerwe/ wilde	391	glaskruid	642
Geschapentheid	257	glit	520
Geschubde lazerte	563	godendrank	593
Gescheurde zweer	734	godenspyss	46
Gescheurt	356	gods genade	424
Gescheurtheid	441	gods gunste	424
Geschrabde wieken	185	goed	192
Geslagt	727.787	't goed hebben	563
Gespe	389	goedaardige ziekte	134
Gest	411	goeden appetpt	374
Gesteltheid des lighaems		goede getempertheid	371
	443	— Hendrik	144
Gesting	245.386	— ingewanden	374
Getempertheid	254.278	— koking	372
Gevenstert	naaippje	— maag	374
	172	goedsappig	371
		goed	

A A N W Y Z E R

goed teiken	374	grofſpbigheit	688
goede voeding	375	grond	130
gom	426	gronoffels	188
— ammoniack	48	grondsop	381.462
— arabife	87	— zetfel	778
— ſagapeen	752	groot beſlag 't groot en	
gozgel	500	klein	84
gozgeldzank	411	— boomklaber	493
— gezwel	149	— ellepp	394.911
— ppp	106	— epp	446
— waater	411	— herſenen	208
goztig	211	groothoof	533
goud	122	grootte ingewanden	556
goudsbloem	163	— klier	163.635
goudglit	520	— ſpurge	861
goud ſourdeerfel	145	— wolfs melk	861
gouwe	215	— dubbels melk	861
gouwoortel	215	— klierſtuig	333
graad	423	— patich	445
graatſpiere	809	— ſlag ader	75
graadtang	5	— waereld	533
graawe loop	246	grobe maſolein	622
graawoogig	418	gryzecom	404
graawe tutia	813	grysheid	171
grafnaald	263	guichelheit	53
granaat	423	gulden ader	429
— appel	423	— appel	536
gras	156.423	— roede	904
grabeel	91.595.749	guldeſteek	711
grabeelig zand	704	gulzigheit	16
grabeelſteen	594	gpl	225
grabinnen kruid	270	gplleider	332
grein	424	gplboeder	332
griekſ hoop	396	gplzak	751
griekſe lazerpe	508		
grind kruid	781		
groejende koozſ	356		
groene ziekte	158		
groentwaſch	423		

H.

Haag appelboom 89
 Haak 430
 Haan

000 2

A A N W Y Z E R.

Haan	211	waards	351
Haanebeuk	185	Halbe anderendaagse	438
haassen	690	hoorz	787
— ader	691	Halbe maat	— ronderings gewo-
— spier	690	ze gaten in 't oor	169
Haastige ziekte	15	— spiegel	780
Hadig	337	Hamertjen	538
Hagedoozn	629	Hamerslag	773
Hair	281.675	Hand	543
— pzerge	119	Handekens kruid	632
Haartjes	388	Handerbel	217
Haireloosheid	39.91	Hand stercken	217
— — middel	704	Hand gods	82
Hair scheur	173.869	Handjigt	217
— splytinge	320	Handkping	217
— trekker	916	Handkpk konst	445
— uitpzing	534	Handpalm	632.853
— uitval	39	Handvang	217
— nitballing	91	Handvol	542.708
— uitvallend middel	704	Hanehammen	33
— woorn	370.442.512	Hanehammetjes	393.615
Hairige vaatjes	173	Hanekamsteen	282
Half anderendaagse		— wozige uitwas	282
hoorz	438	Haneboet	722
Halfgratige spier	780	Hardigheid der oogsche-	
Half pond	778	len	771
— once	780	Hardipvigheid	43.264
— scrupel	604	Hars	729
— vierendeel loots	437.528	Harswoztel	209
— bliessige spier	779	Hart	180
— zenuwagtige spier	780	Haber	117
Hals	209.249.	Haber-elzen	800
Halsverband	174	Habereffche	623
Halsdrage	655	Habik	7
Halskruid	209.864	Habikzuid	445
Hals der lymoeder	249	Hazelaar	273
Halsspanning hoorz		Hazelwoztel	104
		Ha-	

A A N W Y Z E R.

Hazelatouw	799	Hermodactyl	441
Hazemont	491.496	Herffen bekken	165.278
Hazelnooten	117	— beschermers	562
Hazelnooten boom	273	— gestel	353
Hazen oogen	496	— groefjes	895
Hazen poot	496	— holligheeden	895
— salade	799	— merg	555
— fruk	799	— pan	278
— voet	496	— persbak	862
Heelkonst	218	— sap	810
Heelmeester	218	— tafels	324
Heelbleis	163	— blies	549
Heemst	41	Herstelling	728
Heerdig	630	Herte	265
Heere erweten	606	Hert	180
Heesheid	724	— beevinge	633
Heester	403	— beursje	655
Heet koude kooze	109.	— buile	406
— buur	358.519	— dekzel	355
Heftboom	411.806	— gespan	180
Heftuig	346.890	— holligheid	895
Hegting	246	— hoozn	270
Hegting	836	— hoi	105
Hei	366	— klopping	634
Heidens wondkruid	761.	— ooren	121
—	904	— opening	319
Heilig been	752	— peesjes	252
— bitter	445	— pilaartjes	252
— kerst kruid	346	— putjen	70
Heldere drop	44	— ppn	181
Helm	33.182.408	— schot	782
Hemel steutel	228.697.847	— sluiting	839
Hengste bloemen	846	— spongie	143
Hennen hoofd	177	— sterking	180
Herberstas	156	— stikking	180
Herff	122	— tonge	141
Herik	484	Hertstong	771
Herleebendigmaking	732	— wanne	143
Hermetise mediepnen	440	— vang	839

Ooo 3

Herts

A A N W Y Z E R.

Hertswater	86	hol der haken	152
— wee	181	holkeie	488
— zake	655	holppp	172
Herbatting	247	hol van de voet	915
Heul	638	holwortel	93
Heupe	478	holle zweeren	76
Heupenbeen 277.471.	487	hom	495
Heupe gicht	487	honds band	298
Heupenbeens hol	276	— bzet	299
Heupontvzigting	377	— dood	80
Heacintj	452	— dzaf	432
Hiel	165	— gras	423
Hying	62	— gonger	298
Hik	792	hondekens kruid	620
Hinnebezien	747	hondskramp	803
Hypocras	236	— kullekens	299
— moutw	541	— look	770
— wezen	381	— roze	299.846
— wpn	903	— tanden	299.310
— zak	541	— tonge	299
Hirs	570	— trekking	803
Hysop	463	honger	382.621
Hitte	90	hongerloosheid	66.82
— in 't aangesigt	715	honing	556
hoedanigheid	717	— dauw	543
hoedrje	675	— gezwel	558
hoefblad	878	— hoeken	560
hoekhollen	793	— vlekken	637
hoender beet	577	— waater	454.558
hoepelbloem	94	hoofd	177
hoest	878	— ader	204
holle ader	891	— beschermster	755
hol van de hand	915	— dzagend werbel-	
holligheden	199	— been	113
— der herffenen	895	— hair	173
holligheid	246	— kap	174
— des herts	895	— middelen	204
— des heupen-		— pan	870
beens	8	— ppp	204.443
		hoofd	

A A N W Y Z E R.

hoofd pynen Ep groote	---	druifjes	739
629	---	eubel	361
---	165	---	kruid 97.459
---	165.278	Jan pottagie	26
---	343	jasmyu	466
---	174	Jenboom	847
---	39	Jelei	80
---	181	Jeneber boom	490
---	174	Jenibers	739
---	204	Jesemy	466
---	774	Jenebergom	756
hoogte	259	Jeufigheid	23
---	259	Jeuhte	703
hoken	259	Jigt	99
hoop	7	Jn de blam zetten	305
hooznagtig vlieg	268	Jnademing	351.480
hooznen des moeders	206.268	Jnbeelding	664
hoop	395	Jnbanding	353
---	396	Jnbandende middelen	715
hop	528	Jucisie mes	474
hobaardige spier	832	Jndiaanse saffraan	294
hulpbeen	17	---	doorn appel 561
huist	24	Jndooyfel	129
humoure	451	Jndrukking des beens	376
hup	790	Jnduikeling	309.471
huid	295.650	Jn eetend middel	200
huig	233	Jngeboren warmte	140.
huiglichter	817	---	lugt 350
huishouding	608	---	lugt 21
huistook	129.778	Jngewanden	904
huizenblas	467	---	gorden 374
		---	gooten
			556
			daar bloed
			door loopt 641
			kleine 645
			Jn

L

S. Jacobs kruid	465	---	556
S. Jans bezien	739	---	daar bloed
---	790	---	door loopt 641
---	97	---	kleine 645
			Jn

A A N W Y Z E R.

Angewands hol	469	Goukhen	277
— beweging	658	Judas ooren	120
Angelwoztelde hoofzweer	203	Juffertje in 't groen	598
Ingroen	153	Juffrouw mecht	79
Inhoek van 't schouderbeen	131	Juzuben	489
Inleiding	353	K.	
Inmondig der baten	55	Kakeflerecyn	787
Innerlyk deel der dye	386	Kaakspier	152
Innerlyke ftop fpiet	547	Kaakhoofdigheid	165
Inplanting	480	Kaarden	324
Infchieting	422	Kaatsjes ruihende	125
Infnyding	354.768	Kaatsagtigheid	883
Infpuiting	478	Kaatsjes bladen	539
— in de blaas	197	Kaawing	548
Inffrument om af te haalen	348	Kaawmiddel	548
— — moeder verwyderend	323	Kaawfpieren	548
— — wond verwyderend	323	Kaawtatandens tongefpief	584
Intentie	354	Kaf	15
Intrekking der oogen	340	Kakebeen	540
Invoeging	422	Kakelaar	126
Inwzigting der beenen	319	Kakenhol	152
Inzigt	354.476	Kakhielen	659
Joodenkruid	532	Kakhoofs	157
— lym	107	Kalcinatie der pphen	162
— fteen	488	Kalfsbek	73
Jokbeen	928	Kalfsmul	73
Jokboom	185	Kalfsneus	73
Jokhout	185	Kalfsfuif	73
Joſephs bloemen	446.	Kalfsvoet	101
	865	Kalk	165
		Kalkfihout	420
		Kalkbranding	162
		Kalkbullen	862
		Kalkknobbels	862
		Kalkmaking	162.469
		Kalk der tanden	608
		Kal-	

A A N W Y Z E R.

Kaalmeiſtern	161	Kaalkruid	514
Kaamergang	712	Kaal ontſteeking	61
Kaamillen	213	Kaalschuur	149
Kaamperfoſie	176	Kaalspoeling	411
Kaampernoeljen	405	Kaizers kroon	472
Kaamuis	791	Kamels Hals	569
neus	790	hop	769
Kaanariezaad	664	ſtrop	769
Kaandeel	236	Kaerbezien	748
Kaandelizeering	170	Kennip	171
Kaandyſuiker	170	Kenteiken	316
Kaaneel	231	Kermillen	213
Kankerbloemen 738.	846	ſinkende	155
gezwel	178	Kerſſe	591
in de mond	600	boom	205
waterkanter	600	Kerſſoutwe	134
Kanon	172	Kerbel	210
Kapel	293	dulle	229
Kappittelſtokjen	877	wilde	587
Kapperboom	175	Ketel	26.157
Kardinaals nuts	192	Keukenkruid	710
Karmozyn	242	Keukenſchelle	710
boom	470	Keule	764
Karoten	189	Keubels	416
Karteldarm	251	Keikens	94.582
Katern	195	Keizerlyke ſneede	464.645
Katrol	50	Keizers kroon	472
Katrolſpier	872	Kieheren	62
Kattekruid	194.594	Kikboys aders	722
Kattenoogen	602	gezwel	132.461
Katteſtaartjes	601	ſchot	806
Kattoen	144.422	kin	564
Katzelvoet	447	kind / dat in 't baaren	
Kalwoerden	291	met de voeten voor-	
zaat gelpke		komt	25
wozmen	291	kinderglas	50
Kaal / onregte	500	kinderpokjens	886
Kaalgat	666	king	110.221
		kinghoef	206.878
	Ooo 5	kin	

A A N W Y Z E R.

hinnebakken	540	kleine sheit	566
kins tongspieren	414	— spurgie	370
— tongbeens spieren	414	— stem	489
kittelaar	239	— waereld	569
kitteling	861	kleinbaningewanden	645
kibitsieren	402	kleins doek	252
klaarmaking	237	klier	417
klaar oog	374	— groote	635
klaare waarheid	123	— op een getaste	259
kladden	499	— vatagtige	259
kladpapier	214	klieren	775
klapmuts	408	kliergezwel onder d'ore	637
klapooz	151	len	431
klapooren	637	klim	42, 742
klappertozen	738	klimpaluin	499
klapblizen	856, 885	kliffen	154
— mitergelphene	363	kliffers	621
klaretten wjn	236	klootjes	234
klarep	236	klootaderg-breuk	234
klaber	870	— zwelling	695
klaber rupsen	553	— baaten	775
klaburzuring	8, 37, 630	— zakje	818
klawieren	175	— zakis spek gezwel	818
kleefkruid	76	klooben des fondaments	735
klem	803	klpffeer	240
klep	93	knagend middel	271
kleimei	879	knaptand	73
klein beflag	84	— kruid	73
kleine donderbaard	896	kneding	537
— elleppp	394, 720	kneevels	588
— erweten	606	knerrssen der tanden	150
— hersens	207	knief	871
— hardamom	179	kniefing	262
— klitten	923	kuie	415
— oog	570	— eubel	422
— oortent	561	— schpf	574
— pzoet	561	knoeff gezwel	769
		knoot	

A A N W Y Z E R.

knocfelen	921	hool	148
knocfelen	257	hoolfel	84
knol	722	hoon	413.535
knoot	100.410.413	hoozd	221
— der nek	601	hoozn	403
— gras	687	— blom	296
— fwellen	257	— bzand	746
knoppen	27	— tang	399.916
knorzbeen	185	— rofen	738
kobalt	241	hoozts	384
koekies	245	— anderendaagse	384.850
koedil	155.276	— beschypping	714
— honger	155	— dagelykfe	384
koekjes	577.842.865.872	— derdendaagse	384
koekoeks brood	8.37.630	— endaagse	384
— loof	630	— gaande en ko-	
koeldrank	489.707	— mende	384
koelbat	726	— geduurige	384
koesoogen	155.276	— geduurig vermin-	
koliander	267	— derende en verheffende	
kollebloemen	738	—	839
koloquint	250	— geduurig sonder	
kolpk	249	— vermindering	261.839
koken tot sekere dikte	260	— opklimming	117
koking	245.346	— fweet hoozts	830
kolf zppglas	290	— middelen	384
kom	293	— uytzogende	431
komkommer	290	— uitterende	431
kompres	324	— vpsdaagse	651
kompn	292	hoot	111
koningfken	727	hoyer	19
koningkaarsje	170	kopglaafen	292
koninglyk genees middel	130	koppen	292
—	372	kopperoest	19
koninginne kruid	372	— rood	910
koningf nagelen	188	koraal	266
konynen kruid	799	koralkruid	106
konferf	259.342	— mofch	266
— van daten	317		897

A A N W Y Z E R

korentang	399.916	kramp beschypping	802
koriander	267	— middelen	802
kozl	11	— trekking	263.851
kozkboom	827	krankte	576
koznoeljeboom	269	krankzinnigheid	577
kozst	369	krappe	745
koztadening	110	kreeftband	169
— armig	409	— geswel	178
— bondige spreek	77	— oogen	169
koztbozstig	110	kreupel gras	687
kozte elleboogs spier	148	kreveling	220
— ribben	274	kriekjens ober zee	36
— vat	148	kring om de tepel	429
kozt	148.275	krystal	288
hout geswel	609	krystallifatie	287
houde pis	823	Krystalline vogt	287.451
— pping	449	krystalmaking	257
houwen	383	krobben	687.692
kraajebeck uitsteekfel	269	kroesbesien	425.921
kraajenboet	270	krombeen	525
kraakbeen	186	— bals	732
kraam	523	kronkel	470
— houtw	708	— darm	251
— suivering	523	krtoon	562
kraanebek	399.425	— der spinoeder	626
kraakbeenige band	220	— naad	269.835
— beenbinding	838	— nagelen	188
— beens vereeniging	838	kroontjes kruid	304.433
krabbenklaaw	570	kroontje der tepel	485
krabbe quaad	491	krtoonbaten	269
kragt	90.381	kroost	505
kragtelooosheid	354	kropader	488
kragtige wpn	687	— been	237
kragtigste der medica-		— van de maag	180.
menten	369	— slagader	184
krakinge	304	— zweeren	775
kramp	803	krullende hairwozfel	234
		kruid	440
		kruid-	

A A N W Y Z E R.

kruidbereider	665	Laborant	227.492
kruidenier	96	Laborator	227
kruidkenning	146	Lachtanden	310
— mengkonst	665	Ladder	766
— menger	665	Lammiigheid	640
— mengfel	666	— des ganschen lig-	
— muſjen	290	haams	640
— nagelen	188	— aan eene zjde	438
— wpu	236	— ſchaaps	135
kruiden tegen de moer	464	Lammekens ooz	144
kruidje roer my niet	128.	Lamblies	48
	472	Lancet	498.668.767
krvine	165	Landloopers	350
kruid	898	Landſiekte	354
krupinge	848	Langduurige ſiekte	223.
kruijpende mier	399		685
kruiſbesienboom	921	Langeubel	221.470.848
— boom	740	Lange merg	555
— diſtel	368	Langſame koking	147
— doornſ	425	Langſte rugſpier	525
— kruid	781	Lapidil	499
— wortel	368.781	Laſbuil	151
kullekens kruid	620	Laſklier	151
kunne	787.764	Latouw	494
kummeke	764	Labas	511
kurkuma	294	Labendel	502
kusvaten	55	Laurierboom	503
kuiſboom	23	— herſ	503
kuit	8.412.834	Lazerep	343.345.507
— been	389.659	— griekſe	508
— ſpicren	412	— geblekte	563
		— witte	40
		Lazuurſteen	504
		Leden	100
		Ledenkrankheid	99
		Ledenſtpving	192
		Ledenzugt	55.99
		Leeder	766
		Leeding/ loſſe	319
		Leem	

L.

Laaſe eiken	213
Laat koppen	292
Laatmeſ	668
Laatpfer	498.668.767

A A N W Y Z E R.

Leem	529	Lidtreken	820.227
Leenigmakende	midde-	Lidwaater	839
len	504	Lieffelyke reuk	433
Leepel	244	Liefhebber der Krfenzen	667
Leepoogig	519	— der Chymie	667
Leefchzoef	419	Lieffen	478
Leeven	906	Liesbreuk	152
Leevens infigt	906	Lieszwelling	152
— manier	316	Lighaams geftetheid	443
— wet	316	— bedieninge	14
— wyfe	316	— zielwerking	63
Leeber	438	Ligte	709
— aader	130	Ligtbzenger	670
— doozloop	394	Ligtghoofdigheid	308
— kruid	24.439	Ligufter	514
— van fteenen	511	Lihftokjes	125
— middelen	439	Lihking	338
— ontfteking	439	Lil	410
— poort	693	Limoen	515
— vlekken	533	— drank	516
— bloed	394.439	— kruid	559
Leeewater	551	Linie / wierte	517
Leeuwenblad	506	— boorzeggende	517
Leeuwenboet	32.506	Linkermond des maags	822
Lechtuig	392	Linnenkruid	519
Lell	233	Linfe	505.663
Lelfpieren	707	Lippen	492
Lellerjen van 't ooz	523	Lippen der bzoutwikhheid	28.492
Lelietjes vanden daalen	515	Lipsboorzeken	495
Lelie	514	Lifch	485
Lenden	527	Lifbodden	882
Lendegigt	526	Lifpen	141
Lendeyppn	526	Lifpende	867
Lendenspieren	705	Lifper	141.867
Lendenbang	734	Lifperaar	867
Lid	100.562		lit.
Lidbad	565		

A A N W Y Z E R.

Maankruid	527	Maarsfrik	178
— ziekte	361.527	Masse	548
Maat	563	Maftbloemen	559
Madelieken	134	Maftboom	2
— blaawe	871	Maffik	549
Magneetsteen	535	— — boom	506
Magt	381	— — kruid	239
Magteloosheid	114.307	Materie	713
Majer	143	Matras	550
Maaydrank	37	Matten	489
Maajolein	535	Mazelen	576
— grobe	622	Medelpdentheid	259
Makkelyke ademing	374	Medelpdigheid	837
Makkelyk verdrag	373	Mediaan ader	553
Maldergeer	415	Medicament	666
Malloten	559	Medicinale honighoek:	
Malrow	547	jes	560
Maluwe	539	— oblien	604
— Witte	41	Medicpne	regelmatige
Mammen	539		327
Mamschpf	92	Meer	745
Mamwvze	uitsteekfels	Meerde	454.558
	539	Meekrappe	745
Maandagers kruid	541	Meel	383
Mank	237.377	Meelagtige pis	280
Manna	523	Meerbladen	603
Mannelykheid	651	Meerdaantig	443
Mannelyke roede	651	Meerdaantigheid	65
— hoost	126	Meester poeder	534
Mannetjes panbooz	548	— stuk	534
Mansbloed	59	— wortel	472.627
Man-vrouw	440	Melkdrank	37
— wyf	58	Melaatshcid	343
Marca site	544	Melde	115
Mare	475	Melizoen rood	335
Marentakken	905	Melk	493
Margrieten	134	Melkije	352
Marmelade	546	Melkaderen	888
Marmersteen	546	— buizen	407
		Melking	

A A N W Y Z E R.

Melking	495	middelschot der neus	488
Melk kooz	495	middelste longeypp	150
Melk makende middelen		middelvinger	322
	407	het midden des navel	
Melkbaten	888		14
Melkweie	800	middernacht	566
Melissen	559	miergelphe pols	399
Meloen	560	— kruipende pols	399
Meloendistel	561	milt	811
Meloten	559	— gezwollen	811
Memmekeus kruid	176.	— kruid	108.812
	515	— middelen	812
Mengsel	277.573	— zucht	460
— van olie en water		minderbrein	207
	453	— drank	143
Menie	572	minne gewigts	571
Mensch beschypping	69	mineraal	571
Merg	265.555.709	minpzer	869
— herffeneu	555	minnedrank	668
— ruggen	556	misbaating	3
— in de steenen	545	misdragt	3
— der steenen	555	miserieboom	569
Mes tot de tongriem	58	miskraam	3
— twee spjden	50	— middelen	45
metaal	567	mispeboom	566
— konst	226	misvat	3
— quikking	43	— makende dingen	340
— scheidung	226	mitridaat	572
— werker	568	mpnstof	572
mepbloemen	515	moeder	921
mept	6	— ader	760
middel hooz veele ziekten		— banden	514
	685	— hoozns	268
— ader	553	— haek	679
— booben buys	360	— konstige ontleding	
— lysesband	193		464
— punt	202	— kruid	550
— rift	318	— maal	533
— schot	318.553		moes

P p p

A A N W Y Z E R.

Agel	188.706.914	Aek	209.601
— bloemen	452	Aekput	601
Agelen	188.914	Aeyte	594
Agelhout	189	Aest	394
nagelwoztel	187	Aet	363.614
nagelzinking	475	— bzeuk	356.362.615
— gezwellen	361	— en darmbzeuk	356
— maar	684	— gelyk	223
— merrie	475	— vaaten	412
— schaade	797	— vlies	732
— schoon	466	— des oogz	50
— wandelaar	599	— wps geblogten vleg-	
Ahand	567	ting	682
Aardus	598	Aerelen	920
— zaad	558	— dooben	497
Aatertong	616	— berkeerde	497
Aatuur	592	Aeus	591
Aatuurlyke dingen	729	— bloeding	429
— warmte	855	— gaten	590
— werking	592	— hairen	901
Aavel	913	— fhot-	783
— aderen	889	— fpitz	419
— bzeuk 356.363.615		— fpeut	737
— middelen	13	— steunfel	252
— pleifter	364	— vleugels	28
— streng	405	— zweer	631
Aavels uprbulting	377	Aier	595
— uitpulling	377	Aieren	728
Aavelbleisbzeuk	762	Aierbekken	650
Aaveen	863	— doosjes	176
Aeederftooting	695	— hout	594
Aeederige fpier	450	— klieren	176
Aeederwaards drukken-		— vaten	352
de beweging	658	— wee	595
Aeegenooz	69	Aieskruid	346
Aeerdruktuig	305	— middelen	706
Aeerdruyping	313	— poeder	820
Aeerzafifel	385	— water	367
Aeetelen	920	Aiet	689.879
		Aiet	

A A N W Y Z E R.

Diet natuurlijke dingen		Onderbrenging	826
— wel te pas zyn	729	Onderbuick	460
Diezing	563	Ondergraat spier	478
Digelle	819	Onderhaabe	432
Dip	598	Onderkin	152
Dippte	594	Onderpalm	462
Dik	194	———— spier	462
Doodzakelijke dingen	792	Onderfchouderblads	
	729	spier	477
Potemuscaat	579	Onderfcutelbeens	spier
Poppen	79	————	826
Puchtere darm	468	————	baten
nydnaagel	643.726	Onderftelling	826
nyptang	916	Onderfteamfel	462
		Onderfzoeking	130
		Onderzwagtel	561
		Oncendaantige deelen	460
			325
Oblien / medicinale	604	Ongebuidt brood	122
Ockernoot	488	Ongedaanheid	158.510
Oeffening	376	Ongedurige figt	99
Oleander	595	Ongehevelt brood	124
Olie	613	Ongel	16
Olpfboom	612	Ongelyke driehoekige	
———— wilde	276	spier	766
Olyphants ziekte	345	Ongelyke pols	160
Olibe	613	———— voeding	39
Olmboom	911	Ongematigheid	13.481
Ondryfglas	234	Ongeneefpke zweren	
Omgewonden darm	471		335
Omkruiling des ooglidz		Ongenoemde oogbeem	
	436		479
Omtrek	657	———— oogrok	479
Omlloop des bloeds	657	———— vogt	479
Onbezugtheit	24	Ongeregelde pols	101.
Onbeweeglijkheit	11		339
Once	913	Ongefalte	334
Onderband	460	Ongetempertheit	13.481
		On-	

A A N W Y Z E R.

Ongevoeligheid	53	ontfoppende middelen	
Ongevoelige pols	108		730
Ongezuurt brood	124	ontastbaar poedermas-	
Onguuren honger	236	king	496
Onlust tot eeten	66.105	ontrekking van spyz	
Onmagt	307.839		477
— om te bewegen		ontbelling	403
	334	ontwzigting	529
Onmatigheid	13.334	onverteering	76
Onpasselijkheid	192	onderzadelpke honger	
Onpatientig	335		155
Onrechte keel	500	onbolwasse vzugt	348
Onrypheid der ziekte	285	onwillige zaadloozing	
			685
Ontbassing	376	onzer vrouwen bedstroo	
Ontbinding	54.325		784
Ontdeeltje	114	onzinnigheid	65.480
ontdoening	54.325	onzuiverheid	381
— — der scheidkonst	798	oost	448
		— vzugten	448
ontfanger	725	oog	607
ontfangbuzzen	352	— appel	712
ontfanging	256	— beebende	446
ontfermt u mpner	221.470	— bewaarder	294
		— bloedig	427
onthouder	4	— hoog	486
ontleeder	56	— bzaad varkenoo	570
ontleding	54.56	— fiftel	18.393
— van kinderen	348	— doogjeukende	923
— der moeder	464	— geiten oog	18
ontleedkundige	56	— gezwel	617
ontlid	375	— hayren	229
ontplofing	313.378	— hayr gelpke band	
ontschotffing	304		513
ontsluiting der vaten	55	— hoek	172
ontstreekking	669	— hoekjes	446
— — der keel	61	— kliertje	186
— — der longe	657	— lap	637
— — in d'oogen	362.227	— leden	633
		— Ppp 3	oog

A A N W Y Z E R.

oogleedens	bebogtigers	ooz spuit	628
— leep	332	— supffing	860
— middelen	519	— top	676
— niet	617	— tupting	860
— ontsteeking	227. 362.	— zeep	210
	617	— zwagtel	738. 855
oogfcheelen	633	ooben	405
— dubbele hapt-		— om naar laag te	
— jens	326	— distilleren	313
— aanwas	57	opblaazing	349. 477
— hardigheid	771	opbzupffing	340
— omkrulling	436	opzooogend middel	312
— rouwe	864	opeen getaste klier	258
— verrottinge	250	opeeten der beenen	182
oogfchemering	45	openende dingen	76
— tanden	298. 310	— middelen	55. 76.
— trooft	374		730
— verminktheid	250	opening des herts	319
— bogten	451	— in de longey	149
— water	250. 456	— der vaten	60. 375
— winkel	172. 446	— der Vrouwlyk-	
— zenuw	619	— heyd	400
ooz	121	opgerolde band	324
oozdeel	281	opgefting	340
— dagen	283	opheffing	375. 827
— uit zweeten	444	opheveling	827
oozgat	41	ophouding der hzoutwe	
— gezwollen	643	— zupbering	833
— klieren	643	opiaat	617
— lappen	119	opklimming van kooz	
— lapjen	523		117
— middelen	628	opligtende pier	509
— pyn	627	opper gencesheer	90
— rand	435	— hoofdsbeen	148
ooren van 't hert	121	— hupdjen	295
ooz smart	546	— klootjes	360
— opperfte	28	— rib	191
— fmeer	210	opperfte topjes	832
		oppripping	747
		op-	op-

A A N W Y Z E R.

opfchoztende spieren	279	Paardsklaaw	878
opfginge	464	Paardemift	893
opvoeding der kinderen	631	— faart	366.445
opwelling	340	— triakel	320
opzieding	336.340.346	Paards pzer	387
oranje appelen	118	Paerel	545
orant	73	— moer	549
oꝛdentelpke dingen	729	— fupher	543
— pols	374	— zaad	521
oꝛder	664	Paasbloemen	527
oꝛdomnantie	399	Paasch lely	599
orego	622	Paddebloem	155
organik deel	621	— brood	405
offebzke	66	— foelen	405
— tong	56.153	Palletten	377
ofterlucie	93	Paley	709
oberbezugting	359.833	Palm	157
— eenkornft	430	— des hands	632
— treeding	566	— fpiet	633
— val	644	Pan van 't hooft	165
— voerende beweging	567	— hoor	574
— matige buykhzupbe-	458	— vliet	656
ring	20	Panik hoorz	636
ouderdom	696	Pap	193
oud gefigt	28.122	Papegaapsbek	399.744
orel	123	Papenhout	372
— bloedvaten	446	— krup	846
— hape	229	— kul	882
opebaar	415	Papegzwel	113
opebaars bek		Papier riet	638
		Paradys greyn	179
		— hout	22
		— hoorn	179
		Parep	692
		Parpfehe raap	589
		Paffiebloem	238
		Pafinaken	645
		Patick	498.630
		Patientie	498
		Ppp 4	Deele

P.

Paaling 61
 Paards bloem 557.
 Paardig 101

A A N W Y Z E R.

Peele	655	Pillen buikzupberende	193
Peerenboom	716	Piment	146
Peerze	81.848	Pimpernel	675
— knoop	410	Pimpernoten	818
Pek	679	Pink	322
Pellicaan	399.650	— ader	575
Penning bloemen	154	Pinsternaakelen	645
—	527	Pip	668
— kruid	154.203	Pis	920
Pensjah	658	Pissebedden	687.692
— scheuten	698	Pisblaas	900
Penyn suiker	651	— buys	918
Peonie	685	— dypvende middelen	326
Peoper	676	— erwtagtig	624
— koozn	662	— gang	919
— krupd	507.677	— glas	550
Pepoen	653	— leider	918
Pers	505.862	— ontstoppende midde-	
— van Herophilus	862	len	487
Persik boom	659	— opschorting	487
— krupd	660	— opstopping	487
Persing	848	Pissen	326
Pest	661	Pisscheyding	326
— buyl	151	Pisvloed	314
— kool	69	— vlies	37
Pestilentie wortel	662	Pistassieboom	677
Peterolpe	662	Pit	265.369
Peter selpe	662	— der medicamenten	369
— dulle	229	Plaatsmiddelen	523.632
— van Alexandrien	446		862
Peule	655	Plant	680
Philosoophs Ep	629	— kenning	673
— kalkmaking	162	— spier	680
Phioolglas	667	Platlyzen	577.671
Pik	679	Platten erwteten	502
— boom	679	Pleuris	682
— pleyster	331	— bastaart	682
Pillen	675	Pley-	

A A N W Y Z E R.

Pleyfter	248.351.427	Popje	599
Plompen	603	Popjes	752
Plumezolen	812	Porceleyn	58.693
Plunfel	185.579	poortaal van 't dooijhof	901
Plum alupn	47	Potafch	42.231
Podde haye	498	Potten	292
Poeder	804	Pottloot	575
— making	711	Porvifch	805
— ontaftbaar	496	Priangwortel	66
Poeirupt	852	Preparateerfteen	692
Pokhout	426	pricmwpze ragchen fpuer	825
Poley	709	— tong fpueren	824
Pois	710	— tongbeens hooorn fpueren	824
— allengsjes verminderende	108	pricmwpz nitfteehzelt	133
— ongevoelig	108	priftelende middelen	820
— die tegen de gemeene regel is	640	prøefkundige medicynen	350
Polsen	882	Prøefpzer	804.556
— dubbeld flaande	320	Prøbet	488.804.556
— miergelyke	399	Pruym boom	703
— zonder order	101	Pulep	709
— ongeregeide	101.339	Punt van 't hert	581
— ordentelyke	374	Purgatie	197.712
— pleyfters	358	Purgeermiddelen	712
Polsft bezien	108	Purgeer doorn	445
— rug	505	Purper kooz	712
Pompoen	653	puomfteen	711
Pond	511.571.690	pupften / vurige	339.375
Poortader	891		713
Poortier	713	pylnaad	753.604
Pootjes	99	pyu	328
Popelaar	691	— in de beenen	627
Popeljoen zalf	691	— appelboom	676
Populier boom	691	— appleje	255
— zalf	691	— appelkier	255
Popelipe	82	— boom	676
		pyu	pyu

PPP 5

A A N W Y Z E R.

ppn distel	100	Quickbereydzels	565
— stillend middel	65	— zilver	123.453.564
ppp	197.392	Quinantie	61
— cassie	189	Quintessencie	369
— krupd	229	Quynmiddelen	754
— supders	840	— wortel	714

Q.

R.

Q uaadaardig zeer	217.860	R aap	722
— — — — — zweer	159.335.600	Raawe gylbloed	246
Quaabbloedigheyd	159	Racchen	383
Quade dzift	159	Radys	723
— gal	159	Raker	367
— gylmaking	159	— edele	368
— heel	61.838	— vzeemde	729
— pols	160	Raming	281
— sappigheid	159	Rammelatzen	723
— hoedzaamheyd	159	Rand van 't ooz	435
— — — — —	160	Raponticum	736
— boeding	160	Raspe	724
— bogtigheyd	159	Rasper	724
— uptspraak	159	Ratelaar	691
— willige ziekte	537	Rabensbek	399
Quaalboom	623	— spier	266
Quabbe	523	— uptscheeksel	265
Quackzalver	26.350	Ratelen	33.393
Qualikte	117.519	Razentheyd	541
Qualster	623	Razende honger	155
Quartel bezien	151	— kooz	671
— b' zie	623	— moer	406
Quastjen	651	Recept	399
Queeappelboom	275	Regenboog	485
— boom	275	— — — — — hprige kring	697
— peerenboom	275	Regeering	726
— vleis	546	Regeer ppen	726
Quendel	784	Regelmatige medicpne	327
			Reg

A A N W Y Z E R

Regtmatige medicijn		Riolen	168
Regte darm	327	Risping	747
— spier	355	Ritfigheid	406
Regtſpighheid	725	Robbregts krupd	415
Reinet te	851	Roedens hooft	126
Reiniging	911	Roedenda teegens wil	
Reynbaar	523		696
Reſtauraat	845	Roerkrupd	390
Rietort	260	— ſtok	749
Rekerbereer buur	732	Roest	746
Reuk	469	Rogge	777
Reukbal	608	Rolie	297
— liefelpke	689	— zalf	534
Reukwerk	433	Romp	873
Reuzel	608	Rommeling	747
Rhabarber van Szechuan	123	Ronde erweten	606
ca	552	— klier	258
— valſe	852	— ſpier	745
Rhodes hout	737	— wozmen	526
Rhyu bezieboom	735	Rond hol in 'r oog	246
— bloemen	23	Rondom bezetting	72
— willige	514	Ronking	820
Ribben	274	Roode balblies	369
— blies	681	— bloemen	563
Ridderſpooren	308	— heul	738
Riekende becker	323	— onloop	928
— ſpecerje	96	— patich	757
Riet	101. 156. 162	— ſternbreke	391
Rietgras	680	— vlek	534
Ring	234	roodhond	143. 638
— beenagtige	64	roodjonk	143. 745
— vinger	322	roodjong	638
Rings ſchildbeens ſpiere	280	roodjook	638
ren	280	rooloop	335
— ſpleet ſpiere	280	— melizoen	335
Ringwys kraakbeen	280	roodmakende middeien	
— uytſteekſel	63		670. 745
Ringwozm	473	roodbonk	143. 638
		roking	55. 404. 831
			rook

A A N W Y Z E R.

rooktuyn	831	rph	727
roo melizoen	335	rppende middelen	834
roomfche boonen	666	rppmakende middelen	
roo ribbet	757	rppwerding	551
roos	368.738	rpft	624
roosagtig	369	rpzing	386
roofer	279		
rofmarrn	743	S.	
rots alun	42		
rotte	745	S abbelaar	126
rottenkrupd	96	Saffraan	284
rotterdamfche foop	462	— baftert	114.240
rouwe oogfcheelen	864	— indiaanf	294
roozin	742	— pleyfter	629
rozebryp	426	Salade	495
rozeneck	630	Sal armoniak	95
rozenhoning	738	Salie	756
rozenhout	737	Salivatie	754
roze laurier	595	Salomons zeeget	686
— der yfmoeder	626	Salpeter	598
rozenolie	737	— fchuym	78
rozenfuker	738	Salpeterige maagho-	
rozenwortel	737	king	597
rubyn	746	Samen gefelde dingen	
rug	568.600	— gebogde fpiere	254
rugdypbende middelen		— leeding	254
ruggegraat	728	— inboeging	838
ruggegraads fpiere	6	— puntig van fuit	416
rugge merg	556	en fuit	256
— teering	842	— felling	255
rus geel	757	— fremmend mid-	
rusping	747	del	241
rute	749	— trekkend	111
rukbal	645	— trekkende midde-	
rukende haarsjes	125	len	111.162
ruiterkrupd	570	— berknogte fichte	
rupfching in 't ooz	860		254
rupbe	722		222

A A N W Y Z E R.

Samentwas	701	Scheetje	282
— wigting	99	— op 't oog	448
Santorie	202	Scheve rupts swagtel	
Sap	829		738
Sappleister	314	Schelkens krupd	215
Sapphier	760	Schellack	494
Sardus	762	Schenkel	286
Sassefras hout	763	— spier	286
Sauceboom	135	Scherf pfer	768
Savie	756	Scherpe siekte	15
Sabelboom	749	Scheurbuik	772
Scarlep	771	— middelen	772
Scarificeering	768	Scheurstinkende aeffen	
Schaambeem	363.708		821
— hayr	708	Scheute	297
Schamelheyds spieet		Schepding	781
	741	— der baten des	
Schaapslammighepd		onderbuiks	470
	135	— des geheels	202.
— tong	56		798
— suuring	526	Schepglas	782
Schaar	399	— konst	226
Schast	919	— konstige krupd-	
Schagts stevighepd	764	menger	665
Scharlaken bessen	491	— regel	77
— boom	470	— tregter	460.782
— couleur	746	— turg	782
Scheede der Lpfmoeder		— bogt	30.563
	884	Schepl	566
— vlieg	347	— klepn	566
Scheefbeen	525	— baaten	565
Scheele hoofzweer	437	Schifting	695
Scheel oog	822	Schiltagtige kraakbeen	
Scheenbeen	859	spieren	457
— spieren	859	Schildgelyke plepster	
— smallen	422		776
Scheepbeentjen	592	— pad geswel	851
Scheerling	229	— gelyke kraakbeen	
Scheermes	601.724		858
			Schild-

A A N W Y Z E R.

Schildwypse kraakebeens		Senebladen	781
boort spieren	819	Serpentpusteen	617
Schulfering der beenen		Serpent look	616
	312	Serpent's tonge	420. 752
Schimmel sichte	772	Seton	787
Schlosser	115	Seugen	687
Schoon bley's	635	Seufsel	123
Schorst bloemen	846	Sere	787
Schouder	405	Sigmaarts krupd	31
Schouderbeens hooft	13	Sikkel	382
— blad	448. 614	Similaare deelen	791
— fereeyn	614	S. Anthonis bloem	876
— inhoek	131	S. Jans hzood	790. 206
— gigt	614	— eubel	361
— top	13	— krupd	459
— uytsteeksel	707	S. Joris krupd	672
Schorste	294	S. Pieters krupd	697
Schrabben	768	Siring	642
Schraapmes	505	Slaa	8
Schryfsen	162	Slaap	799
Schubagtige Laserp	562	— van 't hooft	848
— pis	661	— bolle sproop	314
Schubnaad	507	— bol	246
Schudding	867	— kooz's	508
Schuddingen	901	— middel	594. 798
Schulp des oirs	256	— slagader	184
Schurft	765	— spier	848
Schurftheid	10	— sichte	187. 193. 253
— des hoofds	10	— sugt	187. 193
— der oogcn	705	Slapelooshepd	26
— krupd	766	Slapend geboel	824
Schupmagtige pis	689	Slagaderlyke ader	800
Schupm der metaalen		— bups	169
	773	— bzeuk	60
Schupminge	312	— groote	75
Schupswagtel	767	Slagaders opening	98
Schypthielen	659	— supding	98
Serupel	776	Slag van 't hooft	848
Sesifen	776	Slangenhoofd	338
		Slan-	

A A N W Y Z E R.

Slangenhout	252	smeltinge	307.407
— kruid	338	smeltkroes	285
— tong	752	smertfel	483
— wortel	774	smettelyke fichte	524
Slaphepd	114	smorende finking	195
Slappe eetens lufft	473	snof	736
Sleep pruymen	5	snozking	820
Slek	773	snot	142.581.588.668
— been	244	— ontfangers	584
Sleutelbeen	237	snuf	274
— bloemen	697	snuyt	744
Slikking	338	super spier	763
Slikmarkt	338	suphoust	56
Slimboet	525	— mes	474
Slingerband	404	solpher	832
— swagtel	404	— wortel	663
Slokdarm	610	sondeer	804
— hooft spier	204	spaanfche erwteten	228
Slozping	800	— pokken	526
Sluypfpiet	609.807	— vliegten	172
— balks swagtel	855	— vlieg ptefter	900
Slym	580.668	— weegbree	447
— dypbende middelen	668	spaanf groen	19
— gefwel	609	fpalken	387
— klier	417	fpalkfpieren	812
— prop	688	fpanader	57.400
— fagt	510	fpanning	851
— fupberend	81	fpanning in de fchagt	422
Slymig fetsel	668	fpargies	106
Slymige menfchen	668	fpatel	803
Sloofjes	495	fpateltje	803
Smaak	426	fpecerpe	96
Smaak	739	— wya	903
Smaffe fcheenfpier	422	fpecksfel	754
Smeer	16	— making	754
— wortel	259.847	— vaaten	333
— fahjen	750	fpeenader	429
Smeering	518	fpennen	2.429.638
		fpere	

A A N W Y Z E R.

speeningen	2	spier / kuyt spier	412
speenkrupd	775	— langste rug spier	525
speerkrupd	330.616.672	— lel	707
— wortel	330	— lendenspiereen	705
spek aposticum	592	— loodberwige	522
— gefwel	818	— monnikkaps spier	289
spelt	805	— nahaalende	15
spiegel / hars	252	— neederige	450
spier	583	— ondergraat	478
— affhalende	2	— onder palm spier	462
— aarskrabber	63	— onder schouderblad	477
— boobengraadt	834	— onder scutbeens	525
— boobenschouderblad	478	— ongelijke driehoekige	766
— bzeede windel	562	— opschotende	279
— bzeedste spier van de	63	— plant spier	680
rug	868	— priemwypse racchen	825
— drieantige	308	— priemwypse tong spier	824
— driehoofdige	139	— priemwypse tongbeens	824
— drink spier	867	— hoorn spier	266
— dwers	744	— ravensbekke spier	725
— dyebeens dzaper	288	— regte spier	280
— elleboog	720	— rings schildbeens	280
— elleppp	809	— rings spleet spier	280
— graat	780	— ronde spier	745
— halfgratige	779	— ruggre graads spier	734
— halfolieffige	780	— samen geboegde	254
— halfzenwagtige	6.832	— scheen spieren	859
— hobaardige	547	— schenkel spier	286
— innerlyke stopspier	153	— schildagtige krahe-	457
— kaakspier	584	— beens spieren	457
— kaawtandens tonge-	872	— schildwypse krahe-	819
spier	414	— beens boest spier	819
— katrolspier	414	spier	
— kins tongspieren	148		
— kins tongbeenspie-			
ren			
— korte elleboog			

A A N W Y Z E R.

spier / slaapspier	848	spinagie	447.809
— slokdarms hooft		spinnekop	88.642
spier	204	— webg vlies	88
— slupt spier	609.807	spit	526
— smalle scheen spier	294	spitsband	294
	422	— glas	72
— spalk spieren	812	— der neus	419
— sarbots gelpke spier	738	spleet	392.741
— tongbeens bozst spieren	819	— der schameigepd	741½
— tongbeens raven-		spleetjen des strotten-	
beks spieren	265	hoofts	741
— tongbeens hoozn		spleetmakende kraakbe-	
spieren	206	nen	101
— tongz neerdzukkens	130	splytinge des haps	320
— tuffen beenige spieren	483	spodium	813
	321	spoelinge	250
— twee buysige	139	spoelwater	250
— twee hoofdige	889	spog	815
— vaste	477	spougicus vleisch	459
— verontwaardiger	717	spoufel	815
— vierdubbelde	717	spouwing	917
— vierkantige	35	spzakeloosheid	77
— vleugels spieren	707	spzeeboom	800
— vleugel wyze spieren	562	spzeeken moejeljk	130
	700	spzeeruw bezienboom	800
— vlieg spier	7	springkrupd	501
— wiggebeens strot	806	spzoeten	557.663
spier	526	spzouw	78
— woymgelpke spieren	785	spzuyte	297
	72	spurie	805
spies glas	590	spurgie	501
spicanard van Indien		spuyt	392.840
		— zetting	240
		spok	502
		spuze	35
		spysloop	246.512
		— luf	85
		— ontrefking	477
		spys-	
		Q 9 9	

A A N W Y Z E R.

spys verbanding	241	— baren	108.812
— waig	82	— saad	521
— walging	66	— sout	413
st. Antthonis bloem	876	steentjes in de vrugten	625
— Jans bezien	739	steertbeen	242
— Jans brood	790	— peper	288
— Jans drupfjes	739	stebelind	44
— Joris kruid	672	stebelbesien	425.921
— Pieters krupd	697	stekende winden	763
staal	211.547	stekraap	589
staar	194	stem / kleine	487
staartbeen	242	— swaare	335
— peper	289	stemmeloosheid	77
stads dochter	90	sterk purgeer middel	342
stakkrupd	66	sterke wjn	687
stam	199.873	stern	402
stamper	678	stere benaming	112
stameling	127	— kruid	109
stank	396	— kunde	112
standelkrupd	620	stietbeen	242
starkost	591	stikking des lysmoer	464
stekende palm	748	stikziende	585
stekmesje	498	stijstand	658
— pillen	661	— der sichte	13
— plepster	618	stinkende adem	396
steel	199.648	— dingen	335
steen	162.520	— gouwe	215
— been	521.662	— hermil	155
— breeke	869	— list	804
— breekende middelen	521.765	— neusweer	631
— knoop	419	stoehas bloemen	821
— koolen	520	stoelgang	712
— krupd	107	stof by een bzenger	227
— leepel	499	— scheider	227
— olie	613.662	— scheiding	226
— supder	522	stokjes	125
— supden	522	stoksuiker	170
— supding ypt de nier	595	stomp gesigt	584
		stone	

A A N W Y Z E R.

stonden	192.563	springe	356.840
bloet	563	sproop	841
stroof	459	van slaapbollen	
stookplaats	492		314
stroovinge	364.397	van waater	455
stropspieren	605	voor de bofst	314
stukjes vlies aan de oog-		stokjes	125
scheelen	680		

T.

strampn	252	Taals belemmering	
streekmiddelen	632	Taarlingbeen	57
stremming	241	Tabak	289
striemen	353	Tack	842
strik	499	Tack	722
front	818	Tafel	562
frontje	211.282.448	Tafelscheidsels	324.555
strotappelp	500	Tamarinde	844
strottenhoofst	500	Tamarischboom	844
strotlapje	360	Tanden	311
strotfnee	149	halk	608
strottongske	360	Tandshollen	578
stropk	199	kaffen	41
stropking	518	Tandeloos	593
stropymiddelen	802	Tanding tyd	311
stropptrekking	263.580	Tandachtig	608
stropbeu	242	berbels	695
stropbeugel	817	poerjer	311
stropffel	51	ppn	607
stropge	448	middelen	608
stropvigheid	740	trekker	399.607
sublimaat	827	vleesch	416
sublimierglas	41	bastert	365
sublimiertuyg	827	woztel	714
surfel	8	sweer	607
supherp	228	Carbots band	738
supker	750	gelpke spieren	738
betwaarsel	256	swagtet	
woztel	794		738
supfeling	774		
swamkrupd	694		

Qqq 2 Caru

A A N W Y Z E R.

Carw	872	Chemistbloem	876
Cateraar	126	Chym	858
Cape en traage kooz	505	Cienoncen	313
—	74	Cin	490.816
— drang	72	Cintelpser	488.556.804
— gift 33.34.71.	72	Coegroejing der deelen	114
—	138	Coelpming	529
— koozfig	73	Coemaakfel	257
— natuurlike saas	729	Coeflupcing des herts	841
— hen	640	Coestoppende middelen	260
— reegelspols	261	Coebal	838
— scheur	68	Coegtgat	364
— slangentrek	67	Cong	518
— stander	72	Congbeen	457
— strydgheid	74	Congbeens hoest spieren	819
— trekking	71.138	— rabenber spieren	263
— vergifte	279	— hoorn spieren	206
Coems	279	Congenblad	461
Coemfinge	115.672	Congs neerdrukkers	130
Coering	672	Congriem	57.400
— siekte	278	Congriems aantwas	57
Coemperament	561	— belemmering	57
Coentering	556	— mes	58
Coentpser	804	Congshens	360
Coentpser	638	Connekens triakel	320
Coepel	187	Coonen	322
Coepelwyse kliertjes	638	Cooszkrupd	208.669
— uptstekfels	80	Coop van siekte	11
Coesaam terugtrekkend	849	Cooubak	842
—	849	Coorage eeklust	335
Coementpn	728	Coraaghepd	674
Coerpentpn	872	Coaanen	494
Co rugdypbende midde-	156	Coaanbuzzen	333
— ten	188	Coaanfistel	393
Coerwe	214	Coaanse	
Coeskenskrupd	789		
Coestebloemen			
Coepken			
— der siekte			

A A N W Y Z E R.

traangooten	249	twaalfvingerige darm	
traankliertje	353		327
traanoog	18	tweebuikige spier	321
trechter	218. 353. 478	tweehoofdige spier	134
trechterstompig kraak-		twee lood	913
been	101		
trekking	261	V.	
trektang	5	Vaandel	716
trektangen	399	Vaardige medicijn-	
tremelle	218. 478	nen	374
trepan	574	Vaaren	391
trepanneering	867	Vaaten des onderbuiks	470
trommel	882		672
— water	879	Valeriane	672
— vlies	881	Vallende siekte	361
— hoofd	221	Valsche rhabarber	852
trompet van Eustachius		Valblies	194
	874	Valbliesen	886
trompetten	875	Van een scheuring	83
trypelsteen	871	Vaste dingen	393
tulp	876	Vastmaking	393
turbit-wortels	877	Vastmakende middelen	390
turkise boonen	666		889
tussen beenige spieren	483	Vaste spier	887
— beyde komende		Vat	
daagen	481	— inmondig	55
— knopingen	482	— doorknaging	315
— lating	482	— ontsluiting	55
— naajng	483	— opening	60
— ribbige spier	482	— met twee ooren	323
— ribbige zenuw	482	Vatachtige klier	258
— rupnate	91	Vederik	532
tusschen tyd der koozfen		Veel bloed hebbende	681
	85	Veel daantige	443
tutie	879	Veel deelighepd	65
tuygeltuyg	427	Veel etting	687
tuykhens	94	Veel goed	885
tydeloosfen	248	Veelvoeding	689
typloos	589	Veelvoet	688
		Qqq 3	Deel:

A A N W Y Z E R.

Beelzadig	688	Verdikking	256.480
Beerdigheid in de ont- leedkunt	353	Verdikkend middel	241
Beerende kragt	341	Verdonkerteheyt	44
Beefelen	388	Verdozven honger	236.
Beil	431		536
Bel	650	Verdobende middelen	
Beldajuin	623	Verdobing	590
Beldcypres	214	Verdozpinge	326
Bellerjen	295	Verdozpbende middelen	
Beldlook	902		325
Beldmakende medica- menten	227	Verdunnende — middelen	115 322
Belroodmakend middel	670	Verdunning	115
Belvlieg	562	Verduwing	245
Benkel	395	Verenigende middelen	
Benster	386		259
Benusberg	575	Berffel	860
— buyl	151	Berfriszalf	12
— — hayr 16.174.	688	Bergetelheyt	604
— — kloot	441.850	Bergruyping	40
— nabelkrupd	7	Berguinding	304.473
— quelling	764	Berhaal der ongefond- heyt	646
Veranderdrank	37	Berhardende middelen	
Verandering der zaaken			771
— van siekte	567	Berhard gefwel	769
Verbaaftheyt	339	Berhemelte desmonds	
Verbecetering	271.725		632
Verbinding	306	Berheffing	644.827
Verbozgen hoedanighee- den	605	Berhoedende infigt	477.
— siekte	605		696.700
Verbrandheyt	352	Berhoedmiddel	395
Verbrand oog	69	Berhooging	375
Verbyfeling	56	Berjups	614
Verbyfheyt	278	Berkeerde keel	500
Verdikkende middelen		Berkalking met stof	201
	256	Berkeerde neetelen	497
		Berkensbzoed	98.297
		Ber-	

A A N W Y Z E R.

Verkensdood	660	verfompemde	middelen
— gras	687		605
— lust	840	verstopthepd	604
— benkel	663	verstopping	349
Verkleurthepd	12	verteerlooshepd	76
Verhouthepd	274	verbogtigende	middelen
Verlamming	727		449
verlenging	347	verbzinging	326.827
verlepding	312	verbzoegende	siekte
verliefthepd/ dollé	77	verbzoegen	van de siekte
vermagering	378		70
vermeerdering	116.117	berwarminge	397
vermilioen	232	berwassing	75
vermoedheid	264. 305.	berwerffel	bzeuk
	501	berwypderend	instrument
vermogelyk	bzandpzer		322
— buur	469	berwypdering	322.727
vermozeling	56	berfagtende	middelen
vernieuwing	247		309.349.536.641
vernis	756.897	berfameling	249
verouderde	siekte	bersegeeling	529
verontwaardiger	spier	berfen	165
	477	berfweering	83.380.910
verplaatfing	van siekte	ber	16
	568	— van ongewassen	wol
verpofing	358		610
verrigting	616	— blies	561.636
verrotte	zogscheelen	berpl	431
verrotting	713	victorie	wortel
verrukking	van finnen		902
	378	berdubbelde	spier
berfcherpen	14	— hoofdige	windel
berfchikking	339	— kante	spier
berfchynfelen	663	berendeel	716
berfpreidende	siekte	— loot	329
berftand	481	berfkrupd	294
berftandelooshepd	65	beringer	322
berfterkende	infigt	— hoeds	krupd
	477		321
		berinkoozde	238
		beriole	903
		Qqq 4	berifch

A A N W Y Z E R.

bifchlym	467	bliesband	847
bitfen	902	— spier	562
bitrivoel	910	bloed	699
blaarboom	756	— witte	394
blam	393	— wikkende middelen	349
blaffen baard	498	bloejingen	200
blasdotter	785	bloejing	736.737
— krupt	516.519	bloekrupt	660.705
bleermuys	441	blothout	827
bleermuys gelpke ban-		blym	668.767
den	901	voedend fap	225
bles	183.709	voedens gebrek	115
— bzeuk	761	voeding	36.602
bleeffig uitwas	762	voedfel	35
— blies	183.636	voermans band	121
bleps	709	voet	130.660
— hegting	841	— angels	869
— lym	761	— bad	648
— makende middelen	681.762	— cubel	99.684
bleiffige heubeltjes	187	— fterecyn	684
— misdzagt	574	— pappen	833
— vlieg	636	— zoot	680
blegt	683	vogelkrupt	40
blekken als bloopbeeten	369	— nef	303
blek	484	— tong	623
bleugelfpieren	35	— voer	623
— wyfe uptteekfels	28.707	vogten	451
— fpieren	707	volders kaarden	324
bliegbloem	783	volgt my naa	668
bliegenet	582	vol melk	686
bliegende jigt	99	volfappig	681
— wind	589	vol zog	686
bliemen	768	voorzarm	298
blierboom	756	— gaande oorzaak	699
blies	561	— hand	185
— ader der nageboorte	223	— herffenen	208
		— hooft	402
		— middel	403
		— voozt	403

A A N W Y Z E R.

boozhupd	356.695	bype tyd	85
— ken in de opperfte		bypfsteen	692
lip	495	bypfter siekte	218
— kenning	699	bypving	402
— lippen	700	buijgheid	534
— looper	699	buur dat uit de oogen	
— naame siekte	702	springt	545
— omkeerende spieren		— bloem	685
	700	— wortel	714
— overtrekking	351	buurige pupften	340
— stander	702	bypfendaagse kooz	651
— vast stelling	462	bypvingerkrupd	652
— voet	846	bypfte weefentheyd	369
— waardse halsspan-		bpgboonen	528
ning	351	— gefwel	836
— wasch	701	— werten	390
— seggende spier	517	bpt	643
— segging	700	bpfel	578
boozfte been des hoofds			

U.

— vinger	792	Ungerse pest	385
— leeden	476	urinaal	550
booztkrupping	46	uprademing	378
— teeling	413	uptberfting	317
— trekkende oozfaak		uptbluffing	379
	697	uptbottende blakke	375
bozſchen beet	578	uptbulting des nabels	
boffenſtaart-gras	39		377
boſſekulken	783	uptdamping	371
bzeemde raket	729	uptdeeling	326
bzet	178.600	uptdzooging	312
bzoutvolkhepd	293	uptdzoogende kooz	431
bzoutweſhair	16. 174.		544
	688.869	uptdypvend middel tot	
— mantel	32	de wortel toe	737
bzucht	396.644	uptdypfel	314.376.818
— onbolwaſſen	255	uptgaan van 't lpf	698
— ontleding	255	uptgerekte ader	235
bzugten	403	Qqq 5	upt

A A N W Y Z E R.

upthalinge	375	uptwopking der oogen	332
— dooz warmte	321	uptwopking	306
upthangen des endel-			
darms	698		
uptleeding	529	W.	
uptleeging	370	W aakende slaap-	
nptpupling der oogen	377	sucht	254
uptrekking	55.636	Waalwoztel	259
uptryfen des hairs	534	Waanfoelgang	848
uptstekfel	13.81	Waereld / groote	533
uptstekend van schou-		— kleine	569
derbladen	707	Waken	26.902
uptteerende hoors	431	Walg	85
— siekte	544	— hoors	109
uptteering	93	Walging	593
upttrekkende	116	— van spys	82.105
upttrekking 55.325.347		Walnoot	488
— des hupds	339	Walschot	805
upttrekzalf	331	Walfteen	627
upttrekfel	379.860	Walfsroo	410
uprval	306	Walvisch	210
— der lpfmoeders	696	Wandluiskrupd	803
uptballen des hairs	39.	Wange	413.535
534.664		Wangedaante	158
— der winkbraven		Wangedaantig	157
	54	Wankoleurig	10
uptbloefels	82	Wanstal	158
uptboering	616	Wanbzugt	3
uptwaassening 317.318		Wapen verbinding	448
371		Warmte / ingebooren	140.350
uptwaasseniende midde-		Wasch	205
len	317	— rupd	209
uptwas	81	— pleyster	206.209
— des moeders	207	— smeersel	208
uptwassing des beens	377	— salf	206
uptwerpsels	314	Wassinge	525
		Water 85.104.455.531	
		Wa-	

A A N W Y Z E R.

Water afzuyvende mid-	Waterig bloed	467.842
deelen	oogbogt	451
— bad	— bogt	453
— blaasjes	Weder dood	869
— bloedig	— dypving	233
— bzeuk	— komende siekte	632
— bunge	— oberhaling	247
— en Eek	— obertrekking	247
— en olie mengfel	— fuytbuur	469
—	Wederich	532
— eppe	—	456
— gediffilleert	Wee	328
— gooten	Weede	418
— hooft	Weed	486
— hanker	— koleurige gal	486
— kerst	— afch	231
— kloot	Wreegbre	95
— linsen	Wreck aan de fiden	459
— look	— buikigheid	43
— loop	— van de buik	470
— meloenen	Weelig vleis	405
— of reid mente	Weeragtig lighaam	271
— naabel	Weerzuyvende middelen	339
— in de nageboozte	—	164
—	Weere	855
— oog	Wetrglas	718
— pap	Weerkouw	469
— patich	Weeromfuytbuur	732
— peper	Weerfuyt oben	551
— pupft	Weg	509
— pupsjes	— diffel	211
— rofen	— fcheetje	366
— rupt	— bzeetende middelen	228
— vaaren	— wachte	257
— vat	— wyfer	228
— vaten	Wegewaart	371
— vrees	Welddoozwaaffen	400
— fugt	Welffel	400
— in de pifpot	Wel:	
313		

A A N W Y Z E R.

Welgefeltheyd der fap- pen	371	Wpngaart	151.845
Wel in 't bles	374	Wpnrup	430
Welriekende klaveren	559	Wuid vlag	516
Welbarendheyd	885	— buur	669
Weme	592	Wilgenboom	755
Werde	13	Windbloem	59
Werkhuys	612	— bzeuk	683
— plaats	612	— in de nabel	684
— tuyg	533	— doorn	808
— tuygig deel	621	— dypvende middelen	183
Werkinge	354.616	winde	796
— van 't lighaam	14	windelfpier	763
Werte	484.898	— woym	383
Wervelbeenen	813	winden	394
Wey van 't bloet	785	winding	383
Weyking	532	windgat	364
weyt	872	— oven	59
wesentheyd	369	— houtboom	755
wicke	877	— water	879
wielboom	185	— fagt	879
wier	34.912	windfel	383
wierook	857	winkel	612
wiggebeene	130.292	— — boek der Apotte- kerse	325
wiggebeentjes	292	— naad	496
wiggebeens frotfpier	806	wintergroen	715
wikken	902	— hieken	659
wikwypstuyg	505	— ling	229
wilde gerwe	391	wit van 't ey	30
— heil	738	— van 't oog	29
— kerbel	587	— lidreiken op 't oog	510
— komkommerse	342	witte bloemen	394
— mostaart	484	— lafery	509
— olyfboom	275	— linie	517
— faffraan	240	— mechoacanna	552
— rhyin	784	— oogblek	29
— vygenboom	175	— ruidigheyd	907
		— viltkrup	514
		wit	

A A N W Y Z E R

Witte blies	29	wozngelike spieren	526
— bloed	394	— gewijse afgangsel	84
— wegdissel	509	— krupd	760.845
— wortelen	645	— middelen	435
— sugt	510	— woz uitsteeksel	896
witmakinge	303	— siekte sonder naam	643
— niet	689	wozstblies	37
— toebereydsel	510	woutu	529.418
wolenthepd	480	wzang	122
wolf	178.442.528.663	wzang viltkrupd	294
wolfsbeer	529	wzatte	13.898
— bezie	642	— krupd	220
— gebeer	530	wzigting	100
— klaauw	530	wurmkrupd	71.760.845
— veest	620	wpnbesien	739
— wortel	12. 530. 589	— bzaauwe	832
	642	— gaard	907
wolk	594	— parep	49
wolken in de pis	352	— pupsten	426
wolkjes	601	— rankse gelpke lig-	
woleblaaden	669	haam	634
— met de poekken	611	— vaatjes	175
— krupd	669.896	— rupt	749
wollighepd der blaaden	498	— steen	846
	922	wpsvinger	322.476
wond	740		
wonderboom	730		
— net	812		
wondkuffentje	218		
— meester	867		
— middelen	618.678		
— plepster	227		
— tecken	804		
— pzer	61		
wozggeswel	526		
wozmen	526		
— ronden	291		
— als halwoerde			
zaad			

Y.

Ylhoofdighhepd	308
Ypenboom	911
Ysbeen	277
Ysop	463
Yzer	386.547
— hard	896
— krupd	896

Z.



A A N W Y Z E R.

Z.		Zandbad	92.703
		Zandighepd	91
Z aad	779	Zandrak	756
— aanbꝛengende		Zanikel	759
baten	887	Zandkloot	441.850
— beentjes	785	Zathcpd	278
— blaasjes	901	Zabelboom	749
— deelen	805	Zabie	756
— doosjes	177	Zaiceboom	135
— huysje	165	Zeeajupn	770.815
— lak	494	Zeebeen	370
— loop	422	Zeehool	797
— makende middelen		Zeelbaff	569
	806	Zemos	912
— baten	695.888	Zeenabels	913
Zadelbeen	358.778	Zeep	761
Zadelooshepd	24	— krupt	761
Zaag	784	Zeeschuyt	626
— spier	785	Zeefferrekrupt	871
Zaalbeen	778	Zeevenblad	439.863
Zalf	351.914	— boom	749
— rolle	297	Zeevenkel	283
— verkooper	587	Zeevzaad	760
Zagtkrupt	574	Zeewinde	797
Zagte purgatie	459	Zedoar	926
— purgeer middelen		Zegegroen	153
	339	Zelf	756
— uptdꝛyvende mid-		— beweging	122
delen	504	— roerfel	122
— waszalf	206	Zemelagtighepd	405
Zak	750	Zemelagtige pis	678
Zakje	599.662	— schurft	705
Zalve booz vermoenheyt		— bel	678
	12	Zenebladen	781
Zalfaparil	763	Zenuw	410.596
Zamenleeding	838	— beschꝛyving	596
Zamenwas	701	— achtig lighamen	270
Zand	749	— knooping	682
Zandagtighepd in de pis			Ze-
	704		

A A N W Y Z E R.

Zenuwknoop	410	—	berplaatſing	568
— middelen	596	—	gaande en komen-	
— ſap	810	—	de	482
— ſteek	711	Zielwerking		63
— vlegten	682	Ziſte		279
— vlegtknoop	682	Ziſtinge		279
— waater	531	Zilver		92.527
— zalf	547	— glit		520
Zetpil	833	— krupt		66
Zetzel	462.778	— ſchoon		66
Zevendaagſe koozſ	782	Zin		781
Zeugen	692	Zinking		195.736
— brood	98	— des Iſmoeders		698
Zepſteen	535	— in de ruggegraat		
Zieden	925	Zinnen		195
Ziekhelyk	885	Zinplaats		27
Ziekenhuys	600	— vang		192
Ziekte	576	Zode		91.241
— aan een berknogte	255	Zoethout		420
— algemeene	635	Zog gebrek		22
— in ſwang gaande	359	Zomerszoeten		505
— die op zig ſelven	702	Zondigende dingen		729
beſtaat	468	Zonnenbrand		637
— eygenſchap	134	— daauw		744
— goedaardige	15	— volgende wolfs-		
— haafstige	11	melk		434
— hoogte	537	— wende		434.898
— quaadwillige	15	Zoolſpier		798
— ſcherpe	643	Zorbenboom		800
— ſonder naam	13	Zorgzaad		801
— ſtilſtand	336	Zotſkap		882
— ſwaar te geneezen	11	Zout		753
— top	568	Zugtig		157
— verandering	605	Zugting		834
— verhozene	73	Zuur		11
— verouderde		— boom		136
		— bzekende middel		4
		Zuur		

A A N W Y Z E R.

Zuurhsonnen	125	Zwarte doosjes	176
Zuuring	8	----- middelen	557
Zuurmatigende middelen	-----	----- kumpn	598
	67	----- patich	757
Zuure oprifping	12	----- winden	436
Zuurzout	355	Zweeren die hol zen	76
Zupget	574	Zweeringe	910
Zupgen	829	Zweertagtig kraakbeen	-----
Zupveren van water	311		355
Zupverend middel	352	Zweet	830
Zupverende dingen	582	Zweeting	830
Zupbering	250. 312. 582	Zweetgaten	692
Zupberzout	31	----- koozjs	347. 444. 830
Zwaar befpyaakt	574	----- middelen	444
Zwaardenkrupt	417	----- pupjes	444
Zwaarhertig	336	----- ppjes	692
Zwaarhoofdighepd	204.	----- floof	886
	274	----- stoppende middep-	-----
Zwaarhoorig	334	----- nen	351
Zwaarhoorighepd	130	----- zweertjes	830
Zwaarmoedig	557	Zwelling der klootaders	-----
Zwaare fapetighepd	-----		234
	197	Zwemkrupt	694
----- ftem	335	Zwemelighepd	519
----- ziekte	336	Zwemeling	774. 830
Zwaabel	832	Zpde	783
Zwagtel	855	----- hoobenbuph	459
----- wozm	383	----- des buphs	470
Zwakhepd	304. 354. 471	----- wee	682
Zwaluwe woortel	105. 447	Zpgdoek	247
Zwarte gal	558	Zppglas	290





REGISTER
DER
FURNEMHSTER
KUNST-WOERTER

Durch gantze Buch hien zu finden.

A Artskratzer	63	Abthon	869
Abbisz	829	Abtrennung	83
Aberwitz	308	Abtreckende mittel	312
Abfuehrende augen maufz		Abwaschung	2
	477	Abziehen	311
Abgang	306. 712	Accident	838
Abgieffung	304	Achfel	28. 123
Abgefchabete haut	483	— blut adern	123
Abgefottener tranck	84	— haar	446
Abloffung von fieber	85	Achse	123
Ableitung	74. 312. 732	Ackeley	87
Abnemen	115	Acker eychlen	154
Abreifung	83	— — knoblauch	49. 773
Abschaumung	312	— zwibel	623
Abschelung der rinde	304.	Adams apffel	689
	374	Aderbruch	235. 668
Abscheuliche kraetze	705	— hautelein	223
Abschneidung	80. 379	— lassen	668. 893
Abflauch	770	Ader ohne paar	124
Abfonderung	781	Adlerstein	21
Abstreichende mittlen	5	Adonisblum	17
		R r r	Aer

R E G I S T E R.

Aerkei	158	Ambosz gleiche beinlein	
Affodil	108		476
Affrusch	3	Amethist	47
Affterburt	679.777	Amethyft	47
— darm	355.725	Ammel mehl	51
Ageley	87	Ammoniack	48
Agley	87	Anwachs	837
Agrest	614	Anatomie	56
Agstein	829	Anatomift	56
Ahorn	7.681	Anbrennen	352
Alabafterstein	28	Anbrennende mittlen	715
Alantwurtz	434	Anckergleiche aufzwachs	58
Alat	42		58
Alaun	42	Anfall	644
Alberbaum	691	Anfang des marcks im	
Albkraut	372	rueckgrad	479
Albschofz	531	Anfeuchtende mittlen	449
Alembick	33	Angruutig	62
Allgemeine artzeney	634	Angebohrne gebrechligkeit	
— kranckheit	635		440
— platz der finnen		Angebohren maal	589
— — —	27	Angebohrne warme	350
— — — scheidfeucht	30	Angel	439
— — — feuche	635	Angelick wurtz	60
— — — schlag des gant-		Angeficht	381
zen leibes	640	Angewachfene	17
Allerley obft	448	— — hautlein	17
Almen	911	Anhencke an halcz	oder
Aloes holtz	22.924	arm	655
Alp	475	Anhang	17
— flecke	99	— — des bauchs haut-	
— ros	504	leins	698
— mare	475	Anhaerung	116
Alraun	541	Anys	63
Aelfteraug	436	Anifz	638
Alter	20	Ancker gleiche aufwachs	58
— gruenend	23	Ansteckent	569
— rebestock	700	— feuche	524
— thum	20	— kranckheit	260
All zu starcke purgation	458	Anstofz	644
Amber	45	Anfchieffende blätter	489
		Ant-	

R E G I S T E R.

Antlitz	381	Artzney koenigliche	130
Anwachsung	362	— vermengte	254
— der augliedern	57	— die das niesfen	
— des zungriems	57	— bringt	367
— des fiebers	117	— mit zucker	257
Anzeygung	354.476	— wider gift	33.34.71
Apfel salbe	689	— von fenff	792
Apostem	83	— von queckfilber	565
— kraut	766	— da von man sich	
Apoteker	665	— brechen muß	916
— buch	325	— kunst	554.665
— kunst	665	Artzt	554
— taxe	325.665	Aspen	691
Arabischer gum	87	Aschen	231
Arbeiten	644	— loch	258
Arm	147	— faltz	31
— band	95	Afchmachung	231.474
Armenier stein	94	Aft	146
Armschiene	720	Aftlauch	770
Arz	75.421	Athemholen	351.480.730
— backen	591	— beschwart	62
— darm	355.725	— leichter	374
— maufz	421	— ziehen	480
— nath	656	— zuge	730
— wuermlein	104	— zuenglein	233.360
— zugewachsen	114	Atlas wirbel	113
Art	787	Attig	337
Artzney 71.122.329.553		Aufbickung der haut	768
— welche schlaff brin-	557.666	Aufblasen	349
— gen	590	Aufblasung	477
— wider die mütter		Aufgeblasene	235
— kranckheit	464	Aufheber	346
— die fur alles hilfft	634	Aufhebende maufz	509
— wider alle kranck-		Auffkochen	336.340
— heiten	197	Auffeisen	798
— die man kaut	548	Auffloefung	54.325
— bier	208	Auffchneidung	56
— gegen das fieber	384	Aufschwellen unter den	
		— augen	455
		Auffieden	340
		Auffteigung	55
		Rrr 2	Auff-

R E G I S T E R.

Auffsteigung der dunsten	82	Aufzbreitung	322
Auffsteigen der mutter	464	— dempfen	371
Auffweichen	826	— dem gliedern	529
Auff siedung	346	— gelencke gegangen	
Auge	607	— fall	529
Augapffel	712	— fällen des haars	39.91.
Augen artzney	250	— des mastdarms	534.664
— brawen	229.832	— fuehrung	698
— entzündung	362	— fuehrende artzney	370
— feuchte	451	— geprester saft	197
— fistel	19.393	— gezogen ist	342
— flusz	18.519	— fleischung	379
— haarband	513	— nehmung der beinen	379
— hærlein	229		
— lieder	633	— fätz	312
— lieder wasser		— schneiden des lenden-	507
rehere	332	steins	595
— nicht	847	— schneidung des heimli-	
— reudigkeit	705	chen glids	191
— schlieren	186	— pannung der haut	339
— fennader	619	— spuelung	250
— trieffen	519	— theilung	326
Augentrost	374	— treibende artzney	116
— umkehrunge	436	— trueckung	312
— wächter	294	Aeufferste häutlein	295
— wasser	250.456	Aeufferste am ohr	523
— wehe	617	Aufzstreckung	322.326
— winckel	172.446	Aufzwachs	81
— wimpren	832	— des zahnfleisches	365
— wurtzel	884	— der barmutter	207
— zahne	310	— griffelgleiche	133
— zahn	298	— der beinen	377
Aufzblätung	378	Aufziehung	375.379
— brechung	317		
— breitend instrument	322		

R E G I S T E R.

B.	Baumbonen	493	
	— farn	688	
	Baumwol	144.421	
B	Beben	867	
Achbungen	Bebende augen	446	
132	Becken	650	
Backen	152.535	Beeren	124
— maufz	152	Beerkopff	413
— zähne	310.574	— wurtz	569
— zähnen zung maufz	584	Beer-baum	470
	126	Begierd zu effen	85.621
Backer	126	Beyfufz	97
Bad	347.480	Beilkraut	777
— in 't bad distillieren	127	Beimstein	711
— kopff	292	Bein	625
— kraut	511	— bruch	192.400.627
— ftube	125.886	— coerper	768
Bahren-ohrlein	120	— feule	182.808
— bluft	504	— freffer	182.631.808.
Bald greifz	781		849
Baldrian	672	— holtz	514
Balfam	128.129	— fchienen	387
— apfel	575	— well	259.627
Band	513	Beiffer zahne	310
Banden der barmutter	514	Benedicten wurtz	187
Bärlapp	530	Bengelkraut	565
Barmutter	920	Benigroen	685
Bärndil	569	Benzoin	134
— fenchel	569	Beräuchert	831
— wurtzel	569	Beräuchung	56
Barth	129	Berberos ftand	135
— haar	498	Bereit-gefäffe	695
Bafilge	606	Bergblaw	94
Bappeln	408	— knapp	568
Bathengel	212	— in der hand	567
Bauch	43.893.895	— meifter	568
— flufz	246.319.512	— munfz	622
— glafz	143	Bernstein	829
— grimmen	248	Berften der erfroren ferten	659
— nath	412		714
— fchneidung	412	Bertram	714
— wehe	248		659
Baum	88	Rrr 3	Ber-

R E G I S T E R.

Berzehrung	53	Bintzen	490
Befchaffenheit	717	Bircken baum	136
Befchirm mittel	305	Birckwurtz	439.863
Befchmierung	518	Birnbaum	716
Befchnitten	76.726	Bifem	579
Befchreibung der beinen	627	Biffen	144
— der fpeytrancken	348	Bifzmuent	817
— der menschen	69	Bitterfufz	334
Befchweimen	839	Bitterwurtz	415
Befchwerung des haupts	274	Blackfifch	626
Befeffener mensch	604	Blattermachende mittel	900
Befreichung	518	Bladwurtz	863
Betonien	136	Blakkittel	626
Betterlaufe	923	Blancketfel	274
Beutel	752	Blafen	669.898.900
— maufz	156	— band	917
Bewährte artzney	374	— fein	162
Bewahrte artzney	330.350	Blatfallen	794
Bewegung des gemuehs	646	Blatter	438.339.713
Beyfufz	97	— lein	713
Bibergeil	191	— machende mittel	900
— kraut	202	Blattern	375.277.669
— nell	675	Blatteren zierd	622
Bibinell	675	Blat zierd	396
Bickbeer	908	Blau aug	462
Bickelbeer	908	Blau flecken	337
Bienfang	560	Blaue gall	486
— fchienen	387	— friemen	353
Bier	208	Blähungen	394
— molcke	694	Bleiche farbe	381
Bilfamen	457	Bleyfarbige maufz	522
Bilfenkraut	457	Bleyweiß	210
Bilfen	457	Blinde darm	246
Bindel wuerm	383	Blinde gefchwulft	843
Binde	383	— köepff	291
Binersch	809	Bloed geficht	584
Bingelkraut	565	Blumen	394.563
Binfel	490	Blumenblätter	661
		Bluth an hafel ftauden	489
		Bluth	681.285.757
		— flecken	662
		Bluth	

R E G I S T E R.

Blutsäuberung	41	Boese	59.537.558
Blutflusz	523.429	— spitzige räude	442
— flusz unter sich	429	Boesewehe	361
— gang	335	Bofer zustand	481
— gefäße im unterbauch		Brand	46.380
	470	— im korn	746
— geschwär	406	— in auge	69
— kraut	676.687	— lattich	878
— machen	428	— mal	820
— reich	681	— zeichen	820
— reinigung	523	Branen	571
— — — tranck	37	Bratung	109
— speyen	429	Braune	702.838
— stein	428	Braunwurtz	775
— stillende mitlen	352.429	Braufen	386.819.860
— stopfende mittel	486	Brackend-düfel	368
— tropffe	94	Brechen	917
— wurtz	428	— mittlen	67
Blutig	681	Brennen	200
— aug	427	Brennendes feuer	469
— eiter	759	Brenn helm	127
Blutigel	446	Brenneifen	200
Bock	866	Brennende mittel	196
Bocken	375.576.886	— raach	368
— wurtz	217	Brennessel	920
Bocks bart	446.865	Brennung	313
— horn	530.396	Brennofen	405
Bokspeterlein	676	Brennstein	829
Boden	130	Bretspiel blnm	402
Bofist	620	Breunkraut	669
Böhrerlein	574.653	Brey geschwulst	113
Bomelin	422	Breyen	126
Boretſch	145	Breite zähne	320
Borer	548	— wartze	587
Bornstein	829	Brocken	144
Borras	145	Brod bruche	634
Boſe ducung	159	Brombeer	747
Boſe ding	643	Bromen	747
Boz geſchwar	159.217.	Bruch	441
	334.600	— wurtz	654
Boſe kranckheit	361.537	— band	47
		Bruch-	

Rrr 4

R E G I S T E R.

Bruch der gedærme	356	Bufen der hirn häutlein	793
— in den gemachen	152	Butzen	581.584.588
— kraut	109.442	Buxbaum	157
Bruchstein	627		
Bruchwurtz	883	C.	
Brücke von Varolius	690	Amelsheu	769
Brunellen	703	Camelstroh	769
Brunnen kress	132	Canel	231
Brunft	305.380.900.920	Carbunckel	69
Brusch	748	Cardamemlein	179
Brust	539.647	Carbunckel	69
— artzney	132	— — — — — blat	69
— beerlein	489.777	Carnueffel	761
— bein	819	Carneol	762
— beinsmaufz	868	Carten distel	324
— blats-maufz	819	Carthuefer bluemen	94
— druesen	858	Cassien	186
— fell	318.553.681	Cassiefistel	186
— geschwar	682	Catheter	197
— kanal	332	Cauterie	200
— gleicher aufzachs	539	Celtischer narden	808
— maufz	647	Cement	201
— syrop	314	Cerraichel	209
— wartzlein	638	Cerz-eichel	209
— windel	193.293	Chamil	213
— wurtz	60.169	Cholerifch	674
Bryfz lauch	770	Cholerifche feuchtigkeir	140.
Bubenfit	620		220
Bubenkraut	498	Chrysolith	225
Buchampffer	37.526.630	Chyl	225
Buchfzbaum	157	Chymey	226
Buchbaum	382	Chymift	227
— brot	630	Chymischer artz	467
Buechfe	716	— — — artzney	665
Buche	382	— — — arizeney stucke	698
Buchsdorn	716	Circulier glafz	234
Buchklee	630	Citrullen	62
Buckel	300.416	Clapper rofen	738
Burrefz	145	Claret	236
Burretfeh	145		158
Burtzelkraut	58.693		Cal-

R E G I S T E R.

Clarificirung	237	Das sich am grunde fetzet	462
Clystier	240		256
Colick	248	Dafz hol im ohr	302
Coloquinth	251	Datteln	632. 670
Complexion	254	— baum	896
Compressen	812	Dauben kraut	141
Confeit, mit zucker einge-		Dauluvelt	322
macht	257	Daum	44
Conterf	80. 257. 259. 617	Daufentschoen	687
Consumat	259	Denngalz	2
Corallen	266	Dhannen-baum	259. 778
— moff	266	Dicke	385
Crisis	281	— auff den grund	362
Crot	862	Dickbauch	549
Cryftall	288	— hirnhaeutlein	259. 480
Cryftalline feuchtigkeit		— machen	256
	287. 451	— machung	164
Cryftallizierung	287	Dicke haut	474
Cubeben	288	— machende mittlen	280
Cucurbit	290	— und dunckel harn	534
Cucummer	290		27
Cur	293		321
Cyperwurtz	300		59
Cypressen-baum	300		805
			550
			550
			313
			227
			492
			324
			127
			85
			178
			536
			457
			245
			12 642
			Don-
			Rrr 5

D.

D Amastblum	550
Da man sich nicht be-	
wegen kan	334
Da man was ein taucht	129
Dæmpf mittel	305
Danne	2
Darmbein	471
Darmbeins mausz	471
— bruch	356
— gicht	221. 248. 470
— netzlein	363
— winde	248
Darre	115. 672
Das	27

REGISTER.

Donner bart	129	Durchfeule	827
— bonen	847	— ſchiag	247.252
— gold	224	— ſchlechten	576
— wurtz	259	— wachs	657.883
Dorn	6.14	Duerre	544
Dcrrung	93	Durr wurtz	259
Dofien	622	Durft	795
Drachenblut	329.330.759	Duertlein	539
Drachgefchwär	330	Dutten	638
Drachme	329		
Drachwurm	330	E.	
Drachenwurtz	330	E Benholtz-baum	336
Dragon	329	Eckel	66.593
Dravich	19	— zum eſſen	105.473
Dreck	818	Egel kraut	203
Drehftoch	862	Ehren preisz	897
Dryeckige fuge des hirn-		Ehfenhutlein	12
ſchedels	496	Ey	628
Dreyhauptige maufz	308	Eibifchkraut	41
Dreifchrœtige maufz	868	Eychapffel	410
Drytägige fieber	384	Eichbaum	718
Dreitægiges fieber	805	Eichel	126
Druafen	151.417	Eyerſtenaug	436
— geſchwulſt	637	Eigenſchaft der kranck-	
Dunckelheit der augen	45	heit	468
Duencil korn	805	Einbildung	664
Duenner eiter	759	Einer der immer ſiecht und	
— ſcheinbein maufz		kranckt	885
— zarte haut	422	Einbeer	642
Duenmachende mittlen	561	— blat	438
	115	— brennung	353
Dunſten	16	— fallen der beinen	
Durchbohrende maufz	654		376
— brennende mittlen		— gebohren warmte	140
— freſſung	199	— geweide	355.904
— gebohrte maufz	314	— geplantzte wærme	350
— lauff	654	— weyd	355
— ſeihung	319	— horn	915
— ſeigen	247	— legen	700
	653	— taucht	129
		Ein-	

R E G I S T E R.

Eingemachte fachen	256	Endivien	354
— fchneidung	354	Engelfuesz	688
— spruetzung in die blafe	197	Englifche fiechte	734
— spruetzung	240	Engelwurtz	60
— tagige fieber	357	Entzündung am hirn	794
— tauchung	309	Entbindung durch die Chi-	
— wäffern	532	mie	798
— weicht	129.478	— der theilen	798
— weichen	472.478.124	Entfarbt	10
Eifen	386.547	Enthaltung von speifen	477
— hart	806	Entledigen	370
— huettlein	12.589	Entwehnung	2
— kraut	806	Entwerffung	462
— reich	806	Entzuendung	644.669
Eiter	713	Enzian	415
— aufzafzer	716	Entzuendung der augen	
— aug	461	362.227.519	
— beule	910.916	— — des haffes	61
— brutt	351	— der mandlen	70
— machende mittel	321	Epff	79
— stock	793.910	Epffich	79
— machende mittel	834	Eppenleitige krankheit	468
Eiterige materie im brutt	351	Epheu	431
Elasticität	341	Eppich	79.431
Element	343	Erbfeil	135
Elephanten laufz	52	Erbkrankheit	440
Elixir	346	Erd-äpfel	98.297
Elle	911	— beer-kraut	401
Einbogen	57.72.289	— eychlen	154
— pfeiff	720	— feygen	154
— maufz	288.719	— gall	202
Ellenbein	911	— hartz	107
Ellernbaum	38	— keften	154
Empfängerz	584	Erdenkrentzlein	432
Empfaengnuß	256	Erdepheu	432
Empfindlichkeit	27.781	Erdnuß	154
Emulfion	352	— pumedrig	214
Engbrueftig	110	— rauch	404
Engbruttigkeit	110.336	— fchwebel	107
		— wurtz	98
		Erfahrung	349
		Er-	

R E G I S T E R.

Erhaltung	35	Falich hunger	536
Erbohung	375.827	Fallende kranckheit	361
Erlenbaum	38	— fuchtag	561
Ernehen	35	Fallen des zapfleins	233
Ernehrung	35	Fall hæutlein	885.886
Eröffnung der aderen	55	Fallopianische mutter reih-	
— des bauches	639	re	875
— der gefaßen	60	Farbe	860
— der gurgel	149	Farb anstreichende mittlen	
Eröffnende mittlen	55	— fucht	274
Erfckeinungen	663	Färbung	218
Erschrecknuß	339	Fäselein in blumen	860
Erschuettern	901	Faslelein in blumen	173
Erstarrung	339.824	Fatzachtige trusen	259
Erste anstreichende blätter		Faul fleißel	411
	489	Faulheit	674
Ersten bart haar	497	Fauler heintz	112
— feuchtigkeit	450	Fäßerlein	388
Erst verdawte speiße	225	Fausen	860
Erstarren vom frost	740	Fech welscher hirs	636
Ertickende fluz	195	Federkraut	73
Ertummung	339.824	— weiß	47
Ertzgraber	568	Feigenbaum, wild	175
Erwärmung	397	Feigen	390
Erweichen	826	Feigwartzen 429.775.	836
Erweichende mittel	349.	— bohnen	528
	536	Felgwartzen	257
Erweitern	727	Feinste von ein ding	32
Eschenbaum	402	Feist eingeweydt	2
Eschlauch	126	Feisterdarm	2
Eischerwurtz	401	Feizte	16
Esig	9	Fell	650
— meth	630	— uber dem auge	706
— sucker	630	Felberbaum	755
Etterhohl	397	Feldroszlein	17
Ettich	672	— fucht	507
Eusserliche mittlen	523	— saffran	114
		— zwibel	623
		Fenchel	395
		Fenchel holtz	763
		Fenster	388
		Fär-	
F			
Ackel kraut	208		
Fahren-kraut	391		

REGISTER.

Färber baum	739	Flader maufz gleiche nafen	
— roethe	745	bänder	901
Ferber wutz	745	Flechten	399.512.563
Ferßen bein	111	Flecken	589
Fette henne	847	Fleck kraut	219
Fett	16	Fleck fieber	662
— sacke	750	Fleifch	183
— häutlein	562	— häutlein	183
Feuchten	451	— blumen	557
Feurige umlauff	928	— bruch	761
Feur das aus den augen		— maufz	583
springt	545	— mäutz	583
— blaterlein	340	— machende mittel	681.762
— stett	394	— leim	761
Fickeyfen	200	Fleifchige	709
Fieber	384	Fleifchern auswachs	762
— das nur einen tag		Fleifcherne häutlein	637
waret	575	Fliegende gicht	99
— kraut	202	— wind	589
— das da abläffet	381.	Flieffen	737
	482	— des samens	422
Figierung	393	Fließend papier	214
Filtz	392	Fliete	668
— kraut	294	Flietmesser	767
— jäufz	671	Flæh kraut	660.705.709
Filtrirung	392	Floret	785
Fichten-baum	676	Flør amor	44
Finger kraut	321	Flugeln von das keilbein	28
— hut	321	— maufz	35
— wurm	643	— des ohrs	28
Fifchbein	626	Flufz	99.200.274.699.
Fifteln	392.461		394.736.737
Fiftelmesser	841	— des haupts	195
— der augenwinckel	393	— im ruckgrad	195
Flache hand	632.853	— loch	392
— hand maufz	633	Fontanelle	397
Flachtz-ſeyden	294	Foerdere theil des haupts	792
Flachslein	50.519	Forderite gelencke der lin-	
— kraut	519	ger	567
— dotter	785	For-	
Flache nafen	791		
Flæmm	393		

R E G I S T E R.

Fordertheil am arm	911		
Foerderfte zahne	310		G.
Forenholtz	676		
Fortpflanzen	700	G	Gabelein 175
Frantzofen	526	—	gleiche gefaßz.
Frantzofen holtz	426	lein	175
Fräßigkeit	16	Gæfern	754
Frauen ader	760	Gæhnen	625
— haar 16.174.	688	Gall	140
— kraut	275	— apffell	410
— roeflein	530	— blafe	396
— zeit 192.	563	— gang	219
Freffende gefchwure	46	— kranckheit	220
— wurm 442.	600	— lenleiter	693
Frofchen bißz	578	— fuechtig	220
Froefch adern	722	Galenifche artzeney	409
Frofch pfeffer	722	Galerte	410
— eppich	456	Galgant	408
Frottbeulen	659	Galmey	161
Fröwde	412	Galmeyftein	161
Fruchten 396.403.	644	Gæmbfen wurtz	328
Fuchs Schwantz	636	Gang	551
Fuechfen Ichwanz	40	— des ohrs	552
Fuge 835.	836	Ganfze bruft	856
— der hirnschalen	269	Ganfzufz	660
	394	Garbe	571
Fuehlen	843	Garbenkraut	571
Fuhrmans windel	121	Garmanderlein	213
Fuhrender mauff	2	Garten eppich	662
Fuenff blad	652	— yloß	764
— finger-kraut	652	Garthaglen	3
Fuernemfter artz	90	Gauch brot	630
Furnemfte krafft	90	— heil	53
Fufz	660	— klee	630
— bad	648	Gaume	632
— biege	846	Geæder der fleifch mauffz	848
— fohlen mauffz	680		848
— umichlag	838	Gebæren	413

Ge-

R E G I S T E R.

Gebeine	709	Gekochter most	305
Geberung	644	Gekroese	565
Gebissen von einen tollen hunde	298	Gekroesz gedrusē	635
Gebluet	757	Gelbfucht	468
Gebochelt	90	Gelbwurtz	294
Gebrauchliche mittlen	534	Gleiche theile	51.447
Gebrech von milch	22	Gelencke des halbes	364
Geburt	644	— in fuße	538
— glied	293	— der hand	185
Gedächtnus	727	— im rueck-grade	813
Gedærm	355	Gelind feuer	469
Gedeyen	375.602	— linplätz	27
Geelſucht-wurtz	294	Gelinde purgation	459
Gefährliche krankheit	15.	Gemurmel	145.747
	537	Genesung	293
Gefäß	887	Genesz mittel	553
— lein	223	Genick	219
Geflochten fennader knopff	682	Genferich	66
Gefraß	178	Gent	414
Gegenbock	74	Genster	414
— bruch	261	Gentar	829
— Crayß	68	Gerberrinden	739
— gift	71	Geronnen blut	856
— itreckung	74	Gersten	449
Gehæge	318	— bruehe	707
Geheimnus	89	— milch	448
Gehirn	208.209	— gleicher schwulst	448
Gehoer	116	— wasser	448.454
— mittlen	12	Gert-wurtz	3
Geiffer	754	Geruch	608
— faße	333	Gesecht	787
— treibende mittel	754	Geschmack	426
	714	Geschwollene aderen	234.
— wurtz	911		235
Geisbart	176	Geschwur auff der zungen	461
Geiß blatt	409	Geschwar	83.910
— kraut	18	Geschwulst	672.876
— aug	810	— das hart ist gewor-	
Geister	683	den	769
Geistmachung			Ge-

R E G I S T E R.

Gefchwur unter die zunge		Gleiche theile	51.447
— hinter den ohren	132	Glied	562
Geficht	643	— bad	565
Gefalt	905	— massen	100
— des leibes	257	— schwamm	405
Gefaltnuß	440	— wasser	531.839
Gefträuch	254	— wehe	99
Gefundheit	403	Glieder	100
Getoß	371.456.885	— krankheit	99
Getoß im leibe	378.747	— spannen	500
Getoß im leibe	145	Gliederung	319.353
Getränck	84	— der beinen	100
Gewachs	680	Gloffecom	419
Gewelb	400	Gold	122
— bruch	166	— ader	429
Gewisse maß einer artzney	329	— apfel	536
— ordnung mit essen		— finger	322
— und trincken	316.317	— glette	520
Gewurtz	96	— kiefz	544
— wein	236	— wurtz	216
Gicht	99	Golmar-kraut	53
— stillende mittelen	67	Gottes gnad	415
Gierlein	794	— hand	82
Giefz kunft	226	Gotsheil	703
Giefzfaß gleiche knorpel		Goetter speifz	40
— maufz	101	Grad	423
Giefpuckel	263	Gran	424
Gilt	893	Granat	423
— gallig	140	— apffel	423
— kraut	12.530	Gras	423
— wurtzel	262	— blumen	188
Gilgen	485.515	Grat-zanglein	5
Gylfuehrer	332	Grauen	593
Gylfack	751	Grawblaw	418
Gläserne feuchtigkeit	451.	— haar	171
—	452	— nichts	813
Glaß krautz	491.642	Greifen schnabel	425
Glatze	165	Greifig	211
Gleichformige theile	447	Grentich	66
		Grichifche aufsatz	508
		Griefz	91.704.749
		Griefz.	

R E G I S T E R.

Greifzholtz	252.594	— geschwulst	149
— stein	594	— wasser	411
Griffel gleiche	aufzwaich	Gurrelkrout	530
	133	Gutz	407
Grimmen	248.470	Gut	640
Grind	369.765	Gut appetit	374
— kraut	766.781	— temperament	371
— wurtz	498.630	— zeichen	374
Grippeln	643	Guter Heinrich	144
Groltzer	747	Gute hœlden	99
Große darm	251	— verdauung	374
— druse	163.635	Guter magen	374
Groß epfich	446	— salt	371
— kopff	533		
Groß oder wild pappeln	41	H.	
Große und kleine zurue-			
ftung	84	H Aar	281.673
Großer hunger	155	— ausfallen	91
— puliz ader	75	— von korn	94
— rueck bein	752	— kleine gefaszlein	173
— welt	533	— strang	663
— zahne	310	— wachs	846
Grubel fucht	830	— wûrm	370.442
Grucblein auff der brust	70	Harlein	388
Grund	130	Haber, wilde	119
— eychlen	154	Habern	117
— heil	897	Habicht kraut	445
Gruen span	19	Haek	348.431
— wachs	424	Hafft	389
Guck-gucks	242	Hæftung	836
— hugs klee	630	Hæfflein	389
— gauch klee	37	Hagapffel baum	89
Gucken gleiche maufz	289	Hagedorn	629
Gummi	426	Hagel geschwulst	211
Gundelreben	432	Hahn	211
Gunderman	432	Hanenkams gleiches aufz-	
Gundelrab	432	— wachs	282
Guntzel	153	— bein	282
Gurchen	62	Haken	430
Gurcke	290	Halbe kopff	792
Gurgel	150.500	Halb man halb weib	48
		S i f	Halbe

R E G I S T E R.

Haibe rueckgrads maufz		Harnwinde	823
	780	Haarfrang	663
Halb quentlein	437.528	Haar von korn	94
— fehnige maufz	780	— wurm	442
Halbe fchlag auf einer fei-		Harte	769
ten	438	Hartz	729
Halbz	249	Hartzbaum	676
Halbzader	488	Harte beutzel	643
— bein	237	Harzhawe	105
— gefchwar	61	— hcerung	130.324
— gefchwulft	61	Hartleibig	43
— kraut	864	— leibigkeit	264
— mandlen	70	— riegel	514
— ftarre	851	Härlein an den augenliede-	
— wehe	838	ren	229
Hammer	538	Hasen ampffer	630
Hamhechel	66	— augen	496
Hand	543	— brot	19
— voll	542.708	— fufz	496
Hanen buchen	185	— klee	37.496.630
— kambs bein	282	— kohl	800
— kambs gleiches aufz-		— lippen	491.496
wachs	282	Hasel minich	104
— fufz	722	— nufz	117.273
Harnen	326	— papel	104
Harn	920	— wurtz	104
— aufzuehrende pfeiffe		Hasen pappeln	539
	197	Hasen fcharten	491.496
— blafe	900	Haseltrauch	273
— flufz	314	Haupt	177
— gange	918	— ader	204
— glafz	550	— artzneyen	204
— häutlein	37	— grind	405
— mit griefz	704	— gruend	370
— kraut	442.516	— haar	173
— röhre	919	— kranckheit	308
— ftreng	336	— pein	204
— fucher	488	— reinigende mitteln	
— treibende mittel	326.		204
	487	— fchedel	165
— wände	336	— fchwindel	774
		Haupt-	

REGISTER.

Hauptwafchung	174	Heitz kalte fieber	519
— wehe	181.204	Heilung	293
— wehe an einer feiter	437.443.575	Helter-dropff	44
— wehe von trincken	278	Helm	33.408
— wehe von langer zei- ther	203	Hehle gefchwære	461
— windel	174	Heraufz fallen der bärmu- ter	608
Haushaltung	608	— ftehen der fchulter	707
— laub	129	— wachfen der augen	377
Haufz lauch	778	— wachfen des nabels	377
— wurtz	129.778	Herbe	428
Haufenblafen	467	Hermetifche artzney	440
Haut	295.650.658	Heritellung	728
— bedeckende die hodlein	347	Heerd	394
— gleiche maufz	779	Hertz	180.265
— machende artzney	227	— angst	519
Hautlein	295.561	— bündel	655
— der beine	657	— bebung	633
Hamhechel	66	— blat	355
Hecker	792	— erftickung	180
Hederich	368.484	— gefaffe	269
Hetfch	792	— gefpan	180
Hefen	381	— gefperr	218
Hefen von dele	51	— haufzlein	655
Heydel pfenich	636	— klopfen	634
— beer	908	— fenæderlein	252
Heide	366	— fterckend træncklein	180
— bluemlein	94	— waffer	86
— korn	382	— wehe	181
— wund-kraut	761.904	— wurtz	603.695.
Heilige bein	752	— zaun	782
— bitter	445	Herumfuchrende maufz	700
— feuer	368	Herzufuhrende maufz	15
— holtz	426	Hefen	381
— wundkraut	842	Heu	395
Heilfutter	553	Heufft-bein	277
Heifcherkeit	724	Hew	
Heiffe brand	411		

R E G I S T E R.

Hew	395	Hitze in angeficht	715
Hyacinth	452	— des magens	91.241
Himmel	663	Hitz pocken	669
— brot	543	Hocker	300.416
— brand	669	Hoden	621
— honing	543	— aufschneider	621
— kraut	669	— hangmaufz	279
— schlueffel	697	— sack	347.775
— schwertel	485	Hoedlein	621.850
Hinekend	237	Hoffartige maufz	832
Hindbeeren	747	Holderbaum	756
Hinbeeren	747	Holderfchwamm	120
Hindleufft	228	Hochlen	199.246.352
Hinder	75	— ader	891
— theil des haupts	605	— des armbeins	131
Hinter bleibung des harns	487	— am fufz	915
Hinthertheil des hirns	207	— gefchwäre	76.392
Hinweg fuhrender mauff	2	— an der hand	915
Hippocras	236.903	— dar in fig die beine	8
Hirn	208.353	fugen	8
— befchirmer	562	— dar in fich das huffe	276
— fell	550.549	bein fueget	276
— hautlein	656	— dar in fich die	352
— lein	207	feuchtigkeit fammlet	895
— fchale	165.278	— im hertzen	895
— fchal bruch	166	— im hirn	41
Hirns arsbucken	591	— der ohren	469
Hirz	570	— leib	469
Hirfchen	570	— von das armbein	131
Hirfch brunft	143	— der zähne	41.578
Hirfch zunge	772	Hollunder baum	756
Hirfch fchwamm	143	— ftande	756
Hirtz guntzel	372	Holtz-mangolt	715
Hirtzenklee	372	Hol wurtz	93
Hirfch wurtz	209	Honig	556
Hitz blatterlein	143.444.	— flecken	637
	638.669	— gefchwulft	558
Hitzige blattern	669	— kuechlein	560
Hitziges lieber	200	— pappe	100
Hitze	90	Hopffen	528
		Hom-	

K E G I S T E R.

Hornharte hæutlein	268	Indianisch wundkraut	842
Hornungs blum	589	Ingber	927
Hospital	600	Ingruen	238
Hueffibein	471.487	Ingwer	927
— wehe	487	Inwendige am obern schenc-	
Huflattig	878	kel	386
Huelffe	122	— beschaffenheit	468
Huelsen	655	Irgang im ohr	493
Hunbramen	747	Isop	463
Hunds band	298	Ispen	463
— — blum	155	Ivenblad	560
— dill	155	Jacobs blum	465
— hunger	298	— kraut	465
— knaben	299	Jasmin blumen	466
— knoblauch	90	Jedes gemengtes effen	577
— krampff	803	Je lenger je lieber	214.334
— kraut	334	Jeldroßlein	17
— kuerbs	151	Jochbein	928
— rosen	299	Johannis beer	425.739
— todt	80	Johans gurtel	97
— zung	299	— kraut	59.459
Huener auge	436	Jucken der hant	703
— bißz	40.577	Jueden pech	107
— brueche	510	Judenstein	488
— darm	40	— zœpfle	683
— hohl	784	Jungfern augen	571
— laub	504	Jungfer siechte	218
Hunger	382.621	Jungfrauschafft	456
Husten	878	Jungling	23
Huettenrauch	96.879		
Hyacinth	452		

K.

I.		K Adden	99
I Bifch	41	Kayzers Cron	472
Iffen holz	911	Kalb schnabel	73
Igels kneepfe	680	Kalck	165
Im	911	— brennung	469
Indianisch beinwelle	842	— machung	162
— blat	536	— machen mit staut	201
— spicanarden	590	— saltz	31
		— der zæhne	608
		ssr 3	Kähle

R E G I S T E R.

Kähle	610	Kerst wurtz	615
Kähle	165	Kertzen-kraut	669
Kälen gefchwär	838	Kessel	26.157
Kalte	384	Keuchen	336
— brand	806	— kraut	710
— fieber	109	Keusch baum	23
— wehe	384	Kicher	228
Kale pisse	823	Kichren	228
Kamillen	213	Kinbacken	540
Kamomillen	213	Kinbacken maufz	548
Kampffer	168	Kind betterin	708
Kanaë	168	— in mutterleibe	348
Kanarien-kraut	664	Kinholt	676
Kandy zucker	170	Kinds blatters	576.886
Kandelizirung	170	Kind dafz mit dem fueffen	
Kapell	293	— vor auff komt	25
Käppenblumen	589	Kinds næth	644
Kappern baum	175	Kinder næthen arbeiten	644
Käpff-pappeln	539	Kinder wuermër	526
Karzaugen	602	Kinder wurmer im leib	860
Katzen-muntz	194	Kinnen zungbeins maufz	414
— kraut	194	Kinn	564
— wurzel	672	Kirchbaum	206
Käuw maufz	548	Klapperstein	21
Käuen	548	Klarheit	198
Keilbeinlein	292	Kleben und tuenchen der	
— gleiche bein	292	retorten	525
Kayfer schnit	464.645	Klebkraut	76
Kelen geschwulft	61	Klee	870
Kellers-hals	503.569	Klev	15
Keller wurm	687	Kleine augen	570
Kelmen	297	— donderbaar	896
Kelter	862	— elnbogen pfeiff	720
— im gehirn	505	— erbsen	606
Kehle	500	— finger	322
Kentzeichen	316	— flecken	369
Keyten	194	— gekreese	566
Kerbel-kraut	210	— haufzwurtz	896
Kermes kørner	491	— kletten	923
Kermfine	746		
Kern	625		

R E G I S T E R.

Kleine stim	487	Kohl	69.148
— welt	569	Kolb am schwantz	126
Kleifter	420	Kohr	101
Kletten	499	Kolbles kraut	676
Klingel rueblein	794	Kolb	290
Klingen der ohren	860	Kolben rohr	883
Klystier röhre	356	Kolbwurzel	154
Kloster beer	921	Koenig	727
Knabenkraut 299.620.	847	— blum	685
Knæten	537	— kertze	669
Kneaug	276	— liche artzney	130
Knebelbart	588	Kopff	126.177
Knedtdil	276	Kreppen	292.768
Knie	415	Korall	266
— buege	690	Kerbel	210
— buegen maufz	690	— kraut	210
— buegen ader	691	Koriander	267
— scheibe	574	Korck baum	827
Knie uebel	422	Korkkraut	846
— zipperlein	422	Korn	424.777
Knirichen der zæhne	871	Kornblume	296
Knebel	567	Kornel baum	269
Knoblauch	37	Kornlein	11
— kraut	37	Kornrosen	738
Knoch	111	Kornzanglein	916
Knod	111	Koerffel kraut	210
Knoden	257	Kofz huff	878
Knœpffe	27	Krachen	304
— an den planten	100	Krayenfufz	270
Knœtlein	599	Kraey-schnabels aufzwachs	269
Knorpel	186	Krafft	354
Knorrelichte zusamen fue-		Krafftlofz	354
gung der beinen	220	Krafft mehl	51
Knorren	538	Krampff	803
Knotten-kraut	775	— der einen zeucht	263
Knœtgen	413	— ader	235
Knubel	257	— hinterwertz	618
Knuttel	151	— stillende mittel	802
Kuenlein	784	Kranckheit	576
Kobalt	241	Sff 4	Kranck-
Kochung	524		

R E G I S T E R.

Krancheiten die nicht weg gehen	336	Kreumme der Bärmutter	268
— wan die am heftig- sten ist	11	Krumm haelicht	525
— gefarliche	15	Kuechlein	842.865.872
— geschwinde	15	Kuechenschelle	715
— wie der aufplatz	343	Kuehlfaß	726
	345	Kuhe hunger	155
Kramet baum	490	Kuehl tranck	469
Kratzen	402.765	Kuemmel	292.598.784
— ums kin	563	Kuemmich	292
Kranichs schnabel	425	Kuenlein	784
Kraußelbeer	921	Kunigund kraut	372
Kraut	440.680	Kupfericht angeficht	426
Kraeuter mutszlein	290	Kupffer	19
— wein	903	Kupffer gruен	19
Kraut kennung	146	— roth	910
— ftengel	413	— waffer	910
Kraufel-beer	921	Kurbel	210
Krebs	178.600	Kurbis	291
— gefchwar	178	Kurbs	290.291
— windel	169	Kurbs famen gleiche wur- men	291
Kreeß-beer	921	Kurker-baum	269
Krefse	592	Kurtz von armen	409
Kreutz baum	740	Kurtze ellebogen maufz	148
— blum	632	Kurtze gefaß	148
— beer	425.735	— rippen	274
— wurtz	415.781	Kurtz geficht	585
Kryftallmachung	257	Kurtzer fpruch	77
Kroenlein um den augapffel	486	Kuttel-kraut	3
Kropff	775	Kuttenbaum	275
Kroepffel bein	186	Kuetzeln	861
Kroetendill	155.276	L.	
Krotten flachs	516	L Aborant	492
— kraut	146	Lachen knoblauch	773
Krummbein	409.525	Lallender tropff	126
Krumfuß	525	Land krankheit	354
Kruemme im ohr	256	Lallender tropff	126
— des hirnhäutlein	793	Land krankheit	354
		— fahrer	350
		Land-	

R E G I S T E R.

Land fahrer	26.350	Leib	921
— fireicher	26	Leibwaffer	55
Lange darm	471	Leichter athem	374
— marck	555	Leidende spannader	646
— ruckmaufz	525	Leim	248.420.529
Langlichte maufe	812	Leindotter	785
— lauch	616	— kraut	516
— fame kochung	147	Leiter	766
— fames fieber	505	Lenden	527
— wirrige krankheit	73.	— krankheit	734
	223.686	— kraut	498
Lancet	498.668.767	— maufz	705
Latzeyfen	498.668.767	— pein	526
Lathwerge	338.342	— wehe	526
Lattich	495	— stein	595
Lauch	692	Lerchen-baum	500
Lauffende	99	— dannen	500
Lauffende schmerzen	99	— schwam	22
Lauge	523	Leere gedarm	468
— faltz	523	Leufz kraut	33.569
Laus	648	Leuchel	37
— kraut	393.817	Leuwen fufz	32
— fucht	671	Lewen zahn	846
Lavendel	502	— maul	73
Laxierende mittel	43.504	Liddorn	436
Lazur stein	504	Lieblicher geruch	433.608
Leben	906	Liebtæckel	511
Lebens baum	88	Liebtrunck	668
Lebkuchen	560	Liecht trager	670
Leber	438	Liefz knospen	883
— ader	130	Lilgen	515
— fætzlein	177	Lilie	515
— flecken	533	Limonien	515
— fließung	394	Lindbaff	911
— flufz	439	Lindernde artzney	536.
— kuechlein	679		641
— kraut	439.512	Linien im hãnde	517
— pforte	692	Linze	505.663
Leb-kraut	410	Lippen	492
Leck fafft	338	— der weiblichen	
Leffzen	492	— fchaam	492
		Sff 5	Lip

R E G I S T E R.

Lippen an der ſcham	28	Mæhler kraut	37
Liſpeln	141	Majer	143
Löſchlein	201	Majoran	535
Loeffel	244	Malbaum	623
Lorbeer baum	503	Maltz	157
— — kirſchen	503	Maltzey	343. 346. 507
— — roſen	595	Mann und weib zugleich	440
— — ſtand	503	Manchfaltig	443
Loth	334. 780	Mandeln	70. 642
Lœwen blat	506	— — baum	51
— — fuß	32. 506	— — milch	51
Luchsſtein	531	Mangolt	135
— — loch	726	Manier zu curiren	568
— — koehr	106	— — zu leben	316
— — ein und aufz ziehen	730	Mænliche glied	651
Lung	709	— — hoden	850
— — ader	97	Manne	543
Lungenblume	684	Mannſtreu	368
— — geſchwer	916	Marcaſit	545
— — lücht	672. 657	March	709
Luft zu unnuetzen ſachen		Marck	265
— zur ſpeiß	536	— in beinen	555. 556
— zum eßen	621	— im hirn	555
	85	— im ruckgrad	556
		Marenflachte	683
		— — lock	683
		Marmelat	546
		Marmelſtein	546
		Mare	475
		Maß	563
		Maſeran	535
		Masbeer	623
		Maſern	576
		Maßholder	681
		Maßholder baum	7
		Mæſſigkeit	278. 836
		Maſſufelen	134
		Maßdarm	355. 725
		— — kornen	429
		Maſtix	549
			Ma-

M.

M Aal	510
Macht	381
Mægdleins hæutlein	456
Magen	822. 895
— — drucken	181
— — pulß-ader	246
— — ſafft	411
Mager werden	378. 544
Magerheit	378
Magiltrantz	472. 627
Magnetſtein	535
Magſamen	638
Magſamen ſaft	618

R E G I S T E R.

Mastix baum	506	Melancholey	557
— kraut	239	Melisse	559
Materialist	96	Melonen	560
Maticken	785	Melthaw	746
Matzlieben	134	Niengelwurtz	498.630
Maul	625	Mensch beschreybung	69
— beerbaum	578	Mitpelbaum	566
— tranck	577	Messer	50
Mauerkraut	642	Metall	567
— pfeffer	471	Metallen schaum	773
Mauslein zwischen den		Meth	558.454
rippen	482	Milch	493
zwischen der bei-		— in den fischen	495
nen	483	— adern	888
Mausz-œhrlein	120	— fieber	495
— der speiszrœhre	609	— gebrech	22
Mause pfeffer	817	— gefaesse	407
— dorn	748	— haar	498
— ohrlin	585	— saugung	495
— der kinbacken	548	— stoffung	2
— des rueckgrades	734	Milten	115
Median ader	553	Milz	811
Meerbonen	913	Miltzader	755
— grasz	34	— krancheit	811
— hirsche	521	— kraut	812
— linsen	505	— fucht	460.811
— moss	266	Mineral	571
— fenchell	283	Mineralen	572
— sternkraut	871	Miszgebur	3.45
— winde	797	Mist	818
— zwiebel	770.815	Mistell	905
Megelkraut	676	Mitesser	281
Mehl	383	Mittel	553
— fleck	40	Mitleiden	259.837
Meilz wehe	460	Mitle gegen augenwehe	
Meyer	143		617
Meyen-bluemlein	515	Mittel punct	202
Meyer kraut	109.574	Mittel gegen zahnwehe	608
Meisterpulver	534	Mitgeborhne lufft	21
Meisterwurtzel	472.627	Mütelen gegendas brechen	
Melaun	560		67
		Mittle	

R E G I S T E R.

Mittle gegen leberzucht		Mund der barmutter	249
— vor fieber	439	— von dem magen	180
— gegen faur	73	— der mutter	626
Mittelbauch	67	— faule	769
— fell	360	— holtz	514
— finger	553	— lein	821
— punct	322	— voll	144
— von der nabel	202	— stuck	804
Mitternacht	14	Muentz	564
Möehn	566	Muschat blum	533
— haupter	638	— nufz	579
Mohren kummel	246	Musckel der ohren	256
Molcken	303	Mutter flecken	533
Molten	785	— bruch	441
Monatbluemlein	115	— gewächs	574
Monatliche reinigung	134	— kalb	574
	192.	— kranckheit	464
	563	— kraut	464
Monatzeit	192.563	— kugel	574
Mondkraut	154.527	— maal	533
— viole	154	— næglen	68
Monfuechtig	527	— nelcken	188
Mondkalb	574	— pein	463
— kind	574	— fpiegel	323
Mord jahr	65.238	— schnitt	464
Morenlock	688	— trichter	569
Moerfellen	578.674.	— wurtz	569
	842	— zæptlein	661
Morfellen	577.604	Mutzen hærtlein im hertze	
Mofz	583.920		363
Motte	860	Myrrhen	587
— blume	23	Myrtenbaum	588
— kraut	23.142	— gleiche	bislein
Mucken-pulver	241	— fleifch	187
— kraut	660		
Muedigkeit	264.305.501	N.	
Muffel	285		
Mummelken	603	N Abel	913
Munckenkraut	455	— bruch	356.363.
Muench kopff	846		615
Mund	625	— fleifch bruch	762
			Nabel

REGISTER.

Nabel kraut	7	Natur	592
— pflaster	365	Natuerliche fachen	729
— riem	405	— hitze	855
— windbruch	684	— wurckung	592
Nacht blattern	361	Nebenwachs	701
— brandt	669	Negenkraftt	662
— geburt	679.777	Niederschlagung	695
— gefchwulst	361	Nelcken	188
— griffe	99	— holtz	189
— lassen	727	Nesselfucht	369
— lauffen	668	Netzbruch	362
— manlein	475	— und darmbruch	356
— wandler	599	— häutlein	732
— schatten	797	— des eingeweids	363.614
Nachwehe	863	— gleiche gefäßlein	223
Nacken	209.601	— geflochtene blut	
— kraut	209	— gefäße	682
Nagel	914	Netz und magen-gefäße	412
— blumen	188	Nerven zwischen den rip-	
— gefchwär	643	pen	482
— zwang	726	Neun	665
Nagelein	188	Neunziger	665
— blumen	188	Nicht durch brennende	
Nachtschatten	797	cauterie	200
Nahrung	602	Nicht all zu schwere krank-	
Narben	227	heit	134
Narcisz	589	Niederdrucker	305
Narduskraut	598	Niederdruckende augen	
Narrenkappen	12.589	maufz	450
Narrenkolben	883	Niederwertz distiliren	307
Nafe	591	Nieren	595.728
— bluten	429	— becken	478.650
— gefchwuer	631.688	— fäße	352
— hærlein	901	— fäcke	176
— lecher	584.590	— wehe	595
— faule	252	Nieder holder	337
— spruetze	737	Niefen	819
— zaun	783	Niefzkraut	706.820
Naterwurtz	141	Niespulver	820
Nath	836.835	Niefzwurtz	346
Natter zeunglein	616	Nofel	

R E G I S T E R.

Næfel	787	Ohrspritze	628
Notz	142	Oleander	595
		Oliven	613
		Olivenbaum	612
O.		Omeiſz	399
O Ber eingeweide die		Ondermennig	24.372
gegend da das hertz		Opiat	617
grueblein iſt	695	Ordentlicher pulſſchlag	374
Obenſchenckels umdreher	744	Ordnung	664
Oberſte des haupts	165	Oſterlucei	93
—— hoedlein	360	Oſtritiz	472.627
—— ann kraeutern	832	Overſte theil des ſchulter-	
—— rippe	191	blats	13
Ocher geel	605		
Ochſenbrech	66	P.	
—— zunge	56. 153. 338	P Aiffel beer	135
Oelbaum	612	Pancreatifche kanal	333
Oel	613	Pantoffelholtz-baum	827
Ofen dar in man unter ſich		Papp	193
treibt	312	—— von hœnig und brodt	100
Ofen	405	Pappeln	41. 539
Ofen genant fauler Heintz	112	Pappelbaum	691
Offnende mittlen	76	Pappen	420
Oeffnung der aderen	668	Paralyſz	640
—— des herz	319	Paradeiſz koerner	179
—— der pulzader	98	—— holtz	22
Oft widerholtes diſtilli-		Paſſions blume	238
rung	233. 247	Paſtenach	646
Ohnmacht	113. 114. 307.	Paſtel	418
Oehr	121	Pech	679
Ohren-drueſen	643	Pech-pflaſter	331
—— fluegel	28	Pellican	399. 607. 650
—— an das hertz	121	Penyzucker	651
Ohrlæplein	28. 523	Peonie	685
Ohrpein	627	Pergamentgleiche maufz	562
Ohr-rand	435	Perlen	545
Ohren ſchmaltz	210	—— mutter	549
Ohrenſchmertzen	627	Per-	

REGISTER

Perlen zucker	543	Pieffen	135
Pestilenz	661	Pillulen	193.675
— wurtz	662	Pimpernußz	818
— blätter	69	— baum	677
Pest kohl	69	Pinsel	651
Peterilg	662	Pyramid gleiche maufz	714
Pfaffenfutter	865	Platte erbsen	502
— blat	846	Platzmittel	862
— orlein	846	Plauderer	126
— pint	101	Pleister	248
Pfanne	157	Pluckfel	185
Pfeben	560.653	Plumezole	812
Pfeffer	676	Plutze	653
— kraut	507.677	Pocken	886
Pfeilnath	604.753	Poley	709
Pfeil-kraut	752	Polier messer	505
Pfench	636	Porpel	713
Pfenich	636	Portulak	693
Pfennig kraut	203.527	Poslet	694
Pferdſchwantz	365	Potaſche	231
Pferſich-baum	659	Præcipitation	695
Pfiſſerling	405	Preparierſtein	692
Pfingſt roſen	685	Preſſe	862
Pfinning	211	— von Herophilus	862
Pflantze	680	Preſſueng des luſtſ	72
Pflatter	351	Probierte artzney	350.653
— rolle	297	Probier eifen	556
— von ſpaniſchen ſlie-		Pruff eifen	804
gen	900	Pſillienkraut	705
— dawachs bey iſt	209	Pſlaumen baum	703
— von wachs	206	Puley	709
Pfortner	713	Puls	710
Pfort ader	891	— adren aufſpannung	60
Pfriemen kraut	414	— ader kanal	169
Pfund	511.690	— pflaſter	358
Philosophiſche brennung	162	Pulwer	804
Philosophiſch Ey	629	Pulvermachen	710
Phiole	667	Purgation	197.712
Phosphorus	670	Purgierende artzney	712
		— oblaten	604
		Pur-	

R E G I S T E R.

Purper fieber	712	Rauchzeug	831
Purpulen	576.886	Rauckenkraut	367
Putzen	142	Räude	369
		Rauffzanglein	916
		Raufchen	378
		Rautengleiche maufz	738
		Raute	749
		Rebaug	607
		Recept	399
		Rebblat gleiche thiel	634
		Receptackel	725
		Recipient	725
		Rechte maufz	725
		Recken des leibes	636
		Rectificiren	725
		Regelmäßige artzney	327
		Regenbogen gleiche haar	698
		treifz	698
		Regierung	726
		Reiben	403
		Reibstein	692.711
		Reich	727
		Reiffung	551
		Reinfarn	845
		Reinigen	502
		Reinigung	237.712
		Reinweiden	514
		Reifz	700
		Reiffende gicht	99
		Reitgrafz	182
		Rettig	723
		Retorte	732
		Reudigkeit	705.765
		— des haupts	10
		Reudigkeit der augen	705
		Reumte zwischen den ge-	
		faffen	55
		Reverbirer ofen	732
		— fuer	469
		Rhapontick	736
		Rheyn blumen	23
		Rhur-	

Q.

Q ueck filber	123.453.
	564
Quendel	784
Quetschenbaum	703
Quintessenz	346.369
Quintlein	329
Quitten apffel Fleisch	546
— baum	275
— lattwerg	546

R.

R æbaug	413
Rabenschnabelsmautz	
	266
— gleiche aufz wachs	
	265
Rachen	666
Rahrung	35
Raspel	724
Rafz wurtzel	151
Rattenpfeffer	817
Rattenpulver	96
Ratzen klee	496
— kœrbel	404
— wadel	446
— fufz	447
— kraut	594
— net	594
— muntz	594
— kraut	884
Rauch-apfel	822
Raucken	367
Rauchern	831
Rauchering	404

R E G I S T E R.

Rhunkraut	390	Rosen wurtzel	737
Ribbenfell	681	Rosmarin	743
Riebefel	739	Rofzmitz	893
Riem	400	Rofzschwantz	365.446
Riez auf dem fuß	568.846	Roft	279
— der fchamen	741	Roftung	109
Rinden am baum	272	Rœthe	745
— gleiche theilen im		— bockeri	426
gehirn	272	— finnicht	426
Rindswurtz	457	— flecken	534
Ring	234	— guntzel	863
— gleiche aufz wachs	63	— heilwurtz	863
— gleiche knorpelbein	280	— lauffskraut	415
— blumen	163.165	Roth	376.818
— maufz	280	— lauff	368
Rinne	241	— pattenach	189
Rifz	741	Rother steinbrech	391
Rittersporen	308	Rothritter	445.757
Rocken	777	Rothe ruben	189
Rædel	33.393	— ruhr	335
Roden-diftel	368	— tropf	426
Rodifer holtz	737	Rœtheln	745
Rœhre	162.168.356	Rœtteln	745
— gefchwære	392	Rotz	581.588.668
— im untern fchenckel		Rueben	722
— die den faamen anfuhr-	389.659	Rubin	746
ren	887	Ruech kieglein	645
— wunden	392.461	Ruecken	329.568.600
— lein	172	Rueckader	429
Rollen maufz	872	— darre	842
Rœmifche ruebe	151	— grad	6
Rofen	368.738	— grades maufz	734
— ader	760	Rufe	369
Rofefie	368	Ruhr	319
Rofenefzig	630	Ruehrhacke	749
— holtz	737	Ruhrpiftill	678
— honig	738	— wurtz	863
— huet	33	Rultzer laffen	747
— oel	737	Rumpffnafz	790
— zucker	738	Runckel	135
		Rynd flæfchlein	50
		T r t	Run-

R E G I S T E R.

Runde maufz	745	Samen	779
— trufen	258	— beinlein	785
— spitzlein an der na-		— theilen	805
se	419	— der froefchen	806
Ruffbaum	911	Samlung	249
Rueftung	533	Sammetblumen	44
		— gleiche darm haut-	
		lein	890
S.		S. Johannis brodt	206.790
S Amen	779	Sand	91.749
— bläflein	901	— bad	92.703
— beinlein	785	— balle	850
— fäzlein	177	— dorn	735
— flufz	422.685	— kernlein	704
— gefaffe	695.888	— stein	627
— theilen	805	Sanikel	759
Saar	78	Sanikle	759
Sack	750	Sanct Johannis kraut	459
Säcklein	599.662.752	Saphir	706
Sadebaum	749	Sarfaparille	763
Safft	829	Saar	78
— kraut	37	Sattelbein	358.778
— pflaster	314	Saturey	764
Saffran	284	Sæubern	582
— pflaster	629	Sæuberung	312
Säge	784	Sæuber faltz	31
Sagelloch ftrick	178	Sæubrod	297
Sägengleiche maufz	785	Saufenchel	663
Salat	495	Sauffer maufz	139
Salbe	914	Saukraut	797
— vor muediteit	12	Saur ampffer	8
— von wachs	208	— brechende mittlen	4
Salben kramer	587	— bronnen	125
Salben zœpff	683	— mittlen	67
Salbey	756	— faltz	355
Salivation	754	Saurer klee	37.630
Salmiac	95	Saurick	135
Salniter	598	Sauewurtz	775
Salpeter	598	Sæwbon	457
Salpeterschaum	78	Sæuern	386
Saltz	753	Sawre kopper	747
		Scha-	

R E G I S T E R.

Schabe	860	Schemel von Hippocrates	
Schaben-kraut	142		767.419
Schaafripp	571	Schenckel	286.386
— garbe	571	— maufz	286.605
Schaaffen häutlein	48	Scheermesser	601.724
Schaffthew	446	Schieffen	794
— nafz	791	Schieferweifz	47
Schæffelein	687	Schielen	822
Schafernufz	154	Schielender	822
Schaffihau	446	Schienmaufz	859
Schaff hufsten	206	Scheinbein	859
Schaffinule	23	Schieffen des zapfleins	233
Schaffzunge	96	Schiffgleiche beinlein	592
Scham am leib	478	Schiflein windel	767
Scham-bein	363.708	Schilfkohr	101
— haar	708	Schiltbeins maufz	280
— zuenglein	239	Schildgleiche knorpelbein	858
Scharbock	769.772	Schildgleiche knorpels	
Scharbockische gicht	99	maufz	457
— zipperlein	99	Schild kret gefchwulft	851
Scharbockische glieder		— pflaster	776
kranckheit	99	Schirlinck	229
Scharlach	470.771	Schifwurtz	151
— beer	491	Schlacken	773
Scharleyen	771	Schlafe	799.848
Scharpffen	14	— fieber	508
Scharpffinnigkeit	198	— kraut	214.457
Scharfach	724	— maufz	848
Schaudern	867	— mittel	459
Schauten	449	— pulz ader	184
Schebigkeit der haut	765	— fucht	187.193.253.
Scheiden	781		508
Scheid feucht	563	Schlag	82.640
— kunft	226	— auf einer feiten	438
— trichter	460.782	— des gantzen leibes	640
— wasser	563	Schlangen-kraut	330
Scheytel-nath	835	— mord	774
Scheide der mutter	884	Schlarper	115
Scheis fieber	157	Schlehdorn	4
Schelkraut	216		
Schelwurtz	216	Schleim	

Ttt 2

R E G I S T E R.

Schleim	580.668	Schorwurtz	3
— aufreibend mittel	81.668	Schoeflein der krauter	297
— druesen	417	Schoftein	531
Schleim der darme	581	Schotten	785
Schlier	151.417	Schramm	227
— gefchwulft	637	Schreibfeder	162
— an den nieren	174	Schroepffen	292.768
— am halfe	775	Schroepffeifen	498.768
Schlies-maufz	807	Schroteifen	724
Schlucken	792	— meifel	724
Schlund	666	Schroetle	475
Schlupffer	115	Schroetleins-zoeppf	683
Schluesselbeins maufz	826	Schrunden an haenden	735
— blum	697	Schuiffel	8
Schmaltz	16.123	Schulter	450
— blum	722	— blat	448.614
Schmeer	16.123	Schulter bein	614
Schmeltzung	407	Schulterflufz	614
— kunit	226	Schulter heraufz stehen	707
Schmerbauch	1.478	Schuppeche haut	343
Schmerbel	144	Schupnath	597
Schmerz	328	Schurbuck	772
Schmerzen der beine	627	Schuffel des hufftbein	276
Schmerzen	641	Schwacher puls	101.399
Schmerz stillende mittlen	65	Schwachheit	354.471
Schmitz tiegel	285	Schwær fo sich in die	
Schnabel	744	kruemme zieht	793
Schnarchen	820	Schwalben kraut	216
Schnecken klee	553	— wurtz	105
— gleiche beinlein	244	— wurtzel	447
Schneidmesser	474	Schwæmm	78.495
Schnelle ohnmacht	839	Schwammicht fleifch	459
— treibung	621	Schwamm-gewæchs	499
Schne-knopff	410	Schwangern weiberluft	226
Schnitlauch	770	Schwantz-beinlein	242
Schnuppen	274	— pfeffer	288
Schuur von der nabel	407	Schwartzter coriander	558
Schormund	772	— flecken	484
Schorbock	772	— gebluet	558
		— hautlein des augs	
		umb den stern	735
		Schwartz-	

R E G I S T E R.

Schwartzter kuemmel	558.	Schwinden der glieder	115
— kimmel	598	Schwindfucht	115.431.
— faar	44		672.842
— weitzen	557	Schwindfucht am halfe	672
— winde	436	Schwingen	901
Schwefel	832	Schwits fieber	347
— wurtz	663	Schwuelen	830
Schwein brodt	98	Schwulft	876
— fucht	115	Schwulft an den augen-gliedern	448
— todt	660	Scarterkraut	109.660
Schweifz	830	Scelet	768
— blätter	444	Screpff	292
— fieber	444.830	Scrupel	676
— flecke	663.830	Seeblum	603
— löcher	692	Seelbaft	569
— mittlen	444	Segen-ftänder	67
Schwellen	349	Sehnen	513.596
Schwemme	405	Sehr erfahren in der Ehimie	16
— kraut	694	Sehnen artzney	596
Schwäre arbeit im geburt	336	Sehr starck fuer	469
— athem 62. 110.	336	Seiden	783
— — noth	361	— kraut	294
— muthig	336	Seih tuch	247.252
— schlaff fucht	197	Seiffenkraut	761
Schwere zu sprechen	130.	Seiten	221
	159.335	— gleiche fennader im ohr	221
Schwerlich von reden	60	— stechen	682
Schwerdgleiche knorpel	355	— wehe	682
Schwertel	417	Senf	792
Schwessel	832	Sengenkraut	764
Schwitzen	830	Senne	848
Schwiele an fussen	164	Sennader	848
Schwiellharte theil des gehirns	271	— artzney	596
Schwindell	267	— theile des männlichen glieds	270
— kraut	328	— feucht	810
Schwinden	405.512.544.	— stich	711
	563	Sen-	

R E G I S T E R.

Senneblätter	781	Sonthau	744
Sennsalb	547	Sonnenbrand	637
Serapinfaßf	752	— flecken	357.505
Serpentinstein	617	Sonnenwende	898
Sesselfkraut	209	— wendel	434
Säu-brodt	98.297	Sorgfaamen	801
Seuche 260. 354. 576. 635.		Spalt	392.741
	814	— der gurgel	741
Seuche die an einem ohrt		Spæn	429
regieret	359	— gruen	19
Seuffzer	834	Spange	389
Seuren	671	Spannen	261
Seutodt	660	— des halz	351
Sevenbaum	749	Spannader	81.513.596.
Sibenbaum	749		848
Sich selbst bewegende	122	Spanische kranckheit	526
Sichel	382	Spannung des schwantz	422
Sichen kraut	368	Spargen	106
Sicht-kraut	415	Sparbaum	800
Sichten	279	Spatel	803
Sicht-rosen	685	Specerey	96
Sieb	279	Speck geschwulst	592.818
Siebung	279	— gilgen	176
Siebgleiche bein	370	— lilien	515
Siech-haus	600	Speichel	754.815
Sieden	336	— kraut	817
Siegwurtz	616.902	— rœhre	333
Sieg enthalt van Wein	4	— wurtz	714.761
Sigmars kraut	31	Speiren	800
Sigmunds wurtz	31	Speiẗ rœhre	383.610
Singruen	238	— rœhrs haupt maufz	
Sinn	27		204
Sinnen benehmung	192	— sack	751
Sipffels	79	Sperberbaum	800
Sirup	841	Spergel	805
Sode	91.241	Speyen	917
Sohlen am fusse	680	Speytranck	348.916
— gleiche maufz	798	Spierbaum	800
Sommerflecken	357.506.	Spiegel hartz	252
	663	Spieß-glasz	72
Sondauw	744	Spinat	447.809
			Spin-

R E G I S T E R.

Spindel im arm	720	Steckrueben	589
— baum	372	Stegen	766
Spinet	809	Stein	520.625
Spinnewebs hauflein	88	— alaub	742
— netlein	50	— bein	521.627
Spiritus	811	— brech	869
Spitziger beutel	541	— brechende mittel	521
Spitze des hertz	581		765
— an den aehren	94	— buchen	185
Spifz zähne	298.310	— dacht	47
Splitter der hirnschale	173	— eiche	470
Sprachlosigkeit	77	— farn	812
Sprev	15	— flachs	47
Springkærner	501	— flechten	512
— kraut	472.501	— harte-bein	662
Springende gicht	99	— klee	559
Spruetze	356.840	— laeffel	499
Spuhlwuermer	526	— marck	545.555
Staar	194	— nagel	94
— fell	194	— oehl	613.662
Stabwurtz	3	— peterlein	676
Stachel	6.14	— saltz	413
— maufz	809	— faamen	521
Stæck flufz	195	— fchneiden	522
Stachelnufz	869	— fchneider	522
Stahl	211.547	Stendelwurtz	620
Stalkraut	66	Stengel	199
Stamm	873	Stern in dem aug	712
— eines baums	199	— kraut	109
Stammeln	127	— kunn	112
Stande	403	Stete	223
Standelbeer	908	— krancheit	686
Starck fuer	469	Statzwehrende hauptwehe	
Starcke maufz	889		203
— purgerend mittel		Stich	682
	342	— pflaster	618
Statt artzt	90	Stichelbeer	921
Stæt-fieber	260.384	Stickwurtz	151
Staub	804	Stillstand der monatflufes	
Stechapfel	822		833
— palmen	24	Stinckender athem	306
		Ttt 4	Sunc-

R E G I S T E R.

Stinckender fachen	335	Tag blind	602
Stirn	402	Tage die was anzeigen	476
— artzney	403	Tagen der krankheiten	
Stobil dorn	100		283
Stockzähne	310	Tagliche fieber	260. 384.
Storcken-schnabel	732		719
Stoßler	678	Tamarinden	844
Strecken des leibes	636	Tamarifchen-holtz	844
Streyßwurtz	498. 630	Tappenstein	531
Streichkraut	529	Tafchen gleiche mausz	547
— masen	337	Taffchenkraut	156
Streiswurtz	445	Täschlein	655
Strick	499	Taub-fieber	671
St. Anthoni kraut	703	Tauben-fusz	660
St. Peters kraut	642	Tauben-kropf	404
— schluessel	697	Tauben-koerbel	404
St. Antonius feur	368	Taubheit	334. 264
St. Johans Gurtel	97	Taube nessel	409. 497
St. Jacobs blum	465	Taubfucht	480. 671
— kraut	465	Taufendblat	571
Stuecke pflaster	534	— guldenkraut	202
Stulzapflein	833	— korner	442
Stube	459	Terpentin	849
Stuhlgang	306	Teig	546
Sublimat	827	Teuffels abbisz	577. 829
Sublimier glasz	41	— augen	457
— gefaetze	827	— dreck	103
Subthileste geist	90	— kirsz	151
Subtile geister	811	— klau	530
Subtilizierung	115	— milch	652
Sueheisen	804	Thau	742
Sueßz-holtz	420	Theil	644
— wurtzel	420	— bestehend aufz vielen	
Sueßz fahren	688	— anderen	621
— machen	340	— die einander gleich	
Suker safft	371	— fein	791
Sympathie	259	Theriack	854
Synnaw	32	Thranen loecher	249
		— kanal	333
		Thuerhueter	713
		Tinctur	800
		Ty-	
T Afel	562		
Tag und nacht	642		

R E G I S T E R.

Tyriaks kraut	87	Trummel häutlein im ohr	88r
Tifch	562	Trusen	51. 385. 417
Toback	842	Tuffelswurtz	589
Tobsucht	541	Tuttlein gleiche schlieren	187
Todte erde	850	Turundlein	877
Todtern	294		
Todte kopff	178. 248	U.	
Tode nessel	409. 497	Uebel aufzehn	381
Tödliche ohnmacht	108	—— leibs beschaf-	
Tollheit	480	fenheit	158
Thorhey	577	—— der gallen	159
Torschen kraut	208	—— gefärbt	10. 12
Tragant	864	—— pulz	160
Tragen	416	Ueberbein	377. 410
Trageknops	607	—— empfangung	833
Tragheit	674	—— empfangene frucht	
Tragt	416	——	359
Trahnen	494	—— geben	917
—— löcher	249	—— gestilpte nafen	790
Tranck	431. 478. 694	—— natuerliche sachen	
—— wie milch	352	——	729
Trancklein	434	—— schulterbeins maulz	478
Traubenkraut	146	—— tretung	567
—— häutlein	735. 921	—— wurff	607
Traum	356. 798	Uebung	376. 377
Traurigkeit	23	Umfang	657
Trichter	218. 353. 478	Umb sich fressende ge-	
Treibende noth des stuhl-		schwure	46. 178
zwang	848	Umgang des bluts	657
Treib köerner	501	Unaufhörendes fieber	260
Trepan	548. 653	Unbeständige fieber	384
Trepanirung	867	Umkehren der auglieder	
Treugende	312	——	436
Trockenbad	495	Unterschleffelbeins ge-	
Tropff	82. 640	fasse	826
Troffelbein	237	Unbeweeglichkeit	11
Trozichten	872	Undauligkeit des magens	
Truch tuch	324. 812	——	335
Trucken des stuhlzwangh	848	Unemp-	
Trucken wasser sucht	847		
	Trt 5		

R E G I S T E R.

Unempfindlich machen	590	Unter bauch	1. 460
— pfindlichkeit	54. 192.	— maufz des daumens	462
— — — — —	590	— schluesselbeins gefaesse	826
— — — — — der zähnen	428	— schulterbeins maufz	477
Unflat	314. 376. 534. 581	— theil des leibes	152. 478
— durch die nalen	142	— — — — — des schenckels	165
Unfruchtbarkeit	24	Unterste an der speite	rohr 822
— gedeyen	160	Untze	913
— gedultig	335	Unzeitige geburt vereunt-	
— gehuffelt	124	chende mittlen	340
— gemeine dicke	688	— — — — — frucht	348
— genannte augen häutlein	479	Unzettige geburt	3
— — — — — bein	479	Unzertrenlich stucklein	12
— — — — — feuchte	479	Unwitz	308
— — — — — am finger	726	Urſchlechten	886
Ungerſche ſiechte	385	Urtheil	281
— gewaſchene wolle	611	Urtheilen aufz das ſchwit-	
— gezaurt brod	124	zen	444
— gleich	443		V.
— — — — — theilen	325	V Acillen-kraut	283
— — — — — ſlagende pulz	160	Venusballe	850
Unholden kertzen	669	— berg	575
Ungeleiche ernehrung	39	— bluemelein	484
Unmaſſigkeit	13. 481	— hoden	850
Unholden kraut	595	Veränderung	567
Unluſt zum eſſen	82	— — — — — geſtaltnis	324
Unmuth	23	— — — — — der kranckheiten	568
Unnatuerliche ſachen	729	Veranderte farbe	12
Unordentlicher pulz	339	Verbeſſerung	271. 375. 725
Unruhigkeit	13	Verbindung	306
Unruhe	480	Verborgene geſtalt	605
Unſer-frauwen bettfroh	410	— — — — — kranckheit	605
Unſer-frauwen flachs	516	Verbrennen	380
Unſinnigkeit	65. 480	— brennung	46. 305. 921
Unflat	534	— dauung	245. 372
Unterbacke	152	— derbung	318
— band	460	— fallung	93. 544
			Ver-

REGISTER.

Verfaulen	713	Verwirrete zu famnen ge-	
— gefessenheit	604	wickelte krankheiten	
— giftmich nicht	213. 214		254
— gähren	386	Vierfache maufz	717
— gulden	473	— hauptige windel	404
— gueldung	304	— schroetige maufz	717
— haltung des harns	478	— tægige fiber	384. 717
— hinderte aufflauf	16	— theil	716
— kochung	76	Vierte theil eines loths	329
— lauch	90	Vintzen-lauch	770
— lengung	347	Viole	667. 993
— lutierung	529	Viol reben	404
— mehrung	116	— wurtz	485
— mengte artzney	254	Viçtriol	919
— mengung	277	Væderfte zæhne	696
— mifchung	255. 277. 573	Vællige erferbung	806
— mifchen	474	Vogelbeer	623
— mifchte artzney	254	— fuß	623
— mœgen	381	— kraut	40
— nifz	897	— zung	623
— pueffung	313	Voll blut	681
— renckung	375. 529	— mit fleifch	374
— — der hueft	377	— van galle	674
— rencken	827	— von gutem fafft	371
— rucken	827	Vollkommener spruech	123
— fchlingung	305	Von der milch ftoffung	2
— fchluckung	305	Vorbott	699
— fchrung	380	— gebogen	525
— fen	165	Vorgehen defz maftdarms	
— fenckung	309	— — — — —	698
— ftand	481	— — — — — der bærmutter	698
— ftändige artzney	328	— — — — — urfach	699
— ftopffung	349. 604	Vorhaut	356. 695
— treibende mittlen	325	Vorlæfftzen	700
— wachfung	75	— læuffer	699
Verwundung	380	— legeglaß	725
Viekleee	553	Vorlippen	700
Vielfutz	688	— fagen	700
— gefaltig	65	— ftänder	702
— gut	885	— ftofz	701

R E G I S T E R

		Wand der nasen loecher	488
	W.	Wangen	413.535
W	Achen	Wahrsagen aufz den han-	217.445
	Wacholder baum	den	217.445
	_____ stände	Warmes tuch	364.397
	_____ schwinden	Wartzen	13.390.898
	Wachende schlaffsucht	_____ kraut	220
		Wartlein	220.638
	Wachs	Wartzlein kreisz	92
	_____ drusen	Waschen	525
	_____ kraut	Wasch-kraut	761
	Wackeln	Wasser	531.920
	_____ der zähnen	_____ batehnig	773
	Waden	_____ bitter	570
	_____ bein	_____ blasen	452
	_____ mausz	_____ blätterlein	452
	_____ am schenckel	_____ blutig	467
	Wahnwitz	_____ bruch	454
	Wagfame keppf	_____ bultz	669
	Wahrsagen aufz den han-	_____ bungen	132
	den	_____ dohl	86
	_____ 217.445	_____ donderbar	570
	Waldt cucummern	_____ doft	372
	_____ distell	_____ eppich	456
	_____ flachs	_____ farn	626
	_____ gilgen	_____ furcht	455
	_____ hopff	_____ gang	86
	_____ knoblauch	_____ gefäszze	893
	_____ kol	_____ krebs	215
	_____ mangolt	_____ lilien	603
	_____ oelbaum	_____ merck	456
	_____ winde	_____ mo/z	912
	Walnusz	_____ in der nachtgebur	451
	_____ rath	_____ nusz	869
	_____ stein	_____ pfeffer	455.660
	Wall-wurtz	_____ fucht	104.510.455
	Waldttröh	Wasserfucht im auge	455
	Wann die krancheit am	_____ des haupts	454
	heftigsten ist	_____ fyrup	455
	Wandtlauz kraut		Wad-

R E G I S T E R.

Wasser säubern	311	Wein stock	907
— treibende mittlen		— vermifcht mit oel	609
— und ezig	326.453	Weyrauch	857
Wasser treibende artzeneey	629	Weiffe andorn	547
	455	— anfat	60
Waforan	535	— augenfell	29
Wafferiger aderbruch	456	— auegen hautlein	29
Wafferiger gefchwulft	609	— betonie	697
— gebluet	467.842	— bley	816
— feuchtigkeit	451.	— diptam	401
	453	— fleck am auge	510
Wafferiger nabelbruch	454	— flufz	394
Weberkarten	324	— haar	171
Weckfel jahr	238	— huener bruehe	510
Wegerig	95.96	— in augen	29
Wegendorn	735	— im ey	211
Wegerkraut	410	— linie	517
— gras	687	— machung	303
— fenff	368.484	— mallzen	40
— ftroh	410	— auflatz	509
— krit	687	— nicht	689
— weifz	228	— raendigheit	907
— weifer	257	— rhabarber	552
Weiberfift	620	— ruben	646
Weibliche fcham	293	— fucht	510
Weiche gegen dem bauch		— wegdistel	509
— der feiten	470	— wurtz	686
— machende falbe	459	Weitzen	872
Weichleibig	43	Weyeran	535
— machende falbe	206	Welfche bohnen	666
Weydt	18.486.755	— kirschen	269
Weidafche	231	— linsen	253
Weidenbaum	755	— nufz	488
— dorn	735	Welchene baum	253
Weyderich	532	Wenn man keine luft zu	
Weihernufz	869	— effen hat	345
Wein-blattern	426	Wenn man am leibe ab-	
— raute	749	— nimmt	544
— reben	907	Wengel-wurtz	445
— stein	246	Wen man nicht fchlaffen	
		— kan	26
		Wir-	

R E G I S T E R

Wirbel auf dem haupt	898	Wind im leibe	394
Wermuth	4	--- ofen	59
Werckladen	612	--- treibende mittel	183
Werckstätte	612	Windel	283
--- zeug	533.621	Windig wasser fucht	847
Werren	448	Windel-maufz	763
Wertzeln-blummen	452	Winter-gruen	715
Wesen	369	Wipffel	832
Wetschen-baum	703	Wirkung	354.616
Wetterglafz	855	Wifzmuth	544
Wichtel zoepf	683	Wolcken	594
Wiecken	877.902	Wolcklein	601
Wickeln	383	Wolcklein in daz wasser	352
Widergift	34.71.72.138	Wolffs-milch	434
--- wertigkeit	72	Wolff	178.528.663
Wiederholte diffillierung	247	--- beer	642
--- - todt	869	--- biz	529
Wiederum lebendig wer-		--- bohnen	528
den	732	--- fist	620
Wiefen raute	852	--- geberden	530
Wilde mohren	646	--- kraut	12.530
Wildt aurin	424	--- wurtz	530.589
--- dil	569	Wolgemuth	622
--- polsey	784	Wolliche an krautern	498
--- feigen-baum	175	Wolriechendes becherlein	323
--- feur	669	--- kertzlein	125
--- fleifch	411	Wullkraut	669
--- garbe	391	Wunde	922
--- haber	19	Wund artz	218
--- gaw	543	--- artzney	218.867
--- kerwel	587	--- eifen	488.556.804
--- mangolt	498	--- heilende artzney	227
--- ochfen zung	338	--- kraut	847
--- faffran	240.248	--- mal	227
--- fenff	484	--- pflaster	678
--- zitwan	151	--- reinigende mittlen	5
Winden	383	--- fcherling	229
Windblum	59	Wunderbaum	740
--- bruch	683	--- geburt	576
--- kraut	796	Wun-	

R E G I S T E R.

Wunder netz	730	Zange	399
Wuerckung	14	Zapfleins-zange	817
Wuerckung von der seele		Zapflein im hals	360
	63	— kraut	461
Wuerffelbein	289.298	Zapffteins maufz	707
Wurgen	593	Zapff-zuenglein	233
Wuermer	526	Zæferlein	388
Wuerm am finger	726	Zæhren	494
Wueterich	229	Zaumbinde	427
— gleiche anhang	84	Zeeßenckel	283
— maufz	526	Zeher eyter	842
— kraut	845	Zeitigende mittel	551
— lein	347.526	Zeitlang blaftender kranck-	
— tod	4	heit	482
— todtentemittlen	435	Zeichen	214.663
Wurmtriebende mittlen		— der kranckheiten	789
	436	Zeidelbaft	569
Wurmfamen	700	Zeiger	322.476
Wurft hautlein	37	Zeilant	503.569
— kramer	96	Zeitlofen	248.589
Wuetende geilheit	406	Zerknirfchung	262
— liebe	77	Zelt lein	577
— mutter-kranckheit		Zermalung	56
	406	— des metals mit quick-	
— unfinnigkeiten	541	filber	43
Wutcherling	229	Zernagung	53.271.314
		— gende mittlen	271
		Zerreiffung	441
		Zerftoffung	262
		Zeugen	413
		Zeuling	176
		Ziebeth	926
		Ziegeuner-kraut	457
		Zimmet	231
		— faft	815
		— trinde	231
		Zinn	490.816
		Zinober	232
		Zipperlein	99
		— der händen	217
		— an den fueffen	684
		Zi-	

Z.

Z Ähne 311
 Zahnbrecher zange 399.607
 — fleifch 416
 — gewinnen 311
 — gleich ift 608
 — hoelen 695
 — los 593
 — pulver 311
 — wehe 607
 — wurtz 714
 Zamblauw wee-wart 228

R E G I S T E R.

Zifer erbsen	228	Zuefammendruckeri des	
Zittern	449.867	hertz	841
Zitternde fieber	671	— fuegung der beinen	99
Zittermahl	399.442.473.	— gebogener maufz des	254
	512.563.638	haupts	241
Zitterwurtz	630	— geloffen	254
Zitwer	926	— gefuegte kranckhei-	254
Zitwenfamen	760	ten	256
Zu aichen verbrennen	231	— rinnen	430
Zubel apffel	255	— ftimmung	241.
Zucker	750	Zuefammen vermengung	701
— wurtzel	794	Zuefammen wachfung	264.
— vermifchte artzneyen	257	Zuefammen ziehen	111
— kandey	170	Zuefammen ziehende artz-	304
— mit oele	341	ney	190
Zufall	838	Zwacheit	867
Zunehmen	375	Zwerrhbruch	517
Zunge	518	Zwerchmaufz	321
Zungbein	457	Zwerckfell	323
Zungbeins horn-maufz	206	Zweybauchige maufz	139
— rabenfnabel maufz	265	Zweyfach faiz	913
Zungenblat	461	Zweyhenklicht faiz	107
— niederdruckers	130	Zweykœpffige maufz	483
Zungriem	400	Zwey loth	91
— mafferlein	58	Zweybel	327
Zurueck treibend mittel	80	Zwifchennath	
— treibende mittel	728	Zwifchenweite	
Zufammen backen	474	Zwelff finger-darm	
Zufammenfuegung	416.422		





T A B L E

Des

TERMES FRANCOIS,

Dont il est fait mention

Dans cet Ouvrage.

A.

A Bcés	83	— difficile	336
— dans le Poulmon		Acetabule	8
Abducteurs, muscles	916	Accroissement	116
Abortifs, remedes	2	Ache	79
Abouchement des vaisseaux	2	— d'eau	456
		Acide	11
	55	— (remedes contre l')	67
Abricotier	94	Acier	211.547
Abfintbe	4	Aconis	12.530
Absorbantes, remedes	4	— (espece d')	68
Abstergants, remedes	5	Acorus	12
Abstinence	477	Acromion	13
Acacia	5	Action	14
Acante	6	Adducteurs, muscles	15
Accelerateurs, muscles	67	Adducteur de l'Oeil, muscle	139
Ache de montagne	511		16
Acces	644	Adeptes	16
Accidens	663.838	Adiante	16.174
Accord	259.837	Adonis, espece de Renoncule	17
Accouchée	708	le	17
Accouchement	644	Adoucissement	340
		V v v	Ad.

T A B L E.

<i>Adstringens (remedes)</i>	III	<i>Air ethique</i>	381
<i>Aegyptiac, espece d'Onguent</i>		— <i>inné, ou celui qui est dans</i>	
	19	<i>l'interieur de l'oreille der-</i>	
<i>Æbiops mineral</i>	21	<i>riere le tympan</i>	21
<i>Affection</i>	646	<i>Airelle</i>	908
— <i>hysterique</i>	463	<i>Aiselle</i>	28. 113
<i>Affliction</i>	21	<i>Aubour ou Aubier</i>	30
<i>Agacement des dents</i>	428	<i>Alambic</i>	33
<i>Agaric</i>	22	<i>Alantoide, membrane</i>	37
— <i>mineral</i>	545	<i>Alatérne</i>	29
<i>Agathe</i>	9	<i>Albâtre</i>	28
<i>Age</i>	20	<i>Albugin'e, membrane</i>	29
<i>Ageraton</i>	23	<i>Alcabeft</i>	30
<i>Agglutinatifs, remedes</i>	23	<i>Alcali</i>	30
<i>Agitation</i>	901	<i>Alcalisation</i>	31
<i>Agnus castus</i>	23	<i>Alcée</i>	31
<i>Agonie</i>	23	<i>Alchymie</i>	32
<i>Agoniser</i>	24	<i>Alcohol</i>	32
<i>Agraffe</i>	389	<i>Aleçon</i>	31
<i>Agripaume</i>	180	<i>Algoroth Poudre (d')</i>	34
<i>Aide</i>	122	<i>Algue</i>	34
<i>Aigre</i>	11	<i>Albandal</i>	34
<i>Aigre, remedes qui tempe-</i>		<i>Alienation d'esprit</i>	65
<i>rent ou corrigent, (P)</i>	4	<i>Aliment</i>	35
<i>Aigreurs</i>	12	<i>Alkekenge</i>	36
<i>Aigremoine</i>	24	<i>Alkermes confecton (d')</i>	36
<i>Aigrette</i>	135	<i>Allaiter</i>	495
<i>Aiguille</i>	15	<i>Alleluia</i>	8. 526. 680
— <i>à Cataracte</i>	15	<i>Alliaire</i>	37
<i>Aiguifser</i>	14	<i>Aloë</i>	39
<i>Ail</i>	37	<i>Alongement</i>	347
— <i>poireau</i>	49. 773	<i>Alopecie</i>	39
— <i>serpentin</i>	616. 902	<i>Alofe</i>	40
<i>Ailes des apophyses de l'os</i>		<i>Alveoles des dents</i>	41. 578
<i>sphenoide</i>	28		695
— <i>de Charve souris</i>	901	<i>Aludel</i>	41
— <i>de l'oreille</i>	28	<i>Aluine</i>	4
— <i>du nez</i>	28	<i>Alun</i>	42
<i>Aimant</i>	138. 535	— <i>de plume</i>	42
<i>Aine</i>	478	— <i>de roche</i>	742
<i>Air</i>	21	<i>Amalgame</i>	43
		<i>Amara-</i>	

T A B L E.

Amandier	51	Antagoniste	67.
Amarantbe	44.343	Antidote	33.34.71.72.74.
Amas	7		854
Ambre gris	45	Antbelix	68
— jaune	329	Anthrac	69
Ambrette	2	Antimoine	72
Ambrosie	46	Antipatie	72
Ametiste	47	Antiperiftase	72
Amiante	47	Anus	75
Ammi	48	Aorte	75
Avome	49	Apepſie	76
Annios (la membrane)	49	Aperitifs, remedes	55.76
Amollir	536	Aphthes	78
Amphore	50	Apium	79
Ampouille	50	Aphoriſme	77
— ardente	340	Apocyn	80
Ampouilles	339.713	Aponeuroſe	81
Anulette	50.655	Apophyſe	82
Amydon	51	— coronoiſe	269
Amygdales	70.642	— coracoiſe	265
Anacarde	52	— mammiforme	539
Analife	54	— ſtyloide	133.424
Ananas	54	Apophyſes Pterygoides	28
Anaſtomofe	55	Apoplexie	82
Anatomie	56	— remedes contre l'	82
Anatomifte	56	Apoſeme	84
Ancolie	87	Apoſtume	83.351.713
Anchyloſe	56	Apothicaire	665
Ancylotome	58	Apparitions	663
Anemone	59	Appareil	306
Anet	59	— (le grand & petit)	
Aneurifme	60		84
Angelique	60	Appendices du Peritoine	698
Angle de l'œil	172.446	Appendice vermiculaire	897
Angoiſſe	23	— vermiforme	690.
Anguille	61		896
Anneau	234	Appetit	85.382.621
Année Climacterique	65.	— (bon)	374
	238	— depravé	236
Anis	63	— deſordonné	535
Anodin, remede	65	Appetit devorant	152
		VVV 2	Ap

T A B L E.

<i>Zagre</i>	7.126	<i>Artiste</i>	492
<i>Aqueduc</i>	86	<i>Ascarides</i>	104.526
<i>Arachnoïde (membrane)</i>	88	<i>Asclepias</i>	105
<i>Avogne</i>	88	<i>Ascite</i>	104
<i>Araignée</i>	88	<i>Aspalat (bois)</i>	106
<i>Arbousier</i>	89	<i>Asperges</i>	106
<i>Arbre</i>	88	<i>Asphodele</i>	108
— de <i>Diana</i>	88	<i>Aspic</i>	502
— de <i>vie</i>	88	<i>Aspre Artere</i>	106
— de <i>tréfle</i>	493	<i>Assa fetida</i>	103
<i>Arbrisseau</i>	403	<i>Assation</i>	109
<i>Archangelique</i>	89	<i>Assimilation</i>	109
<i>Ardeur d'Estomac</i>	91.241	<i>Assistance</i>	122
<i>Areole</i>	92.429	<i>Assoupissement</i>	590.799
<i>Argent</i>	92.527	<i>Asthmatique</i>	110
<i>Argentine</i>	66	<i>Asthme</i>	110.624
<i>Argille</i>	93	<i>Astragale</i>	111
<i>Aristoloché</i>	93	<i>Astrologie</i>	112
<i>Aritenoïde cartilage</i>	101	<i>Atelles</i>	387
<i>Armoniac (sel)</i>	95	<i>Athamor</i>	112
<i>Armoires & Armoires</i>	94	<i>Atherome</i>	113
<i>Armoise</i>	97	<i>Atlas</i>	113
<i>Arreste boeuf</i>	66	<i>Atome</i>	114
<i>Arriere-faix</i>	679.777	<i>Atrabile</i>	557
— <i>saison</i>	122	<i>Atrape-mouches</i>	582
<i>Arroche</i>	115	<i>Attenuant (remedes)</i>	115
<i>Arsenic</i>	96	<i>Attenuation</i>	115
<i>Arteres carotides</i>	184	<i>Attouchement</i>	843
<i>Artere</i>	97	<i>Attractifs (remedes)</i>	116
— <i>cœliaque</i>	246	<i>Avant bras</i>	185.289
— (<i>dilatation de l'</i>)	60	— <i>courreur</i>	699
— (<i>ouverture de l'</i>)	98	<i>Avoine ou Aveino</i>	117
— <i>pulmonaire</i>	890	<i>Aubepine</i>	629
<i>Artere veneuse</i>	97	<i>Aubifoin</i>	296
<i>Arteriotomie</i>	98	<i>Aubours</i>	493
<i>Artichauts</i>	100	<i>Avelines</i>	117
<i>Artichaut sauvage</i>	808	<i>Aveuglement de jour</i>	436
<i>Articulation</i>	99.482		602
— <i>conjointe</i>	838	<i>Aulne noire</i>	401
— <i>en forme de charnie-</i>		<i>Anne</i>	38
— <i>re</i>	416	<i>Annee</i>	434
			<i>Avor-</i>

T A B L E.

Avortement	3	Barbe de l'épy de blé	94
Avortifs, remedes	45	Barbotine	760
Aurone	3	Bardane	499
Austere	122	Bas-ventre	1
Automate	122	Base	130
Autonne	122	Basilic	606
Aux d'Ours	90	— sauvage	239
Axiome	123	Basro-Glosse ou muscle qui	
Azyme	124	abaisse la langue	130
		Bassin	650
		Bassin ou bassinet des rein	478.650
		Basteleur	26
B Acile	283	Batracos	132.461
Baguenaudier	253	Baume	129
Baüllement	625	— blanc ou vrai baume	
Bain	125.147.347.480.		128
— de sable	92.703	Beaume verd.	424
— de vapeur	886	Bayes	124
— Marie ou de vapeur	127	Bec	744
— pour la tête	174	— de grue	425
— pour les Piés	648	— de Lièvre	491.496
— pour une seule partie		— d'oye	66
	565	— de griffon	425
— sec ou de vapeur	495	— de grue ou de cigogne	415
Balaustes	126	Becongulle	484
Balle	15	Begayer	867
Balon	725	Begayement	127.141
Balsamine, espece (de)	472	Begue	141
Banc d'Hippocrate	767	Belennite	133
Bandage	383.359	Belles de nuit	466
— de figure Rhomboi-		Benjoin	134
— de	738	Benoite	187
— restreintif	47	Berce	807
Bandelette de Charretier	121	Berle	132.456
— de tête	174	Betoin	136
— pour la poitrine	193	Bette	135
Bandes	383	Bezoar	138
Bande à quatre Chefs	404	Biceps, muscle	139
Barbe	129	Bigle	822
— de bouc	446.865	Bile	140
		Bile	

V V V 3

T A B L E.

Bile noire	558	Bonnet cephalique	290
— verte	486.159	— de prêtre	66.372
BilieuZ	140.674	Borax	145.224
Biere medecinale	208	Barborygmes	145
Bismuth	545	Bord de l'oreille	435
Bistorte	141	Bosse	300
Bistortier	678	— en devant	523
Bistouri	474.796	Bossu	416
Bitume judaïque	107	Botanique	146
Blanc de Baleme	805	Boyaux	355
— manger	510	Boyaux Culier	725
Blanchissage des cheveux		Bouche	152.625
	171	Bouchée	144
Blanchiment	303	Bouche	389
Blattaire	142	Bouffron	626
Blaveole	296	Bouillon blanc	669.896
Blé	872	Bouis	157
— barbu	801	Bouleau	136
— locular	805	Boulimie	155
— noir, ou sarrasin	382	Bourande	66
— noir, de vache, ou de		Bourg-Epine	445.735
bœuf	557	Bourgene	401
Blettes	143	Bourgeons	79.413.638
Bluet	296	Bourrache	145
Boîte pour les onguens	716	Bourse	775
— de l'Ischium	8	— à berger	156
Bois conleuvé	252	Bour soufflure	349.477
— d'Aloë ou de Perroquet	22.924	Bout de la Mammelle	638
— de Gerosle	189	— de l'oreille	676
— de Rosés	737	— du nez	419
— Nephretique	594	Boutique	612
— saint	426	Boutons 100.339.413.484	607.669
— de serpent	252	— rouges	426
Boiteux	237	Branc-ursine	6
Bolus	144	Branc-ursine bâtayde	807
Bon Henri	144	BrancheS	146
— homme	669.896	Branlement	901
— suc	371	Bras	147
— temperament	371	— courts	409
Bonnes Dames	125	Brewage	431
			431

T A B L E.

Bride	427	Calament	161
Brion	266	Calamine	161.689
Britannique	148	Calamus	12
Broieiment	56	Calaneon	165
Bronches	149	Calcination	162
Broncocele	149	— de chaux	469
Broncotomie	149	— philosophique	162
Brosse	651	Callebasse	291
Brouillard	10.594	Callus	164.436
Bryone	151	Calvitie	165
Bruit	145	Camelion blanc	183
— dans l'oreille	860	Cameline	584
Brutûre	46.380.746.921	Camomille	213
Brunelle	702	— puante	275
Bruyere	366	Camphre	168
Bubon	151.637	Canus	790.791
Bubonocèle	152	Canal arterieux	169
Bugle	153	Canaux	168.887
Buglosse	153	— demi-circulaires	169
— sauvage	338	Cancer	178.663
Bugrande	66	Candifation	170
Buis	157	Canelle	231
— épineux	716	Canne	101.162
Bulbes	154	Canule	172
Bulbonac	527	Capeline	174
		Capillaire	16.174
		Caprier	175
		Capsules atrabilaires	177
		— seminales	177
		Capsule de la veine porte, ^{ou}	
		de Glisson	177
		Carboncle	746
		Cardamine	179
		Cardasse	619
		Carie	182.849
		Carline	183
		Carminatifs	183
		Carottes	189
		Carotte sauvage	303
		Carpene	184
		Carouche	790

C.

C Abaret	104		
Cacao	159		
Cachectique	158		
Cachexie	158		
— remede contre (la)	70		
Cachou	196		
Cacoehymie	159		
Cadmie naturelle	241		
Cacum	246		
Caffé	247		
Caille lait	410		
Caisse du tambour	882		

VVV 4.

Ca.

T A B L E.

Carongier	206	Centauree	202
Cartilage	186	Centinode	687
— Ensisforme ou xiphoi-		Centre	202
— de	355	Cephaliques	204
— Thyroide	858	Cephalo-Pharyngiens (mus-	
Caruncule	177	cles)	204
— lacrymale	186.353	Cerato-glosses (muscles)	206
Caruncules myrtiformes	187	Cerats	206. 208. 209
— papillaires	187	Cercifi d'Espagne	774
Castor	191	Cercle	221
Castration	191	— osseux	6.
Casse en baton, ou laxative		Cerfeuil	210
	189	Cere	200
Cataplasme	193	Cerifier	206
— compose de miel &		Cerseau	208. 353. 555
— de pain	100	Cervele	208. 353
Cataracte	194	Cervelet	207
Catarrhe	195. 736	Ceruse	220
— de la moëlle de l'epi-		Ceterac	100
— ne	195	Chair	183. 709
— suffocatif	195	Chaleur	90
Catheretiques	196. 199	— au visage	715
Catheter	197	— de la fièvre	20
Catocha	192	— naturelle	140. 350.
Cavitez	182. 199		855
— des dents	695	Chambre de l'Oeil	166
Cavite	246	Chammaraz	773
— de l'os, ou il s'emboë-		Champignon	405. 836
— te avec un autre os	276	Changement de maladie	568
— de l'os sphenoide	358	— d'indication	567
— du bas ventre	469	Chancre	178. 600
— pour les boyaux	469	— au jambes	528
Cause antecedente	699	Chandelles odoriferantes	123
Cautere	200	Charvre	172
Cautiques	196. 199	Chaperonniere	662
Cauterisation	200	Chapiteau	408
Cedre	201	Charaktere	214
Cellules des intestins	201	Charbon	69
Cendre	231	Chardon à cent têtes	368
— gravelee	231	— argenté	509
Cendrier	258	— commun	808
		Char-	

T A B L E.

de Foulon, ou à bon-	Chirurgien	218
netier 324	Chirurgie	218
Roeland 368	Chlorose	218
nerette 183	Chocolat	219
Charlatan 26.350	Chorion, membrane	223
Charnu 185.374.688	Choroïde, membrane	223
Charpente offeufe du corps	Choses contre nature	729
humain 840	— naturelles	729
Charpie 184.185.580.877	— non naturelles	729
Chartre 115.734	Chou marin	797
Chasse bossé 532	— marin sauvage d'An-	
Chassie 519	gleterre	278
Châteignier 191	Choux	148
Chaton de noyer 489	Churles	623
Chatouillement 861	Chyle	225
Châtreur 621	Chylification vitite	159
Chaud (le) de la fièvre 20	Cicatrice	227.820
Chaude pissé 422	— blanche sur l'œil	510
Chaudron 157	Cicatrizants	227
Chausse d'Hippocrate 541	Cichorée jaunie	445
Chaudière 26	Cichorée sauvage	228
Chaudron 26	Cicutaire	587
Chauvété 165	Cigogne	229
Chaux 165	Cigne	229
— des dents 608	Cils des paupières	229
Chelidoine 216	Cime	297
Chêne 718	Ciment	201
— vert 470	Cinabre	232
Cheville 773	Circée	233
Cheveux 173.281.388.675	Circonférence	657
— cheute (des) 39	Circoncis	76.726
Chevestre 174	Circosèle	234
Chevillon 538	Circulation chimicale	233
Chevre feuille 176.515	— du sang	657
Chervi 794	Cire	205
Chignon du cou 209	— de l'Oreille	546.210
Chimie 226	— vierge ou Propolis	740
Chimiste 227	Ciron	6
Chine 217	Ciseaux	399
Chinorrhodon 299	Ciste	235
Chiromantie 217.445	Citerne lactée	756
	Citr	

T A B L E.

Citise	301	Colonne du Nez	252
Citronier	236	Colonnes charnuës du cœuy	252
Citrouille	62.653	Colophone	252
Civet	920	Coloquinte	251
Clarification	237	Colubrine	151
Classe	237	Combat	23
Clavicule	237	Complexion	255
Clitoris	239.602.611	Composition	255
Cloportes	687	Compresse	324.812
Cloison du cœur	782	Compression de l'os	376
— du nez	488.783	Concoction	245
Clou	406	Concombre	290
Clous de Geroffle	188	Concretion	256
Clystere	240	Condensation	256
Coagulation	241	Condrille	220
Coalescente	241	Conducteur	257.488
Coalition	701	Conduit auditif	116.552
Coarticulation	838	— commun du fiel	219
Cobaltum	241	— de l'urine	910
Coccis	242	— de l'uterus	881
Cochemars	475	— pancreatique ou de	
Cocles	59	virfang	333
Cocquelicoc	738	— thoracique ou du	
Coëffe	165.614	chyle	332
— qui couvre les intestins	363	Conduits	168
Cœur	265	— aqueux ou lymphati-	
Cobobation	247	tiques de l'œil	332
Coignassier	275	Conduits des points lacri-	
Coïn de l'oeil	172	maux	249
Collection	249	— lachrymaux	333
Col	249	— laiteux	407
— de la matrice	250	— salivaires	333
Colature	247	Condylome	257
Colchique	248	Confecion	257
Colique	248	Confiere	259.837
— (remedes contre la)	70	Conformation	257
Colle	248.420.552	Congelation	257
— chair	761	Conife	259
— de poisson	467	Conjonctive (la) membrane	17
Collyre	250.456		Con-

T A B L E.

Connoissance des signes des maladies	316	Corde de la membrane du tympan	221
Conque	256	Cordial	180
Conserve	80.259	Cordon ombilical	405.913
Consistence	259	Coriandre	267
Consonné	260	Cormier	800
Consumption	93.544.842	— sauvage	623
— (remedes contre la)	71	Cornaline	762
Confoude	259	Corne de cerf	270
— moyenne	153	Cornée	268
Constipation	264	Cornes de la matrice	268
Constitution	278	Corneille	532
Contraction	261	Cornier	269
— du cœur	841	Cornue	732
Contre fente fissure ou con- tre coup	262	Cornoullier	269
Contrayerva racine	261	Corps calleux	271
Contre extension	74	— caverneux	270
— poison	33.34.71.72	— Pampiniforme	634
Contusion	262	Corpulent	688
Convenance	259.837	Correctifs	271
Convulsion	264.851.351	Correction	271
— du cou & de l'épine		Corrosifs	271
en arriere	618	Corrosion	52.271.314
Convulsions (remedes contre les)	74	Cors	13
Coq	128	Corruption	318
Coqueluche	206	Costus Arabique	275
Coquemar	26	Côtes	274
Coqueret	36	Cotignac	546
Coquelourdes	59.710	Coton	144.422
Coques du levant	245	Cotonneux	498
Coquille de l'oreille	256	Cou	250
Coquiose	19	— de la matrice	250
Cor	237.436	Couches des nerfs optiques	852
Coracoide, apophyse ou emi- nence	58	Concou	697
Corail	266	Coude	57.289
— de jardin	176	Coudrier	273
Coralline	266	Couler ou passer quelque li- queur	653
		Couleur (qui a une mauvai- se)	10.12
		Cou-	

T A B L E.

Couleuvrée	151	Cumin	292
— Sauvage	845	Cure Palliative	632
Couloir	252.782	Curette	499
Coupeille	293	Cuscute	294
Coupe odorante	323	Cuisse	386
Coupure	3	— (la partie interne de	
Cour de ventra	319	la)	386
Courge	291	Cuiffon	245
Couronne de la dent	562	Cuirre	118
Courte-haleine	62.110	— jaune	19
Court Palmaire	183	Cymé	297
Couteau à deux tranchans	50	Cypres	309
Crachat	815		
Crachement de sang	429	D.	
Crane	278	D	
Crapandine	788	Artres 442.512.563	
Crapule	278	Dartre des Paupieres	864
Cresson	591	Dattes ou Dactes	302
— aquatique	132	Davier	399.607
— des prez	179	Debilité	304.471.354
Crêtes	282	Debord	220
Crête de cocq	33.282	Decoction	84
Crevasses qui viennent à plu-		Decrepitation	394
sieurs parties du corps	735	Decussoire	395
Creuset	263.285	Defaillance	519.730.839
Creux de l'oreille	256	Defensif	305
Creux d'un os	276	Deflagration	305
Crible	279.247	Deglutition	305
Criblement	279	Degout	66.82.105.335.
Cricoide (cartilage)	280		473.593
Crise	281	Degrez	423
Crystal	288	Dejection	306
Crystallin	287	Delire	308
Crystallisation	287	Demangeaison	703
Croc	430	Demi drachme	437.538
Crochet	348.430.914	— rbombus	738
Croisette	285	— once	334.780
Cubebes	288	Demoniaque	604
Curcuma	294	Dent de chien	310.423
Cucurbitè	290	— de Lyon	846
Cuillier ou Cuillerée	244		Dem

T A B L E.

Denté ou Dentelé	608	Dictam de Candie ou de Crete	320
Dentifrice	311	Diète	316.477
Dents	311	Diereſe	315
— canines ou oeilleres	298	Difficulté de parler	130.159
— incifives	310.696	— de respirer	336
— molaires ou machelieres	310.574	— d'urine	336.823
— œilleres	310	Digeſtion	245.321
Dephlegmation	311	— (bonne)	372
Depilatoire	704.311	— difficile	335
Depuration	312	Digitale	321
Derivation	312	Dilaceration	317
Derriere de la tête	605	Dilatation	322
Deſechement	312	— des oriſices des vaiſſeaux	55
Deſcente	306.356.441	— du cœur	319
— l'anuſ	698	Dilatatoire	322
— dans l'aine	152	— de la matrice	323
— de la matrice	441.698	Dilayans	322
— des inteſtins & de l'epiploon	464.356	Diplcè	324.555
Description des remedes vomitifs	348	Diſcontinuation de la fièvre	85
Deſopilatifs (remedes)	76	Diſcuſſifs	325
Deſpumation	312	Diſlocation	529.827
Deſquammation	312	— de la banche	57
Deſſicatif	312	Diſpenſatoire	325
Deſſous du pié	568	Diſpoſition du corps	443
Detonation	313	Diſſection	56
Devant de la tête	792	Diſſolvant	563
— des levres	700	— univerſel	30
Diabete	314	Diſſolution	54.325
Diagnofe	316	Diſtenſion	326
Diamant	15	Diſtillation	313
Diaphragme	310.318	— par deſaillance	307
Diaphoretiques	310	Diſtribution	326
Diarrhée	319	Diſſion	326
Diartroſe	319	Diuretiques	326
Diaſtole	319	Doigt Annulaire	322
Diſſam blanc	401	— du milieu	322
		— Indice	322.476
		Dompte venin	105.447
		De	

T A B L E.

Doronic	328	Eau miellee	454.558
Dorsal (le grand)	63	— que l'on trouve dans l'ar-	
Dorure	304.473	riere faix	451
Dos	329.568.600	— sucee	458
Dose	329	Ebene	336
Douleur	328	Ebullition	336
— continuelle de tete		Ecarlate	242
— de dents	203	Ecorce	272
— de la matrice	607	— de Muscade	533
Douleur de tete	18.204	Ecorce	376
— d'Estomac	181	Ecorcement	376
— d'Oreille	627	Ecorchures	3.483
— nephretique	595	Echelles	779
Douleurs dans les os	627	Echine	6
— qui survient		Echymose	337
apres l'accouchement	863	Eclergie	338
Drachme	329	Ecoulement	699
Dragées	865	Ecrasement	56
Dragon	329	Ecrouelles	775
Drave	87	Ecume	773
Drogue	96	Ecusson	776
Dropacisme	330	Edente	593
Dulcamere	334	Effervescence	349
Duodenum (intestin)	327	Efficace	354
Dure Mere	549	Efflorescence	375
Durete de ventre	43.264	Eglantier	299
Durillon	55.164	Egarement d'esprit	65
Duvet	861	Elan	31
Dysenterie	335	Electuaire	342
Dyscrasie	334	Elemens	343
Dyspepsie	335	Elevatoire	346
Dysurie	336	Elixiration	346
		Elixir	346
		Ellebore	346
		Elleborine	435
		Embryon	348
		Emetique	916
		Emphisme	349
		Eminence de l'os	82
		Empirisme	349
		Emplastres	351
		Eu-	Eu-

E.

E Au	85
— d'orge	454
— distillee	85
— du pericarde	86
— melee avec du vinaigre	629

T A B L E.

Emplastres pour les playes		Epididyme	360
678		Epigastre	360
Emplatre Diachylon	314	Epiglotte	360
— pour le nombril	365	Epilepsie	361
Emplastres môlets ou on-		Epinardes	500
guent emollient	206	Epine du dos	6
Empyeme	351	— espece d'epine ou de	
Empyreume	352	chardon	6
Emulsion	352	— blanche ou aubepine	
Emunctoires	352		633
Enarthrose	353	— blanche sauvage	808
Encens	857	— vinette	135
Enchiffrenement	274	Epines	14
Enclume	476	Epiphyse	362
Endive	354	Epiplocele	362
Energie	354	Epiploon	362
Enfant, qui presente les pieds		Eponge	814
en naissant	25	Epouvante	339
Enflure	349.477.609.876	Eprevier	7
— des paupieres	361	Epuisement	354
— sous les yeux	455	Epurge	501
Engourdissement	824	Erable	7.445
Enrouement	724	Eraillage des paupieres	
Entamure de la peau	380		340
Entendement	481	Erection involontaire de la	
Entero-epiplocele	356	verge	696.764
Entonnoir	218.353.478	Erysipelle	368
— de verre	460	Escarlatte	746
Entrailles	355.904	Eschalotte	126
Entre deux des narines	783	Eschare	369
Enveloppe	165.655	Eschine	328
— du cœur	655	Esclaire	216
Errie de dormir	799	Espace	91
Enule Campana	434	Espargoutte	109
Eoufe	470	— de mer	871
Espace entre deux nœuds		Espaule	450
dans les cannes &c.	483	Espergoutte	155
Epaississement	480	Espice	96
Epi. d'eau	694	Espicerie	96
— de ble	807	Espicier	96
Epicarpes	358	Espinars	447.809
Epiderme	295	Esprit	

T A B L E.

Esprit	90	Expiration	378
Esprits	810	Exstase	339.378
Esquinancie	61.838	Extension	35.636
Esquine	217	— de la peau	339
Essence	369	Extenuation	378
— de la maladie	468	Extirpation	80.379
Essieu	123	Extraction	375.379
Estiomene	370	— de la Pierre	522
Estoillee	109	Extrait	346.379
Estomac	822.895	Extremitez	14
— (bon)	374	Eſcuelles	8
Estragon	329	Exulceration	380
Etain	490.816		
Etamine	279	F.	
Etendre ou Allonger	636	FAce	381
Eternuement	819	Faculte	381
Ethique	672	— animale	63
Ethmoide	370	Faculte naturelle	592
Etincement des yeux	545	Faim	382.621
Etrier	817	— canine	298
Eturgeon	11	— corrumpee	depravee
Eturce	459		536
Evacuation	371	Farine	383
Evaporation	371	Fatigue	305.501
Eupatoire	372	Faux	382
Euphorbe	373	Fausse couche	3
Euphrase	374	— pleureſte	682
Exaltation	375	Fausses côtes	274.600
Exantheme	375	Faux acacia	704
Excrement	314.376.818	— diſtanne	704
Excreſcence de la matrice		— germe	574
	207	Febrifuge	73
Excreſſence ſpongieuſe	405	Fetes ou la lie de l'huile	51
Excroiſſance	17.459	Femme en couche	708
— de l'oſ	377	Femur	386
Exercice	377	Fenêtre	386
Exfoliation	312.781	— ovale & ronde	398
Exhalation	12	Fenouil de Porc	663
Exoptbalmie	377	— doux, ou de floren-	
Exoſtoſe	377		395
Exploſion	377		Fenouil

T A B L E.

Fenouil marin	283	Fievre intermittente	384.
— tortu	786	—	482
Fente	392.741	— lente ou ethique	431.
— Capillaire	869	—	505.544.
— de la partie bontense		— maligne d'Hongrie	
— du Larynx	741	— petechiale	385
Fentes qui viennent à plu-	741	— pourpree	662
sieurs parties du corps	735	— quarte	712.768
Fenu grec	396	— quarte	384.717
Fer	386.547	— quarte (remede con-	
— à Cheval	387	tre la)	73
Feret d'Espagne	428	— quotidienne	384.719
Fermentation	386	— sans intermission	260
Fesses	421.591	— suante	347.444.830
Fetu	19	— tierce	384.850
Feu actuel	200.469	— tremblante	671
— ardent	151	Figue	390
— de reverberé	469.732	Figuier d'Inde	619
— potentiel	200.469	— sauvage	175
— Saint Antoine	368	Filaments	388
— volage	442.669	Filaria	667
Feve	380	Filet de la langue	57.400
— d'Egypte	250	Filets	173.388
Feuille de Lion	506	Filipendule	391
— de mer	912	Filtration	392
— Indienne	536	Fistule	392.397.793
Fibres	388	— lacrimale	18.393
Fiel	140	Fixation	393
— de terre	202	Flamme	393
Fievre	384	Flancs	470
— (accroissement de la)		Fleur de jalousie	44
— avec sueur	830.347.	— de Muscade	533
—	444	— de Passion	238
— avec devoiement	157	Fleurs	192.394
— chaude	109.200	— blanches	394
— continue	260.384	— de Grenadier	126
— de lait	495	Flux celiague	246
— Ephemere ou d'un		— de bouche	707.754
jour	357.384	— de larmes chaudes &	
		acres	362
		— hepaticque	394.439
		X X X	Plus

T A B L E.

<i>Flux de Sang</i>	335.429	<i>Froment locar, ou rouge</i>	805
<i>— de ventre</i>	319.512	<i>Front</i>	402
<i>— d'urine</i>	314	<i>Frontal</i>	403
<i>Fluxion</i>	195.200.737.736	<i>Frottement</i>	116.402
<i>Foiblesse</i>	114.304.471	<i>Fruit</i>	403.644
<i>Foin</i>	395	<i>Fruits d'Eté</i>	448
<i>Folie</i>	480.577	<i>Fume-terre</i>	404
<i>Foliettes</i>	115	<i>Fumier de Cheval</i>	893
<i>Fomentation</i>	364.397	<i>Fungus</i>	836
<i>Fonctions naturelles</i>	592	<i>Fureur</i>	541
<i>Fondement</i>	75	<i>Furoncle</i>	406
<i>Fontanelle</i>	397	<i>Fusain</i>	66.372
<i>Formule</i>	399	<i>Fusion</i>	407
<i>Fosse pituitaire</i>	778	<i>Fustet</i>	175
<i>Fougere</i>	391		
<i>— aquatique</i>	626	G.	
<i>Fourgon</i>	749	G <i>Ainier</i>	799
<i>Fourmi</i>	399	G <i>Galanga</i>	408
<i>Fourneau</i>	405	<i>Galle</i>	442.765.705
<i>— à vent</i>	59	<i>— ou Gratelle des paupies</i>	
<i>— pour distiller per</i>		<i>res</i>	705
<i>descensum</i>	312	<i>— de tête</i>	10
<i>Foyer</i>	394.438	<i>Galiot</i>	187
<i>Fracture de l'os</i>	192.400	<i>Galles</i>	410
<i>— du crane</i>	166	<i>Ganglion</i>	410
<i>— transversale</i>	299	<i>Gangrene</i>	411.631
<i>Fragon</i>	748	<i>Gantelet</i>	209.864
<i>Frain</i>	400	<i>Garance</i>	745
<i>Frais de Grenouilles</i>	806	<i>Garderobe</i>	764
<i>Fraiser</i>	401	<i>Gardien des yeux</i>	294
<i>Framboisier</i>	747	<i>Gargarisme</i>	250.411
<i>Frange membraneuse</i>	396.	<i>Garou</i>	857
	622	<i>Gastrophobie</i>	411
<i>Fraxinelle</i>	401	<i>Gastrotomie</i>	412
<i>Frene</i>	402	<i>Gande</i>	529
<i>Frenesie</i>	480	<i>Gayac</i>	426
<i>Fresne sauvage</i>	623	<i>Getée</i>	410
<i>Friction</i>	402	<i>Generation</i>	413
<i>Frission</i>	449.740.867	<i>— ou Production</i>	2-
<i>Crillaire</i>	402	<i>Spirits</i>	683
<i>Froment</i>	872	<i>Ge-</i>	

T A B L E.

Genet d'Espagne	414	Arabique	87
Genevrier ou Genevre	490	Gutte	426
Gengivre	416	Lacque	494
Genouil	415	Opopanax	619
Gentiane	415	Sagapenum	752
Germadrée	213	Gomphose	422
d'eau	773	Gonorrhée	422.526
Germe	348	cordée	221.422
Geroffles (grands)	68	Goulu	16
Gesse de loup	530	Gouffe	655
Gesse	502	Gouff	426
Gingembre	927	Goute (la)	99
sauvage	926	(remedes contre la)	67.
Ginglyme	416		69
Girard Rouffin	104	à la main	217
Giroffier	510	au genouil	422
Girofflée	188	aux pieds	684
Glais	417	dans l'Espaule	614
Gland	126	dans les Mofchaires	
Glande	16.417		792
conglobée	258	du lin	294
conglomerée	258	sciastique	487
pineale	255	serene	44
pituitaire	417	volante	99
Glandes sublinguales	827	Grain	424
fur-renales	176	Graine	424
Thyroidiennes	858	d'Ecarlate	491
Glands de terre	154	Grains (des)	211
Glaucome	418	de Paradis	179
Glayeul	417.485	Graisse	16.123
de marais	182	Grand Boyau	251
puant	804	Raifort	723
Gletteron	499	Sommeil	197.253
Globulaire	419	Liferon	262
Glossocome	419	Grande Centaurée	736
Glouteron	662	Consoude	837
Glu	248.420.529	fente	402.741
Goëtre	140	Lavande	502
Gomme	426	Gras de la jante	412.834
Adragant	864	Gratecu	299
Ammoniac	48	Gratelle	442
Animé	62	Xxx 2	Gra.

T A B L E.

Gratelle blanche	907	Hannebanne	457
— rougeante	442	Haricots	666
Grateron	76	Harmonie	430
Gratiolle	424	Helianthème	434
Gravelle	595	Heliotrope	435
Gravier	91. 704. 749	Hémorrhagie	439
Grele des paupières	211	Hémorrhoides	429
Grenade	423	Hépatique	439
Grenadier	712	— des bois	512
Grenat	423	Herbe	423. 440
Gremil	521	— ou fleur de S. Jacques	465
Grenouillette	461	— à coton	390
Greve	91	— à foulons	761
Gril	279	— à pauvre homme	424
Grincement des dents	871	— au chat	194. 594
Griottier	206	— au charpentier	793
Groin de Cochon	795	— aux cuilliers	244
Gros Boyau	725	— au lait	419
Grofeiler	425	— au limasson	553
Grofelier rouge de jardin	739	— aux mites	143
Grofeilles	427. 921	— aux perles	521
Grosse tête	533	— aux poumons	512
Grossesse	416	— aux puces	705
Grouillemens dans le ventre	747	— aux teigneux	662
Crumeaux de sang	856	— aux verrues	435. 898
Guérison	293	— aux vipères	338
Guefde	486	— benite	187
Gueule de veau	73	— d'or	434
Guimauve ordinaire	41	— de Cire	209
Gurguet	688	— de citron	566
Gutte gomme	426	— de la Reine	842
Guy	905	— de Saint Jean	97
		— de Saint Christophe	223
		— des Aulx	37
		— du coq	128
		— jaine	529
		— Robert	415
		Hermaphrodite	58. 440
		Hermodacte	441
		Her-	

H.

HAbieur	126
HAleine puante	396.
Hanche	277

T A B L E

Hernie	356.441	Hydatides	454
— aqueuse	454	Hydragoge	453
— de la Matrice	441.	Hydrocele	454
	698	— & Enterocèle	453
— des vaisseaux sper-		Hydrocephale	454
— matiques	234	Hydromel	454.558
— du Nombriil	356.	Hydromphale	454
	363.615.762	Hydrophobie	454
— humorale	456	Hydropisie	455.510
— inguinale	152	— Anasarce	55
— ventueuse	683	— Ascite	104
— ventueuse du Nombriil	684	— Tympanite	879
Herniote	442	Hymen	456
Hestre	185.382	Hypercatharse	458
Heterogene	65.443	Hypochondres	459
Homme (description de l')	69	Hypochondrie	460
		— (remedes contre l')	69
Homogene	447	Hypociste	460
Hoquet	792	Hypocras	903
Hospital	600	Hypostase	462
Houblon	528	Hypothese	462
Houx	24.86	Hyssope	463
— frélon	748	— des Garignes	434
Huile	613		
— de Petrole	613.662		
— de Roses	737		
— de terre	613		
Humeur innominée	479		
— aqueuse ou aqueuse	451.453		
— crySTALLINE	287.451		
— radicale	450		
— serense que l'on trou-			
— ve dans l'Arriere saix	551		
— Vitree	451.452		
— visqueuse ou mucu-	581		
— se	581		
Humeurs de l'air	451		
Hyacinthe	452		

I.

J Acee	465
Jacinth	452
Jacobeæ	465
Jalap	466
Jambe	286
— tortue	525
Jaret	690
Jaseur	126
Jasmin	466
Jaurisse	468
Idiosyncrasie	468
Imagination	664
Immersion	129.472
Immobilite	11
XXX 2	11.

T A B L E.

<i>Immortelle</i>	343	<i>Intestins Rectum ou Culier</i>	
<i>Impatience</i>	335		725
<i>Imperatoire</i>	472.627	<i>Intestins</i>	355
<i>Imperfore</i>	114	<i>Jointure</i>	257
<i>Impuissance à se mouvoir</i>		— des os	835
	334	<i>Joint aigu</i>	490
<i>Impuretez</i>	773	— fleuri	156
<i>Incineration</i>	474	— adorant	769
<i>Incision</i>	354	<i>Joubarbe</i>	129.778
<i>Incorporation</i>	474	— aquatique	570
<i>Incube</i>	475	— des vignes	847
<i>Indication</i>	354.476	<i>Joue</i>	413.535
<i>Indigestion</i>	76	<i>Jours Critiques ou de Crise</i>	
<i>Infatigable</i>	5		283
<i>Infirme</i>	885	— qui indiquent le tems	
<i>Inflammation</i>	669	au quel la Crise se doit	
— de la Rate	813	faire	476
— des Pouxions	658	<i>Joye</i>	412
— des yeux très	vio-	<i>Iris</i>	485
lente	227	<i>Ischium</i>	487
— du foye	439	<i>Isthme</i>	488
<i>Infusion</i>	478	<i>Jugement que l'on forme de</i>	
<i>Injection</i>	478	la maladie en consequence	
— dans la vessie	197	de la sueur	444
<i>Inquietude</i>	480	<i>Jugoline</i>	785
<i>Insensibilite</i>	54	<i>Jujubes</i>	489
<i>Insertion</i>	480	<i>Julep</i>	489
<i>Insomnie</i>	26	<i>Juliane ou Julienne</i>	442
<i>Inspiration</i>	351.480	<i>Jus</i>	829
<i>Instabilite des yeux</i>	446	<i>Jusqu'ame</i>	457
<i>Instrument lenticulaire, ou</i>			
pour polir les os	505		
<i>Intemperie</i>	13.481	L.	
<i>Intention</i>	354	L <i>Aboratoire</i>	492.612
<i>Intermission de la fièvre</i>	85	<i>Labyrinthe</i>	493
<i>Intervalle de la fièvre</i>	85	<i>Lac</i>	499
<i>Intestin Colon</i>	251	— d'Hunc	178
— droit ou rectum	356	<i>Lacque</i>	494
— Duodenum	327	— en baton	494
— Jejunum	468	<i>Lac en grain</i>	494
— Ileum	471	<i>Lacunes</i>	495
			La-

T A B L E.

Ladrerie	343.346.507	Lepre des Grecs	508
— de porc	211	Lessive	523
Laineux	498	Letbargie	187.508
Lait	493	Leton	118
— d'Amandes	51.352	Levesche	511
— de Lune	545	Levier	890
— defaut (de)	22	Levres	492
Lait des Poissons	495	— des parties honteuses	28.492
Laitron	800	Lie	381.385
— doux & epineux	800	— de l'huile	51
Laitue	495	Liege	827
Lampfane	497	Lien de chien	298
Lancette	498.668.767	Lienterie	512
Langue	518	Lierre	431
— de Chien	299	— terrestre trainent	432
— de Cerf	772	Ligamens de la matrice	514
— de Serpent	420.616	Ligament	513
Laugueur	544	— cartilagineux	221
Larmes	494	— ciliaire	513
Larynx	500	— circulaire & mem-	
Lassitude	264.305.501	braneux	95
— medicamens ou on-		Ligne blanche	517
guens, dont on se sert pour		Lignes par ou l'on pretend	
oter (la) du corps	12	predire notre destinee	517
Lavande	502	Limaçon	244
Lavement	2.240	Limonier	515
Laureole	503	Lin	519
Laurier	503	Linaire	516
— tein	860	Louche	822
— Alexandrina	461.504	Linge enduit d'onguent,	
— cerise	503	dont on fait des emplâtres	678
— Rose	595	Liniment	518
Laxatifs	43	Lippitude	519
Leucopblegmatie	510	Lippyrie	519
Lentiles	357	Lis	515
Lentilles	663	— des vallees	515
Lentille d'eau	505	Litharge	520
Lentisque	506	Lithotomie	522
Lepre	343.346.507	Lithotomiste	522
— blanche	40.509	Lxxx 4	Li

T A B L E.

<i>Livèche</i>	511.789	<i>Mal de tête</i>	204
<i>Livre</i>	511.690	— de dents	607
<i>Liseron</i>	436.796	— sain	885
<i>Lizet</i>	263.796	<i>Maladies compliquees</i>	254
<i>Lobe de l'Oreille</i>	523	<i>Maladie</i>	576
<i>Lobes du Poumon</i>	28	— cachée ou inconnue	605
— du Foye	523	— causée par l'inflam-	
<i>Lobules</i>	523	— mation des membranes du	
<i>Lombes</i>	527	— cerveau	794
<i>Long boyau</i>	471	— aiguë	15
<i>Le long palmaire</i>	633	— benigne	134
<i>Lonkile</i>	524	— Chronique	223.686
<i>Lotion</i>	2.525	— commune ou genera-	
<i>Luette abattue ou relachée</i>	233	— le	635
<i>Lunaire</i>	527	— contagieuse	260
<i>Lunatiques</i>	527		524.569
<i>Lupin</i>	528	— des filles	218
<i>Lusérne</i>	553	— d'un jour	575
<i>Lut</i>	529	— difficile à guerir	336
<i>Luter</i>	525.529	— epidemique	359.815
<i>Luxation de la Hanche</i>	377	— endemique	354
<i>Lysimachie</i>	532	— etat incertain (de la)	
<i>Lymphé</i>	531	— hereditaire	13
		— Hypochondriaque	440
			460
		— intermittente	482
		— inveterée	73
		— le plus haut point ou	
		— degrez (de la)	11
		— maligne	537
		— pediculaire	671
		— qui precede une autre	
			699
		— qui provient du tempe-	
		— rament	468
		<i>Maladif</i>	885
		<i>Malleole</i>	538
		<i>Mammelles</i>	539
		<i>Mammelons</i>	187.638
			411
			422
			424
			425
			426
			427
			428
			429
			430
			431
			432
			433
			434
			435
			436
			437
			438
			439
			440
			441
			442
			443
			444
			445
			446
			447
			448
			449
			450
			451
			452
			453
			454
			455
			456
			457
			458
			459
			460
			461
			462
			463
			464
			465
			466
			467
			468
			469
			470
			471
			472
			473
			474
			475
			476
			477
			478
			479
			480
			481
			482
			483
			484
			485
			486
			487
			488
			489
			490
			491
			492
			493
			494
			495
			496
			497
			498
			499
			500

M.

M <i>Aceration</i>	532		
<i>Maceron</i>	446.796		
<i>Macher</i>	548		
<i>Machine</i>	533		
<i>Macis</i>	533		
<i>Maschoires</i>	540		
<i>Magdaleons</i>	534		
<i>Magistere</i>	534		
<i>Maigreux</i>	378		
<i>Main</i>	543		
<i>Maîtres des mines</i>	508		
<i>Mal-caduc</i>	361		
<i>Mal de Rate</i>	460.811		
— de saint Fiacre	836		

T A B L E.

Mammelons des Nerfs Opti-	554	Medecin	554
ques	638	Chimiste	467
Mandragore	541	(premier)	90
Manie	541	Medecine	553.554.666
Maniguette	179	Chymique	665
Manne	543	Dogmatique	327
Marbre	540	Empirique	350
Marc	534	éprouvée	374
Marcafite	545	Galenique	409
Marguerites	234.509	Hermetique	440
Marie	490	universelle	197
Marjolaine	535	Mediastin	553
(espece de)	44	Melancolie	336.557
Marmelade	546	Melceze	500
Marmite	157	Meliceris	558
Maronnier	191	Melilot	559
Marque	214	Melinet	209
Marrube noir ou puant	127	Melisse	560
blanche	547	Melon	560
Martagon	547	Membrane	561
Marteau	538	adipeuse	562
Masse	548.883	des os	657
Masseferes	548	volontée	800
Mastic	549	Membre	100.562
Masticatoire	81.548	viril.	651
Matiere d'une playe	713	Menstrues	192.563
ichoreuse	467	Menstrue	563
mucilagineuse	des	Universel	30
Intestins	581	Menthe	564
sanguinolente	759	de chat	194
Matras	550.732	Meningophylax	562
Matricaire	550	Menton	564
Matrice	921	Mercurio	123.453.564
Maturité	551	de vie	34
Mauvais appetit	236	Mercuriale	565
Mauve	539	Mercuriaux	565
sauvage	31	Mexes de Gerofles	188
Mayenne	536	Merveille du Perou	466
Mexhoacan	552	Mesentere	565
Meconium	552	Meslange	277.576
Medicament	553.666	Mesocolon	566
Medecins Empiriques	350	Xxx 5	Me-

T A B L E.

Mesure	563	Mollaine	669.896
Metacarpe	567	Monceau	7
Metacondyle	567	Montagne de venus	575
Metat	567	Monstre	576
Metallurgiste	568	Morceau	144
Metastase	568	— ou Pomme d'Adam	689
Metatarsse	568	Morelle	797
Metbode	568	Morgeline	40.53.577
Metrenchyte	569	— (espece de)	805
Meure de Renard	747	Morpions	577.671
Meurier	578	Morsure de Chien engragé	298
Meurte	588	— de loup engragé	529
Meurtrissure	262.353	Mort au Chien	248
Mezereum	569	— aux vers	435
Microcosme	569	— au porceaux	660
Miel	556	Mortier	578.674
— rosas	738	Mortification	806
Migraine	437.443.575	Morve	142.581.588
Mil	570	Mouches à miel	77
Mille feuille	9.571	— Cantharides	172
Mille-pertuis	459	Mouron	40.53
Millet	570	— violet	73
Mine	571	Mouffe	383.583
— de plomb	572	— marine	266
— de plomb noire	575.	— terrestre	530
— d'or	484	Moufon	53
Mineraux	572	Monstache	588
Minuit	566	Moutarde	792
Miserere	221.470	Mouvement peristaltique	658
Mitbridate	572	Mouvements convulsifs	580
Mixture	277.573	Moxa	580
Moëlle	555	Mucilage	580
— Allong'e	555	Muet	77
— de l'Épine	556	Musle de veau	73
— de los	556	Muguet	515
— de Pierre	545	Mules aux talons	659
— du dos (commencement de la)	479	Musc	579
Mois	563	Muscle	583
Mole	574	Muscle	583

T A B L E.

Muscle Abaisseur de l'œil	450	Muscle Demi-Nerveux	780
— Abducteur de l'œil	477	— Dentelé	785
— Abducteurs	2	— Digastrique	321
— Accélérateurs	7	— Droits	725
— Adducteurs	15	— Droit externe de l'œil	477
— Adducteur de l'œil	139	— Epineux	809
— Angulaire ou Releveur	509	— Extenseur propre de l'Index	477
— Aponeurotique	562	— du Fascia lata	562
— Basio Glossé	130	— Fessiers	421
— Biceps	139	— Gastrocnémiens	412
— Buccinateur	152	— Genio-Hyoïdiens	414
— Cephalo-Pharyngiens	204	— Genio Glossés	414
— Cerato Glossés	206	— Grand dorsal	63
— Complexes	254	— Grands jumeaux	412
— Coraco Brachial	266	— Grand Rond	745
— Coraco-Hyoïdiens	265	— Grele	422
— Coraco radial	139	— Humble	450
— Court extenseur de l'avant bras	148	— Hyo Thyroïdiens	457
— Court Palmaire	183	— jambier antérieur & postérieur	859
— Couturier	763	— jambier grêle	680
— Cremaster	279	— jarretier	690
— Cryco-Arytenoïdiens	280	— Iliaque	471
— Cryco-Thyroïdiens	280	— Intercostaux	482
— Crotaphite	848	— Interosseux	483
— Crural	286	— jumeaux	139
— Cubital	288	— Long-Dorsal	525
— Cubital grêle	633	— Long Palmaire	633
— de l'Épine du dos	734	— Lumbri-caux	526
— de la Luette	707	— Masséters	548
— de la jambe	859	— Mastoïdiens	549
— Delcoïde	308	— Mastoïdiens postérieurs	812
— Demi-Epineux	780	— Mylo glossés	584
— Demi-Membraneux	779	— Obturateurs	605
		— Obturateur interne	156
		— Oesophagien	547
		— Palmaire cutané	609
			183
			Muscles

T A B L E.

Nerf	400.596	Nuque du cou	601
— intercostal	482	Nutrition	36.602
— optique	619	— bonne	375
— parbetique	646	— imparfaite	39
Nerprum	445.735	— vitée	160
Nenuphar	603	— qui se fait bien	375
— (espece de)	578	Nyctalopes	602
Neurologie	596	Nymphes	602
Nez	591		
— coupez	818	O.	
Nicotiane	842		
Nielle	558.598	O Bliteration	35
— au blé	746	Obole	604
Nitre	598	Obstruction	349.604
— (Ecume ou fleur de)	78	— de la Ratte	813
Noctambule	599	Obturateur interne	156.547
Noeuds	100	Ocre	605
— qui se trouvent aux		Occiput	605
tiges ou aux racines des		Oculyste	606
herbes &c.	413	Odeur agreable (ce qui don-	
Noeud de la George ou Pom-		ne une)	433
me d'Adam	500.689	Odotalgie	607
— Nerveux	410.682	Odorat	608
Noisielier	273	Oeconomie	608
Noisetier	273	Oedeme	609
Noisettes	117	Oeil	607
Noix de Galles	410	— le blanc (de)	29
— Muscade	579	— de bœuf	155.276
Nombril	913	— de chat	73
— le milieu (du)	14	— de Chèvre	18
— marin	913	— de cochon	570
— de venus	8.277	— de Lievre	496
Noyau	625	— meurtri	462.427
Noyer	488	— purulent	461
Nourriture	35	— (ulcere caustique & bru-	
Nummulaire	203	lant de l')	69
Nuage dans l'urine	352	Oeillet d'Inde	843
Nuages (petits)	601	Oeillets	188
Nuit (qui va ou se promene		— de Dieu	530
de)	599	Oesophage	610
		Ocſype	611
		Oeuf	

T A B L E.

Oeuf	628	Oreillette du coeur	121
— le blanc, ou le glaire		Organe	621
(de P)	29.30	Orgasme	621
— Philosophique	629	Orge	449
Oignon	161	Orgeade	448
— marin	815	Orgueil	282.448
Oiselets	117	Orgeolet	282.448
Olives	613	Orifice de l'Estomac	180
Olivier	612	— de la Matrice	249
— Sauvage	275	— interne de la Matrice	
Omentum	614.731	ce	626
Omphalocèle	615	Origan	622.626
Omoplate	450.614	Orme	911
Once	913	Ormeau	911
Ongle	706.914	Orobanche	624
— (espece d')	637	Orobe	624
Onguent	914	Orpin	847
— basilic	851	Ortie morte	409.497
Operation	616	Orties	920
— Cefarienne	464.645	Orvalle	449.771
Operations chimiques	698	Os	625
Ophthalmie	617	— Cuboide	289
Opiat	617	— de l'Epaule	448
Opopanax	619	— de la Hanche	487
Oppilation	604	— de la Poitrine	819
Opium	617.618	— de la queue	242
Or	122	— des Iles	471
— fulminant	224	— du Coude	911
Orange	118	— du Tarse	846
Orcanette	31.56	— Ethmoide	370
Ordre	664	— Hyoide	457
Ordure	314.818	— Innomine	479
Ordinaires	192.563	— Naviculaire	592
Oreille	120.121	— Parietal	148
— le trou de (P)	41	— Petreux	521.662
— de Judas	120	— Pubis	708.363
— de lievre	155	— Sacrum	752
— d'homme	104	— Scaphoide	768
— d'Ours	120	— Sesamoïdes	785
— de Souris	126.585	— Sphenoïde, Basilaire, ou	
Oreillette	104	Cuneiforme	130.292
			Os

T A B L E.

Os triangulaire	868	Panatelle	634
Osmonde	626	Pance (la)	2
Osteocolle	627	Pancréas	163.635
Osteologie	627	Panicault	368
Otalgie	627	Pannicule adipeux	636
Otruche	475	Charneux	637
Ovaire	629	Panniculus	637
Oubli	604	Panis	636
Oublies laxatives	604	Papier	638
Ourels	504	brouillard	214
Ouverture du Larynx	741	Paracentese	639
des vaisseaux	60	Paralytie	640
du ventre	639	(remedes contre la)	
Ouie	116		72
dure	334	d'un cote	438
Oxicrat	629	Parelle	630
Oxymel	630	Parenchyme	641
Oxyrrhodin	630	Paresse	674
Ozeille	8	Parfum	56.608.831
Ozene	631	Parietaire	642
		Parler difficile	60.130.159
		Paronchie	643
		Parotides	643
		Paroxysme qui avance	70
		Partage	326
		Partie	644
		anterieure des levres	
			700
		de la Medecine, qui	
		enseigne la Diete	316
		bontuse de la femme	
			293
		Organique	621
		Parties de la Poitrine	695
		dissimilaires	325
		similaires	791
		spermatiques	805
		Pas d'Asne	878
		moison	113.519
		Pasquettes	134
		Passage	551
		Passer	

P.

Paille	15
Pain a chanter ou sans levain	124
a coucou	37.526.630
d'oiseau	471
de Pourceau	98.297
Palais	632
de Lievre	800
Pales couleurs	218
Palmaire cutane	183
Palme de Christ	740
Palmier	632.670
Palpitation	633.634
Pamoufon	519
Panacee	634
Panade	634
Panais	303.646
Panaris	643.726

T A B L E.

Passer ou couler quelque li- queur	653	Perfoliate	188.883
Passerage	507.677	Pericarde	655
— sauvage	179	Pericrane	656
Passereses	530	Perine	656
Passes velours	44	Perioste	657
Passes pierre	283	Peripneumonie	658
Passion	646	Peritoine	658
— Hysterique	464	Pertes	545
— Illaque	221.470	Peroole	296
Paste	548	Perone	389.659
Paste	128	Perficair	455.660
Pastenade	303.646	Perfil	662
Pastel	418.486	— d'Asie	587
Pestille	645.689	— de marais	79
Patience	498	— de montagne	621
— rouge	757	Perte	699
Patte d'Oye	660	— de Sang	429
Pavillon de la Trompe de Fallope	396.622	Pervenche	238
Pauve de la main	632.854	Pesanteur de tête	204
	915	Pessaire	661
Pavot	246.638.738	Peste	661
— cornu	418	— (remedes qui prefer- vent de la)	51
Paupieres (concretion des)	57.633	Petaste	662
Peau	295.650	Petit Cardamom	179
Peber	659	— Cerveau	207
Pectoraux, remedes	122	— Chene	213
Pediculaire des prez	393.	— Doigt	321
	648	— Glousteron	923
Peigne de Venus	767	— Houx	748
Pelade	534.664	— muguet	410
Peler	304	— ail	570
Pellican	399.607.650	— poirean	770
Penetration d'Esprit	198	Petit pois	606
Penide	651	Petite bouche	152
Pepon	653	— Esule	370
Perce besse	532	— joubarbe ou pain d'oiseau	471
— feuille	155.654	— joubarbe	896
Perce pierre	283	— Lentille des marais	505
		Petite	

T A B L E.

Petriffement	537	Pierre de la vessie	162
Petite vérole	886	— judaïque	488
Petrole	613.662	— des rompus	627
Peuplier	691	— Hematite, ou sanguine	428
Phenomenes	663	— Nephrotique	594
Phalange	664	— ponce	711
Phantasie	664	— Serpentine	616.617
Pharmacie	665	Pimen	146.176
Pharmacopée	665	Pimprenelle	676
Pharynx	666	Pinceau	651
Philtre	668	Pin	676.679
Phiole	50.667	Pincee	708
Phlegme	668	Pincettes	399.916
Phlegmon	699	— pour relever la luet-	
Phlégènes	669	te	817
Phosphore	670	— pour tirer les dents	607
Phrenesie	480.671	— qui servent à tirer	
Phthisie	93.544.672	les corps étrangers	5.6
(remedes contre la)	72	Pilon	678
Pie mere	550	Pitules	193.675
Pied	660	Piquant (des)	14
— d'Alouette	308	Piqueure de nerf ou de ten-	
— de chat	421.447	don	711
— d'oiseau	623	Piramide du Trepan	548
— de Lievre	496	Pisse en Lict	846
— de Lion	32.506	Pistolachier	677
— de loup	530	Pituite	581.588.668
— de corneille	270	Pivoine	685
— de Pigeon	660	Plane	681
— de veau	101	Plantain	96
Pierre	520	— de montagne	35
— calaminaire	161	Plante	680
— d'Aigle	21	— du pied	680.854
— d'Aimant	535	Plastre	427
— d'Armenie ou Arme-		Platane	681
nienne	94	Playe	922
— dans les Reins ou la		Plein de sang	681
Vessie	521	Pletthore	681
— d'Azur	504	Pletthorique	681
— de Lynx	133.531	Y y y	Pleure

T A B L E.

Pleure	681	Polium	685
Pleuresie	682	Politrice	688.869
—— batarde	682	Polype	688
—— (remedes contre la)	72.73	Polypose	688
Plexus ou Lacis Choroïde	682	Pomade	689
Plomb	683	Pomme ou morceau d'Adam	689
—— de mer	683	—— doree ou d'amour	536
—— de mine	683	—— epineuse	822
Plombagine	683	—— de merveille	575
Plumasseaux	812	Pommier	539
Pneumatocelle	683	Pont de Varolius	690
Pneumatomphale	684	Porcelaine	58.693
Poignée	542.708	Porcelets de Saint Anthoine	697
Poignet	185	Pores	692
Poil	675	—— biliaires	693
—— (chute du)	91	Porphyre	692
—— des narines	901	Porreau	13
—— des parties honteuses	708	Porte du foye	693
—— des paupieres	229	Porte lumiere	670
—— folet	498	Portion egale	51
—— qui vient dessous l'Aiselle	446	Possede	604
Point doré	711	Possét	694
Pointe du Cœur	581	Potion	431.694
Pointes	14	—— alterante, pour purifier le sang	37
Poireau	692	—— Cordiale	180
Poirée blanche	135	—— de meure	577
Poirier	716	Potiron	404.561
Pois	678	Poudre	804
—— ciches ou pois Been	228	—— à vers	760
Poison	893	—— aux Rats	96
Poitrine	647.856	—— de sympathie	837
—— (le creux de la)	70	Pourcelets	687
Poirre	676	Poulain	151
—— d'Inde, de Guinée, ou du Bresil	176	Pouce	322
Poix	552.679	Pouliot	194.709
—— resine	252	Pouilleus	671
		Poumons	709
		Pourpier	58.693
		Pous-	

T A B L E.

Pourriture de l'Os	182	Puissance	381
Pouls	710	Pulmonaire	709
— deréglé	339	Pulmonique	110
— inégal	160	Pulpe	709
— irrégulier	101	Purgation	197.712
— mauvais	160	Punais	631
— qui défaut	108	Purification	582
— régulier & égal	374	Pus	713
Poussif	110	Pustules	638.669.713
Pouvoir	381	— qui viennent par la	
Precipitation	695	sueur	444
Prêle	365	— de vin	426
Prepuce	356.695	Pylore	713
Preservatif	33.34.71.72	Pyrethre	714
Pressoir ou Presse	862	Pyrole	715
— d'Hierophile	505.		
	862		
Priapisme	696		
Primerole	697	Q	
Primevère	697	Qualite	717
Prise	329	— occulte	605
Proces Ciliaires	698	Quarteron	716
— du Peritoine	698	Quantite egale	51
Production d'esprits	683	Queue	648
Profond Assoupissement	193.	— d'arondelle	752
	197	— de Cheval	365.446
Prognostique	700	— de pourceau	663
Propolis	701	— de Renard herbe (de)	
Propriete de la maladie	468	Quid pro quo d'Apothicaire	
Protuberance annulaire	63		718
Protuberance de l'Oeil	377	Quintessence	346.369
— du Nombri	377	Quinte feuille	652
Prostates	702		
Provin de vigne	700		
Pterygoides (muscles)	35	R.	
Ptisane	454.707	R	
Prudes femmes	115	Able	527
Prunelle	702	Rachitis	734
Prunelle de l'œil	712	Racines rondes	154
Prunier	703	Racine	720
— sauvage	703	— salivaire	714
		— vierge	845
		Yyy 2	Ka

T A B L E.

Racloir	724	Remedes Abortifs	2
Rage	298	— Alſtergans	5
— d'Amour	77.406	— Adeuciffans	309
Raiſfort	723	— Anodins	65
Raiſin de Renard	642	— Aperitifs	55.76.
Raſine	305	— Aſtringens	730
Rale	820	— Attenuans	111
Rameaux	722	— Attraçtifs	116
Rape	724	— Carminatifs	183
Rapontic des montagnes	445	— Cathetiques	196.
Rapports aigres	12	— Cauſtiques	199.
Raquette	619	—	199.715
Raſor	601.724	— Cephaliques	204
Ratelleux	811	— Cicatrizants	227
Ratiffaire	724	— Compoſez	255
Ratie	811	— Conſits	257
Rave	722.723	— Corroſifs	271
Rayon	720	— Contre l'Acide	67
Receptacle du Chyle	751	— l'Apoplexie	82
Recipient	725	— la Cachexie	70
Reſification	725	— la Colique	70
Reſum	725	— la Conſomption	71
Receptacles ou reſervoirs de la matiere pituitenſe des Narines	584	— la Dyſenterie	71
Reduction en cendres	231	— la fièvre	384
Refrigerant	726	— la fièvre quarte	73
Regime	316.726	— la goutte	67.69
Region Epigaſtrique	360	— la laſſitude	12
— Hypogaſtrique	460	— la Paralyſie	72
Regliſſe	420	— la Peſte	71
Regne	727	— la Phthiſie	72
Regule	727	— la ſuppreſſion	487
Rem	527.595	d'Urine	487
Reins	527.728	— la verole	74
— (remedes contre les ma- ladies des)	72	— les convulſions	74
Reine des prez	911	— le dormir ou l'af- ſoupiffement	69
Relachement	727		
— des dents	421		
Remedes	122.553.666		

T A B L E.

Remedes contre l'Hypochondrie	69	Remedes pour les Nerfs	596
— les maladies des Reins	72	— pour les yeux	519.
— le scorbut	73	— qui affoupissent les sens, & excitent le dormir	459
— les Vapeurs	69	— qui calment les douleurs	641
— les vers	68.71.	— qui empêchent la transpiration	351
— les vertiges	70	— qui étachent le sang	352. 429. 486
— les vomissemens	67	— qui excitent la salive	758
Desoppilatifs	76	— qui excitent ou produisent la salivation	754
Diaphoretiques	317.	— qui excitent de la rougeur & des vessies sur les endroits du corps ou ils ont étéz appliquez	670
— Digestifs	321	— qui purgent la melancholie, ou l'Acrabile	557
— Dilayans	322	— qui purgent les Eaux	455
— Discussifs	325	— qui retablissent la memoire	54
— Diuretiques	326	— qui temperent les acretez	852
— Emetiques	349.916	— qui tuent les vers	73
— Emolliens	536	— repellens	80
— Eprouvé ou expérimenté	653	— repercussifs	728
— Hepatiques	439	— resolvans	730
— Humectans	449	— restaurans	54
— Hydragoges	453	— sarcotiques	762
— Hysteriques ou pour la matrice	464	— scorbutiques	772
— Incarnatifs	681	— secrets	89
— Incrassants	631	— simples	791
— Laxatifs	43.504	— somniferes	798
— Narcotiques	590	— spasmodiques	802
— Paregoriques	641	— sternutatoires	820
— Pectoraux	132.647		
— pour attenuer & briser la Pierre	521.765		
— pour embellir ou blanchir la peau	274		
— pour les maladies de la ratte	812		
— Purgatifs	197.722		
— pour le mal des yeux	250		
		Yyy 3	Re

T A B L E.

<i>Remedes stomachiques</i>	822	<i>Ris de veau</i>	495
— <i>styptiques</i>	111	— <i>sardonien</i>	803
— <i>sudorifiques</i>	444	<i>Rogne</i>	705.765
— <i>suppuratifs</i>	834	<i>Roignon</i>	595.728
— <i>topiques</i>	523.862	<i>Rompure</i>	356.441
— <i>vesicatoires</i>	900	<i>Ronce</i>	747
— <i>vomitifs</i>	348.916	<i>Rondelle</i>	104
— <i>vulneraires</i>	867	<i>Ronflement</i>	820
— <i>universel</i>	197	<i>Rongement</i>	52
— <i>usuels</i>	534	<i>Roquette</i>	367
<i>Rencontre vaisseaux (de)</i>	33	<i>Roseau</i>	101.162
<i>Renoncule</i>	132.461.722	<i>Rose</i>	368.738.742
<i>Renouée</i>	687	— <i>au visage</i>	569
<i>Renversement des paupieres</i>	436	— <i>de Chien</i>	299
		<i>Rosée</i>	742
<i>Repellens, remedes</i>	80.728	— <i>du soleil</i>	744
<i>Reponse</i>	724	<i>Rosier sauvage</i>	299
<i>Repoussoir</i>	607	<i>Rosmarin</i>	743
<i>Reservoir du chyle</i>	751	<i>Rots</i>	747
<i>Resine</i>	729	<i>Rotule</i>	574
<i>Respiration</i>	730	<i>Rouge herbe</i>	557
— <i>aïsee</i>	374	<i>Rougeole</i>	576
— <i>embarassée</i>	336	<i>Rouille</i>	746
<i>Respirer (difficulte de)</i>	62	<i>Rouleaux d'emplatres for-</i>	
<i>Ressort</i>	341	— <i>mes en Cilindres ou bâ-</i>	
<i>Restaurans remedes</i>	54	— <i>tons</i>	534
<i>Retine</i>	50.732	<i>Rubarbe</i>	733
<i>Retention d'Urine</i>	823	<i>Rubis</i>	746
<i>Retorte</i>	732	<i>Rubrique</i>	605
<i>Rets merveilleux</i>	730	<i>Rue</i>	749
<i>Reveille matin des vignes</i>	652	— <i>de mur</i>	688
		— <i>de muraille</i>	16
— <i>suivant le soleil</i>	434	<i>Rugine</i>	724
<i>Reverie</i>	308	<i>Rupture de veine</i>	668
<i>Revivification</i>	732		
<i>Revulsion</i>	74.732		
<i>Rhubarbe des Moines</i>	445		
<i>Rhumatisme</i>	737		
<i>Rhume</i>	195.200.274.736		
<i>Ricin</i>	740		
<i>Ris</i>	624		
		S.	
		S <i>Able</i>	91.704.749
		<i>Sabine</i>	749
		<i>Sablon</i>	91
		<i>Sac chylifere</i>	751
			Sacs

T A B L E.

Sacs lachrymaux	333	Savon	761
Sachets	599.662.752	Savorée	764
Sardre	764	Saxifrage	765
Saffran	284	Scabieuse	766
— sauvage ou batard		Scafa	767
	114.240	Scammonée	767
Saignée	60.668.893	Scarificatoire	768
Saint foïn	553.615	Scariole	354
Salade	8	Sceau de nôtre Dame	845
Salivation	707.754	— de Salomon	686
Salpêtre	598	Schoenante	769
Salive	754	Sciastique	487.526
Sang	285.757	Sie	784
— caille ou coagule	856	Scille	770.815
— de Dragon	329.757	Scine	770
— Dragon	329.759	Scirrhe	769
— menstrual	192	Scolopendre (vraie)	108
— purification (du)	41	Scorbut	769.772
— sue	446	— (remedes contre le)	
Sanguification	428	Scordion	73
Sanguin	681	Scories	773
Sanguisorbe	676	Scorionere	773
Sanicle	759	Scorzonere	774
Sanie	467.759.842.885	Scrophulaire	775
Sanieux	467	Scrotum	775
Sante	456.885	Scrupule	776
Santoline	760	Sebesten	776
Sapbir	760	Seche	626
Sapin	2	Secours	122
Saponaire	761	Secouffes	901
Sarce-pareille	763	Secrets, remedes	89
Sarcocole	761	Secretion d'Urine	326
Sarcocolle	761	Sediment	778
Sarco-Epiplocele	762	Segle	777
Sarcome	762.836	Sein	61
Sariette	764	Sel	753
Sassafras	763	— Armoniac	95
Satyron de Chien	299.620	— Gemme	413
Sauge	756	— lixiviel	523
Savimier	749	— neutre	355
Saule	755	Selle	712
	YYY 4	Selle	

T A B L E.

Belle du Turc	358	Sommet de la tête	165
— sphenoidale ou de Tur-		Sommets	79
quie	778	Sommeil	799
Semence	779	— profond	193.253
— contre les vers	760	— (remedes contre le)	
— des Canaries	664	— — veillant	69
Semencine	760	— — veillant	254
Senegon	781	Sommittez les plus tendres	
Senne	781	des herbes	207
Sens	27.781	Sonde	197.491.556.804
Sensation	27	— cannelée	488
Sensitive	20	Songe	356.798
Sensoir commun	27.781	Sorbier	800
Sentence	77	Sortie ou la Pouffe des dents	
Senteur	64.608		311
Separation	3.54.781	Sory	801
Seringue	840	Soubande	460
Sermontaine	789	Souci	163.165
Serositez du sang	785	Souchet long ou rond	300
Serpentaire	330	Soufflement	340
Serpolet	784	Souffre	832
Setier	787	Soupirail	726
Seton	787	Soupir	834
Sevrer	2	Sourcils	832
Sexe	787	Sourvenir	727
Signe de maladie	789	Soye	783
— Pathognomonique	646	Sparadrap	801
— qui est bon	374	Spargelle	414
Signes antecedens	67	Spasme	263.803
Sinus ou fosse de l'os du bras		Spatule	803
— de la Dure Mere	793	Speantre	805
Siringotome	841	Speculum Ani	804
Siringue	356	— matricis	523
— d'oreille	628	Sphacele	806
— pour le nez	737	Spica nard	590.808
Soif	795	Spode	813
Soldanelle	797	Squelette	768
Solution	54.798	Staphylome	818
— de continuite	83.798	Steatome	592.818
Sommet	832.898	Stecas Arabique	821
		Sterilite	24
		Sternum	

T A B L E.

Sternum	819	Surdite remedes contre	(la)
Sternutatoire	367.706.820		12
Staphisagire	817	Sureau	756
Storax	825	Sur-peau	295
Strangurie	823	Suture	836
Stupidite	577	— coronale	269
Styptiques, remedes	111	— des os	835
Subaëtion	826	— des playes du bas-ven-	
Sublimation	827	tre	412
Sublime	827	— fausse ou ecailleuse	
Substance corticale du cer-			507
veau	272	— Lambdoide	496
Suc	829	— sagittale	604.753
— de Concombre sauvage		Sujet a être malade	885
	342	Sympathie	259.837
— de l'Estomac ou stomacal		Symphyse	837
	411	— cartilagineuse	838
Succin	829	— charnue	841
Succisa	577.829	— ligamentuse	839
Sucer	829	Synarthrose	838
Sucré	750	Synchondrose	838
— candi	170	Syneurose	839
— de perles	543	Synovie	531.839
— de saturne	750	Syphon	569
— huileux	341	Syrop	841
— rosat	738	— avec du Peau, du vi-	
Sueur	830	naigre, & du miel	620
Suer	830	— avec du vinaigre & du	
Suffocation	180	sucre	630
— de la matrice	463	— fait avec de Peau	456
Suffusion	194	— pectoral	314
Suin	611	Syringue pour le Nez	737
Sumach	739	— pour l'oreille	628
Superfetation	359.833	Syffarchose	841
Superpurgation	458	Systole	841
Supposition	462.833		
Suppression des ordinaires	833		
— d'urine	487		
Suppuration	83.834	T Abac	842
Surdite	130.263	Table	562
		Tablettes	577.842
		Yyy 5	74

T.

T Abac 842
 Table 562
 Tablettes 577.842
 Yyy 5 74

T A B L E.

Tabouret	156	Tête de Mouche	584
Taches	637	— de Poule	177
— rouffes ou de rouffeur	506.663	— de veau	73
— jaunes ou hepaticques	533	— morte	178.248
— qu'on apporte en naif-	533.539	The	853
fant	534	Theorie	854
— volantes	484.843	Therapeutique	854
Tact	522	Theriaque	854
Taille	111.165	Thym	858
Tamarinds	844	Thymus	858
Tamaris	586.844	Tibia	859
Tamis	247.279.392	Tige des herbes	199
Tanefe	845	Tigne	473.860
Tappfe	853	Tintement d'Oreille	860
Tarfe	846	Tireurs de mines	568
Tartre	846	Titimale	861
Taupe	843	Toile Gantier	801
Taye blanche à l'Oeil	29	Tolus de Dioclete	855
Teigne	10.405	Topaze	225
Teinture	860	Tormentille	439.863
Tempe	848	Torrefaction	109
Temperament	278.836	Tortelle	484
Tenailles pour tirer les		Tortille	484
Dents	607	Tournement de tête	774
Tendons	175.848	Tournesol	37.435.898
Tendrons des herbes	297	Tourniquet	862
Tenesme	848	Toute bonne	144.771
Tenette	499	— saine	59
Tente	877	Toux	878
Terebintbine	849	— feche ou convulsive	206
Termometre	855	Trachée Artere	106.150
Terre glaife	93	Tragus	866
— morte	850	Traine pieds	115
— noix	154	Traitement	293
— figillée ou scellée	504	Transfusion	866
Testicules	621.850	Transfiton	567
Testicule venerien	850	Transpiration	318
Tête	177	— supprimée	17
		Travail d'enfant	644
		Trefte des Prez	870
		Tremblement	867
		Trem-	

T A B L E.

Tremblement ou Tressaillement de coeur	633. 634	V.	
Trempelement	129		
Trenchees de ventre	248.		
	335	V	Agin 884
Trepan	574. 653.		Valeriane 672. 884
Tribule	867		Valetudinaire 885
Trichiasé	664. 869		Vakules 885. 886
Trique madame	208. 778		Triglochines ou Tri-
Tronc	199. 873		cuspidés 870
Troesne	514		mitrales 363
Trochanter	744		Vapeurs 463
Trochisques	872		(remedes contre les) 69
Trompette de Fallope	875		Varice 235
Trompe d'Eustachius	874		Vaisseaux 887
Trou de derriere	75		à deux anses 323
Trousse galant	220		absorbans 4
Tue loup	12. 530		Axillaires 123
Tulipe	876		bref ou court 148
Tumeur	672. 876		capillaires 173
aqueuse	609		circulatoires ou de
Chancreuse	600		rencontre 234
aux levres	215		coronaires 269
Tunique	561		deserens 837
tendineuse, ou alb-			double 323
ginee de l'Oeil	479		emulgens 352
vaginale	347		Gastro Epiptoiques
Tunique velontee	890		iliaques 470
Turbith	877		Ombilicaux 889
bâtard	853		Pampiniformes 634
mineral	877		pour sublimer 41
Turquette	442		Pyramidaux 695
Tussilage	878		spermatiques 695.
Tutie	879		888
blanche	689		souclaviers 826
grise	813		umbilicaux 889
Tuyan	168. 744		Veilles 902
pour tirer l'Urine	197		Veine dilatation de la
Tympan	882		arterieuse 890
de l'oreille	881		Azygos 124
			Veine

T A B L E.

<i>Veine Basilique</i>	130	<i>Vernis</i>	897
— <i>cave</i>	891	<i>Verole (remedes contre la)</i>	74
— <i>Cephaliques</i>	204	<i>Veroles</i>	526
— <i>du poulmon</i>	97	<i>Veronique</i>	897
— <i>hemorrhoidale</i>	429	<i>Verruë</i>	13.898
— <i>jugulaire</i>	488	<i>Vers Cucurbitins</i>	291.526
— <i>n.ediane</i>	553	— (petits)	104
— <i>Ombilicale</i>	892	— <i>plat ou à ruban</i>	383
— <i>poplitee</i>	691	— (remedes contre les)	68
— <i>Porte</i>	891	— (remedes qui tuent les vers)	73
— <i>salz-atelle</i>	755	— <i>rond</i>	526
— <i>saphene</i>	760	<i>Verfer par inclination</i>	304
<i>Veines</i>	892	<i>Vertebre</i>	813
— <i>lactees</i>	888	<i>Vertige</i>	774
— <i>lymphatiques</i>	893	<i>Vertiges (remedes contre les)</i>	71
— <i>Ranines</i>	722	<i>Vertu</i>	90
<i>Velar</i>	368.484	— <i>plastique</i>	680
<i>Vein</i>	893	<i>Vervene</i>	896
<i>Ventouses</i>	291	<i>Verumontanum</i>	177
<i>Ventre</i>	43.893	<i>Vesicatoires</i>	900
— <i>constipe., ou paresseux</i>	43	<i>Vesicule du fiel</i>	396
— <i>inferieur</i>	1	<i>Vesicules adipeuses ou grais-</i>	
<i>Ventricule</i>	895	— <i>seuses</i>	750
— <i>du Cerveau en forme de plume</i>	162	— <i>aqueuses</i>	452
<i>Ventricules du Cerveau</i>	895	— <i>seminales</i>	177.901
— <i>du coeur</i>	895	— <i>de sueur</i>	444
<i>Ventru</i>	362	<i>Vesse de loup</i>	620
<i>Vent</i>	394	— <i>sauvage</i>	87
— <i>volant</i>	589	<i>Vesseron</i>	87
<i>Venne des dents</i>	311	<i>Vesse</i>	898.900
<i>Verd de gris</i>	19	<i>Vesse</i>	902
<i>Verdet</i>	19	<i>Vessies</i>	713
<i>Verdure de mer</i>	715	<i>Vestibule</i>	901
<i>Verge</i>	651	<i>Vie</i>	906
— <i>doree</i>	761.904	<i>Vif argent</i>	453.564
<i>Verite incontestable</i>	123	<i>Vigne</i>	907
<i>Verjus</i>	614	— <i>blanche</i>	151
<i>Vermillon</i>	242.491	<i>Vin huileux</i>	609
<i>Vermine</i>	347		<i>Vin</i>
<i>Vermolure de l'Os</i>	182.849		

T A B L E.

Vin claires	236	Voix gresle	487
— cuit	305	Voracité	16
— d'Hippocrate	903	Voute	90
— medicinal	903	— à trois piliers	400
— qui ne boit point de vin	4	Urache	917
— Theologal	274.903	Urethre	918
Vinaigre	9	Urinal	550
— — alcalise	9	Urine	920
— — philosophique	9	— farineuse	280
— — radical	9	— sablomeuse	704
— — rosat	630	Usnée	920
— — sucre	630	Uvée, Membrane II.	735.
Vinçq poison	105		921
Violier	510	Vuë	905
Violettes	903	— courte	585
Violettes de damas	550	— foible	584
Virginite	457	— obscure	45
Visage	381	Vuidanges	523
Vis de Prêtre	101	Vulneraire	922
Vitriol	910	Vulve	293
Ulceration	3		
— — des intestins	3	X.	
Ulcere	910		
— — ambulant	46	X Antoline	760
— — chancreux	178		
— — creux	76	Y.	
— — malin	159. 217. 600		
	335	Y Eble	337
— — sordide	353	Yense	470
Ulcères profonds ou fistu-		Yeux d'Ecrevisses	169
leux	461	Yvette	214
Unicorne	915	Yvresse	278
Univers	533		
Vouissement	917	Z.	
— — (remedes contre les)			
	67	Z Edoaire	926
Vomique	916	Z Zone	928
Vomitif	916	Zygoma	928
— — emetique	348		

E N.



ENGLISH
INDEX

In which all the

PHYSICAL TERMS,

Are very accurately demonstrated.

A.	
	Adders tongue 616. 752
	Adipous membrane 562
A Bondance of humours	Adonis flower 17
in the body 159	Adulteration 18
Abortion 3	Affection 646
Abortive 45	Affusion of blood in any
Abſorbent veſſels 4	part 353
Abſorbing Medicine 4	Agarick 22
Abſtaining from meat 477	An Agat 9
Abſterſive Medicine 5	Agony 23
Accident 838	Agrimony 24. 372
Acid 11	Agué 384
Action 14	Aide 122
Actual cautery 200	Air 21
— fire 469	Aire innate 21
Acute diſeaſe 15	Akernel 11
— fixed pain of the head	Alabaſter 28
575	Alchymi 32
Acuteneſſ 198	Alder-tree 38
	Alem

I N D E X.

Alembeck	33	Apeling away of the bark	
Alexanders herb.	446	Apodel	376
Alk	31	Apostume	108
Alkali	31	Apophyse ciliare	83
Alkanet	56	Apoplexy	698
All-flesh	163.635	Apoxem	82
Almond milk	51	Apertive medicines	84
— tree	51	Apothecaries shop	76
Almonds	70.642	Appetite	665
Aloë	39	— of meat	85
Aloes tree	924	Apple of Adam	621
Altering potion	37	— the eye	689
Alifänder	511	Aqueduct	712
Allum	42	Arane	86
Amber	829	Arme	88
— greafe	45	Armenian stone	147
Amethift	47	Arm-hole	94
Ammoniack gum	48	— pit	123
Amnion	49	Aromatic wine	123
Amulet	655	Arrow-klad	236
Anacards	52	— future	752
Analyzing of any thing	54	Arfe	604
Anappareance	663	— gutt	75
Anat	59	— finart	356
Anatomy	56	Ars-finart	455
Anatomift	56	Arteriotomy	600
Ancle	III.538	Arterious vefsel	98
Aneurifme	60	Artery, great	169
Angelica	60	Art of phyfick	75
Animal faculty	63	Artichocke	554
Anife	63	Articulation	100
Annular protuberance	63	Afarabacca	180
Anointing	518	Afcarides	104
Ant	399	Ash tree	526
Antagonift	67	— wild	402
St. Antonies fire	369	Ashen keyes	623
Antecedent caufe	699	Ashes	231
Antimonie	72	— burning	231
Antidote	33.71.72.138	— hole	258
Antipathie	72	— making	231
Anvile	476	Asptree	

E N G L I S H

Afptree	691	Balfam	128. 129
Afphodil	108	—— Apple	575
Afquint	822	—— tree	120
Affa fatida	103	Band of the dog	200
Aftonishment	3. 9	Bank cresses	404
Affitance	122	Barbers shop	724
Afttringent Medicine	111	Barbery tree	135
Aftrology	111	Barke of a tree	272
Aftromony	112	Barley	449
Atlas whire bone	113	—— melke	444
Atome	114	—— water	454
Attenuating	115	Barrenneff	24
Attracting Medicines	116	Bartram	714
Auditory paffage	552	Base of the heart	130
Avens	187	Bafen	130. 650
Augmentation	116	—— of the kidney	650
Auricular clyfter	628	Bafil	606
Auricle of the heart	121	—— wild	239
Axede	777	Bafilc vein	130
Axis	123	Bafin	157. 478
Axiom	123	Baftard ribb's	600
Ax-wurt	777	—— rubarb	852
Aid	123	—— faffron	240
		—— fenna	253
		Bath	125. 480
		—— for a particular member,	
		or more	505
		of the fand	793
B Abbler	126	Bats-wings	901
Back	329. 416. 568	Bauwme	560
—— bone	6. 813	Beantrefoil	493
—— of the band	567	Beard	129
Bad for a member	565	—— of corn	94
—— nourishment	160	Bearded wild oats	19
—— pronounciation	159	Bearing	416
—— pulfe	160	Bears ear	120
—— of fand	703	—— foot	346
Bag	752	—— garlick	49
Bagg	599	Beating of the heart	710
Bai of the eye	712	Becabung	132
Baldneffe	165	Bed ftrow	410
—— of the head	534		
Balm	129. 560		
			Beech

I N D E X.

Beech	382	Black berry bushe	747
Beer	208	— tree	747
Beet	135	— turnep	506
Beetle	538	Bladder	898
Beginning of the oblongated marrouw	479	— nut	818
Belching of wind upwares	747	Blaſting of the body by a planet	93
Bellie	893	Bleaching	303
Bellied glaſſe	143	Blaſting of corn	746
Belly	1.43	Beardneſſe	519
Bench of Hippocrates	767	Bleeding	668
Benders of the wreast	288	Blew bile	486
Bending of the back-bone forwards	525	— bottles	296
— muſcles of the thigh	605	— eye	462
Benjamin	134	Blewneſſe in the ſkin	337
Bennet	187	Bligt	746
Benjoin	134	Blind	585
Berry true love	642	— cupping glaſſ	291
Berry	124	Blind gut	84.246
Betony	136	Blifters	638.669.713
Big bellied	362	Blite	143
Bile	140	Blood	285.757
— channel	693	— letting	60
Bilious	140	— making	430
Binding	III. 306	— ſtone	428
— medicine	III	— ſtopping Medicine	431.486
— up	383	Bloody flux	335
Bind weed	796	— matter	759
Birch-tree	136	Blotting paper	214
Birds-claw	623	Bloudie	681
— foot	623	Bloudiſh	681
— neſt	303	Bloudy eye	427
Birr	163	Bloud-making	428
Birth-wort	93	— ſtone	428
Biſmuth	545	— ſtopping remedy	429.486
Biſfort	141	— ſucker	446
Bitting of a mad wolfe	529	Blowing wind	394
Bitterſweet	334	Body of a tree	199
		Boil	159.406
		Z z z	Boile

E N G L I S H

Boile	151	Breaking of bones	192.400
Boiling	336.245.346	—— a crofvage	199
Bolsters	812	—— of a vein	668
Bolus	144	—— of wind upwares	
Bombace	422		747
Bone at the root of the ton-		Breast	647.856
gue	457	—— bone	819
— of the os sphenoidis like		—— internal membranes	
to a sadle	558		681
Bone	625	—— fyrup	314
—— binder	627	—— 's muscle	819
—— like a sieve	370	—— glandule	858
Borax	145	—— plate	819
Borer	548.574.653	—— fwaddle	193
Borrage	145	Breathing	730
Bosom of an ulcer	793	Breeding of teeth	311
Botany	146	Bridle	427
Botch	910	—— of the fore skin	400
Bound in belly	43	—— of the tongue	400
—— body	43	Birds nest	303
Bounding in belly	264	a Brid of varolius	690
Bow of the eye with divers		Bridge of the nostrils	783
colours	486	Brim of the ear	435
Bowels	904	Brimstone	832
Box-thorn	530.716	Broad garlick	902
—— tree	157	Brook lime	132
Box	716	Broom	414
Boyling	245	—— rape	624
Brain	208.353	Broskettle	26
Bramble bush	747	Brown-paper	214
Branches of trees	146	Bruising	56.262
Brand-korne	746	Brying	109
Brank urfine	6	Bryony	151
Braff	118	Bubbling	336
—— ore	241	Bubo	151
Brazilian root	484	Bucke	866
Brawne between the bones		—— horn plantain	270
	483	—— wheat	382
—— of the bil of the ra-		Buckles beards	865
ven	265	Buckle	389
—— of the palme	633	Buds	607
		Buglofs	

I N D E X.

Bugloss	153	Calf muscles	412
Bugle	153	Calfes snout	73
Bulbs	154	Caltrope	430
Bulken	856	Calumns of the heart	252
Bunch-back	300.416	Cammock	66
Bur-dock	562.923	Camomille	213.276
Burnet	676	Camels-hay	769
Burning	46.305.380.921	Camphire	168
inward	353	Candy allheal	511
in to ashes	231	Candying	170
feaver	200	Canary seed	664
Burr	499	Cane	101
Burreed	182	Canine appetite	298
Bursalmufcle	547	Canker	178
Burft wort	442	Canterburry-bell	209
Burfting	441	Cap	408
of the mother	441	Caper-tree	175
of ftones	441	Cap paper	214
when the bowell's		Capillary-vessels	173
fal into the coddcs	356	Caput mortuum	248
Butchers-broom	748	Carbuncle	69
Butter karr	499	Cardamom	179
bur	662	Carminative Medicine	183
Buttock	421	Carfmir tree	455
Buttock's	591	Carneol	762
of the braine	591	Caries of bones	849
mufcles	421	Carnous membrane of the	
future	655	skull	656
Button	27	membrane	183
		Carob tree	206
C.		Carot	189
C		Carrot, wild	303
Acochymy	159	Carotid arteries	184.223
Cake	865	Carter	96
Calaminar-ftone	161	Cartilage	186
Calcination	162	Cartilaginous ligament	221
by fire	469	Caruncle of the eyes	186
philofophical	162	in the reins	187
Caldron	157	mirtiform	187
Calfr	412	Caffia in the pipe or cane	189
of the legge	834		189
		Lzz 2	Caffing

E N G L I S H

Castling	917	Centory	202
—— out	314	Cephalick vein	204
Cator	191	Cephalicks medicine	204
Cataplasm	100.193	Cesarian cutting or Opera-	
—— of honey and bread		tion	464
	100	—— birth	464
Cataract	194	Chaf	441
Catech fly	582	Chaff	15
Cat-eyed	602	Chalk	165
Catharrh	736	Changes important in Bo-	
Catheter	197	dies	65.238
Catkins	489	Chance	838
Catmint	194.594	Channels	168
Catsfoot	447	Charter	121
Catoche	192	Chast-tree	23
Cat's-taile	883	Cheek	152.413.535
Caverns of the teeths	578	Cherishing	397
Caultik	199	Chermes berry's	491
	199	Ches nut	126
—— for the guts	469	Cherry tree	206
—— in the guts	201	Chervil	210
—— of the meninx	793	Chilblain	659
Cavity in the hipbone	276.	Chich-peafe	128
	277	Chiches	128
—— in the hipbone	8	Chick-weed	40.577
—— just below the ster-		Chiefest physician	90
non	70	Child bearing	644
Caul	363	—— membrane	223
Cautery, actual	200	Chimical Medicine	665
—— potential	200	Chymist	227
Cauterising	200	Chin	564
Cawle	614	China root	217
Ceale	520	Chin bone	813
Celandine	216.775	—— stony	818
Celiack artery	246	Chinks	735
—— passion	246	Chiromancy	217.445
Celidon	216	Chirurgion	218
Celondine	216	Chirurgicks instrument	346
Celtic spike nard	808	Chittelin	2
Cement	201	Chives	79
Censor	831	Choler	220
Centaurie	202	Cho-	

I N D E X.

Cholerick	140.220	Clouves great	188
Christ-mashflower	346	Clyster	240
— thorn	735	— pipe	356
Chronical disease	223	Coagulation	241
Chryfolite	225	Coal-rake	749
— fack	751	Coale	69
Chymical circulation	233	Coalition	701
— phyfician	467	Coarticulation	99
— fpirits	811	Coat	268
Chymick flowers	394	— containing the cryftalli-	
Chymift	227	ne humour	88
Chymiftry	226	Cobalt	241
Cicatrifing medicines	227	Cocks combehone	282
Cicheling	502	— comb	33.282.393
Cichory	228	Cocles	244
Ciliar ligament	513	Cod	775
Cinamon	231	Coeliack artery	246
Cinque foil	652	Coeliack paffion	246
Cinnabar	232	Coffe	247
Circle of the nipple	92	Cohobation	247
Circulation of the blood		Colander	252
	657	Colcothar	248
Circularory glaiff	234	Collection	249
Circumcifed	76.726	Cole-wort	148
Citron tree	236	Colick	248
Citruls	62	Collection of ferum under	
Cive	770	the Cornea	461
Civet	926	Colophony	252
Claret-wine	236	Coloquintida	251
Clarifying	237	Colts-foot	878
Clary	771	Columbine	87
Clafpe	175.191.389	Columns of the heart	252
Clavicular bones	237	Comfrey	259
Clearing	237	Comminution	56
Cleavers Graff	76	Common allum	42
Cleft	392.441.735.741	— difeafe	359.635
Clitoris	239	— paffage of the gall	
Clodded blood	856		219
Cloudé	594	— moufe ear	585
Clove july flower	188	— fenfory	27
Clouves	188	— cover of gliffon	177

Z z z 3

Com.

E N G L I S H

Complex diseases	254	Continual pain of the head	
Complexion	254	———— feaver	260. 384
Complicate diseases	254	Continued feaver	260
linnen	324	Contracting muscle	15
Composition made of	206	Contraction	261
wax		of the heart	841
Composition	255. 257	Contre-coup	261
Compound diseases	254	fente	261
medicines	255	fissure	261
Conception	256	Contusion	262
Concoction	245	Conval lilly	515
Concretion	256	Convulsive motions	580
Condensation	256	Convulsion	263
Conductor	257	Convulsion in the fore part	
Comfits	257	of the body	351
Conformation	257	Cooling vessel	726
Confrey	259	Copal	263
Congealing together	258	Corall	266
Conglobate gland	258	Coralline	266
Conglomerate gland	258	Cordial medicine	180
Conjunction of the bon's		Corence	739
	319	Corents	739
Connexion of ligament	57	Coriander	267
Consent	259. 837	Cork	827
Conserve	80. 259	Corn	436
Consistence	259	Cornel tree	269
Consolide sarasine	904	Corner of the eye	172. 446
Consumption	115	Corners of the womb	268
in the spinal mar-		Corn flower	296
row	842	Corn-fallet	497
Confound of saracyns	761	Coronal suture	269
Constant contraction	851	Corpulent	688
Constitution	158. 278	Correction	271
Consummate	260	Correctifs	271
Consuming feaver	544	Corroding of the vessels	
Consumption	115. 431. 672		315
in the spinal mar-		Corrosion	52. 271. 314
row	647	of metal by Mer-	
Contagion	260	cury	272
Contagious infection	569	Corrosive	271
Content that swim in the		Cor-	
middle of urine	352		

I N D E X.

Corrosive ulcer of the eye	Crookedness	90
69	— swelling vein	235
Corruption	318	Crow's foot
Corruications of the eyes	— vessels	269
545	Crown suture	269
Cortical substance	272	Crucible
Cosineticks	274	263. 285
Costive in belly	264	Crural muscle
Cotton	144	286
— tree	422	Crystal
— weede	390	288
— thistle	509	Crystalline humour of the
Cough	878	eye
Counter poyson	262	287. 451
Cow-basil	883	Crystallization
— slips	697	287
— wheate	557	Cubebes
Cox comb	393	288
— behone	282	Cuckow pintle
Crab	178	101
Crabs eyes	169	Cucumber
— lowse	671	290
— warte	169	Cucurbite
— tree	89	290
Cramp	263. 803	Cummin
— of the neck	618	292
Cranes-bill	415. 425	Cupel
Cremasters muscles	279	293
Cress	591	Cupping glafs
Cricoaartenoides muscle	280	292
Cricothyroides muscle	280	Currants
Crimson colour	746	343. 739
Cripple	237	Curdling
Crisis	281	241
Critical days	283	Curing
— evacuation of bad		293
— humours	358	Cuticle
Crochet	348	295
Crooke	430	Cutting
Crooked legged	525	354
		Cutting up of bodies
		— for the stone
		— knife
		— of an extirpation
		— of the windpipe
		— of the belly
		— of a vein
		— of womb
		— up of the stone
		Cuttle-fish
		626
		Cypress tree
		300
		Cyperus
		300
		D.
		Daffodil
		589
		Daisy
		134
		Da
		Zzz 4

E N G L I S H

Dame violets	443.550	Destillation	315
Dande lion	846	Destillation in the Bath	127
Dandriff	405	Detonation	313
a Date	302	Devils bit	829
— tree	632.670	— milk	652
Dattes	302	Dew	742
Dayblind	602	— worm	442
Days indicant	476	Diabetes	314
Dead earth	850	Diagnostick of a disease	316
— head	178	Diaphragm	318
— nettle	409.497	Diarrhea	319
— sleep	193.197.508	Diete	316
Deadly carrots	853	Difficulth birth	336
Deaffness	264	Difficulty of breathing	336
Decantation	304	— in pissing	336
Decoction	84	— in speaking	60.130
Decortication	304	Digesting	245
Decreperation	304	Digestion	321
Deep sleep	193.254	Digestive	321
Defensive	305	Diggers of metal	568
Deflagration	305	Dilaceration	317
Deformed birth	574.576	Dilatation	322
Degree	423	— of the artery	60
Dejection	306	— of the heart	319
Deltoide muscle	308	Dill	59
Delivrance	644	Dimness	44
Demoniack	604	Dim sight	584
Dent de lyon	846	Dipping	309.472
Dephlegmation	311	Discontent muscle	477
Depraved appetite	536	Discussing Medicines	325
— chyle	159	Disease	576
Depresse the tongue	130	— common	635
Depressing muscle	452	— causing	253
Depuration	312	— of one dayes dura-	
Derivation	312	— tion	575
Descensory	312	— incident to one	
Desription of a man	69	— country	354
— of a vomit	348	— milt	134.811
Desiccation	312	— of the lightes	658
Desiccative Medicine	312	— of the milt	460
Despumation	312	— old	73
			Disease

INDEX

Disease under the tongue	Dragant	864	
132	Dragons blood	330.757.	
Disjointing		759	
529	— ulcer	330	
Dispensatory	325	— worm	330
Disposition	158.646	— wort	330
Dissecting knife that cuts		Dram	329
on both sides	50	Dread	449
Dissimilar parts	325	— full fever	671
Dissinense	274	Dream	356.798
Dissolving in to liquor	307	Dregg's	381.534
Dissolution	325	Drink	694
Distemper	158	— muscle	139
Distension	326	Dropacism	331
Distillation	313	Droptf	55.104.455
— in the bath	127	— in the belly	104
Distilled waters	85	Drop-wort	391
Distortion of the eye lids		Drofs of metals	773
by an inflammation	227	Drum of the ear	881
Distribution	326	Dry bath	495
Ditches	168	— cough	206
Dittammer	507.677	Dryers wood	529
Dittander	507	Drying	312
Doating	308	— medicine	312
Dock	498.630	Ducts of the eyes	332
Dodder	294	Ducking	472
Dog's bone	80.248.657	Dug	539
— hunger	298	Duivils bit	577
— kramp	803	Dulness of sight	45
— onion	623	Dumbness	77
— rose	299	Dung	818
— stone	299.620	Dwarfelder	337
— teeth	310	Dye like bone	289
— tree	269	Dyicraffe	334
Dose	329	Dyfentery	335
Dotage	308		
Doting	308	E.	
Dove foot	660	Eagle stone	21
Double tongue	461	Ear, in most ring	68
— vessel	323	— of corn	94
Doeh-mezeleon	569	Ear	
Downe	498		

E N G L I S H

Ear wax	210	Entrailles in the breast	695
Eare	121	Ephemere feaver	384
Earth-flax	47	Epiphyſe	362
— nut	154	Epiglottis	360
Eafily breathing	374	Epididyme	360
Ebony tree	336	Equal portion	51
Ectafy	339	Eryngo	368
Edgeneſſ of the teeth	428	Eruption	318
Edulcoration	340	Eafy breathing	374
Efferveſcence	340	Eſcar	369
Efficacy	354	Eſſence	369
Effuſion of ſeed	422	— of a diſeaſe	470
Egges	628	Evacuation	370
— philoſophical	629	— by women in child-	
Elaſtick force	341	bed	523
Elbow	57.289.911	Evaporation	371
— s'bone	720	Evil diſpoſition	159
Elder-tree	756	— pulſe	160
Elecampane	434	— ulcer	159
Electuary	256.342	Eupatory	372
Elements	343	Ewerlike cartilage	161
Elemni	343	Exaltation	375
Elevator	346	Excrement	376.818
Elixir	346	Excreſcence of the anus	282
Elm-tree	911	Excreſcence hanging out of	
Embryo	348	the womb	207
Emetick medicine	348	— of fleſh in the gums	
Emmete	399		365
Empericks	350	Exerciſe	376.377
Empty gut	468	Exhalation	82.318
— ſpace	91	Expectorating Medicines	
Emulgent veſſels	352		132
Emulſion	352	Experience	349
Emunctory veſſels	352	Expiration	378
End of the noſe	252	Exploſion	378
Endive	354	Extate	378
Engendring	413	Extending of the yard	221.
Engine	533		422
English Mercury	144	Extirpation	80.379
— oker	871	Extract	379
Entrailles	355.904	Extraction	375.379
		Extu-	

I N D E X

Extuberance of the bon's	Feet	660
Exulceration	— pultice	833
Eye	Fell-worte	415
— bright	Felon	648
— brow	Fenegreek	396
— lids	Fennel	395
— growing to	— flower	558
— teeth	Fermentation	386
— water	Ferne	391
Eyes-like hares	Fetter	473
	Fever few	550
	Fibres of the heart	252
	Fig	390
	— tree	175
	— tumour	836
	— wort	775
	Filbert tree	273
	Filets	388
	Filtration	392
	First principles	343
	— liquor	450
	— joint of the neck	364
	Firtree	2
	Fishglew	467
	— thistle	6
	Fistle	393
	Fistulous ulcer	461
	Fit of the difeafe	644
	Five finger grafs	652
	— leaved grafs	652
	Fixation	393
	Flame	305. 393
	Flank	470
	Flat nosed	791
	Flax	519
	Flea bane	259. 660. 795
	— wort	705
	Fleame	668
	Flegm	668
	Flesh	183
	Fleshy membrane	374. 637
	Fleshy	
		839

F.

Face	381
— of Hippocrates	381
Faculty	381
Painting	113. 307
Faintness	307
Falling out of ones haire	91.
— down	664
— sickness	305
— of the arse gut	361
— uvula	698
— womb	233
Fallopian duct	441. 698
— pipe	875
Famine	875
Fat	382. 621
— big bellied	16. 123
— ducts	362
— membrane	750
— sack	562
— wool of a sheep	750
Fatal line's	611
Feaver	517
Fear	384
— of water	450
Febrifuge	455
Feebleness	73
	304. 471. 519.
	839

E N G L I S H

Fleshy Excrefcency	762	Fox tail graff	40
— marow	709	Frank	805
— mole	762	Frankincense	857
— omental rupture	762	Freckles	357.506.663
Flix	512.699	Freezing	238
— of blood	353.429	French pox	526
— of the liver	439	Frengies	896
Flix weed	800	Frenzy	671
Flower gentle	44	Fritillary	402
— de luce	485	Frog-bit	578
— of the paffion	238	— fwelling	132
Fleullion	897	— veins	722
Flux of blood of the belly		— vessels	722
— of the liver	319	Front	402
Fluxion	394	Frontlet	403
Flying spot	699	Fruit	403
— wind	534	Fumigating	56.404.831
Folding of the carotid arte- ry	589	Fulminating gold	224
Fole-foot	223	Fumitory	404
Fomentation	878	Function	14
Food	364.397	Fundament	75
Foot bath	35.36	Funnel	218.353.478
Force	648	Furnace	495
Fore finger	354	Fury of the womb	406
— heat	322.476	Fyling spot	534
— lips	402		
— part of the heat	700	G.	
— preface	792	G Alangal	408
— runner	699	Gall	140
— skin	699	— appel	410
— ftanders	356.695	— bladder	396
— teeth	702	— common paffage	219
— telling	310.696	— flux	220
Forget fulnes	700	Galling in the skin	483
Forgetting	604	Gallish	674
Form	604	Gamanderlin	852
Four double muscle	399	Gangren's fpreading	46
Fourefquare muscle	717	Gangrene	411
Fox glove	717	Gaping	625
	321	Gargarifme	411
		Gay.	

I N D E X.

Garland	503	Gold-appel	536
Garlich	37	Golden Rod	904
Garnishing of the leafs	396	Good appetite	374
Gash	820	— digestion	372
Gastern privet	31	— habit of body	371
Gathering-together	249	— nourishment	371.374
Gelding away	191	— sign	374
General dissolvent	30	— stomach	374
— Medicine	197	Goos berry	425.921
Generation	413	Goose-foot	660
— of spirits	683	— grafs	76
Genioglöffe	414	Governing	726
Gentian	415	Gourd	291.653
Geniohyoide	414	— like vessel	290
Germander	213	Gout	99
Gesture of the wolfe	530	— in the feet	684
Giddiness in ones head	774	— in the hache bon's	684
Gild, to gildpils	473	— in the hands	217
Gilder	621	— in the knee	422
Gilding	304	— in the s'houlder	614
Gilly-flower	188	— wandering	99
Ginger	927	Grain	424
Girdle for the ruptur's	47	Grains of paradise	179
— for a trufs	42	Granate	423
Gith	598	Grape bearing	907
Glandle	417	Grape like tunicle of the	
Glas bottle	50	eye	735.921
— funnel	460	Grafs	423
— tunnel	460	Grasse korn	664
Glassy humour	451	— wrack	34
Glintstening of the eyes	545	Graat spurge	861
Glonelty	154	Grater	724
Glossocome	419	Gravel	91.595.749
Glue	248.420	— sand	704
Gluttony	278	Gray of colour	418
Goats beard	446.865	— hair	771
Goates-rue	409	— mil	521
Goes berrye	921	Grease	16.123
Going to stool	306	Great artery	75
Gold	122	— cavity	246
— of pleasure	584	— cloves	188
		Great	

E N G L I S H

Great gutt	251		
— headed	533		H.
— muscle	889		
— preparation	84	H	Abitude of the Body
— vein	891		158.443
— world	533		Hail stone swelling 211
Greediness	16		Hair 181.674
Grenouille	722		— cleft 869
Green sickness	218		— nose 91.901
— waxe	424		— in the privie parts 708
Grey tutey	813		— of the head 173
Gridiron	279		— on the eye lids 229
Grinders	311		— worne 442
Grinding of the theeth	871		Hairi scalp 656
Gripping of the gut	221		Halfe drachm 437.528
Gristle	280		— head ache 437.443
Grocer	96		— ounce 334.780
Groine	478		Hammer 538
Grommell	521		Hand 543
Gromwel	521		— full 542
Ground Ivy	432		Hanging wart 13
— pine	214		Hard-beam tree 185
Groundes	381		— Labour 336
Grounfel	781		Hardness in the skin 164
Growing to of the eye lids			— of hearing 130
— together	57		Hare mouth 130
Grypel bill	241		— bells 452
Guide	425		— lip 496
Guinny-peper	257		Hares foote 496
Gullet	598		Harm 690
Gum	610		Harmony 430
— amoniack	418.426		Harts-tongue 772
— arabick	48		Hafel nut 117.273
— dragant	87		— tree 273
— succory	864		Haunch 277
— wher in the Teeth be-	220		Haver 117
set	416		Haw-thorn 629
Gut duodenum	416		a Hawk 7
— wort	372		Hawke wede 445
Gutters	43		Hay 395
	249		Haye 395
			Head

I N D E X

Head	177	Hermaphrodite	58.440
— of the wind-pipe	500	Heterogene	65.443
— of the yard	126	Heterogenous-kind	65
— swadding band	174	Hicket	792
Headach	204	Hic kup	792
Healing	293	Hide	650
Health	456.885	Hidden defeafe	605
a Head	7	—— quality	605
Heart	180.265	High minded muscle	832
—— burning	91.241	Hightaper	669
—— wort	863	Hill-rose	504
Hearth	394	Hinder-part of the head	207.
Hearing	116.334		605
Heat	90.366	Hindred perspiration	17
Heaviness	181.204.274.	Hip gout	487.277
	334	Hippes	591
—— of hearing	334	Hipp-bone	277
Heavenly food	543	Hippocrates his sleeve	
Heavie-minded	336	astrainer with a narrow	
—— spirited	336	end	541
Heavy sleep	253	Hirse	570
Heftick	431	Hoarsness	724
Hedg-parfly	704	Hogs lice	687
Hedge-hog-trefoil	553	—— fennel	663
—— Hyffop	424	Hole to let in air	726
—— mustard	368.484	Holes of the teeth	695
Heel-bone	165	Hollow of the afterpart of	
Height of difeafe	11	thee knee	690
Helpe	122	—— ulcer	76
Hellebore	346	Holly tree	24
Hemlock	229.587	Holy bitter	445
Hemorrhoides	429	—— bone	752
Henbane	457	—— wood	426
Hen-bit	40.577	Homogene	447
Henebane	457	Hony	556
Hennequal	457	—— of rofes	738
Herb	440	—— fuckle	176.209.433
—— alexanders	446	—— tumour	558
—— bennet	187	—— wort	209
—— robert	475	Hook	430
—— true-love	642	Hops	528
Hereditary fickness	440	Hore	

E N G L I S H

Hore hound	547	Jasmine	466
Horn-beam	185	Jaw bone	540
— fleece	268	— teeth	311
Horns of the womb	268	— wern in the teeth	311
Horse dung	893	Icie humour	451
— flower	557	Idiopathy	468
— radish	723	Idiosyncrasie	468
— strange	663	Idleness	674
— strong	663	Jelly	410
— tail	365.446	Jefemin	466
— tongue	461	Jews ear	120
Hospital	600	— pitch	107
Hotbath	347	Iliack bone	471
Hotness of the face	715	— gutt	471
Hounds-tongue	299	— gutts bone	471
House-leek	129.778	— muscle	471
Huckle bone	11.277.487	— paine in the gutts	470
Humours	451	— vessels	470
— of the eye	451	Ill coloured	10
Hunger	85.382.621	— found	159
Hungry gut	468	— state of body	158
Hurt	922	Imagination	664
Husk of sedd	655	Immobility	11
Hyacinth	452	Imperial crown	472
Hydropick	455	— cutting	464.645
Hydroagoge	453	Impoftume	83
Hydrophthalmie	455	— in the cavity of the	
Hyp	487	breast	351
— gout	487	— of the lights	916
Hypocatharfe	459	Inarticulation	353
Hypochondriack difeafe	460	Incarnative	681
		Incineration	474
Hypoftafe	462	Incontinency of urine	314
Hyffop	463	Incorporation	474
		Increase	116
		— of a feaver	117
		Indian berry	245
		— cockles	245
		— grain	245
		— leaves	536
		— spike nard	590
		Indication	

L

J Acinth	452
Jack by the hedge	37
Jalap	466
Jaundice	468

I N D E X.

Indication	354.476	Instrument to open the	
Indigestion	76	womb	322
Indisposition	334	Intemperate	13
of the gall	159	Intercostal brawne	482
Inflammation	669	nerve	482
in the skin	370	Intermittent disease	482
of the almonds	70	feaver	384.482
of the eyes	617	Internodation	483
of the eye lids	362	Invererate distemper	223
of the lightes	658	Inward obturator	156
of the lungs	658	St. Johns bread	790
Inflaming	669	wort	59.459
of almonds	70	Joky of a sheep	611
Infracapulaire	477	Joining	837
Infusion	478	one into another	422
Ingendring	413	together	416
Injection in the bladder	197	Joints	100.257
Inmost cavity of the heart		Jointing	100
ring of the ear	41	a Joung budde	413
Innate air	68	Joy	412
heat	21	Iron	386.547
Inner membrane of the brain	350	Irregular pulse	339
part of the thigh	550	Iring-glafs	467
Innominate bone	386	Isiue	397
liquor	479	Itching	703
Insensible	479	of the eyes	705
Inspiration	54	Judaick stone	488
Inspiration	351.480	Judgment	281
Inspissation	480	taken from sweating	
Instep	568.846	Juice	444
Instrument to stretch out		of popies	829
for the smoothing	322	of the stomach	552
of bons	505	of wild cucumbers	411
fort the polishing	505	Jujube-tree	342
to draw out the uri-	505	Julep	489
ne	197	Juniper-tree	489
to open any place	322	Ivig	490
		Ivy	431
		bread	431
			96
		A a a a	K

E N G L I S H

	K.	Ladder	766
		Ladies bedfraw	410
		— flower	452
		— mantle	32
K	Anker of the mouth	Lagwort	662
	215	Lambtive	338
	Keeping warme	Lambs tongue	96
	397	Lambdoides future	496
	Kepper-nut	Lameness	640
	154	Lancet	498.668.804
	Kernel	Lap of the ear	523
	11	Lapidille	499
	— of a swine	Larch-tree	500
	211	Lark's foot	308
	Kettle	— knaw	308
	157	— spur	308
	Kibe of the heel	Lateral part of the belly	459
	157	Lavender	502
	Kib-blain	Launcet	498.767
	659	Laurel	503
	Kidney	— cherry	503
	595.728	— tree	503
	— beanes	Lax of the belly	512
	666	Laxative Medicine	43.504
	Kind	— remedy	43.504
	787	— wafer	604
	— of a corns	Lazur-stone	504
	126	Lead	683
	— of bile	— stone	535
	69	Leaded couloured muscle	522
	— of small mous ear	Leafs first breaking out	489
	447	Leanness	378
	— of swelling	Leaping Mercury	472
	113	Layened	124
	Kingdom	Lee	523
	727	Leek schallot	773
	Kings-evil	Lees	381.385
	775	— of oil	51
	Knawing	Leg	286
	548	— muscle	286
	Kneading	Leke	
	537		
	Knee		
	415		
	— pan		
	574		
	Knife that cut on both sides		
	50		
	— for the ligament under		
	the tongue		
	58		
	Knots of the fingers		
	257		
	Knott		
	257.413		
	— graff		
	442.687		
	Knuckles		
	100.257		
	— of the back bones		
	5		
	Krenck gewflip		
	120		
	L.		
	Abyrinth		
	493		
	Lachrymal ducts		
	333		
	— fittle		
	19		

H I N D E X

Leke	692	Lithonriptick	521
Lemons	515	Little braine	207
Lentil	663	— cloudes in the pisse	
Leopards-bane	328	— ——— urine	601
Leprosy	343.346.507	— eyed	570
— of the greekes	508	— finger	322
— white	40.509	— an great preparation	2
Lesser bone of the leg	389	— mesentery	566
Lettes	495	— preparation	84
Lettice	495	— sack	752
Letting of blood	893	— shoots	297
Libbards bane	12	— skin	295
Lie	523	— sprouts	297
Life	906	— wedgelike bone	292
Ligament	513	— world	569
— of the arme	95	— worms	104.347
— of fore skin	400	Liver	438
— of womb	514	— flux	394
Lighes	709	— port	693
Lilly	515	— remedy	439
— of the vally	515	— smal spurge	370
Lime	165.420	— spots	533
— of the tooth	608	— wort	439.512
Limm	100	Load-stone	535
Limons	515	Loathing	66.105.473.593
Lingring feaver	505	— feaver	109
Linnet	516	Lobe of the ear	523
Ling	366	Lohock	338
Lip	492	Loin	527
Lips of the privity of a wo-		Long disease	686
man	492	— flowers	489
Lipyrie	519	— marrow	555
Liquor in wich any thing is		— muscle of the back	525
dipped	129	— rapes	589
— innominate	479	— sleep	253
— when strained	247	Loose strife	532
Liquoris	420	Loofing	727
Lispe	141	Loofnels	43.726
Lispeth speaking	141	— of the skin about	
List of vomitive	593	— root of the nails	726
Lithargy	520	Loof-	
	Aaaa 2		

E N G L I S H

Loofness of the belly	512.	Maladie	576
Lorication	525	Malignant disease	537
Lofs	114	Mallows	539
Louage	511	Malt	157
Loufe	648	Manna	543
Love drinck	668	Mandrage	541
Lowfig evil	671	Mandrake	541
Luellin	897	Mans yard	651
Lunatick	527	Many feet	687
Lungs	709	Maple tree	7
Lupines	528	Marasmode	544
Lutation	529	Marble stone	546
Lute	529	Marcasite	545
Luxation	375.827	Mare-lip	491
—— of the thigh bone		Marigold	163
		Mark	214.820
		—— in nativity	589
Lympha	531	Marle	545
Lymphatick vessels	893	Marmelade	546
Lyncian stone	531	Marrow	555
Lyons blade	506	—— like part of the brain	555
—— foot	506	—— of the back bones	556
		—— of the bones	556
		—— of the stones	545
M.		Marsh-mallows	41
M Ace	533	—— gentian	684
Maceration	532	Masse	548
Madd apple	536	—— of plaister	534
Maddiz	745	Mast bearing	209
Madnets	65.541	Master-wort	472.627
—— by the biting of a		Mastick	549
mad dog	298	—— tree	506
Magistery	534	Masticatory	81.548
Magistrals remedy	534	Matras	550
Maiden-hair	16.174.688.	Matrice	921
		Matter	713
—— head	457	—— collection under the	
Majoran	535	cornea	461
Making into ashes	231	Maudling	23
—— sweet	340		
Malacca beans	52		
			Mau-

I N D E X.

Maukin	749	Medicine expectorating	132
May-lilly	515	— for the eye	250. 456
— weed	155	— general	197
— flinking	276	— of hermes	440
Mead	454	— hydropick	455
Meadow saffron	248	— laxative	43. 504
— sweet	911	— mercurial	565
— rue	852	— noble	130
Meal	383	— that allays pain	65
Measels	576	— purgative	197
Measure	563	— repelling	80
Meat	35	— causing sleep	459
— of the gods	46	— to stop bleeding	352
Meadow sweets	911	— vomit	348
— wurte	911	— against weariness	12
Median vein	553	— which purge the	
Mediastine	318. 553	head	204
Medick vetcheling	615	— against vomiting	67
Medicine	553. 554. 666	— causing urine	326
— wick cause abortion		Medeler-tree	566
	45	Medewurte	911
— absorbing	3	Medlar tree	566
— absterfive	4	Megrim	437
— aperitive	55	Melancholy	557
— astringent	111	Melder-tree	566
— attracting	116	Melilot	559
— against acids	67	Melon	560
— deafness	12	Melting	407
— discuffing	325	Member	100. 562
— diseases of the womb		Membrane	561
	464	— of the guts	890
— the gout	67	Membranous muscle	562
— poiffon	33. 34. 71	— ligament	95
— weariness	12	Menstrue	563
— binding	111	Mercury	123. 565
— carminative	183	Meregrim	437
— cicatrifing	227	Mefentery	565
— cordial	180	— little	566
— of the diftempers of		Metal	567
the head	204	Metheglin	558
— dogmatick	327	Method	568
		Meu	
	Aaaa 3		

E N G L I S H

Meu	569	Montain of venus	575
Middle finger	322	Monthly termes	192
— of the navel	14	Moror-grafs	744
— of part of the heart	782	Morfels	577.842
— of the noſtrils	488.	Mortel	577
Middle of a body	202	Morter	578.674
— peafe	606	Mofch	579
Midnight	566	Mofs	583.920
Midriff	318	Moſt ſubtle ſpirit	90
Midſt of the bowels	565	Moth mulleyn	142
— of the guts	565	Mother	51
— of the meſentery	565	— of pearles	549
Milfoil	571	— cloves	68
Milk	493	— funell	569
Milking	495	— of oyl	51
— feaver	495	— ſpot	533
— veſſels	407.888	— of thyme	784
Milleyne	669	— wort	180
Millet	570	Mountebanks	26.350
Milt	811	Mous ear	120
— waſt	108.812	Mouth	625
Mine	571	— canker	215
Minerals	572	— of the ſtomach	180.
Minded muſcle	832	— of the womb	181
Mingling	277	Mug-wort	626
Mint	564	Mulberry-tree	97
Miſſel	905	— drinck	578
— toe	905	Mullein	577
Mithridate	572	Murmur	669
Mitral valves	363	Murmering of the gutts	747
Mixture	277.573	Muſchadoes on the upper-	145
Mole	574.589.762	lip	588
— tumour	843	Muſcle	583
— wort	740	— of the breaſt	647
Money-wort	203	— of the calf	412
Monks rubarb	445	— of the cheeks	152
— hood	12	— contracting	15
— muſcle	289	— coracoides	266
Monſter	576	— of the gullet	204.609
		— extending	2
		Muſcle	

I N D E X

Muscle that depreſs the ton-

gue 130
 — of the ham 690
 — of the loins 705
 — infraſcapulaire 477
 — of the lower jaw 548
 — monks cowl 289
 — poplite 691
 — pterygoid 35
 — pyramidal 714
 — ſemiſpinate 780
 — ſpinate 809
 — ſupraſcapulaire 478
 — temporal 848
 — triangular 868
 — with two heades 139
 — two bellied 321
 — of the ſole of the foot 680.798
 — of the roof of the mouth 707
 — of the tongue 206
 — of the elbow 719
 — of the chine bone 734
 — ſphincter 807
 — ſpinate 809
 Mushroom 143.405
 Muſk-ball 689
 Muſtard 792
 — cataplaſm 792
 Mutual opening of veſſels in to one another 55
 Mylogloſſe 584
 Myrrh 587
 Myrtle-tree 588
 Myſtery 89

N.

Nail 914
 Native heat 140
 Natural faculties 592
 — heat 855
 — thing 729
 Nature 592
 Navel 913
 — plaſter 365
 — rupture 356.363
 — ſtring 405
 Navew 589
 Nauſeouſneſs 66.82.100
 Neck 209.249
 — of the womb 250
 Needle 15
 Neeking 819
 Nep 194.594
 Nephritick ſtones 594
 — wood 594
 Nephrotomy 595
 Nerve 596
 — of the tympanum 221
 Nervous bodes of the yard 270
 — membrane covering the bones 657
 — plex 682
 Net choroides 682
 — like tunicle 732
 — fat 614
 Nettles 920
 Nigt ſwellings 361
 — mare 475
 — ſhade 334.797
 Nip 194.594

Aaaa 4

Nip-

E N G L I S H

Nippers	6.399	Olives tree	275.741
Nipple of a breast	638	— wild	275
— wort	497	One berrie	642
Not perforated in one part		One blade	438
	114	Onion	140
Noble medicine	130	Opening of a vein	160.893
Noise of the ears in hearing		— of artery	98
	860	— of vessels	55
Nose	591	— mutual	55
— bleed	571	Operation	14.616
Notriils	590	Opiat	617
— syringe	737	Optick nerves	619
Not natural things	729	Orange	148
Nourishing	602	Order	664
Nourishment	35.36	Orderly pulse	374
Nouris inequal	39	Organ	621
Nunnets	824	Organick part	621
Nunmeg	579	Oricola	120
Nut-shell	625	Origany	622
		Orpiment	96
		Orpin	847
O.		Orrache	115
Oak apple	410	Osmond royal	626
— tree	718	Overthwart muscle	867
— fern	688	Ounce	913
Oake of jerusalem	46.146	Outer bone of the leg	389
Oats	117	Outmost coat of the eyer	7
— obliteration	75	Outwart membrane thar	
Obstruction	349	contain the child	223
Odoriferous cap.	290	Oxe-eye	155
Oeconomy	608	Oxyrhodine	630
Offal	376	Oxycroce	629
Oil and fugar mingled toge-		Oxyfacchara	630
thers	341	Oxymel	630
Ointment	914	Oyl	613
— for weariness	12	Ozier	755
Oil of roses	737		
Old disease	73.575	P.	
Oleander	595	Pain	328
Olive	613	— acute of the head	575
Olives	612.613	Pain	575

I N D E X

Pain in the bones	627	Past	548
— in the ears	627	Paste	420
— in the head	204	Pastel	418
— in the loines	526	Pathetick nerve	646
— in the mouth of the sto-		Patience	445
mack	180. 181	Paunch	43
— in the womb	463	— fleece	658
Pair of nippers	399	Peach tree	659
— of pincers	6. 916	— wort	660
Palate	632	Pearle	545
Palling douctu	306	— fugar	543
Palm	632	Pear-tree	716
— de christ	740	Pealing a way of the bairk	376
— tree	670		650
— of the hand	854. 915	Pelican	627
Palpitation of the heart	633	Pellitory of spayne	642
Palſey	640	— of the wall	714
— of one ſide	438	Pellitory	651
Panace	197. 634	Pencil	203. 709
Panade	634	Penny-grafs	8
Panatelle	634	Peny-wort	685
Panch	43	Peony	676
Pancreas	163. 635	Pepper	507. 677
Pancreatick duct	333	— wort	569
Pangs ofter the child bea-		— of the monut	781
ring	863	Perceiving	654
Panick	636	Perforant muſcle	654
Panting of the heart	634	Perforated muſcle	639
Pap	539	Perforation of the belly	56. 831
Paper reed	638	Perfuming	599
Parching heat	90	Perſon that waſh in his ſleep	17
Parkleaves	59	Perſpiration, hindred	662
Parenchyme	641	Perſil	238
Parmacy	805	Perivincle	661
Parſley	79	Peffary	661
Parſly	662	Peft	385
Parſneps	646	Peftilence of hungary	524
Part	565. 644	Peftilent poyſon	673
Pash	375	Peftle	662
Paſſage	551	Petechial feaver	
Paſſion	646		
	Aaaa 5		S. Pe.

E N G L I S H

S. Peters wort	105	Pituitous dropfy	510
Petrie panick	664	—— tumour	609
Petty spurge	652	Place for distilling	492
—— whyne	66	Plague	661
Pevellodung	103	Plaiſter	351
Pewter	490	—— made in the form of	
Peyvet	514	a roll	297
Pheale	375	Plane-tree	681
Phial	667	Plant	680
Phlegm	668	—— woad	486
Phyſician	554	Plantain	96
—— chiefſt	90	Pleaſing ſcent	433
Phyloſophical egge	629	Pleura	318
—— calcination	162	Pleurify	682
Phoſphorus	670	Plucking of linnen	185
Phylick beere	208	Plum-tree	703
—— of Galen	409	Pockes	526
Pig-nut	154	Pockwood	426
Pigeon or dove foot	660	Point of the heart	581
Pile-wort	775	Poiſon	893
Piles	429.675	Pollution	685
—— in the fundament	429	Polypod	688
Pilling of the bark	304	Pomander balles	645.689
Pimpernel	53	Pomegranate	423
Pimples	638	Pomatum	689
Pincers	6.143.916	Pompion	653
Pine apple gland	255	Pony-wort	8
—— tree	500.676	Popler-tree	691
Pineal gland	255	Poppy	555.638
Pine nut	255	Porcelain	693
Pinkenelle	646	Pores	692
Piony	685	Porret	770
Pipp	78.392	Porter	713
Pipperidge buſh	135	Port-veine	891
Pipe weed	393	Poſſet	694
Piffe	920	Poſteriorou proceſſes	5
Pifdrivers	326	Potential cautery	200
Pifnire	399	—— fire	469
Piftach tree	677	Potion	431
Pitch	679	Pouder to rub the teeth, to	
Pith	265	make them white	311
Pith of the brain	271	Pound	

I N D E X

Pound	511.690.716	der bone that receives the	
Power	381	ulna	131
Powder	804	— styloides	133
Practife	349	Proceffion Chymical	698
Pratler	126	Proceffiliares	698
Precipitation	695	Profound sleep	187
Preparation great and little		Prognostication	700
	84	Pronators muscle	700
Preparer of medicine	665	Propole	701
Preparing vessel	695.888	Proposition	123
Prepared stone	692	Propriety of a difeafe	468
— of medicaments	665	Protuberance, annular	63
Presage	699	— of the eye	377
Preservative againft poyfon		— of the navel	377
	71.72	Prunelle	702
Preserver of the eyes	294	Prifan	707
— of the meninges	562	Putting pipe tree	189
Preff	862	— grafs	709
— of Herophil	862	Puffing up	349.477
Preffing muscle	450	Pulling of the bark	804
Prick-wood	372	Pully mufcle	873
Pricks	.14	Pulp	183
Prickly bramble	632	Pulmonaire	709
Primprint	514	Pulfe beating of the heart	
— rofe	697	and arteries	710
Principle, firft	343	— irregular	339
Private	514	— loft to fenfe	101
Privet	514	— orderly	374
Privy bone	363	— that is fenfibly deca-	
— part of a woman	293	yed	108
Probe	488.556	— unequal	160
Procefs of bons	82	Pultefs	193
Procefs of the peritoneum		Pulverifation	711
	698	Pumice ftone	711
— pofteriour of back-		Puncture of a nerve	711
bone	6	— of a finewe	711
— on the fcapula like		Pur blind	585
an anchor	58	Purer fubftance of any thing	
— of the crow's bill			32
— immoft of the fhoul-	269	Purgative	197
		Purging	197.712
		Pur-	

E N G L I S H

Purging feaver	157	Ranfoms	93
— medicine	197.712	Ranula	461
— thorn	445	Rape	722.724
Purifying	582	Rasberrys	747
— of the blood	41	Ratsbane	96
Purple feaver	712	Raging defir after venery	77
Purfe of the heart	655	Raſour	601.724
Purflain	58.693	Raſp	724
Push	713	— berry tree	747
— in the ſkin	339	Rave	723
Putrefaction in chymitry	713	Ravensbecs proces	265
Putrid ulcer	600	Read	2
Pying	431	Real fire	469
Pyles	429	Receipt	399
		Receiver	725
		Receptacles of pituitous hu-	
		mors	584
		Recipient	725
		Rectification	725
		Red maithes	17
		— Lead	572
		— pushes	340
		— rod	744
		Rednefs of the face with	
		pimples	426
		Reducinh of metal by mer-	
		cury into a paſte	43
		Reed	101.162
		— grafs	680
		— maſe	883
		Refuſe of any thing	376
		— of metals	773
		Regulus	727
		Rein	595
		Reines	527
		Reins glanduls	177
		Reins veſſels	352
		Releaving	727
		Remedy	553.666
		— againſt the diſeaſe	
		of the liver	439
		Re	

Q.

Quack medicine	350
Quaking	867.901
— of the eyes	446
Quack-ſalver	26
Quality	717
Quartan ague	384.717
Quarter of a pound	716
Quenching	379
Quickneſs	198
— motion	621
— ſilver	123.453.564
Quince tree	275
Quinfey	61.838
Quinteſſence	346.369
Quotidian ague	719
— feaver	357

R.

Rackett	367
Radish	723
Ragwort	465

I N D E X.

Remedy againſt a fever	384	Ring of the ear	435
— caufing ſpitting	754	— worm	442.473.512.563
— producing ſweat		Rinſing	2
— for the eyes	444	Ripeneſſ	551
— for the nerfs	250.	Riſing of the mother	464
— toothach	617	Roaſting	109
Remembrance	596	Rock alum	42.742
Remiſſion of the fever	608	Roffiſto	817
Repelling medicine	727	Rong-klaver	496
Repoſition	85	Roof of the mouth	233
Repuſion on every part	80	Rofe	738
Reſt harron	728	— baye	595
Retine of the eye	72	— campion	530
Retiring muſcle	66	— hony	738
Retort	50	— oylie	737
Reverberatory	2	— ſugar	738
Reverbering fire	732	— wood	737
Reving	732	— wort	737
Revuſion	469	Rofemary	743
Reynes	732	Roſin	252.748.729
Rhachite	74.732	Rottedneſſ of bones	182
Rham thorn	728	Rouces	747
Rhapontick	734	Rough ſpleen wort	524
Rheumatifm	735	Round brawne	745
Rheume	736	— muſcle	745
— of the chine bone	195.736	Roundneſſ of any body	657
Rhomboide muſcle	195	Rubin	746
Ribb's	738	Rubbing	402
Rib wort	274	Ruby	746
Rice	96	Rudiment of a child	343
Rickets	624	Rue	749
Ridg of the noſtrils	732	Rump-bone	242
Right muſcles of the abdo-		Running fores of the head	10
men	725	Ruptur wort	442
Ring	234	Rupture	152
— like cartilage	280	— of the bone	400
— finger	322	— of the bowels	356
— griftle	281	— of the navil	363.615
		— of the omentum	356.362
		Rup-	

E N G L I S H

Rushe	490	Sarvice tree	800
Rust of metals	773	Sassafras	763
Rye	777	Sattin	154
		Satyrion-wort	299
		Sauce alone	37
		Savin	749
		Savory	764
		Savour	608
		Save	784
		———— muscle	785
		Scab	765
		Scabbig	765
		Scabednesse	765
		Scabious	766
		Scalding	46
		Scaling of bones	312
		Scaly future	507
		Scar of a wound	227
		Scarification	768
		Scaricatory	768
		Scarlet colour	746
		———— oak	470
		Sciatica	487
		Scirrets	794
		Scirrhus	769
		Scories	773
		Scratcher of the arse	63
		Scrophulary	775
		Scrupule	776
		Scul	165
		Scume of the niter	78
		———— of salt-peter	78
		Scurft	405. 705
		Scurvy	769. 771
		Sea-bind weed	797
		-- grafs	912
		-- holly	368
		-- coal	797
		-- navill	913
		-- onion	770. 815
		-- star-wort	871
		Sea-	
S Achell	662		
Sack	750		
-- of the ftones	775		
Sadle bone	359. 778		
Saffron	284		
———— bastard	240		
———— meadow	248		
Sagapen	752		
Sage	756		
Salets	8		
Salival ducts	333		
Salivation	754		
Sallow-tree	755		
Salsaparille	763		
Salt	753		
-- armoniack	95		
-- gem	413		
-- of nitre	598		
-- peter	598		
Salvatelle	755		
Salve Seller	587		
Samphire	283		
Sand	91		
———— bath	92		
Sandy urine	704		
Sanguification	428		
Sanicle	759		
Sanity	456		
Soap-wort	761		
Saphene	760		
Saphire	760		
Sapplaister	314		
Saracens confound	904		
Sarcocolle	761		
Sardis stone	762		

I N D E X.

Sea-weed	34	Shaking	901
Searce	279	Share-bone	708
Searcing	279	Sharp	7
Searing iron	200	— of biting	370
Seare cloth	106.208	Go Sharpen	14
Sebesten	776	Sheares	399
Secret	89	Sheath of the womb	884
Secundine	679.777	Shell of the eare	256
Sedge	182.912	Shep-herd's purse	156
Sediment	778	Scheer grafs	182
Seed	779	Shiel-like muscles	457
— boxes	177	Shieldlike gristle	858
— bones	785	— plaster	776
— of the frogg's	806	Shin	859
— lac	494	— bone	595.859
— vessels	888.901	— muscle	859
— of the whale	805	Ship bone	592
Seeing	905	Shivering of the hear	633
Seerhing	346	Shoots, little	297
Self heal	703	Shop	612
Seiler of medicin	665	Short muscle of the elbow	148
Semi-membranous muscle	779	— sentence	77
— nervous muscle	780	— vessel	148
— spinate muscle	780	— winded	110
Senna, bastard	253	Shormesse of the arme	409
Sense	781	— of breath	62.110
— of tasting	426	Shoulder	450
— of touching	843	— blade	448.614
Sent	608	Shrub	403
Sentence, short	77	— like Myrtle tree	908
Separating	781	— trefoil	466
Separation	83	Shutting up	604
Separator by fitting	782	Sickle	382
Serapin	752	Sicklie	885
Serpentin stone	617	Sickness	576
Serpents garlick	616	— accompanied with	
Sesamy	785	an ill coloured face	12
Seton	787	Sieve	279
Setwal	926	Sifting	279
Sexe	787	Sigh	834
Schaft future	753	Sight	905
		Sign	

E N G L I S H

Sign	214.663	Small poxe	886
— of difease	316	— sproutlike hairs	388
Silke	783	— flicks	125
Silver	92.527	— voice	487
— weed	66	Smallage	79
Similar	791	Smell	608
Simple part	791	— ball	689
Simpling	146	Smoaking vessel	831
Sinking-paper	214	Snak weed	141
S. Antonies fire	369	— wood	252
S. Johns bread	790	Snail bone	244
— wort	459	Snapdragon	73
Sinus at the end of the spi-		Snare	499
ne of the shoulder blade		Snees-wort	346
	13	Sneezing powder	706.820
Sckarr	820	Snezing	810
Skeleton	768	Snevel	588
Skiful in chymistry	16	Snevil	581.668
— in Anatomy	56	Snivel glandule	417
Skin	295.726	Snooring	820
Skull	278	Snorting	820
Skulbroken	166	Snot	142.581
Sleep	799	Snoute	744
— dead	193.197	Sockets of the teeth	41
— deep	193	Soft young haire	498
— profound	187	Softing remedie	536
Slime	580	Sole muscle	798
— of the guts	581	— of the foot	680
— of the heart	143	Solomons seal	686
Sloe-tree	5	Solution	798
Slothfulness	674	— of the parts	798
Slow digestion	147	Sonne-dew	744
— henry	112	Sore	159
Small knife for the ligament		— ulcer	910
under the tongue	58	Sorgh-feed	801
— bone of the leg	659	Sorrel	8
— cloudes	601	Sort of red comfrey	904
— hairs	388	Sow-bread	98.297
— hand full	708	— fennel	663
— muscles of the skin	422	— thistle	495.800
— particule	114	Sowernes	12
		SOWNS	

I N D E X

Sows	687	Spurge ollive	569
Soure-salt	355	Sourious ribb's	274
Spanish flies	172	Squill's	770
—— plantain	447	Squinancy	61
Sparage	106	Stalt of any herb	199
Sparrow graff	106	Stammering	127
Spattle	803	Stammreth in speaking	141
Spelts	805	Star-wort	109
Sperage	106	Staves acre	817
Spermaticks parts	805	Steatome	592.818
Spewing	917	Steel	214.447
Sphacele	806	Stem of a tree	199
Spider	88	Sternutatory	367
Spignel	569	Stick lack	494
Spike nard	808	Stiff	740
Spinach	447.809	Still	33
Spinage	809	Stinking breath	396
Spindle-tree	372	—— camomil	277
Spin	650	—— gladdon	804
Spine	6	—— may-weed	276
Spines of the backbone	6	—— of the nose	631
Spirits	90.810	Stomach	822.895
Spittle	754.815	Stones	520.621.850
Spitting of bloud	429	—— bone	521
Spleen muscles	812	—— krup	471
—— wort	108	—— cutter	522.621
Split	741	—— in the bladder	162
—— of the gullet pipe	741	—— hore	471
—— of the privites	741	—— like a bone	523
Spodium	813	—— oyl	662
Spongig flesh	459	—— parsley	676
Spoone	244	—— fwilling	850
Spot	484	Stony bone	662
Spout	840	—— of the fountain	512
Spreading grangreen	46	Stoppage of the urine	487
Sprinckling difeafe	815	Stopping	349
Sprouts	388	—— up	604
—— little	298.388	—— of the menstrual fluxe	833
Spungy tumour	405	Stops	523
Spury	805	Storkes bill	646
Spurge	501		
	Bbbb		Sto

E N G L I S H

Stove	459	Suppofition	464
Strainer	247.252.392	Suppofitory	833
Straining	247.653	Suprafcapulaire	479
— cloth	247	Surgeon	218
Strait-gut	356	Surgerie	218
Strange depraved	236	Suture	835.836
Strangury	823	— of the belly	412
Straw-berry tree	89	Swadle mufcle	763
— berry bush	401	Swadling band	383
Streight seam	753	Swallow-wort	105.216.
Strength	114	Swallowing down	447
Stretching	55.636	Swathe confifting of four parts	305
— of the skin	339	Sweat	404
Streight gut	725	Sweating	830
Stupidity	577.590	— feaver	830
Stuttering	127	— pushe	347.444.830
Subaction	826	Sweet fmelling fpice	444
Subject to ficknefs	885	— bread	96
Sublimate	827	— candle	163.635
Sublimatory	827	— costus	125
Sublimation	827	— cup	275
Sublimè	827	— flag or calamus	323
Subliming glafs	41	— favour	12
Subluxation	827	— tafte	608
Subfiftence	778	— williams	163
Succhory	228	Swelling	94
Suckling	495	— hailftone	876
Sudden fear	339	— under the eyes	211
Suffocating rheum	195	— behinde ones eares	448.
— — mother	464		455
Sugar	750	— in the corner of the eye	643
— candy	170	— of the feed veffels	234
— of rofes	738	— in the fundament	257
Sulphur	832	Swilling of the ftones	850
— wort	663	Swooning	307
Sumach	739	Sword grafs	417
Summer fruits	448	Swordlike cartilage	355
Seindew	744		Swoun.
Superfetation	359.833		
Surfèt	278		
Superpurgation	458		

I N D E X.

Swoounding	339	Termometre	855
Sympathy	259	Terrour	449
Symptom	838	Tertian feaver	384.850
Syringotome	841	Test cuppel	293
Syringue	840	Testicles	621.850
Syrup	841	Tetter	512.563
— of water and fugar	456	Thick membrane of the	
— of poppies	314	brain	549
		Things against the nature	729
T.		Thing that tafts, as ibit we-	
		re burnt	352
T Able	562	Thinn and inner membrane	
Tablet of lightwood	387	of the brain	550
Tablets	577	Third pair muscles of the	
Tamarind tree	844	occiput	254
Tamarikswood	844	Thiftle	114
Tanfey	845	Thirst	795
Tanfie	845	Thoracik duct	332
Taragon	329	Thorn tree	5
Tafting	426	Thorne	6
Tears	494	— apple	822
— hole	494	— pincer	5
Teafel	324	Thorns	14
Teat	539	Thorow waxe	883
Teatlike procefs	540	— teafel	654
Teeth	311.428	— wape	654
Temper	836	Threads	173
Temperament	278	Throar vein	488
Temperance	836	— wort	209.864
Temperat in diet	4	Throwes after child bearing	863
Temporal	848	Thumb	322
Temporal muscle	848	Tickling	861
Tendinous knot	410	Tin	490.816
— tumour	410	Tincture	860
Tendon	81.848	Toad flax	516
Tendrils	175	— stool	405
Tenefme	848	Tobacco	842
Terebinthe	849	Token of difeafe	789
Terme of important chan-	65.238	Tongue	518
ges		Tou	
		Bbbb 2	

E N G L I S H

Tongue tied	57	Tunicle innominate of the	
Tooth	311.574	eye	479
— ach	607	Tunnell	218.478
— drawer	607	Turmeric	294
Toothless	593	Turnep	722
Toothlike process of bones	608	Turneps	589
Top of the head	165.898	Turner of the thigh	744
— of the shoulder	13	Turning contrary wife of	
Topical remedies	523	the eyelids	436
Topick	862	— gut	471
Tops	832	— round in ones head	774
— of poppies	246	Turund	877
Torch-thistle	208	Turn-sole	898
Tormentil	439.863	Tutfan	59
Touching	843	Tutty	879
Tragacanth	864	Two bellied muscle	321
Trance	339	— pennygraft	203
Transgressing	567	Tympany	879
Treacle	854		
Tread of an egg.	211		
Tree	88.146.199	V.	
— holly	748	V Aginal coat of the	
— of life	88	womb	347
Trefoil	870	Valerian	672
— bardned	553	Valves	885.886
Trembling	867	Varix	235
— of the eyes	446	Varnish	897
— feaver	671	Vault of the brain	400
Trepan	548.574	Veherent heat	90
Trepanation	867	Vein without a paire	124
Trick madam	896	— of the lungs	97
Troches	872	— poplitee	691
Trouble in the disease	13	— port	891
Trunck	199	Velet membrane of the guts	890
— of a tree	873	Venom	893
Trufs	47	Ventricles of the brain	895
Tulip	876	— of the heart	895
Tumour	672	Venus golden locks	869
— with many leggs	688	— hair	174
— in the throate	149	Venus	

I N D E X

Venus navel wort 8
 Verdugreafé 19
 Verjuce 614
 Vermifuge 436
 Vertebra, the third near the
 head 123
 — of the neck 364
 Vervain 896
 — mallow 31
 Veficatory 900
 Veficule feminine 906
 Veffels 887
 — double 323
 — of the arm hole 123
 — of the arm pit 123
 — of the cawl and the ven-
 tricle 412
 — with two handles 323
 — under the channel bone
 826
 Vetch 902
 Veteſhes 228
 Vial 667
 Victory root 902
 Vine branchelike body 634
 — tree 907
 Vinegar 9
 — mixt with water 629
 Viol 50
 Violet 903
 Viper-grafs 774
 Vipers-buglofs 338
 Virginitie 457
 Viſage 381
 — of Hippocrates 381
 Vitriol 248.910
 Vitrous humour 452
 Vomit medicine 348
 Vomiting 917
 — drinke 916

U.

Ulcer of the eyes 69
 — hollow 76
 — difficult to cure 217
 Ulceration of the lightes
 672
 Under muſcle of the chan-
 nel bone 826
 — chin 152
 — part of the belly 460
 — ſtanding 481
 — ſwathe 460
 Unequal pulſe 160
 Unfruit-fulneſſe 24
 Unicorn 915
 Univerſal paſſey 640
 Unleavened 124
 Unquietneſſ 480
 Unſatiablen hunger 155
 Unſeaſonablenes 481
 Untemperantnes 481
 Untymely birth 3
 Uplifting muſcle 509
 Upper-part of the belly 360
 — of the gullet 666
 Uracus 917
 Ureter 918
 Urinall 550
 Urinary paſſage 917.918.
 919
 — membrane 37
 Urine 326.920
 — pipe 918
 — with ahick ſediment li-
 ke to meal 280
 — bladder 900
 Utmoſt bones of the finger
 567

Bbbb 3

W.

E N G L I S H

W.

	Wax	205
	— ointment	208
	Weakness	304.471.519
	Weaning	2
W	Agging of the teeth	421
	Waggoner	121
	Wake-robbin	101
	Waking coma	254
	Wallbuglofs	531
	Walpepper	471
	Wal-nut tree	488
	Wandering gout	99
	Want of milk	22
	Ware house	612
	Wart	898
	Washing	2.250.525
	— of the head	174
	Watching	26.254.902
	Water	85.531
	— fern	626
	— fitch	505
	— germander	773
	— grafs	694
	— hemlock	667
	— in the pericardium	86
	— in the fecundine	451
	— kanker	215
	— lentils	505
	— lilly	603
	— partley	456
	— pepper	455
	Watery bladders	452
	— blood	467.842
	— houfe leek	570
	— humour	451
	— of the eye	453
	— of the head	454
	— rupture	454
	— of the navel	454
	— varice	456
	Weakening	354
	Weariness	264.305.501
	Wedge like bone	292
	— in the foot	292
	Wertgraff	434
	Wertwort	434
	Whay	785
	Wheale in the skin	339.713
	Wheat	872
	Whelkes	638
	Whey	785
	Whiskers on the upper lipp	588
	White coat of the eye	29
	— dittany	401
	— of the eye	29
	— fluxe	394
	— lead	210
	— laprie	509
	— leprosie	509.907
	— line	517
	— fcar in the horny tumi-	
	cle of the eye	510
	— mechoacan	552
	— stonemarle	493
	— spots in the eyes	29
	— starch	51
	— thittel	509
	— thorn	629.632
	— tutty	689
	Whiting	303
	Witlow	643
	— graff	643
	Wild ash	623
	— and broad garlick	902
	— bafil	239
	— carrot	303
	Wild	

I N D E X

Wild chervil	646	Wolfe	528.600.663
— dill	569	Wolfsbain	530
— fig-tree	175	— fart	620
— fire	512.669	Wolwort	669
— flax	516	Woman in child bed	708
— navew	589.704	Womans evacuation in the	
— olive tree	275	child bed	523
— rose	299	— course	192.563
— rue	430	Womb fury	406
— saffron	441	— kake	679
— sage	685	— liver	679
— tanfy	66	— medicines	464
— thyme	784	Wombe	921
Wildow-wail	569	Wonder fulnets	730
Willow	755	— tree	740
Wind-flower	59	Wood of aloës	22
— furnace	59	— bind	176.515
— pipe	149.150.500	— night shade	334
Winding gut	471	— of the clove tree	189
— up	383	— sorrel	18.37.526.630
Window	386	— four	630
Windy rupture	683	Wol olie	498
— in the navil	684	Word binde	515
Wine	907	Workhoufe	612
— of Hippocrates	903	Workinge	616
— tree	907	Wormes	526
— where of the third part		Worm-wood	4.760
is foddan away	305	— eating of bones	849
Wing ear	28	Worm-like the feed of a	
— hairs	446	gourd	291
— of the nose	28	— muscles	526
— of wedge bone	28	— appendage	84
— privie parts of woman	28	— feed	435
Winter cheny	36	— processs	896
— green	715	Wound	922
Withy	755	— plaister	678
Woad	486	— remedy	867
Wod four	630	Wreathad-vessels	175
Wolf-bane	12.530.589	Wrist	185.567
— claw	530	— plaister	358
		Writing pen	162
		Bbbb 4	Y.

ENGLISH INDEX.

	Y.	Yard of a womam	239.		Yexing	792
			270		Yoke bone	928
		Yarrow	9-571		Young	396
		Yawning	625		— budd	413
		Ydlenes	674		Youth wort	744
		Yellow okar	605		Yoye	412
		— rattle	33		Z.	
		Yerva	262		Z	
					Edoary	926
					Zone	928





I N D E X
Quarundam Vocum
BARBARICARUM,
In priori opere contentarum.

A.		Alifiles	95
		Alerick	832
		Alocaph	95
		Altit	501
A	Belmosch	1	
	Adirlapis	95	
	Affion	21.618	
	Agjar aliheud	488	
	Ahufal	832	
	Aitmad	72	
	Akiboth	832	
	Alacab	95	
	Albotin	849	
	Albufao	832	
	Alcanna	467	
	Alchanach	467	
	Alcob	95	
	Alcola	78	
	Alfatide	95	
	Alfol	95	
	Algali	598	
	Alhandal	34.251	
	Alhafef	443.453	
	Alinziadir	95	
	Aliocab	95	
	Altith	501	
		Bbbb 5	
			Aza-
			95
			443.453
			72
			548
			95
			832
			598
			598
			95
			832
			95
			548
			72
			106
			68
			145
			145
			443.453
			95

VOCUM BARBARICUM.

Azanec	95	Chandel	257
Azoth	123	Chanque	68
Azur	123	Chelopa	466
		Cheiri	491
		Choava	247
		Chop china	217
		Chybut	832
B Alador	52	Cibut	832
Balaffan	128	Coava	247
Baurach	598	Copal cahuitl	263
Bedegarim	808	Cordumeni	179
Bedeguar	808	Crithe	621
Behew	132	Crybtit	832
Bellegu	586	Curcum	294
Belleregi	586	Curimentos	737
Bellilegi	586		
Belfamin	128		
Ben	126	D.	
Bethel	140	D Anich	528
Betre	536	Datel	303
Biche	319	Datiro	303
Bon	247	Delegi azfar	586
Bonti	217	De feni	586
Bothor	78	Drofomeli.	543
Bruscandula	528		
Bunchum	247		
Butrum	95	E.	
Bybo	52	E Mblegi	586
		Empige	473
		F.	
C.		F Acca de Melaqua	52
C Abalatar	598	Faufel	196
Cadegi indi	536	Formica corrofiva	442
Calgfur	68		
Calambac	22	G.	
Calces	165	G Annana peride	230
Cambici succus	426	Gelapo	466
Carabe	829	Gialappa	466
Carumfel	86		
Ceirim	491		
Celopa	466		
Cerberus	598		
			Glef-

I N D E X.

Gleffum	829	Keiri	491
Gotte	422	Kibrith	832
— mſegiar	422	Kinkinna	230
Gummi de gamandra	426	Kinnamon	231
— de jemu	426		
— peruvianum	426	L.	
— gotta	426		
Gutta	99	L Amare	832
— gamandra	426	Lampacos	217
— gauma	426	Lampatan	217
— gemau	426	Lazur	123
— gemu	426	Lixandram	95
		Lorchet	849
H.		Lulu	545
H Abel-ban	126	M.	
— ben	126		
Hagar	94	M Amolaria	546
Hager	94	Marmelos	546
— alicudi	488	Markhasjitfa	545
Handel	251	Marmellos	546
Handhal	251	Meceri	618
Hebel-ben	126	Melanzana	536
Hermes	598	Men ſiracoff	543
Hilla	468	Meftudar	95
Hin	103	Miſatis	95
Hiſacium	95	Mſegiar	422
Hiſpanach	809	Mu	569
Hilit	501		
		N.	
I.			
J Efemin	466	N Ufiadal	95
Imblegi	586	Nyſæ	95
		O.	
K.			
K Ali	30.491	O Bac	95
Kapriili	832	Ococol	519
		Olatis	486
		P.	

VOCUM BARBARICARUM.

	P.	Sudur	750	
		Sumach	832	
		Sutter	750	
		Syaken	68	
		T.		
P	Ajon	136		
	Palo de calenturas	230		
	Pasén	137		
	Pinang	196		
	Pouft	618		
	Pucho	848		
	Pynang	196		
	Q.			
Q	Uebolia	586		
	Quebuli	586		
	R.			
R	Aal	95		
	Rabric	832		
	Raved	733		
	Rocobole	773		
	S.			
S	Acul	829		
	Salanderonæ	598		
	— infernalis	598		
	Salmiax	95		
	Sambach	466		
	Samin	466		
	Saphati	10		
	Savac	756		
	Scantamento	422		
	Sceb	42		
	Scedenigi	428		
	Seb	42		
	Sinon	49		
	Smalternium	829		
	Souda	30		
	V.			
	V	Icuniras	138	
		Undimia	608	
		Ufifur	832	
		Uinea	583	
	X.			
	X	Oloch copalli	263	
	Z.			
	Z	Addah	72	
		Zail	145	
		Zambach	466	
		Zazar	750	
		Zeblicium	617	
		Zerna	512	
		Zerumbeth	132	

I N.



I N D E X
GRÆCORUM NOMINUM,
Quæ ad artem Medicam spectant,
& in hoc Lexico præcipuè
exhibentur.

A.	ἀστρομίλι	543
	ἀβίρα	94
	ἀβρίνη	94
Ἀ' γάλλοχαρ	22 ἀβριζ	94
ἀγαρικόσ	22 αείσων	129
ἀγγίσιον	887 ἀθιπτ@· ίισσοκή	113
— κυθήριον	921 ἀθρόισμα	113
ἀγγι@	887 αίγισ	29
ἀγγιλιάψ	57 αινόκε@	396
ἀγγίλωψ	387 αἰδοίον	883
ἀγκιστρον	430 αἰδίας	651
ἀγκιτηρ	388 ἀγγίλωψ	57
ἀγριοκάδαμος	467 αἶμα	285.757.761
ἀγχόνα	838 — δρακόντιον	759
ἀγκυλῶσται	261 αἰον@	4
ἀγκών	288 αἰσπειρή	76
ἀγκύλη	261 αἰσθητήριον πρώτων	27.555.781
ἀγγλίδιον	37 αἰσθησις	781
ἀγγι@	23.906 ἀκακία	5
ἀγγίον	25 ἀκαλίφη	920
ἀργυπνον κάμα	254 ἀκανθα λευκή	808
ἀγκώνια	911 ἀκανθ@	6
ἀγρωσις	423 ἀκανθία	6
ἀδάμια	15 ἀκαθίζω	6
ἀδὴν	417 ἀκαμή	11
ἀδινίσι	37 ἀκαῖα	116
		ἄκροσιν

I N D E X.

ἀκρόασις	116	ἀναδυσον	65
ἀκροθυσία	695	ἀναθυμίασις	377
ἀκρόασις	13	ἀνακάρθιον	52
ἀκρόασις	13	ἀναλεπτικήν	456
ἀκροαυχίαι	914	ἀναμνησις	727
ἀκτὴ	14. 756	ἀνατολή	914
ἀκτίς	756	ἀνατρέψις	402
ἀλαλακτιστής	28	ἀνδράγη	693
ἀλγημα	327	ἀνδρεία	651
ἀλειμα	914	ἀνσις	727
ἀλειφαρ	914	ἀβιλίξ	435
ἀλιεάνδρεια	503	ἀνδραξ	746
ἀλεκτωρολόφⓄ	32. 282. 393	ἀνδραπήνη	295
	648	ἀνδραπόμορφⓄ	74. 541
ἀλλέξιον	553	ἀντιάδες	70. 642. 746
ἀλευρον	383	ἀντιβαλλόμενοι	718
ἀλκή	31	ἀντιλόσιον	71
ἀλκισαβίαιον	338	ἀντιπυρετικόν	384
ἀλόη	39	ἀντλητήριον	296
ἀλς	32. 753	ἀνω κοιλία	895
ἀλφιδόν	34	ἀνωχέρις τοῦ ἐντέρων	565
ἀλφίτων	34. 40. 383	ἀζων	123
ἀλφⓄ	40. 907	αἰονⓄ	4
ἀλων	429	ἀπερίστατα ἔλκη	76
ἀλωπηκία	91	ἀπευθυσμένον	524
ἀμάρακον	535	ἀπένθιον	4
ἀμβλωμα	3. 45	ἀπιⓄ	716
ἀμβλωβιδιον	3	ἀπέχημα	76
ἀμβλωσις	3. 45. 375	ἀποδύγημα	478
ἀμβλωσμός	3	ἀποχολακτισμός	2
ἀμβλωσκα	45	ἀπόδευσις	818
ἀμβρωσίαν	146	ἀποκοπή	379
ἀμμⓄ	48. 91. 749	ἀποκρεστικά	728
ἀμόργη	50	ἀπόπληκτⓄ	115
ἀμοχας	51	ἀποτίρωσις	848
ἀμπελⓄ	49. 907	ἀποσάπημα	818
———— λευκή	150	ἀπολλυμι	457
———— μέλαινα	908	ἀποπλύνοντα	5
———— οἰνόφορⓄ	907	ἀπόβριτⓄ μυχός	293
ἀμφιδαιον	50	ἀπόσκηψις	768
ἀνάσσις	11. 117	ἀποσπασμάσιον	83
ἀναγκάσιον	651	ἀποσύματα	3
ἀνάδυσον	383	ἀποφθέρω	3
ἀνάδυσσις	326		ἀπό

I N D E X

ἀποχρισμὸς	768	ἄρχη	209
ἀρωματικά	724	ἀφίλημα	84
ἀργεμ [⊙]	914	ἀφιδεσμα	818
ἀργεμα	92	ἀφιδιον γαστρός	818
ἀργιλ [⊙]	92	ἀφροδίτη	440
ἀργυρ [⊙]	92. 453	ἀρχη ὁδοῖς	185
ἀργυρον κῆμα	254	ἀχυρον	15
ἀρθρωσις	100	ἀχάρις	10
ἀρκειον	499. 660		
ἀρκευθ [⊙]	490	B,	
ἀρκευτις	89		
ἀρμένι [⊙] λίθ [⊙]	94	B άλαν [⊙]	126. 651
ἀρονηλῶσον	680	βάλαμαον	185. 128
ἀροσομίλι	543	βαπτίζω	X
ἀρτισκός	872	βάρυθρον	749
ἀρυταμοειδής	500	βάτ [⊙]	746
ἀρχή	11. 644	βατράχιον	722
ἀρχύς	524	βδέλλα	446
ἀρωμα	608	βέξ	132. 878
ἀρρωσια τῆς δαυαμειας	307	βήρυλλ [⊙]	135
ἀσαρτον	414	βήτα	135
ἀσπίς [⊙]	47	βηχικά	647
ἀσθένεια	304. 307	βηχιον	383
ἀσθματικὸς πνευμάτωσις	62	βιβλίαν θήκη	139
ἀσκημα	376	βικία	902
ἀσκησις	376	βικιον	902
ἀσπάραγ [⊙]	106	βιολύχιον	393
ἀσκάς	244	βί [⊙]	906
ἀστράγαλοι	110. 813	βλαίσια	141
ἀσφαλτίτις	107	βλάξ	142. 143
ἀσφάραγ [⊙]	666	βλίνα	581
ἀθέρα	94	βλίφαρα	633
ἀθέρση	94	βλίφαρον	142. 332
ἀθιπτ [⊙]	113	βλιφαρίς	229
ἀθροισμα	113	βλήχον	293
ἀτεριξ	94	βλήχων	708
ἀτρακτ [⊙]	114	βληστρωτός	I. 143
ἀτονία	307	βλίτον	143
ἀτραφάξις	115	βόβρια	578
αυλός	628	βολβοί	153
αυξήσις	116. 117. 123	βοτάση	146. 440. 583
αυσήριος	122	βύρασις	154
ἄυχη	47	βυών	152. 478

βύρασις

INDEX

βακχεῖα	396	γίναρτα	902
βαλμια	154	γλήμη	497
βαλίμι	154	γλήτη	712
βανίας	146	γλυτοί	591
βανίδον	155	γλῆστον	276
βῆπρησις	155	γλυκυσιδή	684
βῆτρον	156	γλώσσα	518
βραγχι	724	γλωττοκομείον	293
βράδυσ	749	γλώττια	517
βραχίον	146	γνάτ	152. 540
βραχίονες	146	γογγρώτη	422
βραχυπόται	147	γογγύλ	422
βραχυπί	147	γογγύλη	722
βρέγμα	792	γομφίος	310. 574
βρυγχι	149. 500. 666	γόνη	415. 779. 921
βρυγμός	150	γονίαι	914
βρύον	150. 528. 583	γόνυον	413
βρώμι	117. 149	γοσσίπιον	422
βυσσός	293	γραμμαι	835
βωλίται	143	γραμματεῖον	399
βῶλ	144	γυγυλις	722
		γυμνάσιον	376

F.

Γάλα	493
γαλακτοποιητικά	407
γαμφήλη	540
γαναικεία	427. 563
γαργαλ	861
γαργαρίζω	411
γαργαρε	232
γαστήρ	43. 411. 895
γαστροκτημίας	834
γαστρικέον	883
γαλάσιον	310. 696
γένειον	540
γένειον	564
γένεσις	293
γένυς	540
γέρον	415
γέρρον	293
γῆς ὄμφαλ	7. 277
— σίφων	432

Δ.

Δακρύω	502
δακρυῶδες ἔλκ	302
δακτύλιοι	872
δακτύλι	524
δακτύλ	302. 321. 476
δάρισις	483
δάφνη	503
— ἄγρία	868
— ἀλεξάνδρεια	503
— ἰθαία	503
δακτικὸς	476
δέλτα	293
δέλφες	921
δέμας	651
δενδρολιθάν	856
δένδρον	88. 309
δέιθρον	88. 309
δέιθρον	891
δέξια	891

I N D E X.

δερσισή	295	ἰγκέφαλ⊙	207. 647
δέρμα	295	ἰγκήρασις	474
δερμίδιον	780	ἰγκοιλία	904
----- κειλοπληθίς	542	ἰγκόπη	315
δερμύς	298. 389	ἰγκρατος	207. 641
διδάρασις	315	ἰγκραταζίς	768
διδάκτωμα	411	ἰδρα	315
διδασκαρδίων	854	ἰδοδλή	644
διδάσκασμα	317	ἰδοπλή	480
διδύμοι εἰς ἕρον	313	ἰδοτόν	2
διδύμοι	184	ἰκζεματα	443. 453
διδασφάξ	293	ἰκκοπροτικά	43
διδουχίνι⊙	556	ἰκλακτόν	338
διδάφραγμα	488	ἰκλίπωσις	312
διδυώρημα	376. 818	ἰκλυσις	307
διδυώρησις	326. 376	ἰκμυήναι	307
διδυωτήρες	310. 696	ἰκπλήξις	824
διδυμοί	621. 850	ἰκσῆναι	307
δίν⊙	774	ἰκτομή	379
δινάρασις	298	ἰκτριμίμα	483
δίδος βάλατ⊙	191. 488	ἰκτωμα	3
διπλωμα	324	ἰκτροσις	3
δινί⊙	795	ἰκτροσμός	3
διδός	388	ἰκχύλωμα	379
διδύχ⊙	666	ἰκχύλωσις	379
διδάξ	162	ἰκφύσησις	340
διδρα	295	ἰλμα	612
διδριλλ⊙	293	ἰλκίον	612. 613
διδρακτρία	583	ἰλατη	2. 803
διδρακτον	841	ἰλατήριον	197
διδρατ⊙	779	ἰλιχρυσον	343
διδύς	331. 718	ἰλιτισφακον	755
διδυμιας	381	ἰλιξ	431. 435
----- γαλακτωποιητική	407	ἰλιχρυσον	343
διδυμιας	335	ἰλι⊙	910
διδυσομος	315	ἰλιτικά	116
διδυρον	915	ἰλυστήρ	914
		ἰλκωμα	379
		ἰλκωσις	379
		ἰλκίτη	642
		ἰλυμ⊙	636
		ἰμολον	651
		ἰμολιτικ⊙	515
		ἰμ⊙	

E.

E^αε
ἰγκωτι
ἰγκωσις

CCC



I N D E X.

ἐμφοβλάτης	914	ἐπιστόμια	726
ἐμολυαλκός	914	ἐπίσχιον	1
ἐμετικόν	916	ἐπιτασις	117
ἐμετ [⊙]	916	ἐπιχορηγίς	565
ἐμμοτον	877	ἐπιχορηγίς	565
ἐμμηνα	563	ἐπιφυλλόκαρπον	503
ἐμμηνια	427	ἐπονάσιοι	447
ἐμπνευμάτωσις	349. 477. 480	ἐπταφύλλος	863
ἐμπ [⊙] μοτός	184	ἐπαμίς	209
ἐμφρακτικά	351	ἐργαζία	616
ἐμφύσημα	477	ἐργαστήριον	612
ἐνδοξίς	476	ἐρέβινθ [⊙]	228. 651
ἐνόια	355	ἐρευγή	747
ἐνηργεα	616	ἐρευγίς	747
ἐγκατα	355	ἐρυγίς	747
ἐγκόλια	355	ἐρικες	438
ἐκλον	416	ἐρίκηρον	366
ἐνυπνιον	798	ἐρινός	175
ἐξάμωλαμα	5. 375	ἐρινός	175
ἐξάμωλασις	375	ἐριστή	745
ἐξανθήματα	886	ἐρμής	440
ἐξικατικά	116	ἐρμύ βοτάνιον	565
ἐξίχιοι	377	ἐρηθάν	442
ἐσανθισμός	891	ἐρηθς	442
ἐπασμασία	644	— ἐσθιόμεν [⊙]	442
ἐπιγλαφίτις	500	ἐπιλλον	784
ἐπιγονατίς	574	ἐρηθσικόν ἔλκ [⊙]	442
ἐπίδρις	602	ερπαι	784
ἐπιδερμικά	227	ἐρυγίς	747
ἐπίδριμις	295	ἐρυθρήματα	743
ἐπίδρισις	306	ἐρυθρόδανον	745
ἐπίθεσμ [⊙]	383	ἐρυθρον πίλας	368
ἐπίδοσις	117	ἐρύσιμος	484
ἐπικρανίς	207	ἐσία	394
ἐπικραν [⊙]	641	ἐχάρα	569
ἐπιλητισμοσάυη	604	ἐυδλ [⊙]	337
ἐπιμηλίς	913	ἐυξία	158
ἐπιμηλίς	574	ἐυζωμον	367
ἐπιπλῆον	614	ἐυκρατ [⊙]	371
ἐπίσειον	293	ἐυρυμύς	322
ἐπίσθει [⊙] ἐγκίφελ [⊙]	207	ἐυσρακ [⊙]	374
ἐπισκαυιον	832	ἐυφροσάυη	373. 412
ἐπισπαστικά	116. 900	ἐφμερεα	248
		ς Φιελ.	5

I N D E X.

Ἰφιάλτης	474	Ἰύλος	853
Ἰφιάλλομαι	474	Ἰύμετρον	764
		Ἰυρίαιμα	831
Z.		Ἰυρίαισις	831
Zία	305. 925	Ἰυρίς	386
Ζία	925	Ἰυροειδής	500
Ζυκαόν	926	Ἰώραξ	647
Ζειδωρον ἄφρον	925		
Ζικάνιον	927	I.	
Ζωή	906	Ἰαμα	553
Ζωήη	442	Ἰαομαι	554
		Ἰαυξ	668
H.		Ἰατρῆς	554
Η'ουτρον	2	Ἰαχίτης	556
Ἡδρός	279	Ἰλύνος	690
Ἡλικία	20	Ἰλνός	690
Ἡλιτόμενον	2	Ἰδαία	503
Ἡλ⊙	436	Ἰδρωος	830
Ἡλόχευθον	343	Ἰδρώς	830
Ἡμικέραυνη⊙	436	Ἰδρωσις	830
Ἡρίγγιον	367	Ἰερὰ βοτάνη	658
Ἡρυγγιον	367	Ἰεράξι	445
Ἡτρον	1	Ἰεράν σύριγτα	593
		Ἰερόν ὄστυ	752
Θ.		Ἰεταρ	293
Θαυμαστός	485	Ἰλιγτ⊙	774
Θείον	832	Ἰλιγξ	774
Θείταρ	915	Ἰν	388
Θείμασμα	396	Ἰνιον	130. 605
Θείμα⊙	528	Ἰνάς	388
Θηλή	638	Ἰναυξ	668
Θηραπέτια	293	Ἰνία	235. 905
Θλάσις	262	Ἰζός	526. 905
Θλάτμα	262	Ἰς καλλιῦς	19
Θλασπίδιον	855	Ἰππ⊙	446
Θορή	779	Ἰππυρίς	365
Θορός	779	Ἰσάτις	418
Θρίψις	36	Ἰσθμιοί	488
Θριδακίας	541	Ἰσθμός	610. 642
Θριξ	869	Ἰσός	447
Θρυαλλίς	856	Ἰχίον κόχωνη	277
		Ἰτία	754
		Ἰχθίον	

I N D E X.

ἰτρῖον	438	κατάντλησις	306
ἰχθυή	304	κατάντλησις	306
ἰχθυον	914	κατάπασμα	317
ἰχθυόδηρον	296	καταπαστὸν φάρμακον	317
ἰχθῆρ	235	καταρρῶς	195
		κατὰ σάρκα	55
		καταχάσμα	763
K.		καταλοτικά φάρμακα	227
K αδμία	347. 379	καυλός	199
κάγκραμον	494	καυδίσμον	400
καθάρσις ἕμμενοι	563	καυκὸν καύλαν	198
κάθαρσις	197	κίβηρ	180
καθαρτήριον	197	κίγγραμίδας	570
καθαρτικά	712	κίγγριαις	442
καθαρτικά φάρμακον	197	κίγχρ	201. 570
καθαίρεσθ	197	κινάων	470
καθήριμι	197	κινδύσιμον φάρμακον	197
κακοπραγία	159	κινταύριον λιμένασιον	202
καυτός	160	——— λιμένησιον	202
κάλαμο	101. 161	κίνταυρ	293
καμάρα	165. 166	κέντροι	14
καμάριον ψαλλιδουσίδις	400	κέντρομυρσίνη	748
κάματ	501	κίωσις	370. 377
κάμηλ	166	κίραίτις	395
καμύ	399	κίρατίσιον	789
καμπάδιον	383	κίρκις	207. 720
καυδοί	172. 446	κίρκισκ	651
κάπν	404	κίρκωπιθηκ	207
κάπν	494	κίρκωσις	602
κάπρ	651	κίσσηρις	711
καρδαμαντική	467	κίτρον	136. 210
καρδάμων	591	κηκίς	409
καρδίω	179. 180. 265	κηλίς	533
καρπησίσιον	184	κητ	7
καρπός	185	κητ	265
κάρινα ποντικά	117	κηρία	384
κάρυον βασιλικόν	488	κήτη	210
καρχησίσιον	178	κήτ	293
κασία μέλαινα	189	κίχι	740
κίττασιον	191	κίμων	230
κασίριον	161. 191	κίναμωμον	230
καταγμω	400	κιοκίς	232
κάτωμήνις	427. 563	κισθαία	541
		κιστός	

I N D E X

πειρῶς	234	κῆρας	278
πειταρον	235	κοριαννον	267
κίσηρης	235	κύριον	267
κισῶς	235. 431	κορκύτης	651
κισθῶ	235	κορμῶ	199
κίον	438	κορρη	152
κλάσις	400	κορυζα	581
κλάσμα	400	κορυφα	898
κλιῆς	237	κορώνη	269. 270
κλήτηρη	38	κοσκίνο	279
κλήτρω	38	κοτύλη	8. 276. 437. 915
κλήθερον	237	κοτυληδών	7
κλήης	237	κοχλία	435
κληταρῆς	239. 293. 602	κοάνη	651
κλίμαξ	766	κόχωνά	277
κλινοειδής	239	κράμωη	298
κλυσηρ ὁ ἦρ	240	————— θάλασσια	797
κναφάλιον	421	κράνιοι	165
κνηκός	240	κράν	165. 278
κνήρη	286. 859	κραντήρης	311
κρημῶς	703	κρίας	183
κρισμῶς	703	κρημοῖ	28. 602
κόγχη	244. 574	κρίθη	449. 651
κόγχ	574	κρικοειδής	500
κοιλία	43. 251	κρίνον	282. 515
κοῖλον ποδός	915	κρίθος	234
————— χειρὸς	915	κρόκη	284
κοινοκράμωη	170	κρόκισ	284
κόκκ	124	κορυφάντιον	599
κόκκυξ	242	κρόμμυον	161
κόλλα	248. 420	κροταφίτης	847
κολοκάυθη	251. 291	κρόταφ	848
κόλπ	793	κρόταν	740
————— γουασκί	883	κρόπτα	914
κόμαρ	89	κτεις	185
κόνδυλας	863	κρώμωη	147
κονδυλῶδης	863	κτίτες	310. 696
κόπ	501	κυαβίζω	296
κόπε	818	κύαθ	296
κόπιον	274	κύμα	380
κοράλιον	266	κύβητον	288
κόραμος	401	κύβοι	813
κῶρη	712	κύβωλον	288
		CCCC 3	κύμημα

I N D E X.

κύημα	3. 396. 644	λειχανός	476
κυκων	232	λειχών	563
κυκλισμός	872	λείζων	780
κύκλος	413	λείκιθας	682
κύκλ [⊙]	244. 297	λέκυθ [⊙]	678
κυκλώπιον	29	λεπίδιοι	677
κύκλωψ	244	λεπιδοειδής	562
κυανθίμης	276	λεπιδοειδών προκόλλημα	562
καυία	298	λίπσιμα	272
καυοστατή	276	λεπτιάσις	378
καυοδίσμον	400	λεπτοκάρμη	117
καυοδόντες	310	λεπταυτικά	115
κύπερ [⊙] τού πτελίως	300	λεπτωσμός	378
κύπερ [⊙]	301	λευκή	509. 907
κύρι [⊙] ὀπίς	841	λευκον	529
κυτήριον	553	λευκός μέλι [⊙]	207
κύτ [⊙]	210	λεύκωμα	29
κύσις	898. 899	λήθη	604
κύσις χοληδόχ [⊙]	396	ληθός	478
κύτ [⊙]	165	λήρ [⊙]	308
κύτταρ [⊙]	126	ληρώσαι	307
κυψηλός	209. 546	λήψις	644
κυψελόσφαι	546	λίβαν [⊙]	856
κάθεια	146	λίβανωτής	743
κάδιη	146	λίβανωτών	856
κωλή	651	λίβανώτε καρπός	856
κώλον	251. 252. 562	λίβωσικόν	511
κάνειον	229	λιγυσικόν	511
κώπιον	274	λιμός	382
		λίθ [⊙] ἡράκλει [⊙]	535
		— μαγνητής	535
		λίθ [⊙] ὤσις	298. 565
		λίθον	518
		λογός	29
Λαίσις	492	λοιμός	71. 524. 661
λαγών	470	λοπιμάν	191
λαγώνες	358	λύγξ	792
λαμμός	610	λύγμός	792
λαπάρα	1	λυκάγχη	297
λάρυγξ	500	λύκοψις	531
λάγρια	50	λύσιπτόνον	65
λαποθυμία	519	λύσσηκω	541
λαποφυχία	519	λύχ [⊙]	140
λαίριον	281. 518		M.

I N D E X.

M.	<p>Μαγδάλια 297 μαγδαρίς 501 μαδάρωσις 165 μαδισήριον 915 μάζ⊙ 539 μαλακτικά 354 μαλαχή 539. 787 μάλη 28. 574 μαλακταὶ πλευραὶ 274 μάλθη 538 μάλκη 659 μαῖηται 307 μαΐα 308 μανή 541 μανικὴ ἕκτασις 541 μάραθρον 395 μαραμίς 544 μαργαρίτης 545 μαρμαρ⊙ 546 μασδς 539 μασχάλα 28 μασχάμη 123 μάχαιρα κυρτή 601 μαχαιρίς 601. 766 — ὄξυβόλης 766 μαχαιρίδα Σιθησοῦδος 766 μίζεα 621. 850 μῆτον 569 μίλα 50 μυλλαγαχολία 308 μείλαθρον 293 μῆλι 556 μῆλισσαι 559 μῆλιπῆαι 559 μῆλ⊙ 562 μῆρ⊙ 644 μῆσαρχον 565 μεσόκαλον 565 μεσόμφαλον 13</p>	<p>μεσόμφαλον 13 μεισοπλεύρια 274 μισπίλη 566 μισαραῖον 565 μιτακάρπιον 567 μίταλλοι 567 μιταλλεργικτῶν 216 μιταπίδιον 568 μετάφρετον 568 μίττωρισμὸς 375 μίττρον 563 μίττρον νεχῆ 296 μίττωνον 402 μήθια 621. 850 μήκων 552. 637 μήλη 70. 642 μήλη 556. 804 μήλον 413. 539. 560. 689 μηλωτίς 561 μηλωτρίς 561 μῆνες 563 μῆνον 569 μηρὸς 385 μήτρα 921 μηχανή 533 μηχανήμα 533 μικρον 206 μικροτέχνη 554 μίλαξ 796 μίνθη 564 μίσπιλον 566 μνίον 383 μογιλάλ⊙ 57 μόδι⊙ 573 μοῖρα 644 μονοκερὸς 915 μοιόφυλλον 438. 655 μορῖα 578 μόρον 578 μορφῆ 40 μοτὸς 877 μόπλων 566 μοχλίσκ⊙ 573</p>
----	---	--

CCCC 4

μῆλ⊙

I N D E X

ἄδοιταγωγὸν	399	ἀρίγερον	710
ἄδοιτες	310	ἀρρηπύγιον	242
ἄδοιτίσσις	311	ἄρρις	785
ἄδοιτότριμμα	311	ἄρχιδία, ὀλκός	621. 850
ἄδοιτοφύια	311	ἄρχαίς	621. 850
ἄδύνη	327	ἄσιον	624. 625
ἄελαυθῶ	425	ἄσοκίπῶ	501
ἄη	800	ἄχῆῶ	775
ἄδόνιον	383	ἄχμα τῆς τρεφῆς	605
ἄιδήμα	876	ἄχιον	50
ἄισυπῶ	611	ἄσυχρις	516
ἄκίμιον	606	ἄσφρησις	608
ἄκνῶ	674	ἄσφρητόν	608
ἄλκῆ	329. 447	ἄσφύς	487. 526
ἄλκας	621	ἄυλον	416
ἄλκων	37	ἄα	800
ἄλμισκος	578	ἄγτιῶν β'	296
ἄλυρα	789	ἄλλῆ	227
ἄμφάκιον	614	ἄλων ἰδαξίς μὲς	311
ἄμφαλῶκαρπῶ	76	ἄον	800
ἄμφαλῶ	13	ἄρα	651
ἄμφαλλῶ	913	ἄρακία	160. 485
ἄνυξ	914	ἄρακισμῶ	631
ἄξελίς	8	ἄρακός	631
ἄξῶ	9	ἄρακός	917. 918
ἄξενά	382	ἄρακός	918
ἄξυά	382	ἄρακός	920
ἄξυη	382	ἄρακός κῆσις	898
ἄξυγγιον	123	ἄρακός	919. 920
ἄξυλάπαθος	8	ἄς	121
ἄξυμυρτίτη	752	ἄφίασις	39. 91
ἄξυ νόσημα	15	ἄφίτης	617
— πάθῶ	15	ἄφρις	229
— φάινιξ	844	ἄφρυς	832
ἄον	800	ἄχμα τῆς τρεφῆς	605. 785
ἄπίσθιῶ ἰγκίφαλῶ	641	ἄψίγοι	311
ἄπὸς	379. 500. 618	ἄψις	905
— κυρεναϊκός	103		
— μηδικός	103	Π.	
— συριακός	103	Πάγκρεας	635
ἄπριον	504	πάθημα	646
ἄπάρα	448. 689	παθήματα τῆς ψυχῆς	646
ἄρακός	293	πάθῶ	646
		παι	

CCCC 5

I N D E X.

παιδοπαρε	293	πῆξις	393
παιδοτοκ	708	πηχυσ	911
παιουσιη	684	πίετρον	914
παιυρι	638	πίσον	678
παράειρημα	383	πίσσα	679
παράκη	II. 85	πίσσον	678
παράκρησις	307	πιτιάλιον	678
παράκρησις	307	πιτορίας	405
παράληρησις	307	πίτυρον	678
παράληρη	308	πλάται	447
παράβρωμα	347	πλάτη	274
παράπαισις	307	πλατὸν	752
παράπληξιον	720	πλάτυσμα	678
παράφορα	308	πλεκταίαι κροίαι	277
παράφροσύνη	308	πλευμονα	709
παράφροσύνη	307	πλευραί	274
παράφροσύνη	480	πνεύμα	810
παράφροσύνη	17	πνεύμων	684
παράγκυφαλις	207. 641	πνεύμων	709
παρέμεισις	247	πόα	423. 440
παρηγορικὸν	65	ποιρὶν	775
παρθένιον	550	πολις	685
παριστομια	70	πόλ	165
παροξυσμός	644	πολύμερφον	289. 292
παρωπία	446	πολύγαλα	805
πῶτ	818	πομφίλυξ	689
πασσίπορον	65	ποί	327
πίξαι	538	πόις παυσηριον	65
πίση	382	πόροι	168
πί	651	πόρ	521
πέταυσις	551	— δυνατικὸς	918
πέπασμος	245	ποσθῆ	651. 695
πέπαν	653	πῆς	660
περδικιον	642	πράσον	692
περίκουσις	46	πρασαι	696
περιστερα	658	πραουτικὸς	65
περιτίωμα	376	πρι	470
πευκη	676	πριον	784
πισταλον	661	πριμετωπίδιον	403
πυλαί	172. 446. 739	πρσπήχιον	911
πύλανον	748	πρσπίπτων ἀρχὸς	698
πυλίσσις	393	πρσπτασις ἀργὸν ἢ ἰδρασ	698
πύριον	775	πρσσητις	846
			πρσ

I N D E X.

πρωσάπιον	499. 660	ραγή	392
πρωσάπισ	499. 660	ραγοεισός	11
πρόσωπον	380	ρατῆρες	172. 446
πρόσημη	703	ραπίς	722
πρόση	703	ράξ	11
προφυλακτικὴν	456	ράφαι	235
πρόχειλα	700	ραφάνη	723
προχώνη	656	ραφάσις	723
πρωκτός	75	ράχισ	6. 719
πρώτον αἰσθητήριον	27. 555. 781	ρητίτη	729
πταρμικόν	820	ρίγ	740
πταρμός	819	ρίζα γαστρός	913
πτελία	911	ρίζανυχος	914
πτέρια	165	ρίν	591
πτερυγώδης	707	ρίγ	295
πτερυγώματα	28. 602	ρίς	591
πτύγμα	324	ρογγ	820
——— ράκη	324	ρόδη	738. 743
πτύελον	754. 815	ροδωνιά	651
πύηλος	218. 478	ρός γυναικός	394
πύκνωσις	480	ρύπαντα	5
πύλη	693	ρύτη	745
πυλίδιον	693		
πυλὶς	693		
πανίρα Φαρμάκων	775		
πύξ	157. 716	Σ	
πύραβ	818	ἀβη	651. 764
πυρετός	386	σάκανδρ	293
——— ἀμφιμερής	719	σάμψυχον	535
πυρία	396	σαρδιανὰ ὄψαλα	191
πυριμμα	396	σάξ	183
πυρίσις	396	σάρο	293
πυρός	331. 872	σατυρίσις	696
πύρ ἀργίου	368	σατυρίασμὸν	344
πυργαῖον	656	σαυδισμ	513
πύρ	862	σάουιον	651
πύραγμα	164	σαύρη	764
πύρσις	164	σειληνιακός	360. 527
		σίλιγγις	789
		σιλήνη	778
		σεράπιον	841
		σίρις	228. 483
		σίρφι	790
		σῦτλον	155. 787. 852
			σημείον

F.

P — και κερυφαι 914

I N D E X.

σημίον	788	σημίωμα ὀδόντων	511
σημίδα	136	σημίαις	796
σηπίον	626	σημίον γαστροειδῆς	766
σιαγών	540	σημέρα	597
σιγμοειδής	911	σπάθη	803
σίαλ	754	σπασμα	274
σιαλαγγόγος	754	σπατάχια	809
σικύαν κατὰ χασμῶ	291	σπαρτόν	416
—— κέφην	291	σπασμός	263. 802
σίκυ	290	σπατιλη	818
σίκυς	290	σπίρι	383
σίλφι	790	σπίρμα	779. 805
σίλφιον	500. 790	σπίθιαμή	328
σίμωδ	791	σπίλομα	533
σιδικόν	293	σπίλ	491. 533
σιδοίτης	383	σπλαγγιά	904
σίσηπι	791	σπλάγγχον	583
—— ἄγχιον	855	σπλάγγχ	654
σίπ	651	σπογγί	70
σίρφι	790	σπόγγ	642
σιτάριον	424	σπίδιον	813
σίτ	872	σπίδ	813
σίφων	197	σπινθίλιον	242
σιωπικρά	307	σπινθυλ	813
σκάνδις	646	σπορά	779
σκάφιον	165	στατικόν	690
σκαφοειδής	592	σταρότυπ	285
σκάφ	435	σταφυλάγρια	817
σκέλις	165	σταφυλι	645
σκέιλ	286	σταφυλοφόρον	232
σκιόδιον	912	σταυτηρητικόν	456
σκόιν	489. 774	σταχίτης	694
σκόλυμ	231	στάχυς	807
σκορδινημα	635	στάρι	16
σκορδινιασμός	635	—— ὕειος	123
σκέραδον	37. 773	στάριον	199
σκοτοδινία	774	στάρι	199
σκοτόδιν	774	στασμάς	834
σκότοματικόν πάθ	774	στασχή	834
σκότωμα	774	στάρι	295
σκύταλον	15. 818	σταφάνιτης	269
σκυταλίδες	100	σταφαιά	269
σκόρ	818	στάθ	647. 846
		—— ἕμω	846

I N D E X

ἔημα	651	σχοινοσερόφος	171
ἔρηγος	720	ἔωκον	836
εἶσι	72	σωφρονισῆρες	311
εἶμιμι	72. 820		
εὐαχέιον	342	T.	
ἔμαα	152	T άξις	423
—— κοιλίας	895	ταραχή	480
ἔμααχ	610	τάραχος	229
ερεπτός μοτός	185	ταῦρος	651. 775
εργοτύλ	422	τεισερός	848
ερεθίον	761	τελαμών	383. 427
ερεφίς	813	—— σινδονίτης	333
ερέχ	797. 824	τελεία τέκρωσις	806
εολίς	488	τίμων	848
εὐπτηρία	42	τίξις	644
εὐπτιμά	111	τίρας	575
εὐραξ	825	τριβίον	849
ευκαμνία	578	τριμινθ	849
ευκή	836	τεταρταί	717
εὐκη	836	τεύτλον	135. 787. 852
εὐκη	390. 836	τηκεδών πύη	115. 672
εὐκον	390	τήλις	395
εὐκωσις	841	τηνισμός	848
εὐμολαί	835	τίλημα	184
εὐμφυτον	798	τιλτός μοτός	184
εὐθόγυλα	694	τιτθίον	539
εὐδρεμή	839	τιτθός	539
εὐδρεσις	481	τριητικά	135
εὐδρεσμο	513	τιέ ἄξ	9
εὐριγξ	392. 840	τόκος	644
εὐρεπός	841	τομίς	310. 696
εὐφμε	827	τομίταις	310. 696
εὐφμίτις	184	τοξικόν	846
εὐφάγ	583	τοπικά	523
εὐφάκ	806	τραγοπάγος	446
εὐφκαλισμός	806	τραγ	865
εὐφένδαμο	7. 806	τραπίζα	562
εὐφενόση	29	τραυλισμός	126
εὐφρα	538	τραυλότης	126
εὐφρα	538	τραῦμα	922
εὐχιν	506	τραυματική μήλη	804
εὐχισή	42	τραχίτα ἀρτηρία	500
εὐχί	769	τραῦμα	293
		τραυτός	

I N D E X.

τρεῖς κόκκυξ	752	ὑπόσασις	772
τρίμυλον	651	ὑποφθαλμία	461
τριτάριον	850	ὀπὸνυμα	194
τριχλαεῖς	915	ὑσσοκον	298
τριχλωάσιον	915	ὑτέρα	921
τριφίς	402	ὑσσερική πτιξ	464
τριφύλλον	870	ὑσσερομανία	406
τριμυον	867	ὑνδερῖς	602
τροπαί	246		
τροφή	35		
τροχον	872	Φαγέδαινα	154
τροχον	385	Φακή	504. 505. 663
τροχον	797	Φακός	505. 663
τροχον	922	Φάλαγγις	100
τύλλον	651	Φαλάκρωσις	165
τύπον	602	Φαντασία	664
τυφλός	246	Φαρμακον	327. 553. 665. 893
		— — — — —	νηπειθής
Υάγνη	641	Φαρυγγετρον	666
ὑδαρ σοφών	9	Φάσηλον	380
ὑγραίνοντα	449	Φατρία	695
ὑγραντικά	449	Φάτνια	695
ὑδροπίπρις	455	Φηγός	382
ὑδρον	313	Φθινάς νόσον	115. 672
ὑδρονέλιον	541	Φθινάτης	707
ὑδαρ σοφών	9	Φθισίς	115. 672
ὑδαρ	539	Φθίσ	115. 672
ὑμῶν	564	Φιλάνθρωπον	76
— σαρκώδης	636	Φίλτρον	668
ὑπερώων	631	Φλοτόμον	766
ὑπελάττω	197	Φλεγμονία	669
ὑπερήριον	1	Φλεγμονή	669
ὑπερήριον	539	Φλίψ	651. 891
ὑπεροβάτης	599	— γοσιμῆ	651
ὑπνοσούταν	583	Φλοιον	272
ὑπνον	799	Φλόξ	170
ὑπνοτικά	798	Φλυζάκια	669
ὑπόζωμα	317	Φλυζάκιον	669
ὑπογαστρῖον	1	Φλύξαις	669
ὑποκόμιον	1	Φλόκταινας	669
ὑπόκομον ἐλκον	793	Φλυκτιδής	669
ὑποστακίδιον	55	Φλύκτις	669
ὑποσποδῖλον	752		
			φλῦξ

Υ.

Φ.

I N D E X

φλῶξ	17	χοινοῖς	574
φῆ	884	χοινοῖν	574
φοινίζοντα	745	χοιροῖδες	779
φοινῖξ	302. 632	χοιροβοτάων	693
φορμίσιον	293	χολή γλυκὺ	140
φρένες	317. 695	— ξάνθη	140
φρενίτης	308	— κροκοειδής	140
φρενίτις	308	χόνδρⓄ	34. 186. 360
φρίκη	449	χοιροβοῖδες ἄκκιθαι	274
φρίκιον	449	χώρα	765
φρίττω	449	χίετⓄ	394
φσιλλότης	126	χῆς	225
φύκⓄ	34. 403	χρυσόκάλλα	145
— θαλάσσιⓄ	34	χρυσολάχατος	115. 144
φύμα	672	χρυσόλιθⓄ	225
φυσάλις	673	χρυσοποιητικὴν	216. 226
φύσις	293. 592	χρῦσωσις	304
φύτον	672	χρῶς	295
		χυῖρⓄ κλαῖς	293

X.

Χ αιμαβάλανⓄ	79
χαλάζωσις	211
χαλασμός	727
χαλιός	212
χάλκωνος	910
χαμαιάκτη	337
χαμαισύκη	214
χαμίαν	226
χάω	214
χαρᾶ	412
χάσμη	625
χάσμημα	625
χαυώσις	727
χέδρονψ	504
χελών	491
χαμεθλιωφ	215
χέιρ	543
χελών	491
χένⓄ	506
χίετⓄ	395
χυρία	226
χίμετλος	659
χρατή	478

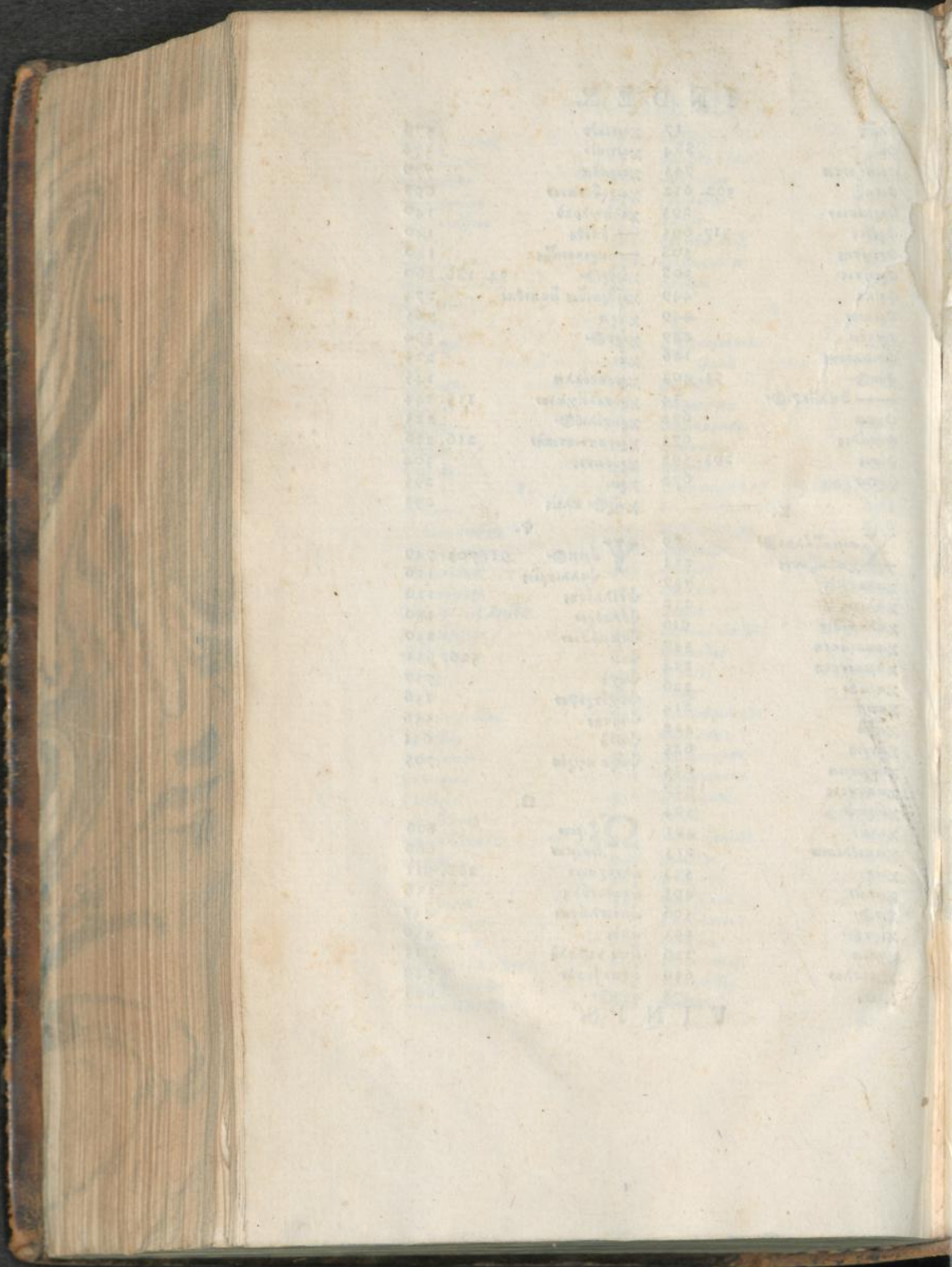
Ψ.

Ψ άμμⓄ	91. 703. 749
ψελλισμός	126
ψιλλότης	126
ψίλαθρον	150
ψιμαύδιον	210
ψοα	526. 651
ψυχή	757
ψυχότροφον	136
ψοίτης	556
ψωλή	651
ψώρα αγρία	705

Ω.

Ω ζιρον	606
ωκιμον	606
ώλεπρανον	288. 911
ώμοκοτύλη	356
ώμοπλάται	447
ώμος	450
ώμος κεφαλή	13
ώτων βυσόν	549
ώγρⓄ	696

F I N I S



11. J. d. II. / 130. -





